Financováno Evropskou unií
NextGenerationEU

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Tvorba koncepčních dokumentů pro péči o vybraná chráněná území

plány ÚSES a HKR část – CHKO Lužické hory

TEXTOVÁ ZPRÁVA

30. 9. 2025

Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s.
Nábřežní 90/4, Smíchov, 150 00 Praha 5

ZPRACOVATELÉ:

Vodohospodářský rozvoj a výstavba, a.s.
Nábřežní 90/4,
150 00 Praha 5
Divize 06

Ing. Markéta Kavková
Na Úbočí 5065/39
466 05 Jablonec nad Nisou

Ing. arch Jana Mejzrová
Legií 713/33
460 14 Liberec

OBJEDNATEL:

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky,
Kaplanova 1931/1,
148 00 Praha 11

Financováno v rámci NEXT GENERATION EU

Financováno Evropskou unií
NextGenerationEU

Preventivní hodnocení krajinného rázu v připravované CHKO Lužické hory je zpracováno na základě Smlouvy o dílo číslo 15404/SOPK/24 a ve znění pozdějších dodatků uzavřených mezi AOPK ČR (objednatel) a sdružením VRV a.s. (zhotovitel).

PROJEKTOVÝ TÝM:

Ing. Markéta Kavková (kavkova.market@seznam.cz)
Ing. arch. Jana Mejzrová (jana.mejzr@seznam.cz)
Ing. Adam Dostál, DiS., MSc. za společnost VRV a. s. (dostal@vrv.cz)

ZÁSTUPCE OBJEDNATELE:

RNDr. František Pelc

ZÁSTUPCE ZHOTOVITELE:

Ing. Pavel Menhard, ředitel divize 06

V Praze dne 30.09.2025

Struktura díla a výstupů:

Část A) Úvod, obsahující základní údaje o materiálu

Část B) Hodnocení krajiny

Část C) Hodnocení sídel

Uspořádání výstupů:

- **Textová část**

  příloha č. 1 Karty krajinných prostorů

  příloha č. 2 Karty sídel

- **Výkresová část**

  Přehledná mapa 1:50 000

  Přírodní hodnoty 1:25 000

  Kulturně-historické hodnoty a urbanistická struktura 1:25 000

  Diferenciace území krajinného rázu 1:25 000

  Samostatně sledované hodnoty

  Kategorizace sídel 1:10 000

- **Datová část**

  vrstvy ve formátu ESRI Shapefile

- **Fotografická část**

- **Schémata**

Seznam zkratek:

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody České republiky
DUS	Dochovaná urbanistická struktura
EVL	Evropsky významná lokalita
HH	Horizont hlavní
HL	Horizont lokální
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KC	Krajinný celek
KO	Krajinné osy
KOA	Krajinné osy antropogenní
KOP	Krajinné osy přírodní
KP	Krajinný prostor
KR	Krajinný ráz
KUK	Koncepce uspořádání krajiny
LH	Lužické hory
LSHK	Lokality soustředěných hodnot kulturních
LSHP	Lokality soustředěných hodnot přírodních
LV	Lokální výhledy
MKR	Místo krajinného rázu
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
NV	Nadregionální výhledy
OKR	Oblast krajinného rázu
ORP	Obec s rozšířenou působností
PO	Ptačí oblast
PP	Přírodní památka
PR	Přírodní rezervace
PS	Památné stromy
RV	Regionální výhledy
SZ	Stavební zákon
UK	Urbanistická koncepce
UO	Urbanistické osy
ÚP	Územní plán
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
VVN	Vedení vysokého napětí
ZOPK	Zákon o ochraně přírody a krajiny
ZÚR LK	Zásady územního rozvoje Libereckého kraje
ZÚR ÚK	Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje
ZVN	Zvláště vysoké napětí

OBSAH

Textová část

A. Úvodní část 3
A.1 Zadaný obsahový a územní rozsah 3
A.2 Předmět díla 3
A.3 Cíle studia a metodická a legislativní východiska 3
A.4 Seznam vstupních podkladů 7
A.5 Definice používaných pojmů 8
B. Hodnocení krajiny 21
B.1 Postup hodnocení a metodická východiska 11
B.2 Rozbor podkladů nástrojů územního plánování 12
B.3 Charakteristiky řešeného území 16
B.4 Členění území na územní jednotky 29
B.5 Návrh ochrany krajinného rázu krajiny 69
C. Hodnocení sídel 71
C.1 Charakteristika osídlení řešeného území 71
C.2 Základní hodnocení sídel 71
C.3 Kategorizace sídel dle zjištěných hodnot 74
C.4 Možnosti uplatnění § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny pro sídla a jejich kategorizaci 77
C.5 Ochranná doporučení a návrh ochrany krajinného rázu krajiny a sídel ve vztahu k dalším plánovaným nástrojům 78

Příloha č. 1 Karty krajinných prostorů 83-151

Příloha č. 2 Karty sídel 152-274

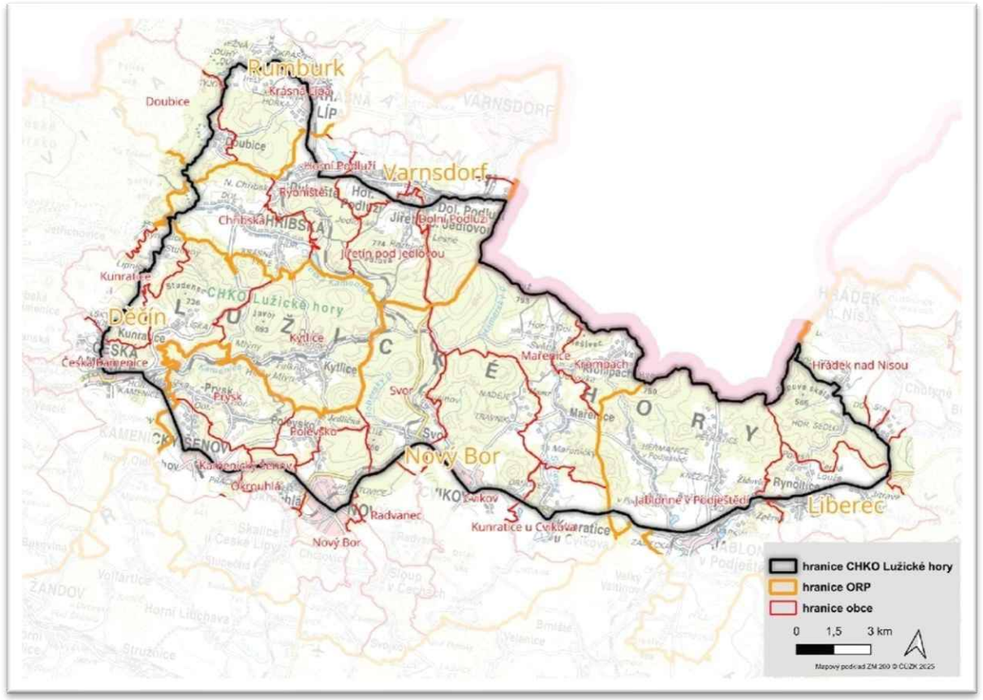
A. Úvodní část

Hodnocení krajinného rázu je krajinářsko-analytický dokument s návrhovou částí věnovanou odstupňované ochraně krajinného rázu na vymezeném území, využitelný pro činnost správy CHKO a jiných orgánů státní správy zejména při vydávání souhlasů a stanovisek podle § 12 zákona č. 114/1992 Sb., vydávání stanovisek z titulu dotčeného orgánu (spolupráce s orgány územního plánování v procesu tvorby územně plánovací dokumentace), tvorbě plánů péče, stanovení rámcových podmínek pro zamýšlené zásahy do krajinného rázu ještě před zpracováním projektové či jiné dokumentace záměru.

A.1 Zadaný obsahový a územní rozsah

Řešeným územím je chráněná krajinná oblast Lužické hory (rozloha 27 071,87 ha), která byla vyhlášena v roce 1976. Posláním oblasti je ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí. K typickým znakům krajiny náleží zejména její povrchové utváření včetně vodních toků a ploch, klima krajiny, vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu a ve vztahu k ní také rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní zástavba lidového rázu.

Obrázek 1: Přehledová mapa CHKO Lužické hory

A.2.1 Předmět díla

Předmětem díla na řešeném území je stanovení přírodní, kulturní a historické charakteristiky území, jeho prostorová diferenciace, identifikace hodnot krajinného rázu, kategorizace sídel a rozčlenění území sídel (u větších a dále u těch, u kterých to bude účelné s ohledem na jejich cennost a zachovalost) na segmenty dle jejich charakteristik, resp. dochovaných hodnot krajinného rázu, stanovení podmínek jejich ochrany. Prostorové členění území bude sloužit jako podklad pro diferencovaný přístup při uplatňování podmínek ochrany krajinného rázu v různých typech územně plánovací dokumentace (územních a regulačních plánech) a při posuzování jednotlivých záměrů. Studie bude dále zahrnovat konkrétní podmínky ochrany krajinného rázu pro krajinu mimo vymezená sídla.

Budou stanoveny přírodní, kulturní a historické charakteristiky území, charakteristiky vztahů a měřítka v krajině, prostorová charakteristika území vč. podmínek jejich ochrany, upravena nebo nově navržena úplná diferenciace území na vyšší a nižší územní celky (krajinné celky a krajinné prostory), dojde ke stanovení jejich dominantních rysů, základních charakteristických znaků a hodnot a podmínek jejich ochrany. Budou vymezeny lokality soustředěných hodnot krajinného rázu, vč. podmínek jejich ochrany.

Výstupy z prostorového členění krajiny a sídel budou jednoznačným podkladem pro postup v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva životního prostředí, odboru obecné ochrany přírody a krajiny, ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj, odborem územního plánování k uplatňování § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (ZOPK), (Věstník MŽP, Ročník XXVII, září 2017, Částka 9).

Studie zohlední i současnou strukturu jevů územně analytických podkladů, které se týkají ochrany krajinného rázu.

A.2 Cíle studie a metodická a legislativní východiska

A.2.1 Cíle studie

Cílem hodnocení je aktualizace stávající studie Preventivní hodnocení území CHKO Lužické hory z hlediska krajinného rázu dle zák. č. 114/1992 Sb. (Ing. Kamila Svobodová, 2011). Aktualizace souvisí se změnami v přístupu k řešení problematiky územního plánování a posuzování staveb, s ohledem na aktuální stav krajiny, zejména vztahu sídel a krajinného rámce, vzhledem k novému pojetí Metodiky hodnocení krajinného rázu (AOPK ČR, 2024).

Stávající preventivní hodnocení je zpřesněno, upraveno a jeho obsah je rozšířen tak, aby došlo k vytvoření kvalitního podkladu pro rozhodování v území, poskytování údajů pro územně analytické podklady (ÚAP), pro prosazování zájmů ochrany krajiny v procesu pořizování územně plánovací dokumentace (ÚPD). Aktualizace je nezbytná k uplatnění komplexního přístupu Správy CHKO Lužické hory k zapracování jejich požadavků do územních plánů a jako výchozí odborný podklad pro závazná stanoviska k jednotlivým stavebním záměrům.

A.2.2 Legislativní a metodická východiska

Legislativní východiska

<u>Zákon č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny</u>

Hlavním legislativním východiskem je zákon č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny (dále ZOPK). Účelem tohoto dokumentu je ochrana krajinného rázu, proto jsou významným východiskem tyto části ZOPK.

§ 2 Ochrana přírody a krajiny

(1) Ochranou přírody a krajiny se podle tohoto zákona rozumí dále vymezená péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty,

horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i **péče o vzhled** a přístupnost **krajiny**.

(2) Ochrana přírody a krajiny podle tohoto zákona se zajišťuje zejména

spoluúčastí v procesu územního plánování a stavebního řízení s cílem prosazovat vytváření ekologicky vyvážené a esteticky hodnotné krajiny,

ovlivňováním vodního hospodaření v krajině s cílem udržovat přirozené podmínky pro život vodních a mokřadních ekosystémů při **zachování přirozeného charakteru a přírodě blízkého vzhledu vodních toků a ploch a mokřadů,**

účastí na ochraně půdního fondu, zejména při pozemkových úpravách,

obnovou a vytvářením nových přírodně hodnotných ekosystémů, například při rekultivacích a jiných velkých změnách ve struktuře a využívání krajiny,

ochranou krajiny pro ekologicky vhodné formy hospodářského využívání, turistiky a rekreace,

§ 3 Vymezení pojmů

(1) Pro účely tohoto zákona se vymezují některé základní pojmy takto

významný krajinný prvek jako ekologicky, geomorfologicky nebo **esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled** nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy a území, na nichž probíhá přírodě blízká obnova těžbou narušeného území podle plánu nebo dokumentace uvedených v § 4 odst. 6. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků,

zvláště chráněná část přírody je velmi významná nebo jedinečná část živé či neživé přírody; může jí být část krajiny, geologický útvar, strom, živočich, rostlina a nerost, vyhlášený ke zvláštní ochraně státním orgánem podle části třetí nebo páté tohoto zákona,

dřevina rostoucí mimo les (dále jen "dřevina") je strom či keř rostoucí jednotlivě i ve skupinách ve volné krajině i v sídelních útvarech na pozemcích mimo lesní pozemky,

krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky,

přírodní stanoviště je přírodní nebo polopřírodní suchozemská nebo vodní plocha, která je vymezena na základě geografických charakteristik a charakteristik živé a neživé přírody.

§ 12 Ochrana krajinného rázu a přírodní park

(1) **Krajinný ráz**, kterým je zejména **přírodní, kulturní a historická charakteristika** určitého místa či oblasti, **je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu**. Zásahy do krajinného rázu, zejména umisťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na **zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.**

(2) K umisťování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

(3) K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

(4) **Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.**

§ 25 Chráněné krajinné oblasti

(1) Rozsáhlá území **s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení**, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti.

(2) Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.

(3) Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhlašuje vláda republiky nařízením.

§ 26 Základní ochranné podmínky chráněných krajinných oblastí

(2) Na území první zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno

a) povolovat nebo provádět nové stavby,

b) povolovat a měnit využití území,

c) měnit současnou skladbu a plochy kultur, nevyplývá-li změna z plánu péče o chráněnou krajinnou

(3) Na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno

hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu.

§ 44a Územní plánování a stavební činnost ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech

Orgány územního plánování a stavební úřady vykonávají svoji působnost tak, aby byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem, prostupnost krajiny a aby byla zachována a podporována biologická rozmanitost. **Urbanistické a architektonické řešení musí respektovat měřítko, charakter a strukturu zástavby s cílem zachování rázu sídel.**

<u>Výnos Ministerstva kultury ČSR o zřízení Chráněné krajinné oblasti Lužické hory č. 6927/79</u>

Druhým legislativním východiskem je Výnos Ministerstva kultury ČSR o zřízení Chráněné krajinné oblasti Lužické hory č. 6927/79 z 19. 3. 1976: „Posláním oblasti je ochrana všech hodnot krajiny, **jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních** zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí; **k typickým znakům krajiny** náleží zejména **její povrchové utváření včetně vodních toků a ploch, klima krajiny, vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu** a ve vztahu k ní také **rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní zástavba lidového rázu.“**

<u>Stavební zákon č. 283/2021 Sb. (dále SZ)</u>

V souladu s § 44a ZOPK je nezbytné provázat zásady ochrany krajinného rázu s principy územního plánování. Stavební zákon přímo obsahuje formulace, které jsou kompatibilní s ochranou krajinného rázu.

§ 39 Úkoly územního plánování

Úkolem územního plánování je ve veřejném zájmu zejména

zjišťovat a posuzovat stav území, jeho **přírodní, kulturní** a civilizační **hodnoty**

stanovovat s ohledem na podmínky a hodnoty území koncepci využití a rozvoje území, včetně dlouhodobé **urbanistické koncepce sídel**, rozvoje veřejné infrastruktury a **ochrany volné krajiny a stanovení podmínek prostupnosti území**

stanovovat **urbanistické, architektonické, estetické** a funkční požadavky na **využívání a prostorové uspořádání území** a na jeho změny, zejména na míru využití území, umístění**, uspořádání a řešení staveb** a kvalitu veřejných prostranství

prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter a hodnoty v území a na využitelnost navazujícího území, tyto změny navrhovat a stanovovat podmínky pro jejich provedení.

§ 41 Charakter území

Charakter území se určuje zejména podle funkčního využití, **struktury a typu zástavby**, uspořádání veřejných prostranství, **dalších prvků prostorového uspořádání a urbanistických, architektonických, estetických, kulturních a přírodních hodnot území, včetně jejich vzájemných vztahů a vazeb**, a to především vymezením v územně plánovací dokumentaci.

§ 80 Územní plán

2) Územní plán

stanoví **urbanistickou koncepci**, jejíž součástí je i urbanistická kompozice, vymezení

stanoví **koncepci uspořádání krajiny**, jejíž součástí je i vymezení ploch s rozdílným způsobem využití, ploch změn v krajině a stanovení podmínek pro jejich využití, vymezení a stanovení podmínek pro zelenou infrastrukturu včetně územního systému ekologické stability, prostupnost krajiny, protierozní opatření, ochranu před povodněmi a suchem, rekreaci a dobývání ložisek nerostných surovin

stanoví podmínky pro využití ploch s rozdílným způsobem využití s určením hlavního využití, pokud je možné jej stanovit, přípustného využití, nepřípustného využití, popřípadě stanovení podmíněně přípustného využití těchto ploch a podmínky prostorového uspořádání, včetně **základních podmínek ochrany krajinného rázu a charakteru území**

Díl 2 Požadavky na vymezování pozemků § 139 Obecné požadavky

Pozemky se vymezují a podmínky pro jejich využití se stanovují v souladu s územně plánovací dokumentací, a nebyla-li vydána, s cíli a úkoly územního plánování, s ohledem na **charakter území, urbanistickou, architektonickou, kulturně historickou, přírodní a archeologickou hodnotu** území a kvalitu vystavěného prostředí.

Díl 3 Požadavky na umisťování staveb § 143 Obecné požadavky

Stavby se umisťují v souladu s územně plánovací dokumentací, a nebyla-li vydána, s cíli územního plánování. Stavby se umisťují též s **ohledem na charakter území, urbanistickou, architektonickou, kulturně historickou, přírodní a archeologickou hodnotu území** a kvalitu vystavěného prostředí.

Metodická východiska

Významným metodickým východiskem je **Metodický pokyn k uplatňování § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny** (dále jen „ZOPK“) (Věstník MŽP, Ročník XXVII, září 2017, Částka 9). Z něho jsou pro tento dokument podstatné části:

<u>B. Postup orgánu ochrany přírody při uplatňování ochrany krajinného rázu v rámci pořizování a vydávání územních, příp. regulačních plánů</u>

B1. Zadání územního plánu

Ve vyjádření k návrhu zadání územního plánu uplatní OOP požadavky na obsah územního plánu z hlediska ochrany krajinného rázu:

a) hodnoty krajinného rázu, jejichž ochranu je třeba v územním plánu zajistit, přičemž se soustředí na postihnutí těch prvků a jevů, které v daném území utvářejí přírodní, kulturní a historickou charakteristiku, a tedy přírodní a estetickou hodnotu krajinného rázu včetně harmonického měřítka a vztahů v krajině; vychází přitom z existujících podkladů, např. z územně analytických podkladů, z existujících oborových studií (preventivní hodnocení krajinného rázu), z územní studie krajiny apod.

Příklady vymezení hodnot krajinného rázu v území:

- charakteristické uspořádání přírodních prvků s vazbou na historický vývoj území – např. uspořádání a podíl zeleně v území a sídle, uspořádání vodotečí, geomorfologické tvary, geologická specifika;
- charakteristické uspořádání a podíl zastavěných a nezastavěných ploch vyplývající z převažujícího uspořádání území/krajiny – např. kompaktní sídlo, volná krajina, jádro sídla s enklávami, rozptýlená zástavba začleněná ve volné krajině;
- charakteristické uspořádání kulturních prvků či jevů s vazbou na historický vývoj sídla – např. ochrana dochovaného jádra sídla s typickým obrazem (náves, kostel, rybník apod.);
- charakteristické uspořádání kulturních prvků či jevů s vazbou na historický vývoj území, resp. vztah území k historické a kulturní charakteristice v širších souvislostech – např. vztahy historických a sakrálních staveb (propojení alejemi, vzájemné uspořádání či orientace), uspořádání a prvky zemědělské krajiny (plužiny, meze);
- širší vztahy vytvářející společné hodnoty pro daný region nebo širší území, typické prodané území – např. dominanta viditelná v širším území (vrcholy s kulturními dominantami).

Příklady požadavků OOP na ochranu vymezených hodnot krajinného rázu v území: OOP uvede, že za účelem ochrany krajinného rázu je třeba v územním plánu:

- chránit přírodní či kulturní pohledově exponovanou dominantu (např. vrch, skalní útvar, vodní tok, stromořadí, historickou vedutu sídla, kostel apod.) a současně stanoviště, ze kterých má být pohled na tuto dominantu chráněn;
  - možným způsobem ochrany v územním plánu je např. omezení (vyloučení) zástavby nebo její výšková regulace;
- zachovat plynulý přechod zástavby sídla od vyšších a kompaktnějších forem v jeho jádru po nižší a rozvolněnější zástavbu na okraji sídla;
- zachovat charakteristické uspořádání krajiny (např. geomorfologie, rozložení přírodě blízkých ploch, vodní toky a plochy, mozaika lesů, polí, luk, cestní síť a urbanistický typ venkovského sídla);
- možným způsobem ochrany v územním plánu je např. vhodné vzájemné uspořádání ploch s rozdílným způsobem využití;
- zachovat charakter a strukturu zástavby v určité, svým charakterem ucelené ploše, a navrhne, které základní znaky urbanistické struktury a charakteru zástavby, jež podstatným způsobem utvářejí

krajinný ráz sídla a řešeného území, je třeba chránit (specifikuje např. žádoucí způsob uspořádání zástavby vůči veřejným prostranstvím/průběhu vrstevnic, míru kompaktnosti či rozvolněnosti zástavby, půdorysné formy zástavby, objemové parametry zástavby v návaznosti na měřítko stávajících staveb v dané lokalitě včetně např. převažujícího tvaru střech jako dominantního znaku zástavby);

- možným způsobem ochrany v územním plánu je např. stanovení rozmezí přípustné orientace zástavby vůči veřejným prostranstvím/průběhu vrstevnic, stanovení rozmezí výměry pro vymezování stavebních pozemků a intenzity jejich využití, přípustných půdorysných forem zástavby, výšková regulace zástavby, stanovení přípustných tvarů střech;
- omezit nebo vyloučit u konkrétních ploch umístění staveb, zařízení a jiných opatření dle § 18 odst. 5 stavebního zákona, např. z důvodu charakteristického uspořádání krajiny/krajinné mozaiky, pohledových os.

b) požadavky na vymezení ploch, ve kterých pro ochranu dalších identifikovaných hodnot nepostačují základní podmínky ochrany krajinného rázu ve smyslu kap. I. odst. 1 písm. f) Přílohy č. 7 vyhl. č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění vyhl. č. 458/2012 Sb.

Příkladem těchto hodnot mohou být kulturně historické hodnoty spočívající v charakteristickém provedení staveb, jako je jejich typické konstrukční, materiálové a barevné provedení (střech, fasád, štítů, vjezdů, oken, dveří, doplňkových staveb, oplocení apod.).

B2. Návrh územního plánu

Projektant v návrhu územního plánu stanoví takový způsob regulace, který zajistí ochranu hodnot krajinného rázu vymezených ve vyjádření OOP k návrhu zadání.

Podmínky ochrany krajinného rázu jsou obsaženy v textové části územního plánu, zejména v kapitole „stanovení podmínek pro využití ploch s rozdílným způsobem využití a stanovení podmínek prostorového uspořádání," případně i v kapitolách „základní koncepce rozvoje území obce, ochrany a rozvoje jeho hodnot", „urbanistická koncepce", „koncepce veřejné infrastruktury" a „koncepce uspořádání krajiny", je-lito s ohledem na povahu stanovených podmínek vhodné. Graficky zobrazitelné podmínky ochrany krajinného rázu se rovněž promítnou do grafické části územního plánu. Při posouzení návrhu územního plánu si OOP učiní úsudek, zda navrženými způsoby ochrany krajinného rázu byly jeho požadavky k návrhu zadání územního plánu splněny. Zejména posoudí, zda navržené způsoby ochrany účinně chrání jím uvedené hodnoty

a) Podmínky ochrany krajinného rázu jsou s dotčeným orgánem ochrany přírody (uvede se název orgánu) dohodnuty ve smyslu ustanovení § 12 odst. 4 ZOPK. Ochrana krajinného rázu je zajištěna pro celé zastavěné území a pro všechny zastavitelné plochy na území obce podmínkami stanovenými v rámci územního plánu.

b) Podmínky ochrany krajinného rázu v zastavěném území a zastavitelných plochách jsou s dotčeným orgánem ochrany přírody dohodnuty ve smyslu ustanovení § 12 odst. 4 ZOPK pouze zčásti, tj. nejsou dohodnuty pro tyto plochy… (uvede se výčet ploch v zastavěném území a zastavitelných ploch nebo se odkáže na vymezení v samostatném grafickém schématu, jež je součástí odůvodnění).

c) Podmínky ochrany krajinného rázu nejsou s dotčeným orgánem ochrany přírody dohodnuty ve smyslu ustanovení § 12 odst. 4 ZOPK

Druhým metodickým východiskem je Metodika hodnocení krajinného rázu Agentury ochrany přírody a krajiny: METODIKA HODNOCENÍ KRAJINNÉHO RÁZU (BUKÁČEK, VONDRÁČKOVÁ a VOREL, 2024).

Účelem metodiky je poskytnout odborníkům z oblasti ochrany přírody a krajiny, urbanismu a výstavby, krajinného plánování, pracovníkům orgánů ochrany přírody a krajiny, územního plánování, ale i oborů, kterých se problematika krajinného rázu dotýká, možnosti řešení problematiky hodnocení krajinného rázu. Metodika toto téma sleduje z pohledu Zákona č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK"), který v ustanovení §12 poskytuje ochraně krajinného rázu legislativní rámec.

Cíle metodiky:

- definovat přístupy k ochraně krajinného rázu, definovat používané pojmy
- stanovit principy hodnocení krajinného rázu a vlivů záměrů na krajinný ráz v duchu ZOPK;
- sjednotit a standardizovat postupy hodnocení krajinného rázu ve smyslu ustanovení §12 ZOPK; stanovit takové postupy hodnocení krajinného rázu, aby odborné materiály i expertní hodnocení zpracované podle této metodiky byly relevantní, transparentní, srozumitelné a přezkoumatelné a mohly tak sloužit o k podpoře rozhodovacích procesů na úseku ochrany přírody a krajiny dle ZOPK, a jako relevantní odborný podklad v rámci praxe orgánů ochrany přírody a krajiny a v rámci územně plánovací praxe ve smyslu zákona č. 283/2021 Sb.
- sjednotit a standardizovat výstupy hodnocení krajinného rázu ve smyslu ustanovení §12 ZOP

Výstupem hodnocení krajinného rázu území je komplexní odborný podklad, který definuje hodnoty krajinného rázu jednotlivých částí hodnoceného území a navrhuje jejich ochranu a případně i doporučit pozitivní změnu, zlepšení stávajícího stavu. Hodnocení definuje přístupy nebo jejich rámec v jednotlivých na sebe navazujících krocích s cílem identifikovat znaky základních charakteristik územní, jež společně:

- utváří estetickou a přírodní hodnotu krajinného rázu,
- harmonické vztahy v krajině, harmonické měřítko krajiny
- a další zákonem deklarované hodnoty (VKP, zvláště chráněná území, kulturní dominanty).

Zpracované hodnocení území slouží jako podklad pro vypracování koncepcí, ať již rozvoje území, tak i jeho komplexní ochrany.

Ochrana krajinného rázu se v současné době opírá o řadu teoretických i praktických prací, jež vznikaly v posledních 25 letech, za tuto dobu se též převážně ustálil obecně zaužívaný základní postup hodnocení. Hodnocení se opírá o metodu charakterové a prostorové identifikace, na jejímž základě jsou souvisle v prostoru řešeného území vymezovány územní jednotky ve dvou úrovních měřítka hodnocení, k nimž je vztaženo vlastní konkrétní vyhodnocení krajinného rázu i návrh jeho ochrany. Jedná se o:

1. **krajinné celky**, prostorově větší územní jednotky představující části krajin, v nichž jsou sledovány dominantní rysy, které jsou pro daný celek typické, k nimž je vztažen na úrovni krajinného celku návrh ochrany;
2. **krajinné prostory**, v nichž je hodnocení zaměřeno na detailní identifikaci charakteristických znaků a jejich vyhodnocení z hlediska významu (míra přítomnosti), projevu (celková hodnota z hlediska krajinného rázu) a cennosti (unikátnost z hlediska krajinného rázu).

Vymezené územní jednotky doplňuje prostorové zachycení přítomnosti soustředěných nebo jinak významných hodnot formou **lokalit soustředěných hodnot KR**, jež naopak území pokrývají nesouvisle.

Postup problematiku hodnocení krajinného rázu území člení na jednotlivé na sebe navazující kroky:

1) Zpracování (základní) charakteristiky řešeného území z hlediska krajinného rázu z pohledu přítomnosti charakteristických znaků:
   a) přírodní charakteristiky
   b) kulturní a historické charakteristiky
   c) prostorové charakteristiky

2) Vymezení územních jednotek, jejich charakteristika a hodnocení, popis hodnot

   a) krajinné celky s identifikovanými dominantními rysy

   b) krajinné prostory s identifikovanými charakteristickými znaky

   c) lokality soustředěných hodnot KR s popsanými soustředěnými hodnotami

3) Návrh ochrany

   a) stanovení zásad a podmínek ochrany pro jednotlivé územní jednotky řešeného území

   b) návrh doporučení směřujících ke zlepšení krajinného rázu dané části území (vymezené územní jednotky).

Specifickou součástí materiálu je podrobné **vyhodnocení sídel** z pohledu zajištění ochrany krajinného rázu v řešeném území. Hodnocení sídel se zpracovává ve dvou úrovních podrobnosti hodnocení:

1) Základní hodnocení sídel zahrnující

   a) jejich kategorizaci z pohledu hodnot uplatňujících se v krajinném rázu, jež je provedena na základě vyhodnocení vybraných kritérií,

   b) další upřesnění odůvodňující provedené hodnocení a kategorizaci a uvádějící určitá specifika, jež se projevují v krajinném rázu území sídla,

   c) návrh ochranných podmínek vztažených k jednotlivým kategoriím s konkretizací zohledňující specifika jednotlivých sídel.

2) Podrobné hodnocení sídel, kdy jsou sídla za účelem zpřesnění hodnocení a podrobného stanovení ochrany rozčleněna na jednotlivé části (segmenty) uplatňující se určitým specifickým způsobem v celkovém obrazu sídla v krajině.

A.3 Seznam vstupních podkladů

AOPK ČR, podklady oficiálně poskytnuté objednatelem

Archiv ZÚ (https://ags.cuzk.cz/archiv)

BRYCHTOVÁ, J, Vyhodnocení krajinného rázu území Chráněné krajinné oblasti Lužické hory, 11/2005

BUKÁČEK, R. – MATĚJKA, P., Hodnocení krajinného rázu. SCHKO ČR 1997.

CÍLEK, V.: Krajiny vnitřní a vnější, Dokořán 2002.

CULEK, M. (ed.) a kol., Biogeografické členění České republiky I. Enigma, Praha 1996.

CULEK, Martin et al. (2003). Biogeografické členění České republiky II. díl. Praha: AOPK ČR. ISBN 80-86064-82-4.

CULEK, Martin et al. (2013). Biogeografické regiony České republiky. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6693-9.

CULEK, M.: Přírodní podmínky území a jejich význam pro krajinný ráz, In: Vorel, I. (ed.): Hodnocení navrhovaných staveb a využití území z hlediska zásahu do krajinného rázu I., Praha 2006.

DEMEK, J. (ed.), Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon České socialistické republiky. Praha: Academia, 1987.

DEMEK, J. – MACKOVČIN, P. (eds.) et al. (2006). Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny. Brno: AOPK ČR. ISBN 80-86064-99-9.

Evropská úmluva o krajině, Florencie 2000 (http://www.env.cz)

Geoportál ČÚZK (https://geoportal.cuzk.cz)

Geoportál památkové péče (https://geoportal.npu.cz/web)

KUPKA, J.: Krajiny kulturní a historické. Praha: ČVUT, 2010.

LÖW, J., MÍCHAL, I.: Krajinný ráz, Lesnická práce 2003.

LÖW, J.: Preventivního hodnocení krajinného rázu na území CHKO České středohoří, Brno 2010

LOW, J., CULEK, M., NOVÁK, J., HARTL, P.: Typy krajinného rázu České republiky, In: Vorel, I., Sklenička, P. (eds): Ochrana krajinného rázu, Praha 2006.

MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK, Miroslav – KUNCOVÁ, Jaromíra (eds) et al. (2002). Chráněná území ČR III. Liberecko. Praha: AOPK ČR, Brno: EkoCentrum. ISBN 80-86064-43-3.

Metodický pokyn MŽP, odboru obecné ochrany přírody a krajiny, ve spolupráci s MMR, odborem územního plánování, k uplatňování § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Věstník MŽP, ROČNÍK XXVII – září 2017 – ČÁSTKA 9

Metodika hodnocení krajinného rázu (AOPK ČR)

MÍCHAL, I. (ed), Hodnocení krajinného rázu – návrh metodického doporučení. AOPK ČR 1998.

Národní geoportál INSPIRE (https://geoportal.gov.cz/web/guest/home)

Památkový katalog NPÚ. Ústřední seznam kulturních památek (https://pamatkovykatalog.cz/)

Preventivní hodnocení krajinného rázu. Metodické listy AOPK ČR č. 8.6, 2020.

SVOBODOVÁ K, Preventivní hodnocení území CHKO z hlediska krajinného rázu dle § 12 zák. č. 114/1992 Sb., 2011

ŠKABRADA J., Lidové stavby, Argo, 1999

Úplné znění Zásad územního rozvoje Libereckého kraje po vydání 1., 2. aktualizace (Saul s.r.o., 2024)

Úplně znění Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje po vydání 1., 2., 3., 4., 5., 7. aktualizace (Ateliér Cihlář, Svoboda, 2024)

Územně analytické podklady pro správní území ORP Děčín (MěÚ Děčín, 2024)

Územně analytické podklady pro správní území ORP Liberec (Magistrát Liberec, 2020)

Územně analytické podklady pro správní území ORP Nový Bor (MěÚ Nový Bor, 2020)

Územně analytické podklady pro správní území ORP Rumburk (MěÚ Rumburk, 2020)

Územně analytické podklady pro správní území ORP Varnsdorf (MěÚ Varnsdorf, 2020)

Územní studie krajiny ORP Liberec (Magistrát Liberec, 2019)

Ústřední seznam ochrany přírody, AOPK ČR (https://drusop.nature.cz/portal/)

Územní plány dotčených obcí, případně zastavěná území dotčených obcí

VONDRÁČKOVÁ S., Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Český ráj, Aktualizace 2021

VOREL, I., BUKÁČEK, P., MATĚJKA, P., CULEK, M., SKLENIČKA, P.: Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, Praha 2004.

VOREL, I. KUPKA, J.: Krajinný ráz. Identifikace a hodnocení. Praha: ČVUT, 2011

www.mapy.cz

www.lidova-architektura.cz

https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/, https://ags.cuzk.cz/av/

https://ags.cuzk.cz/archiv/ - historické mapy (stabilní katastr, indikační skici, speciální mapy 3. Vojenského mapování)

https://geoportal.gov.cz – ortofotomapy 1952–53

https://drusop.nature.cz/

https://jablonnevp.cz – historie města Jablonné, Petrovic, Heřmanic, Kněžic, Lvové

http://www.luzicke-hory.cz/ - historie obcí, drobné památky, historické fotografie

https://csu.gov.cz/ - Historický lexikon obcí I. a II.

https://www.zakonyprolidi.cz/ - Stavební zákon č. 283/2021 Sb., vyhláška

https://mmr.gov.cz/ - Metodický pokyn k uplatňování § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

A.4 Definice používaných pojmů

Tato kapitola uvádí významy odborných výrazů (termínů, pojmů), které jsou použity v metodice, nebo které s problematikou hodnocení krajinného rázu území bezprostředně souvisí. Významy odborných výrazů jsou pro účely této metodiky nově formulovány, převzaty, nebo upraveny.

Tabulka 1: Používané pojmy ve studii HKR

Architektonická forma stavby, budovy (objektu): půdorysná a hmotová skladba stavby nebo souboru staveb, ve které hrají role dimenze, objemy a proporce hmot.
Architektonický výraz stavby, budovy (objektu): půdorysné, hmotové řešení, výtvarně-prostorová koncepce, řešení detailů, materiálů, barevnosti a výtvarných prvků.
Cennost existující zástavby: spočívá v přítomnosti historicky cenných staveb s dochovanými tradičními formami nebo jiných staveb s architektonickými hodnotami – zejména těch, které jsou zařazeny do jevu 13a Územně analytických podkladů (ÚAP) – architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavy, místa nebo soubory staveb.
Civilizační znaky: pojem převzatý ze stavebního zákona; civilizační znaky jsou spojeny s rozvojem a využíváním území a zahrnují sídelní strukturu včetně technické infrastruktury a těžby; nejsou u nich akcentovány aspekty kulturního významu a historických souvislostí (ty jsou naopak akcentovány u znaků a hodnot kulturní a historické charakteristiky), jedná se o znaky jak pozitivního, tak i negativního projevu v rázu krajiny, a z této podstaty by měly či neměly být v rámci územního plánování rozvíjeny.
Cílové kvality krajiny: cílové kvality jsou definovány pro krajiny vymezené a hodnocené v ZÚR; cílovými kvalitami krajiny jsou cíle zabezpečení kvalit krajiny, tedy ochrany, zachování a rozvoje přírodních a kulturních hodnot krajiny v jednotlivých krajinách, vymezených v ZÚR; definování cílových kvalit krajiny vychází z vyhodnocení znaků přírodní, kulturní a historické, vizuální a civilizační charakteristiky, které byly na území kraje definovány jako významné znaky spoluvytvářející osobitost, rozlišitelnost krajin.
Činnost snižující estetickou a přírodní hodnotu krajinného rázu: činnost narušující pozitivní vizuální význam znaků krajinného rázu, jejich charakter, cennost a jejich vzájemné harmonické vztahy. Snížení přírodní hodnoty je nejenom snížením vizuálního významu znaků přírodní charakteristiky (přírodní prvky a struktury), ale stejně tak snížením jejich významu pro stabilitu, biodiverzitu a udržitelnost vývoje krajiny. Snížením estetické hodnoty je zejména narušení vzhledové harmonie zásahem do vizuálního projevu nebo charakteru pozitivně vnímaných charakteristických znaků a struktur a do jejich vzájemné konfigurace.
Dochovanost (historické) krajiny: část krajiny, jež si zachovává významně se uplatňující stopy (četné fragmenty) historického vývoje upozorňující na vývoj dané krajiny nebo sídla v čase. Taková část krajiny je považována za cennou a je zaznamenána prostřednictvím dochovaných znaků historické charakteristiky a obvykle je chráněna před narušením, s cílem ji zachovat pro další generace.
Dochovanost sídla: značí přítomnost historického jádra, nebo historicky vznikajících segmentů sídla, čitelnost původního historického půdorysného a prostorového uspořádání zástavby, přítomnost historických staveb a přítomnost cenných historických specifik, jež společně utváří charakteristický obraz sídla v krajině a jeho genius loci. Dochovanost sídla je jedním z podstatných jevů sledovaných hodnocením KR na úrovni sídel.
Dominantní rys: převládající jev nebo významná vlastnost vizuálně nebo více smyslově vnímané krajinné scény; vedle vizuální dominance se může převládající účinek opírat o význam dominantního rysu ve struktuře krajiny (funkční, prostorový, duchovní význam).
Estetická hodnota krajiny: estetická hodnota je v hodnocení vyjádřena jako vizuální kvalita daná přírodními a kulturními hodnotami, harmonickým měřítkem a harmonickými vztahy v krajině. Hlavním aspektem významu estetické hodnoty v ochraně krajinného rázu je harmonický soulad kulturních složek a prvků (jejich umístění i vzájemné uspořádání) s přírodním prostředím krajiny. Subjektivní stránka estetické hodnoty daná individuálním hodnocením pozorovatele je v hodnocení minimalizovaná.
Harmonická kulturní krajina: viz Nenarušenost harmonických vztahů a harmonického měřítka krajiny.
Harmonické měřítko: je vlastností krajinného rázu. Vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí. Z hlediska prostorového členění krajiny vyjadřuje soulad měřítka

krajiny a měřítka jednotlivých objektů. Je závislé na členitosti terénu (výškové rozdíly, hloubka krajinné scény – odstup od vizuálních barier), na rozsahu ploch (pole, louky, lesy, zastavěné plochy) a na převažující výšce objektů (vegetace, zástavba, tradiční kulturní prvky, technické prvky).

Harmonické vztahy v krajině: harmonické vztahy jsou sledovanou vlastností krajinného rázu. Tkví v přítomnosti takových vlastností krajiny, které vyjadřují soulad prvků a struktur přírodních a kulturních, bez výrazně rušivých prvků. Harmonické vztahy, které dotvářejí estetické hodnoty krajiny, tvoří ve vzhledu krajiny pozitivně vnímané a působivé scenérie. Vyznačující se značnou mírou zachovalosti a integrity přírodních, kulturních a/nebo historických hodnot a souladem lidských činností a podmínek přírodního prostředí.

Hodnocení území (z hlediska krajinného rázu): představuje činnost, jejímž výsledkem je odborný dokument „hodnocení krajinného rázu řešeného území“ uvádějící přehledně charakteristiky, hodnoty a narušení krajinného rázu vymezených územních jednotek a návrh ochrany zjištěných hodnot s odůvodněním ve smyslu ustanovení § 12 ZOPK. Dokument slouží zpravidla jako odborný podklad pro rozhodování orgánu státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny nebo podklad pro koncepce rozvoje území s cílem zohlednění ochrany krajinného rázu (např. v rámci územního plánování).

Hodnota krajinného rázu: je znak nebo soubor znaků, jež spoluvytváří estetickou a přírodní hodnotu nebo hodnotu kulturní a historické charakteristiky KR, nebo jde o znaky, jež vytváří harmonické měřítko a harmonické vztahy v krajině.

Charakter sídel: charakter sídla je vyjádřen celkovým vizuálním projevem sídla, jeho zasazením do krajiny, půdorysem sídla, jeho prostorovým a hmotovým uspořádáním a charakterem zástavby; představuje stopy historického i současného vývoje sídla a vyjadřuje společný vývoj sídla a krajiny.

Charakter zástavby: je dán spolupůsobením formy (struktury) zástavby a architektonického výrazu jednotlivých staveb, stavebních souborů a nezastavěných ploch, zejména půdorysným uspořádáním zástavby, umístěním zástavby na pozemcích vzhledem k přilehlým veřejným prostranstvím (např. určením vztahu zástavby k uliční a stavební čáře), hustotou zástavby a celkovým hmotovým řešením a měřítkem zástavby.

Charakteristika krajinného rázu: je dána druhem a uspořádáním krajinných složek, prvků a jevů nebo jejich souborů určité povahy (přírodní, kulturní, historické a prostorové), které se podílejí na vzniku rázu krajiny.

Indikátor přítomnosti zvýšených hodnot: za indikátory přítomnosti zvýšených hodnot jsou považovány takové jevy, které signalizují existenci výjimečných přírodních, kulturních, historických hodnot nebo hodnot prostorové charakteristiky a vztahů v krajině (prostorových, funkčních); jedná se zpravidla o území chráněná dle ZOPK nebo památkového zákona, případně podle jiných předpisů a úmluv (např. přírodní rezervace, kulturní památka), nebo výjimečné až ikonické jevy/části krajiny.

Individuální architektonický výraz stavby, budovy: architektonický výraz tkvící v použití takového půdorysného, hmotového řešení, řešení detailů, materiálů, barevnosti a výtvarných prvků, které stavbu výrazně odlišují od tradičních i soudobých staveb v dané lokalitě.

Kompaktní zástavba: souvislá zástavba, ve které stavby na sebe bezprostředně navazují ve formě řad, uzavřených nebo otevřených bloků, která tvoří uliční fronty nebo má výrazně ucelenou hranici vůči okolní krajině.

Krajina: část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (ZOPK §3, odst. 1, písm. m). "Krajina" znamená část území, tak jak je vnímána lidmi, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů (Úmluva Rady Evropy o krajině); z hlediska krajinného rázu je vnímán především charakter krajiny, jenž je dán obrazy krajinných scenérií, charakterem krajinné scény, dominantními rysy a přítomností znaků základních charakteristik.

Krajinné osy: jsou liniové a koridorové struktury významné z hlediska funkční a prostorové struktury krajiny, představující znaky přírodní, kulturní a historické či prostorové charakteristiky KR. Krajinné osy jsou vždy zásadním znakem KR v určitém krajinném prostoru nebo představují dominantní rys krajinného celku. Jsou důležité pro identifikaci určitých krajin, v jejichž obraze mohou mít rozlišující až emblematický význam. Krajinné osy mohou být přírodního nebo antropogenního charakteru.

Krajinný ráz: v ustanovení §12 ZOPK je krajinný ráz vyjádřen jako přírodní, kulturní a historická charakteristika určité oblasti nebo místa.

Krajinná (dílčí) scenérie: dílčí část krajinné scény vyjadřující charakter i vzhled určitého místa, nebo celého krajinného prostoru; může jít též o soubor scenérií vnímaných při pohybu krajinou.

Krajinná složka: je relativně homogenním souhrnem prvků uvnitř krajiny, má jednotný projev a vyznačuje se stejnou funkcí; velikostí relevantní krajinnému měřítku (např. osídlení, dopravní systém, lesy aj.).

Krajinné dominanty: pohledově exponované přírodní nebo kulturní prvky, uplatňující se výrazně v krajinné scéně. Krajinné dominanty a prostorové akcenty (menší, ale výrazné terénní nebo kulturní prvky) představují v panoramatech i dílčích scenériích významné body, které ovládají krajinnou scénu, ozvláštňují vzhled krajiny a mohou dotvářet jedinečnost a rozlišitelnost vzhledu krajiny v území, ve kterém se krajinná dominanta pohledově významně uplatňuje. Krajinnými dominantami jsou nejčastěji terénní dominanty nebo terénní dominanty s architektonickými dominantami (spojení kulturní a přírodní dominanty). Jsou typickými znaky, které mají ve vzhledu krajiny zásadní význam a určují nejen její charakter, ale i hodnotu. Jejich změna se může promítnout do celého charakteru krajinného rázu.

Krajinná struktura: krajina (ve smyslu území) je tvořena přírodními a člověkem vytvořenými složkami; struktura krajinných složek – jejich skladba – je podstatou typu krajiny; různý poměr zastoupení jednotlivých složek, stupeň přetvoření přírodních složek a dominantnost některých složek dává vzniknout krajině s převahou specifických funkcí a procesů

Krajinný celek (KC): představuje základní rámec pro podrobné členění území a je vymezen prostřednictvím dominantních rysů odlišujících části krajiny řešeného území. KC zahrnuje území, jež tvoří charakterově ucelenou, poměrně velkou část určité OKR nebo může být v určitých případech vymezen přímo v hranicích OKR.

Krajinný prostor (KP): krajinný prostor je dílčí skladebnou částí vymezeného krajinného celku, kterou je možné v podrobnějším měřítku hodnocení odlišit zastoupením a konfigurací znaků základních charakteristik. Jako takový zahrnuje řadu různě velkých prostorů nebo může být ve výjimečných případech určitým místem o větší ploše v krajině. Krajinný prostor je vymezován převážně jako pohledově spojitý prostor, nebo prostor obsahující příznačné uspořádání charakteristických znaků přírodní, kulturní a historické charakteristiky, či znaků definujících vztahy a měřítko v krajině, jež pohledově nebo obsahově prostor definují.

Krajinný prvek: skladebná jednotka krajinné složky (např. sídlo, solitérní stavba, solitérní strom, liniový vegetační prvek, lesní enkláva, vodní plocha aj.); je buď přírodní, nebo umělý, jedná se o segment krajiny, který spoluvytváří charakteristický vzhled krajiny.

Krajinný předěl: prvky prostorově oddělující charakterem odlišné krajiny. Projevují se v obrazu krajiny jako horizonty a pohledová ohraničení. Mohou pohledově uzavírat vnímanou krajinnou scénu a dílčí scenérie, pozorované z více stanovišť.

Krajinný obraz: je obecným pojmem pro vizuálně vnímané uspořádání prostorové skladby hmot a forem jednotlivých krajinných složek; jeho podstatou je uspořádání terénu, vegetačního krytu, vodstva, sídelní struktury dané zástavbou včetně prostorových forem zástavby a projevy prvků technické a dopravní infrastruktury.

Krajinný rámec sídla: krajinným rámcem rozumíme širší prostředí sídla, představované volnou krajinou a jejím přírodními složkami – terénem, resp. georeliéfem, vodotečemi a vodními plochami, vegetačním krytem, zejména lesními porosty a rozptýlenou mimolesní zelení v otevřené krajině. Krajinný rámec spolu se sídlem vytváří charakteristický obraz krajiny a krajinné scenérie.

Krajinná scéna: krajinná scéna je vnímanou částí celkového obrazu krajiny. Může mít podobu dílčích scenérií.

Kulturní a historická charakteristika: je dána způsobem využívání krajiny člověkem a stopami, které v krajině zanechal; kulturní charakteristika spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa; historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním vzhledem k jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti; může nést stopy významných historických událostí.

Lokalita soustředěných hodnot KR: lokalita různé velikosti, která díky kumulaci vysokých hodnot krajiny zásadním způsobem ovlivňuje celkovou kvalitu krajinného rázu a vyžaduje tak zvýšenou pozornost a stanovení podrobné ochrany. Důvodem vymezení lokalit soustředěných hodnot je především přítomnost souboru prvků a jevů různé povahy s vysokou cenností z různých hledisek (funkčnosti, původnosti a dochovanosti, historického vzniku, reprezentativnosti a/nebo specifik daných prostorovými parametry, např. rozlehlosti nebo dominance).

Měřítko krajiny: vyplývá z prostorové skladby krajiny a je dáno vztahem rozměrů prostorů a prvků krajiny (včetně staveb) k velikosti člověka; měřítko má vedle významu v prostorovém členění i význam funkční, a to vzhledem k funkčním požadavkům na využití území. Malé měřítko je nejčastěji patrné v krajinách s maloplošnou mozaikou členění, velkoplošné členění ploch vytváří velké měřítko krajiny. Malé měřítko prostorového členění může být

narušeno či degradováno stavbou velkých rozměrů (výškových či délkových) Místo krajinného rázu (MKR) část krajiny relativně homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují MKR od jiných MKR. Jedná se zpravidla o vizuálně vymezenou část krajiny (konkávní nebo konvexní) s patrným individuálním charakterem, nebo o území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti. MKR jsou části krajiny zpravidla o velikosti nejvýše několika km2. V hodnocení krajinného rázu území se vymezují krajinné prostory (KP) které zpravidla zahrnují více MKR a lépe tím vyhovují potřebám definování ochranných podmínek.

Měřítko zástavby: měřítko zástavby je vztah výšek a hmot jednotlivých staveb a souborů staveb vůči sobě a vůči svému okolí.

Negativní dominanta: pohledově exponovaný prvek kulturní charakteristiky (nejčastěji stavba nebo technické zařízení), uplatňující se dominantně v krajinné scéně, který se vymyká ze vzhledu a charakteru krajiny, vzniklého dlouhodobým společným vývojem přírodních a kulturních složek krajiny.

Netradiční architektonický výraz stavby, budovy: architektonický výraz (půdorysné, hmotové řešení, řešení detailů, materiálů, barevnosti a výtvarných prvků), který nepoužívá historických či pro danou lokalitu tradičních prostředků.

Nezastavěné části sídel: plochy uvnitř zastavěného území sídel, které zejména u venkovských sídel hrají významnou roli v charakteru sídla a v jeho celkovém vizuálním projevu. Jedná se o zahrady, sady, louky, hřbitovy, plochy vegetačních doprovodů vodotečí a jiné plochy s vysokou zelení a o jejich vztah k zástavbě.

Ochranná doporučení v hodnocení KR: formulace zásad, které vedou ke zlepšení stavu, k rozvoji hodnot krajinného rázu (např. k obnově, podpoře, revitalizaci, výsadbě atd.). Ochranná doporučení se mohou týkat i eliminace negativních účinků v krajinné scéně (zejména civilizačních prvků souvisejících se sociálně ekonomickými funkcemi území), pokud se v krajinném celku nachází (např. doporučení nerozšiřovat, odclonit atd.); slouží jako podklad pro orgány ochrany přírody, nikoli pro rozhodovací činnost, ale ostatní výkony v rámci státní správy.

Podlažnost staveb rodinných domů: v této studii jsou běžné výšky rodinných domů odvozovány od jejich podlažnosti – za běžnou podlažnost se považuje u staveb se sklonitou střechou 2 nadzemní podlaží (2NP) – tedy přízemí a podkroví v (nejčastěji) sedlové střeše. Jako maximální (max.) bývá označena podlažnost 2NP a podkroví.

Podmínky ochrany KR: vychází z potřeby uchování (ochrany) hodnot krajinného rázu, nemohou se vztahovat k rozvoji (zohledňujícímu např. i civilizační hodnoty). Jsou formulovány formou jednoduchých hesel, vět či souvětí, nebo jinou vhodnou formou, a jsou buď obecné (vztaženy k určitému jevu nebo souboru prvků se společnými vlastnostmi) nebo konkrétní zaměřené na určitý konkrétní projev daného jevu nebo konkrétní prvek.

Prostorová a charakterová diferenciace krajiny: diferenciace krajiny na individuální územní jednotky prostorově oddělené vnímatelnými hranicemi, které značí změnu v charakteru krajiny; vymezené územní jednotky se tak vzájemně liší charakterem, tj. dominantními rysy (v případě KC) a znaky (v případě KC), jež jsou původci jejich „individuality“ (např. konfigurací terénu, přírodními podmínkami, specifiky vegetačního krytu, formami využití krajiny a jejím členěním, formami a uspořádáním osídlení či jinými specifiky).

Prostorová charakteristika: vyjadřuje objektivní vlastnosti prostorových vztahů v krajině, a to ve dvou úrovních. První úrovní jsou prvky a jevy (a jimi vytvářené struktury), jejich charakter (vzhled, velikost, nápadnost tvaru, barevnost atd.) a jejich vzájemné – funkčně zdůvodněné – uspořádání (konfigurace). Druhou úrovní jsou vlastnosti prostorových vztahů, které jsou nejvýznamnějším zdrojem estetických hodnot, harmonického měřítka a harmonických vztahů v krajině. Jedná se např. o ohraničení prostoru a rozpoznatelnost horizontu, o morfologii prostorů a jejich dimenze a návaznosti, o průhledy, pohledové osy a význam dominant.

Prostorová skladba: vzájemné prostorové uspořádání prvků a jimi vytvářených struktur, které se vizuálně projevují ve vzhledu krajiny. Prostorová skladba se v rázu krajiny projevuje krajinnými prostory, jejich velikostí, tvarem a jejich vzájemnou návazností, uspořádáním bodů, linií, ploch. Prostorové uspořádání ploch, jejich povrch a barevnost tvoří krajinnou texturu.

Prostorové vztahy v krajině: vztahy mezi jednotlivými hmotnými prvky krajinné scény, jejich vzájemné vzdálenosti, proporce šířkových a výškových dimenzí, význam důležitých bodů, linií a prostorů, vzájemné osové vazby, rysy symetrie, gradace atd.

Předměstské formy zástavby: některá sídla byla změněna zahušťováním původní zástavby a vytvářením novodobé parcelace na menších pozemcích včetně pravidelného uspořádání staveb vůči veřejným prostranstvím ces a ulic do podob poměrně kompaktní (pouze s uliční sítí – bez dalších volných prostranství) zástavby, která již postrádá rysy vesnické zástavby s velkými pozemky, prolukami v zástavbě, a volnými plochami při cestách, křižovatkách apod. Předměstská zástavba může častým použitím řadové zástavby, uspořádáním zástavby do hnízd nebo do hustých plošných forem nabývat podoby městské (urbánní) nízkopodlažní zástavby.

Přírodní dominanta: krajinný prvek či složka v krajině, která svým významem a projevem ovlivňuje souhrn charakteristik daného místa či oblasti (výšková dominanta, dominanta sníženin, dominantní zastoupení apod.).

Přírodní hodnota: je dána vlastnostmi zastoupených ekosystémů ve vztahu k jejich trvalé udržitelnosti, reprezentativností aktuálních znaků ve vztahu ke stanovištním podmínkám, prostorovými parametry, harmonickým charakterem interakcí mezi ekosystémy, výraznými přírodními dominantami krajiny.

Přírodní charakteristika: zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů.

Půdorysná struktura sídla: souhrn prvků, vymezující půdorysné uspořádání sídla. Jedná se o rastr komunikační sítě, systém zástavby daný stavebními hranami, systém zeleně a systém veřejných prostranství. Cenným rysem, projevujícím se v rázu krajiny mohou být půdorysné stopy historického založení venkovského sídla v krajině (středověké, novověké).

Rozptýlená zástavba: samostatné stavby nebo soubory staveb rozložené s velkými vzájemnými odstupy v nezastavěných plochách, nevytvářejí dojem zastavěného území.

Rušivé znaky KR: znaky, jež v míře svého významu narušují, nebo potlačují hodnoty KR, tj. hodnotu estetickou či přírodní, harmonické vztahy nebo měřítko v krajině.

Sídlo: jednotka osídlení (město, ves, osada), případně i jednotlivé prostorově oddělené trvalé obydlí (samota). Hodnocení území z hlediska krajinného rázu se většinou věnuje venkovským sídlům. Venkovské sídlo je charakterizováno úzkou spojitostí s vnějším krajinným prostředím, převahou nízkopodlažní zástavby, bohatstvím půdorysných typů, plochou intravilánu s výrazným zastoupením zahrad i systémem spádovosti z hlediska hospodářské funkce, společenské vybavenosti, veřejného a kulturního života.

Sklonitá střecha: pod pojem sklonité střechy jsou v této studii myšleny tzv. rovinné střechy (nikoliv zakřivené), které jsou ve venkovské zástavbě rodinných domů tradiční – sedlové (event. křížová nebo polokřížová jako průnik sedlových střech o stejných nebo nestejných výškách hřebene), nebo střecha polovalbová.

Stavební (architektonický) soubor: soubor staveb, který tvoří hmotový a provozní celek.

Struktura osídlení: struktura osídlení je daná rozmístěním, velikostí, členěním a vzájemnými prostorovými, funkčními a ekonomickými vztahy sídel v území (ÚÚR).

Tradiční architektonický výraz stavby, budovy: architektonický výraz používající historických nebo pro danou lokalitu tradičních forem, provozních schémat, tradičního ztvárnění fasád, architektonických prvků, detailů, materiálového a barevného řešení.

Tradiční forma rodinného domu: za tradiční formu rodinného domu je v této studii považována stavba na obdélném půdorysu protáhlého tvaru (1:1,5 – 1:2) nebo půdorysný tvar typu „L“ nebo „T“, zastřešená sedlovou střechou nebo průnikem sedlových střech. Jedná se o přízemní objekty s podkrovím v sedlové střeše nebo o objekty se dvěma nadzemními podlažími a podkrovím. Čtvercový půdorys nelze považovat za tradiční stejně jako jeho zastřešení nízkou stanovou střechou. V kulturním prostředí ČR nelze sklon střechy, který je menší, než 35° a větší než 50°považovat za tradiční.

Tradiční tvary sklonitých střech: za tradiční tvary střech jsou vzhledem k současnému stavu zástavby v regionu Lužických hor považovány sklonité střechy sedlové a jejich průniky (křížové, polokřížové), střechy polovalbové o sklonech mezi 40°- 45° a střechy mansardové a polomansardové.

Tradiční formy staveb: respektují principy místní stavební tradice v měřítku, tvaru, proporcích, materiálech a způsobech použití a architektonickém výrazu.

Urbanistická struktura: urbanistickou strukturou sídla nebo jeho části se rozumí především prostorová struktura, tvořená půdorysnou strukturou a hmotovou strukturou. V půdorysné struktuře hraje roli skladba zástavby – charakter a vlastnosti urbanistické formy jednotlivých částí zástavby. Tím je dáno i vymezení jednotlivých částí území, odlišných svým charakterem. Jedná se též o skladbu volných prostorů – veřejných prostranství, vymezených v půdorysné skladbě zástavbou (včetně parkových ploch), o základní půdorysné linie, o geometrické vazby organizující území a o polohu významných dominantních staveb. Půdorysná struktura se promítá do hmotové struktury, ve které hrají roli vlastnosti a kvality vizuální scény, rozlišitelnosti a jedinečnosti jednotlivých scenérií, vzájemné prostorové vazby

morfologicky odlišných částí zástavby, dominantních staveb a krajinných prvků (zelené horizonty, terénní dominanty atd.). V krajinném rázu hraje roli i urbanistická struktura sousedních sídel v KC, zejména tehdy, pokud se sídla společně projevují v krajinných panoramatech nebo v dílčích scenériích.

Volná (nezastavěná) krajina: prostory krajiny mimo zastavěná území sídel a doposud nezastavěné zastavitelné plochy, obvykle sem patří plužina sídla (plochy, na nichž se zemědělsky hospodaří: pole, louky a pastviny), vodní toky, rybníky, zalesněné partie, přírodní a přírodě blízké prostory a nevyužívané prostory.

Významný krajinný prvek: jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

Vztah sídla a krajinného rámce: podstatným pozitivním znakem rázu krajiny je obraz sídla v krajinném rámci, zejména jestliže se jedná o harmonický vztah okrajů zástavby, siluety a dominant sídla k navazující struktuře krajiny – k lesním okrajům k liniové nebo jiné rozptýlené mimolesní zeleni, k členění pozemků a k jejich charakteru (zahrady, sady, louky, pastviny, pole atd.). Pozitivní hodnotou vztahu sídla a krajinného rámce je přítomnost významných míst navazujících na zástavbu sídla – poutních míst, křížových cest, vyhlídek na vycházkových trasách apod.

Základní charakteristiky KR: jsou charakteristika přírodní (tvořená znaky přírodní povahy), kulturní a historická (tvořená znaky kulturní a historické povahy) a dále charakteristika prostorová (tvořená znaky, které charakterizují prostor krajiny a prostorové vztahy v ní).

Znak krajinného rázu: prvek nebo jev přírodní, kulturní, historické či prostorové charakteristiky, který se charakterem a vizuálním projevem výrazně uplatňuje ve vzhledu krajiny a spoluvytváří tak její ráz; pokud je hodnotný svým projevem nebo obsahovým sdělením, představuje hodnotu krajinného rázu. Hodnotu znaku stanovíme vyhodnocením jeho projevu, významu a cennosti. Pozitivní, zásadní a jedinečné znaky vytvářejí nezaměnitelnost krajinného rázu.

*Projevem znaku KR***:** rozumíme způsob, jakým se uplatňuje v rázu krajiny, pozitivně či negativně. Může se uplatňovat svým vizuálním či jinak smyslově vnímaným projevem a rozpoznatelnou obsahovou stránkou – účelem ve struktuře krajiny, duchovním obsahem, výpovědí o vývoji přírodních nebo antropogenních složek krajiny. Svým projevem znak KR spoluvytváří vzhled krajiny a její hodnoty přírodní, kulturní, historické a estetické, nebo tyto hodnoty narušuje či potlačuje.

Význam znaku KR: se odvíjí od toho, jakou měrou se znak podílí na rázu krajinného prostoru (zásadním, spoluurčujícím, doplňující). Některé znaky mohou zásadním způsobem utvářet ráz krajiny nebo vztahy v krajině, jiné znaky jej významným způsobem dotvářejí (spoluurčují) a další znaky doplňují. To, jakou měrou znak utváří ráz krajiny, se odvíjí od jeho uplatnění v obrazu a charakteru krajiny (nápadnost, robustnost znaku, četnost zastoupení v obrazu krajiny) a od důležitosti jeho obsahového sdělení (např. duchovní význam, kulturně-historický význam ovlivňující rázovitost).

Cenností znaku KR: se při klasifikaci identifikovaných znaků rozumí jejich ojedinělost (též unikátnosti) v krajině. Znaky klasifikované jako jedinečné jsou ojedinělé v rámci oblasti krajinného rázu, v rámci regionu nebo v rámci státu, méně unikátní znaky je možno v tomto přírodovědecky pojatém srovnání označit za význačné, ostatní jsou označovány jako znaky běžné.

Zahušťování zástavby: zahušťování zástavby je zastavování volných pozemků a proluk v existující zástavbě. Může být běžným projevem vývoje zástavby. V případě, že zástavba vyniká charakteristickými rysy v uspořádání zástavby, zejména velkými odstupy jednotlivých staveb v rozptýlené zástavbě, může být zahušťování takové zástavby a vytváření nových prostorových vztahů s menšími odstupy rušivým zásahem do znaku krajinného rázu.

Zvláště chráněné území: či esteticky významná nebo jedinečná území – nejčastěji lokality s unikátní nebo reprezentativní biologickou rozmanitostí, a to na úrovni druhů, populací i společenstev, dále území s jedinečnou geologickou stavbou, území reprezentující charakteristické prvky krajinného rázu kulturní krajiny a území významná z hlediska vědeckého výzkumu.

B. Hodnocení krajiny

Hodnocení krajiny sleduje uplatnění přírodní, kulturní a historické charakteristiky, prostorové vztahy a specifika krajiny a stanovuje postup diferenciace území na územní jednotky, postup identifikace a klasifikace znaků krajinného rázu a způsob ochrany krajinného rázu na řešeném území. Multioborovým přístupem charakterově a prostorově diferencuje krajinu.

B.1 Postup hodnocení a metodická východiska

Postup problematiku hodnocení krajinného rázu území člení na jednotlivé na sebe navazující kroky:

1. zpracování (základní) charakteristiky řešeného území z hlediska krajinného rázu z pohledu přítomnosti charakteristických znaků:
   a) přírodní charakteristiky
   b) kulturní a historické charakteristiky
   c) prostorové charakteristiky
2. vymezení územních jednotek, jejich charakteristika a hodnocení, popis hodnot
   a) krajinné celky s identifikovanými dominantními rysy
   b) krajinné prostory s identifikovanými charakteristickými znaky
   c) lokality soustředěných hodnot KR s popsanými soustředěnými hodnotami
3. návrh ochrany
   a) stanovení zásad a podmínek ochrany pro jednotlivé územní jednotky řešeného území
   b) návrh doporučení směřujících ke zlepšení krajinného rázu dané části území (vymezené územní jednotky).

B.1.1 Předměty ochrany CHKO a jejich popis

Předmět ochrany z Výnosu Ministerstva kultury ČSR o zřízení Chráněné krajinné oblasti Lužické hory č. 6927/79 z 19. 3. 1976: „Posláním oblasti je ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí; k typickým znakům krajiny náleží zejména její povrchové utváření včetně vodních toků a ploch, klima krajiny, vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu a ve vztahu k ní také rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní zástavba lidového rázu.“
Pozitivní hodnoty vyplývají z:

- přírodní charakteristiky – přírodě blízké ekosystémy a biotopy, přirozené vodní toky a plochy, využití lesního půdního fondu,
- kulturní a historické charakteristiky – především ze stavu v roce vyhlášení CHKO LH v roce 1976 (rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní zástavba lidového rázu) ze stavu od té doby zlepšeného s ohledem na předmět ochrany, ze znění ZOPK (urbanistické a architektonické řešení musí respektovat měřítko, charakter a strukturu zástavby s cílem zachování rázu sídel).
- Prostorové charakteristiky – krajinná struktura, bodové či liniové prvky

B.2 Rozbor podkladů nástrojů územního plánování

Území CHKO Lužické hory leží na území dvou krajů – Libereckého a Ústeckého. V zásadách územního rozvoje je dle Vyhlášky č. 500/2006 Sb., v aktuálním znění stanoveno individuální členění krajiny území v rámci vymezení krajin, pro které jsou stanoveny cílové kvality.

Liberecký kraj

Na území Libereckého kraje bylo Úplné znění Zásad územního rozvoje Libereckého kraje vyhotoveno ze ZÚR LK a Aktualizace č. 1 a 2 ZÚR Libereckého kraje. Nabylo účinnosti dne 3. 1. 2024.

V kap. F. Stanovení cílových kvalit krajin včetně stanovení podmínek pro jejich zachování nebo dosažení se území CHKO LH týká:

Z64a Územní rozvoj realizovat v souladu s cílovými kvalitami krajin.

Základní společná kritéria a podmínky péče o krajinu pro rozhodování o změnách v území:

a) Respektovat a rozvíjet základní atributy krajinného rázu a územní stabilitu charakteristickou pro vymezené jednotky krajinného členění a jejich pozitivní charakteristiky.

b) Respektovat chráněné části krajiny a krajinné útvary, minimalizovat zásahy do území zájmů ochrany přírody a krajiny.

c) Respektovat podmínky Plánů péče o ZCHÚ, podmínky mezinárodní ochrany i podmínky obecné ochrany přírody a krajiny.

d) Respektovat cenné urbanistické a architektonické znaky sídelních útvarů – strukturu sídel doplňovat pouze objemově a tvarově vhodnou zástavbou v lokalitách nenarušujících jejich charakteristické prostorové uspořádání.

e) Upřednostňovat využití potenciálu ploch v zastavěném území sídelních útvarů, zejména proluk a přestavbových území, před vymezováním nových zastavitelných ploch ve volné krajině, při zachování migrační prostupnosti krajiny (zejména nepropojovat sídla).

f) Umísťování staveb a zařízení, jejichž parametry by mohly narušit pozitivní charakteristiky krajinného rázu, podmínit kladným vyhodnocením vlivu na krajinný ráz a negativní dopady eliminovat.

g) Při umísťování staveb, zejména výškových (stožáry mobilních operátorů, větrné elektrárny aj.) chránit místa výhledů, horizontů a krajinných dominant.

h) Při umísťování koridorů staveb dopravní a technické infrastruktury sledovat aspekty nenarušitelnosti spojitosti krajinných celků a jejich horizontů, zamezit fragmentaci přirozeně ucelených částí krajiny, nutné případy eliminovat.

i) Využívat půdní fond za dodržení principů udržitelného rozvoje území.

j) Chránit přírodě blízké prvky rozčleňující krajinu.

k) Zabezpečit průchodnost dálkových migračních koridorů pro velké savce.

Úkoly pro územní plánování (společné pro všechny KC a krajiny):

a) Základní podmínky ochrany krajinného rázu v ÚP stanovovat v souladu s cílovými kvalitami krajin v rámci vymezeného krajinného celku.

b) Stanovením podmínek pro využívání ploch s rozdílným způsobem využití v ÚP vytvořit podmínky pro ochranu krajinného rázu, vyplývající z cílových podmínek ochrany krajiny dané krajinnou typizací.

c) Vytvářet územní podmínky pro zemědělské a lesnické hospodaření pro údržbu půdního fondu a krajiny.

Dále jsou stanovena kritéria a podmínky péče o krajinný ráz při rozhodování o změnách v území jednotlivých krajin.

Na většině území CHKO Lužické hory byl vymezen krajinný celek ***KC 12 Lužické hory.***

Specifická kritéria a podmínky při plánování změn v území vymezeného krajinného celku a rozhodování o nich:

a) Zachovat současný charakter lesní a lesozemědělské krajiny z velké části význačné krajiny kuželů a kup i unikátní krajiny skalních měst, s rozvolněnou zástavbou menších sídel a harmonickou vazbou zástavby na okolní krajinu, respektovat přírodní a kulturní hodnoty, chránit reliéf terénu, pohledové horizonty a dominanty.
b) Chránit charakter tradiční rozvolněné zástavby sídel v její typické struktuře, výšce, měřítku a proporcích a výrazně ji nezahušťovat.
c) Koordinovat sportovně rekreační využívání krajin s ochranou jejích hodnot.
d) Vytvářet územní podmínky pro přiměřené využívání zemědělského půdního fondu zejména s orientací na živočišnou výrobu a údržbu krajiny.

KC 12-1 Lužické hory – východ

Cílová kvalita krajiny:

Zachovaný prostor velkých komplexů lesa s enklávami malých venkovských sídel s liniovou zástavbou podél menších vodních toků, se zachovanými stavbami lidové architektury a okolím se zemědělskými pozemky. Pestrý reliéf terénu s množstvím kup. V krajině i širším okolí dominující významné přírodní krajinné dominanty Hvozd a Luž. Zachovaná památkově hodnotná území sídel Dolní a Horní Světlá.

Krajina stabilizovaná – cílem je zachování původního charakteru krajiny bez zásahů do reliéfu terénu, současných způsobů využívání, dodržení podílu druhového členění pozemků a charakteru osídlení, rozvíjení rekreačního využívání krajiny.

Územní podmínky pro zachování nebo dosažení cílových kvalit krajiny:

a) Nástroji územního plánování vytvářet územní podmínky pro činnosti vedoucí k zachování cílových kvalit krajiny:

- regulovaně rozvíjet rekreační využívání krajiny,
- zachovat typický liniový charakter sídel, nerozšiřovat sídla plošným způsobem.

KC 12-2 Lužické hory západ

Cílová kvalita krajiny:

Zachovaný prostor velkých komplexů lesa s enklávami center osídlení s venkovskou zástavbou se zachovalými stavbami lidové architektury a okolím se zemědělskými pozemky. Pestrý a hornatější, výše položený reliéf terénu. V krajině i širším okolí významně dominující vrchol Klíče. Vlastnicky stabilizovaný půdní fond a jeho druhové členění, rozvíjení rekreačního využívání krajiny.

Krajina stabilizovaná – cílem je zachování původního charakteru krajiny bez zásahů do reliéfu terénu, současných způsobů využívání, dodržení podílu druhového členění pozemků a charakteru osídlení.

Územní podmínky pro zachování nebo dosažení cílových kvalit krajiny:

a) Nástroji územního plánování vytvářet územní podmínky pro činnosti vedoucí k zachování cílových kvalit krajiny: regulovaně rozvíjet rekreační využívání krajiny, zachovat typický charakter sídel, nerozšiřovat je plošným způsobem.
b) Před realizací záměru výstavby vedení elektrické energie VVN 110 kV (TR Nový Bor – TR Varnsdorf) vyhodnotit variantní vedení tras při minimalizaci vlivů na krajinný ráz.

Okrajově na území CHKO zasahuje krajinný celek „Západní Podještědí a Českolipsko“.

KC 11 – Západní Podještědí

Specifická kritéria a podmínky při plánování změn v území vymezeného krajinného celku a rozhodování o nich:

a) Zachovat převažující venkovský charakter krajin tvořených lesozemědělskou krajinou zčásti význačným krajinným typem kuželů a kup a unikátními typy izolovaných kuželů a skalních měst, zachovat terénní členitost a chránit krajinné a stavební dominanty, zachovat cenné historické, urbanistické a architektonické znaky sídelních útvarů, neumísťovat prvky, které naruší charakteristické vztahy, měřítko, funkci specifických míst a pohledové směry, respektovat zájmy památkové péče zejména s ohledem na zdejší památkové zóny.
b) Zachovat harmonický vztah sídelní struktury a volné krajiny, zástavbu do volné krajiny rozšiřovat omezeně v závislosti na reálné potřebě rozvoje jednotlivých sídel, minimalizovat plošné rozrůstání zástavby v malých venkovských sídlech, zachovat nezastavěné proluky mezi jednotlivými sídly.
c) Respektovat přírodní a kulturní hodnoty, vytvářet územní podmínky pro přiměřené využívání zemědělského půdního fondu, zejména s orientací na živočišnou výrobu a údržbu krajiny.

KC 11-1 Jablonsko, zařazeny Kunratice u Cvikova, Lada v Podještědí, Kněžice, Rynoltice

Cílová kvalita krajiny:

Zachovaná, pestrá pozemkově druhová mozaika – směs středně velkých komplexů lesa v okolní využívané zemědělské půdě. Několik výraznějších a lesnatých kup (dominantní Tlustec aj.).

Panenský potok zejména v přirozeném korytu a s hydrologicky funkční nivou.

V území převládající, historicky vzniklá, vzájemně nepropojená, liniová zástavba jednotlivých venkovských sídel situovaná v nivách vodních toků a podél silnic a místních komunikací

Kompaktní městská zástavba centra osídlení Jablonného v Podještědí se zachovalou pravidelnou zástavbou historického centra a rozptýlenou zástavbou přidružených sídel.

Pozornost upoutávající zachované stavební dominanty baziliky sv. Vavřince a sv. Zdislavy a bývalý kostel v Jablonném v Podještědí.

Velký počet zachovaných souborů i staveb lidové architektury.

V dálkových pohledech zachování vizuálního působení Ještědského hřbetu s horským hotelem a vysílačem Ještěd.

Krajina stabilizovaná – cílem je zachování původního charakteru krajiny bez zásahů do reliéfu terénu, současných způsobů využívání, dodržení podílu druhového členění pozemků a charakteru osídlení.

<u>Územní podmínky pro zachování nebo dosažení cílových kvalit krajiny:</u>

a) Nástroji územního plánování vytvářet územní podmínky pro činnosti vedoucí k zachování cílových kvalit krajiny:
   - chránit pohledy a průhledy na stavební dominanty v krajině, zejména zámek Lemberk, baziliku svatého Vavřince a svaté Zdislavy,
   - vytvářet územní podmínky pro příslušná rekultivační opatření po těžbě štěrkopísků a stavebního kamene,
   - vytvářet územní podmínky pro revitalizační opatření na Panenském potoce s cílem zlepšení podmínek pro předměty ochrany EVL Horní Ploučnice.
b) Před realizací záměru stavby silnic vyhodnotit a minimalizovat jejich vlivy na krajinu: silnice I/13 na území na území Rynoltic, Jablonného v Podještědí a Kunratic u Cvikova, silnice II/270 na území Jablonného v Podještědí, silnice II. třídy na území Světlé pod Ještědem, Křižan a Osečné a silnice II/278 na území Světlé pod Ještědem, Janova Dolu a Osečné.

KC 11-2 Sloupsko a Cvikovsko, zařazen Svor, Rousínov, Cvikov, Drnovec

Cílová kvalita krajiny:

Zachovaná, pestrá pozemkově druhová mozaika – směs středně velkých komplexů lesa v okolní využívané zemědělské půdě

Několik výraznějších a lesnatých kup (dominantní Ortel aj.), skalních měst menšího měřítka.

V území převládající, historicky vzniklá, rozptýlená struktura venkovských sídel s různorodým charakterem zástavby situovaná zejména v nivách vodních toků.

Městská zástavba centra osídlení Cvikov se zachovalou kompaktní zástavbou v centrální části města a rozptýlenou zástavbou přidružených sídel.

Velký počet zachovaných souborů i staveb lidové architektury.

Rekreačně využívaná krajina v zázemí center osídlení.

Krajina stabilizovaná – cílem je zachování charakteru krajiny bez zásahů do reliéfu terénu, současných způsobů využívání, dodržení podílu druhového členění pozemků a charakteru osídlení.

<u>Územní podmínky pro zachování nebo dosažení cílových kvalit krajiny:</u>

a) Nástroji územního plánování vytvářet územní podmínky pro činnosti vedoucí k zachování cílových kvalit krajiny:
   - chránit a vhodně udržovat typické stavby lidové architektury jako doklady historického vývoje osídlení krajiny včetně drobných památek v krajině,
   - regulovaně rozvíjet rekreační využívání krajiny.
b) Před realizací záměru výstavby silnice I/9 vyhodnotit a minimalizovat její vlivy na území Svoru.
c) Před realizací záměru výstavby vedení elektrické energie VVN 110 kV (TR Nový Bor – TR Varnsdorf) vyhodnotit variantní vedení tras při minimalizaci vlivů na krajinný ráz.

KC 14 Českolipsko

KC 14-1 Českolipská kotlina a Novoborsko, zařazen Nový Bor, Arnultovice,

Cílová kvalita krajiny:

Zachovaná, historicky utvořená kulturní a intenzivně využívaná krajina, s ucelenou zástavbou center osídlení i regionálního významu doplněná venkovskou zástavbou menších sídel.

Otevřená krajina mozaiky převažujících zemědělských pozemků a středně velkých lesů, s několika místně významnými lesnatými pahorky, s přírodními údolními nivami Ploučnice, Šporky…, několik vodních ploch (rybníky Manušické, Cihelenské, Stružnické…) a mokřadů.

Zástavba měst s koncentricky umístěnými zachovanými památkově chráněnými historickými jádry a dalšími lokálními centry s dominantními objekty občanského vybavení zpřístupněná historickými radiálami a s volně rozptýlenou zástavbou přidružených sídel v příměstské krajině s převažující zemědělskou půdou a menšími lesy.

Krajina částečně nevyvážená, částečně rozvojová – cílem je přiměřený rozvoj urbanizované krajiny, zlepšení obytného prostředí, omezení nadměrného rozrůstání sídel do volné krajiny, optimální využití rekreačního potenciálu, stabilizace nezastavěných přírodních částí krajiny, zachování současných způsobů využívání půdního fondu a dodržení podílu druhového členění pozemků.

<u>Územní podmínky pro zachování nebo dosažení cílových kvalit krajiny:</u>

a) Nástroji územního plánování vytvářet územní podmínky pro činnosti vedoucí k dosažení cílových kvalit krajiny:

- zachovat a posilovat prostorovou hierarchii jednotlivých částí měst a pokračovat v rovnoměrném rozvoji zastavitelných ploch v nich, a přitom rozlišovat intenzitu rozvoje kompaktního jádrového území měst a rozvolněných okrajových částí a příměstských sídel,
- chránit cenné urbanistické a architektonické znaky, neumísťovat prvky, které naruší charakteristické vztahy, měřítko, funkci specifických míst a pohledové směry i v interiéru městského prostoru,
- kultivovat stávající výrobně skladovací zóny a velkoplošné areály,
- revitalizovat sídliště a zapojovat je do okolního prostředí,
- chránit pohledy a průhledy na přírodní dominantu Špičák s rozhlednou, neumisťovat zde stavby s konkurenčním potenciálem.

b) Posilovat význam vodních toků a ploch v prostorovém obrazu zástavby měst:
   - chránit přirozené zelené pásy a využívat je ve vyváženém vztahu mezi požadavky ochrany přírody a potřebami měst,
   - revitalizovat území podél vodních toků Ploučnice a Šporky, stabilizovat a rozvíjet zde doprovodnou zeleň, posilovat rekreační význam příměstských lesů.

c) Vytvářet územní podmínky pro rozčlenění nadměrných honů orné půdy plochami a prvky nelesní zeleně, chránit a doplňovat prvky vzrostlé zeleně ve volné krajině i v zastavěném území.

KC 18 České středohoří údolí Ploučnice

Cílová kvalita krajiny:

Historicky utvořená, druhově značně heterogenní a harmonická, zčásti kulturní, zčásti přírodě blízká krajina – mozaika různě velkých komplexů lesa, zemědělských pozemků a zastavěných území sídel i s územím pod památkovou péčí, s pestrým reliéfem terénu s místně dominantními kopci, svahy i údolími místních vodotečí. Historicky vytvořené a stabilizované způsoby využívání krajiny, zejména zemědělské hospodaření. V krajině rozptýlená struktura zejména menších venkovských sídel situovaných podél vodotečí liniového tvaru zástavby, doplněné koncentrovanější městskou zástavbou centra osídlení Kamenický Šenov.

Zástavba sídel umístěná v dynamickém terénu s velkým výškovým převýšením. Přírodní dominanta nadmístního významu – skalní výchoz Panská skála na Práchni.

Krajina stabilizovaná – cílem je zachování současného charakteru krajiny identickými způsoby využívání bez zásahů do reliéfu terénu, dodržení podílu druhového členění pozemků a charakteru osídlení.

<u>Územní podmínky pro zachování nebo dosažení cílových kvalit krajiny:</u>

a) Nástroji územního plánování vytvářet územní podmínky pro činnosti vedoucí k zachování cílových kvalit krajiny:
   - chránit charakter tradiční zástavby v její typické struktuře, výšce, měřítku a proporcích a výrazně ji nezahušťovat.

b) Před realizací záměru stavby kapacitní silnice I. třídy I/13 a silnice I/9 vyhodnotit a minimalizovat jejich vlivy na krajinný ráz území Volfartic, Horní Libchavy, Skalice u České Lípy, Okrouhlé.

ZÚR Libereckého kraje řeší problematiku ochrany krajinného rázu velmi podrobně a kvalifikované, vhodným způsobem navrhují cílové kvality krajiny a podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Jsou dobře využitelné v územních plánech jednotlivých obcí, orgán ochrany přírody v nich má vhodný nástroj pro formulování zásad pro koncepci uspořádání krajiny a ochranu struktury a charakteru zástavby v územních plánech.

Ústecký kraj

Na území Ústeckého kraje platí úplné znění ZÚR ÚK po 8. aktualizaci s účinností od 31. 12. 2024.

V kap. F. Stanovení cílových kvalit krajin včetně stanovení podmínek pro jejich zachování nebo dosažení se území CHKO LH týká:

Na základě členění vytvořeného v gesci MŽP ČR „Typologie české krajiny“ (2005), příslušnosti k velkoplošným zvláště chráněným územím (národní park, chráněné krajinné oblasti) a se zohledněním charakteristických rysů specifických krajin je území Ústeckého kraje rozčleněno do celkem 17 unikátních **krajinných celků** (KC). Pro CHKO LH je vymezen samostatný krajinný celek charakteristikami a cílovými kvalitami:

KC CHKO Lužické hory (3)

Charakteristika stavu krajiny:

Krajina výrazných zalesněných vrcholů (kuželů, kup) se zachovanými fragmenty přírodě blízkého lesa v menším rozsahu též s plochami zemědělsky využívané půdy a s menšími sídly s řadou dochovaných souborů severočeských roubených domů – tradičních prvků lidové architektury v Lužických horách.

Cílové kvality krajiny:

- krajina vysokých přírodních, krajinných, estetických a kulturních hodnot.

Dílčí kroky naplňování cílových kvalit krajiny (odvozené z plánu péče CHKO):

- preferovat ochranu a konzervaci dochovaných hodnot krajinného celku (způsoby a formy ochrany i rozvoje těchto hodnot jsou určeny zákonem, vyhlašovacím předpisem a plánem péče o chráněnou krajinnou oblast),
- ve vybraných částech KC preferovat ekologicky zaměřené lesní hospodářství a extenzivní zemědělství pro podporu hodnot krajinného rázu a biologické diverzity krajinného celku,
- diferencovaně korigovat rozvoj cestovního ruchu, turistiky, rekreace i sídelních a výrobních funkcí podle významu konkrétní lokality v rámci krajinného celku, v závislosti na potřebě respektování primárního veřejného zájmu – ochrana přírody a krajiny,
- individuálně posuzovat všechny záměry, které by krajinný ráz mohly negativně ovlivnit, s ohledem na potřebu uchování vysoké hodnoty krajinného rázu s harmonickým zastoupením složek přírodních a kulturních,
- zamezit otvírce nových lokalit těžby nerostných surovin (zejména čediče).
- podporovat odkanalizování obcí, které jsou v kontaktu s vodním tokem Kamenice (EVL) a jejích přítoků Lískeckého a Bílého potoka.

ZÚR Ústeckého kraje řeší problematiku ochrany krajinného rázu stručněji, jsou stanoveny pouze cílové kvality krajiny.

Z hlediska potenciálního rozvoje území je nezbytné zmínit **rozvojové oblasti a rozvojové osy**, zasahující na území CHKO Lužické hory.

Liberecký kraj

Rozvojová oblast republikového významu OB7 Liberec – na území CHKO Lužické hory zasahuje do krajinných prostorů KP 1a Horní a Dolní Sedlo, 1b Lesní prostory.

Rozvojová oblast nemístního významu ROB2 Česká Lípa – Nový Bor – na území CHKO Lužické hory zasahuje do krajinných prostorů KP 3e Nový Bor, 3f Arnultovice.

Specifická oblast sucha nadmístního významu SOB6 Hrádecko – Chrastavsko – na území CHKO Lužické hory zasahuje do krajinných prostorů KP 1a Horní a Dolní Sedlo, 1b Lesní prostory.

Rozvojová osa nadmístního významu ROS3 Liberec – Chrastava – Bílý Kostel nad Nisou – Jablonné v Podještědí – Nový Bor – hranice LK/ÚK – Děčín – Ústí nad Labem – na území CHKO Lužické hory zasahuje

do krajinných prostorů KP 2a Rynoltice – Jítrava, 2b Lvová – Židovice, 2d Kněžice – Heřmanice, 2e Kunratice – Mařeničky, 3a Drnovec, 3b Cvikov, 3c Svor, 3e Nový Bor, 3f Arnultovice, 4c Prácheň – Prysk, 4d Kamenický Šenov, 4e Horní Kamenice – Kamenický Šenov, 4f Česká Kamenice.

Ústecký kraj

Rozvojová oblast nadmístního významu NOB3 Rumbursko, Varnsdorfsko – na území CHKO Lužické hory zasahuje do krajinných prostorů KP 6d Podluží, KP 6e Jiřetín pod Jedlovou, KP 6f Rozhled – Lesné Jedlová, KP 6g Lesní prostory.

Rozvojová osa nadmístního významu NOS2 Ústí nad Labem – Děčín – Česká Kamenice – na území CHKO Lužické hory zasahuje do krajinných prostorů KP 4f Česká Kamenice, KP 4g Líska, KP 4h Kunratice, KP 4i Lesní prostory, KP 5f Lipnice, KP 5h Lesní prostory.

Rozvojová osa nadmístního významu NOS4 Jiřetín pod Jedlovou – Varnsdorf – Rumburk – na území CHKO Lužické hory zasahuje do krajinných prostorů KP 5a Lesní prostory, KP 6a Kyjov – Kamenná Horka, KP 6b Krásná Lípa, KP 6d Podluží, KP 6e Jiřetín pod Jedlovou, KP 6f Rozhled – Lesné Jedlová, KP 6g Lesní prostory.

Z hlediska rozvoje infrastruktury republikového a nadmístního významu je nutné dále zmínit navržené koridory silnic I. třídy, železnice a vedení VVN.

Liberecký kraj

Koridor směrových a šířkových úprav silnice I/13 v úsecích S11_D03/1, S11_D03/2, S11_D03/3.

Koridor silnice I/9 (obchvat Svoru) v úseku D06A.

Koridor nového úseku železnice Liberec – Česká Lípa D33C (územní rezerva).

Koridor optimalizace a zkapacitnění železnice Děčín – Rybniště D63.

Koridor vedení VVN E25_E8E.

Ústecký kraj

Koridor rozšíření silnice II/263 v úseku PK23.

Koridor optimalizace a zkapacitnění železnice Děčín – Rybniště Z1.

Koridor nového vedení VVN ER8.

Tyto záměry je v dalších stupních přípravy nezbytné řešit krajinářsky citlivým způsobem se zohledněním hodnot krajinného rázu.

B.2.1 Vyhodnocení předchozích materiálů hodnocení krajinného rázu území

Předmětem aktualizace je hodnocení krajinného rázu CHKO Lužické hory, aktualizace stávající studie z roku 2011 podle vývoje a současného stavu území a stavu poznání, podle platných právních předpisů a podle „Metodiky hodnocení krajinného rázu“ z roku 2024. Podrobněji oproti předchozí studii jsou zpracovány části díla „kategorizace sídel“ a „ochrana volné krajiny“. Studie zahrnuje konkrétní podmínky ochrany krajinného rázu pro sídla (nebo jejich části, pokud se charakter zástavby v rámci sídel výrazně liší) i volné krajiny tak, aby byly tyto podmínky využitelné k zapracování do územních (ÚP) a regulačních plánů (RP), plánů komplexních pozemkových úprav a částečně též pro závazná stanoviska k jednotlivým stavebním záměrům. Hodnocení obsahuje rozčlenění území sídel na segmenty, které bude sloužit jako podklad pro diferencovaný přístup k uplatnění ust. § 12 odst. 4 ZOPK v souladu s Metodickým pokynem MŽP a MMR k uplatňování § 12 odst. 4 ZOPK s ohledem na typ a podrobnost územně plánovací dokumentace potřebné k ochraně krajinného rázu včetně charakteristik a návrhu ochrany (podmínek ochrany krajinného rázu).

Preventivní hodnocení CHKO z hlediska krajinného rázu podle § 12 zákona č. 114/1992 Sb. z roku 2011 vymezuje oblasti krajinného rázu a místa krajinného rázu striktně v administrativních hranicích CHKO Lužické hory. Současný dokument v souladu s metodikou vymezuje krajinné celky a prostory v prostorových souvislostech, tedy i za hranice CHKO LH. Z Preventivního hodnocení krajinného rázu CHKO Lužické hory (Svobodová, 2011) jsou využitelné tyto části:

Popis historického vývoje je využit částečně, nově jsou doplněny znaky historického hospodářského využívání krajiny, které se vizuálně projevují v krajinném rázu místa, případně představují významné mezníky ve vývoji krajiny.

Popis lidové architektury je rozšířen v souladu s aktuálním stavem a velkým spektrem typů lidových domů a dále o tradiční architekturu, která je součástí kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu, a o vysvětlení, z jakého důvodu je lidová architektura v tomto území považována za základní etalon pro hmotové a tvarové řešení zástavby nové.

Vymezení míst krajinného rázu (MKR) je v podstatě respektováno, MKR jsou nově nazvána krajinnými prostory (KP) v souladu s metodikou. Charakteristika MKR, resp. krajinných prostorů (KP) je částečně převzata a upravena na nově vymezené krajinné celky (KC). Zásady ochrany krajinného rázu pro krajinné celky a krajinné prostory jsou částečně využity, upraveny a doplněny tak, aby odpovídaly aktuálním podmínkám a vyhovovaly jako podklad pro stanovení charakteru zástavby dle závaznosti v územních plánech.

Z mapových výstupů jsou využita data – hranice MKR, drobné památky (doplněno), místa významných výhledů (doplněno), přírodní a kulturní dominanty (doplněno), významné pohledové osy (doplněno), esteticky hodnotné urbanistické a architektonické soubory (upraveno), esteticky hodnotné objekty (upraveno), zachovalost struktury sídla (upraveno), zachovalost charakteru zástavby (upraveno).

V hodnocení je nově řešeno:

1. Použity jsou názvy „krajinný celek“ místo „oblast krajinného rázu“ a „krajinný prostor“ namísto „místo krajinného rázu“ v souladu s novou metodikou.
2. Krajinné celky jsou vymezeny prostorově jako území s obdobnou přírodní, kulturní, historickou a vizuální charakteristikou bez ohledu na administrativní hranice CHKO (přesah přes hranice).
3. Vymezení krajinných prostorů z větší části odpovídá místům krajinného rázu, nově jsou označeny podle krajinných celků. Pojaty nově jsou specifické krajinné prostory, kterými jsou lesní prostory, u nichž lze sledovat jednak jejich exteriérové působení (pohledy z exteriéru), kde se projevuje jejich druhová a věková rozrůzněnost, a to v proměně ročních období. Uplatňuje se v nich ale i vizuálně atraktivní působení jejich interiéru, a to opět druhovou a věkovou rozrůzněností porostů i nově plošný rozpad porostů po kůrovcové kalamitě. Dále pak morfologickými tvary (skály, balvany různého geologického složení, tedy struktury a barevnosti), vodními toky a jejich rozmanitostí (peřeje, vodopády), místy výhledů, civilizačními prvky jako jsou lomy, cesty a mosty, drobné památky, technické památky (náhony apod.), atd.
4. Byl upřesněn historický vývoj v kap. B.1.3. s ohledem na sledování konkrétních znaků kulturní a historické charakteristiky, zejména těch, které jsou výsledkem historického způsobu využívání krajiny a vizuálně se v krajině projevují.
5. Byl upřesněn charakter tradiční architektury v kap. B.1.3. s ohledem na cíle dokumentu, tj. mimo jiné stanovení zásad pro uchování charakteru sídel a zástavby v územních plánech.
6. Upřesněny jsou přírodní hodnoty s ohledem na aktuální vyhlášení zvláště chráněných území, EVL, PO, vymezení ÚSES, památné stromy.
7. Do tabulek jsou zpracovány charakteristiky krajinných celků a návrh ochrany v kap. B.2.1.3.

8. Nově jsou do tabulek zpracovány (s využitím PHKR CHKO LH 2011) charakteristiky krajinných prostorů a návrh jejich ochrany v kap. B.2.2.
9. Vymezeny jsou lokality soustředěných hodnot přírodních a kulturních na základě daných kritérií a popsány v kap. B.2.3. Tyto lokality v podstatě nahrazují dříve užívaná pásma ochrany krajinného rázu.
10. Jsou uvedeny samostatně sledované hodnoty v kap. B.2.5. – významné dominanty, významné horizonty a hřebeny, krajinné osy přírodní, antropogenní, pohledové osy, krajinné osy urbanistické, místa ikonických výhled, dochovaná urbanistická struktura, plužiny.
11. Je uveden rozbor podkladů v rámci nástrojů územního plánování v souladu s novou metodikou – vyhodnocení územních plánů z hlediska vlivu na krajinný ráz, územní studie krajiny ORP Liberec, vymezení krajin a stanovení jejich cílových kvalit v Zásadách územního rozvoje.
12. Nově je uvedena kategorizace sídel v souladu s novou metodikou v kap. C.

Podrobnost hodnocení:

Aktualizované hodnocení krajinného rázu CHKO Lužické hory je provedeno ve třech úrovních podrobnosti vymezení, popisu charakteristik a návrhu zásad ochrany – krajinné celky, krajinné prostory, sídla.

Krajinné celky jsou vymezeny odlišně od členění na oblasti krajinného rázu v dokumentu Preventivní hodnocení CHKO z hlediska krajinného rázu podle § 12 zákona č. 114/1992 Sb.

Nové vymezení krajinných celků (dříve oblasti krajinného rázu) vychází především z morfologie terénu (základního geomorfologického členění České republiky, resp. Lužických hor), z definování hlavních terénních předělů a dominant jako hranic mezi krajinnými celky. Hlavní hřeben Lužických hor je vnímán jako výrazný předěl mezi Českou tabulí a Šluknovskem, resp. Šluknovskou pahorkatinou. Krajinné celky jsou pak vymezeny jako konkávní území, částečně vizuálně přehledná z hraničních horizontů, vrcholových partií a vyhlídek. Velikost v desítkách km2. Jsou charakterizovány především znaky přírodní charakteristiky znaky – geomorfologií, geologií, vodními toky, vegetací – ty jsou základním rámcem pro kulturní a historickou charakteristiku, kterou ve své podstatě podmiňují. Kulturní a historická charakteristika se v rámci krajinných celků projevuje především jako základní struktura krajiny (cestní sítě, zemědělských pozemků, nelesní zeleně) a zástavby (typ sídla, výšková hladina, dominanty), kulturní dominanty v krajině (hrady, rozhledny). Krajinné celky jsou vymezeny spojitě. Vizuální charakteristika je zaměřena na horizonty, vrcholy, dominanty, dálkové pohledy, průhledy, pohledové osy.

Krajinné prostory, dříve místa krajinného rázu (MKR) jsou až na drobné výjimky vymezeny v souladu s členěním v dokumentu Preventivní hodnocení CHKO z hlediska krajinného rázu podle § 12 zákona č. 114/1992 Sb. Velikost v jednotkách km2. Krajinné prostory jsou vymezeny prioritně jako nelesní, ve kterých je kladen důraz na přírodní a kulturně – historické charakteristiky, které se výrazně pohledově uplatňují v rámci krajinného prostoru. Jsou to zejména struktura nelesní (převážně zemědělské) krajiny včetně charakteru nelesní zeleně, struktura sídel a charakter jejich okrajů na přechodu do volné krajiny, prostorové uspořádání sídel (velikost pozemků a jejich uspořádání v rámci sídla), hmotové uspořádání zástavby (podlažnost, základní hmoty objektů, tvary střech – „střešní krajina“), její hustota, dominanty (včetně negativních, drobné památky v krajině, aleje, plužiny, mimolesní zeleň, mokřady, toky s břehovou vegetací.

Vizuální charakteristika (otevřenost, prohledy, průhledy, dominanty, horizonty, osy.) je významná pro posouzení hodnot krajinného rázu.

Odděleně jsou vymezeny lesní krajinné prostory, v nichž lze kromě základní přírodní charakteristiky sledovat i v interiéru významné znaky kulturní a historické charakteristiky, nedílně spjaté s historickým vývojem a hospodářským či rekreačním využíváním i kulturními vlivy (sakrální památky jako pomníky, kříže, pískovcové skalní reliéfy, kaple; vojenská opevnění; samoty; zachovalé cesty obchodní, kostelní, apod. včetně historických kamenných prvků (zídky, mostky, kamenné snosy), lomy včetně fragmentů vybavení, štoly a umělé jeskyně, náhony včetně akvaduktů a tunelů, rozhledny, umělé vyhlídky, fragmenty zaniklých staveb (hostince, hájovny, lesní divadla, strážné hrady).

Sídla jsou hodnocena podrobněji v kapitole kategorizace sídel. V nich je kladen důraz na krajinný rámec sídla, vizuální projev sídla, zasazení do krajiny, urbanistickou strukturu sídla (půdorys, prostorové uspořádání), zástavbu (měřítko, půdorys, hmota, uspořádání fasády, architektonická kvalita), zeleň a nezastavěné plochy v sídle. Sídla jsou vymezena jako menší celky, nejsou proto dále z důvodu kategorizace členěna na segmenty.

B.3 Charakteristiky řešeného území

Rysy krajiny jsou tvořeny skupinami znaků jednotlivých charakteristik a estetické atraktivnosti (estetických hodnot):

Přírodní charakteristika

- reliéf terénu a síť vodotečí vytvářející základní členění krajiny, základní prostorový rámec, vymezení prostorů, krajinná struktura (mozaikovitost), a základní rysy konfigurace, prostorových vztahů a měřítkových vztahů
- aktuální stav vegetace dotváří obraz krajiny a její prostorové členění, spoluvytváří přírodní nebo přírodě blízký výraz krajinné scény a spoluvytváří obraz hospodářského využití krajiny. Svědčí o způsobech kultivace a proměn krajiny v současnosti i v historii, prolínání s kulturní charakteristikou.

Kulturní a historická charakteristika

- struktura osídlení, cestní síť a charakter plužiny (způsob uspořádání polností svědčící o vývoji postupného osidlování a hospodářského využití krajiny a spoluvytvářející obraz kulturní krajiny)
- vesnická sídla a lidová architektura (nezaměnitelné znaky obrazu kulturní krajiny) i kulturní dominanty, které jsou často markantními body krajiny a dominantními rysy krajinné struktury

Vizuální charakteristika / estetická atraktivnost (estetické hodnoty) krajinné scény

- vymezení prostorů, konfigurace prvků, význam dominant (základní aspekty uspořádání vizuální scény) vytvářející předpoklady pro vznik estetických hodnot
- rozlišitelnost a nezaměnitelnost scenérií (významné aspekty jedinečnosti a svébytnosti charakteru krajiny)
- harmonie prostorových vztahů, harmonie měřítka (významné rysy krajinné scény, které spoluvytvářejí estetické hodnoty krajiny)
- přírodní charakter scenerií (významná estetická hodnota)
- barevná proměnlivost přírodních prvků v čase

B.3.1 Přírodní podmínky území

Chráněná krajinná oblast Lužické hory je rozsáhlé území s harmonicky a esteticky utvářenou krajinou, morfologicky výrazným reliéfem, geologicky bohatým podložím, vysokým podílem lesů, doplněných lučními a mokřadními ekosystémy a na ně vázanými rostlinnými a živočišnými druhy. Území s minimálním zastoupením větších sídel a průmyslu je bohaté na četné objekty malebné lidové lužické architektury, dotvářející charakteristický ráz krajiny. Typickým rysem krajiny je také vysoký podíl mimolesní zeleně a citlivé začlenění sídel do krajiny. Od poloviny 20. století se v území významným způsobem projevily společenské změny, zejména úplná výměna obyvatelstva v poválečném období, zavádění zemědělské velkovýroby se všemi důsledky a do značné míry i chátrání zejména kvalitní vesnické výstavby.

Morfologie terénu CHKO Lužické hory se významně podílí na krajinném rázu řešeného území. Geomorfologické členění České republiky řadí CHKO do geomorfologické provincie Česká vysočina. Řešené území se v rámci této provincie rozkládá na rozhraní tří geomorfologických subprovincií: většina území spadá do subprovincie Krkonošsko-jesenická soustava, do jižní části řešeného území v okolí měst Cvikov a Jablonné v Podještědí zasahuje Česká tabule a v území Kamenického Šenova a České Kamenice se nalézá Krušnohorská soustava. Okrajově na řešené území zasahují také tyto geomorfologické celky: Ještědsko-Kozákovský hřbet, Žitavská pánev (východní okraj), Děčínská vrchovina (západní okraj), Šluknovská pahorkatina (severní okraj).

CHKO Lužické hory se vyznačuje pestrou geologickou skladbou. Jsou zde zastoupeny všechny základní typy hornin: vyvřelé, usazené i přeměněné. Území CHKO tvoří dvě základní geologické jednotky oddělené lužickým zlomem, podél něhož docházelo opakovaně k pohybu ker. Od zlomu na severovýchod vycházejí na povrch nejstarší horniny označované jako krystalinikum, na jihozápad se rozprostírají druhohorní sedimenty křídového moře (svrchnokřídové pískovce), které tvoří většinu řešeného území. Na rázu řešeného území se významně podílela třetihorní vulkanická činnost. V rámci řešeného území se nacházejí tělesa třetihorních vulkanitů tvořená vulkanickými horninami: čediči, znělci a trachyty. Jejich koncentraci v řešeném území lze považovat za jednu z nejvyšších v Evropě. Tato dříve podzemní tělesa byla erozí obnažena a dnes vytvářejí typické protáhlé hřbety s výraznými kuželovitými nebo kupovitými vrchy. Čedičové vrchy (Studenec, Zlatý vrch, Javor, Lipnický vrch, Jehla aj.) jsou zpravidla nižší a méně strmé ve srovnání se strmějšími znělcovými a trachytovými kužely (např. Klíč, Velký Buk, Malý Buk, Velká Tisová, Sokol, Suchý vrch aj.). Tato tělesa bývají často mylně považována za sopky. V Lužických horách se vyskytují bohatá suťová pole, která vznikla mrazovým zvětráváním za dob ledových. Drobnější suťová pole jsou patrná téměř na každé vyvýšenině. Mezi významné a v rámci České republiky unikátní patří suťová pole na Studenci a Klíči.

Většina řešeného území leží podle Quittovy klasifikace v mírně teplé klimatické oblasti, okrsku MT7. Okrajové části CHKO spadají do okrsku MT2 náležící rovněž mírně teplé klimatické oblasti. Podnebí v řešeném území je mírně teplé s dostatečným zásobováním srážkami. Průměrná roční teplota vzduchu se pohybuje mezi 6 a 7 °C, průměrný roční úhrn srážek dosahuje 687 mm (na návětrné straně Lužických hor až 800–1000 mm).

Území CHKO je součástí CHOPAV Severočeská křída (vyhlášeno nařízením vlády č. 85/91 Sb. v roce 1981). Hydrograficky je součástí dvou povodí toků I. řádu: povodí Labe a povodí Odry. Větší část řešeného území je odvodňována k Labi. Po hlavním hřebeni Lužických hor prochází hlavní evropské rozvodí mezi Baltským a Severním mořem. Území CHKO je pramennou oblastí bez větších vodních toků. Na druhé straně je zde poměrně hustá síť malých vodotečí (např. Doubický, Lesenský, Luční, Rousínovský potok či Bělá). Vyšší hustotu vykazuje především západní část CHKO. Nejvýznamnějším tokem řešeného území je říčka Kamenice. Dalšími většími toky řešeného území jsou: Svitávka, Panenský potok, Chřibská Kamenice, Lužnička, Šporka, či Křinice.

Vodních nádrží a rybníků je v řešeném území relativně málo. Převážně se jedná o menší vodní plochy. Z údolních nádrží je nejvýznamnější nádrž Chřibská na Chřibské Kamenici. Dále pak přehrada Naděje na Hamerském potoce a nádrž na Lesenském potoce. Z rybníků se na území CHKO nachází Cimrák (Krásná Lípa), Školní rybník (Rybniště), Doubické rybníky (Doubice), Bělský rybník (na potoce Bělá), Velký Jedlovský (na Chřibské Kamenici), Tomiškův rybník (Krásné Pole), Noldenteich (na Lískeckém potoce), Malý Jedlovský a Rolský (na pravostranných přítocích Chřibské Kamenice), Hraniční (na Kamenici), Svorský (na Boberském potoce), Kunratické rybníky (na Svitávce), U Mlýna (na Heřmanickém potoce), Černý (na Kněžickém potoce). Řada rybníků je lesních, často s kyselou vodou a přilehlými rašeliništi malého rozsahu.

Řešené území leží v přírodních lesních oblastech 5, 18, 19, 20, které jsou charakterizovány mezotrofními typy půd, na bazaltoidních horninách až eutrofními typy, ve vyšších polohách i subtypy horských půd. Na hlubších substrátech jsou zastoupeny arenické podzoly, které přecházejí do arenických dystrických kambizemí. Na úpatích kopců a v plochých sníženinách jsou zastoupeny primární pseudogleje. Pestřejší škála půd je vyvinuta na vyvřelinách, kde jsou zastoupeny eutrofní kambizemě na čedičích a mezobazické chudší kambizemě na trachytech. Na malých plochách najdeme půdy typu rankerů. Substrát je poměrně kyselý, uplatňuje se vliv kyselých neovulkanitů i kyselých křídových pískovců.

Fytogeograficky spadá řešené území do oblasti Mezofytika, fytogeografického obvodu Českomoravského Mezofytika. Většina území leží ve fytogeografickém okresu Lužické hory. Jižně do území zasahuje fytogeografický okres Ploučnické Podještědí, severně pak Šluknovská pahorkatina. Okrajově ze západu zasahuje do území okres Jetřichovické skalní město a Českokamenická kotlina. Ze západu je to pak okres Žitavská kotlina. V rámci řešeného území dominuje 4. bukový lesní vegetační stupeň, ve vyšších polohách také 5. jedlobukový lesní vegetační stupeň (zejména v blízkosti Šluknovského výběžku). Hlavní dřevinou bukového vegetačního stupně je buk lesní, častý je výskyt také dubu zimního a dubu letního. Lesní vegetační stupeň jedlobukový determinují dřeviny buk lesní a jedle (zcela zde chybí dub zimní).

Aktuální vegetace řešeného území je poměrně rozmanitá. Převažují lesy pokrývající zhruba 65 % území. Přírodě blízké lesy (tj. květnaté a bikové bučiny se zastoupením jedle, jasanu, jilmu a javoru) se zachovaly ve vrcholových partiích. Na ostatním území převažují monokultury smrku, které prošly v minulých letech rozsáhlou kůrovcovou kalamitou. Dochází k postupně přirozené obnově listnatých a smíšených porostů. Kůrovcová kalamita postihla polovinu rozlohy lesních porostů v CHKO Lužické hory.

Ojediněle se vyskytují borové monokultury, převážně ve východní části území. Lesy jsou doplněné bohatým bylinným patrem, které je na pískovcovém chudším podkladu jednotvárnější. V nižších polohách rostou v menší míře i dubohabřiny, které zasahují do území z teplejšího Českého středohoří.

Necelých 30 % řešeného území je tvořeno zemědělskou půdou, kde převažují louky a pastviny. Cenné jsou zejména květnaté louky, které jsou částečně obhospodařované, některé zarůstají. Většina sušších luk je charakteru ovsíkových luk, kde převládají trávy ovsík vyvýšený či kostřava červená, které jsou doplněné zvonkem rozkladitým a kopretinou bílou. Na méně výživných půdách se nacházejí méně rozšířené smilkové trávníky. Na podmáčených místech se vyskytují pcháčové louky, místy s výskytem chráněných orchidejí prstnatce májového, prstnatce Fuchsova i kruštíku bahenního. Na vlhkých až mokrých lokalitách, které jsou méně kosené, vzniká tužebníková lada. Podél vodních toků, rybníků a vodních nádrží se vyskytují jasanovo-olšové luhy s bohatým bylinným podrostem.

K bližšímu způsobu ochrany přírody byly v CHKO Lužické hory vymezeny čtyři zóny odstupňované ochrany:

I. zóna – zahrnuje nejhodnotnější části přírodního prostředí, přírodě blízké lesy, vlhké horské louky s výskytem chráněných druhů flóry a fauny, mokřady, rašeliniště a významné geologické útvary.

II. zóna – území s lesními ekosystémy, s částečně pozměněnou druhovou skladbou a na ně vázané cenné biotopy mokřadů a pramenišť, louky a pastviny extenzivně využívané s dochovanými přírodními hodnotami.

III. zóna – značně přeměněné lesní ekosystémy, v minulosti intenzivně obhospodařované polní ekosystémy (a nyní s nepravidelnou údržbou). Území s dochovanou typickou zástavbou. Převážně typ kulturní, harmonické krajiny s charakteristickým rázem.

IV. zóna – je vymezena převážně v zastavěných částí obcí.

Zonace odpovídá odstupňované ochraně přírody a nesouvisí s mírou zachovalosti krajinného rázu, sídel a kvalitou zástavby.

Na území CHKO Lužické hory se nachází 18 maloplošných zvláště chráněných území (viz mapová příloha) Přírodní charakteristiky. V CHKO Lužické hory je vymezeno 12 EVL a v jeho severozápadní části mezi obcemi Chřibská, Rybniště, Krásná Lípa, Kyjov a Doubice je vymezena ptačí oblast Labské pískovce.

V CHKO Lužické hory je vyhlášeno 12 objektů památných stromů, celkem 17 jedinců a z toho 9 solitérních památných stromů, které jsou krajinnými prvky a podílejí se na krajinném rázu území. Neznámějšími jsou tisy na Krompachu s nejvyšším obvodem v České republice.

V rámci CHKO Lužické hory je vymezen územní systém ekologické stability. Součástí je 1 nadregionální biocentrum, nadregionální biokoridory, regionální biocentra a síť lokálních biocenter a biokoridorů.

Tabulka 2: Přehled ZCHÚ, EVL, PO, památných stromů

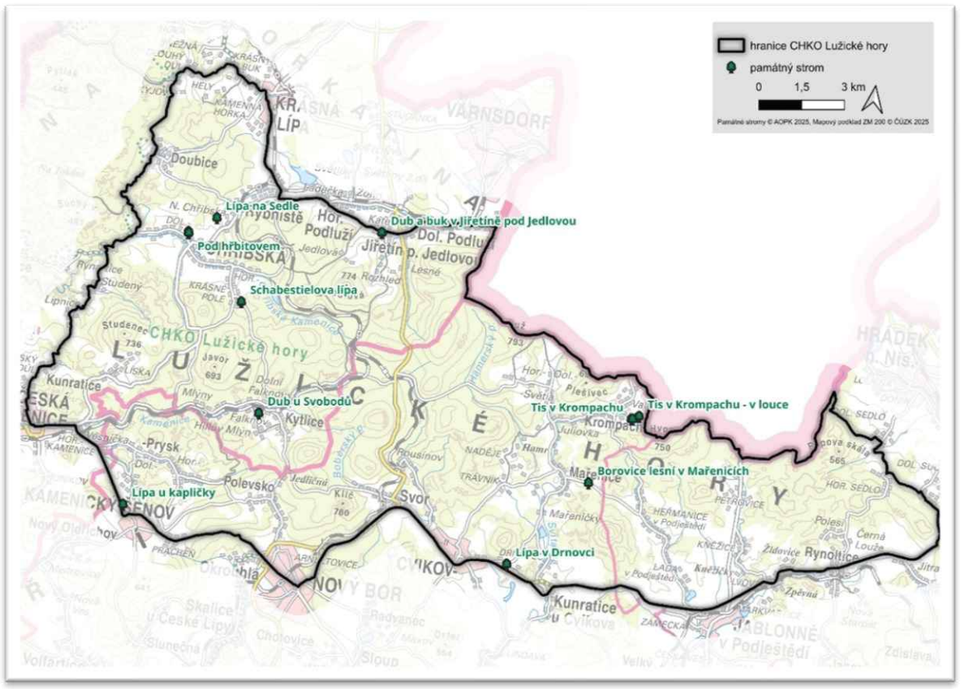
ZCHÚ	Název	Rozloha (ha)	Obec
NPR	Jezevčí vrch	66,8	Mařenice, Jablonné v Podještědí
PR	Klíč	39.9	Nový Bor, Svor
PR	Luž	25,8	Mařenice
PR	Studený vrch	113,3	Česká Kamenice
PR	Vápenka	12,1	Krásná Lípa
PR	Marschnerova louka	1,5	Chřibská
PR	Spravedlnost	11,2	Doubice, Chřibská
NPP	Zlatý vrch	4,4	Česká Kamenice
PP	Bílé kameny	0,6	Rynoltice
PP	Brazilka	8,8	Mařenice
PP	Kytlice	0,9	Kytlice
PP	Líska	6,5	Česká Kamenice
PP	Louka u Brodských	0,7	Chřibská
PP	Naděje	0,7	Cvikov
PP	Noldenteich	1,6	Česká Kamenice, Kunratice
PP	Pustý Zámek	2,0	Prysk
PP	Rašeliniště Mařeničky	5,8	Mařenice
PP	U Rozmoklé žáby	1,5	Mařenice
EVL	**Název**	**Rozloha (ha)**	**Obec**
EVL	Jezevčí vrch	95,9	Jablonné v Podještědí, Kunratice u Cvikova, Mařenice
EVL	Klíč	322,8	Nový Bor, Polevsko, Svor
EVL	Svitavka	10,1	Cvikov, Krompach, Kunratice u Cvikova, Mařenice
EVL	Lužickohorské bučiny	626,5	Mařenice, Dolní Podluží
EVL	Suchý vrch – Naděje	187,7	Cvikov, Mařenice
EVL	Prácheň – Zicht	2,1	Kamenický Šenov
EVL	Údolí Chřibské Kamenice	338,2	Jiřetín pod Jedlovou, Kytlice, Rybniště
EVL	Spravedlnost-Chřibská	61,0	Doubice, Chřibská
EVL	Studenec	846,2	Česká Kamenice, Chřibská, Kunratice, Kytlice
EVL	České Švýcarsko	10626,9	Doubice, Chřibská, Krásná Lípa, Kunratice
EVL	Horní Kamenice	185,6	Prysk, Svor, Česká Kamenice, Kunratice, Kytlice
EVL	Chřibská – kostel	0,06	Chřibská
PO	**Název**	**rozloha**	**Obec**
PO	Labské pískovce	35487,2	Česká Kamenice, Dolní Podluží, Horní Podluží, Doubice, Chřibská, Krásná Lípa, Kunratice, Rybniště

Památné stromy	Název	počet	Obec
PS	Lípa v Drnovci	1	Cvikov
PS	Borovice lesní v Mařenicích	1	Mařenice
PS	Tis v Krompachu v louce	1	Krompach
PS	Tis v Krompachu	1	Krompach
PS	Tis v Krompachu	1	Krompach
PS	Dub u Svobodů	1	Kytlice
PS	Lípa u Kapličky	1	Kamenický Šenov
PS	Schabestielova lípa	1	Chřibská
PS	Lípa na Sedle	1	Chřibská
PS	Pod hřbitovem	6	Chřibská
PS	Dub a Buk v Jiřetíně pod Jedlovou	2	Jiřetín pod Jedlovou

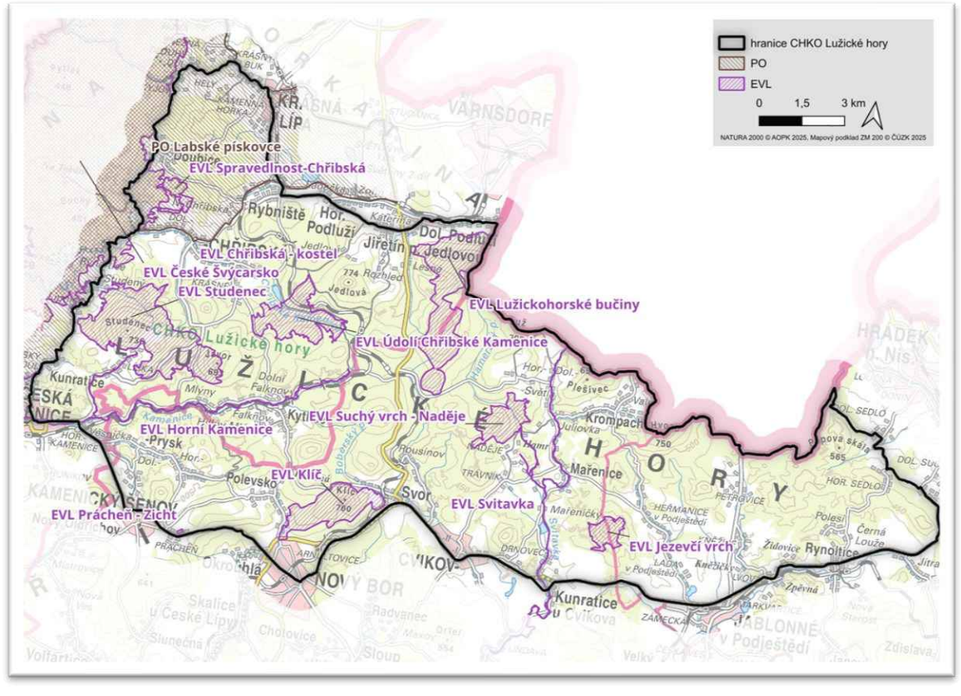
Foto 1: Tis v Krompachu

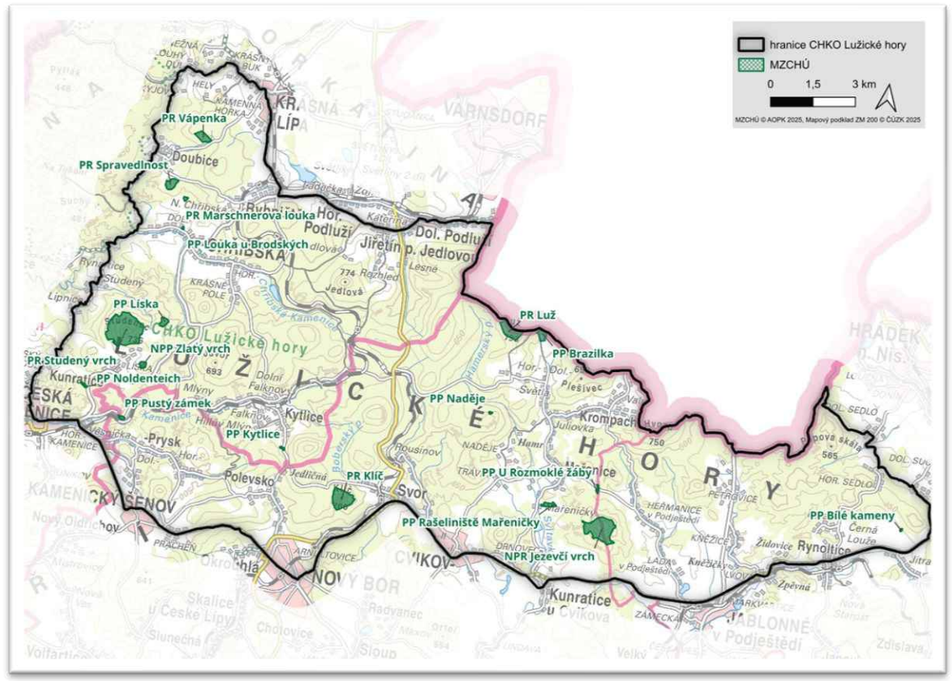
Obrázek 2: Lokalizace MZCHÚ

Obrázek 3: Lokalizace EVL a PO

Obrázek 4: Lokalizace památných stromů

Obrázek 5: Přehled přírodních biotopů

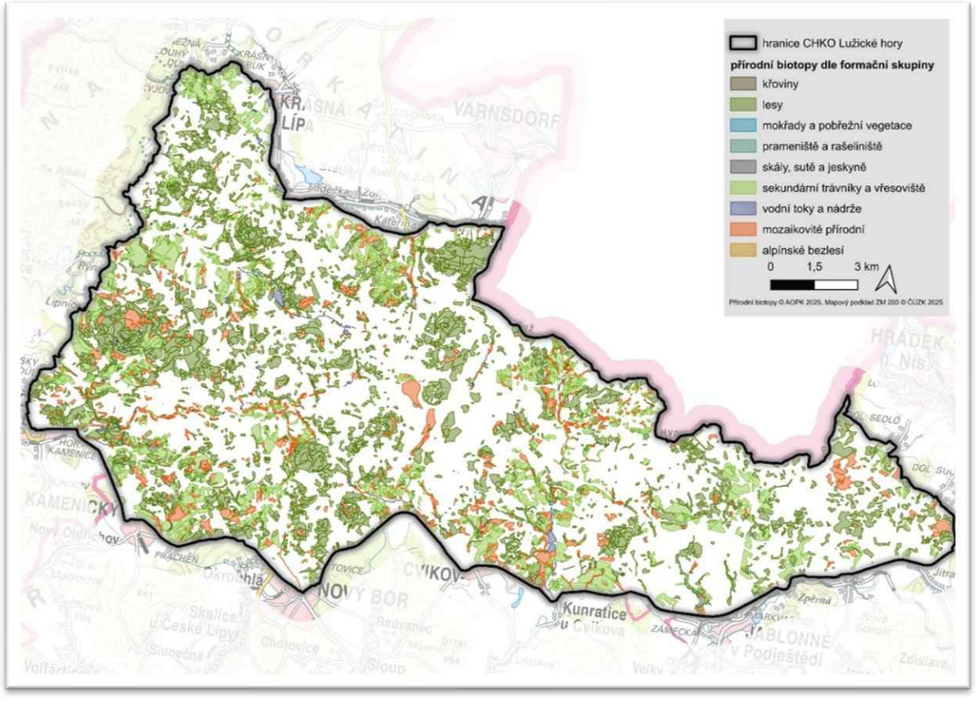

Foto 2: Pohled na dominantu vrchu Klíč (PR a EVL)

Foto 3: Bučina ve vrcholové partii Pěnkavčího vrchu (EVL Lužickohorské bučiny)

Foto 4: Suťová poleve vrcholové části na Studenci (PR)

Foto 5: Bučina s podrostem měsíčnice vytrvalé v NPR Jezevčí vrch

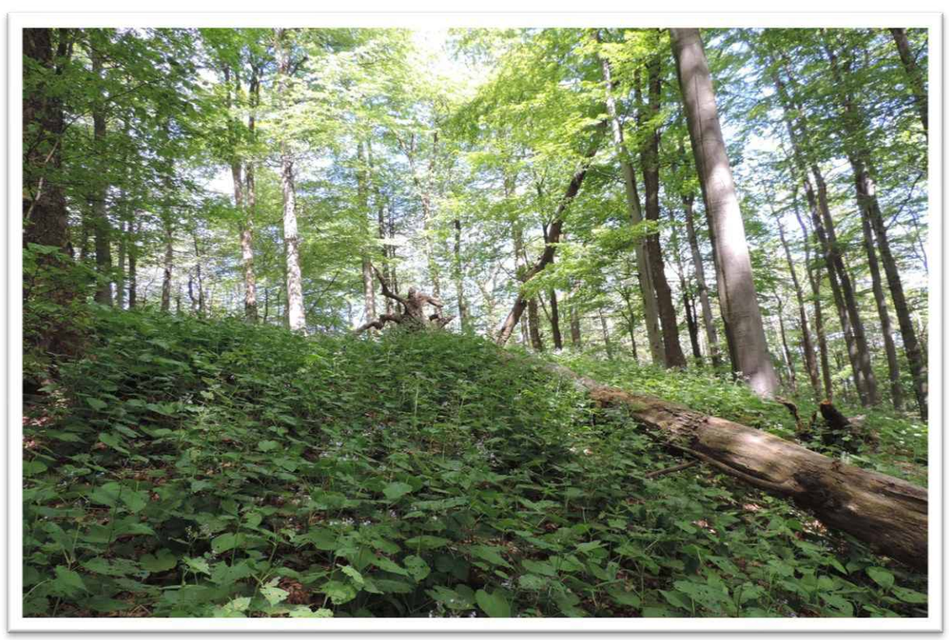

Foto 6: Kůrovcová kalamita postihla v minulých letech smrkové porosty na celém území Lužických hor (2020)

Foto 7: Holiny po kůrovcové kalamitě se postupně obnovují smíšenými lesy (2025)

B. 3. 2. Kulturně historický vývoj území

B.3.2.1. Vývoj využívání krajiny a sídelní struktura

Severní předhůří Lužických hor osídlovali od 6. století Lužičtí Srbové, v 1. tisíciletí byla však celá oblast jen velmi řídce osídlena. Lužické hory byly až do 13. století součástí tzv. pohraničního hvozdu, souvislého lesa na hranicích České kotliny.

Základní sídelní struktura řešeného území byla založena během středověké kolonizace: Lvová a Kunratice u Cvikova (13. století), většina nejstarších obcí pak ve 14. století.

První prostorovou představu o struktuře krajiny a osídlení poskytují mapy stabilního katastru a indikační skici (obsahují i první číslování domů z let 1770–1771), obě z poloviny 19. století. Hlavním typem sídelní struktury řešeného území je údolní lánová ves. Ta je založena na principu jednoho pozemkového pruhu, který vedl od usedlosti a dosahoval zpravidla až na hranice pozemku. Většina vsí byla založena na podélném systému, jehož osou byl zpravidla potok. Lánové vsi často tvoří i několikakilometrové řetězce, které se plynule vzájemně propojují. Základní kostru sídel doplňují později vzniklé novověké vsi např. Horní a Dolní Sedlo, Polesí a Černá Louže, Mařeničky, Valy, Naděje, Svor, Nová Huť, Arnultovice, Prácheň, Kytlice, Falknov, Kamenná Horka, Hely, Krásné Pole a drobné osady (např. Polní domky, Petrovické domky, Čtyřdomí, Kunratické domky) nebo samoty (Nová Huť, Křížový buk apod.), často ulicového uspořádání, převážně s domy sklářů nebo dřevorubců.

Největší rozsah zástavby je od konce 19. století do 2. světové války. Část lánových vsí se později vyvinula do městské struktury s kompaktní zástavbou kolem centra s nově vzniklým náměstím a významnými stavebními soubory a architektonickými dominantami, uliční síť zůstává rostlá, nepravidelná: Jablonné v Podještědí (mimo řešené území), Cvikov, Kamenický Šenov, Česká Kamenice, Chřibská, Krásná Lípa. Urbanistickou strukturou jedinečné je město Jiřetín pod Jedlovou, které je typickým hornickým renesančním městem s čtvercovým náměstím a šachovnicovým půdorysem.

Plochy zemědělské půdy navazovaly na usedlosti a byly uspořádány do úzkých táhlých políček, tzv. lánových plužin. Plužiny byly od sebe odděleny cestou, mezí nebo kamennými snosy, místy dřevinami. Políčka, louky a pastviny nebyly velkých výměr a krajina v okolí sídel si až do 50. let 20. století udržovala drobné měřítko. Po polovině 20. století byla většina pozemků scelena do větších lánů, výjimečně je plužina dobře dochovaná. V rámci scelování pozemků zanikla síť místních cest a zůstaly pouze cesty hlavní.

Historie Lužických hor je již od středověku významně spojena se sklářstvím**.** Nejstarší dochované relikty středověké sklářské výroby jsou doloženy v lokalitě pod Bouřným. Po třicetileté válce zůstaly v provozu pouze sklárny v Chřibské a ve Falknově, ostatní zanikly. Baroko přineslo sklářské produkci největší rozmach a prosperitu. Těžištěm se stalo zušlechťování skla broušením, rytím a přetrvávající malbou a obchod se sklem. Jeho centra se nacházela v oblastech Kamenického Šenova a Nového Boru. V roce 1680 byla založena huť Rollhütte jižně od Jedlové, v roce 1687 sklárna v Juliovce. Intenzívní činnost skláren se během 18. století podepsala na kvalitě zdejších lesů i na ceně dřeva, což vedlo ke zrušení většiny sklářských hutí v Lužických horách. Zůstala pouze huť v Horní Chřibské. V 70. letech 19. století vznikla díky nově vybudované železnici řada nových sklářských hutí: ve Svoru, ve Falknově, Kytlicích, ve Falknově, v osadě Hillův Mlýn, v údolí Kamenice, v Novém Boru, v Kamenickém Šenově, v Práchni, v Polevsku, v Rybništi u nádraží, v Dolním Prysku.

Lužické hory jsou kromě sklářství spjaty i hornictvím. Nejstarší dochovaný údaj o něm pochází z 15. století, kdy rod Šlejniců získal důlní privilegium zakládat důlní díla na panstvích Tolštejn a Šluknov. Rozvíjeli hornické podnikání v údolí Milířky. Později zde vznikla i řada štol a šachet. Roku 1554 byl založen Jiřetín pod Jedlovou jako typické hornické město.

V Lužických horách lze najít velké množství pískovcových (Čertova pláň, Jedlová, Kohoutí vrch, Míšeňský důl, Riedelova jeskyně, Šenovský vrch, Kozí hřbety) a čedičových lomů (Klučky, Zlatý vrch, Stříbrný vrch, Bučina, Dolní Sedlo), které byly zdrojem písku i stavebního kamene. Z pískovce na Milštejně se vyráběly

mlýnské kameny. Na Vápence u Doubice se od roku 1641 těžil vápenec lámaný ve dvou jámových lomech (těžba do roku 1929). Na Zlatém vrchu se lámaly čedičové sloupce (cca 1870–1973).

Lesy byly zprvu klučeny zemědělci za účelem získávání půdy pro pole a pastviny, ke stavbě domů a na topení. Od 15. století (do poloviny 19. století) bylo dřevo, zejména to nejkvalitnější bukové, využíváno jako zdroj energie pro tavbu skla, z popela byl získáván potaš jako složka sklářského kmene.

Území Lužických hor je málo vodnaté, k hospodářskému využití sloužilo a slouží několik vodních nádrží. Kunratické rybníky (1981–1983), Velký a Malý Jedlovský rybník (1705) fungovaly k zachycování vody při povodních a jarním tání sněhu. Rolský rybník sloužil provozu sklářské huti, která zde stála od roku 1680, Chřibská přehrada (1912–1926), od roku 1977 je vodárenskou nádrží. Lesenská přehrada zadržovala přívalové vody a byla zdrojem vodní energie pro firmu Brasse. Svorský rybník údajně sloužil k pohonu hamru).

Období baroka (17. století) se významně zapsalo do zdejší krajiny, v podobě církevních dominant: např. kostel sv. Maří Magdalény v Mařenicích. V krajině byly umisťovány drobné stavby kapliček, božích muk, křížů a pomníků. Později je řada z nich včetně reliéfů různého druhu tesána do pískovcových skal.

Od 1. poloviny 18. století vznikají v území poutní místa a křížové cesty, často vedoucí na místní vrcholy (Křížový vrch, Křížová hora, Kalvárie u Mařenic, Stráž u Kamenického Šenova), a stávají se kulturními a duchovními dominantami.

Kolem roku 1735 došlo v lesních porostech k přechodu od výběrové těžby k těžbě mýtní. Těžba stále vzrůstala rozsáhlé bukové porosty byly postupně vytěženy a nahrazeny stejnověkými monokulturami smrku, v nižších polohách borovicí. Na nepřístupných místech na vrcholcích kopců zůstaly bučiny s ochuzeným bylinným patrem. Lesy byly často ničeny větrnými polomy (1675, 1740, 1801, 1833–1835, 1868, 1894, 1904, 1915) a nové monokultury později biotickými škůdci. Mniškové kalamity v letech 1921 a 1922 poškodily třetinu smrkových lesů Lužických hor, holiny byly zalesněny nepůvodními smrky.

Základní cestní síť založená při vzniku obchodních stezek a středověkých obcí byla postupně doplňována. Od začátku 19. století pronikají i do Lužických hor císařské silnice např. Praha – Česká Lípa – Nový Bor – Svor – Rumburk, Česká Kamenice – Křížový Buk – Rumburk, propojující jednotlivé obce, většinou v trasách místních cest.

Ve 2. polovině 20. století přibyly silniční obchvaty měst (Nový Bor, Jablonné v Podještědí, Svor). V současné době jsou navrženy úpravy silnice I/13 Lvová, I/9 Svor. V tomto období území protnulo několik železničních tratí, které zásadně ovlivnily hospodářský rozvoj kraje.

Vodní toky a železnice přivážející uhlí podnítily rozvoj výroby, posléze průmyslu, který zde dosáhl největšího rozmachu na přelomu 19. a 20. století. Továrny vznikaly z původních mlýnů a pil a vstupovaly do drobného měřítka tradiční zástavby velkými hmotami svých areálů a továrními komíny. Rozvoj začal počátkem 19. století a se střídavými úspěchy a často měněným druhem výroby pokračoval do hospodářské krize ve 30. letech 20. století. Během tohoto období řada výrobních podniků zanikla. Další byly zbořeny po 2. světové válce, menší část později využita jako rekreační střediska (penziony), apod.

Od 19. století se v Lužických horách rozvíjela turistika, zpočátku byla vázaná na německé spolky. Vznikla hustá síť značených stezek spolu s rozhlednami (Hvozd, Jedlová, Studenec), upravenými vyhlídkami (Popova skála, Vyhlídka Havran v Polesí, Vyhlídkové místo Sokol, Vyhlídka Švýcárna, Schillerova vyhlídka, Jánská vyhlídka, Pustý Zámek, Spravedlnost), hostinci (řada z nich později zanikla – Nová Brazílie, Rabenstein apod.), koupališti apod.

V Lužických horách najdeme také pásmo pohraničních pevnůstek, vybudovaných v letech 1937 až 1938, tzv. řopíků, táhnoucí se od Jitravského sedla přes Horní Sedlo, Petrovický vrch, Sokol, Zámecký vrch, Hamr, Bouřný, Konopáč, Malá Tisová, pod Studencem. Po Mnichově roku 1938 se oblast stává součástí Velkoněmecké říše.

Po druhé světové válce proběhl nucený odsun německého obyvatelstva. Do Lužických hor přicházeli obyvatelé z vnitrozemí, počet obyvatel v území výrazně poklesl. Části osad nebo okrajové části menších sídel zanikly, často byly cíleně demolovány. Došlo ke kolektivizaci zemědělství. Scelování původních lánových pozemků vedlo k rušení mezí, kamenných snosů a cest včetně doprovodné zeleně i drobné architektury kapliček, božích muk a křížů. Intenzivní zemědělství vyžadovalo meliorace a regulace toků. Na okrajích obcí vyrostly nové zemědělské areály. Hůře dostupné plochy byly zalesněny nebo ponechány sukcesi.

Po druhé světové válce také došlo k dočasnému snížení návštěvnosti hor. Od 70. let 20. století pak objevovali Lužické hory chalupáři, kteří zachránili převážnou část cenných lidových staveb před chátráním a devastací. Pro hromadnou rekreaci vznikaly chatové tábory (Svor, Jiřetín pod Jedlovou, Krásné Pole, Na Bajtlichu, Dolní Chřibská, Heřmanice v Podještědí), individuální rekreace se místy rozvíjela v chatových osadách (Rozhled, Chřibská, přehrada Chřibská, Doubice, Česká Kamenice, Hillův Mlýn, Falknov, Řachvaj, Kamenický Šenov, Arnultovice, Rynoltice, Polesí). Původní hostince i výrobní objekty se měnily na podniková rekreační střediska.

V roce 1976 byla vyhlášena chráněná krajinná oblast Lužické hory.

V řadě měst byla postavena panelová sídliště výrazně převyšující tradiční výškovou hladinu zástavby – (osmipodlažní domy ve Cvikově, Kamenickém Šenově, České Kamenici, Krásné Lípě), přičemž v některých případech se podařilo alespoň udržet čtyřpodlažní výšku domů (Chřibská) či kobercová zástavba rodinných domů (Arnultovice).

Po roce 1989 došlo k rozpadu státních statků, útlumu zemědělské činnosti a převodu zemědělské půdy Pozemkovému fondu ČR, pouze v malé míře k restituci zemědělské půdy a lesů, které zůstaly většinou ve vlastnictví státu. V území se však dodnes dochovalo několik lokalit se zřetelně dochovanými historickými stopami vývoje krajiny, s pozůstatky tzv. plužiny – pod hradem Tolštejn, u sídel Prácheň, Horní Světlá a Líska apod.

Po roce 1989 postupně dochází k rozvoji cestovního ruchu, na „zelené louce“ byl založen ranč Malevil s golfovým hřištěm, na Jedlové a v Horním Podluží vznikly lyžařské areály. Postupně jsou obnovovány některé historické objekty včetně mnoha drobných památek.

Dálkové trasy VVN se CHKO Lužické hory prozatím vyhýbaly. Odsouhlaseno je nové propojení VVN 110 kV přes Stožecké sedlo, a to částečně podzemním kabelem, částečně nadzemním vedením.

Lužické hory jsou atraktivním územím jak pro rekreaci, tak pro trvalé bydlení což vyvolává stálý tlak na výstavbu nových domů nebo přestavbu původních chalup, stejně jako na budování atraktivních rekreačních zařízení (golf, lyžování, stezky apod.).

B.3.2.2. Charakteristika lidové a tradiční architektury

Lidová architektura, kterou jsou bohatě prostoupena městská i venkovská sídla, se neodmyslitelně podílí na typickém rázu Lužických hor. Celé území náleží k oblasti severočeského roubeného domu a k domu podstávkovému, který se na území Čech vyskytuje právě v severozápadních Čechách a významně přesahuje do Německa.

Lidové domy roubeného podstávkového typu se zde vyskytují v celé škále forem – přízemní a patrové, s roubeným nebo zděným přízemím, s roubeným nebo výjimečně hrázděným patrem. Krovy jsou převážně sedlové štítové, případně s čtvrtvalbou, v menším, ale typickém podílu mansardové.

Na území CHKO Lužické hory zasahují tři regiony lidové architektury, které se ale neliší v zásadních rozdílech a dochází k jejich prolínání.

- Region Lužické hory: převažují zde přízemní domy, zejména ve výše položených sídlech. Ojediněle se zde objevuje prvek tzv. sněhových domečků (Schneehäsel) – zádveří v podobě budky. Mezi

nejzachovalejší sídla náleží Mařenice, Krompach, Valy, Trávník, Naděje, Rousínov, Dolní a Horní Světlá, Rynoltice, Kněžičky a Polesí.

- Region Podhůří Lužických hor a Novoborsko zasahuje do řešeného území z jihu v oblasti Nového Boru a Jablonného v Podještědí. Typické jsou velké patrové roubené domy. Specifickým fenoménem regionu jsou tzv. sklářské domy, objekty bez hospodářského zázemí, stavěné bohatými sklářskými rodinami (např. Nový Bor, Polevsko), s mimořádně kvalitním řemeslným zpracováním a architektonickým řešením a detaily. Cennými sídly jsou Polevsko, Nový Bor a Kamenický Šenov.
- Region Děčínsko a Šluknovský výběžek zasahuje do západní a severní části Lužických hor. K nejcennějším vesnickým sídlům patří Kytlice, Doubice, Kyjov, Horní Prysk, Jiřetín pod Jedlovou.

Přes vysokou pestrost forem je základním principem dům trojdílného půdorysu, který utváří hlavní hmotu a proporce staveb. Dům se skládá z obytné části (světnice), vstupní síně a hospodářské části (komory a chlévy), která bývá u mladších domů často přeměněna na obytnou. U domů městského typu (sklářské domy) bývají obě postranní části obytné. Světnice objektů lidové architektury je převážně roubená, pouze v menší míře u mladších domů zděná. Síň a hospodářská část bývají zděné. Vstup do domu je vždy ve středu delší stěny stavby a mívá kamenné ostění, často také bohatě kamenicky provedený pískovcový portál. Tyto principy zásadně utvářejí vnější výraz stavby – půdorys je výrazně obdélný s užší štítovou stěnou a hlavním architektonickým projevem orientovaným do obytné části.

Charakteristickým prvkem zdejší lidové architektury, který zásadním způsobem spoluutváří vzhled hlavního štítu domu, je konstrukce podstávky. Podstávka je předsunuta před roubené stěny přízemí a jejím účelem je odlehčit jim od váhy krovu nebo patra. Podstávku tvoří sloupky, ližiny a zavětrovací pásky, které bývají zdobně zpracovány do oblouků, mnohdy zdobených vyřezáváním.

Lidový dům ve svém exteriéru odráží vnitřní konstrukci stavby, je založen na kamenné, převážně pískovcové, pohledově přiznané podezdívce. U mladších domů bývá podezdívka zděná omítaná.

Roubené obytné přízemí obvázané podstávkou a zděná omítaná síň a hospodářská část i ve fasádě přiznávají konstrukční řešení. Patra domů jsou převážně roubená, výjimečně hrázděná. Roubení přízemí nebo patra bývá často dodatečně překryto vodorovným obkladem, případně zdobnými prvky ve stylu kvádrové bosáže.

Krov sedlové střechy je u starších staveb strmější hambalkový s menším přesahem střechy ve štítu u mladších domů vaznicový s menším sklonem a přesahem střechy ve štítu neseným přiznanými vaznicemi. Krokve nejsou bedněné. Hřeben střechy je vždy v podélné ose půdorysu. Mansardové střechy se většinou užívaly na bohatších staveních (fary, sklářské domy, mlýny apod.). Štíty jsou většinou svisle bedněné prkny s lištami na spárách nebo dekorativně skládané do lomenice, členění štítu do jednotlivých polí odráží konstrukci krovu. Štít bývá od 19. století také často obložený břidlicovými šablonami různých tvarů a barev, které vytvářejí ornamenty. Netypický je asymetrický tvar střechy, resp. štítu (různé sklony střešních rovin). Přístavby světniček k hlavní obytné světnici (od 17. – 18. století) jsou kryté prodlouženou střechou ve sklonu hlavní střechy, celkově však stavba zůstává v proporcích vyvážená. Střecha domu byla původně kryta štípanou dřevěnou šindelovou krytinou, později břidlicí. Šindelová krytina se zde používala až do 20. století. Hojně využívány byly od konce 19. století také eternitové šablony. K prosvětlení a větrání podkroví slouží vikýř. Typickými tvary vikýřů jsou sedlový vikýř s jedním oknem a protáhlý vikýř s řadou malých okének (tzv. štičí tlama; „Hecht“).

Výrazově hlavní částí domu je štítová stěna, souměrně komponovaná podél svislé osy procházející hřebenem. Okna v obytné části jsou výrazně obdélná na výšku, bývají čtyřtabulková, starší šestitabulková okna byla u řady staveb nahrazena čtyřtabulkovými nebo dvoukřídlími okny s horním ležatým křídlem, osazovaná do vnějšího líce fasády. Okna rámují šambrány, na roubené stavbě dřevěné, na zděné omítané. Dřevěné šambrány bývají zdobně vyřezávané pod vlivem historizujících stylů, často i secesní, rovněž omítané šambrány bývají ozdobné, zejména u městských domů.

Typickým rysem lidové architektury je základní barevnost staveb – tmavé roubení obytné světnice, tmavý nátěr lomenice, světlejší kámen nebo světlá omítka zděné části domu. Z mladšího období pochází pestřejší barevnost některých článků fasády (šambrány, …). Nedílnou součástí lidového domu je i jeho okolí – hospodářské stavby – stodoly a kolny, oplocení, dlážděné plochy apod.

Velké soubory domů lidové architektury se dochovaly v sídlech Chřibská, Doubice, Horní a Dolní Světlá, Krompach, Mařenice, Naděje, Trávník, Rousínov, Polevsko, Petrovice, Prysk, Kytlice, Jiřetín pod Jedlovou.

Ze specifických staveb jsou pro venkovská sídla typické budovy far a později hmotově výrazných a architektonicky ztvárněných škol. Se železnicí pronikly do území i poměrně unifikované stavby nádraží.

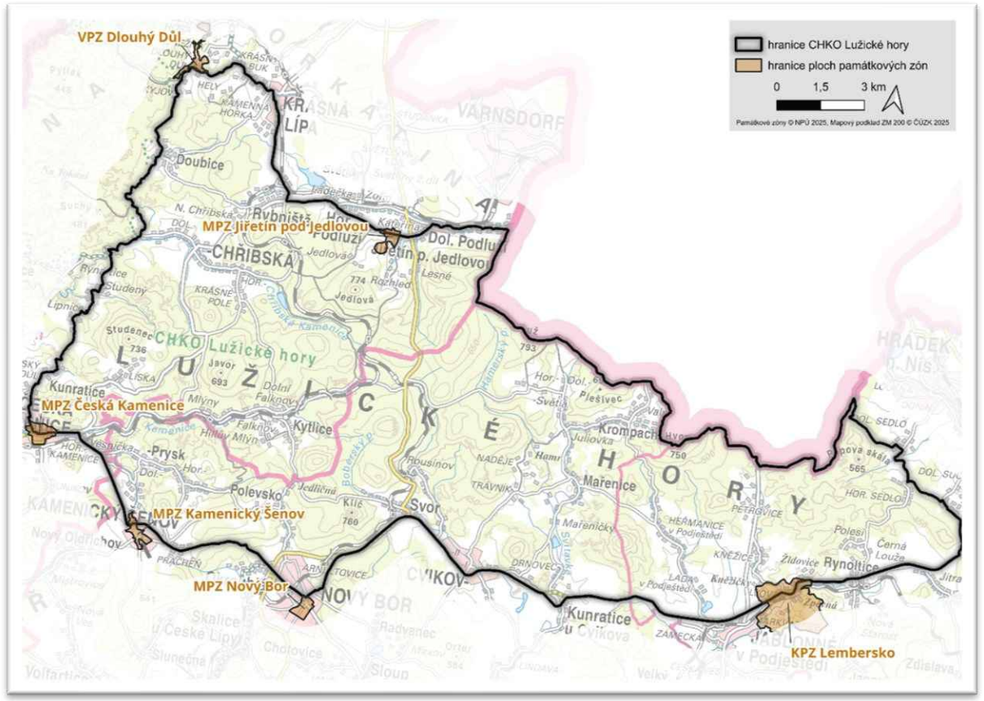
V městském prostředí se vyvinuly různé typy městských domů (izolované, řadové) a vil, drobnějších vilek, občanské vybavenosti (pošty, hotely apod.), průmyslových objektů. Ty ojediněle pronikly do venkovských sídel.

Naprostá většina staveb slouží v sídlech běžným funkcím (bydlení, malá výroba, běžná infrastruktura atd.), kterým by měla odpovídat i běžná architektonická a urbanistická forma a měly by tedy být součástí krajinné matrice. Krajinnou matrici tvoří tradiční formy obytné zástavby (s doplňkovými funkcemi), které vycházejí ze základních forem lidové architektury. Pouze stavby s výjimečnou funkcí mohou být prezentovány hmotově a architektonicky výjimečným ztvárněním.

Tabulka 3: Přehled krajinných městských a vesnických památkových zón

Obec	Název	k. ú.
	Krajinná památková zóna	
Jablonné v Podještědí	Lembersko	Lvová, Markvartice v Podještědí
	Městská památková zóna	
Česká Kamenice	Česká Kamenice	Česká Kamenice
Kamenický Šenov	Kamenický Šenov	Kamenický Šenov
Jiřetín pod Jedlovou	Jiřetín pod Jedlovou	Jiřetín pod Jedlovou
	Vesnická památková zóna	
Krásná Lípa	Dlouhý Důl	Kyjov u Krásné Lípy, Vlčí hora

Obrázek 6: Lokalizace krajinných, městských a vesnických památkových zón

Tabulka 4: Přehled kulturních památek

ORP Liberec		
Město Hrádek nad Nisou		
Sídlo	**Název**	**Katastrální území**
Horní Sedlo	Kaple Navštívení Panny Marie	Dolní Sedlo
Obec Rynoltice		
Rynoltice	Usedlost č. p. 124	Rynoltice
	Dům č. p. 187	
	Dům č p. 145	
	Dům č. p. 71	
	Dům č. p. 57	
	Dům č. p. 166	
Polesí	Dům č. p. 5	
	Dům č. p. 26	
	Dům č. p. 45	
	Dům č. p. 37	
Město Jablonné v Podještědí		
Lvová	Usedlost č. p. 11 (Židovice)	Lvová
	Usedlost č. p. 12 (Židovice)	
	Dům č. p. 47	
	Boží muka u silnice do Petrovic	
Lada v Podještědí	Vojenský hřbitov	Markvartice
Petrovice	Kostel Nejsvětější Trojice	Petrovice
	Kaple u silnice do Jablonného v Podještědí	
	Boží muka u silnice do Jablonného v Podještědí	
Heřmanice v Podještědí	Usedlost č. p. 123	Heřmanice v Podještědí
	Zřícenina hradu Falkenberk	
	Dům č. p. 73	
	Hradiště na Zámeckém vrchu	
	Kostel sv. Antonína Paduánského	
ORP Nový Bor		
Obec Krompach		
Krompach	Dům č. p. 126	Krompach
	Kostel Čtrnácti svatých pomocníků	
	Boží muka	
	Sloup se sochou Ecce Homo	
	Zámek č. p. 47	
Obec Mařenice		
Mařenice	Kostel sv. Maří Magdalény	Mařenice
	Dům č. p. 150	
	Sloup se sochou Panny Marie	
	Usedlost č. p. 27	
	Dům č. p. 28	
	Dům č. p. 136	
	Pila při osadě Hamr – Areál pily	Naděje
Město Cvikov		
Cvikov	Kostel sv. Alžběty Uherské	Cvikov
	Socha sv. Jana Nepomuckého	
	Radnice	
	Sloup se sochou Panny Marie a světců	
	Soubor kaplí a sousoší Kalvárie	
	Vila č. p. 496	
	Socha sv. Prokopa	
	Socha sv. Petra	
Trávník u Cvikova	Zřícenina hradu Milštejn	Trávník u Cvikova
Obec Svor		
Svor	Sloup se sochou Panny Marie	Svor
	Dům č. p. 54	
	Kaple Nejsvětější Trojice	
Rousínov	Vodní mlýn č. p. 19	
	Dům č. p. 39	
	Dům č. p. 62	
	Dům č. p. 40	
Město Nový Bor		
Arnultovice	Dům č. p. 85	Arnultovice
	Kaple sv. Rosálie	
	Usedlost č. p. 24	
	Socha Panny Marie	
Obec Polevsko		
Polevsko	Sklárna č. p. 175	Polevsko
	Kostel Nejsvětější Trojice	
	Fara č. p. 1	
	Dům č. p. 14	
	Usedlost č. p. 209, Jedličná	
	Dům č. p. 53	
	Dům č. p. 110	

Město Kamenický Šenov		
Kamenický Šenov	Kostel narození sv. Jana Křtitele	Kamenický Šenov
	Dům č. p. 79, Kostelní	
	Dům č. p. 84, Odboje	
	Socha sv. Anny	
Obec Prysk		
Dolní Prysk	Usedlost č. p. 10	Dolní Prysk
	Usedlost č. p. 4	
	Zřícenina hradu Pustý zámek	
Horní Prysk	Dům č. p. 55	Horní Prysk
	Socha sv. Jana Nepomuckého	
	Kostel sv. Petra a Pavla	
ÚSTECKÝ KRAJ		
ORP DĚČÍN		
Město Česká Kamenice		
Česká Kamenice	Vila č. p. 513	
	Vila č. p. 301	
	Vila č. p. 311	
	Bývalý špitál	
	Radnice č. p. 209	
	Poutní kaple Narození panny Marie	
	Dům č. p. 340	
	Dům č. p. 229	
	Dům č. p. 253	
	Dům č. p. 221	
	Evangelický kostel	
	Dům č. p. 204	
	Akvadukt	
Horní Kamenice	Dům č. p. 54	Horní Kamenice
	Dům č. p. 55	
Líska	Rozhledna na Studenci	Líska
	Dům č. p. 13	
	Dům č. p. 58	
Kunratice	Dům č. p. 46	Kunratice
Obec Kytlice		
Falknov	Dům č. p. 23	Falknov
	Dům č. p. 13	
	Dům č. p. 31	
	Dům č. p. 7	
	Dům č. p. 53	
	Dům č. p. 3	
Kytlice	Kostel sv. Antonína Paduánského	
	Dům č. p. 11	
	Dům č. p. 57	
	Dům č. p. 63	
	Socha sv. Jana Nepomuckého	
Mlýny	Dům č. p. 8	Kytlické Mlýny
ORP RUMBURK		
Město Krásná Lípa		
Krásná Lípa	Dittrichova hrobka s kotelnou	Krásná Lípa
	Dům č. p. 298/3	
	Dům č. p. 396/13	
	Dům Pražská č. p. 278/4	
	Dům Pražská č. p. 276/10	
	Socha lva	
Obec Doubice		
Doubice	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Doubice
	Chřibský hrádek	
ORP Varnsdorf		
Město Chřibská		
Horní Chřibská	Dům č. p. 32	Horní Chřibská
	Dům č. p. 93	
	Dům č. p. 39	
Dolní Chřibská	Areál bývalé tkalcovny – vodní náhon	Dolní Chřibská
	Dům č. p. 175	
	Hornův vodní mlýn na koření č. p. 35	
	Dům č. p. 118	
	Dům č. p. 8	
Chřibská	Kostel sv. Jiří	Chřibská
	Mostek se souborem soch	
	Fara č. p. 9	
	Radnice č. p. 21	
	Dům č. p. 182	
	Dům č. p. 30	
	Dům č. p. 10	
Krásné Pole	Dům č. p. 27	Krásné Pole
	Dům č. p. 20	
Obec Dolní Podluží		
Dolní Podluží	Hrobka rodiny Brass	Dolní Podluží
Město Jiřetín pod Jedlovou		
Jiřetín pod Jedlovou	Kaple ukřižování	Jiřetín pod Jedlovou
	Vila Antona Münzberga č. p. 228	
	Fara č. p. 1	
	Dům č. p. 5	
	Socha sv. Anny	
	Dům č. p. 4	
	Dům č. p. 164	
	Dům č. p. 162	
	Dům č. p. 145	
	Sloup se sochou sv. Vavřince	
	Socha sv. Jana Nepomuckého	
	Kostel Nejsvětější Trojice	
Lesné	Dům č. p. 3	Rozhled
	Dům č. p. 17	
Rozhled	Socha odpočívajícího Krista	
	Zřícenina hradu Tolštejn	
	Sloup tzv. Třípanský	
Jedlová	Rozhledna Jedlová	

Foto 8: Pohled z Lemberku na Jezevčí vrch a Hvozd v pozadí Luž – KPZ Lembersko

Foto 9: Dům s charakteristickou podstávkou (kulturní památka)

Foto 10: Skalní reliéf – Kamenný oltář Nejsvětější Trojice u Kunratic

Foto 11: Třípanský sloup (obnoven dle původní dochované dokumentace v roce 2016)

Foto 12: Křížová cesta s Kaplí ukřižování Jiřetín pod Jedlovou

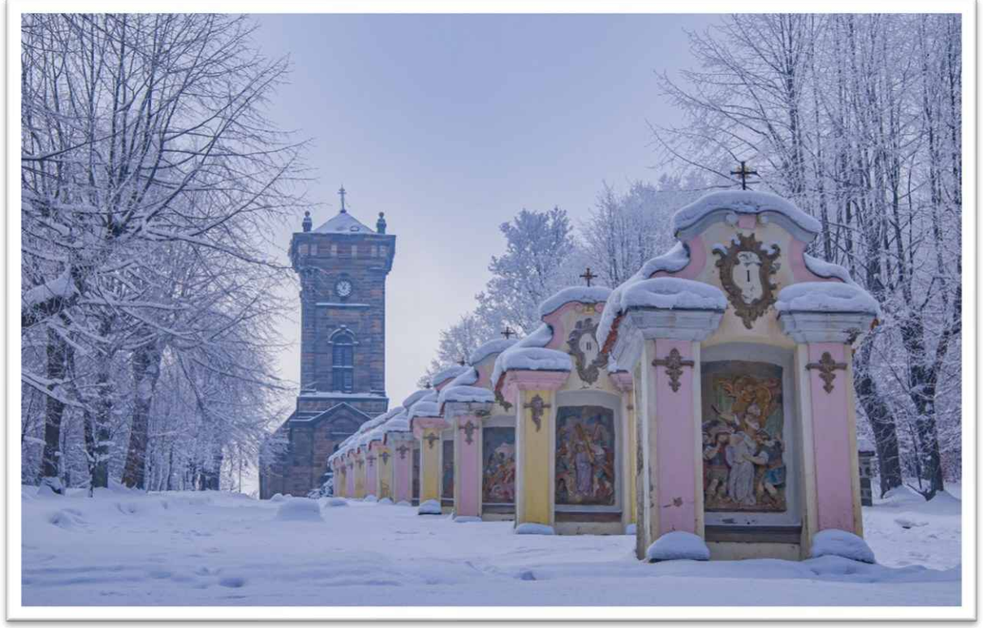

Foto 13: Obraz krajiny Lužických hor, dominanty Studenec, Zlatý vrch, Malý Javorník, pohled od Kamenického Šenova

B.3.2 Rozbor prostorové charakteristiky

B.3.2.1 Obraz krajiny

Stejně jako se v krajině vizuálně projevují jednotlivé prvky, projevuje se navenek i celková struktura krajinných složek přírodních a civilizačních. Ať definujeme krajinu jakkoliv, vnějším projevem její vnitřní struktury je krajinný obraz. I když má krajinný obraz význam především vizuální, je ve skutečnosti vnímán vícesmyslově. Pro úvahy o krajinném rázu je vnější výraz krajiny – krajinný obraz – základní kategorií a to proto, že krajinný ráz je ve smyslu zákona z velké části kategorií vizuální. Znak krajinného rázu má stránku obsahovou a stránku vizuální. Přítomnost přírodních, kulturních a historických hodnot je sice důležitá z hlediska významu, cennosti a vzácnosti, avšak pro charakter krajiny se stává důležitou zejména tehdy, pokud se projevuje vizuálně.

Obraz krajiny je pojmem obecným, vyjadřujícím senzuální projev vnitřní struktury krajiny. Různé části místa a prostory v krajině se navenek odlišují rozdílně, rozdílná je jejich krajinná scéna. Oproti obecnému pojmu „obraz krajiny“ se pojmu „krajinná scéna“ používá při vyjádření obrazu určité krajiny místa nebo prostoru v určitém čase. Dílčí části krajinné scény, u kterých je záběr vnímání nějakým způsobem usměrněn, ohraničen nebo rámován, jsou označovány jako krajinné scenérie. Scenérie mohou být důležité pro vyjádření a popsání výjimečných estetických hodnot krajiny.

Na území CHKO Lužické hory se vyskytují zcela charakteristické hodnoty obrazu krajiny vnímatelné v krajinných panoramatech, tak i v dílčích scenériích. Na obrazu krajiny Lužických hor se podílejí zřetelné terénní dominanty a výrazné horizonty. Charakteristická je pro řešené území uzavřenost prostorů daná nejen členitostí terénu, ale také vysokým stupněm zalesněnosti. Sídla, zpravidla sevřená v údolí vodotečí, se v rámci větších prostorů vizuálně uplatňují jen zřídka. V enklávách polí, luk a pastvin, zpravidla přímo navazujících na sídla, dochází k vyššímu uplatnění vizuálního projevu zástavby, uplatňuje se zde pohledová otevřenost daná morfologií terénu a způsobem využití území.

Foto 14: Pohled na hřeben Pěnkavčího vrchu a dominantu Tolštejna

B.3.2.2 Estetická hodnota krajiny

Klíčovým pojmem hodnocení kvalit krajiny a identifikace znaků a hodnot krajinného rázu je pojem estetické hodnoty krajiny. Ve volné krajině s převládajícím přírodním charakterem, v záměrně kultivované krajině i v parku můžeme najít prostory, pohledy, výhledy a scenérie, kde většina návštěvníků pocítí příjemný pocit zájmu, potěšení, okouzlení, či překvapení. Emocionální zážitek může být provázen vybavením si různých souvislostí, obdobných zážitků i racionálním zhodnocením vnímaných jevů.

Estetická hodnota krajiny se projevuje ve smyslových vjemech pozorovatele, který krajinu vnímá jako prostor (prostorovou scénu) všemi smysly. Tyto vjemy odrážejí tzv. emocionální hodnoty krajiny a vyvolávají určité duševní pocity jako je uklidnění, vyrovnání nebo naopak neklid, překvapení, úžas.

Estetické hodnoty řešeného území spočívají především v morfologii terénu, dochované struktuře osídlení, četnosti mimolesní zeleně, stromořadí i solitérů, v přítomnosti staveb lidové architektury, drobných památek v krajině, výhledů a průhledů. Estetickou atraktivnost řešeného území dokreslují rovněž kulturní dominanty v podobě hradů, zámků, rozhleden a kostelních věží, drobné sakrální architektury. Těžištěm estetické atraktivnosti území jsou především sídla s dochovanou urbanistickou strukturou a lidovou architekturou respektující terénní členitost (např. Horní Světlá, Naděje, Krompach, Kytlice aj.). Hodnotným fenoménem je v tomto případě pro řadu sídel charakteristické prolínání zástavby se stromovou zelení a plochami luk či pastvin v širším krajinném rámci (např. Kytlice, Rousínov, Doubice, Naděje, Rozhled). Právě tento soulad přírodních podmínek a osídlení vytváří výjimečně esteticky hodnotná území.

Foto 15: Kaplička u Mařenic

B.3.2.3 Harmonické měřítko a vztahy

Harmonické měřítko a harmonické vztahy v krajině se projevují především souladem lidské činnost a krajinného rámce přírodních podmínek, vytvářejících krajinné prostředí sídlům osídlení a hospodářskému využití krajiny. V takových hodnotách se projevují kvality a vlastnosti jednotlivých sídel a jejich vizuálního projevu v krajině, návaznost na stopy historické plužiny a zapojení zástavby do rámce lesní a mimolesní zeleně. Jedná se též o absenci rušivých prvků, vymykajících se charakterem (např. technické stavby), nebo dimenzemi a měřítkem.

V řešeném území ovlivňuje měřítko krajiny především vysoká zalesněnost, liniové a výškové uspořádání sídel a vysoké zastoupení remízů, solitérů a další liniové zeleně v krajině. Souvislé plochy lesa vytvářejí hrubozrnnou krajinnou mozaiku, měřítko řešeného území zůstává harmonické. Je to dáno především členitostí terénu, uzavřeností prostorů a podílem vysokých přírodních hodnot území.

K narušení harmonického měřítka dochází pouze lokálně. Jedná se zejména o měřítkově rušivou zástavbu v podobě průmyslových hal, zemědělských objektů, místně nevhodných panelových domů a jiných staveb (např. průmyslový areál mezi Vesničkou a Horní Kamenicí, panelové sídliště ve Cvikově, zemědělský areál u Lvové, areál Sikr, s. r.o. v Heřmanicích, areál firmy Garážový park v Petrovicích, Malevil v Heřmanicích, Preciosa v Kamenickém Šenově, FVE v Horní Kamenici, kravíny Chřibská, Svor, Kamenický Šenov, Chřibská, Svor, Kamenický Šenov, Kyjov. Kravíny v torzálním stavu Kněžičky, Dolní Světlá, Mařeničky, Trávník). Dominantně se v řešeném území uplatňují zejména četné přírodní prvky v podobně terénních vyvýšenin. Řada těchto terénních dominant je nadmístního významu (např. Luž, Jedlová, Hvozd, Klíč, Jezevčí vrch a Studenec).

Terénní dominanty místního významu se uplatňují pouze lokálně, většinou ve vztahu k sídlům v jejich okolí (např. Spravedlnost, Zámecký vrch, Kulich a další). Architektonické dominanty (kostelní věže, hrady, zámky, rozhledny aj.) se v řešeném území uplatňují převážně lokálně. Za architektonickou dominantu nadmístního významu lze považovat zámek Lemberk (ležící mimo řešené území), rozhlednu Hvozd, rozhlednu Jedlová, hrad Tolštejn, kostel v Jítravě (ležící mimo řešené území) či hrad Grabštejn (ležící mimo řešené území).

B.3.2.4 Znaky a hodnoty prostorové skladby

Vlastnostmi prostorů a jejich skladbou vznikají určité jevy, které mohou být zobecněny ve znaky prostorové skladby. Jedná se o způsob a čitelnost vymezení prostoru, formy prostorů, rozměry, otevřenost a uzavřenost, měřítko, vazby prostorů – vizuální propojení, řazení horizontů a konfiguraci prvků krajinné scény. V těchto vztazích a hodnotách hrají klíčovou roli prostorové předěly, prostorová rozhraní a terénní dominanty. Prostorové předěly, terénní hřbety, terénní dominanty a terénní hrany.

Lužické hory jsou charakteristické svými horizonty a hřebeny, které se uplatňují v panoramatech a jsou neodmyslitelnou součástí těchto hor.

Na horizontech v dalších částech Lužických hor se uplatňují významné terénní dominanty nadmístního, regionálního lokálního významu, které utvářejí neopakovatelný obraz krajiny i daného místa.

Morfologická členitost a geologický původ řešeného území determinuje četný výskyt míst významných výhledů i referenčních bodů. Na druhé straně vizuální uzavřenost prostorů v rámci řešeného území způsobená vysokým zastoupením lesa místa významných výhledů směřuje zejména na holé vrcholy kopců, nezalesněné horizonty apod. Z tohoto důvodu zpravidla místa významných výhledů kopírují terénní, případně kulturní dominanty. Mimo řešené území, avšak s významnými výhledy do území je zámek Lemberk či vyhlídková věž bývalého kostela Narození Panny Marie v Jablonném v Podještědí, bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy. Znaky a hodnoty prostorové skladby vytvářejí jednoznačně kulturní dominanty.

Foto 16: Pohled na dominantu Lužických hor Jezevčí vrch

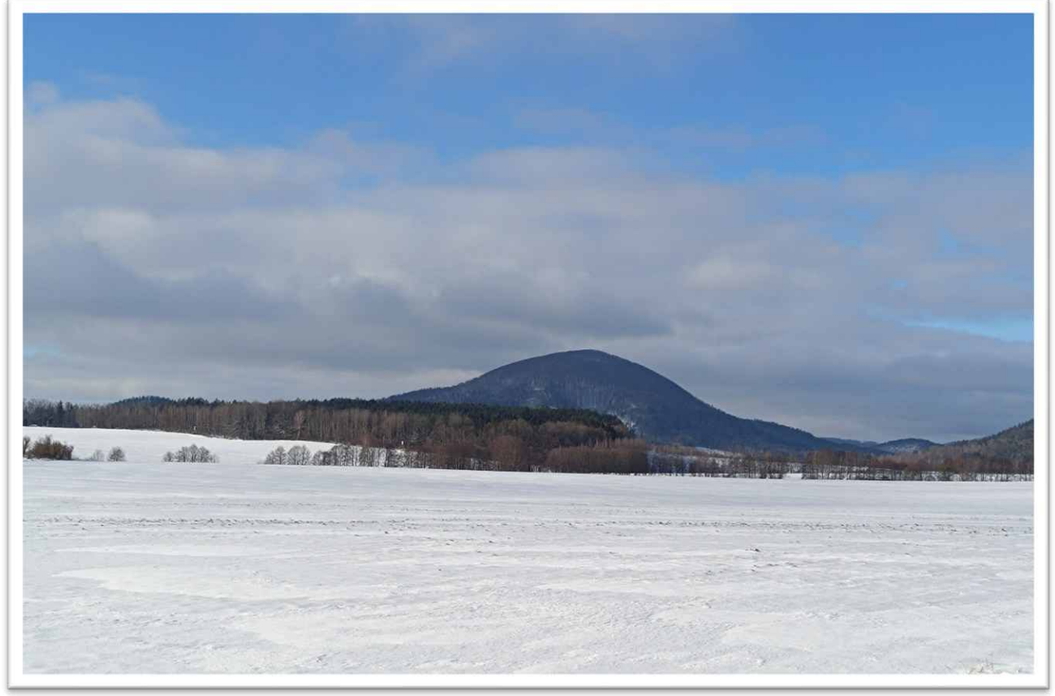

Foto 17: Pohled na znaky a hodnoty krajiny Lužických hor, v pozadí Jedlová

B.4 Členění území na územní jednotky

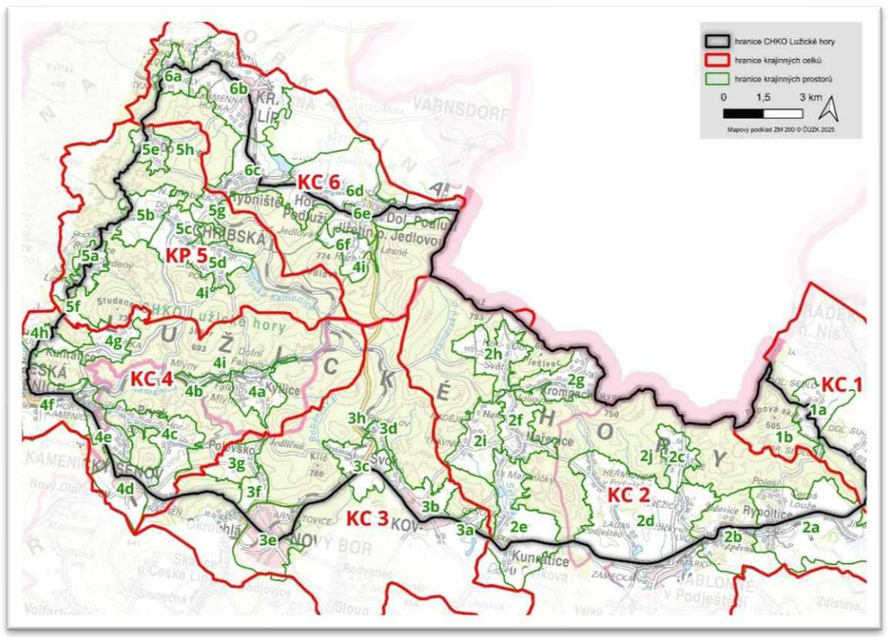
B.4.1 Krajinné celky a jejich charakteristiky

Krajinné celky reprezentují určitý charakter utváření krajiny z hlediska geomorfologie a vegetačního krytu, z hlediska charakteru a forem osídlení a hospodářského využití. Na základě dominujících rysů krajiny řešeného území, kterými jsou zejména charakter reliéfu, způsob využití území, struktura krajiny a charakter osídlení, bylo možné diferencovat řešené území na 6 charakterově odlišných krajinných celků.

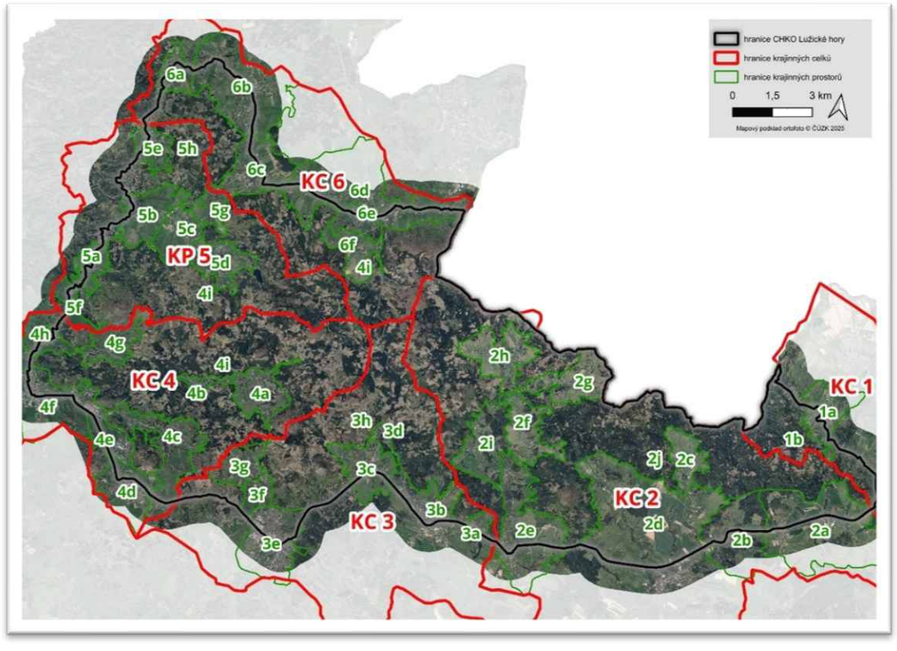
Tabulka 5: Vymezené krajinné celky a krajinné prostory

ID	Krajinný celek	ID	Krajinný prostor
KC 1	**HRÁDECKO**	KP 1a	Horní a Dolní Sedlo
		KP 1b	Lesní prostory
KC 2	**HEŘMANICKO – MAŘENICKO**	KP 2a	Rynoltice – Jítrava
		KP 2b	Lvová – Židovice
		KP 2c	Petrovice
		KP 2d	Kněžice – Heřmanice
		KP 2e	Kunratice – Mařeničky
		KP 2f	Mařenice
		KP 2g	Krompach
		KP 2h	Horní a Dolní Světlá
		KP 2i	Trávník – Naděje – Hamr
		KP 2j	Lesní prostory
KC 3	**NOVOBORSKO**	KP 3a	Drnovec
		KP 3b	Cvikov
		KP 3c	Svor
		KP 3d	Rousínov
		KP 3e	Nový Bor
		KP 3f	Arnultovice
		KP 3g	Polevsko
		KP 3h	Lesní prostory
KC 4	**ČESKOKAMENICKO**	KP 4a	Kytlice – Falknov
		KP 4b	Mlýny
		KP 4c	Prácheň – Prysk
		KP 4d	Kamenický Šenov
		KP 4e	Kamenický Šenov – Horní Kamenice
		KP 4f	Česká Kamenice
		KP 4g	Líska
		KP 4h	Kunratice
		KP 4i	Lesní prostory
KC 5	**CHŘIBSKO**	KP 5a	Lipnice
		KP 5b	Studený
		KP 5c	Dolní Chřibská
		KP 5d	Chřibská – centrum
		KP 5e	Horní Chřibská
		KP 5f	Nová Chřibská
		KP 5g	Doubice
		KP 5h	Lesní prostory
KC 6	**KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**	KP 6a	Kyjov – Dolní Důl
		KP 6b	Krásná Lípa
		KP 6c	Rybniště
		KP 6d	Podluží
		KP 6e	Jiřetín pod Jedlovou
		KP 6f	Rozhled – Lesné – Jedlová
		KP 6g	Lesní prostory

Obrázek 7: Vymezení KC a KP

Obrázek 8: Vymezení KC a KP (ortofoto)

KC 1 HRÁDECKO

Krajinný celek:	HRÁDECKO	ID (kód)	KC1
Vymezení:	Wysoczyzna Kopacza (296 m) – Kamenný vrch (412 m) – Výhledy (569 m) – Lysý vrch (634 m) – Kameniště (608 m) – Závětří (432 m) – Novoveský vrch (511 m) - Bedřichovka (370 m) - Ovčí hora (496 m) - Dlouhá hora (748 m) – Vápenný (790 m) – Jítravský vrch (651 m) – Jitravské sedlo – Vysoká (545 m) – Hřebeny (534 m) - Pískový vrch (547 m) - Loupežnický vrch (538 m) - Lví buk - Strassberg (538 m) – Karlsfried - Mühlsteinberg (482 m) – Heideberg (549 m) – Scharfstein (569 m) – Töpfer – Porajow – Zittau – Wysoczyzna Kopacza (296 m)		
Charakteristika:	Krajinný celek KC 1 leží na území CHKO pouze menší částí na jihozápadě. KC patří svým charakterem do oblasti Hrádecka. Vyznačuje se otevřeností a reliéfem ploché pahorkatiny, který spadá do údolí Lužické Nisy. Jedná se o lesozemědělský typ krajiny se sídly Horní a Dolní Sedlo, které jsou obklopeny lesními porosty s vyvýšeným hřebenem a vrcholy. Typické jsou skalní výchozy a pískovcové útvary.		
Krajinné prostory:			

ID (kód)	Krajinný prostor	Vymezení
KP 1a	Horní a Dolní Sedlo	KP je vymezen při východním okraji řešeného území. Prostor zahrnuje sídlo Horní Sedlo a okrajovou část sídla Dolní Sedlo.
KP 1b	Lesní prostory	KP je vymezen ve východní části CHKO, je ohraničen Sedleckým Špičákem na severu, úpatím Loupežnického vrchu na západě, hranice vede vrcholovou partií horizontu Hřebeny a Kozí hřbety s vrcholy Vysoká a Ostrý vrch.

KC 1 Hrádecko			
Dominantní rysy		**Význam**	**Projev**
Přírodní rysy			
1	Lokality soustředěných hodnot přírodních: LSHP 01 Kozí hřbety, LSHP 02 Vraní skály-Sedlecký Špičák	XXX	+
2	Výrazná členitost reliéfu, vysoká početnost samostatných vrchů a terénních hřbetů v západní lesnaté části (Vysoká, Ostrý vrch, Popova skála, Sedlecký Špičák, Kozí hřbety, Hřebeny)	XXX	+
3	Mírná členitost reliéfu, charakter otevřených mírně svažitých ploch u obcí Horní a Dolní Sedlo	XX	+
4	Lesní porosty s převahou jehličnatých porostů (ve vrcholových partiích se nacházejí převážně bučiny)	XXX	+
5	Lesní okraje lemující otevřené plochy a oddělující krajinné prostory	XX	+
6	Pískovcové skalní útvary a pískovcové věže (Horní skály, Vraní skály, Skalsko, Popova skála, Skalní divadlo)	XX	+
7	Mozaika lesních porostů s lučními enklávami v okolí sídel Horní a Dolní Sedlo	XX	+
8	Zřetelné vymezení celku v západní části území zalesněným svahem vystupujícím nad otevřené členité plochy	XX	+
Kulturně – historické rysy			
1	Prolínání zástavby s plochami luk a pastvin v Dolním Sedle	XX	+
2	Zachovalost urbanistické struktury s nižší architektonicko-historickou hodnotou	XX	0
3	Kaple Navštívení Panny Marie Horní Sedlo	X	+
4	Linie vojenského opevnění (řopíky)	XX	+
5	Cenná lokalita „Pod Lesem“	XX	+
Prostorové rysy			
1	Terénní hřeben uplatňující ve vizuální scéně	XXX	+
2	Převažuje pohledová otevřenost ve východní části mimo lesní porosty	XX	+
3	Daleké výhledy na Hrádek nad Nisou, Grabštejn, Turow	XX	+

4	Komunikace I/13 antropogenní osa tvořící jižní hranici CHKO	XXX	-
Legenda: Význam: hlavní XXX, spoluurčující XX, doplňující X Projev: pozitivní +, negativní –, neutrální 0			

Zásady ochrany:		**Odůvodnění:**
Přírodní rysy		
1	Chránit přírodě blízké lesní porosty s prioritou bučin ve vrcholových partiích	Ochrana přírodních hodnot Ochrana reliéfu krajiny
2	Chránit výjimečný ráz lesní krajiny (ráz krajiny)	
3	Chránit skalní útvary a věže, které tvoří výrazné přírodní dominanty a hřebeny (utvářející obraz krajiny)	
4	Chránit terénní přírodní dominanty a jejich vizuální projev	
Kulturně-historické rysy		
1	Nezalesňovat, nepodporovat nálety zeleně mimo les	Ochrana charakteru nelesní krajiny Ochrana struktury zástavby Ochrana památek Ochrana volné krajiny
2	Nesnižovat podíl mimolesní rozptýlené zeleně	
3	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
4	Zachovat dochovanou sídelní strukturu	
5	Chránit objekty lidové architektury a drobné sakrální památky, řopíky, podporovat jejich údržbu a obnovu	
6	Uchovat nezastavěnou krajinu v návaznosti na sídla, novou zástavbu umisťovat mimo CHKO	
Prostorové rysy		
1	Zachovat pohledovou otevřenost, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana významných výhledů, pohledových os Ochrana struktury krajiny, harmonického měřítka a prostorových vztahů Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které je narušily, např. výškové a plošné technické stavby a zařízení	
3	Chránit výhledy a panoramata ze skalních věží a vrcholových partií	

Obrázek 9: Vymezení KC 1 Hrádecko (ortofoto),

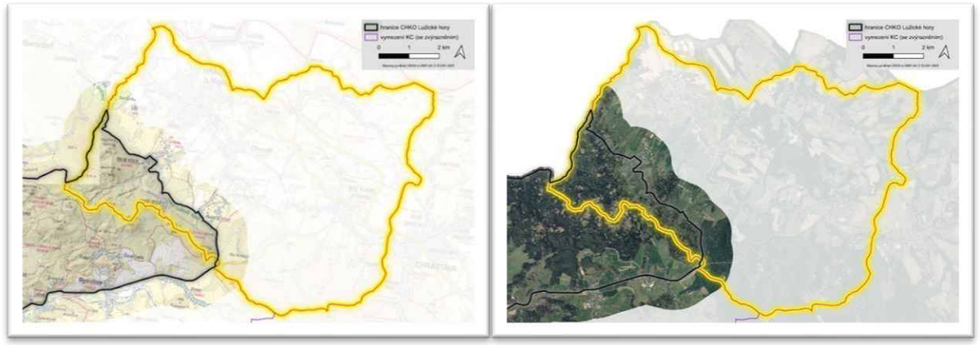

Foto 18: Pohled k hradu Grabštejn a k Hrádku nad Nisou

KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO

Krajinný celek:	HEŘMANICKO – MAŘENICKO	ID (kód)	KC2
Vymezení:	Kóta 377 m – Zelený vrch (586 m) – Křížový vrch (444 m) – Trávnický vrch (571 m) – Kobyla (625 m) – Bouřný (703 m) – Pěnkavčí vrch (792 m) – Ptačinec (679 m) – Luž (793 m) – Wache (sedlo) - Krkavčí skály – Hain (sedlo) – Hvozd (749 m) – Kammloch (sedlo) – Brandhöhe – Scharfenstein – Strassberg – Sommerberg – Lví buk (sedlo) - Loupežnický vrch (538 m) – Černá hora – kóta 518 m – Pískový vrch (547 m) – Hřebeny - Horní Sedlo (sedlo) – Ostrý vrch - Vysoká –- Jitravské sedlo – Vápenný – Pískové návrší (485 m) – Tlustec (591 m) – Kovářský vrch – kóta 377 m.		
Charakteristika:	KC 2 zaujímá celou východní část CHKO Lužické hory. Celek charakterizuje zejména členitý reliéf s vrchy vulkanického původu, které se uplatňují v pohledových horizontech v celé oblasti. Součástí KC jsou sídla Jítrava, Rynoltice, Lvová, Židovice, Polesí, Lada v Podještědí Petrovice, Kněžice, Heřmanice, Kunratice, Mařenice, Mařeničky, Krompach, Horní a Dolní Světlá, Trávník, Naděje. Sídla vykazují výjimečně vysokou zachovalost struktury i zástavby, typické jsou zde údolní lánové vsi utvářející dlouhé řetězce. Krajinný celek Heřmanicko-Mařenicko je význačný nejen svou přírodní charakteristikou (reliéf, vulkanické vrchy, horizonty), ale zejména způsobem osídlení a zachovalostí sídel.		

Krajinné prostory:

ID (kód)	Krajinný prostor	Vymezení
KP 2a	Rynoltice – Jítrava	KP je vymezen při jižním okraji řešeného území v jihovýchodní části KC
KP 2b	Lvová – Židovice	KP je vymezen při jižním okraji řešeného území KC
KP 2c	Petrovice	KP je vymezen při severní hranici KC
KP 2d	Kněžice – Heřmanice	KP je vymezen při jižní hranici a v její střední části KC
KP 2e	Kunratice – Mařeničky	KP je vymezen při jižním okraji řešeného území a je protáhlý severním směrem
KP 2f	Mařenice	KP je lokalizován ve střední části KC
KP 2g	Krompach	KP je vymezen při severní hranici řešeného území v KC u státní hranice
KP 2h	Horní a Dolní Světlá	KP je lokalizován v severní části území u státní hranice
KP 2i	Trávník – Naděje	KP je lokalizován ve střední části KC
KP 2j	Lesní prostory	KP obklopují jednotlivé obce, tvoří hranici se SRN a na západě je od KC 3 odděluje hřeben a horizont Zeleného vrchu, Trávnického vrchu, Kobyly, Bouřného, Pěnkavčího vrchu a Ptačince

KC 2 Heřmanicko – Mařenicko			
Dominantní rysy		**Význam**	**Projev**
Přírodní rysy			
1	Lokality soustředěných hodnot přírodních: LSHP 01 Kozí hřbety, LSHP 02 Vraní skály-Sedlecký Špičák, LSHP 03 Sokol, LSHP 04 Hvozd, LSHP 05 Jezevčí vrch-U Rozmoklé žáby, LSHP 06 Rašeliniště Mařeničky, LSHP 07 Naděje-Milštejn, LSHP 08 Luž-Brazilka, LSHP 09 Lužickohorské bučiny	XXX	+
2	Výrazně členitá modelace terénu s terénními dominantami nadmístního významu Hvozd, Luž a hřeben s Pěnkavčím vrchem	XXX	+
3	Plochá vrchovina v okolí jednotlivých sídel	XX	+
4	Souvislý lesní pokryv (jehličnaté, listnaté porosty, plochy a porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	XXX	+
5	Skalnaté vrcholy s listnatými nebo smíšenými porosty (Hvozd, Jezevčí vrch, Sokol, Zámecký vrch, Zelený vrch, Trávnický vrch, Bouřný, Plešivec, Pěnkavčí vrch)	XXX	X
6	Dominanta Jezevčího vrchu s přirozenými lesními společenstvy s bučinou pralesovitého charakteru s podrostem měsíčnice ve vrcholových partiích	XXX	X
7	Skalní útvary a věže (Pískovcová věž u Naděje, Panenský kámen, Babí kámen, Milštejn, Křížová věž, Trávnická jehla, Kunratické Švýcarsko, Krkavčí kameny)	XX	+
8	Dominanta Bílých kamenů tvořící vytvarované oblé kameny hřibovitých až kulovitých tvarů	XX	+
9	Louky a pastviny, extenzivní zemědělské plochy v bezlesí s nelesní zelení v zemědělské krajině (doprovody ovocných stromů podél cest, meze, remízky, doprovody vodotečí, vegetační pásy). Nečetná krajinná zeleň v intenzivních zemědělských plochách	XX	+
10	Kněžický potok, Heřmanický potok, Krompašský potok s doprovodnou břehovou vegetací s údolní nivou, mokřady a drobnými vodními plochami	XX	+
11	Svitavka s prameništěm (PP Brazilka), rašeliništěm (PP Rašeliniště Mařeničky), doprovodnou vegetací a přítoky. Systémem vodních ploch Horní a Dolní rybník u Kunratic u Cvikova	XXX	+
12	Údolní niva Hamerského potoka s přehradou Naděje s četnými přítoky a prameništi.	XX	+
13	Dominanty památných stromů uplatňující se v krajinném rámci obce (Krompašské tisy, Lípa v Drnovci, Buk v Krompachu, nebo volné krajiny (Borovice v Mařenicích)	XX	+
Kulturně-historické rysy			
1	Lokality soustředěných hodnot kulturních s významně dochovaným harmonickým měřítkem a vztahy v krajině: LSHK 01 Židovice, LSHK 02 Petrovice, LSHK 03 Mařeničky, LSHK 04 Trávník-Naděje, LSHK 05 Mařenice, LSHK 06 Krompach, LSHK 07 Horní a Dolní Světlá	XXX	+
2	Vysoká zachovalost urbanistické struktury sídel: Polesí, Židovice, Kněžice, Lada, Kněžičky, Mařeničky, Naděje, Trávník, lánové uspořádání Rynoltice, Petrovice, Heřmanice, Krompach, Horní Světlá, Dolní Světlá, Kunratice u Cvikova	XXX	+
3	Významný výskyt roztroušených osad a samot s vysokou zachovalostí jako součást typické urbanistické struktury (Kunratické domky, Petrovické domky, Třídomí, Rebekovy samoty, Mařenice za Kopcem, Čtyřdomí, Myslivny, Valy, Lada, Kněžičky, Židovice)	XXX	+
4	Zachovalost charakteru zástavby, vysoký podíl tradiční lidové architektury (Polesí, Rynoltice, Petrovice a osady, Kunratické domky, Lada, Heřmanice, Mařeničky, Mařenice, Krompach, Horní a Dolní Světlá, Trávník, Naděje, Kněžičky)	XXX	+
5	Vysoký podíl drobných památek včetně výjimečných pískovcových skalních reliéfů (Kunratické Švýcarsko reliéf Krista, Kamenný oltář Nejsvětější Trojice, Skalní reliéf Útěk do Egypta, Lesní divadlo u Cvikova) a technických památek	XXX	+
6	Vysoký podíl nemovitých kulturních památek (kostely, kaple objekty lidové architektury, drobné drobných sakrální památky, technická památka, zříceniny)	XXX	+
7	Krajinná památková zóna Lembersko (část Lvová, Kněžičky)	XXX	+
8	Uplatnění kulturních dominant: Kostel Nejsvětější Trojice v Petrovicích, kostel v Mařenicích, Kaple a Kalvárie v Mařenicích	XX	+
9	Zříceniny hradu Milštejn, Falkenberk, Větrov, Hradiště Zámecký vrch	XX	+
10	Liniové vojenské opevnění (řopíky)	XX	+
11	Dochované dílčí fragmenty lánové plužiny v Horní Světlé, Naději	XX	+
12	Dochovanost cestní sítě (Žitavská cesta, Hadovka, Korzovka, Šestková cesta)	XX	+
13	Velmi nízký podíl objektů rušivých a měřítkově nevhodných (zemědělské objekty Mařenice, Krompach, Heřmanice, Lvová)	XX	-

Prostorové rysy			
1	Vyhlídkové věže Luž, Hvozd uplatňující se jako pohledové dominanty nadregionálního významu	XXX	+
2	Významné dálkové výhledy a průhledy z vyšších poloh Černé Louže, Židovic, Petrovic, Heřmanic, Krompachu, Horní Světlé, Trávníku, Naděje	XXX	+
3	Pohledová otevřenost krajinných prostorů Petrovice, Heřmanice – Kněžice, Krompach, Horní Světlá	XXX	+
4	Toky Kněžický, Heřmanický, Svitavka a Hamerský potok tvořící přírodní osu a urbanistickou strukturu	XXX	+
5	Komunikace I/13 antropogenní osa tvořící jižní hranici CHKO	XXX	-
6	Komunikace II/270, antropogenní osa Lada – Petrovice	XX	-
Legenda: Význam: hlavní XXX, spoluurčující XX, doplňující X Projev: pozitivní +, negativní –, neutrální 0			

Zásady ochrany:		**Odůvodnění**
Přírodní rysy		
1	Chránit jedinečné přírodní dominanty Hvozdu, Jezevčího vrchu, Luže s hodnotnými biotopy	Ochrana přírodních hodnot Ochrana reliéfu krajiny
2	Chránit přírodní hodnoty celku (přírodní i přírodě blízké lesní porosty, skalní fenomény, mokřady a rašeliniště, drobné plochy luk a pastviny, přirozené vodní toky a jejich přítoky a prameniště)	
3	Chránit cenný ekosystém rašelinné smrčiny, rašelinišť a mokřadů s cennými společenstvy rostlin a živočichů (U Rozmoklé žáby, Brazilka	
4	Chránit výjimečný ráz území lesní krajiny	
5	Chránit údolí Hamerského potoka s přehradou Naděje jako přírodně i kulturně historicky cenné území, jako osu určující prostorové vztahy	
6	Chránit přírodní a kulturní charakter historické i vizuální hodnoty jedinečného skalního masivu a skalní brány Milštejn	
7	Chránit a podporovat mimolesní zeleň (liniové meze, ovocné linie, remízky, břehové doprovody)	
Kulturně-historické rysy		
1	Zachovat, případně obnovovat tradiční strukturu krajiny – uspořádání pozemků, cesty, nelesní zeleň	Ochrana charakteru nelesní krajiny Ochrana struktury zástavby Ochrana volné krajiny Eliminovat negativní působení rušivých objektů Ochrana harmonického měřítka
2	Zachovat a podporovat extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Nezalesňovat, nepodporovat nálety zeleně mimo les	
4	Chránit a kultivovat mimolesní rozptýlenou zeleň, přiměřeně doplnit v plochách scelených lánů	
5	Chránit vysokou dochovanost urbanistické struktury zástavby	
6	Nerozšiřovat zástavbu do volné krajiny včetně plošných technických zařízení	
7	Kultivovat rušivé objekty (zejm. zemědělské objekty)	
8	Neumisťovat plošná technická zařízení mimo průmyslové plochy	
Prostorové rysy		
1	Zvýšeně chránit jedinečné dominanty Hvozdu, Jezevčího vrchu a Luže, které patří mezi krajinářsky nejhodnotnější území v CHKO	Ochrana vizuální charakteristiky Ochrana struktury krajiny, harmonického měřítka a prostorových vztahů
2	Chránit terénní dominanty a jejich vizuální projev v krajině.	
3	Chránit výhledy a panoramata z vyhlídek	
4	Neměnit základní krajinnou strukturu údolí Hamerského potoka přehradou Naděje (přírodně i kulturně historicky cenné území)	
5	Zachovat pohledové osy místa významných výhledů	
6	Zachovat harmonické měřítko, vztahy a drobnou krajinnou mozaiku	
7	Nevytvářet nové negativní dominanty území	

Obrázek 10: Vymezení KC 2 Heřmanicko-Mařenicko (ortofoto)

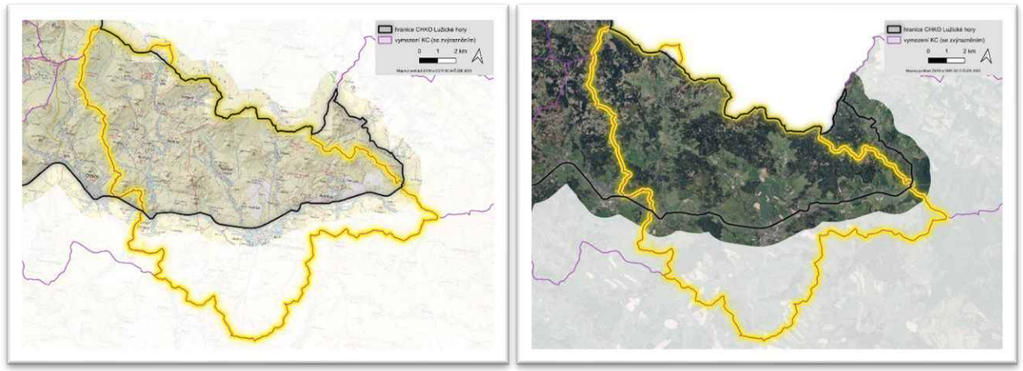

Foto 19: Pohled od Kněžických Polních domků směrem do KC 2 (Sokol, Jezevčí vrch)

KC 3 NOVOBORSKO

Krajinný celek:	NOVOBORSKO	ID (kód)	KC3
Vymezení:	Prácheň sedlo (570 m) – Klučky (642 m) – Polevský vrch (627 m) – Medvědí hůrka (643 m) – Jedličná (sedlo) – Medvědí vrch (665 m) – Malý buk (712 m) – Bouček – Velký buk (736 m) – Nová Huť (sedlo) – Stožec (665 m) – kóta 740 m – Bouřný (703 m) – Kobyla (625 m) – Milštejn –Trávnický vrch (571 m) – Křížový vrch (444 m) - Zelený vrch (586 m) – kóta 401 m – kóta 377 m – Ortel (554 m) – Šišák (484 m) – Slavíček (535 m) – Na Stráži – Chotovický vrch (498 m) – Češka (629 m) – Prácheň sedlo (570 m).		
Charakteristika	KC 3 odděluje východní a západní část CHKO Lužické hory. Celek charakterizuje členitý reliéf svrchy vulkanického původu, které se uplatňují v pohledových horizontech. Dominantou celku je vrch Klíč. Venkovská sídla vykazují zachovalost struktury i zástavby, typické jsou zde údolní lánové vsi.		

Krajinné prostory:		
ID (kód)	**Krajinný prostor**	**Vymezení**
KP 3a	Drnovec	KP je vymezen při jižním okraji řešeného území, podél hlavní silnice I/13.
KP 3b	Cvikov	KP Cvikov je vymezen při jihovýchodním okraji, podél hlavní silnice I/13.
KP 3c	Svor	KP je vymezen na jižním okraji řešeného území, podél hlavní silnice I/13.
KP 3d	Rousínov	KP je vymezen ve střední části řešeného území.
KP 3e	Nový Bor	KP je vymezen na jižní hranici řešeného území. Prostor tvoří severní část města Nový Bor, ze severu je ohraničen hlavní silnicí I/13.
KP 3f	Arnultovice	KP je vymezen v jižní části řešeného území, při hlavní silnici I/13.
KP 3g	Polevsko	KP vymezen v JZ části KC.
KP 3h	Lesní prostory	KP vyplňuje území mezi jednotlivými KP.

.

KC 3 Novoborsko			
Dominantní rysy		**Význam**	**Projev**
Přírodní rysy			
1	Lokality soustředěných hodnot přírodních: LSHP 09 Lužickohorské bučiny, LSHP 10 Klíč, LSHP 11 Malý – Velký Buk, LSHP 12 Prácheň	XXX	+
2	Výrazná členitost reliéfu, vysoká četnost samostatných vrchů a hřbetů.	XXX	+
3	Nízká členitost reliéfu v KP Drnovec, Cvikov, Svor, Nový Bor a Arnultovice	XX	0
5	Souvislý lesní pokryv (jehličnaté, listnaté porosty, plochy a porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	XXX	+
6	Hodnotné bukové porosty ve vrcholových partiích (Břidličný vrch, Rousínovský vrch, Velký a Malý Buk, Bouřný)	XXX	+
7	Suťová pole a společenstva na vrchu Klíč	XX	+
8	Skalní útvary (Táboříště, Hrnčíř, Kamenitý vrch)	XX	+
9	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	XX	+
10	Vodní tok Šporka s drobnými vodními plochami v Polevsku, Boberský, Rousínovský, Kohoutí potok a drobné vodní plochy s břehovou vegetací	XX	+
Kulturně-historické rysy			
1	Lokality soustředěných hodnot kulturních s významně dochovaným harmonickým měřítkem a vztahy v krajině: LSHK 08 Kalvárie Cvikov, LSHK 09 Polevsko, LSHK 10 Prácheň	XXX	+
2	Vyšší zachovalost sídelní struktury v západní části Drnovce, historickém centru Cvikova, Horním Svoru, Rousínově, Polevsku, nepřítomnost samot vyjma specifické samoty Nová Huť	XXX	+
3	Menší podíl nelesní krajiny oproti lesním prostorům, převažuje extenzivní zemědělské využití území – louky, pastviny, v lesích jehličnaté monokultury	XX	+
4	Zachovalý charakter objektů lidové architektury v Rousínově, Svoru, Polevsku	XXX	+
5	Vysoký podíl nemovitých kulturních památek: kostely, kaple, objektů lidové architektury, zřícenina, drobné památky	XXX	+
6	Křížová cesta a kalvárie u Cvikova, kostela sv. Alžběty	XX	+
7	Kulturní dominanty kostela Nejsvětější Trojice v Polevsku	XX	+
8	Drobná sakrální architektura a technické památky	XX	+
9	Zřícenina Rousínovského hrádku a skalní reliéfy	XX	+
10	Dochované dílčí fragmenty lánové plužiny v severní části Drnovce, Polevska	XX	+
11	Segment linie vojenského opevnění (řopíků) v severní části	X	+
12	Samota Nová Huť	XX	0
13	Městská a příměstská struktura zástavby (Cvikov, Nový Bor, Arnultovice)	XX	0
14	Novodobý charakter zástavby Drnovce, ve východní části Svoru, Arnultovic, části Polevska	X	0
15	Lokální narušení harmonického měřítka a harmonických vztahů krajiny v městských strukturách a průmyslové zástavbě – Cvikov, Nový Bor, Arnultovice, východní část Svoru	XX	-
Prostorové rysy			
1	Terénní dominanty nadmístního významu Klíč, daleké výhledy a pohledová otevřenost z této dominanty	XXX	+
2	Významné dálkové pohledy z vyšších poloh Polevska	XXX	+
3	Pohledově otevřený prostor výše položeného Polevska	XXX	+
4	Převažují pohledově poměrně uzavřené nelesní prostory	XX	+
5	Přírodní osa údolnice Boberského potoka	XXX	+
6	Komunikace I/13 antropogenní osa tvořící jižní hranici CHKO	XXX	-
7	Komunikace I/9 antropogenní osa rozdělující CHKO na východní a západní část	XXX	-
8	Obchvat Svoru, přeložka komunikace I/9, nová trasa v nezastavěném území	XXX	-

Legenda: Význam: hlavní XXX, spoluurčující XX, doplňující X
Projev: pozitivní +, negativní –, neutrální 0

Zásady ochrany:		Odůvodnění:
Přírodní rysy		
1	Chránit přírodní hodnoty oblasti (přírodě blízké lesní porosty, terénní dominanty, skalní útvary a fenomény, přirozené vodní toky a jejich přítoky a prameniště, mokřady)	Ochrana přírodních hodnot a dominant
2	Chránit jedinečná společenstva ve vrcholové partii Klíče (bezlesí, doubravy, skalní výchozy a suťová společenstva	
3	Chránit skalní útvary	
4	Podporovat pestrost lesních okrajů	
5	Chránit terénní přírodní dominanty	
6	Chránit a podporovat mimolesní zeleň (liniové meze, ovocné linie, remízky, břehové doprovody)	
Kulturně-historické rysy		
1	Zachovat, případně obnovovat tradiční strukturu krajiny – uspořádání pozemků, cesty, nelesní zeleň	Ochrana charakteru nelesní krajiny Ochrana struktury zástavby a volné krajiny
2	Nezalesňovat volnou krajinu, omezovat nálety zeleně mimo les	
3	Podporovat extenzivní hospodaření na zemědělských pozemcích	
4	Chránit a obnovovat kvalitní nelesní zeleň	

5	Chránit dochovanou strukturu osídlení, zejména Drnovec, Rousínov, západní část Svoru, Polevsko, nerozšiřovat zástavbu do volné krajiny, zejména v pohledově exponovaných místech	
6	Neumisťovat plošná technická zařízení vyjma průmyslových ploch	
Prostorové rysy		
1	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka, struktury krajiny Ochrana ikonických výhledů Ochrana horizontů a pohledově exponovaných míst
2	Chránit terénní dominanty Klíč, jejich vizuální projev	
3	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy	
4	Chránit místa dalekých výhledů v Polevsku, nezastavovat, nezalesňovat území	
5	Nevytvářet nové negativní dominanty	

Obrázek 11: Vymezení KC 3 Novoborsko (ortofoto)

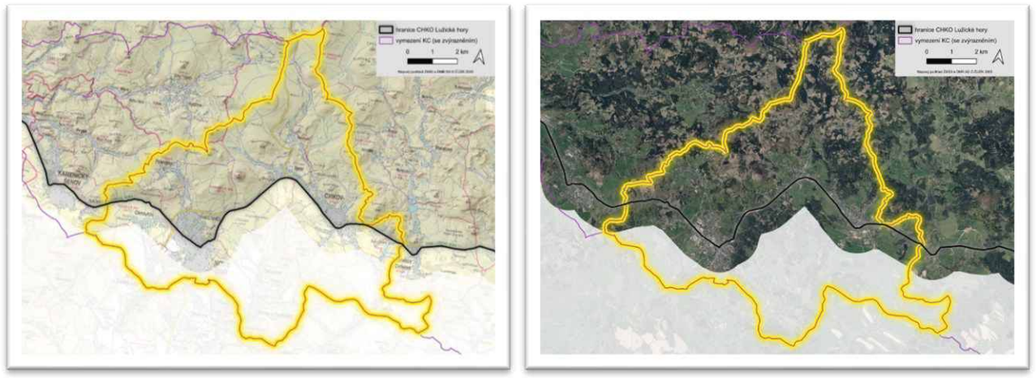

Foto 20: Pohled z Klíče do KC 3, směr Polevsko

KC 4 ČESKOKAMENICKO

Krajinný celek:	**ČESKOKAMENICKO**	**ID (kód)**	**KC4**
Vymezení:	Skalka (455 m) – Wowczakův vrch (549 m) – Studenec (737 m) – Malý Javorník (690 m) – Široký kopec (613 m) – Křížový buk (sedlo) – Javor (693 m) – Popel (597 m) – Malá Tisová (595 m) – Velká Tisová (692 m) – Střední vrch (657 m) – Jelení skála (676 m) – Stožec (665 m) – Nová Huť – Velký buk (736 m) – Bouček (664 m) - Malý buk (712 m) – Medvědí vrch (665 m) – Jedličná (sedlo) – Medvědí hůrka (643 m) – Medvědí hůrka (643 m) – Polevský vrch (627 m) – Klučky (642 m) – Prácheň – Obervald (642 m) – Dubový vršek – Smrčník (586 m) – Zámecký vrch (540 m) – Hana (449 m) – Hájek (399 m) – Strážný vrch (404 m) – Ptáčník (353 m) – Strážiště (469 m) – Velká hůrka – Větrný vrch (481 m) – Skalka		
	Krajinný celek Českokamenicko je vymezen na jihozápadě území. Zahrnuje města Kamenický Šenov a Českou Kamenici s vysokou zastavěností sídly městského charakteru. Sídla vykazují nižší hodnoty z pohledu zachovalosti struktury i zachovalosti architektury staveb, časté je také narušení harmonického měřítka průmyslovými areály či panelovými domy. Historie osídlení je úzce spjata se sklářskou výrobou. Součástí KC jsou obce Kytlice, Falknov, Mlýny, Líska, Kunratice, Dolní a Horní Kamenice, Prysk, Prácheň. Krajinný celek je ve své střední části typický výrazně členitým reliéfem s výskytem terénních dominant ojedinělých vrchů nadmístního a regionálního významu (Studenec, Zlatý vrch, Břidličný vrch, Javor, Sokol, Šenovský vrch). Členitá morfologie terénu determinuje vizuální vztahy v rámci celého celku. Většina celku je zalesněna mimo jižní část, kde dominují města a obce. Celek je oddělen ve střední části výrazně zaříznutým skalnatým údolím Kamenice. V okolí sídel převažují extenzivní zemědělské plochy. Sídla území mají charakter jak údolních lánových vsí, tak rozptýlené zástavby. Častý je také výskyt osad a samot. Vysokou zachovalost vykazují části sídel (Kytlice, Líska).		
Krajinné prostory:			

ID (kód)	Krajinný prostor	Vymezení
KP 4a	Kytlice – Falknov	KP je vymezen ve střední části KC, obklopen lesními prostory
KP 4b	Mlýny	KP navazuje na KP 4a a nachází se ve střední části
KP 4c	Prácheň – Prysk	KP je vymezen v jižní části KC, je obklopen lesními prostory na severu a městem Kamenický Šenov na jihu
KP 4d	Kamenický Šenov	KP je vymezen v jižní části území, ohraničen komunikací I/13
KP 4e	Kamenický Šenov – Horní Kamenice	KP je vymezen ve směru SV-JV, podél komunikace I/13
KP 4f	Česká Kamenice	KP je vymezen v jihozápadní části území CHKO LH
KP 4g	Líska	KP je vymezen v severní části KC
KP 4h	Kunratice	KP je vymezen v západní části KC
KP 4i	Lesní prostory	KP je vymezen především v severní části, ale obklopuje KP v jižní a západní části

KC 4 Českokamenicko			
Dominantní rysy		**Význam**	**Projev**
Přírodní rysy			
1	Lokality soustředěných hodnot přírodních: LSHP 11 Malý – Velký Buk, LSHP 12 Malý a Velký Buk, LSHP 12 Prácheň, LSHP 13 Šenovský vrch-Lipka, LSHP 14 Údolí Kamenice, LSHP 15 Studenec	XXX	+
2	Charakter členité vrchoviny	XXX	+
3	Souvislý lesní pokryv (jehličnaté, listnaté porosty, porosty po kůrovcové kalamitě s postupným přirozeným zmlazením	XXX	+
4	Hodnotné bukové porosty ve vrcholových partiích (Velký a Malý Buk, Popelová hora, Javor, Sokol, Šenovský vrch)	XXX	+
5	Suťová pole (Studenec, Javoru, Velké Tisové) a skalnatých vrcholů (Břidličný vrch, Pustý zámek, Zlatý vrch, Stříbrný vrch, Jehla)	XXX	+
6	Skalní útvary (Zlatý vrch, Stříbrný vrch, Pustý zámek, Břidličný vrch)	XXX	+

7	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy (Studený vrch, Ovčácký vrch, Zlatý vrch, Stříbrný vrch, Šenovský vrch)	XX	+
8	Vodní tok Kamenice v zářezu údolí	XXX	+
9	Vodní toky (Červený potok, Bělá, Šenovský potok, Lísecký potok, Pryský potok) a četná prameniště a vodní plochy (Noldenteich, Junkův rybník)	XX	+
10	Extenzivní zemědělské hospodaření (louky a pastviny) v okolí sídel	XX	+
Kulturně-historické rysy			
1	Lokality soustředěných hodnost kulturních s významně dochovaným harmonickým měřítkem a vztahy v krajině: LSHK 10 Prácheň, LSHK 11 Líska, LSHK 12 Kytlice	XXX	+
2	Dochovaná urbanistická struktura zástavby v Lísce, Horním Prysku, Dolním Prysku, České Kamenici (MPZ), Kunraticích	XXX	+
3	Vysoký podíl dochovaných objektů lidové architektury v sídlech Kytlice, Líska, Mlýny, Prysk (dochovány větší soubory staveb)	XXX	+
4	Vysoký podíl nemovitých kulturních památek: kostely, objekty lidové architektury, technická památka, rozhledna, drobná památka	XXX	+
5	Rozvolněný charakter zástavby v členitém terénu v Kytlici	XXX	+
6	Dochované fragmenty lánové plužiny (zejména Líska a Prácheň, částečně Kunratice, Kytlice)	XX	+
7	Drobná sakrální architektura a technické památky, linie zaniklé železnice	XX	+
8	Převažuje extenzivní zemědělské hospodaření (louky a pastviny)	XX	+
9	Ojedinělý výskyt osad a samot (např. drážní domky, Nová Huť)	X	+
10	Sídla městského typu Česká Kamenice, Kamenický Šenov	XX	0
11	Městské památkové zóny Česká Kamenice, Kamenický Šenov	XX	0
12	Vysoký podíl objektů rušivých a měřítkově nevhodných (zejména průmyslové areály v Novém Boru, České Kamenici, Kamenickém Šenově, sídliště v Kamenickém Šenově)	XXX	-
13	Rušivá přítomnost hlavní silnice I/13 tvořící jižní hranici řešeného území	XX	-
Prostorové rysy			
1	Pohledové terénní dominanty nadregionálního významu (Studenec, Velká Tisová) a regionálního významu (např. Velký Buk, Malý Buk, Popelová hora, Šenovský vrch, Sokol, Zlatý vrch)	XXX	+
2	Místa výhledů nadmístního významu s výhledy daleko za hranice řešeného území (Studenec)	XXX	+
3	Pohledová uzavřenost (Prysk, Kytlice) nebo otevřenost (Líska, Prácheň) daná morfologií terénu, vizuální uzavřenost v údolích, daleké výhledy na vyvýšených místech	XXX	+
4	Kulturní dominanty (věže kostelů, rozhledny apod.) se v pohledových osách uplatňují pouze lokálně (rozhledna na Studenci, kostel Narození sv. Jana Křtitele v Kamenickém Šenově, Evangelický kostel, areál kaple Narození Panny Marie v České Kamenici, kostel sv. Antonína Paduánského v Kytlici	XX	+
5	Řeka Kamenice tvořící hlavní přírodní osu celku	XXX	+
6	Přírodní osa Pryského potoka	XXX	+
7	Komunikace I/13 tvořící antropogenní osu v krajině, hranici CHKO	XXX	-
8	Komunikace II/26, antropogenní osa, dělící západní část území	XXX	-
Legenda: Význam: hlavní XXX, spoluurčující XX, doplňující X Projev: pozitivní +, negativní –, neutrální 0			
Zásady ochrany:		**Odůvodnění:**	
Přírodní rysy			
1	Chránit přírodní hodnoty oblasti (přírodě blízké lesní porosty, terénní dominanty, skalní útvary a fenomény, přirozené vodní toky a jejich přítoky a prameniště, mokřady)	Ochrana a obnova přírodních hodnot Ochrana reliéfu	
2	Chránit jedinečné skalní útvary Zlatý vrch, Stříbrný vrch, Pustý zámek		
3	Obnovovat holiny po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladbu lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku		
4	Podporovat pestrost lesních okrajů		
5	Chránit a podporovat mimolesní zeleň (liniové meze, ovocné linie, remízky, břehové doprovody)		
Kulturně historické rysy			
1	Zachovat a obnovovat tradiční strukturu krajiny – uspořádání pozemků, cesty, nelesní zeleň	Ochrana a obnova charakteru nelesní krajiny Ochrana struktury zástavby a volné krajiny Ochrana historických prvků v krajině	
2	Nezalesňovat volnou krajinu, omezovat nálety zeleně mimo les		
3	Chránit a obnovovat hodnotnou nelesní zeleň		
4	Chránit dochovanou strukturu zástavby, nerozšiřovat zástavbu do volné krajiny, zejména v pohledově exponovaných místech, neobnovovat zaniklé části sídel vyjma současné struktury		
5	Neumisťovat plošná technická zařízení mimo průmyslové plochy		
Prostorové rysy			
1	Chránit terénní dominanty, jejich vizuální projev (Studenec, Zlatý a Stříbrný vrch, Šenovský vrch)	Ochrana harmonického měřítka, struktury krajiny Ochrana výhledů a pohledových os Ochrana ikonických výhledů Ochrana horizontů a pohledově exponovaných míst	
2	Chránit a podporovat strukturu osídlení – osady a samoty harmonického měřítka		
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily		
4	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy ze Studence, Zlatého a Stříbrného vrchu, Lísky, Prachně, Středního vrchu, Herdštejna		
5	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy		
6	Chránit místa dalekých výhledů v Polevsku, nezastavovat, nezalesňovat		
7	Nevytvářet nové negativní dominanty		

Obrázek 12: Vymezení KC 4 Českokamenicko (ortofoto)

Foto 21: Pohled ze Středního vrchu směrem do prostoru KC 4

KC 5 CHŘIBSKO

Krajinný celek:	CHŘIBSKO	ID (kód)	KC5
Vymezení:	Skalka (455 m) – Wowczakův vrch (549 m) - Studenec (737 m) - Malý Javorník (690 m) - Široký kopec (613 m) – Křížový buk (sedlo) - Popel (597 m) - Malá Tisová (595 m) - Velká Tisová (692 m) - Střední vrch (657 m) - Konopáč (676 m) – Jedlová (776 m) - Malý Stožec (659 m) - Kozí hřbet – Plešivec (597 m) - Na Sedle - Široký vrch (586 m) - Vápenný vrch (548 m) - Vraní vrch (449 m) – Bor (487 m) – Jedlina (490 m) – Suchý vrch (481 m) – Na Valech (432 m) – Křížový vrch (408 m) – kóta 426 m – Skalka (455 m).		
Charakteristika:	Krajinný celek Chřibsko je vymezen ve střední a západní části území CHKO. Západní část je na hranici s NP České Švýcarsko a CHKO Labské Pískovce. Zahrnuje obce Chřibská, Horní a Dolní Chřibská, Nová Chřibská, Krásné Pole v centrální části. Na hranici s NP a CHKO LP se jedná o obce Lipnice, Studený, Doubice. Krajinný celek je ve své střední části typický výrazně členitým reliéfem s výskytem terénních dominant ojedinělých vrchů nadmístního významu (Studenec, Velká Tisová). Členitá morfologie terénu determinuje vizuální vztahy v rámci celého celku. Většina celku je zalesněna mimo střední část, podél Chřibské Kamenice. V okolí sídel převažují extenzivní zemědělské plochy. Sídla oblasti mají charakter jak údolních lánových vsí, tak i rozptýlené zástavby. Častý je také výskyt osad a samot. Vysokou zachovalost vykazují sídla či jejich části (Doubice, Nová Chřibská, Dolní Chřibská, Krásné Pole).		
Krajinné prostory:			

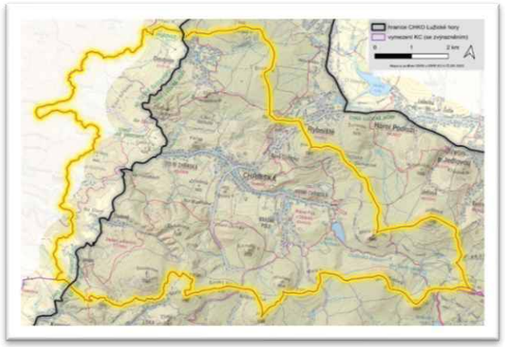
ID (kód)	Krajinný prostor	Vymezení
KP 5a	Studený	KP je vymezen v jeho západní části na hranici CHKO
KP 5b	Dolní Chřibská	KP je vymezen při západní hranici řešeného území CHKO
KP 5c	Chřibská – centrum	KP Chřibská – centrum tvoří středovou část údolní lánové vsi města Chřibská ve střední části KC
KP 5d	Horní Chřibská	KP Horní Chřibská tvoří východní koncovou část údolní lánové vsi města Chřibská
KP 5e	Doubice	KP je vymezen při západní hranici CHKO
KP 5f	Lipnice	KP je vymezen při západní hranici CHKO
KP 5g	Nová Chřibská	KP je vymezen na severu KC
KP 5h	Lesní prostory	Vyplňují jednotlivé KP

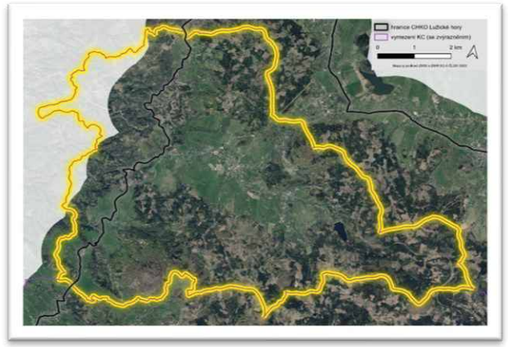
KC 5 Chřibsko			
Dominantní rys		**Význam**	**Projev**
Přírodní rysy			
1	Lokality soustředěných přírodních hodnot: LSHP 14 Údolí Kamenice, LSHP 15 Studenec, LSHP 16 Plešivec, LSHP 17 Spravedlnost – Chřibská, LSHP 18 Vápenný – Jelení rokle	XXX	+
2	Charakter členité vrchoviny	XXX	+
3	Terénní dominanty nadmístního významu (Studenec, Velká Tisová)	XXX	+
4	Souvislý lesní pokryv (jehličnaté, listnaté porosty, porosty po kůrovcové kalamitě s postupným přirozeným zmlazením)	XXX	+
5	Hodnotné bukové porosty ve vrcholových partiích (Studenec, Kamzičí vrch, Hřebec, Malý Javorník, Široký kopec, Spravedlnost)	XXX	+
6	Suťová pole (Studenec, Javor, Velká Tisová, Jedlová) a skalnatých vrcholů (např. Kamzičí vrch, Hřebec, Spravedlnost)	XX	+
7	Řeka Chřibská Kamenice s meandry a přírodními částmi	XXX	+
8	Výrazně zaříznuté údolí Chřibské Kamenice mezi vrchy Malý Stožec, Malá a Velká Tisová s Jedlovskými rybníky	XXX	+
9	Vodní nádrž Chřibská	XX	+
10	Vodní toky (Studeného potoka, Doubický potok) a četná prameniště a vodní plochy	XX	+
11	Prameniště Marschnerova louka v mozaice s lučními porosty na samotě Liščí Bělidlo, PP Líska prameniště s výskytem měsíčnice vytrvalé	XX	+

12	Luční porosty a pastviny (převažující extenzivní hospodaření)	XX	+
Kulturně-historické rysy			
1	Lokality soustředěných hodnot kulturních s významně dochovaným harmonickým měřítkem a vztahy v krajině: LSHK 13 Krásné Pole, LSHK 14 Doubice	XXX	+
2	Dochovaná urbanistická struktura zástavby ve Studeném, Dolní Chřibské, Horní Chřibské, Krásném Poli, Nové Chřibské, Doubici	XXX	+
3	Sídla údolního lánového typu: Lipnice, Studený, Dolní Chřibská, Horní Chřibská)	XXX	+
4	Sídla údolního lánového typu i rozptýlené zástavby respektující členitý terén (Lipnice, Studený, Dolní Chřibská, Horní Chřibská, Krásné Pole)	XXX	+
5	Vysoký podíl dochovaných objektů lidové architektury včetně celých souborů (Dolní a Nová Chřibská, Horní Chřibská, Chřibská a část Doubice)	XXX	+
6	Vysoký podíl nemovitých kulturních památek: kostely, objektů lidové architektury, technické památky, zřícenina, drobná památka	XXX	+
7	Drobná sakrální architektura a technické památky, v jižní části linie vojenského opevnění (řopíky)	XX	+
8	Městský charakter centra Chřibské	XX	+
9	Sídla s ulicovou a rozptýlenou zástavbou: Krásné Pole, Doubice	XX	+
10	Výskyt osad a samot (Liščí Bělidlo, Lesní Domky)	XX	+
11	Výskyt hmotově nevhodných staveb a areálů – chatové a rekreační areály (Chřibská, Doubice), průmyslové a zemědělské areály a sídliště (Chřibská)	XX	-
Prostorové rysy			
1	Pohledová uzavřenost/otevřenost daná morfologií terénu, vizuální uzavřenost v údolích, daleké výhledy na vyvýšených místech	XXX	+
2	Pohledové terénní dominanty uplatňující se v KC (Studenec, Spravedlnost, Plešivec, Malá a Velká Tisová)	XXX	+
3	Místa výhledů nadmístního významu s výhledy daleko za hranice řešeného území (Studenec, Velká Tisová)	XXX	+
4	Vysoké uplatnění terénních vyvýšenin a vrchů v dalekých pohledových osách (Studenec, Hřebec, Malá a Velká Tisová, Střední vrch, Malý Stožec, Plešivec, Spravedlnost)	XXX	+
5	Regionální dominanta kostela sv. Jiří v Chřibské	XX	+
6	Lokální kulturní dominanty (kostel Nanebevzetí Panny Marie v Doubici)	XX	+
7	Řeka Chřibská Kamenice tvořící hlavní osu celku	XXX	+
8	Komunikace II/26, antropogenní osa, dělící západní část území	XX	-
9	Linie vojenského opevnění	XX	+
Legenda: Význam: hlavní XXX, spoluurčující XX, doplňující X Projev: pozitivní +, negativní-, neutrální 0			

Zásady ochrany:		**Odůvodnění:**
Přírodní rysy		
1	Chránit přírodní hodnoty oblasti (přírodě blízké lesní porosty, terénní dominanty, skalní útvary a fenomény, přirozené vodní toky a jejich přítoky a prameniště, mokřady)	Ochrana a obnova přírodních hodnot a dominant
2	Chránit výjimečný ráz území lesní krajiny	
3	Podporovat pestrost lesních okrajů	
4	Chránit terénní přírodní dominanty	
5	Chránit a podporovat mimolesní zeleň (liniové meze, ovocné linie, remízky, břehové doprovody)	
6	Ochrana a obnova lučních porostů v okolí Chřibské	
Kulturně-historické rysy		
1	Zachovat, případně obnovovat tradiční strukturu krajiny – uspořádání pozemků, cesty, nelesní zeleň	Ochrana charakteru nelesní krajiny Ochrana struktury a charakteru zástavby a volné krajiny Ochrana historických prvků v krajině Eliminovat nevhodná řešení
2	Nezalesňovat volnou krajinu, omezovat nálety zeleně mimo les	
3	Podporovat extenzivní hospodaření na zemědělských pozemcích	
4	Chránit a kultivovat kvalitní nelesní zeleň	
5	Chránit dochovanou strukturu zástavby, nerozšiřovat zástavbu do volné krajiny, zejména v pohledově exponovaných místech, neobnovovat zaniklé části sídel vyjma současné struktury	
6	Chránit objekty lidové architektury, podporovat jejich obnovu	
7	Chránit drobné památky a technické památky, podporovat jejich obnovu	
8	Neumisťovat plošná technická zařízení mimo průmyslové plochy	
9	Kultivovat hmotově nevhodné objekty (průmyslové, zemědělské, rekreační)	
Prostorové rysy		
1	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka, struktury krajiny Ochrana ikonických výhledů Ochrana horizontů a pohledově exponovaných míst
2	Chránit terénní dominanty Studenec, Velká Tisová, Kamzičí vrch, Spravedlnost a jejich vizuální projev	
3	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy	
4	Chránit místa dalekých výhledů na Studenci	
5	Nevytvářet nové negativní dominanty	

Obrázek 13: Vymezení KC 5 Chřibsko (ortofoto), Foto 22: Pohled do KC 5 Chřibsko, obec Doubice

KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO

Krajinný celek:	Krásnolipsko – Jiřetínsko	ID (kód)	KC6
Vymezení:	Vraní vrch (449 m) – Vápenný vrch (548 m) – Široký vrch (586 m) – Na Sedle – Plešivec (597 m) – Malý Semerink (sedlo) – Kozí hřbet – Malý Stožec (659 m) – Jedlová (776 m) – Konopáč (676 m) – Stožec (665 m) – Pěnkavčí vrch (792 m) – Ptačinec – Weberberg – Dolní Podluží (hranice) – kóta 473 m – kóta 542 m – Studánka – Valy (543 m) – Velká Hvězda – Skřivánčí alej – Zahrady – Vlčí hora (591 m) – Kamenný vrch (509 m) – Medvědice (447 m) – Hřebec (478 m) – Vraní vrch (449 m).		
Charakteristika:	KC je vymezen na severu řešeného území, podél severozápadní hranice CHKO. KC je typický především mírně členitým reliéfem, vizuální otevřeností, vyšším osídlením a vysokým podílem rozptýlené stromové zeleně propojující plynule zástavbu a navazující zemědělské plochy. Celek vytváří přechod mezi krajinou urbanizovanou a krajinou přírodě blízkou. V jižní části krajinného celku se nachází terénní dominanta nadregionálního významu Jedlová. Ve vizuální charakteristice se uplatňují sídla Jiřetín pod Jedlovou, Horní a Dolní Podluží, Rybniště, Krásná Lípa, Kamenná Horka s osadou Hely, Kyjov a Lesné.		
Krajinné prostory:			
ID (kód)	**Krajinný prostor**	**Vymezení**	
KP 6a	Kyjov – Dlouhý Důl	KP je vymezen v severozápadním cípu řešeného území	
KP 6b	Krásná Lípa	KP je vymezen při severní hranici řešeného území	
KP 6c	Rybniště	KP je vymezen při jižní hranici KC	
KP 6d	Podluží	KP je vymezen při severní hranici řešeného území, tvoří dvě prostorově oddělená území pokrývající jižní okraje sídel Horní a Dolní Podluží	
KP 6e	Jiřetín pod Jedlovou	KP je vymezen v JV části KC	
KP 6f	Rozhled – Lesné – Jedlová	KP je vymezen v návaznosti na prostor Jiřetín pod Jedlovou v JV části KC	
KP 6g	Lesní prostory	KP obklopuje sídelní KP	

KC 6 Krásnolipsko – Jiřetínsko			
Přírodní rysy		**Význam**	**Projev**
1	Lokality soustředěných hodnot přírodních: LSHP 09 Lužickohorské bučiny, LSHP 14 Údolí Kamenice, LSHP 16 Plešivec, LSHP 18 Vápenný – Jelení rokle	XXX	+
2	Výrazně členitá modelace terénu na jihu s dominantou hory Jedlová	XXX	+
3	Terénní dominanta nadmístního významu – Jedlová	XXX	+
4	Převažuje charakter ploché pahorkatiny s jemnou modelací terénu	XX	+
5	Souvislý lesní pokryv (jehličnaté, listnaté porosty, plochy a porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	XXX	+
6	Hodnotné bukové porosty ve vrcholových partiích (Pěnkavčí vrch, Ptačinec, Vyhlídka, Stožec, Jedlová, Malý Stožec, Plešivec, Široký vrch)	XXX	+
7	Rozptýlená stromová zeleň a remízy v rámci zemědělské půdy	XX	+
8	Vodoteče a vodní plochy s doprovodnou vegetací (toky Křinice, Lužnička, Matyáska, Lesenský potok, Milířka; rybníky Školní, Cimrák, Lesenské rybníky)	XX	+
9	Luční porosty a pastviny (převažující extenzivní hospodaření mimo Krásnou Lípu)	XX	+
Kulturně-historické rysy			
1	Lokality soustředěných hodnot kulturních s významně dochovaným harmonickým měřítkem a vztahy v krajině: LSHK 15 Tolštejn, LSHK 16 Rozhled, LSHK 17 Jiřetín pod Jedlovou, LSHK 18 Kamenná Horka, LSHK 19 Kyjov	XXX	+
2	Dochovaná urbanistická struktura v Kyjově, Kamenné Horce, Krásné Lípě, Jiřetíně pod Jedlovou, Rozhledu, Jedlové	XXX	+
3	Sídla údolního lánového typu (Horní a Dolní Podluží), rozptýlené zástavby s prolukami luk a pastvin (Kyjov, Kamenná Horka, Rybniště, Krásná Lípa – okrajové části, Rozhled) i pravidelné kobercové zástavby (Jiřetín pod Jedlovou)	XXX	+
4	Vysoká zachovalost charakteru zástavby s vysokým podílem objektů lidové architektury: Kamenná Horka, Fibichovo údolí, Kyjov, Jiřetín pod Jedlovou, Rozhled a Tolštejn	XXX	+
5	Vysoký podíl nemovitých kulturních památek: kostel, objekty lidové architektury, rozhledna, zřícenina, hrobky, drobné památky	XXX	+
6	Drobná sakrální architektura a technické památky	XX	+
8	Kontrast mezi hustě osídleným územím, měst Krásná Lípa, Rybniště a Jiřetín pod Jedlovou a rozvolněnou zástavbou sídel Kyjov, Kamenná Horka, Rozhled v krajinném rámci	XXX	0
9	Lokálně dochované fragmenty lánové plužiny v okolí sídel (Dolní Podluží, Jiřetín pod Jedlovou, Rozhled)	XX	+
10	Ojedinělý výskyt samot ve vyšších polohách	X	+
11	Výskyt hmotově nevhodných staveb a areálů – průmyslové, zemědělské objekty v Krásné Lípě a Dolním Podluží	XX	-
12	Negativní technická dominanta vysílače na Jedlové	XXX	-
Prostorové rysy			
1	Pohledová dominanta nadregionálního významu uplatňující se ve vizuální scéně – Jedlová s kamennou rozhlednou	XXX	+
2	Pohledové terénní dominanty uplatňující se ve vizuální charakteristice, lemující KC (Plešivec, Žulovec, Pěnkavčí vrch, Vyhlídka, Velký Šébr, Malý Stožec)	XXX	+
3	Pohledové kulturní dominanty uplatňující se v KC: Křížová cesta na Křížové hoře, Tolštejn, kamenná rozhledna na Jedlové, kostel v Krásné Lípě, kostel v Rybništi, kostel v Jiřetíně pod Jedlovou	XXX	+
4	Uplatnění panoramatických pohledů na sídla (zejm. Krásná Lípa, Podluží)	XXX	+
5	Převažuje vizuální otevřenost severním směrem (zejm. v místech rozptýlené zástavby)	XX	+
6	Harmonické měřítko a prostorové vztahy narušené lokálně nevhodnými průmyslovými objekty	XX	-
7	Komunikace I/9 rozdělující CHKO na východní a západní část, antropogenní osa	XXX	-
8	Komunikace II/26, antropogenní osa, dělící západní část území, antropogenní osa	XX	-

Legenda: Význam: hlavní XXX, spoluurčující XX, doplňující X
Projev: pozitivní +, negativní -, neutrální 0

Zásady ochrany:		Odůvodnění:
Přírodní rysy		
1	Chránit přírodní hodnoty oblasti (přírodě blízké lesní porosty, terénní dominanty, skalní útvary a fenomény, přirozené vodní toky a jejich přítoky a prameniště, mokřady)	Ochrana a obnova přírodních hodnot
2	Obnovovat holiny po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladbu lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku	
3	Podporovat pestrost lesních okrajů	
4	Chránit terénní přírodní dominanty	
5	Chránit a podporovat mimolesní zeleň (liniové meze, ovocné linie, remízky, břehové doprovody)	
Kulturně-historické rysy		
1	Nezalesňovat volnou krajinu, omezovat nálety zeleně mimo les	

2	Zachovat, případně obnovovat tradiční strukturu krajiny – uspořádání pozemků, cesty, nelesní zeleň	Ochrana charakteru nelesní krajiny Ochrana struktury a charakteru zástavby a volné krajiny Ochrana historických prvků v krajině Eliminovat nevhodná řešení
3	Podporovat extenzivní hospodaření na zemědělských pozemcích	
4	Chránit a kultivovat kvalitní nelesní zeleň,	
5	Chránit dochovanou strukturu zástavby, nerozšiřovat zástavbu do volné krajiny, zejména v pohledově exponovaných místech, neobnovovat zaniklé části sídel vyjma současné struktury	
6	Chránit hodnotné lidové soubory staveb v sídlech (zejm. Jiřetín pod Jedlovou, Krásný Buk, Kyjov, Kamenná Horka)	
7	Chránit drobné památky a technické památky, podporovat jejich obnovu	
8	Neumisťovat plošná technická zařízení mimo průmyslové plochy	
9	Kultivovat hmotově nevhodné objekty (průmyslové i zemědělské)	
Prostorové rysy		
1	Zachovat a podporovat obnovu harmonického měřítka a vztahů i drobné krajinné mozaiky	Ochrana harmonického měřítka, struktury krajiny Ochrana ikonických výhledů, horizontů a pohledově exponovaných míst
2	Zachovat pohledové osy, místa významných výhledů	
3	Chránit terénní dominanty, jejich vizuální projev	
4	Zachovat pohledovou otevřenost výše položených míst, nezastavovat, nezalesňovat	
5	Nevytvářet nové negativní dominanty území	

Obrázek 14: Vymezení KC 6 Krásnolipsko-Jiřetínsko

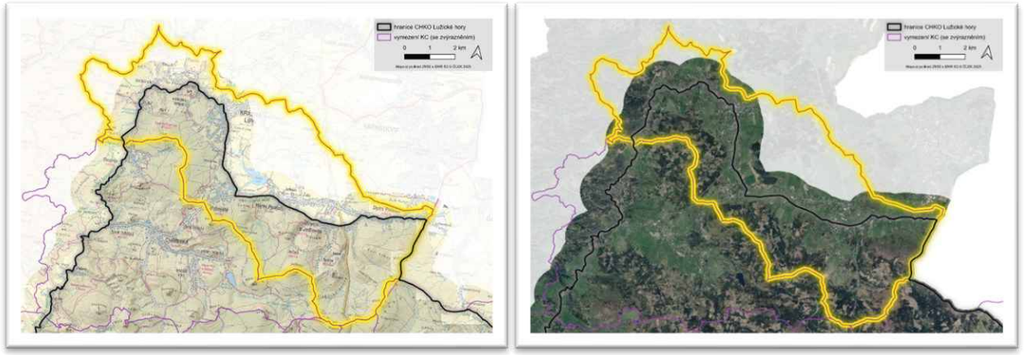

Foto 23: Pohled do KC 6, v pozadí zřícenina hradu Tolštejn

Tabulka 6: Ochranná doporučení a cíle ochrany pro KC

Ochranná doporučení
Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu, jedle na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením.
Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladbu lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku.
Zachovat a chránit rozvolněnost a druhové složení lesních okrajů.
Zajistit ochranu cenných mokřadních společenstev.
Zajistit ochranu cenných skalních útvarů.
Podporovat extenzivní hospodaření na zemědělských pozemcích.
Turistickou infrastrukturu lokalizovat mimo nejcennější partie.
Nové rozhledny a vyhlídky omezovat, případně situovat mimo exponovaná místa.
Nevytvářet nové technické dominanty ve vrcholových partiích.
Chránit objekty lidové architektury, podporovat jejich obnovu.
Chránit hodnotné lidové soubory staveb v sídlech.
Chránit drobné památky a technické památky, podporovat jejich obnovu.
Historickou lesní cestní síť obnovovat citlivě, neměnit její parametry negativními zásahy.
Udržovat vyhlídky a usměrňovat rekreaci i horolezectví.
Turistickou infrastrukturu lokalizovat mimo nejcennější partie.
Cíle ochrany
Zachovat stávající hřebeny, vrcholy, horizonty, svahy bez technických dominant a prvků.
Zachovat stávající výhledy, průhledy, pohledy na kulturní či přírodní dominanty, vizuální osové vazby, aby nedošlo např. k jejich zalesnění, vizuálnímu narušení zástavbou, včetně zachování prostupnosti nezastavěné krajiny bez nevhodného oplocení.
Zachovat obraz sídel v krajině a dominanci významných staveb.
Zachovat vodní toky přírodního a přírodě blízkého charakteru, revitalizace toků a ekologicky funkčních vodních ploch včetně údolních niv, zachování jejich přírodního rázu.
Zachovat přirozené bezlesí (skalní výchozy, rašeliniště)
Zachovat typický přechod sídla do volné krajiny tvořeného prstenci luk (Horní Světlá, Mařenice, Krompach, Chřibská) a typického prolínání zástavby se stromovou zelení a plochami luk a pastvin (např. Kytlice, Doubice, Trávník, Naděje, Rozhled).
Zachovat přírodě blízký vzhled ekologicky stabilních lesních porostů s odpovídajícím exteriérem i strukturou včetně členitých lesních okrajů.
Zachovat charakteristické krajinné struktury pozemků mimo souvislou zástavbu sídel, zejména ochrana segmentů krajiny s dobře dochovaným členěním plužiny (např. Mezičky, Prácheň, Horní Světlá, Líska), případně její obnova např. v místech scelení půdních bloků či nevhodného intenzivního hospodaření (Chřibská, Svor, Kunratice u Cvikova, Heřmanice v Podještědí, Kněžice, Rynoltice, Jítrava aj.).
Zachovat vyvážené mozaiky ekologicky stabilních a druhově pestrých travních porostů, prostorově členěné s různou velikostí uzavřených a polootevřených prostorů, případně její obnova včetně obnovy a zakládání extenzivních lučních porostů např. v místech degradovaných nevhodným hospodařením (Chřibská, Kunratice u Cvikova, Heřmanice v Podještědí, Petrovice, Kněžice, Rynoltice, Jítrava aj.)

Zachovat kvalitní nelesní zeleň (v různorodé struktuře a pestrosti: meze, remízy, liniová a nelesní zeleň, liniový doprovod cest a vodních toků, extenzivní ovocné sady apod.), případně její obnova např. Kyjov – Hely – Kamenná Horka, Prysk.

Zachovat typickou cestní síť v krajině a silniční sítě v současném rozsahu a tradičním charakteru (terénní úpravy, povrch), případně její obnova např. v případě rozsáhlých pastevních areálů (Chřibská, Trávník, Heřmanice – Na Studené vodě, Kněžice, Kunratické Polní Domky aj.) a scelených bloků orné půdy (Jítrava);

Zachovat typickou strukturu a charakter zástavby, zejména jejích cenných segmentů s lidovou architekturou či historickými památkami;

Zachovat nezastavěnost volné krajiny s výjimkou staveb dočasného charakteru pro zemědělské a lesnické hospodaření s odpovídajícím umístěním a charakterem.

B.4.2 Krajinné prostory, jejich charakteristiky a ochranné podmínky

Krajinné prostory byly vymezeny v souladu s místy krajinného rázu (2011), byly upraveny dle aktuálního členění krajinných celků. Přehled jednotlivých krajinných prostorů je uveden v tab. 5. a v příloze č. 1. U jednotlivých krajinných prostorů jsou specifikovány také ochranné podmínky.

B.4.3 Lokality soustředěných hodnot

Do lokalit soustředěných hodnot jsou zařazeny prostory, místa či menší lokality, které zásadním způsobem ovlivňují cennost rázu krajiny, a jejichž hodnoty je třeba zvýšenou měrou chránit. Jsou v nich kumulovány hodnoty z hlediska

- původnosti a dochovanosti,
- historického vzniku,
- reprezentativnosti,
- prostorových parametrů – rozlehlosti nebo dominance.

Lokality soustředěných hodnot KR představují koncentrované hodnoty ve vzhledu krajiny. Jedná se o vizuálně ohraničené části krajiny, které jsou jedinečné jak projevem soustředěných hodnot v obrazu krajiny, tak vnímáním rázovitosti (jedinečnost a neopakovatelnost) určitého prostoru, místa, či lokality.

Soustředěné hodnoty představují:

B.4.3.1 Lokality soustředěných hodnot přírodních

Přírodní hodnoty krajiny se vyznačují přítomností cenných biotopů a přirozených ekosystémů, mohou být do určité míry viditelné a spoluvytvářejí krajinnou scénu i dílčí scenérie. Přírodní hodnoty jsou často chráněny zákonem č. 114/1992 Sb. jako zvláště chráněná území, významné krajinné prvky, prvky ÚSES, památné stromy a území soustavy Natura 2000. Přítomnost lokalit chráněných podle tohoto zákona lze při identifikaci znaků KR považovat za indikátory přítomnosti přírodních hodnot. Samotnou skutečnost, že se jedná o maloplošné ZCHÚ, nelze tedy považovat za hodnotu KR. Tou je cennost vlastní lokality a její vizuální projev, tvořící spolu znak přírodní charakteristiky. Zásah do ZCHÚ je kritériem ochrany KR dle §12 zákona.

Lokality soustředěných přírodních hodnot byly vymezeny na základě těchto kritérií:

- Přítomnost I. a II. zóny ochrany CHKO
- Přítomnost MZCHÚ a jeho OP
- Přítomnost EVL a PO
- Přítomnost prvků ÚSES (nadregionální a regionální biocentra)
- Hodnotné biotopy (lesní, skalní, mokřadní, luční)

Lokality jsou vymezeny po hranicích výše uvedených hodnot. Některé lokality jsou převážně lesní s hodnotnými bučinami a skalními výchozy (Kozí hřbety, Vraní skály-Sedlecký vrch, Sokol, Hvozd, Naděje-Milštejn, Klíč, Lužickohorské bučiny, Klíč, Malý – Velký buk, Údolí Kamenice, Studenec-Javor, Plešivec, Vápenný. Kombinované lokality zahrnují terénní deprese s rašeliništěm nebo lučními biotopy s dominantou zalesněného vrchu (Jezevčí vrch – U Rozmoklé žáby, Luž – Brazilka, Prácheň – Zicht, Šenovský vrch – Lipka – Střední vrch, Spravedlnost – Chřibský hrádek). Mokřadními lokalitami jsou Rašeliniště Mařeničky, Marschnerova louka, Noldenlteich, Mokřady Horní Chřibské

Lesní porosty v CHKO LH prošly významnou kůrovcovou kalamitou v letech 2019–2022. Tyto porosty jsou součástí lokalit. Došlo k rozpadu smrkových monokultur převážně na úpatích a v údolích. Dochází k přirozené obnově lesních porostů po celém území Lužických hor. Plochy po kůrovcové kalamitě jsou nahrazovány převážně bukovými nebo smíšenými porosty, tak aby došlo ke stabilitě a diverzitě lesů v CHKO Lužické hory. Z tohoto důvodu jsou lesní porosty součástí přírodních lokalit soustředěných hodnot.

Tabulka 7: Lokality soustředěných hodnot přírodních

LSHP 01	**Kozí hřbety – Bílé kameny**
Lokalizace	Výrazný hřbet a hřeben na východní hranici Lužických hor, oddělený zástavbou Horní Sedlo (KC1, KC2).
Vymezení	Bílé Kameny – Kozí hřbety – Hřebeny LSHP je vymezena ve I., II. zóně ochrany, v jižní části vede po hranici OP PP Bílé kameny, po hranici RC 143 a po hodnotných biotopech zahrnující lesní porosty a skalní výchozy.
Charakteristika	Kozí hřbety a Hřebeny tvoří výrazný pískovcový horizont dlouhý cca 3,5 km ve směru JV-SZ. Tento protáhlý hřeben oddělený sedlem tvoří výraznou členitost terénu, která tvoří hranici mezi KC 1 a KC 2. Uplatňuje se ve vizuální charakteristice. Po vrcholu probíhá významné geologické rozhraní, označované jako lužický zlom. Součástí je vrch Ostrý (509 m) a vrch Vysoká (545 m). Dominantami jsou Horní skály a Vraní skály. Jedná se o soustavu skalních věží, které umožňující daleké výhledy za hranici CHKO. Součástí lokality je přírodní památka Bílé kameny. Lesní porosty jsou smíšeného charakteru. Ve vrcholových partiích jsou přírodě-blízké bučiny. Část porostů prochází obnovou po kůrovcové kalamitě v minulých letech.
Stupně ochrany	I., II. zóna ochrany PP Bílé kameny RC 143 – vymezeno na vrchu Vysoká
LSHP 02	**Vraní skály – Sedlecký Špičák**
Lokalizace	Výrazný skalní hřeben mezi obcemi Petrovice a Dolní Sedlo (KC1, KC2)
Vymezení	Sedlecký Špičák – Popova skála – Císařské údolí – Vraní skály – Loupežnický vrch. LSHP je vymezena ve II. zóně ochrany, zahrnuje RC 1273, hodnotné skalní a lesní biotopy. Hranice vede po cestní síti, hodnotných lesních porostech, část tvoří hranice s Německem.
Charakteristika	Lokalita propojuje 3 výrazné vrchy na východě území, kterými jsou Sedlecký Špičák (545 m), Popova skála (565 m) a Loupežnický vrch se zříceninou hradu Větrov. Typické jsou skalní útvary s vyhlídkovými místy. Vyhlídka na Popově skále je regionálního významu a umožňuje daleké výhledy. Lesní porosty jsou smíšeného charakteru. Ve vrcholových partiích jsou přírodě-blízké bučiny. Část porostů prochází významnou obnovou po kůrovcové kalamitě v minulých letech.
Stupně ochrany	II. zóna ochrany RC 1273 Loupežnický vrch
LSHP 03	**Sokol**
Lokalizace	Sokol je výrazný kužel cca 1 km od Petrovic, a 2,5 km od Hvozdu (KC2).
Vymezení	Sokol – Malý Sokol Lokalita zahrnuje I. zónu ochrany na vrcholu Sokol, dále II. zónu ochrany na vrchu Malý Sokol a hodnotné lesní porosty.
Charakteristika	Sokol (593 m) je strmý znělcový kužel v horní části je porostlý listnatými lesy, na vrcholu jsou zbytky hradu Starého Falkenburku. Bučina a suťové lesy ve vrcholové části mají bohatý bylinný podrost v jarním aspektu. Nižší čedičový výběžek Malý Sokol (523 m) je na jihozápadní straně. Sokol je přírodní dominantou regionální významu, je nezaměnitelná dominanta tvořící obraz krajiny u Petrovic.

Stupně ochrany	I. a II. zóna ochrany
LSHP 04	**Hvozd**
Lokalizace	Výrazný znělcový hřbet se dvěma vrcholy leží na česko-německé hranici asi 2 km východně od Krompachu a 2,5 km jihozápadně od Oybinu (KC2).
Vymezení	Hvozd Centrem LSHP je vrcholová partie Hvozd s vymezených RC 1274, východní a západní část tvoří cenné lesní porosty.
Charakteristika	Výrazný znělcový hřbet má dva vrcholy. Hlavní jižní vrchol Hvozdu (750 m) tvoří výrazná skála. Hvozd je přírodní dominanta nadregionálního významu, tvoří hlavní horizont na severu území Lužických hor. Je součástí krajinné osy s Popovou skálou. Ve vrcholových partiích převažují bučiny. V roce 1892 byla postavena 25 m vysoká kamenná věž, která je kulturní dominantou tohoto hřebenu. Rozhledna i vyhlídka nabízí ikonický kruhový výhled. Hřeben s dominantou rozhledny tvoří obraz krajiny Lužických hor a jeho reliéf je nezaměnitelný, významně uplatňuje ve vizuální charakteristice ve východní části LH. Lesní porosty jsou smíšeného charakteru. Ve vrcholových partiích jsou přírodě-blízké bučiny. Část porostů prochází významnou obnovou po kůrovcové kalamitě.
Stupně ochrany	II. zóna ochrany RC 1274 – součástí vrchol Hvozd a východní část lesních porostů
LSHP 05	**Jezevčí vrch – U Rozmoklé žáby**
Lokalizace	Jezevčí vrch leží cca 1,5 km jihozápadně od Heřmanic. Rašeliniště u Rozmoklé žáby leží podél silnice Heřmanice v P. a Mařenice (KC2).
Vymezení	Panenský kámen – Jezevčí vrch – U Rozmoklé žáby Lokalita zahrnuje NPR a OP Jezevčí vrch. Jižní hranice vede po hranici EVL a hodnotných lesních porostech. Východní hranice vede po OP NPR, EVL Jezevčí vrch.
Charakteristika	Lokalita je vymezena od S k J. Je rozdělena v severní částí komunikací, která odděluje rašeliniště PP U Rozmoklé žáby (1,5 ha). Ochranou je přechodové rašeliniště a rašelinné lesy s výskytem významných, a zvláště chráněných druhů hub a rostlin. Součástí lokality je zalesněné úpatí, které se zvedá od rašeliniště k Jezevčímu vrchu. Jezevčí vrch je výrazný kopec (665 m), který tvoří přírodní i terénní dominantu nadregionálního významu. Uplatňuje se ve vizuální charakteristice. Tvoří významnou krajinnou osu s vrchem Klíč. Ve vrcholové části je vymezena národní přírodní rezervace o rozloze 67 ha. Předmětem ochrany je rozsáhlý a dobře zachovaný přirozený smíšený les na znělcovém podkladu, typický pro oblast Lužických hor. Tvoří ho bučina pralesovitého charakteru. Na samotném vrcholu převládá jilmobukový les s větším počtem statných exemplářů javoru klenu a jasanu ztepilého, ve kterém je velmi bohatý souvislý podrost měsíčnice vytrvalé Níže na svazích přechází bučiny ve smíšený les se smrky a modříny. Součástí lokality je Panenský kámen, skalní útvar, který se skládá ze tří skal z pískovce. Ve vrcholových partiích jsou přirozené lesy, na úpatí jsou lesy smíšené nebo smrkové. Část smrkových porostů prošla kůrovcovou kalamitou. Zůstaly na lokalitě v podobě stojících souší k postupnému rozpadu.
Stupně ochrany	I. a II. zóna ochrany NPR Jezevčí vrch, PP U Rozmoklé žáby EVL Jezevčí vrch RC388 Jezevčí vrch
LSHP 06	**Rašeliniště Mařeničky – soutok**
Lokalizace	Lokalita se nachází v části obce Mařeničky mezi dnešní silnicí a starou cestou, vedoucí z Kunratic u Cvikova do Mařenic v terénní depresi říčky Svitávky (KC2).
Vymezení	Zahrnuje PP a OP Rašeliniště Mařeničky, severní část zahrnuje mokřady Svitávky, Hamerského potoka.
Charakteristika	Rašeliniště Mařeničky se nachází v údolní nivě Svitávky na jihovýchodním okraji Mařeniček. Vzniklo na nepropustném jílovitém podloží v ploché pramenné sníženině dlouhé okolo 500 m. Rašelina se zde v minulosti těžila. PP Rašeliniště Mařeničky se rozkládá na ploše cca 5,8 ha, OP 7,1 ha. Předmětem ochrany je rašelinná březina a rašeliniště s výskytem řady zvláště chráněných druhů rostlin (klikva bahenní, rosnatka okrouhlolistá). Cenné jsou rovněž navazující biotopy mokřadních luk, rozsáhlé rákosiny s vodní plochou jako potenciální hnízdiště ptactva. Podílí se na přírodní charakteristice území, ale i na estetických vztazích a harmonického měřítka krajinného prostoru. Mokřady v nivě na soutoku Svitávky a Hamerského potoka se vyznačují pestrými biotopy v mozaice.
Stupně ochrany	III. zóna ochrany PP Rašeliniště Mařeničky
LSHP 07	**Naděje-Milštejn**
Lokalizace	Lokalita se rozkládá severně a západně od obce Naděje (KC2).
Vymezení	Kamenný vrch – Přehrada Naděje – Ledová Jeskyně – Suchý vrch – Milštejn Západní hranice vede po cestní síti a zahrnuje cenné lesní porosty. Jižní a východní hranice vede po hranici EVL a cestní síti. Severní hranice zahrnuje Kamenný vrch a hranici EVL.
Charakteristika	Lokalita zahrnuje výrazné vrcholy Suchý vrch a Kamenný vrch, které odděluje údolí Hamerského potoka s lesní přehradou Naděje. Na úpatí Suchého vrchu se nachází Ledová jeskyně s PP Naděje. Jižně od Suchého vrchu se nachází pískovcový komplex se zříceninou Milštejn. Suchý vrch je (641 m) a Kamenný vrch (586 m) jsou přírodní dominanty lokálního významu vystupující nad údolím Hamerského potoka. Svahy jsou porostlé převážně smrkovými lesy s vtroušenou borovicí, jeřábem a břízou, ve vrcholové části jsou bučina se čtyřmi skalnatými vrcholky. Na jihozápadní straně je strmé skalisko. Součástí lokality je přehrada Naděje (1938), která historicky sloužila jako akumulační nádrž pro pohon mlýna a pily v blízké osadě Hamr. Ledová jeskyně je pseudokrasová puklinová jeskyně, která vznikla mrazovým zvětráváním, 1996 byla vyhlášena přírodní památkou. Milštejn je skalní masiv (562 m) se zbytky středověkého hradu. Zhruba 120 m dlouhý skalnatý hřbítek je tvořen křemenným pískovcem, který se pro svou velkou tvrdost a odolnost odedávna používal k výrobě mlýnských kamenů a brusných kotoučů. Na severním konci hřbetu je asi 3,5 m vysoká a 7 m široká skalní brána. Skalní hrad Milštejn je znakem přírodní i kulturní charakteristiky s neopakovatelnými vizuálními hodnotami skalního masivu a skalní brány.
Stupně ochrany	I. a II. zóna ochrany PP Ledová jeskyně EVL Suchý vrch – Naděje RC 99 Suchý vrch
LSHP 08	**Luž – Brazilka**
Lokalizace	Lokalita se rozkládá severně od obce Horní Světlá na severu území na hranicích s Německem (KC2).
Vymezení	Luž – Brazilka Lokalita zahrnuje PR a OP Luž, JV hranice vede po hranici RC1791, východní hranici tvoří cenné biotopy pramenné oblasti Svitavky.
Charakteristika	Luž je přírodní dominantou nadregionálního významu. Výrazná znělcová hora (793 m), vyčnívá nad krajinu z hlavního horského hřebene. Její mohutnost vyniká při pohledu od severu a východu, z jižní a západní strany Luž je nejvyšší horou Lužických a Žitavských hor. Na vrcholu hory je od roku 2020 nová vyhlídková věž, která spolu s vyhlídkou poskytuje ikonické výhledy. Luž je součástí hlavního hřebenu a horizontu (HH 02), hlavní krajinné osy (05, 06). Ve vrcholové je cenná bučina přírodě blízkých lesů s bylinným podrostem. Na jihovýchodním úpatí hory Luž se rozprostírá rozlehlá mokřadní louka v pramenné oblasti Svitavky (9 ha). Přírodní památka cennými s rostlinnými společenstvy, vyvinutých na vlhké a místy podmáčené podhorské louce s rašelinnými půdami a vřesovišti tvořící přírodní rys daného prostoru.
Stupně ochrany	II a III. zóna ochrany PR Luž, PP Brazilka RC 1791 Brazilka

LSHP 09	Lužickohorské bučiny
Lokalizace	Lokalita se rozkládá severně od obce Svor. Jedná se o rozlehlý lesní komplex mezi samotou Nová Huť podél komunikace I/9 k obci Dolní Podluží (KC2, KC3, KC6).
Vymezení	Bouřný – Velký Šébr – Pěnkavčí vrch – Ptačinec – Vyhlídka – Kozí hřbet Lokalita je vymezena v hranicích EVL, RC 14, RC 1359, RC 47, součástí jsou cenné biotopy převážně bukových porostů.
Charakteristika	Nejrozsáhlejší komplex bučin v Lužických horách, tvořený dominantními vrchy Bouřný, Pěnkavčí vrch a Kozí hřbet. EVL zahrnuje chasmofytickou vegetaci silikátových skalnatých svahů; bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*; bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*; lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích. Rozloha je 626,5 ha. Přírodní dominantou nadregionálního významu je Pěnkavčí vrch. Jedná se o mohutnou znělcovou horu (792 m), je druhým nejvyšším vrcholem Lužických hor a táhne se v délce asi 2,5 km od Ptačince až k Bouřnému na jihu. Tvoří společně s dalšími vrchy hlavní horizont a hřeben (HH 03 a HH 05). Po hřebenu probíhá rozvodí mezi Severním a Baltským mořem. Hřeben je porostlý bukovým lesem, který má místy až pralesovitý charakter. Jedná se o nejrozsáhlejší a nejcennější bukový porost v Lužických horách. Vrchy Bouřný (703 m), plochý vrchol je porostlý bučinami a smíšeným lesem. Jedná se o dominantu regionálního významu. Čertova pláň a Kozí hřbet spolu tvoří výrazný souvislý hřbet, vybíhající z masivu Pěnkavčího vrchu na severozápad k osadě Lesné, mezi údolími Lesenského potoka a Milířky. Obě části hřbetu odděluje mělké sedlo, kterým prochází významná geologická linie lužické poruchy, tvořící hranici mezi lužickým žulovým masivem na severu a pískovcovou oblastí České křídové pánve na jihu. Součástí jsou historická důlní díla v údolí říčky Milířky. Souvislý lesní pokryv tvoří vymezenou lokalitu. Porosty na vrchu Bouřný prošly větrnou kalamitou v roce 2010. Část porostů prošlo kůrovcovou kalamitou a probíhá zde obnova porostů.
Stupně ochrany	I a II. zóna ochrany EVL Lužickohorské bučiny RC 14 Bouřný, RC 1359 Pěnkavčí vrch, RC 47 Kozí hřbet
LSHP 10	**Klíč**
Lokalizace	Lokalita se rozkládá mezi obcemi Svor a Polevsko nad komunikací I/9.
Vymezení	Sokolčík – Klíč – Břidličný vrch – Skalka Lokalita je vymezena v hranicích EVL Klíč, zahrnuje PR a OP Klíč, I. zónu ochrany a RC 164 (KC3).
Charakteristika	Lokalita je protáhlého tvaru ve směru V-Z. Klíč (760 m) je nejvýraznější dominanta nadregionálního významu Lužických hor s kuželovitým tvarem, na jihozápadní straně je skalní stěna (60 m vysoká). Vrcholová partie Klíče poskytuje ikonické kruhové pohledy. Centrální část tvoří PR Klíč (40 ha). Ochrana suťových společenstev se vzácnými, a zvláště chráněnými druhy (hvězdnice alpská a kapradinka skalní), jedné z nejvýše položených teplomilných doubrav v Čechách a lesních porostů s druhovým složením odpovídajícím přírodním podmínkám. Na příkrém svahu pod stěnou je rozsáhlé suťové pole a menší sutě jsou také na severním svahu hory. Klíč tvoří významné krajinné osy v krajině směrem na Suchý vrch, Kobylu, Luž, Bouřný, Pěnkavčí vrch, Velký Buk, Tolštejn, Jedlovou, Studenec, Zlatý vrch. Východně od Klíče je patrný nevelký čedičový vršek Sokolík (501 m). Na jeho zalesněném vrcholku je starý čedičový lom na úpatí je bukový porost s lilií zlatohlavou. Uplatňuje se ve vizuální charakteristice ze Svoru. Břidličný vrch (556 m), jihozápadní svah pokrývají znělcové skály s kamennou sutí a bučinou. Součástí lokality na západě je Skalka (479 m) čedičový vršek, jeho vrchol tvoří výrazná v minulosti částečně odlámaná čedičová skála. Z této skalky jsou panoramatické výhledy na Nový Bor a Českolipsko.
Stupně ochrany	I., II. a III. zóna ochrany PR Klíč EVL Klíč RC164 Klíč
LSHP 11	**Malý – Velký Buk**
Lokalizace	Lokalita se rozkládá SV od obce Polevsko a JV od obce Kytlice (KC3, KC4)
Vymezení	Malý Buk – Popelová hora – Zaječí vrch – Bouček – Velký Buk – Rousínovský vrch. Lokalita zahrnuje a propojuje významné vrcholy, které jsou součástí I. zóny ochrany. Úpatí svahů se smrkovými a smíšenými porosty je ve II. zóně ochrany. Hranice je vedena po cestní síti, cenných lesních biotopech. Součástí lokality v jižní části jsou hodnotné biotopy na přítocích a toku Boberského potoka s vodní plochou Jezírko.
Charakteristika	Lokalita zahrnuje kompaktní komplex lesních porostů mezi vrchy Malý Buk (712 m), Popelová hora (652), Velký Buk (736) a Rousínovský vrch (660 m) v údolí Boberského potoka. Jedná se o přírodní dominanty regionálního významu. Typické pro vrcholové partie je zachovalých výskyt bučin s příměsí javoru a jilmů. Na úpatí převažují smrkové porosty, které zde prošly výraznou kůrovcovou kalamitou. Dochází k postupné obnově přírodě blízkých lesů. Součástí čedičových kup jsou strmé srázy, sklání stěny a sutě. Tyto vrchy tvoří jedinečný reliéf lužických hor, tvoří její prostorovou charakteristiku. Jsou součástí hlavního hřebenu HH 04. Velký buk je součástí významné krajinné osy ve směru na vrch Klíč a Malý Stožec.
Stupně ochrany	I. a II. zóna ochrany RC1705 Malý Buk RC82 Velký Buk
LSHP 12	**Prácheň – Zicht**
Lokalizace	Lokalita se nachází SV od obce Prácheň, silnice I/13 tvoří její jižní hranici i hranici CHKO LH (KC3, KC4).
Vymezení	Prácheň-Zicht – Kóta 600 m – skála Obrázek – Na hřebeni. Lokalita zahrnuje EVL Prácheň – Zicht, hodnotné biotopy luční porosty s dochovanými plužinami, skalní výchozy, ve východní části je hranice RC204
Charakteristika	Lokalita zahrnuje menší EVL Prácheň – Zicht (cca 0,25 ha) v terénní depresi s volnou vodní plochou, zarostlou mokřadní vegetací se stabilním výskytem čolka velkého, čolka obecného, ropuchy obecné. Navazující luční porosty mají dochované plužiny s hodnotnými společenstvy. Plužiny tvoří obraz krajiny, ovlivňují pozitivně estetické hodnoty a prostorové vztahy v okolí obce Prácheň. Louky přechází v zalesněný hřeben, který se uplatňuje ve vizuální charakteristice. Na hřebenu (RC153 Bučiny) je lesní porost s převahou suťového lesa a bučin. V terénních depresích se nacházejí drobná lesní rašeliniště. V lesních porostech je přítomnost skalních útvarů Obrázek. Negativní vliv na vizuální charakteristiku zalesněného hřebenu má vysílač.
Stupně ochrany	II. a III. zóna ochrany EVL Prácheň – Zicht Přírodní biotopy – mozaika ovsíkových luk a mezofilních křovin RC 153
LSHP 13	**Šenovský vrch – Lipka – Střední vrch**
Lokalizace	Lokalita se nachází severně od města Kamenický Šenov (KC4)
Vymezení	Šenovský vrch – Lipka – Střední vrch Jižní hranice je vedena po hranici I. zóny ochrany a cestní síti, západní, severní a východní hranice vede po cestní síti a hodnotných biotopech.
Charakteristika	Zahrnuje mozaiku hodnotných biotopů. Dominantami jsou Šenovský vrch (632 m), Lipka (509 m) a Střední vrch (593 m). Mezi těmito vrchy jsou cenné luční biotopy s dochovanými plužinami a roztroušenými remízy a starými sady. Šenovský vrch (632 m) je výrazný zalesněný čedičový kužel, vyčnívající nad severovýchodním okrajem Kamenického Šenova. Jedná se o přírodní dominantu regionálního významu. Uplatňuje se ve vizuální charakteristice od Kamenického Šenova. Jeho vrchol tvoří mírně protáhlý skalnatý hřbítek s bučinou. Na severní straně vybíhá z Šenovského vrchu nižší čedičový vrch Lipka (509 m), který má luční vrcholek s rozvolněnou mimolesní zelení. Tato mozaika tvoří hodnotné biotopy lučního a keřového charakteru. Střední vrch s čedičovou skálou je dominanty v území KC Českokamenicko. Významná přírodní dominanta s kruhovým výhledem.

Stupně ochrany	I., II. zóna ochrany
LSHP 14	**Noldenteich**
Lokalizace	U komunikace II/263
Vymezení	PP Noldenteich – Junkův rybník – Lísecký potok
Charakteristika	PP Noldenteich rybníček s přirozenými břehovými porosty a výskytem řady cenných rostlinných společenstev (rašeliniště, ostřicové porosty, olšiny a rašelinné smrčiny). Jde o nejbohatší lokalitu zvláště chráněné rosnatky okrouhlolisté (*Drosera rotundifolia*) v Lužických horách. Junkův rybník v terénní depresi se vyznačuje mozaikou cenných mokřadních biotopů. Lísecký potok je součástí EVL Horní Kamenice s výskytem vydry říční a obojživelníků.
Stupně ochrany	I., II. zóna ochrany PP Noldenteich EVL Horní Kamenice
Podmínky ochrany	Chránit cenný ekosystém rašeliniště v nivě přítoku s cennými společenstvy rostlin a živočichů. Chránit prameniště. Chránit výjimečný ráz území harmonické krajiny s cenným ekosystémem. Chránit rašeliniště před nevhodnými zásahy (hospodaření, těžba rašeliny).
Ochranná doporučení	Eliminovat negativní vlivy na mokřadní ekosystém. Managementová opatření realizovat dle plánu péče. Na vhodných místech je možné vytvářet či obnovovat tůně.
LSHP 15	**Studenec – Javor**
Lokalizace	Lokalita se nachází mezi obcemi Kytlice, Chřibská, Studený, Lipnice, Líska, Mlýny, Falknov, jih lokality lemuje silnice 26322 s Břidličným vrchem (KC4, KC5).
Vymezení	Studenec – Zlatý vrch – Stříbrný vrch – Malý Javorník – Černý vrch – PP Líska – Široký kopec – Bukovina – Kamzičí vrch – Popel – Javor – Javorník – Pustý zámek – Břidličný vrch
Charakteristika	Nejcennější a nejrozsáhlejší lokalita z hlediska lokalit přírodních hodnot v Lužických horách. Dominantou lokality je vrch Studenec, výrazný široce kuželovitý čedičový vrch, jižní a jihovýchodní úbočí pokrývají rozlehlá suťová pole. Jedná se o dominantu nadregionálního významu s ikonickými výhledy na Labské pískovce a České středohoří. Na vrcholovém kuželu je od roku 1906 vymezena PR Studený vrch. Předmětem ochrany jsou původní listnaté a smíšené lesní porosty, charakteristické pro Lužické hory, jejichž druhová skladba nebyla člověkem výrazněji ovlivněna. Na vrcholu je obnovená rozhledna (2009). Studenec je součástí hlavního horizontu HH 05, je součástí významných krajinných os. Součástí lokality je Zlatý vrch (657 m) a Stříbrný vrch (600 m). Dva čedičové kopce, kde se lámaly čedičové sloupce. Zlatý vrch je NPP, čedičový pahorek s lomovou stěnou 30 m vysokou, odkrývající sloupcovitou odlučnost horniny. Jedná se o přírodní dominanty regionálního významu s hodnotnými společenstvy na skalních výchozech. Přírodní lokalitou je PP Líska s přírodě blízkými lesy s rozsáhlým podrostem chráněné měsíčnice vytrvalé. Lokalitu doplňují výrazné vrcholy s porosty bučin. V západní části: Bukovina, Černý vrch, Malý Javorník, Široký kopec. Ve východní části: Javor, Javorník, Hřebec, Popel, Kozí hřbety. Tvoří dominanty regionálního a lokálního charakteru, podílejí se na reliéfu krajiny. V jižním cípu vymezené lokality je PP Pustý zámek. Strmý znělcový skalní ostroh (405 m), ležící v údolí říčky Kamenice. Spolu se sousedním Břidličným vrchem původně tvořil souvislé znělcové těleso, ale říčka Kamenice postupně vyhloubila úzkou skalní soutěsku, která dnes oba útvary odděluje. Skalní výchozy s vyhlídkou umožňují daleké panoramatické výhledy.
Stupně ochrany	I., II. a III. zóna CHKO PR Studený vrch, NPP Zlatý vrch, PP Líska, PP Pustý Zámek EVL Studenec NC82 Studený vrch

LSHP 16	**Údolí Chřibské Kamenice**
Lokalizace	Lokalita se nachází JV od obce Chřibská, Severně od části obce Dolní Falknov. Z východu je ohraničena železniční tratí (KC4, KC5, KC6).
Vymezení	Sokol – Malá Tisová – Velká Tisová – Střední vrch – Malý Stožec
Charakteristika	Lokalita je vymezena v údolí Chřibské Kamenice a pramenné oblasti Kamenice. V údolí Chřibské Kamenice se nachází soustava rybníků Velký Jedlovský rybník, Malý Jedlovský rybník, Rolský rybník. V pramenné oblasti Kamenice se nachází Hraniční rybník a mokřadní louky. Nad údolím se tyčí vrchy Malá a Velká Tisová a Malý Stožec. Střední vrch. Tyto vrchy tvoří dominanty přírodní, tvoří členitý reliéf krajiny. Uplatňují se významně ve vizuální charakteristice krajinných celků i prostorů. Velká Tisová (692 m) je přírodní dominanta nadregionálního významu. Jeho vrcholovou plošinu pokrývají náhradní porosty smrku pichlavého, které jsou obklopeny bučinami. Severní a východní část spadá do údolí strmými suťovými srázy. Po severním úbočí jsou betonové pevnůstky (řopíky) pohraničního opevnění. Malá Tisová (595 m) je strmější a menší čedičový kopec s bučinami. Malý Stožec je výrazný znělcový vrch (659 m) s rozsáhlými suťovými poli. Sokol (668 m) je výrazný znělcový kopec, vyčnívající nad údolím Kamenice. Kuželovitý vrchol je pokrytý kamennou sutí a porostlý řídkou bučinou s přimíšenými javory. Střední vrch (657 m) je menší znělcový vrch s bučinou. Lokalita je charakteristická lesním pokryvem. Cenná lesní společenstva jsou ve vrcholových partiích. Smrkové porosty v údolí a na úpatí vrchů prošla výraznou kůrovcovou kalamitou a dochází k postupné přirozené obnově. Dominantou jsou rybníky a mokřadní louky v nivách Chřibské Kamenice a v pramenné oblasti Kamenice.
Stupně ochrany	I. a II. zóna ochrany EVL Chřibská Kamenice RC1361 Jedlovské rybníky
LSHP 17	**Mokřady Horní Chřibské**
Lokalizace	Severně od Horní Chřibské
Vymezení	Pravostranný přítok Chřibské Kamenice s mokřady a rybníky
Charakteristika	Údolní niva přítoku Chřibské Kamenice s cennou mozaikou mokřadních biotopů jasanovo-olšových luhů, tužebníkovými lady, pcháčových luk a rašelinišť. Lokalita je hodnotným ekosystémem s výskytem zvláště chráněných druhů.
Stupně ochrany	III. zóna ochrany Lokální biocentrum, lokální biokoridor
LSHP 18	**Plešivec**
Lokalizace	Vrchol se nachází jižně od obce Rybniště (KC5, KC6)
Vymezení	Plešivec
Charakteristika	Plešivec je znělcový vrch (597 m), svažující se k jihozápadu do Chřibskokamenické kotliny. Na jeho vrcholu a západním úbočí jsou zachovalé bučiny. Tyto bučiny jsou součástí I. zóny ochrany a RC1706. Na úpatí převažují smrkové porosty, které se obnovují k přirozené skladbě lesa. Významná lokální dominanta regionálního významu. Podílí se na prostorových vztazích v KC 05 a KC 06. Uplatňuje se ve vizuálního charakteristice.
Stupně ochrany	I., II. zóna ochrany RC1706 Plešivec
LSHP 19	**Spravedlnost – Chřibský hrádek**
Lokalizace	Na západní hranici s NP České Švýcarsko, mezi obcemi Doubice a Dolní Chřibská se rozprostírá tato lokalita (KC5).
Vymezení	Spravedlnost – Marschnerova louka – Liščí Bělidlo – Doubický potok – Chřibský hrádek Západní hranice kopíruje hranici CHKO LH, jižní a východní hranici lemuje EVL a OP PP, severní hranici lemuje hranice EVL a hranice PR a OP.
Charakteristika	Lokalita zahrnuje přírodní hodnoty kombinovaných biotopů. V SV části dominuje výrazný čedičový vrch Spravedlnost (533 m). Na Spravedlnosti se nacházejí mimořádně pestrá a zachovalá lesní společenstva s řadou chráněných rostlin, která jsou součástí PR

	(2004). Rozloha rezervace je 11 ha. Na vrcholu kopce je vyhlídka, která byla zpřístupněna v roce 1840 a umožňuje panoramatické výhledy. Spravedlnost se podílí na prostorových vztazích KC 05 a KC 06. Z vyhlídky jsou panoramické výhledy. Na jihovýchodním úpatí kopce je samota Liščí Bělidlo. V dolině pod samotou je přírodní rezervace Marschnerova louka. Mělké údolí, s drobnými toky, kde se nachází slatinná louka se zvláště chráněnými druhy rostlin. Lokality jsou součástí EVL Spravedlnost V západní části území, které již navazuje na NP se v údolí Doubického potoka nachází na skalním strmém ostrohu zřícenina Chřibského hrádku. Celá tato část je protkána pískovcovými skalami a roklemi. Lokalita je součástí EVL České Švýcarsko. Stará Chřibská cesta odděluje obě lokality soustředěných hodnot. Lokality jsou členěny přítoky Doubického potoka.
Stupně ochrany	I. a II. zóna ochrany PR Spravedlnost, PR Marschnerova louka EVL Spravedlnost, EVL České Švýcarsko, PO České Švýcarsko
LSHP 20	**Vápenný vrch**
Lokalizace	Lokalita se nachází SV od obce Doubice (KC5)
Vymezení	Doubický potok – Vápenka – Vápenný vrch – Jelení rokle
Charakteristika	Lokalita zahrnuje přírodní biotopy bučin s vrcholovými partiemi lokality Vápenný. Vápenný vrch (548 m) je žulový kopec porostlý bučinami, jedná o lokální přírodní dominantu. Na úpatí jsou smrkové porosty, které byly ovlivněny kůrovcovou kalamitou. JV od vrcholu je PR Vápenka o rozloze 12 ha (1969). Cílem ochrany jsou druhově bohaté lesní porosty charakteru květnatých bučin na vyvlečené kře jurských vápenců. Vápenka je významnou geologickou lokalitou na lužickém přesmyku, stýkající se zde všechny hlavní geologické jednotky severních Čech. Stará důlní štola slouží pro přezimování netopýrů.
Stupně ochrany	I. a II. zóna ochrany PR Vápenka RC 1978 Vápenka

Tabulka 8: Podmínky ochrany a ochranná doporučení pro LSHP

Podmínky ochrany
Chránit přírodě blízké lesní porosty s prioritou bučin ve vrcholových partiích.
Chránit výjimečný ráz území lesní krajiny.
Chránit skalní útvar a věže, které tvoří výrazné dominanty a hřebeny, vytvářející obraz krajiny.
Chránit terénní přírodní dominanty a jejich vizuální projev.
Chránit výhledy a panoramata z vyhlídek.
Chránit zbytky zřícenin hradů a jeskyně.
Chránit cenné ekosystémy mokřadů, rašelinišť v pramenných oblastí s cennou biotou.
Chránit prameniště a nivy toků.
Chránit výjimečný ráz území harmonické krajiny s cennými ekosystémy.
Chránit historické čedičové a vápencové lomy.
Ochranná doporučení
Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu, jedle na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením.
Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladby lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku vedoucí ke stabilitě lesních porostů.
Zachovat a chránit rozvolněnost a druhové složení lesních okrajů.
Historickou lesní cestní síť obnovovat citlivě, neměnit její parametry negativními zásahy, rozšiřováním.
Neumisťovat nové technické dominanty ve vrcholových partiích, případně situovat mimo exponovaná místa.
Udržovat vyhlídky a usměrňovat rekreaci a horolezectví.
Eliminovat negativní vlivy na mokřadní a rašeliništní ekosystémy.
Managementová opatření realizovat dle plánu péče.
Na vhodných místech vytvářet a obnovovat tůně.
Neumisťovat návštěvnickou infrastrukturu do nejcennějších částí.
Chránit důlní díla, mezníky, řopíky, studánky.

Obrázek 15: Lokalizace LSHP

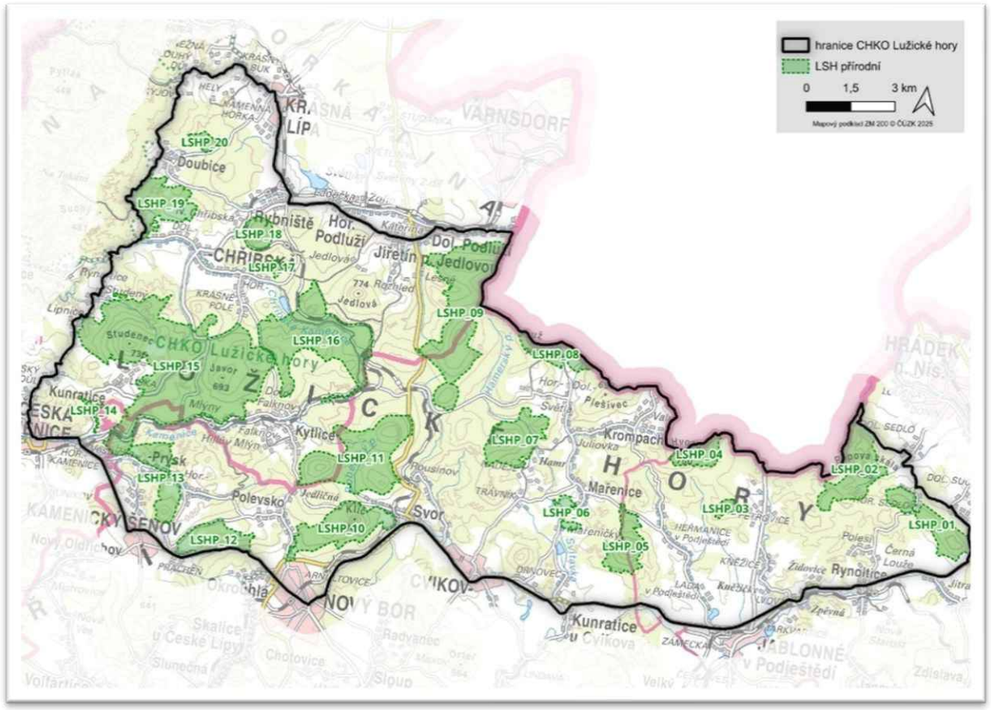

Foto 24: Bílé kameny, pískovcová skalní dominanta (přírodní památka), LSHP 01

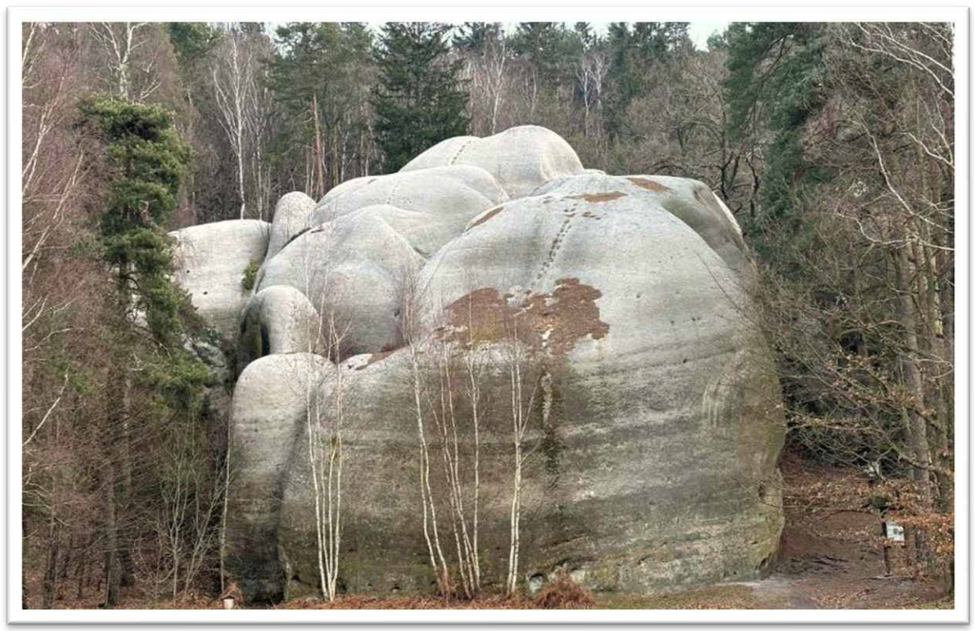

Foto 25: Vrcholová partie na Sokolu se zříceninou Falkenburku a cenným jarním aspektem, LSHP 03

Foto 26: PP U Rozmoklé žáby, rašeliniště s rosnatkou okrouhlolistou a vachtou trojlistou, LSHP 05

Foto 27: Přirozená bučina ve vrcholové partii Luže, LSHP 08

Foto 28: Čedičová skalní stěna v NPP Zlatý vrch, LSHP 15

Foto 29: PP Marschnerova louka se vzácnou mokřadní květenou (s kruštíkem bahenním), LSHP 17

B.4.3.3. Lokality soustředěných hodnot kulturních

Kulturně - historické hodnoty krajiny spočívají v přítomnosti dochované historické struktury krajiny (drobná mozaika pozemků, dochovaná cestní síť, dochovaná plužina, optimální podíl nelesní zeleně, apod.), dochované urbanistické struktura osídlení (údolí liniová zástavba středověkých lánových vsí, rozptýlená a ulicová mladší zástavba, izolované osady a samoty) a její vazby na zemědělskou krajinu, charakteru zástavby včetně cenných staveb lidové architektury (měřítko, hmota, proporce, uspořádání staveb), památkových zón a nemovitých památek, dochovaných drobných památek v krajině, technických památek jako dokladu hospodářského využívání krajinných a kulturních dominant, míst výhledů a krajinných os a celkově atraktivních scenérií s harmonickým měřítkem a vztahy.

Pro vymezení lokalit soustředěných hodnot kulturních byly využity letecké snímky z roku 1953, územně analytické podklady, údaje z Preventivního hodnocení krajinného rázu CHKO Lužické hory (2011), podklady od Správy CHKO LH (2024) a vlastní šetření (2024-2025).

Tabulka 9: Lokality soustředěných hodnot kulturních

LSHK 01	**Židovice**
Lokalizace	Lokalita leží v jižní části CHKO, při její hranici. Je součástí KC 2 Heřmanicko – Mařenicko, KP 2b Lvová – Židovice.
Vymezení	Drobnější lokalita je vymezena okraji lesní porostů a terénní konfigurací.
Charakteristika	Jedná se o členitou lokalitu, orientovanou k jihu, leží v nadmořské výšce 330–410 m n. m. Odlesněné území je členěno menšími lesními remízy a skupinami zeleně. Z kóty 410 m a přilehlého hřebínku jsou daleké výhledy na jih a východ (Ještěd, Ralsko). V údolní části leží malá rozptýlená osada Židovice s řadou objektů lidové architektury. Nacházejí se zde nemovité kulturní památky, boží muka. Krajinu doplňují drobné památky (kříže, hřbitov). Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem osady ke krajinnému rámci s dalekým výhledem.
LSHK 02	**Krompach**
Lokalizace	Lokalita leží v centrální části CHKO, při hranici se SRN. Je součástí KC 2 Heřmanicko – Mařenicko, KP 2g Krompach.
Vymezení	Vymezena okraji lesních porostů.
Charakteristika	Jedná se o svažité území, orientované na jihozápad, leží v nadmořské výšce 450–590 m n. m. Pohledově přímo navazuje na dominantu Hvozdu. Lokalitou prochází v části Valy hlavní horizont. Terén je modelovaný kolem Krompašského potoka a drobných přítoků s místními dominantami Kulichu a Janských kamenů. Lokalita je odlesněná s remízy, solitérní a skupinovou nelesní zelení, částečně s porosty na mezích plužiny. Historické členění plužiny je dochováno pouze minimálně, avšak mozaika pozemků zachovává drobné měřítko. Vyšší polohy poskytují daleké výhledy na jih a do blízké harmonické krajiny s dominantou Hvozdu, z Janských kamenů výhledy na sever. Podél Krompašského potoka je rozložena údolní lánová ves Krompach, na sever navazuje mladší ulicová ves Valy, obě s dochovanou strukturou zástavby a velkým podílem lidové architektury. Krajinu doplňují drobné památky (kaple, kříž, socha, pomník, hřbitov). V lokalitě se nacházejí nemovité kulturní památky: kostel Čtrnácti svatých pomocníků, zámek, usedlosti č. p. 62, 126, boží muka a sloup se sochou Ecce Homo. Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem sídel ke krajinnému rámci a dalekými výhledy z horní pohledově otevřené části.
LSHK 03	**Horní a Dolní Světlá – Mařenice – Mařeničky**
Lokalizace	Lokalita leží v centrální části CHKO, v údolí Svitávky, na hranici se SRN, na severu navazuje na LSHP 08 Luž – Brazilka, v jižní části navazuje na LSHP 06 Rašeliniště Mařeničky. Je součástí KC 2 Heřmanicko – Mařenicko, KP 2h Horní a Dolní Světlá, KP 2f Mařenice, KP 2e Kunratice – Mařeničky.
Vymezení	Vymezena zejména terénní konfigurací a členitými okraji lesních porostů.
Charakteristika	Jedná se o v severní části svažité území, orientované na východ a jih, leží v nadmořské výšce 440–660 m n. m. Pohledově přímo navazuje na dominantu Luže. Terén je modelovaný kolem Svitávky a jejího pravostranného přítoku, v severní části s členitějšími údolíčky drobných přítoků. Lokalita je odlesněná s remízy, solitérní a skupinovou nelesní zelení, zejména v severní části Dolní Světlé (včetně velkého podílu náletů na zemědělské půdě) a výraznou

	zelení na mezích plužiny v Horní Světlé. Historické členění pozemků je dobře dochováno a zvýrazněno vysokou zelení v Horní Světlé. Z vyšších poloh Horní Světlé jsou daleké výhledy na východ, výhledům však částečně brání vzrostlá zeleň. V severní části Dolní Světlé jsou průhledy na Luž. Podél pravostranného přítoku Svitávky a Svitávky jsou rozloženy údolní lánové vsi Horní Světlá a Dolní Světlá s dochovanou strukturou zástavby a velkým podílem lidové architektury. Krajinu doplňují drobné památky (kaple, kříže, socha, pomník) a hřbitov v Horní Světlé ležící mimo sídlo. Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem sídel ke krajinnému rámci a dalekými výhledy z horních pohledově otevřených částí. Ve střední části lokality (Mařenice a okolí) se jedná o členité území, v povodí Svitávky, orientované na jih, leží v nadmořské výšce 360–360 m n. m. Terén je modelovaný kolem Svitávky a levostrannými údolíčky s místní dominantou Kalvárie. Historické členění plužiny je dochováno částečně, mozaika pozemků zachovává drobné měřítko. Vyšší polohy poskytují daleké výhledy, na lokální horizonty i do blízké harmonické krajiny. Podél Svitávky je rozložena údolní lánová ves Mařenice, na sever navazuje mladší osada Juliovka, obě s dochovanou strukturou zástavby a velkým podílem lidové architektury, která se nachází i v částečně zaniklé osadě Čtyřdomí na staré cestě do Krompachu. Cennou kulturní dominantu tvoří kostel sv. Máří Magdalény v Mařenicích, lokální dominantou je i vrch Kalvárie s kaplí. Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem sídel ke krajinnému rámci a dalekými výhledy. V jižní části (Mařeničky a okolí) se jedná o plochou část údolí s mokřady. Leží v nadmořské výšce cca 360 m. n. m. Terén je pouze mírně zvlněný, bez dominant. Území je členěno hojnou nelesní zelení – remízy, solitérní stromy, doprovodná zeleň potoka. Podél Svitávky je rozložena menší ves Mařeničky s řadou objektů lidové architektury. Ve struktuře zástavby se uplatňují izolované usedlosti. Krajinu doplňují drobné památky (kříže, hřbitov). Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem osady ke krajinnému rámci. Tvoří celek s lokalitou soustředěných hodnot přírodních LSHP 06 Rašeliniště Mařeničky.
LSHK 04	**Trávník – Naděje**
Lokalizace	Lokalita leží v centrální části CHKO, je orientovaná k východu. Přímo navazuje na LSHP 07 Naděje – Milštejn. Je součástí KC 2 Heřmanicko – Mařenicko, KP 2i Trávník – Naděje – Hamr.
Vymezení	Vymezena ze severozápadu a jihozápadu okraji souvislých lesních porostů, z východu terénní konfigurací a menšími lesními celky.
Charakteristika	Jedná se o členité území modelované několika pravostrannými přítoky Svitávky. Leží v nadmořské výšce 375–425 m n. m. Terén je zvlněný, s drobnými hřbítky, údolími a vršky svažujícími se ke Svitávce, bez výrazných dominant. V lokalitě se střídají odlesněné prostory s menšími lesními porosty na vyvýšeninách. Mimo les se uplatňují remízy, solitérní a skupinová nelesní zeleň, doprovodná zeleň vodotečí a cest. Vyšší polohy poskytují výhledy na sousední horizonty i do blízké harmonické krajiny. Při prameništi a podél pravostranného přítoku Svitávky je rozložena ves Trávník, severněji mladší osada Naděje, obě s řadou objektů lidové architektury. Krajinu doplňují drobné památky (kaple, kříže, hřbitov). Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem sídel ke krajinnému rámci a dalekými výhledy.
LSHK 05	**Kalvárie Cvikov**
Lokalizace	Lokalita leží v jižní CHKO. Je součástí KC 3 Novoborsko, KP 3b Cvikov.
Vymezení	Drobnější lokalita je vymezena terénní konfigurací a okraji lesních porostů.
Charakteristika	Jedná se o svažité území, orientované k jihu, leží v nadmořské výšce 390–450 m n. m. Jedná se nevýrazný hřbítek, na kterém byla vybudována Křížová cesta s dominantou kaple Božího hrobu. Vlastní křížová cesta je skrytá v aleji a navazující zeleni. Lokalita je odlesněná, v horní části s liniovou nelesní zelení. Do lokality je zařazen architektonicky cenný areál léčebny s lesoparkem. Z vyšší polohy daleké výhledy k jihu na Klíč a krajinu mimo CHKO. Kulturní památkou je křížová cesta Kalvárie. Lokalita je výjimečná duchovním významem a dalekými výhledy.
LSHK 06	**Kytlice**
Lokalizace	Lokalita leží v centrální části CHKO, volně navazuje na LSHP 11 Malý – Velký Buk, LSHP 15 Studenec. Je součástí KC 4 Českokamenicko, KP 4a Kytlice – Falknov.
Vymezení	Vymezena okraji souvislého lesa na severu, západu a jihu, na východě novodobým charakterem zástavby, která zde nevykazuje výjimečné hodnoty.
Charakteristika	Jedná se o členité území, orientované k severu, leží v nadmořské výšce 420–570 m n. m. Členitý terén je modelovaný levostrannými přítoky Kamenice do řady drobných údolí, lokalita je uzavřená v centru souvislých lesních porostů, avšak uvnitř ve vyšších polohách pohledově otevřená s výhledy na okolní rámující vrcholy Malý buk, Sokol, Javor. Lokalita má výjimečné přírodní zázemí v 11 Malý – Velký Buk a LSHP 15 Studenec. Je odlesněná s bohatou doprovodnou zelení potoka, dílčími porosty mezí, drobnými remízy a solitérní a skupinovou nelesní zelení. Historické členění pozemků je dochováno v JZ části, mozaika pozemků je maloplošná. Sídla Kytlice a Falknov mají rozvolněný charakter, složený z nejstarší přípotoční vsi a mladších ulicových a rozvolněných částí zástavby, s vysokým podílem objektů lidové architektury. Krajinu doplňují drobné památky (kříže, socha, boží muka). V lokalitě se nachází množství nemovitých kulturních památek: kostel sv. Antonína Paduánského, usedlosti č. p. 3, 7, 11, 13, 23, 31, 53, 57, 61, socha sv. Jana Nepomuckého. Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem sídla ke krajinnému rámci (Malý buk, Velký buk, Sokol, Javor).
LSHK 07	**Polevsko**
Lokalizace	Lokalita leží v západní části CHKO. Je součástí KC 3 Novoborsko, KP 3g Polevsko.
Vymezení	Vymezena na severu a západě hřbetem, Polevským vrchem a okraji lesních porostů, z jihu a jihovýchodu okraji lesních porostů a částí osady Klučky, z východu je hranice vedena obcí, zahrnuje část s hodnotnou strukturou a cennou lidovou architekturou.
Charakteristika	Jedná se o svažité území, orientované od Polevského vrchu na jihovýchod, leží v nadmořské výšce 540–627 m n. m. Terén je modelovaný mezi Polevským vrchem a kótou 554 m kolem Šporky a jejího pravostranného přítoku, údolí nejsou příliš členitá. Lokalita je odlesněná se sídlem v jejím centru, nelesní zeleň je reprezentována porosty mezí a menšími remízy, ve vyšší poloze otevřená bez zeleně. Historické členění pozemků (plužina) je částečně dochováno a zvýrazněno vysokou zelení. Z vyšších poloh jsou jedinečné daleké výhledy na východ. Podél vodních toků je rozložena ves Polevsko s dochovanou strukturou zástavby řazenou podél místních cest a s řadou staveb lidové architektury včetně patrových sklářských domů. Dominantou je kostel Nejsvětější Trojice. Nemovitými památkami jsou kostel Nejsvětější Trojice a fara, usedlosti č. p. 14, č. p. 53, č. p. 110. Krajinu doplňují drobné památky (kříže, socha, pomník). Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem sídla ke krajinnému rámci a jedinečnými dalekými výhledy.
LSHK 08	**Prácheň – Horní Prysk**
Lokalizace	Lokalita leží v jižní části CHKO, přímo navazuje na LSHP 12 Prácheň na jihovýchodě a na LSHP 16 Šenovský vrch – Lipka na západě. Zasahuje do KC 3 Novoborsko a KC 4 Českokamenicko KP 4c Prácheň – Prysk.
Vymezení	Vymezena na severu terénní konfigurací Šenovský vrch) a okraji lesních porostů, na západě úpatím Šenovského vrchu a silnicí, na východě a jihovýchodě okraji lesních porostů, na jihu zástavbou. Lokalita se částečně překrývá s lokalitou LSHP 12. Důvodem jsou cenná luční, keřová společenstva v rámci plužin, přítomnost EVL Prácheň – Zicht.
Charakteristika	Jedná se o členité území s údolní osou v Horním Prysku, rozložené po obou svazích údolí, leží v nadmořské výšce 400–600 m n. m. Terén v jižní části nečleněný, otevřený k severu, v severní části modelovaný do drobných údolí. Lokalita je v jižní části odlesněná, v severní části s menšími lesy, remízy a rozptýlenou nelesní zelení, na jihu se nachází výjimečně dochovaná plužina, zvýrazněná porosty zeleně na mezích. Ze silnice Prácheň – Polevsko jsou jedinečné výhledy na sever na panorama Lužických hor, z cesty na Klučky i jižním směrem (modrá značka). Z Šenovského vrchu je jedinečný daleký kruhový výhled, pěkné výhledy jsou i ze svahů pod ním. V údolní části leží liniová údolní zástavba Horního Prysku dochovanou strukturou a řadou objektů lidové architektury. Krajinu doplňují drobné památky (kříže, socha, kaple). Lokalita je výjimečná jedinečnými dalekými výhledy, bezprostřední pohledovou vazbou na blízkou dominantu Šenovského vrchu a dochovanou plužinou.
LSHK 09	**Líska**
Lokalizace	Lokalita leží v západní části CHKO, navazuje na přírodní LSHP 15 Studenec. Je součástí KC 4 Českokamenicko, KP 4 g Líska.
Vymezení	Vymezena okraji souvislého lesa, na jihozápadě novodobým charakterem zástavby, která zde nevykazuje výjimečné hodnoty.

Charakteristika	Jedná se o svažité území, orientované na jihozápad, leží v nadmořské výšce 450–600 m n. m. Terén je modelovaný kolem Líseckého potoka, sevřeného mezi dominantami Zlatého, Stříbrného vrchu na JV a Wowczakovým vrchem na SZ. Lokalita má výjimečné přírodní zázemí v LSHP 15 Studenec. Je odlesněná s bohatou doprovodnou zelení potoka, dílčími porosty mezí, drobnými remízy a solitérní a skupinovou nelesní zelení. Historické členění pozemků je dobře dochováno, mozaika pozemků je maloplošná. Z odlesněné části lokality jsou výjimečné daleké výhledy na jih, zejména z úseku silnice II/263. Podél Líseckého potoka je rozložena údolní lánová ves Líska s dochovanou strukturou zástavby a řadou objektů lidové architektury, zejména ve vyšší poloze. Krajinu doplňují drobné památky (kříže, socha, boží muka). Nemovitými kulturními památkami jsou domy č. p. 13, 58. Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem, vztahem sídla ke krajinnému rámci (Studenec, Zlatý vrch) a dalekými výhledy.
LSHK 10	**Krásné Pole**
Lokalizace	Lokalita leží v centrální části CHKO je součástí KC 5 Chřibsko. KP 5d Horní Chřibská.
Vymezení	Vymezena okraji lesních porostů
Charakteristika	Menší lokalita na okraji sídla, leží v nadmořské výšce 400–450 m n. m. Málo členitý terén modelovaný mělkým údolím potoka mezi dvěma vršky Juliuska a Železný vršek. Lokalita má přírodní zázemí v LSHP 14 Údolí Kamenice. Je charakteristická bohatou nelesní zelení, zejména doprovodnou potoka a solitérní a skupinovou nelesní zelení. Památným stromem je Schabestielova lípa. Historické členění pozemků je dochováno ve stopách při kraji lesa, mozaika pozemků je maloplošná. Od okrajů lesa jsou dílčí výhledy na sever, na Horní Chřibskou a okolní vrcholy. Podél potoka je rozložena horní část údolní lánové vsi Krásné Pole s dochovanou strukturou zástavby a řadou objektů lidové architektury. Okraje lokality jsou narušeny areály Uniles a rekreačního střediska Babočka. Nemovitými kulturními památkami jsou usedlosti č. p. 20, 27. Lokalita je přítomností lidové architektury, vztahem sídla ke krajinnému rámci (Kamzičí vrch, Malá Tisová) a dílčími výhledy.
LSHK 11	**Jiřetín pod Jedlovou – Rozhled – Tolštejn**
Lokalizace	Lokalita leží v severní části CHKO, na její hranici. Je součástí KC 6 Krásnolipsko – Jiřetínsko, KP 6f Jiřetín pod Jedlovou, KC 6g Rozhled – Lesné – Jedlová.
Vymezení	Vymezena na severu hranicí CHKO, na západě, jihu a východě okraji lesních porostů, částečně terénní konfigurací a místní cestou.
Charakteristika	V severní části se jedná o členité území, orientované na sever (nadm. v. 430–577 m n. m). Terén je modelovaný hřebínkem Křížové hory, vybíhajícím z Jedlové, údolími potoků. Lokalitu dotváří nelesní zeleň. Historické členění pozemků je částečně dochováno. Z vyšších poloh jsou daleké výhledy na sever i do blízké harmonické krajiny. Leží zde MPZ Jiřetín pod Jedlovou zahrnující šachovnicovou strukturu horního města s množstvím historických městských staveb, lidové architektury a dominantou kostela Nejsvětější Trojice a s křížovou cestou vrcholící kaplí sv. Kříže na Křížové hoře. Na jižním okraji leží drobná osada Jedlová se zachovanou strukturou a několika lidovými stavbami. V lokalitě se nacházejí nemovité kulturní památky: kostel Nejsvětější Trojice, kaple Ukřižování, fara, usedlosti č. p. 4, 5, 101, 145, 162, 164, č. p. 4, vila č. p. 428, socha sv. Anny, sv. Jana Nepomuckého, sv. Vavřince. Krajinu doplňují drobné památky (kříže). Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem jedinečného sídla s řadou památek ke krajinnému rámci. V jižní části se jedná se o členité území mezi okolím hradu Tolštejn a Jiřetínem pod Jedlovou, leží v nadmořské výšce 460–670 m n. m. Nejsou do ní zahrnuty části s rušivou novodobou zástavbou (chatové osady, areál pod hradem). Terén je modelovaný údolím Bílého potoka a znělcového suku Tolštejna. V lokalitě je dobře dochováno vrstevnicové členění plužiny. Z vyšších poloh jsou daleké výhledy. Podél potoka se rozkládá údolní lánová ves Rozhled s dobře dochovanou strukturou zástavby a řadou objektů lidové architektury, pod hradem Tolštejn je rozložena skupina tradičních staveb. Nacházejí se zde nemovité kulturní památky: zřícenina hradu Tolštejn, socha Krista. Krajinu doplňují drobné památky (kříže). Rušivě působí příhradové stožáry VN. Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem sídel ke krajinnému rámci a dalekými výhledy.
LSHK 12	**Doubice**
Lokalizace	Lokalita leží v severovýchodní části CHKO, na hranici s NP České Švýcarsko. Přímo navazuje na LSHK 17 Spravedlnost – Marschnerova louka. Je součástí KC 5 Chřibsko, KP 5e Doubice.
Vymezení	Jedná se o izolovanou lokalitu uzavřenou okraji lesních porostů, částečně hranicí novodobé chatové zástavby.
Charakteristika	Jedná se o nepříliš členité území, orientované na západ, leží v nadmořské výšce 370–450 m n. m. Terén je modelovaný Doubickým potokem a jeho drobnými přítoky do mělkých údolí. Lokalita je odlesněná a dotváří ji nelesní zeleň – remízy, solitérní a skupinová zeleň, bohatá doprovodná zeleň vodotečí, zahrady. Historická plužina není dochována, ale členění pozemků je mozaikovité, maloplošné. Lokalitě dominuje vrch Spravedlnost. Podél místních cest je rozložena ves Doubice se strukturou ulicových bloků a rozptýlenou zástavbou. Dominantou je kostel Nanebevzetí Panny Marie. Měřítkem se vymyká hotel Jef, charakterem prostředí okolí Staré hospody. Do lokality nejsou zařazeny chatové osady. Krajinu doplňují drobné památky (kaple, kříže). Nemovitou památkou je kostel Nanebevzetí Panny Marie. Lokalita je výjimečná harmonickým měřítkem a vztahem sídla ke krajinnému rámci s dominantou vrchu Spravedlnost.
LSHK 13	**Kyjov – Kamenná Horka**
Lokalizace	Lokalita leží ve SZ části CHKO, na hranici s NP České Švýcarsko. Je součástí KC 6 Krásnolipsko – Jiřetínsko, KP 6a Kyjov, KP 6b Krásná Lípa.
Vymezení	Je vymezena na západě a severu hranicí CHKO, na východě vedením VN a terénní konfigurací, na jihu okrajem souvislého lesa.
Charakteristika	V západní části se jedná o svažité území, orientované na SZ, leží v nadmořské výšce 370–450 m n. m. Terén je modelovaný několika drobnými vodními toky, tvořícími mírné terénní vlny. Ve východní části se jedná o svažité území, orientované na sever, leží v nadmořské výšce 370–460 m n. m. Terén je volně modelovaný s osou potoka od Helů (v údolí ležela dnes již zaniklá ves Hely). Lokalita je odlesněná s remízy, solitérní a skupinovou nelesní zelení a doprovodnou zelení potoka. Historické členění pozemků je částečně dochováno (i v místě zaniklé vsi Hely) a místy zdůrazněno vzrostlou zelení. Z vyšších poloh jsou daleké výhledy na sever i do blízké harmonické krajiny. Leží zde část sídla Kamenná Horka s dochovanou rozvolněnou ulicovou strukturou zástavby a řadou staveb lidové architektury včetně uceleného souboru v ulici Fibichovo údolí. Krajinu doplňují drobné památky (kříže).

Tabulka 10: Podmínky ochrany a ochranná doporučení pro LSHK

Podmínky ochrany
Zachovat harmonické měřítko a vztahy sídel ke krajinnému rámci.
Zachovat charakter volné krajiny, nezalesněný, bez náletů na zemědělské půdě, s členitými lesními okraji.
Chránit dochovanou liniovou strukturu zástavby včetně výškové hladiny, nerozšiřovat zástavbu do volné krajiny.
Chránit a kultivovat doprovodnou zeleň potoků v obcích.
Nerozšiřovat zástavbu do volné krajiny, nepropojovat sídla
Nevytvářet izolované části sídel.
Nevkládat plošná a výšková zařízení (rekreační, infrastrukturní apod.).
Přísněji chránit tradiční charakter zástavby (rekonstrukce i novostavby).
Chránit místa výhledů.
Nerozšiřovat technické prvky vleků a jejich zázemí (např. Jiřetín pod Jedlovou, Rozhled, Polevsko).
Ochranná doporučení
Podporovat zachování drobné krajinné mozaiky, větší zemědělské plochy dělit v souladu s historickým členěním plužiny a doplnit vhodnou zelení.
Zachovat charakter volné krajiny, nezalesněný, bez náletů na zemědělské půdě, s členitými lesními okraji.
Podporovat ochranu lidové architektury a drobných památek v krajině.
Podporovat ochranu historických plužin

Obrázek 16: Lokalizace LSHK

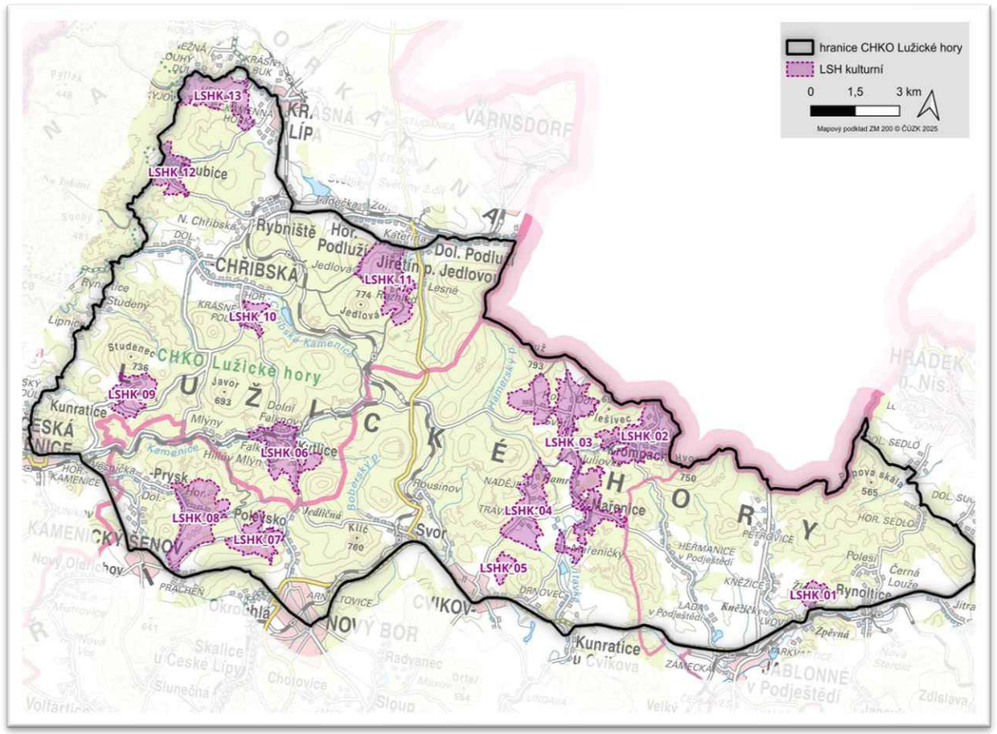

Foto 30: Kostel v Mařenicích (LSHK 04)

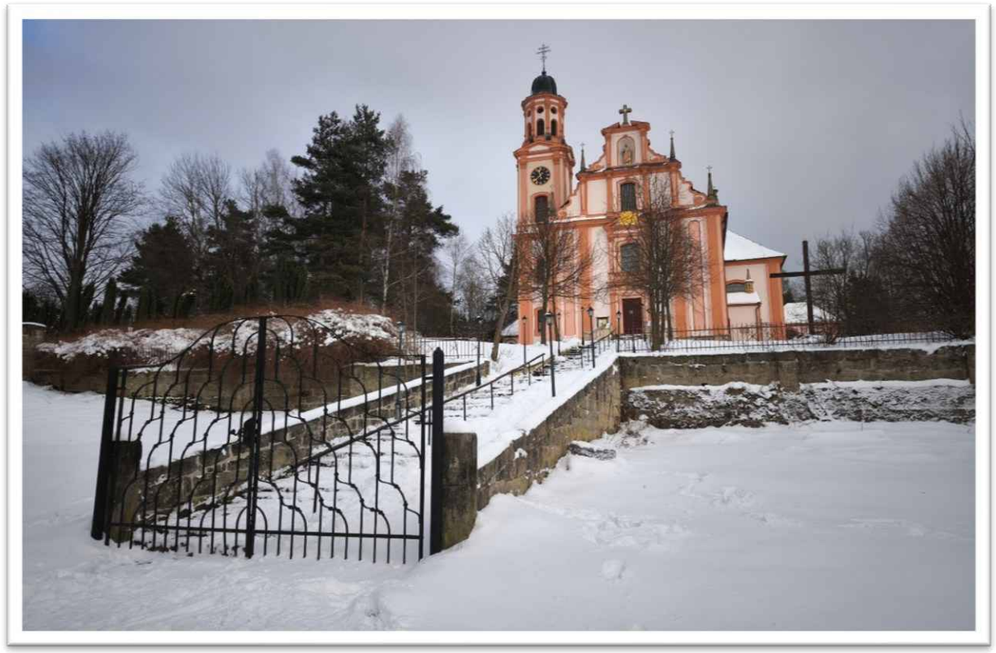

Foto 31: Pohled na kostel a zástavbu v Kytlici (LSHK 10)

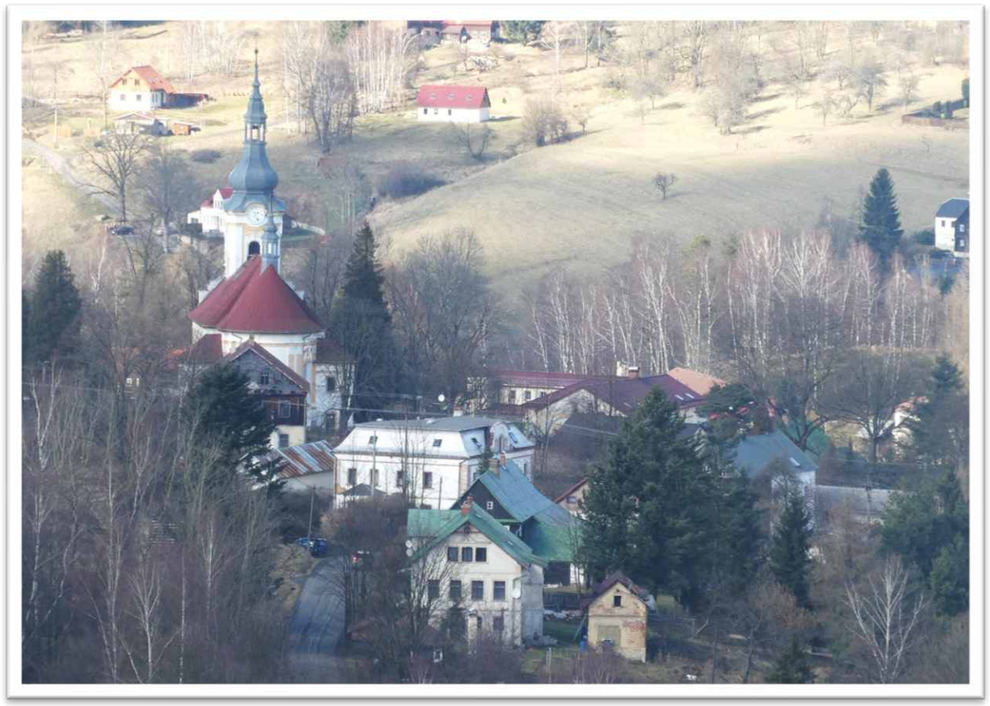

Foto 32: Zřícenina hradu Tolštejn, kulturní dominanta Lužických hor (LSHK 11)

B.4.4 Samostatně sledované krajinné hodnoty

B.4.4.1. Významné dominanty

Krajinnými dominantami jsou prvky nebo složky krajiny, které se v krajině nápadně projevují převažující výškou, měřítkem nebo i významem.

Z hlediska charakteru jsou rozlišeny dvě kategorie dominant: přírodní a kulturní. Z přírodních se jedná výhradně o vrcholy, které jsou typické pro obraz krajiny Lužických hor a objevují se ve vizuální charakteristice. Kulturní dominanty představují v neregionálním významu rozhledny, v regionálním věže zámků nebo zříceniny, v lokálním věže kostelů, které v krajině definují centra obcí a měst.

Z hlediska vizuálního uplatnění v krajině jsou rozlišeny tři kategorie dominant podle významu. Nadregionální dominanta se vizuálně uplatňuje ze širšího území, z dálkových pohledů i mimo Lužické hory. Regionální dominanta se uplatňuje především v rámci krajinných celků Lužických hor, místy i ve vzdálenějších pohledech. Lokální dominanty se uplatňují především v rámci krajinných prostorů Lužických hor.

Za dominanty lze považovat i místa, která se v krajině neuplatňují pohledově, ale duchovním významem, např. vrcholy křížových cest.

Přehled významných dominant v krajině nadregionálního, regionálního i lokálního významu je v následujících tabulkách:

Tabulka 11: Přehled významných krajinných dominant přírodních

ID (Kód)	Název	Význam	Výška	Charakteristika	KC
Přírodní dominanty nadregionální					
DPNR 01	Jezevčí vrch	N	665 m	Rozložitý kopec se znělcovým vrcholem bez výhledu, NPR Jezevčí vrch	2
DPNR 02	Hvozd	N	750 m 743 m	Výrazný znělcový hřbet se dvěma vrcholy na hranicích SRN, na severním vrcholu rozhledna (DKN 03) s kruhovým výhledem, na jižním vrcholu chata s vyhlídkou	2
DPNR 03	Klíč	N	760 m	Znělcový vrchol s kruhovým výhledem do vzdálenosti přes 50 km, PR Klíč	3
DPNR 04	Luž	N	793 m	Znělcový vrchol na hranicích se SRN s kruhovým výhledem do vzdálenosti přes 50 km, PR Luž	2
DPNR 05	Pěnkavčí vrch	N	792 m	Masiv protáhlé znělcové hory bez výhledu	2,6
DPNR 06	Velká Tisová	N	692 m	Protáhlý zalesněný znělcový vrch s dílčími výhledy	4,5
DPNR 07	Studenec	N	736 m	Kuželovitý čedičový je nejzápadnější dominantou Lužických hor, na vrcholu rozhledna s částečným výhledem, PR Studený vrch	4,5
DPNR 08	Jedlová	N	776 m	Zalesněný znělcový vrchol (s rozhlednou a vysílačem, výhledy severním směrem v průhledu sjezdovky a z cesty na jižním úbočí, na vrcholu rozhledna (DKN 04) s kruhovým rozhledem	6
Přírodní dominanty regionální					
DPR 09	Sokol (Petrovice)	R	595 m	Strmý znělcový kužel se smíšeným lesem na vrcholu	2
DPR 10	Plešivec (Krompach)	R	658 m	Výrazný vrchol s bukovým lesem na vrcholu, omezený výhled	2
DPR 11	Čihadlo	R	664 m	Plochý vrchol nad Horní Světlou	2
DPR 12	Kobyla	R	627 m	Znělcový vrch s bukovým porostem na vrcholu, bez výhledu	2,3
DPR 13	Bouřný	R	703 m	Široký znělcový kopec s bučinou a smíšeným lesem na vrcholu, bez výhledu	2,3
DPR 14	Rousínovský vrch	R	660 m	výrazný zalesněný znělcový kopec, ze skal výhled k jihovýchodu	3
DPR 15	Velký Buk	R	736 m	Výrazný široce kupovitý znělcový vrch, bez výhledu	3,4
DPR16	Popelová hora	R	652 m	Výrazný čedičový kopec s vrcholovou bučinou, omezený výhled na východ	4
DPR 17	Malý Buk	R	712 m	Výrazná znělcová kupa s plochým vrcholem, z úbočí omezené výhledy	3,4
DPR 18	Medvědí vrch	R	663 m	Výrazný krátký znělcový hřbet, bez výhledu	3
DPR 19	Šenovský vrch	R	632 m	Výrazný zalesněný čedičový kužel, bez výhledu	4
DPR 20	Stožec	R	665 m	Čedičová kupa s řídkou bučinou a vyhlídkou	3,4,6
DPR 21	Konopáč	R	676 m	Čedičový vrchol s výhledem	4,5,6
DPR 22	Střední vrch (Kytlice)	R	657 m	Mírně protáhlá znělcová kupa s bukovým lesem	4,5
DPR 23	Sokol (Kytlice)	R	668 m	Výrazný znělcový kopec se suťoviskem a bučinou na vrcholu, omezený výhled na východ	4
DPR 24	Malá Tisová	R	595 m	Strmější čedičový vrch, omezený výhled	4,5
DPR 25	Hřebec	R	650 m	Výrazný zalesněný čedičový vrch s listnatým lesem	5
DPR 26	Javor	R	693 m	Rozložitý zalesněný kopec s čedičovým vrcholem se smíšeným lesem, omezené výhledy	4,5
DPR 27	Malý Javorník	R	686 m	Výrazná čedičová kupa, porostlá bukovým lesem	4,5
DPR 28	Zlatý vrch	R	657 m	Výrazná čedičová kupa, téměř kruhový výhled, NPP Zlatý vrch	4
DPR 29	Malý Stožec	R	659 m	Výrazný znělcový vrch s rozeklanými skálami a suťovými poli, kruhový výhled	5,6
DPR 30	Weberberg /Vyhlídka	R	711 m	Plochý vrchol s bukovým porostem, bez výhledu	6
DPR 31	Plešivec (Chřibská)	R	597 m	znělcový vrch, omezený výhled k jihozápadu	5,6
DPR 32	Spravedlnost	R	533 m	Výrazný zalesněný čedičový vrch se skalnatým vrcholem a suťovým polem, omezený výhled k jihovýchodu, PR Spravedlnost	5
Přírodní dominanty lokální					
DPL 33	Vysoká	L	545 m	Vrch tvořený prvohorními břidlicemi a diabasy, na JZ svahu pískovci	1,2
DPL 34	Hřebeny	L	530 m	Protáhlý pískovcový hřbet se solitérními skalami	1,2
DPL 35	Pískový vrch	L	547 m	Protáhlý pískovcový vrch	1,2
DPL 36	Popova skála	L	565 m	Mohutné pískovcové skalisko na vrcholu mírně protáhlého zalesněného kopce	1
DPL 37	Loupežnický vrch	L	538 m	Poměrně plochý čedičový kopec se dvěma vrcholky, omezený výhled	2
DPL 38	Zámecký vrch (Heřmanice)	L	536 m	Výrazný pískovcový kužel se dvěma hřbítky tvoří podkovu, bez výhledu	2
DPL 39	Zelený vrch	L	586 m	Výrazný zalesněný znělcový kopec, dílčí výhledy z úbočí	2,3
DPL 40	Křížová věž	L		Štíhlá pískovcová skála	2
DPL 41	Trávnický vrch	L	571 m	Výrazný podkovovitě zahnutý zalesněný znělcový hřbet	2,3
DPL 42	Kulich	L	559 m	Protáhlý vrch nad Krompachem	2
DPL 43	Kamenný vrch (Dolní Světlá)	L	586 m	Zalesněný znělcový kopec	2
DPL 44	Suchý vrch	L	641 m	Výrazný znělcový kopec se čtyřmi vrcholy a vrcholovou bučinou, omezený výhled na sever	2
DPL 45	Pařez	L	536 m	Zalesněný hřbet	3
DPL 46	Polevský vrch	L	626 m	rozložitý znělcový kopec s odlesněným vrcholem, výhled k jihovýchodu	3
DPL 47	Klučky	L	642 m	Zalesněný čedičový hřbet s několika nevýraznými vrcholky	3,4
DPL 48	Medvědí hůrka	L	645 m	Zalesněný znělcový kopec, omezený výhled k západu	3,4
DPL 49	Stříbrný vrch (Kytlice)	L	613 m	Krátký čedičový hřbítek se dvěma vrcholky, výhled na sever	4
DPL 50	Ovčácký vrch	L	623 m	Zalesněná čedičová kupa se skalnatým hřbítkem, výhledy z luk na úpatí	4
DPL 51	Tetřeví vrch	L	569 m	Plochý čedičový vrch se skalnatým hřbítkem a bukovým lesem s javory, bez výhledu	4

DPL 52	Střední vrch	L	593 m	Čedičový kopec s výrazným vrcholovým sukem, kruhový výhled	4
DPL 53	Široký kopec	L	611 m	Nevýrazný protáhlý vrch s dvěma vrcholy, bez výhledu	4,5
DPL 54	Stříbrný vrch (Líska)	L	599 m	Čedičový vrch, výhled na jih	4
DPL 55	Kunratický vrch	L	505 m	Zalesněný čedičový kopec, omezený výhled k jihu a severu	4
DPL 56	Kamzičí vrch	L	563 m 623 m	Znělcový masiv se dvěma vrcholy a dílčími výhledy na jih	5
DPL 57	Bukovina	L	560 m	Zalesněný vrchol jižně od Chřibské	5
DPL 58	Kozí hřbet (Lesné)	L	592 m	Úzký žulový hřbet proražený čedičem, omezený výhled	6
DPL 59	Rohál – Kozí hřbet	L	652 m	Výrazný znělcový hřbet s bukovými porosty	6
DPL 60	Tolštejn	L	670 m	Znělcový skalní suk	6
DPL 61	Šibeniční vrch	L	589 m	Protáhlý dvouvrcholový hřbet	6
DPL 62	Žulovec	L	566 m	Protáhlý zalesněný žulový vrch	6
DPL 63	Vápenný vrch	L	548 m	Převážně žulový zalesněný kopec, bez výhledu	5,6
DPL 64	Široký vrch (Rybniště)	L	586 m	Táhlý znělcový vrch, omezený výhled na sever	5,6

Obrázek 17: Lokalizace přírodních dominant

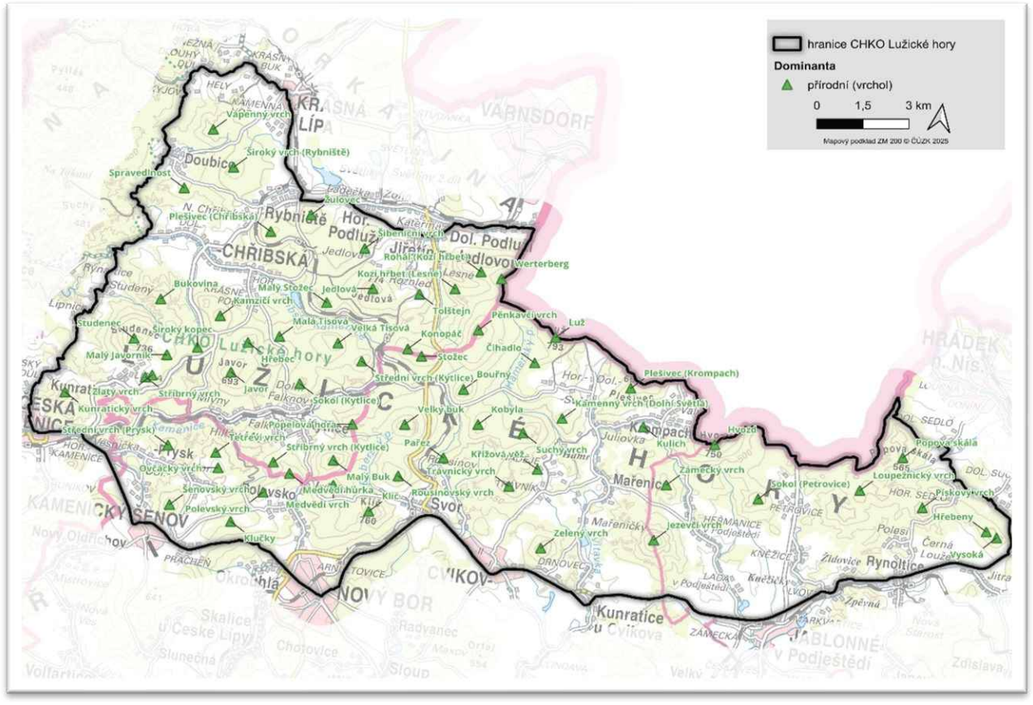

Foto 33: Pohled na dominantu vrchu Jedlová

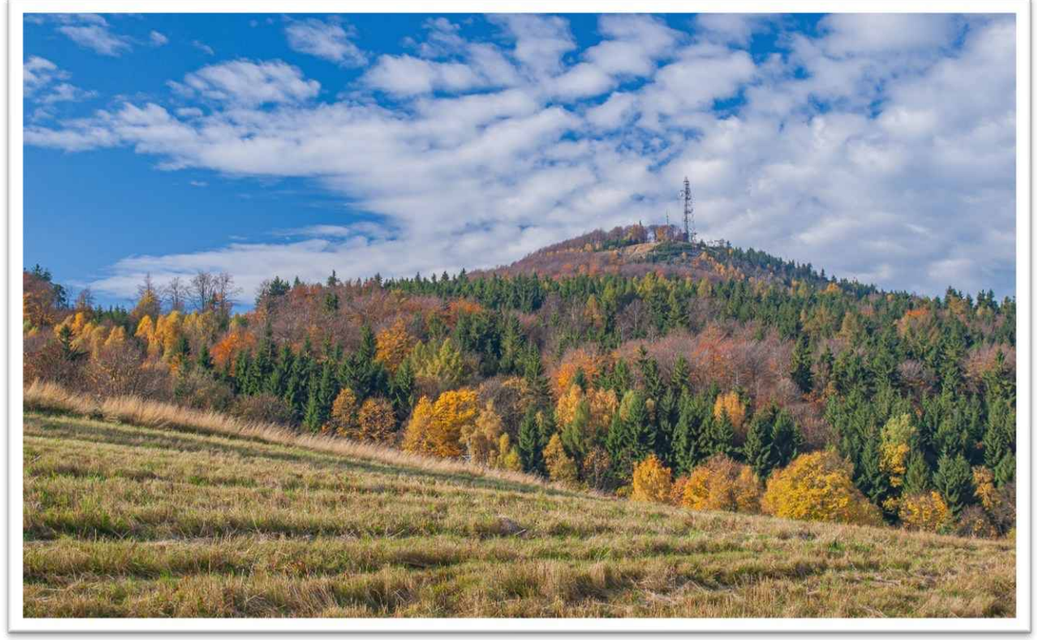

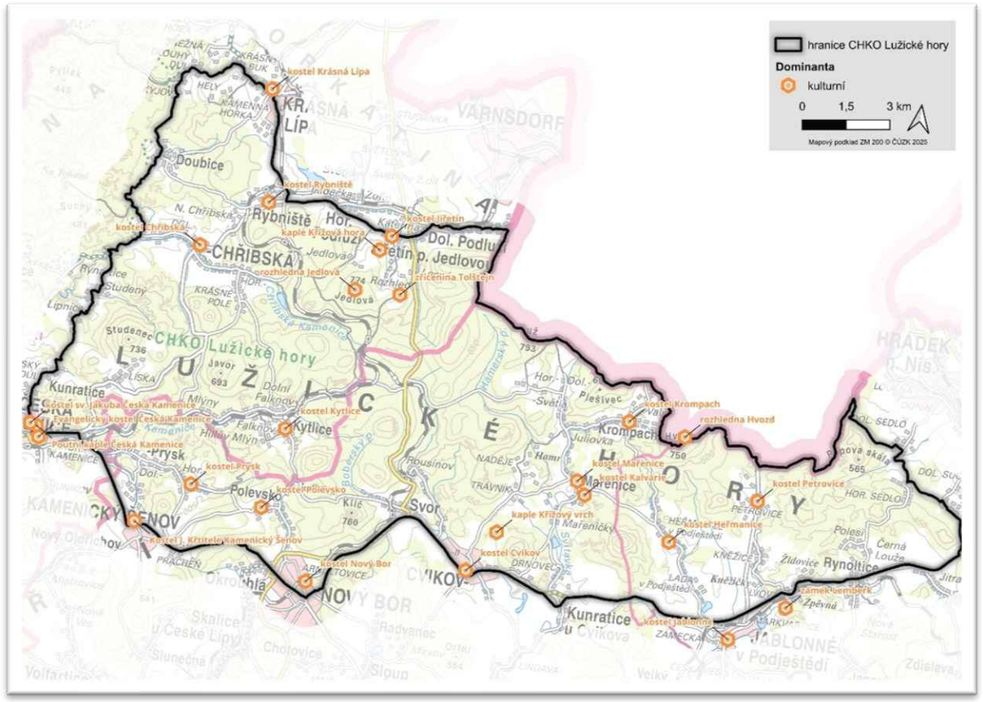
Foto 34: Pohled na Malý Stožec z Jedlové

Tabulka 12: Přehled významných krajinných dominant kulturních

ID (Kód)	Název	Význam	Charakteristika	KC
Kulturní dominanty nadregionální				
DKNR 01	Rozhledna Hvozd	N	Rozhledna zdůrazňuje pohledové uplatnění vrchu Hvozd a působí orientačně v širším krajinném rámci	2
DKNR 02	Rozhledna Jedlová	N	Rozhledna zdůrazňuje pohledové uplatnění vrchu Jedlová a působí orientačně v širším krajinném rámci	6
Kulturní dominanty regionální				
DKR 03	Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy v Jablonném v Podještědí (mimo CHKO)	R	Chrám s mohutnými věžemi indikuje kulturní význam města a pohledově se uplatňuje v rámci krajinného celku	2
DKR 04	Lemberk (mimo CHKO)	R	Zámecká věž se pohledově uplatňuje v rámci krajinného celku	2
DKR 05	Grabštejn (mimo CHKO)	R	Zámecká věž se výrazně pohledově uplatňuje v rámci krajinného celku	1
Kulturní dominanty lokální				
DKL 06	Kostel Nejsvětější Trojice v Petrovicích	L	Kostel věž indikuje centrum obce	2
DKL 07	Kostel sv. Antonína v Heřmanicích v Podještědí	L	Kostel věž indikuje centrum obce	2
DKL 08	Kostel Čtrnácti svatých pomocníků v Krompachu	L	Kostel věž indikuje centrum obce	2
DKL 09	Kalvárie v Mařenicích	L	Kaple nad centrem obce	2
DKL 10	Kostel sv. Maří Magdalény v Mařenicích	L	Výrazné průčelí kostela indikuje centrum obce	2
DKL 11	Kaple Božího hrobu na Křížovém vrchu ve Cvikově	L	Dominanta není pohledově patrná, avšak duchovně významná	3
DKL 12	Kostel sv. Alžběty Uherské ve Cvikově	L	Kostel indikuje kulturní význam města	3
DKL 13	Kostel sv. Ducha v Novém Boru	L	Kostel indikuje kulturní význam města	3
DKL 14	Kostel sv. Petra a Pavla v Horním Prysku	L	Kostel věž indikuje centrum obce	4
DKL 15	Kostel Nejsvětější Trojice v Polevsku	L	Kostel věž indikuje širší centrum obce	3
DKL 16	Kostel sv. Antonína Paduánského v Kytlici	L	Kostel věž indikuje centrum obce	4
DKL 17	Kostel Narození sv. Jana Křtitele v Kamenickém Šenově	L	Kostel leží v dominantní poloze mimo centrum	4
DKL 18	Kostel sv. Jakuba v České Kamenici	L	Kostel indikuje kulturní význam města	4
DKL 19	Poutní kaple Narození Anny v České Kamenici	L	Kaple indikuje kulturní význam města	4
DKL 20	Evangelický kostel v České Kamenici	L	Kostel indikuje kulturní význam města	4
DKL 21	Kostel sv. Jiří v Chřibské	L	Kostelní věž indikuje centrum obce	5
DKL 22	Tolštejn – zřícenina	L	Zřícenina na výrazném znělcovém skalním suku	6
DKL 23	Kaple sv. Kříže na Křížové hoře	L	Dominanta není pohledově patrná, avšak duchovně významná	6
DKL 24	Kostel Nejsvětější Trojice v Jiřetíně pod Jedlovou	L	Kostel indikuje centrum města	6
DKL 25	Kostel sv. Josefa v Rybništi	L	Kostel indikuje centrum obce	6
DKL 26	Kostel sv. Máří Magdalény v Krásné Lípě	L	Kostel indikuje centrum obce	6

Obrázek 18: Lokalizace kulturních dominant

B.4.4.2. Významné horizonty a hřebeny

V území se prvoplánově neuplatňují výrazné horizonty a hřebeny, ale spíše charakteristické jednotlivé vrcholy, oddělené nižšími sedly. Přesto lze hlavní hřebeny – horizonty (HH), které vymezují krajinné celky, vysledovat a definovat.

Dále jsou vymezeny lokální hřebeny – horizonty (HL), které se uplatňují v rámci krajinných celků, kde většinou vymezují krajinné prostory a vymezují výhledy, průhledy a lokální krajinné osy.

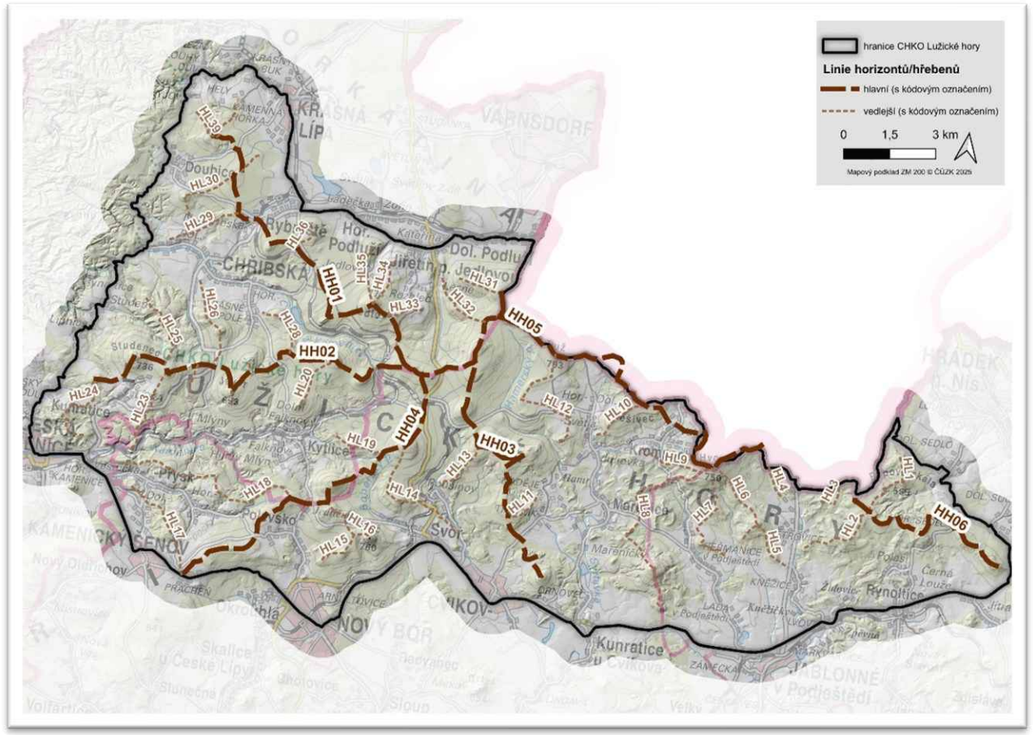
Charakteristické tvary georeliéfu – hřbety s dominantami vrchů tvoří linie horizontů, které vymezují konkávní prostory a omezují rozhled z nižších poloh. Vlastní hřbety a horizonty naopak umožňují výhledy do krajiny, jsou většinou pohledově exponované z bližších nebo vzdálenějších míst a velmi citlivé na civilizační zásahy (stavby a zařízení, zejména výšková; změny vegetace; apod.).

Tabulka 13: Přehled a charakteristika hlavních horizontů a hřebenů

Kód	Název	Charakteristika	KC
HH 01	Vysoká – Kozí hřbety – Havraní skály – Pískový vrch – kóta 517 m – kóta 535 m – kóta 509 m – Lví buk	Výrazný hraniční hřeben ve směru jihovýchod – severozápad, který vede od vrchu Vysoká přes Kozí hřbety směrem k Havraním skálám a Pískovému vrchu. Od Pískového vrchu vede přes výrazné vrcholy s kótami 517, 535 m směrem k Tobiášovy borovici a přes kótu 509 směrem ke Lvímu buku na hranice se SRN. V hřebenu se významně uplatňují dominanty vrch Vysoká, Kozích hřbetů, Pískového vrchu. Hřeben ze severu vymezuje krajinné celky KC 1 Hrádecko, KC 2 Heřmanicko – Mařenicko.	1, 2
HH 02	Brandhohe – Scharfenstein – Sommerberg – Kammloch – Hvozd –	Výrazný hraniční hřeben ve směru jihovýchod – severozápad, který v oblasti Krkavčích kamenů a Luftkurort Lückendorf přechází na území SRN. Od Ptačince (679 m) stoupá na výraznou dominantu Luže (793 m), klesá ke Krkavčím kamenům (556 m), stoupá	2, 3

	Hain – Valy – kóta 636 m Krkavčí kameny – Holstein – Sonnenberg – Buchberg – Wache – Luž – Ptačinec	na zalesněný vrch Plešivec (658 m), klesá do odlesněného sedla se sídlem Valy (525 m), opět stoupá na dominantu dvojvrcholu Hvozdu (749 m), kde přechází do SRN. Zde navazuje na hřeben HH03. Je z převážné části zalesněný, v oblasti Krompachu je sedlo odlesněné s travními porosty, nelesní zelení a zástavbou osady Valy. V hřebenu se významně uplatňují dominanty Luže a Hvozdu s rozhlednou a chatou a dalekými výhledy. Dílčí výhledy poskytují Janské kameny. Hřeben ze severu vymezuje krajinné celky Novoborsko KC 3 a Heřmanicko – Mařenicko KC 2.	
HH 03	Zelený vrch – Křížový vrch – Trávnický vrch – Milštejn – Kobyla – Bouřný – Pěnkavčí vrch–Vyhlídka (Werterberg)	Výrazný hřeben ve směru jih – sever prochází centrální částí Lužických hor. Hřeben začíná na Zeleném vrchu (586 m) dominantou nad obcí Cvikov. Severně pokračuje přes Trávnický vrch (571 m) a Milštejn stoupá ke Kobyle (625 m) a k Bouřnému vrchu (703 m) až na Pěnkavčí vrch (679 m) mohutnou plochou dominantu až nejvyšším polohám Werterbergu (710 m). Je zalesněný, pouze v oblasti Křížového vrchu se uplatňují travní porosty, kulturní památka poutního místa (Křížový vrch – Kalvárie). Hřeben je bez významných výhledů a odděluje krajinné celky Novoborsko KC 3, Krásnolipsko – Jiřetínsko KC 6 na západě od krajinného celku Heřmanicko – Mařenicko KC 2 na východě.	2, 3, 6
HH 04	Prácheň – Klučky – Polevský vrch – Medvědí hůrka – Malý buk – Zaječí vrch – Bouček – Velký Buk – Nová Huť – Stožec	Hřeben ve směru severovýchod – jihozápad stoupá od Prácheň (599 m), Kluček (642 m) a Polevského vrchu (628 m) do vyšších poloh Medvědího vrchu (665 m), Malého buku (712 m) a Velkého buku (736 m) přes Sedlo Nová Huť ke Stožci (665 m). Napojuje se na hřebeny HH 01 a HH 02. Je z převážné části zalesněný. V oblasti sedel se uplatňují travní porosty a zástavba (Nová Huť, Jedličná). V oblasti Prácheň, Polevska je odlesněný a	3, 4
HH 05	Pěnkavčí vrch – Stožec – Konopáč – Střední vrch – Velká Tisová – Malá Tisová – Popel – Javor – Křížový buk – Malý Javorník – Studenec – Wowczakův vrch	Výrazný hřeben ve směru východ – západ, procházející centrální částí Lužických hor a oddělující údolí Kamenice a Chřibské Kamenice. Hřeben klesá z Pěnkavčího vrchu (792 m) směrem na Velký Šébr (633 m) přes Konopáč (673 m) směrem ke Stožci (665 m), ke Střednímu vrchu (657 m), přes Velkou Tisovou (692 m) k Malé Tisové (595 m) směrem k Javoru (693 m). Od Javoru klesá do sedla Křížový buk a odtud přes Široký kopec (611 m) směrem přes Malý Javorník (690 m) stoupá na výraznou dominantu vrchu Studenec s výhledy z rozhledny a vyhlídky (737 m). Odtud klesá k Wowczakovu vrchu (549 m). Hřeben je z převážné části zalesněný, pouze v oblasti sedel se uplatňují travní porosty (pod Studencem) a luční světlina s hájovnou (Křížový Buk). Hřeben odděluje krajinný celek Chřibsko KC 5 na severu od krajinného celku Českokamenicko KC 4 na jihu.	4, 5
HH 06	Konopáč – Jedlová – Malý Stožec – Semerink – Plešivec – Na Sedle – Široký vrch – Vápenný	Výrazný hřeben ve směru jihovýchod – severozápad, oddělující centrální část Lužických hor od oblasti Šluknovska. Hřeben začíná na hranicích se SRN na Ptačinci (679 m), kde se napojuje na hřeben HH 03 od Pěnkavčího vrchu. Dále vede přes Stožec (665 m) na Konopáč (676 m) přes sedlo (555 m) a pokračuje na Jedlovou s rozhlednou (776 m), která tvoří dominantu a významný vyhlídkový bod. Z Jedlové klesá na Malý Stožec (650 m), na Plešivec (597 m), z kterého klesá do sedla Na Sedle (480 m) přes Široký vrch (586 m) na Vápenný (548 m). Kruhový výhled poskytuje rozhledna na Jedlové, dílčí výhledy Konopáč a Široký vrch. Je z převážné části zalesněný, pouze v místech sedel (Na Sedle, Malý Semerink) se uplatňuje zástavba obce Chřibská, Rybniště. Na Jedlové kulturní dominanta kamenné rozhledny a technická dominanta vysílače. Hřeben odděluje krajinné celky Krásnolipsko – Jiřetínsko (KC 6) na severu a Chřibsko (KC 5), Novoborsko (KC 3) a Heřmanicko – Mařenicko (KC 2) na jihu.	2, 3, 5, 6
Cíle ochrany:			
Zajistit nerušenost cenných a vizuálně hodnotných částí. Neumisťovat výškové stavby a zařízení, liniové stavby apod. zasahující do pohledové linie horizontu. Neměnit využití území, neodlesňovat.			

Obrázek 19: Lokalizace horizontů a hřebenů

Mimo významné horizonty a hřebeny jsou v tabulce uvedeny i horizonty a hřebeny lokální, které tvoří místní předěly v rámci krajinných celků a prostorů. Udávají vizuální charakteristiku daného území. Poskytují daleké i lokální výhledy.

Tabulka 14: Přehled lokální horizontů a hřebenů

Kód	Název	KC
HL 01	Sedlecký Špičák – Popova skála – Podkova	1
HL 02	Petrovický vrch – Liščí hora – Loupežnický vrch	2
HL 03	Sokol – kóta 425 m	2
HL 04	Malý – Sokol – Hvozd	2
HL 05	Hvozd – Kančí vrch – Kamenný vrch	2
HL 06	Hvozd – Malý Ovčí vrch – Jezevčí vrch – Dubina	2
HL 07	Hvozd – Ovčí vrch – Kulich	2
HL 08	Plešivec – JZ	2
HL 09	Trávnický vrch – Křížová věž	2
HL 10	Luž – Čihadlo – Kopřivnice – Kamenný vrch	2
HL 11	Kobyla – Pařez	3
HL 12	Velký buk – Rousínovský vrch	3
HL 13	Tábořiště – Pramenný vrch – Břidličný vrch	3
HL 14	Medvědí vrch – Klíč	3
HL 15	Prácheň – Šenovský vrch – Stráž	4
HL 16	Medvědí hůrka – Stříbrný vrch – Tetřeví vrch – Střední vrch – Břidličný vrch	4
HL 17	Bouček – Zaječí vrch – Popelová hora	4
HL 18	Velká Tisová – Sokol	4

HL 19	Javor – Javorník	4
HL 20	Široký kopec – J	4
HL 21	Studenec – Zlatý vrch – Pustý zámek	4
HL 22	Wowczakův vrch – Kunratický vrch – Jehla	4
HL 23	Malý Javorník – Černý vrch – Bukovina – Na Potokách	5
HL 24	Křížový buk – Kamzičí vrch – Lipový vrch	5
HL 25	Hřebec	5
HL 26	Malá Tisová – Juliuska	5
HL 27	Hrbolek – Z	5
HL 28	Široký vrch – Spravedlnost	5
HL 29	Rohál	6
HL 30	Kozí hřbet (Lesné)	6
HL 31	Jedlová – Tolštejn	6
HL 32	Jedlová – Křížová hora	6
HL 33	Jedlová – Šibeniční vrch	6
HL 34	Plešivec – Žulovec	6
HL 35	Široký vrch – SV	6
HL 36	Vápenný – S	6
HL 37	Vápenný – SZ	6
Cíle ochrany:		
Neumisťovat výškové stavby a zařízení, liniové stavby apod. zasahující do pohledové linie horizontu. Neměnit využití území (neodlesňovat).		

B.4.4.3. Krajinné osy

V prostorové skladbě krajiny hrají významnou roli liniové a koridorové struktury krajinných os, představujících specifické znaky přírodní, kulturní a historické či prostorové charakteristiky KR. Krajinné osy jsou zpravidla dobře patrné (viditelné) znaky, nebo znaky vztahově spojující určité části nebo prvky v krajině. Jsou důležité pro pochopení funkční nebo prostorové struktury krajiny. Krajinné osy mohou být přírodní nebo antropogenní povahy.

V území byly definovány tyto typy krajinných os:

1. Krajinné osy přírodní (KOP): vodní toky utvářejí základní osu krajiny, jež často určuje uspořádání prvků (komunikace, zástavba, orientace pozemků apod.).
2. Krajinné osy antropogenní (KOA): koridory komunikací (silnice a dálnice, železnice) nebo trasy technické infrastruktury (nadzemní vedení VVN a ZVN, plynovody apod.), které ovlivňují uspořádání a tím i charakter krajiny. Takové osy v krajině často působí rušivě.
3. Pohledové osy (PO) představují spojnice významných vyhlídkových bodů a dominant, které tvoří prostorové vztahy v krajině a vizuální charakteristiku.
4. Urbanistické osy (UO) představují osy údolního osídlení, kde osu území a zástavby sídla tvoří vodní tok, jedná se o historickou strukturu středověkých údolních lánových vsí.

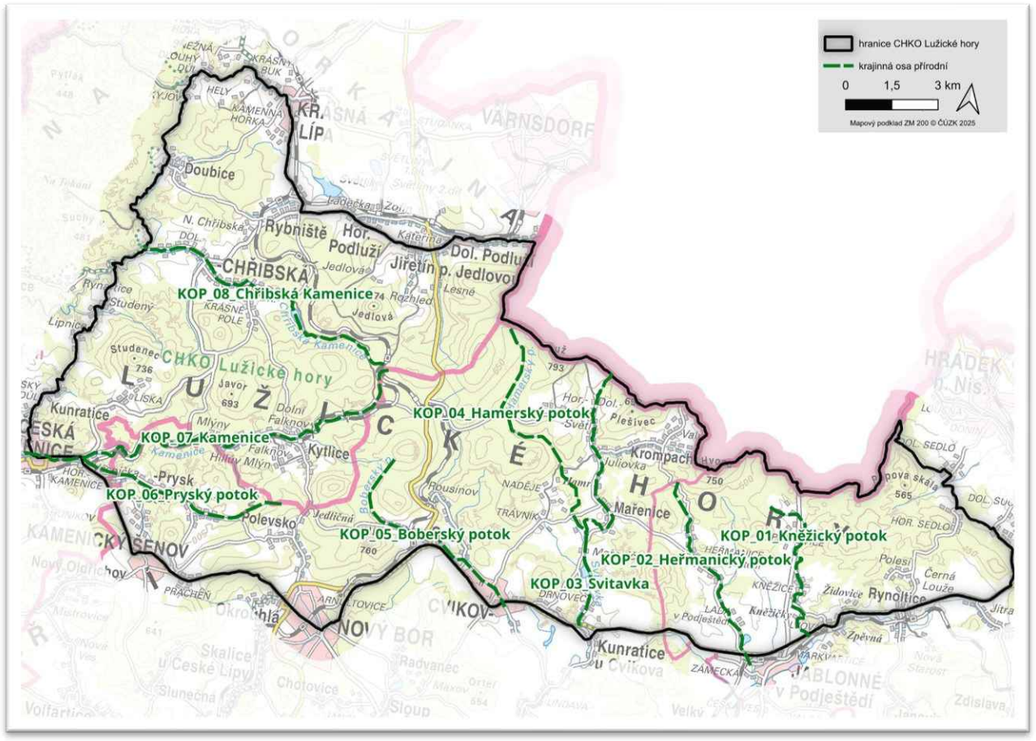
Tabulka 15: Přehled hlavních krajinných os přírodních

ID	Krajinné osy přírodní	Charakteristika	KC
KOP 01	Kněžický potok	Krajinná osa vedená v mělkém údolí Kněžického potoka se podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích v KC 2 a KP 2c, 2d. Pramení na loukách S od vrchu Sokol u Petrovic. Je pravostranným přítokem Panenského potoka mimo CHKO. Protéká lučními porosty v mělké terénní sníženině. Podílí se na urbanistické struktuře a ose od Petrovic až ke Kněžičkám. V centrálních částech sídel Kněžice a Kněžičky má zpevněné koryto. Přírodní meandrující tok je mimo tyto části, vyskytují se zde mokřady a terénní deprese s přírodními hodnotami. U komunikace I/13 je situován Černý rybník.	2
KOP 02	Heřmanický potok	Krajinná osa vedená v mělkém údolí Heřmanického potoka se podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích v KC 2 a KP 2j, 2d. Pramení pod historickou cestou Korzovka, pod Hvozdem. Je pravostranným přítokem Panenského potoka mimo CHKO. Z prameniště protéká lesními porosty a má jednoznačně přírodní charakter. V obcích Heřmanice a v Podještědí části Lada tvoří urbanistickou osu s komunikací. Podél toku vznikala lánová zástavba. Přírodní charakter má jižně od zástavby Lada v Podještědí, kde má meandrující charakter, protéká mělkou údolnicí s mokřadními biotopy a rybníkem.	2
KOP 03	Svitavka	Krajinná osa vedená v údolí Svitavky protíná CHKO LH v její střední části. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 2 a KP 2h, 2f, 2e. Pramení v SRN pod vrchem Holstein. Je pravostranným přítokem Ploučnice mimo CHKO. Tvoří osu v sídlech Dolní Světlá (zpevněné koryto), dále části Juliovka, kde zleva přitéká Krompašský potok. Osa toku kříží Mařenicemi pod Kalvárií a Mařeničky, kde tvoří plochou údolnici s navazujícím rašeliništěm (PP Rašeliniště Mařeničky). Jižně od Mařeniček, kde obtéká Horní a Dolní rybník v Kunraticích, byla realizována revitalizace toku. Za Dolním rybníkem protéká Kunraticemi u Cvikova a mimo CHKO se vlévá do Ploučnice. Řeka je na většině území zpevněná a tvoří jasnou osu, podél které vznikala sídla. Přírodě blízký charakter má na prameništi, u rašeliniště a revitalizovaném úseku u Horního rybníku. Tok je EVL Svitavka	2
KOP 04	Hamerský potok	Krajinná osa vedená v údolí Hamerského potoka protíná CHKO LH v její střední části. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 2 a KP 2i, 2e. Hamerský potok pramení na severovýchodním svahu Pěnkavčího vrchu poblíž Ptačince, odkud teče k jihu poměrně širokým zalesněným údolím s drobnými přítoky a pramennými oblastmi. Má přírodní charakter, protéká převážně lesními porosty s četnými přítoky a prameništi. Výraznou osu a sevřené údolí tvoří mezi Suchým vrchem, Kopřivnicí a Kamenným vrchem. Součástí přírodní osy je přehrada Naděje. Přes Hamr se dostává do Antonínova Údolí. U Mařeniček se vlévá do Svitavky. Část toku je zařazen do LSHP 7 Naděje-Milštejn. Přírodní a meandrující charakter má tok od prameniště k Hamru. Tok je součástí EVL Svitavka	2
KOP 05	Rousínovský potok	Krajinná osa vedená v údolí Rousínovského potoka protíná CHKO LH v její střední části. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 3 a KP 3b, 3c, 3h. Rousínovský potok pramení pod vrchem Velký Šébr, odkud teče k jihu poměrně širokým zalesněným údolím s drobnými přítoky a pramennými oblastmi. Má přírodní charakter, protéká převážně lesními porosty s četnými přítoky a prameništi. Výraznou krajinnou osu tvoří v obci Rousínov, kde je tok regulován. U Cvikova se vlévá do Boberského potoka.	3
KOP 06	Boberský potok	Krajinná osa vedená v údolí Boberského potoka protíná CHKO LH v její střední části. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 3 a KP 3h, 3c, 3b. Boberský potok pramení pod Velkým Bukem u Falknovské cesty. V lesních porostech a pod Bartelovým vrchem má přírodně blízký charakter, s četnými přítoky a prameništi. Osa toku protéká obcí Svor a Cvikov, kde se podílí na urbanistické struktuře, podél které vznikaly lánové vsi. V sídlech je koryto zpevněné.	3
KOP 07	Šporka	Krajinná osa vedená v údolí Šporky protíná CHKO LH v její jižní části. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 3 a KP 3h, 3g, 3e. Šporka pramení pod Medvědí Hůrkou u Polevska. Má přírodě blízký charakter u Polevska. Tok protéká obcemi Polevsko, Arnultovice, Nový Bor, kde se podílí	3

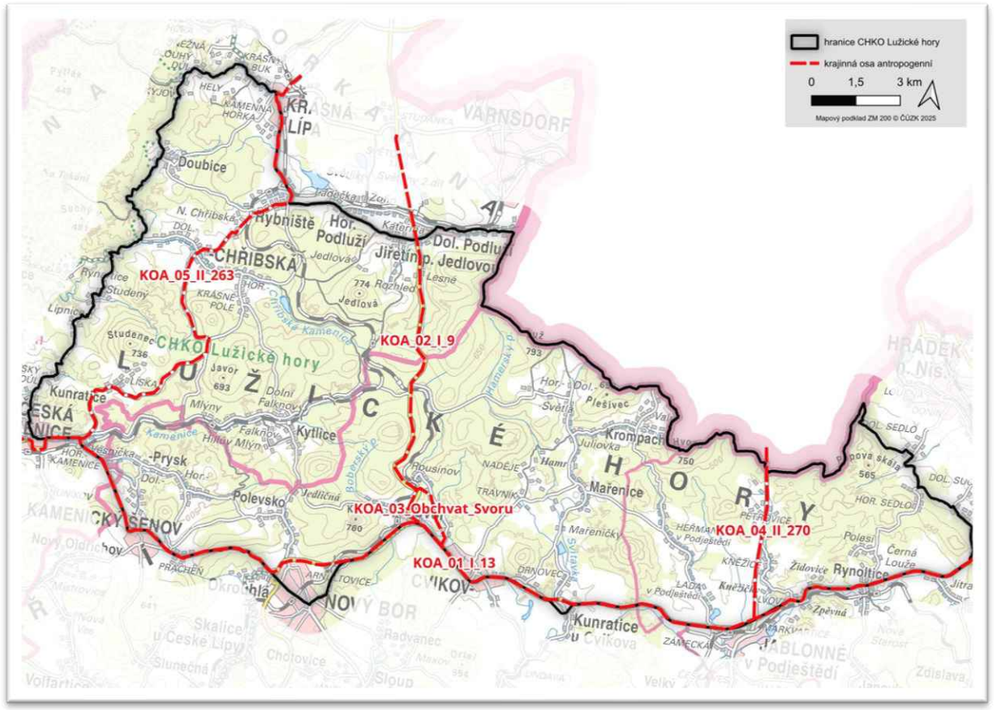
		na urbanistické struktuře, podél které vznikaly lánové vsi. V sídlech je koryto zpevněné.	
KOP 08	Šenovský potok	Krajinná osa vedená v údolí Šenovského potoka protíná CHKO LH v její jižní části. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 4 a KP 4i, 4c, 4e, 4f. Šenovský potok pramení jižně od Kamenického Šenova, protéká městem a obce Vesnička se vlévá do Pryského potoka.	4
KOP 09	Pryský potok	Krajinná osa vedená v údolí Pryského potoka protíná CHKO LH v její jižní části. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 4 a KP 4i, 4c, 4e, 4f. Pryský potok pramení pod Medvědí Hůrkou. V lesních porostech má přírodní, meandrující charakter, s četnými přítoky. Osa toku protéká obcemi Horní Prysk, Dolní Prysk a Horní Kamenicí, kde se vlévá do Kamenice. Podílí na urbanistické struktuře, podél které vznikaly lánové vsi. V sídlech je koryto zpevněné, přírodní charakter má v lesních porostech.	4
KOP 10	Kamenice	Krajinná osa vedená v údolí řeky Kamenice se výrazně podílí na krajinném rázu, prostorových vztazích v západní části CHKO. Ve střední části protíná KC 4 a výrazně se podílí na krajinné struktuře KC. Je dominantním rysem tohoto celku. Podílí se na prostorových vztazích KP 4a, 4b, 4e, 4i. Pramení pod železniční stanice Jedlová a ústí do Labe v Hřensku. Na území CHKO LH tvoří výraznou krajinnou osu, přírodní charakter má od pramenu k sídlu Kytlice. U obcí Kytlice, Falknov, Mlýny tvoří krajinnou osu podél, které vznikala zástavba a urbanistická osa. Místy je ve zpevněném korytu. Přírodní charakter má v okolí Herdštejna, Pustého zámku a Břidličného vrchu, kde protéká výrazně zaříznutým údolím a je součástí LSHP15. V údolnici kříží řeku Kamenici železnice a komunikace, které narušují přírodní charakter meandrujícího toku. Městem Česká Kamenice protéká již ve zpevněném korytu. Tok je součástí EVL Horní Kamenice.	4
KOP 11	Lísecký potok	Krajinná osa vedená v údolí Líseckého potoka vede v západní části CHKO LH. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 4,5 a KP 5h, 4g, 4i, 4e. Lísecký potok pramení na JV úpatí Studenec. Protéká obcí Líska, přírodě blízký charakter má jižně od obce. Je součástí EVL Horní Kamenice. V České Kamenici se vlévá do Kamenice. Je součástí LSHP 14.	4, 5
KOP 12	Bílý potok	Krajinná osa vedená v údolí Bílého potoka u Kunratic v západní části CHKO LH. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 4 a KP 4h, 4i. Bílý potok pramení na JV okraji obce Kunratice. Protéká obcí Kunratice, přírodě blízký charakter má jižně od obce. Je součástí EVL Horní Kamenice.	4
KOP 13	Studený potok	Krajinná osa vedená v údolí Studeného potoka u Kunratic v západní části CHKO LH. Podílí se na krajinném rázu a prostorových vztazích KC 5 a KP 5h, 5b. Studený potok pramení Z od Černého vrchu. V lesních porostech má přírodě blízký charakter. Protéká obcí Studený a vlévá se do Chřibské Kamenice,	5
KOP 14	Chřibská Kamenice	Krajinná osa vedená v údolí řeky Chřibské Kamenice se výrazně podílí na krajinném rázu, prostorových vztazích v západní části CHKO. Ve střední části protíná KC 5 a výrazně se podílí na krajinné struktuře KC. Je dominantním rysem tohoto celku. Podílí se na prostorových vztazích KP 5b, 5c, 5d, 5i. Chřibská Kamenice je pravostranným přítokem řeky Kamenice. Pramení jihozápadně od železniční stanice Jedlová na úpatí západního svahu Konopáče v nadmořské výšce 550 m. Od prameniště její tok vede pod tělesem železničních tratí a dále přírodním korytem do Velkého Jedlovského rybníka a poté pokračuje do vodní nádrže Chřibská. Obcí Horní Chřibská, Chřibská a Dolní Chřibská tvoří krajinnou osu podél, které vznikala zástavba a urbanistická osa. Přírodě blízký charakter má od pramene až k vodní nádrži Chřibská a je součástí LSHP 16 Údolí Kamenice. Zařízнuté údolí s vrchy Velká a Malá Tisová, Malý Stožec tvoří dominantní rys daného krajinného celku i prostoru.	5
KOP 15	Lužnička	Krajinná osa vedená v údolí říčky Lužničky se podílí na krajinném rázu KC 6 v severní části CHKO LH. Tvoří osu v obcích Dolní Podluží, Horní Podluží. Pramení JZ od PR Vápenka, protéká Velkým rybníkem a dále výše uvedenými obcemi směrem do Německa. Podílí se na prostorových vztazích KP 6a, 6b.	6
KOP 16	Křinice	Krajinná osa vedená v údolí říčky Křinice se podílí na krajinném rázu KC 6 v severní části CHKO LH. Pramení Z od Krásné Lípy v lesním porostu. Tvoří osu v Krásné Lípě, Krásném Buku, Dlouhém Dole, Kyjově a dále protéká Kyjovským údolím v NP České Švýcarsko. Je dominantním rysem tohoto celku. Podílí se na prostorových vztazích KP 6d, 6c, 6h.	6

Cíle ochrany:
Chránit přírodě blízké úseky toků.
Zachovat přírodě blízkého dna toků v opevněných úsecích.
Chránit toky před rozšiřováním zástavby, dalšími záměry a negativními vlivy.
Vytvářet nebo obnovovat přírodě blízké vodní plochy v údolních nivách.
Zajistit migrační zprůchodnění toku Svitavka, Kamenice.
Zajistit migrační zprůchodnění Hamerského potoka po přehradu Naděje.
Revitalizovat části toků: Kněžický potok, obnova Kněžického rybníka, Heřmanický potok, obnova rybníka U mlýna, Pryský potok, Chřibská Kamenice, horního úseku Lužničky nad silnicí Rybniště – Krásná Lípa včetně vytváření mokřadů a tůní v údolní nivě, zachování přírodě blízkého dna říčky Křinice v intravilánu Krásné Lípy.
Ochrana přírodních úseků, v opevněných úsecích, dbát na zachování přírodě blízkého dna toku.
Ochrana toků a údolních niv před rozšiřováním zástavby, dalšími záměry a negativními vlivy.

Obrázek 20: Lokalizace os přírodních

Obrázek 21: Lokalizace os antropogenních

Tabulka 16: Přehled krajinných os antropogenních

ID	Krajinné osy antropogenní	Charakteristika	KC
KOA 01	Komunikace I/13 Jítrava – Česká Kamenice	Krajinná osa antropogenní tvořená silnicí I. třídy je hlavní osou ve směru východ – západ. Určuje prostorové vztahy v jižní části území CHKO. Silnice je jižní hranice CHKO. Výrazně se podílí na krajinném rázu, prostorových vztazích v jižní části CHKO KC 1, 2, 3, 4. Podílí se na prostorových vztazích KP 1b, 2a, 2b, 2d, 2e, 3a, 3b, 3h, 3c, 3f, 4c, 4d, 4e, 4f.	1, 2, 3, 4
KOA 02	Komunikace I/9 Nový Bor – Jiřetín pod Jedlovou	Krajinná osa antropogenní tvořená silnicí I. třídy je hlavní osou, která je vedena jih – sever a odděluje východní a západní část. Určuje prostorové vztahy v území. Po silnici je vedena jižní hranice CHKO. Výrazně se podílí na krajinném rázu, prostorových vztazích v KC 3, 5, 6. Podílí se na prostorových vztazích KP 3c, 3h, 5i, 6f, 6e, 6d. Vede cennými lesními komplexy s dominantami regionálního významu.	3, 4, 5
KOA 03	Komunikace I/9 obchvat Svoru	Nová krajinná osa vznikne při realizaci přeložky I/9 u obce Svor. Jedná se o krátkou krajinnou osu, která vede po východním okraji KP 3c a jižním okraji 3d. Ovlivní prostorové vztahy.	3
KOA 04	Komunikace II/270 Jablonné v P. - Petrovice	Krajinná osa antropogenní tvořená silnicí II. třídy je vedlejší osou, ve směru jih – sever. Spojuje Jablonné v Podještědí s Lükckendorfem. Podílí se na prostorových vztazích KP. Protíná KP 2c, 2d a 2j.	2
KOA 05	Komunikace II/263 Česká Kamenice – Krásná Lípa	Krajinná osa antropogenní tvořená silnicí II. třídy je vedlejší osou, ve směru JZ - SV. Spojuje Českou Kamenici s Krásnou Lípou. Podílí se na prostorových vztazích KC i KP. Protíná KC 04, 05, 06 a KP 4f, 4g, 4i se samotou Křížový Buk, 5d, 5i, 6c.	4, 5, 6
Cíle ochrany:			
Neumisťovat podél komunikace záměry, které narušují prostorové měřítko vztahy, technické prvky apod. V lesích podél I/9 neumisťovat doprovodné technické prvky, VVN apod.			

Součástí krajinných os antropogenních je železniční trať Nový Bor – Krásná Lípa a Česká Kamenice – Krásná Lípa. Tratě tvoří osy v krajině, procházejí sídly společně s liniemi komunikací a řek. V lesích se přizpůsobují terénu a reliéfu a výrazně nezasahují do prostorových vztahů i měřítka krajiny. V rámci ZÚR je navržena optimalizace koridoru železnice (Česká Kamenice – Rumburk).

Optimalizaci železnice řešit krajinářsky citlivým způsobem.

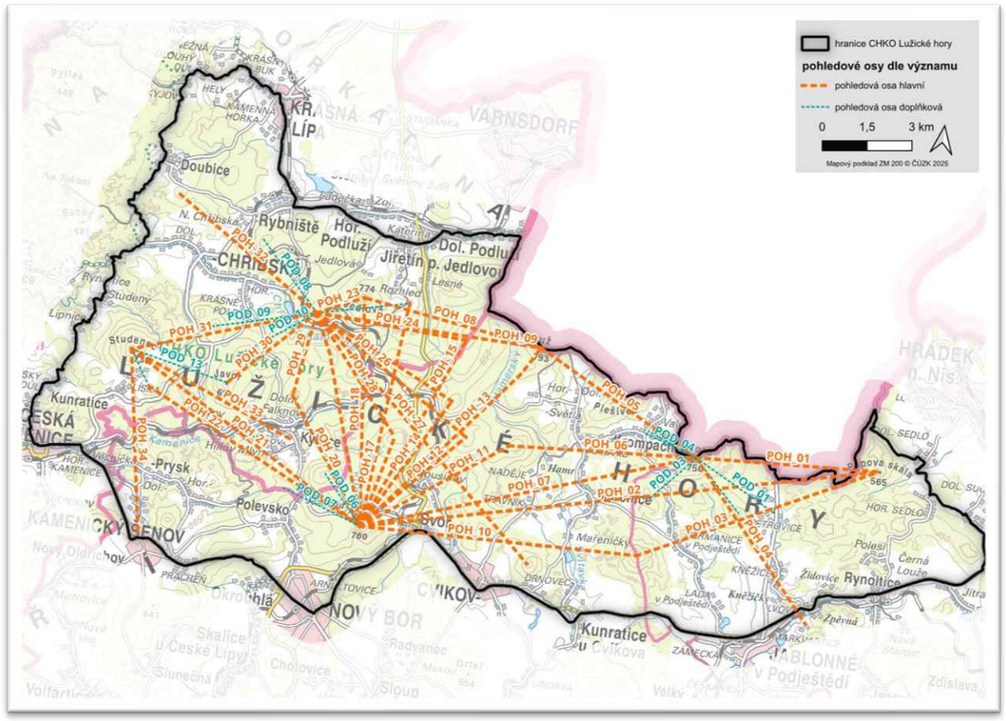
Tabulka 17: Přehled pohledových os krajinných

ID	Pohledové osy	Charakteristika	KC
POH 01	Popova skála – Hvozd	Krajinné osy jsou vedeny ve směru V – Z. Tvoří pohledové osy z Popovy skály s cíli Hvozd, Klíč, a Jezevčí vrch. Umožňují vnímání dominant z východní části území CHKO. Propojení dominant jasným pohledovým koridorem. Vnímání koridoru a dominant je v opačném směru Z – V. Jedná se o propojení nadregionálních terénních přírodních dominant.	1,2
POH 02	Popova skála – Klíč		1,2,3
POH 03	Popova skála – Jezevčí vrch		1,2
POH 04	Hvozd – Lemberk	Pohledová osa Hvozd – Lemberk je vedena ve směru JV v koridoru Hvozd, Sokol, Kněžice, Lvová s cílem na dominantu zámku Lemberk. Pohledová osa Hvozd – Plešivec – Luž je vedena SZ směrem v koridoru Krompach, Plešivec s cílem vrcholu Luže. Pohledová osa Hvozd – Suchý vrch vedena Z směrem k dominantě regionálního významu Suchý vrch v koridoru přes Ovčí vrch, protíná údolí Hamerského potoka s cílem Suchého vrchu. Pohledové osy z Hvozdu umožňují vnímání nadregionálních a regionálních přírodních dominant, které určují prostorové vztahy v krajině	2
POH 05	Hvozd – Plešivec – Luž		2
POH 06	Hvozd – Suchý vrch		2
POH 07	Hvozd – Klíč		2,3,4, 5,6
POH 08	Luž – Jedlová	Pohledová osa Luž – Jedlová je vedena ve směru V-SZ v s cílem na dominantu Jedlová. Pohledová osa Luž – Malý Stožec je vedena V-SZ směrem v koridoru Pěnkavčí vrch, na hřebenu údolnice Chřibské Kamenice s cílem vrchu Malý Stožec. Pohledové osy z Luže propojují dominanty nadregionálního a regionálního významu v západní části CHKO.	2,3,4, 5,6
POH 09	Luž – Malý Stožec		2,3,4
POH 10	Klíč – Jezevčí vrch	Pohledové osy z dominanty nadregionálního významu vrchu Klíč jsou vedeny ve směrech V, SV, S, SZ. Pohledová osa Klíč – Jezevčí vrch je vedena ve směru Z–V s cílem Jezevčí vrch. Koridor osy vede přes Kamenitý vrch, nad Cvikovem, přes úpatí Jeleního vrchu k Jezevčímu vrchu. Pohledová osa propojuje dominanty nadregionálního významu v jižní části CHKO Pohledová osa Klíč – Suchý vrch je vedena ve směru SV k dominantě regionálního významu Suchý vrch. Koridor pohledové osy vede přes Svor, Rousínov směrem k Suchému vrchu. Pohledová osa Klíč – Kobyla je vedena ve směru SV k cíli vrchu Kobyla. Koridor je veden přes Svor k vrchu Kobyla. Pohledová osa Klíč – Čihadlo – Luž je vedena SV směrem, propojuje dominanty nadregionálního významu přes vrch Čihadlo. Pohledová osa Klíč – Bouřný je vedena přes západní část Svoru, Rousínovský vrch na cíl Bouřný ve směru SV. Pohledová osa Klíč – Pěnkavčí vrch propojuje dominanty nadregionálního významu ve směru SV. Koridor vede přes Rousínovský vrch, mezi vrchy Bouřný a Malý Stožec. Pohledová osa Klíč – Velký Buk propojuje dominanty nadregionálního a regionálního významu, utvářející prostorové vztahy. Krátký koridor v zalesněném území. Pohledová osa Klíč – Tolštejn je významný pohledový koridor ve směru sever propojující dvě dominanty nadregionálního a regionálního významu. Pohledová osa Klíč – Jedlová je významný pohledový koridor ve směru sever propojující dvě dominanty nadregionálního významu. Pohledová osa Klíč – Velká Tisová – Popelová hora – Malý Stožec je dlouhá pohledová osa ve směru SZ propojující významné přírodní dominanty. Vede zalesněným územím.	2,3
POH 11	Klíč – Suchý vrch		2,3
POH 12	Klíč – Kobyla		3
POH 13	Klíč – Čihadlo – Luž		2,3
POH 14	Klíč – Bouřný		3
POH 15	Klíč – Pěnkavčí vrch		3,4,5,6
POH 16	Klíč – Velký Buk		3
POH 17	Klíč – Tolštejn		3,4,5,6
POH 18	Klíč – Jedlová		3,4,5,6
POH 19	Klíč – Velká Tisová – Popelová hora – Malý Stožec		3, 5, 6
POH 20	Klíč – Sokol		3,4
POH 21	Klíč – Studenec		3,4,5
POH 22	Klíč – Zlatý vrch		3,4,

		Pohledová osa Klíč – Sokol vede přes Malý Buk a protíná východní okraj Kytlice a cílí na vrch Sokol. Pohledová osa Klíč – Studenec je významná osa propojující nadregionální dominanty ve směru SZ. Pohledový koridor vede přes Medvědí vrch, údolí Kamenice, Malý Javorník k dominantě Studenec. Pohledová osa Klíč – Zlatý vrch je osa propojující nadregionální a regionální dominantu ve směru SZ. Pohledový koridor vede přes Medvědí vrch, údolí Kamenice ke Zlatému vrchu.	
POH 23	Malý Stožec – Jedlová	Pohledové osy z dominanty regionálního významu Malý Stožec jsou vedeny ve směrech V, JV, J, JZ, Z, SZ, S. Pohledová osa Malý Stožec – Jedlová je vedena ve směru Z–V. Koridor osy je krátký a spojuje dva vrcholy. Pohledová osa Malý Stožec – Pěnkavčí vrch je vedena ve směru V hlavnímu hřebenu na Pěnkavčím vrchu. Koridor v zalesněném území. Pohledová osa Malý Stožec – Bouřný je vedena ve směru JV k cíli vrchu Bouřný. Koridor je veden přes údolí Chřibské Kamenice k vrchu Bouřný. Pohledová osa Malý Stožec – Kobyla je vedena JV směrem, propojuje dominanty regionálního významu přes samotu Nová Huť. Pohledová osa Malý Stožec – Zelený vrch dlouhá osa ve směru JV k cíli Zelený vrch, propojuje dominanty regionálního významu ve střední části LH. Pohledová osa Malý Stožec – Velký Buk propojuje dominanty regionálního významu ve směru JV. Koridor vede na úbočí Velké Tisové přes Střední vrch. Pohledová osa Malý Stožec – Sokol propojuje dominanty regionálního významu, utvářející prostorové vztahy. Krátký koridor v zalesněném území. Pohledová osa Malý Stožec – Malá Tisá – Javor je významný pohledový koridor ve směru JZ propojující dominanty regionálního významu v zalesněné části. Pohledová osa Malý Stožec – Studenec je významný pohledový koridor ve směru JZ propojující dvě dominanty nadregionálního a regionálního významu, kříží údolí Chřibské Kamenice. Pohledová osa Malý Stožec – Spravedlnost je dlouhá pohledová osa ve směru SZ propojující významné přírodní dominanty. Vede zalesněným územím nad obcí Chřibská.	5,6
POH 24	Malý Stožec – Pěnkavčí vrch		3,4,5
POH 25	Malý Stožec – Bouřný		2,3,5
POH 26	Malý Stožec – Kobyla		2,3,4,5
POH 27	Malý Stožec – Zelený vrch		2,3,4,5
POH 28	Malý Stožec – Velký Buk		3,4,5
POH 29	Malý Stožec – Sokol		4,5
POH 30	Malý Stožec – Malá Tisá – Javor		4,5
POH 31	Malý Stožec – Studenec		5
POH 32	Malý Stožec – Spravedlnost		5
POH 33	Studenec – kostel Kytlice	Pohledové osy z dominanty regionálního významu Malý Stožec jsou vedeny ve směrech V, JV, J, JZ, Z, SZ, S. Pohledová osa Malý Stožec – Jedlová je vedena ve směru Z–V. Koridor osy je krátký a spojuje dva vrcholy. Pohledová osa Malý Stožec – Pěnkavčí vrch je vedena ve směru V hlavnímu hřebenu na Pěnkavčím vrchu. Koridor v zalesněném území. Pohledová osa Malý Stožec – Bouřný je vedena ve směru JV k cíli vrchu Bouřný. Koridor je veden přes údolí Chřibské Kamenice k vrchu Bouřný. Pohledová osa Malý Stožec – Kobyla je vedena JV směrem, propojuje dominanty regionálního významu přes samotu Nová Huť. Pohledová osa Malý Stožec – Zelený vrch dlouhá osa ve směru JV k cíli Zelený vrch, propojuje dominanty regionálního významu ve střední části LH. Pohledová osa Malý Stožec – Velký Buk propojuje dominanty regionálního významu ve směru JV. Koridor vede na úbočí Velké Tisové přes Střední vrch. Pohledová osa Malý Stožec – Sokol propojuje dominanty regionálního významu, utvářející prostorové vztahy. Krátký koridor v zalesněném území. Pohledová osa Malý Stožec – Malá Tisá – Javor je významný pohledový koridor ve směru JZ propojující dominanty regionálního významu v zalesněné části. Pohledová osa Malý Stožec – Studenec je významný pohledový koridor ve směru JZ propojující dvě dominanty nadregionálního a regionálního významu, kříží údolí Chřibské Kamenice.	4,5
POH 34	Studenec – kostel Kamenický Šenov		4,5

		Pohledová osa Malý Stožec – Spravedlnost je dlouhá pohledová osa ve směru SZ propojující významné přírodní dominanty. Vede zalesněným územím nad obcí Chřibská.	
Cíle ochrany:			
Ochrana nadregionálních a regionálních dominant v krajině před negativními výškovými stavbami.			

Obrázek 22: Lokalizace pohledových os

Tabulka 18: Přehled pohledových os doplňkových

ID	Krajinné osy (doplňkové osy průhledů)	KC
POD 01	Hvozd – kostel Petrovice	2
POD 02	Hvozd – Sokol	2
POD 03	Hvozd – Zámecký vrch	2
POD 04	Hvozd – kostel Krompach	2
POD 05	Hvozd – zámek Krompach	2
POD 06	Klíč – Malý Buk	3
POD 07	Klíč – Medvědí hůrka	3
POD 08	Malý Stožec – Plešivec	5
POD 09	Malý Stožec – Kamzičí vrch	5
POD 10	Malý Stožec – Hřebec	5
POD 11	Jedlová – Tolštejn	5
POD 12	Studenec – Zlatý vrch	6
POD 13	Studenec – Javor	4,5
Cíle ochrany:		
Ochrana dominant v krajině před negativními výškovými stavbami.		

Foto 35: Pohled z Hvozdu – pohledová osa na Jezevčí vrch Luž a Klíč

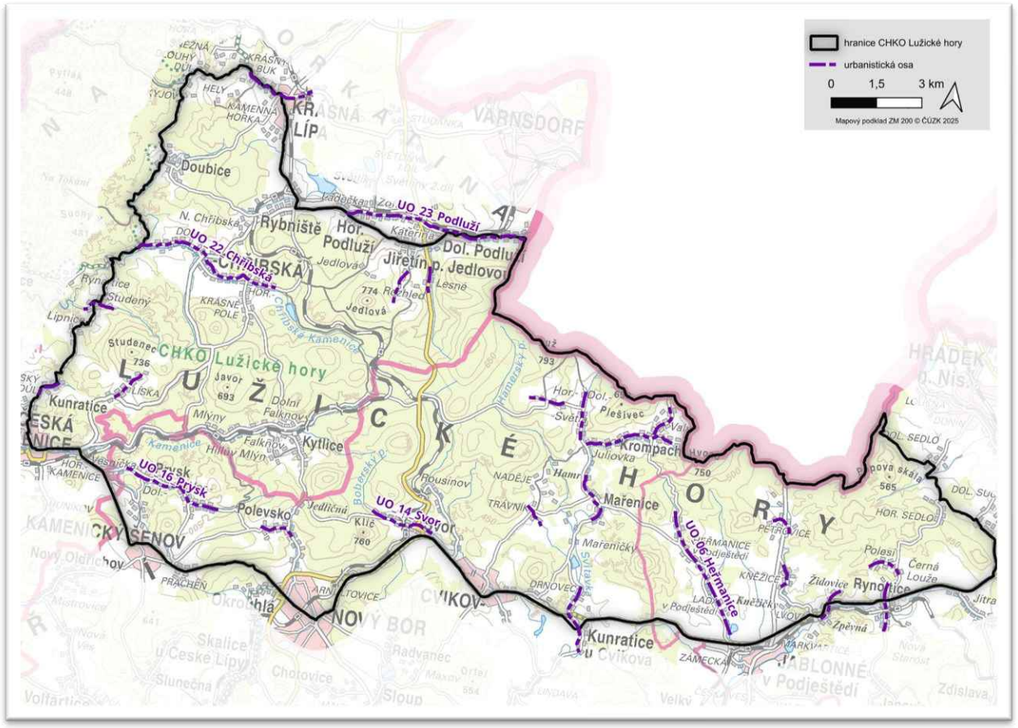

Tabulka 19: Přehled os urbanistických

ID	Urbanistické osy	Charakteristika	KC
UO 01	Rynoltice	Osu urbanistické struktury ve směru S-J tvoří pravostranný přítok Panenského potoka, kolem kterého byla založena středověká lánová ves Rynoltice, jež tvoří kostru údolního osídlení v délce 1,5 km.	2
UO 02	Polesí	Osa rozvolněné zástavby novověké osady je V-Z v délce 1 km.	2
UO 03	Židovice	Osu drobné urbanistické struktury ve směru SV–JZ tvoří drobný tok, kolem kterého byla založena novověká ves.	2
UO 04	Petrovice	urbanistické struktury ve směru S–J tvoří silnice II/270 a Kněžický potok, kolem kterého byla založena středověká lánová ves Petrovice, jež tvoří kostru údolního osídlení v délce 1 km.	2
UO 05	Kněžice	Osu urbanistické struktury ve směru S–J tvoří silnice II/270 a Kněžický potok, kolem kterého byla založena středověká lánová ves Kněžice, jež tvoří kostru údolního osídlení v délce 1 km.	2
UO 06	Heřmanice	Osu urbanistické struktury ve směru SZ–JV tvoří pravostranný přítok Heřmanického potoka, kolem kterého byla založena typická středověká lánová ves, jež tvoří kostru údolního osídlení v délce 4 km	2
UO 07	Kunratice u Cvikova	Osu urbanistické struktury ve směru S–J tvoří Svitavka, kolem které byla založena typická středověká lánová ves, jež tvoří kostru údolního osídlení v délce 2,5 km.	2
UO 08	Mařenice	Osu urbanistické struktury ve směru S–J tvoří Svitávka, kolem které byla založena typická středověká lánová ves, jež tvoří kostru údolního osídlení v délce 2,5 km.	2
UO 09	Trávník-Naděje	Osu urbanistické struktury ve směru SZ – JV pravostranný přítok Svitavky, kolem které byla založena novověká ves na principu lánové vsi, jež tvoří kostru rozvolněného osídlení v délce 1 km.	2
UO 10	Valy	Osu urbanistické struktury ve směru S–J tvoří ulice, kolem které byla založena novověká ulicová ves, jež tvoří kostru svažitého osídlení v délce 1,5 km.	2
UO 11	Krompach – Juliovka	Osu urbanistické struktury ve směru V–Z tvoří Krompašský potok, kolem kterého byla založena pozdně středověká lánová ves, jež tvoří kostru svažitého osídlení v délce 3 km.	2
UO 12	Dolní Světlá	Osu urbanistické struktury ve směru S–J tvoří Svitavka, kolem které byla založena pozdně středověká lánová ves, jež tvoří kostru údolního osídlení v délce 1,5 km	2
UO 13	Horní Světlá	Osu urbanistické struktury ve směru Z–V tvoří pravostranný přítok Svitávky, kolem kterého byla založena pozdně středověká lánová ves, jež tvoří kostru výrazně svažitého osídlení v délce 1,5 km.	2
UO 14	Svor	Osu urbanistické struktury ve směru Z–V tvoří Boberský potok, kolem kterého byla založena raně novověká ves na principu lánové vsi, jež tvoří kostru osídlení v délce 2,5 km.	3
UO 15	Polevsko	Osu urbanistické struktury ve směru Z – JV tvoří pravostranný přítok Šporky, kolem kterého byla založena raně novověká ves na principu lánové vsi, jež tvoří kostru svažitého osídlení v délce 3,5 km.	3
UO 16	Prysk	Osu urbanistické struktury ve směru Z–V tvoří Pryský potok, kolem kterého byla založena pozdně středověká lánová ves, jež tvoří kostru výrazně údolního osídlení v délce 3,5 km.	4
UO 17	Líska	Osu urbanistické struktury ve směru SV – JZ tvoří Lísecký potok, kolem kterého byla založena středověká lánová ves, jež tvoří kostru výrazně svažitého osídlení v délce 1,5 km.	4
UO 18	Kunratice	Osu urbanistické struktury ve směru SV – JZ tvoří Bílý potok, kolem kterého byla založena středověká lánová ves, jež tvoří kostru svažitého osídlení v délce 1 km.	4
UO 19	Studený	Osu urbanistické struktury ve směru Z–V tvoří Studený potok, kolem kterého byla založena pozdně středověká lánová ves, jež tvoří kostru osídlení v délce 1,5 km.	5
UO 20	Lesné	Osu urbanistické struktury ve směru S–J tvoří Lesenský potok, kolem kterého vznikla osada na principu ulicové vsi, jež tvoří krátké osídlení v délce 1,5 km.	6
UO 21	Rozhled	Osu urbanistické struktury ve směru S–J tvoří Bílý potok, kolem kterého byla založena novověká ves na principu lánové vsi, jež tvoří krátké svažité osídlení v délce 1,5 km.	6
UO 22	Chřibská	Osu urbanistické struktury ve směru Z–V tvoří říčka Chřibská Kamenice, kolem které byla založena pozdně středověká lánová ves, jež tvoří kostru osídlení v délce 5 km.	6

UO 23	Podluží	Osu urbanistické struktury ve směru Z–V tvoří říčka Lužnička, kolem které byla založena pozdně středověká lánová ves Dolní Podluží, později rozšířená západně do Horního Podluží, jež tvoří kostru osídlení v délce 6,5 km.	6
UO 24	Krásná Lípa	Osu urbanistické struktury ve směru Z–V tvoří říčka Křinice, kolem které byla založena středověká lánová ves, jež tvoří kostru osídlení v délce 3 km.	6
Cíle ochrany:			
Zachovat liniový charakter sídla Rynoltice, Polesí, Petrovice, Kněžice, Heřmanice, Kunratice u Cvikova, Mařenice, Trávník, Naděje, Krompach, Juliovka, Dolní a Horní Světlá, Prysk, Studený, Rozhled, Podluží s osou potoka, nerozvíjet zástavbu v kolmém směru. Zachovat liniovou strukturu zástavby Židovice, nezastavovat prostor mezi zástavbou a lesem. Zachovat liniový ulicový charakter hlavní kostry sídla Valy s osou ulice, nerozvíjet zástavbu v kolmém směru, nedoplňovat zástavbu mezi vedlejšími osami (ulicemi). Zachovat rozvolněný liniový charakter v západní části sídla Svor s osou potoka, nerozvíjet zástavbu v kolmém směru v západní části. Zachovat liniový charakter centrální části sídla Polevsko s osou potoka, nepokračovat v rozvoji zástavby v kolmém směru. Zachovat rozvolněný liniový charakter západní sídla Kunratice s osou potoka, nerozvíjet zástavbu v kolmém směru, nepokračovat v plošném rozšiřování sídla, novou zástavbu směřovat mimo CHKO. Zachovat liniový charakter zástavby Lesné s osou potoka, novou zástavbu omezuje zalesněné sevřené údolí, lze doplnit proluky v linii. Zachovat liniový charakter zástavby Chřibská s osou potoka, nerozvíjet zástavbu v kolmém směru (vyjma samostatné lokality Krásné Pole). Zachovat liniový charakter zástavby Krásné Lípy s osou potoka, nepokračovat v rozvoji zástavby v kolmém směru, nepokračovat v plošném rozvoji zástavby.			

Obrázek 23: Lokalizace os urbanistických

B.4.5. Další krajinné hodnoty

V rámci hodnocení území byly (dle metodiky nepovinně) identifikovány další prvky a jevy, které tvoří hodnoty krajinného rázu a jsou sledovány jako jevy územně analytických podkladů.

Poskytnuté územně analytické podklady se liší rozsahem i obsahem.

Pro ORP Liberec, ORP Děčín a ORP Varnsdorf byla poskytnuta data v členění podle Metodiky sledovaných jevů pro územně analytické podklady (Metodický návod k příloze č. 1 vyhlášky č. 500/2006 Sb.).

A011 Urbanistické a krajinné hodnoty

A011 Urbanistická kompoziční osa, prostorové předěly, pohledové a kompoziční osy (ORP Liberec)

A011 Místo dalekého výhledu, místo významného pohledu na sídlo, místo panoramatického výhledu, terénní dominanty, významný vyhlídkový bod (ORP Liberec)

A011 Zachovalá cenná urbanistická hodnota, harmonie sídla a krajinného rámce, lokální historické centrum obce (ORP Liberec)

A011 Místo vyhlídky bod (ORP Děčín, Varnsdorf)

A011 Významné pohledové osy linie (ORP Děčín, Varnsdorf)

A011 Urbanisticky významný kompoziční prvek polygon (ORP Děčín, Varnsdorf)

A011 Dominanty pozitivní přírodní a kulturní bod (ORP Děčín, Varnsdorf)

A011 Místo významné události bod (ORP Děčín, Varnsdorf)

A011 Stavba typická pro místní ráz polygon (ORP Děčín, Varnsdorf) - drobné památky, stavby,

A011 Stavba typická pro místní ráz bod (ORP Děčín, Varnsdorf) - drobné památky, stavby, …

A011 Architektonicky významný objekt – soubor polygon (ORP Děčín, Varnsdorf) – drobné památky, stavby, …

A011a Struktura a výška zástavby

A011a Struktura a výška zástavby polygon (ORP Liberec)

A13a Architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb

A013a Architektonicky cenná stavba – soubor, drobná architektonicky cenná stavba, historicky významná stavba – soubor, významná stavební dominanta (ORP Liberec)

A013a Místo významné události bod (ORP Liberec)

A013a Architektonicky významný objekt – soubor polygon (ORP Liberec) – historicky cenná stavba – soubor, architektonicky cenná stavba – soubor, drobná architektonicky cenná stavba, významná stavební dominanta

Pro ORP Nový Bor a Rumburk byly poskytnuty pouze výkresy hodnot, které obsahují tyto jevy

- pro ORP Nový Bor – významný vyhlídkový bod, místo významné události, architektonicky významná stavba – soubor, historicky významná stavba – soubor,
- pro Rumburk – architektonicky cenná stavba, historicky významná stavba, místo významné události, místo vyhlídky, dominanta přírodní, dominanta stavební, dominanta technická, region lidové architektury, urbanisticky hodnotné území.

Data z ÚAP jsou začleněna do kulturně-historických charakteristik a hodnot v rámci krajinných celků, krajinných prostorů a lokalit soustředěných hodnot. Dále jsou zkoordinována s již sledovanými hodnotami – významné dominanty, významné horizonty a krajinné osy. Rovněž jsou uvedena v datové a výkresové části dokumentu.

Z analýzy vyplývá, že pro řešené území je vhodné dále sledovat další krajinné hodnoty:

- místa výhledů
- dochovaná urbanistická struktura.

B.4.5.1. Místa výhledů

V území byly identifikovány výhledy různého typu a významu. V tabulkách jsou proto členěny podle významu na:

- nadregionální – výhledy z nich jsou daleko za hranice CHKO Lužické hory
- regionální – výhledy z nich jsou v rámci CHKO Lužické hory, ale nad rámec krajinných celků
- lokální – výhledy jsou většinou v rámci krajinného prostoru.

podle typu na:

- bodové (rozhledny, umělé vyhlídky, místa výhledů)
- liniové (silnice, cesty, pěšiny).
- (VBNR – výhled bodový nadregionální, VBR – výhled bodový regionální, VBL – výhled bodový lokální, VLNR – výhled liniový nadregionální, VLR – výhled liniový regionální, VLL – výhled liniový lokální)

Tabulka 20: Místa výhledů – bodové

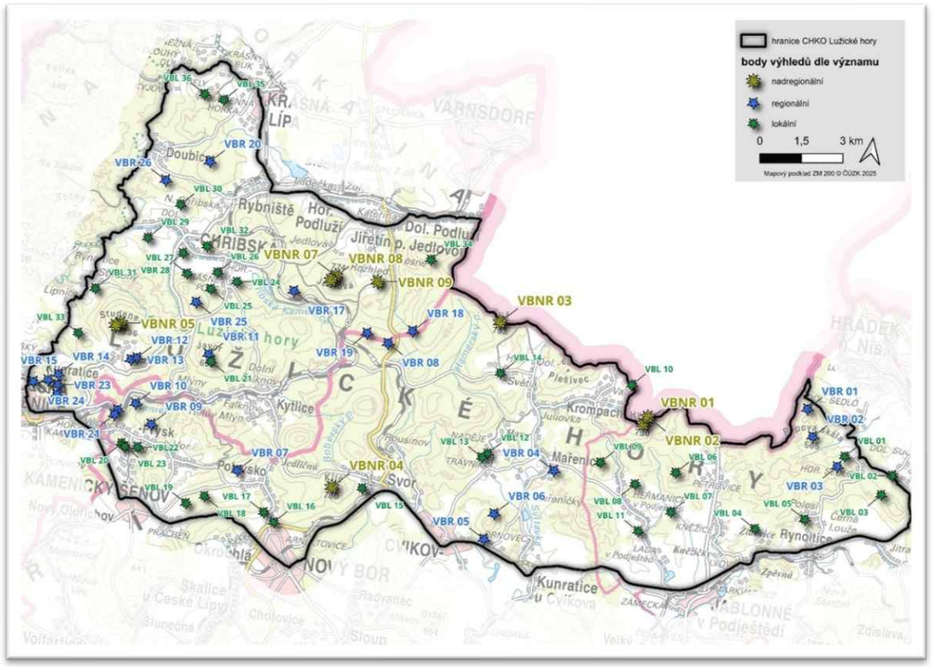
Název		KC
Nadregionální		
VBNR 01	Hvozd I rozhledna	2
VBNR 02	Hvozd II vyhlídkové místo	2
VBNR 03	Luž	2
VBNR 04	Klíč	3
VBNR 05	Studenec I rozhledna	5
VBNR 06	Studenec II vyhlídkové místo	5
VBNR 07	Jedlová I rozhledna	5,6
VBNR 08	Jedlová II vyhlídkové místo	5,6
VBNR 09	Tolštejn	6
Regionální		
VBR 01	Kohoutí vrch	1
VBR 02	Popova skála	1
VBR 03	Vraní skály	1, 2
VBR 04	Kalvárie Mařenice	2
VBR 05	Švýcárna	3
VBR 06	Schillerova vyhlídka	3
VBR 07	Polevský vrch	3
VBR 08	Stožec	3
VBR 09	Střední vrch	4
VBR 10	Herdštejn	4
VBR 11	Javor	4, 5
VBR 12	Zlatý vrch	4
VBR 13	Stříbrný vrch	4
VBR 14	Kunratický vrch	4
VBR 15	Vyhlídka Ponorka	4
VBR 16	Jehla	4
VBR 17	Malý Stožec	5
VBR 18	Pětikostelní kámen	5
VBR 19	Konopáč	5, 6
VBR 20	Karlova výšina	5,6
VBR 21	Břidličný vrch	4
VBR 22	Pustý zámek	4
VBR 23	Vyhlídka Tell Platte	4
VBR 24	Pekelský důl	4
VBR 25	Kamzičí vrch	5
VBR 26	Spravedlnost	5
Lokální		
VBL 01	Horní Sedlo	1
VBL 02	Dolní Sedlo	1
VBL 03	Pod Ostrým vrchem	1
VBL 04	Židovice	2
VBL 05	Vyhlídka Havran	2
VBL 06	Sokol Z úbočí	2
VBL 07	Petrovické Domky	2
VBL 08	Pod Kamenným vrchem	2
VBL 09	Zámecký vrch	2
VBL 10	Jánské kameny	2
VBL 11	Heřmanice	2
VBL 12	Trávník I Drbošova vyhlídka	2
VBL 13	Trávník II Knesplova vyhlídka	2
VBL 14	Horní Světlá	3

VBL 15	Sokolčík	3
VBL 16	Skalka	3
VBL 17	Arnultovice	3
VBL 18	Klučky I	3
VBL 19	Klučky II	3
VBL 20	Stráž	4
VBL 21	Javorník	4
VBL 22	Písková vyhlídka	4
VBL 23	Boží hrob	4
VBL 24	Krásné Pole I	5
VBL 25	Krásné Pole II	5
VBL 26	Krásné Pole III	5
VBL 27	Pod lesním divadlem Chřibská	5
VBL 28	Lipový vrch	5
VBL 29	Dolní Chřibská	5
VBL 30	U Liščího Bělidla	5
VBL 31	Studený	5
VBL 32	Chřibská	5
VBL 33	Wowczakův vrch	5
VBL 34	Malý Weberger	5
VBL 35	Nad Krásnou Lípou	6
VBL 36	Kamenná Horka	6

Tabulka 21: Místa výhledů – liniové

Název		**KC**
Nadregionální		
VLNR 01	Dolní Sedlo I	1
VLNR 02	Dolní Sedlo II	1
VLNR 03	Dolní Sedlo III	1
VLNR 04	Dolní Sedlo IV	1
VLNR 05	Židovice	2
VLNR 06	Petrovické Domky I	2
VLNR 07	Polní Domky I	2
VLNR 08	Heřmanice I	2
VLNR 09	Heřmanice II	2
VLNR 10	Trávník I	2
VLNR 11	Horní Světlá I	2
VLNR 12	Horní Světlá II	2
VLNR 13	Horní Světlá III	2
VLNR 14	Horní Světlá IV	2
VLNR 15	Horní Světlá V	2
VLNR 16	Svor	3
VLNR 17	Polevský vrch	3
VLNR 18	Polevsko II/211	3
VLNR 19	II/263	4
VLNR 20	Sudomova louka	4
VLNR 21	Tolštejn I	6
VLNR 23	Tolštejn II	6
VLNR 24	Kamenná Horka I	6
Regionální		
VLR 01	I/35 I	1
VLR 02	Rynoltice I	2
VLR 03	Rynoltice II	2
VLR 04	Rynoltice III	2
VLR 05	Černá Louže I	2
VLR 06	Černá Louže II	2
VLR 07	I/35 II	2
VLR 08	II/270	2
VLR 09	Petrovické Domky II	2
VLR 10	Heřmanice III	2
VLR 11	Heřmanice IV	2
VLR 12	I/35 IV	2
VLR 13	Valy I	2
VLR 14	Valy II	2
VLR 15	Trávník II	2
VLR 16	Trávník III	2
VLR 17	Prácheň	3
VLR 18	Líska I	5
VLR 19	Líska II	5
VLR 20	Líska III	5
VLR 21	Líska IV	5
VLR 22	Chřibské koupaliště	5
VLR 23	Tolštejn III	6
VLR 24	Tolštejn IV	6
VLR 25	Rozhled I	6
Lokální		
VLL 01	Petrovice I	2
VLL 02	Petrovice II	2
VLL 03	Petrovice III	2
VLL 04	Petrovice IV	2
VLL 05	I/35 IV	2
VLL 06	Krompach	2
VLL 07	Juliovka	2
VLL 08	Trávník IV	2
VLL 09	Trávník V	2
VLL 10	Kytlice	4
VLL 11	Dolní Falknov	4
VLL 12	Horní Chřibská	5
VLL 13	Od Bajtlichu	6
VLL 14	Rozhled II	6

Obrázek 24: Místa výhledů bodové

Obrázek 25: Místa výhledů liniové

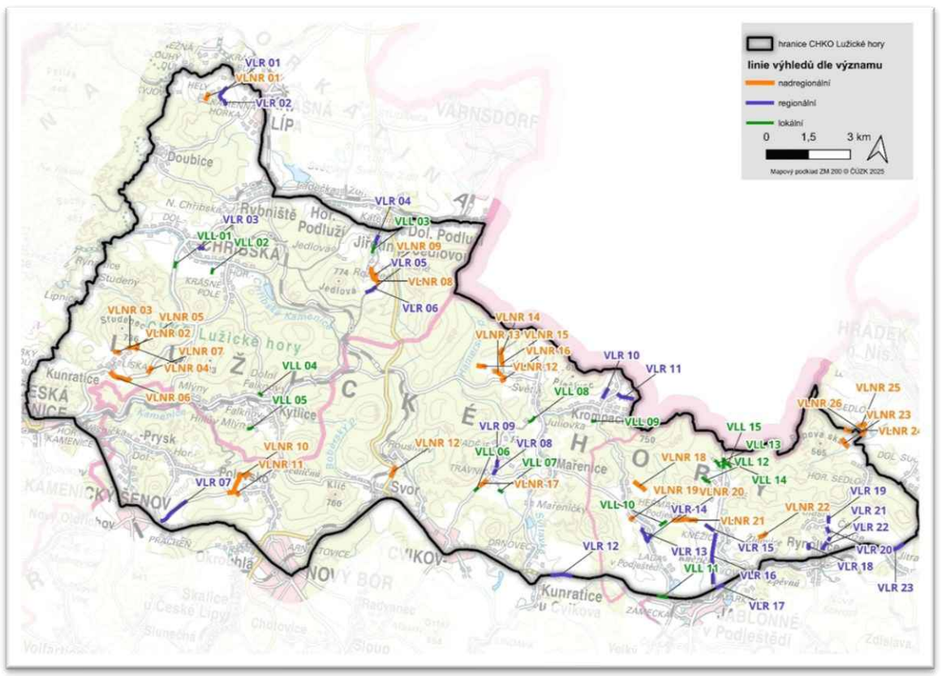

Foto 36: Pohled z vyhlídky Švýcárna na Ještědský hřeben

Foto 37: Pohled z Vyhlídky u Kapličky (Polevsko) na dominantu vrchu Klíč, Pěnkavčí vrch v pozadí

Na základě předchozí specifikace míst výhledů byly vybrány a podrobně popsány místa s ikonickými výhledy, které jsou výjimečné svými kruhovými dalekými rozhledy až za hranici CHKO Lužické hory.

Tabulka 22: Místa ikonických výhledů a jejich charakteristika a cíle ochrany

ID	Místa ikonických výhledů	Charakteristika	KC
MIV 01	Popova skála	Výjimečný kruhový rozhled ze skalní vyhlídky na Popově skále. Z vyhlídkového místa je kruhový výhled na Ještědský hřeben, Jizerské hory, Krkonoše, Lužické hory, Hrádek nad Nisou, Turow, České středohoří, Ralsko, Žitavská pánev.	1
MIV 02	Hvozd	Výjimečný kruhový rozhled z rozhledny Hvozd i z vyhlídkového místa na Ještědský hřeben, Jizerské hory, Krkonoše, České středohoří, Českolipsko, Ralsko, Oybin, Žitavská pánev.	2
MIV 03	Luž	Výjimečný kruhový rozhled z vyhlídkové věže na Luži i z vyhlídkového místa na Labské pískovce, České středohoří, Ještěd, Českolipsko, Ralsko, Groschönau.	2
MIV 04	Klíč	Výjimečný kruhový rozhled z vrcholové partie na Klíči na Labské pískovce, České středohoří, Ještěd, Jizerské hory, Českolipsko, Ralsko.	3
MIV 05	Střední vrch u Dolního Prysku	Výjimečný kruhový rozhled ze skalní stěny a vyhlídkového místa (593 m). Výhled na údolí Kamenice, Studenec, Jedlovou, Pěnkavčí vrch, České středohoří, Českosaské Švýcarsko, Labské pískovce.	4
MIV 06	Studenec	Výjimečný kruhový rozhled z rozhledny na Studenci na Labské pískovce, České středohoří, Ještěd, Krkonoše, Českolipsko, Ralsko	5
MIV 07	Jedlová	Výjimečný kruhový rozhled z rozhledny Jedlová na Labské pískovce, Krušné hory, České středohoří, Ještěd, Krkonoše, Jizerské hory. Rušivé technické stožáry.	6
Cíle ochrany:			
Chránit současnou skalní vyhlídky před negativními dominantami. Neobnovovat chatu na Hvozdu a hostinec na Luži. Zachovat výškovou hladinu okolní zeleně. Neumisťovat konkurenční dominanty (viz např. telekomunikační stožár).			

Obrázek 26: Ikonické výhledy

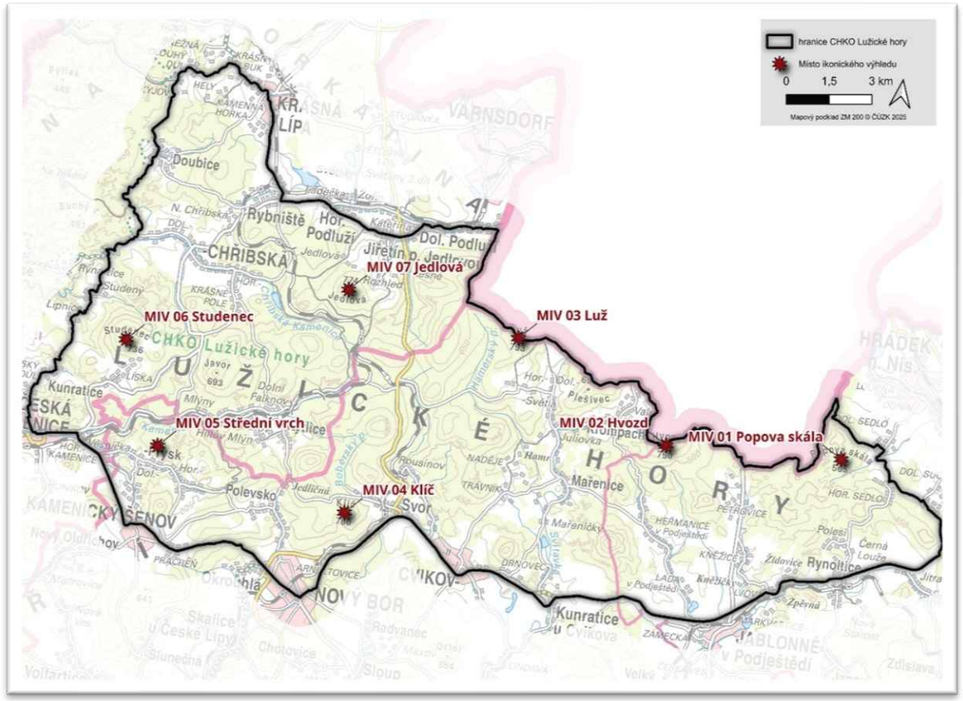

Foto 38: Rozhledna na Hvozdu

Foto 39: Pohled z vyhlídkového místa na Hvozdu k Ještědskému hřbetu

Foto 40: Pohled z Klíče na JV území Lužických hor

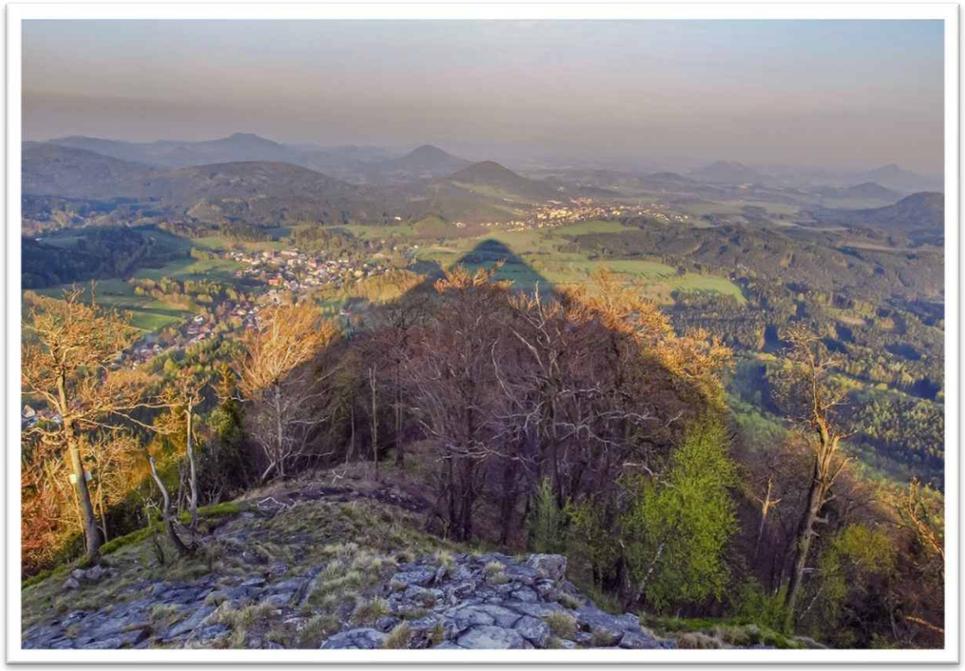
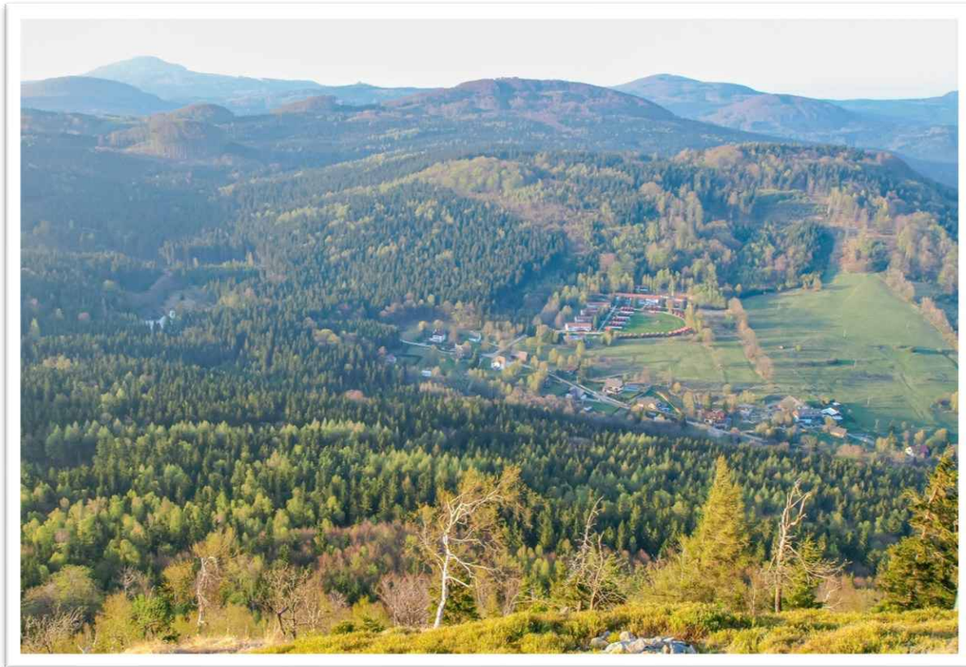

Foto 41: Pohled z Klíče na sever směrem k Jedlové

B.4.5.2. Dochovaná urbanistická struktura

Dochovaná urbanistická struktura je významnou hodnotou kulturně-historické charakteristiky krajinného rázu. Pro potřeby tohoto dokumentu byly využity indikační skici stabilního katastru (z nich lze vyčíst strukturu zástavby v roce prvního číslování domů 1770 a kolem roku 1843), letecké snímky z roku 1953, územně analytické podklady, údaje z Preventivního hodnocení krajinného rázu CHKO Lužické hory (2011), podklady od Správy CHKO LH (2024) a vlastní šetření.

V tabulkách jsou popsány nejcennější lokality dochované urbanistické struktury. Kromě nich jsou pro Lužické hory charakteristické i drobnější osady a samoty, ať už obytného, rekreačního (chatové areály) nebo technického (např. drážní domky, nádraží), případně specifického charakteru (rozhledna). Osady a samoty zde nejsou popsány, ale jsou uvedeny v rámci krajinných prostorů a kategorizace obcí.

Tabulka 23: Přehled dochované urbanistické struktury

ID	Dochovaná urbanistická struktura	Charakteristika	KC
DUS 01	Horní Sedlo	Dochovaná struktura mladší severní pravidelné ulicové části a starší jižní nepravidelné rozvolněné zástavby podél cesty (první zmínka 1720).	1
DUS 02	Polesí	Dochovaná struktura sídla s nepravidelnou rozvolněnou zástavbou (první zmínka 1720).	2
DUS 03	Černá Louže	Dochovaná struktura drobného sídla s nepravidelnou rozvolněnou zástavbou, srostlé se zástavbou Polesí (první zmínka 1581).	2
DUS 04	Rynoltice	Částečně dochovaná struktura údolní lánové vsi, dochována spíše drobná údolní zástavba, starší statky nad údolní nivou částečně nebo zcela zanikly (první zmínka 1352).	2
DUS 05	Židovice	Částečně dochovaná struktura několika statků nad údolní nivou, doplněných několika drobnými staveními v údolí (první zmínka 1574).	2

DUS 06	Petrovice	Dochovaná struktura zástavby v centrální části obce, tj. původní pozdně středověké přípotoční údolní lánové vsi orientované podél vodního toku (první zmínka 1391).	2
DUS 07	Kněžice	Dochovaná struktura zástavby drobné pozdně středověké údolní lánové vsi s málo dochovanými původními objekty (první zmínka 1391).	2
DUS 08	Kněžičky	Drobné sídlo s dochovanou strukturou zástavby několika původních patrových statků ve svahu a několika přízemních chalup v údolí (první zmínka 1547).	2
DUS 09	Heřmanice	Dochovaná struktura převážně levobřežní zástavby pozdně středověké dlouhé přípotoční údolní lánové vsi, včetně situování nejstarších usedlostí nad údolní nivou. Poměrně rozsáhlá zástavba byla již historicky zahuštěna v údolní části (první zmínka 1391).	2
DUS 10	Lada	Částečně dochovaná zajímavá struktura zástavby mladší vsi s řadou větších usedlostí výše nad údolní nivou a drobnými chalupami v údolí (první zmínka 1752).	2
DUS 11	Valy – Krompach – Juliovka	Propojená struktura zástavby pozdně středověké přípotoční lánové vsi Krompach (nepravidelná rozvolněná zástavba s centrem u zámku a tvrze a některými staršími usedlostmi nad údolní nivou a zahuštěním v údolní části), mladší údolní Juliovky (rozvolněná zástavba podél potoka a cesty) a nejmladších Valů s ulicovou zástavbou (zástavba na pravidelných parcelách podél několika ulic s hlavní osou JZ – SV) (první zmínka 1790, 1391, 1650).	2
DUS 12	Mařenice	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké dlouhé údolní přípotoční lánové vsi. Poměrně rozsáhlá zástavba byla již historicky zahuštěna v údolní části (první zmínka 1372).	2
DUS 13	Mařeničky	Velmi rozvolněná struktura pravděpodobně mladší vsi v plochém údolí s mokřady (první zmínka 1553).	2
DUS 14	Kunratice u Cvikova	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké údolní přípotoční lánové vsi, ležící severní částí v CHKO (první zmínka 1296 nebo 1352).	2
DUS 15	Myslivny	Drobná osada založená kolem bývalé hájovny na ulicovém principu kolem malého návrší.	2
DUS 16	Horní Světlá	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké údolní přípotoční lánové vsi, s rozptylem zástavby několika stavení v horní části (první zmínka 1391).	2
DUS 17	Dolní Světlá	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké údolní přípotoční lánové vsi, v severní části zaniklá skupina stavení.	2
DUS 18	Naděje	Částečně dochovaná historická struktura sídla s nepravidelnou rozvolněnou zástavbou podél potoka a soustředěnou ulicovou zástavbou v severní části (první zmínka 1612).	2
DUS 19	Trávník	Původní struktura rozvolněné přípotoční vsi později níže podél potoka a volně do krajiny (první zmínka 1391).	2
DUS 20	Drnovec	Kompaktní volně rostlá zástavba pozdně středověké vsi (první zmínka 1391).	2
DUS 21	Rousínov	Rozvolněná struktura zástavby pozdně středověké údolní přípotoční vsi s mladší ulicovou a soustředěnou zástavbou na severu (první zmínka 1395).	3
DUS 22	Svor	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké údolní přípotoční lánové vsi v západní části obce (první zmínka 1395).	3
DUS 23	Polevsko	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké údolní přípotoční lánové vsi (první zmínka po 1400).	3
DUS 24	Klučky	Ulicová struktura zástavby drobné osady (první zmínka po 1720).	4
DUS 25	Kytlice	Plošně poměrně rozlehlá a složitá zástavba Falknova, Kytlice a Mlýnů je kombinovaná z nejstarší novověké přípotoční struktury, mladších ulicových uspořádání a rozvolněné zástavby (první zmínka 1588).	4
DUS 26	Prysk	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké až novověké údolní přípotoční vsi (první zmínka 1382).	4
DUS 27	Česká Kamenice	Městská památková zóna (první zmínka1352).	4
DUS 28	Líska	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké svažité přípotoční vsi, starší struktura původních usedlostí v severní části, postupně rozšířená podél Líseckého potoka (první zmínka 1398).	4
DUS 29	Kunratice u České Kamenice	Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké svažité přípotoční vsi (první zmínka 1398).	4
DUS 30	Studený	Dochovaná struktura zástavby svažité přípotoční vsi. (první zmínka 1451).	5
DUS 31	Dolní Chřibská	Částečně dochovaná struktura usedlostí nad údolní nivou, postupně doplněná mladší údolní zástavbou včetně průmyslové a centra městského rázu. (první zmínka 1352).	5
US 32	Horní Chřibská	Převážně dochovaná struktura novověké přípotoční vsi, doplněné pozdější údolní zástavbou včetně průmyslové s významným areálem skláren (první zmínka 1457).	5
DUS 33	Krásné Pole	Okrajové části mladší novověké ulicové vsi, částečně rozvolněná zástavba a krátká ulicová nad potokem (první zmínka 1787).	5
DUS 34	Nová Chřibská	Dochovaná struktura mladší novověké pravidelné ulicové vsi s rozptýlenou zástavbou na okraji. (první zmínka 1833).	5
DUS 35	Doubice	Dochovaná struktura původní Staré Doubice v údolní poloze a výše položené mladší Nové Doubice, obě postupně rozšiřované na principu kombinace ulicové a rozptýlené shlukové zástavby (první zmínka 1457, 1552).	5
DUS 36	Kyjov	Dochovaná rozvolněná struktura zástavby rozptýlené pozdně středověké přípotoční vsi (první zmínka 1377).	5
DUS 37	Kamenná Horka	Dochovaná rozvolněná struktura mladší novověké zástavby. (první zmínka 1787)	6
DUS 38	Krásná Lípa	Dynamická struktura původní pozdně údolní středověké vsi, postupně zahuštěné a později protknuté průmyslový areály a s vyvinutým městským centrem (první zmínka 1361).	6
DUS 39	Jiřetín pod Jedlovou	Dochovaná pravoúhlá šachovnicová struktura hornického města s náměstím. Městská památková zóna (první zmínka 1554).	6
DUS 40	Jedlová	Drobná osada s ulicovou strukturou (první zmínka kolem 1750).	6
DUS 41	Rozhled	Dochovaná struktura novověké přípotoční lánové vsi přecházející do rozvolněné zástavby v jižní části, několik usedlostí volně v krajině, kompaktní zástavba severně od Tolštejna.	6
Cíle ochrany:			
Zachovat strukturu zástavby Horní Sedlo, Polesí, Černá Louže, Rynoltice, Židovice, Petrovice, Kněžice, Kněžičky, Heřmanice, Lada, Valy, Krompach, Juliovka, Mařenice, Mařeničky, Kunratice u Cvikova, Dolní Světlá, Trávník, Drnovec, Rousínov, Svor, Klučky, Prysk, Česká Kamenice, Líska, Kunratice u České Kamenice, Studený, Dolní Chřibská, Horní Chřibská, Krásné Pole, Nová Chřibská, Doubice, Kyjov, Kamenná Horka, Krásná Lípa, Jiřetín pod Jedlovou, Jedlová, Rozhled doplnit proluky v údolní části nebo v pohledově méně exponovaných polohách urbanisticky vhodnými objekty. Nerozšiřovat zástavbu Horní Sedlo, Černá Louže, Rynoltice, Židovice, Petrovice, Heřmanice, Valy, Krompach, Juliovka, Mařenice, Mařeničky, Kunratice u Cvikova, Horní Světlá, Dolní Světlá, Trávník, Rousínov, Svor, Polevsko, Klučky, Kytlice, Prysk, Líska, Kunratice u České Kamenice, Studený, Dolní Chřibská, Horní Chřibská, Krásné Pole, Nová Chřibská, Doubice, Kyjov, Kamenná Horka, Krásná Lípa, Jiřetín pod Jedlovou, Jedlová, Rozhled mimo strukturu do pohledově exponovaných, krajinářsky cenných poloh. Novou zástavbu obce Rynoltice rozvíjet spíše mimo CHKO. Nezastavovat výše položené proluky mezi statky v obci Židovice, Kněžičky, Lada. Nerozšiřovat zástavbu mimo strukturu obce Kněžičky. Zachovat rozsah a strukturu zástavby Myslivny, nerozšiřovat. Zachovat strukturu zástavby, v územním plánu je navržena poměrně významná výstavba obce Horní Světlá. Neobnovovat zaniklou zástavbu v obci Dolní Světlá v severní části a ve svazích mimo údolní strukturu. Zachovat strukturu zástavby obce Naděje, lze doplnit vhodné proluky v ulicové zástavbě. Nerozšiřovat samoty (např. Naděje). Zachovat strukturu zástavby, územní plán obce Polevsko, Kytlice, Dolní Chřibská, Krásné Pole, Doubice, Kamenná Horka, Jiřetín pod Jedlovou poskytuje dostatečné rozvojové plochy.		

Foto 42: Pohled z Tolštejna na rozvolněnou zástavbu v obci Jedlová

Foto 43: Pohled na zástavbu v Drnovci – kompaktní volně rostlá zástavba pozdně středověké vsi

Foto 44: Dochovaná struktura zástavby pozdně středověké dlouhé údolní přípotoční lánové vsi v Heřmanicích

Foto 45: Dochovaná struktura sídla s nepravidelnou rozvolněnou zástavbou v Polesí

B.4.5.2. Dochovaná krajinná struktura – plužiny

Vizuální scéna může v Lužických horách je ovlivněna doposud viditelný způsobem členění volné krajiny, dochovanými původními plužinami. V těchto prostorech se projevují kvality a vlastnosti jednotlivých sídel a vizuálního projevu v krajině, návaznost na stopy historické plužiny a zapojení zástavby do rámce lesní a mimolesní zeleně.

Tabulka 24: Přehled dochovaných plužin

ID	Plužiny	KC
PL 01	Heřmanice	2
PL 02	Heřmanice – obora	2
PL 03	Naděje	2
PL 04	Horní Světlá I	2
PL 05	Horní Světlá II	2
PL 06	Drnovec	3
PL 07	Svor I	3
PL 08	Svor II	3
PL 09	Klučky I	3
PL 10	Klučky II	3
PL 11	Polevsko západ	3
PL 12	Polevsko sever	3
PL 13	Prácheň	4
PL 14	Horní Prysk	4
PL 15	Kytlice	4
PL 16	Líska I	4
PL 17	Líska II	4
PL 18	Kunratice	4
PL 19	Tolštejn	6
PL 20	Rozhled I	6
PL 21	Rozhled II	6
PL 22	Jedlová	6
PL 23	Křížová hora	6
PL 24	Dolní Podluží	6
Cíle ochrany:		
Chránit historické plužiny a podporovat jejich obnovu.		

Obrázek 27: Lokalizace dochovaných plužin

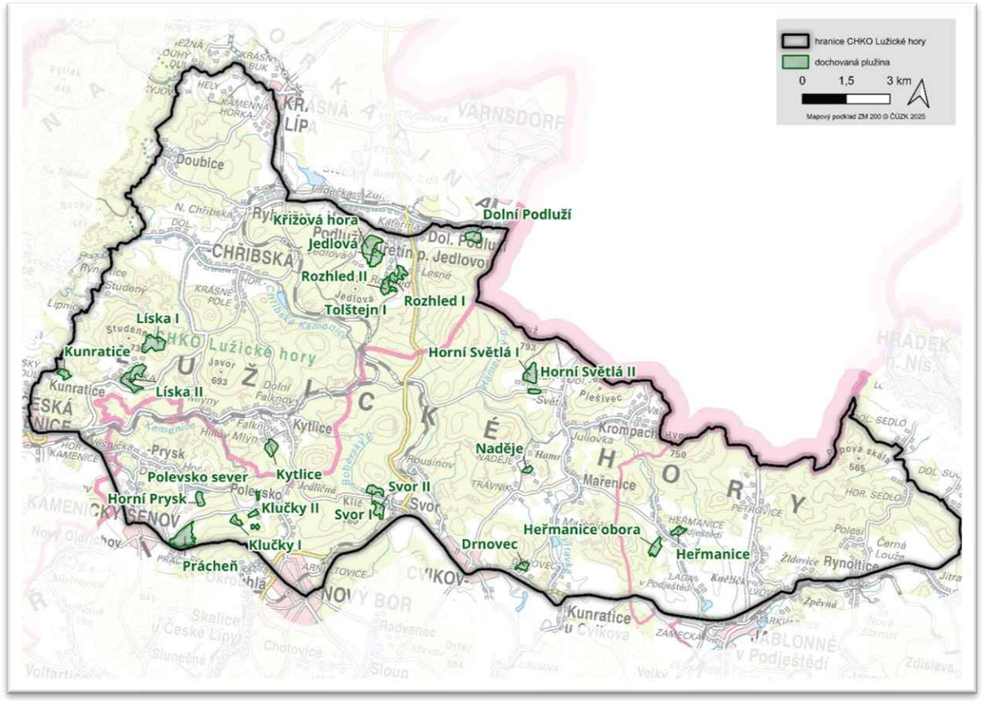

Foto 46: Dochované plužiny – Rozhled

B.5 Návrh ochrany krajinného rázu krajiny

Návrh ochrany krajinného rázu na základě zjištěných skutečností zahrnuje stanovení zásad ochrany krajinného rázu uvádějící usměrnění rozvoje území z hlediska krajinného rázu orgánem ochrany přírody a krajiny na úrovni krajinných celků, podmínky ochrany KR k zajištění ochrany krajinného rázu dle ZOPK na úrovni krajinných prostorů, návrh podmínek ochrany lokalit soustředěných hodnot KR a případná ochranná doporučení předkládající návrh směřující ke zlepšení stávajícího stavu území z hlediska ochrany krajinného rázu.

Zásady ochrany a podmínky ochrany vychází z institutu krajinného rázu jako ochranného nástroje pro činnosti v krajině, mohou mít jednak povahu obecné zásady (cíle ochrany) na úrovni krajinných celků, jednak konkretizované podmínky ochrany směřující k ochraně jednotlivých vymezených znaků krajinného rázu na úrovni krajinných prostorů, případně přítomných hodnot na úrovni lokalit soustředěných hodnot KR.

B.5.1 Zásady a doporučení pro krajinné celky a krajinné prostory

Jednotlivé zásady a doporučení pro krajinné celky jsou součástí kapitoly B.4.1. V této kapitole jsou shrnuty cíle ochrany a opatření:

Tabulka 25: Přehled cílů ochrany a opatření pro krajinné celky

Cíle ochrany:
Zachovat stávající hřebeny, vrcholy, horizonty, svahy bez technických dominant a prvků.
Zachovat stávající výhledy, průhledy, pohledy na kulturní či přírodní dominanty, vizuální osové vazby, aby nedošlo např. k jejich zalesnění, vizuálnímu narušení zástavbou, včetně zachování prostupnosti nezastavěné krajiny bez nevhodného oplocení.
Zachovat obraz sídel v krajině a dominanci významných staveb.
Zachovat vodní toky přírodního a přírodě blízkého charakteru, revitalizace toků a ekologicky funkčních vodních ploch včetně údolních niv, zachování jejich přírodního rázu.
Zachovat přirozené bezlesí (skalní výchozy, rašeliniště).
Zachovat typický přechod sídla do volné krajiny tvořeného prstenci luk (Horní Světlá, Mařenice, Krompach, Chřibská) a typického prolínání zástavby se stromovou zelení a plochami luk a pastvin (např. Kytlice, Doubice, Trávník, Naděje, Rozhled).
Zachovat přírodě blízký vzhled ekologicky stabilních lesních porostů s odpovídajícím exteriérem i strukturou včetně členitých lesních okrajů.
Zachovat charakteristické krajinné struktury pozemků mimo souvislou zástavbu sídel, zejména ochrana segmentů krajiny s dobře dochovaným členěním plužiny (např. Mezičky, Prácheň, Horní Světlá, Líska), případně její obnova např. v místech scelení půdních bloků či nevhodného intenzivního hospodaření (Chřibská, Svor, Kunratice u Cvikova, Heřmanice v Podještědí, Kněžice, Rynoltice, Jítrava aj.).
Zachovat vyvážené mozaiky ekologicky stabilních a druhově pestrých travních porostů, prostorově členěné s různou velikostí uzavřených a polootevřených prostorů, případně její obnova včetně obnovy a zakládání extenzivních lučních porostů např. v místech degradovaných nevhodným hospodařením (Chřibská, Kunratice u Cvikova, Heřmanice v Podještědí, Petrovice, Kněžice, Rynoltice, Jítrava aj.).
Zachovat kvalitní nelesní zeleň (v různorodé struktuře a pestrosti: meze, remízy, liniová a nelesní zeleň, liniový doprovod cest a vodních toků, extenzivní ovocné sady apod.), případně její obnova např. Kyjov – Hely – Kamenná Horka, Prysk.
Zachovat typickou cestní síť v krajině a silniční sítě v současném rozsahu a tradičním charakteru (terénní úpravy, povrch), případně její obnova např. v případě rozsáhlých pastevních areálů (Chřibská, Trávník, Heřmanice – Na Studené vodě, Kněžice, Kunratické Polní Domky aj.) a scelených bloků orné půdy (Jítrava).
Zachovat typickou strukturu a charakter zástavby, zejména jejích cenných segmentů s lidovou architekturou či historickými památkami.
Zachovat nezastavěnost volné krajiny s výjimkou staveb dočasného charakteru pro zemědělské a lesnické hospodaření s odpovídajícím umístěním a charakterem.
Opatření:
Prosazovat ochranu pohledově výrazných vrcholů (např. Luž, Jedlová, Hvozd, Klíč, Pěnkavčí vrch a Studenec), horizontů a svahů před nevhodnými zásahy.
Prosazovat v rámci územního plánování zachování volné krajiny mezi souvislými lesními porosty a rozptýlenou i souvislou zástavbou a její ochranu před urbanizací (zástavba, technická zařízení, doprava) a plošným zalesňováním.
Chránit v rámci územního plánování a pozemkových úprav mozaikovitost krajiny (luk, pastvin, lesní a nelesní zeleně, původní cestní síť, vodní toky a vodní plochy přírodního charakteru).
Chránit tradiční sídelní struktury a historický urbanismus sídel (zejména v případech lánových vesnic založených ve středověku, např. Mařenice, Heřmanice, Dolní Světlá, Krompach, Chřibská, Rynoltice či Kněžice) a charakter tradiční zástavby v její typické struktuře a měřítku.
Minimalizovat umisťování dominantních technických prvků a jiných objektů, které vybočují z místně obvyklého měřítka; v nezbytných případech prosazovat umístění mimo pohledově významné vrcholy a hřebeny a zajistit maximální zachování stávajícího charakteru lokalit.
Poskytovat Hodnocení krajinného rázu CHKO z hlediska krajinného rázu (VRV, 2025) jako ÚAP při tvorbě ÚP a zajišťovat, aby navrhované plošné a prostorové uspořádání nových zastavitelných ploch a podmínky ochrany krajinného rázu byly v souladu s dochovanými charakteristikami krajinného rázu pro konkrétní místa krajinného rázu.
Směřovat novou zástavbu mimo pohledově exponované lokality.
Zajistit ochranu přirozeného charakteru pramenišť, mokřadů a vodních toků.
Podporovat revitalizaci upravených částí toků, obnovu narušeného vodního režimu v krajině a ochranu proti vodní erozi.
Podporovat ochranu zachovaných zbytků přirozených a přírodě blízkých lesních ekosystémů a obnovu druhové skladby lesních porostů odpovídající přírodnímu stanovišti.
Podporovat zachování druhově pestrých a členitých lesních okrajů.
Chránit přírodě blízké a druhově bohaté podhorské a horské louky a pastviny před poškozením výstavbou, podporovat jejich obnovu v krajině.
Zachovat a podporovat členění krajiny přírodními prostorovými předěly, lesy, remízy, alejemi, mezemi a doprovodnými dřevinami toků (včetně jejich fragmentů) a jejich vazbu k sídlům, podporovat doplňování těchto prvků.
Chránit solitérní stromy, skupiny stromů a aleje v krajině i v sídlech.
Chránit fragmenty volné krajiny v zastavěném území před zástavbou (nivy vodních toků, vodní plochy s břehovými porosty, remízy, mimolesní vegetaci, parky a sídelní zeleň), navrhovat pro ochranu těchto ploch vhodné podmínky využití.
Udržovat prostupnost krajiny, předcházet vzniku migračních bariér zvláště propojováním zástavby v místech citlivých z hlediska migrace živočichů a usilovat o minimalizaci oplocování pozemků ve volné krajině a rozptýlené zástavbě.
Chránit krajinu před umisťováním reklamních staveb a zařízení.
Směrovat novou výstavbu, zejména plošně a objemově kapacitnější do kompaktněji zastavěných částí sídel nebo vhodných navazujících ploch přednostně do IV. zón.

Ve vybraných stabilizovaných částech sídel s významným zastoupením hodnotných venkovských staveb (zejména lidové architektury) včetně zachované urbanistické struktury podporovat vhodnou údržbu a obnovu tradiční architektury (lidové stavby).
Chránit typickou výškovou hladinu sídel a jejich siluetu.
Zajistit stanovisky k ÚPD dominanci významných staveb v rámci interiéru i vně sídel (kostely, kaple apod.) bez narušení.
Podporovat kultivaci sídel a jejich okrajů na přechodu do krajiny.
Prosazovat minimalizaci terénních úprav a obnovu přirozené modelace terénu po terénních úpravách
Podporovat obnovu starých alejí a extenzivních ovocných sadů, příp. ji přímo realizovat
Prosazovat při rekonstrukcích negativních krajinných dominant snižování jejich vlivu na krajinný ráz
Nepodporovat prodloužení dočasnosti u staveb v přírodně a krajinářsky hodnotných lokalitách.
Podporovat zvyšování informovanosti veřejnosti (web, tiskoviny apod.) o ochraně krajinného rázu včetně kvalitní (tradiční) architektury.

Pro krajinné prostory jsou stanoveny podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení vztahující se k vymezeným znakům krajinného rázu. Podmínky ochrany KR krajinných prostorů vycházejí ze stanovených znaků základních charakteristik krajinných prostorů.

Podmínky ochrany jsou rozděleny z důvodu větší přehlednosti na přírodní, kulturně-historické a prostorové. Ochrana hodnot přírodní, kulturně-historické a prostorové charakteristiky se logicky prolíná a nelze ji často jednoznačně přiřadit (např. zalesnění horizontů, členité a pestré lesní okraje lze přiřadit k přírodním i prostorovým, stejně jako např. zachovat urbanistickou strukturu zástavby lze přiřadit ke kulturně-historickým i prostorovým charakteristikám). Podmínky ochrany jsou součástí Přílohy č. 1 u každého vymezeného KP.

B.5.2 Zásady a doporučení pro lokality soustředěných hodnot

Zásady a doporučení pro lokality soustředěných hodnot jsou v kap. B.4.3.

B.5.3 Zásady a doporučení pro samostatně sledované hodnoty

Zásady a doporučení pro lokality soustředěných hodnot jsou v kap. B.4.4.

B.5.4 Ochrana krajinného rázu ve vztahu k jiným nástrojům ochrany přírody

Maloplošná zvláště chráněná území

Ačkoli jsou maloplošná zvláště chráněná území nástrojem přírodních hodnot, zprostředkovaně chrání i vizuální stránku krajiny. Na území CHKO Lužické hory je to především charakter lesních porostů, suťová pole, významné skalní útvary, rašeliniště, mokřady a mokřadní louky.

- bučiny a smíšené lesy přirozeného charakteru: NPR Jezevčí vrch, PR Klíč, PR Luž, PR Studený vrch, PR Spravedlnost, PP Líska
- suťová pole: PR Klíč, PR Spravedlnost
- významné skalní útvary a jejich skupiny: NPP Zlatý vrch, PR Spravedlnost, PP Bílé kameny, PP Pustý zámek,
- rašeliniště, mokřady a mokřadní louky: PR Marschnerova louka, PP Brazilka, PP Louka u Brodských, PP Rašeliniště Mařeničky, PP U Rozmoklé žáby

Významné krajinné prvky

Významné krajinné prvky jsou ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, které utvářejí její typický vzhled nebo přispívají k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy.

Orgán ochrany přírody může jako významné krajinné prvky zaregistrovat jiné části krajiny, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy a území, na nichž probíhá přírodě blízká obnova těžbou narušeného území. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. V současnosti nejsou na území CHKO Lužické hory registrované významné krajinné prvky. Z hlediska ochrany krajinného rázu se jeví jako vhodné registrovat např.:

- dochované fragmenty plužiny – její členění na pozemky, dělící prvky (meze, agrární snosy), přirozené porosty zeleně
- ekologicky cenné remízy
- významné solitérní stromy a jejich skupiny
- drobné mokřady a mokřadní louky.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Územní systém ekologické stability logicky ovlivňuje vizuální a prostorovou charakteristiku krajinného rázu:

- ekologicky cenné části lesních porostů
- vodní toky a plochy s doprovodnou zelení
- liniová zeleň v zemědělské krajině: aleje, stromořadí
- porosty mezí
- mokřadní a jiné ekologicky cenné louky
- remízy, skupiny stromů

C. Hodnocení sídel

C.1 Charakteristika osídlení řešeného území

Vývoj využívání krajiny a sídelní struktura jsou již popsány v kap. B. 3. 2. 1.

Nejstarší historie trvalého osídlení Lužických hor souvisí především s několika kulturními faktory:

s trasami zemských stezek a strážními hrady (Starý Falkenburk, Milštejn, Fredevald, Tolštejn), osídlení se udrželo pouze v okolí Tolštejna,

s historií sklářství (stopy po prvních sklářských hutích byly nalezeny v lesích centrální části hor: pod Bouřným, pod Kozími hřbety, pod Jedlovou, na svahu Širokého vrchu a v okolí současných sídel: Dolní Světlé, Drnovce, Trávníku, Doubice, Chřibská, Falknov apod.), mýtiny po vyklučených lesích se často staly místy pro založení vsí,

se středověkou kolonizací starého pohraničního hvozdu, která vytvořila kostru současného osídlení.

Charakter sídelní struktury na území Lužických hor významně utvářely přírodní podmínky: nadmořská výška, terénní konfigurace, orientace ke světovým stranám. Dlouhá, svažitá údolí podmínila vznik středověkých údolních lánových vsí, poprvé zmíněných během 14. století: Rynoltice, Petrovice, Heřmanice, Mařenice, Kněžice, Krompach, Dolní a Horní Světlá, Kunratice u Cvikova, Drnovec, Cvikov, Dolní Prysk, Kamenický Šenov, Česká Kamenice, Líska, Kunratice u České Kamenice, Chřibská, Krásná Lípa, Dolní Podluží. Tím byla založena kostra osídlení: údolní lánové vsi, jednostranné nebo dvoustranné, s řadami usedlostí výše nad údolní nivou potoka. Je zřejmé, že osídlování postupovalo od jižních údolí do centra hor. V 15. a 16. století přibyly na stejném principu na jihu Židovice, Lada, Polevsko, Arnultovice, Svor, Horní Prysk, Nová Ves a Horní Kamenice, na západě Studený, Lipnice, uvnitř hor Horní Chřibská a nepravidelné vsi Falknov, Kytlice, na severu Horní Podluží a Rozhled. Od 16. století jsou obce zakládány často parcelací panského dvora, případně kolem selského dvora: Černá Louže, Dolní Sedlo, Horní Suchá, částečně Arnultovice. Výjimečné postavení má svojí pravidelnou strukturou hornické město Jiřetín pod Jedlovou. Sídelní soustavu postupně až do 19. století doplňovala mladší, spíše menší sídla buď lineárního (Naděje, Mlýny, Hely, Juliovka, Krásné Pole, Jedlová, Lesné, Pekelský Důl), nebo nepravidelného půdorysu (Polesí, Kunratické Polní Domky, Jedličná, Kamenná Horka, případně ulicového typu: Horní Sedlo, Valy, Vesnička, Nová Chřibská) i jejich kombinace. Do obytné, zemědělské a řemeslnické zástavby pronikaly od 19. století výrobní areály, vázané nejprve na vodní toky, později na železnici.

Několik sídel na obvodu hor (Cvikov, Nový Bor, Kamenický Šenov, Česká Kamenice, Krásná Lípa, částečně Chřibská) se z původních lánových vsí vyvinula do městských struktur s náměstím a většími hmotami městských domů. Do měst se od 20. století soustřeďovaly větší výrobní firmy i obytná zástavba rodinných i bytových domů.

Území Lužických hor postihlo, podobně jako celé Sudety, vysídlení většiny německého obyvatelstva po roce 1945 a s tím související proměny jak politické a ekonomické a s nimi související prostorové a kulturní - zánik částí sídel, vznik rekreačních chatových areálů, velkých zemědělských areálů, zánik soukromého vlastnictví půdy a vznik JZD a státních statků, scelování zemědělských pozemků, likvidace cest v krajině, rekreační využití části domů, vznik podnikových rekreačních středisek, panelových sídlišť, velkých výrobních areálů, apod.

K dalším změnám dochází po roce 1989 – návrat k soukromému vlastnictví a s tím spojené změny v krajině (rušení cest v krajině, stavební využívání zemědělských pozemků apod.), rozvoj infrastruktury (dopravní, inženýrské sítě apod.), rozvoj individuálního bydlení trvalého i rekreačního (s tím spojené dojíždění a rozvoj dopravní sítě). S přibýváním volného času obyvatelstva sílí tlak na rekreační využívání hodnotné krajiny a výstavbu turistické infrastruktury (ubytování včetně apartmánového bydlení, vybavení, parkování apod.).

Administrativně je sídelní struktura členěna do obcí s rozšířenou působností – Liberec, Nový Bor, Děčín, Varnsdorf, Rumburk, které plní funkci středisek s vyšší občanskou vybaveností a pracovními příležitostmi, do kterých spádují lidé z okolních obcí v závislosti na kvalitě dopravního spojení. V těchto sídlech je rovněž soustředěna průmyslová, skladová a obchodní zástavba. Města Krásná Lípa, Jiřetín pod Bukovou, Chřibská, Česká Kamenice, Kamenický Šenov, Cvikov a obce v jejich dobré dopravní dostupnosti plní především obytnou funkci. Ostatní obce jsou převážně rekreačními sídly.

Zásady územního rozvoje Libereckého kraje člení sídla na:

Centra mikroregionálního významu vyššího stupně: Nový Bor

Centra mikroregionálního významu nižšího stupně: Hrádek nad Nisou, Jablonné v Podještědí, Cvikov, Kamenický Šenov

Ostatní obce: Rynoltice, Mařenice, Krompach, Kunratice u Cvikova, Svor, Polevsko, Prysk

Významné funkční vztahy jsou mezi sídly na linii: Bílý Kostel nad Nisou, Jablonné v Podještědí, Cvikov, Svor, Nový Bor, Kamenický Šenov.

Kromě toho řeší kategorizaci středisek a center cestovního ruchu

Středisko cestovního ruchu – Rynoltice, Mařenice, Polevsko, Kamenický Šenov, Nový Bor

Ostatní obce – Krompach, Prysk, Svor, Cvikov, Kunratice u Cvikova

V Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje je vymezeno subregionální centrum Česká Kamenice.

C.2 Základní hodnocení sídel

Karty sídel jsou řazeny podle ORP a abecedy. U každého sídla je uvedena míra dochovanosti dle Metodiky: **+/0/-**

Pro vývoj počtu obyvatel a domů byl vybrán rok 1930 a je srovnáván s rokem 2024. Rok 1930 v Lužických horách byl obdobím, kdy se zdejší krajina i kulturní dědictví formovaly pod vlivem tehdejší společnosti, přírody a místních spolků. Vývoj obyvatelstva v oblasti Lužických hor byl ve 20. století výrazně ovlivněn historickými událostmi, zejména odsunem německého obyvatelstva po druhé světové válce. Do roku 1945 zde žila převážně německá populace, která byla po válce vysídlena, a oblast byla zčásti znovu osídlena českým obyvatelstvem. Některé vesnice zůstaly částečně nebo zcela opuštěné, což vedlo k poklesu hustoty osídlení a změně charakteru krajiny. V porovnání s jinými pohraničními oblastmi (např. Krušné hory) se Lužickým horám podařilo udržet relativně vyšší míru osídlení, a to díky lepší dostupnosti a atraktivitě krajiny pro rekreaci. Od 50. let 20. století až do současnosti zde narůstá počet rekreačních objektů, zatímco trvale obydlených domů ubývá. Tento trend je patrný zejména v menších osadách, kde dnes žije jen zlomek původního počtu obyvatel, ale většina domů slouží k rekreaci.

Tabulka 26: Přehled sídel (oranžová barva), osad a samot (žlutá barva), vývoj obyvatel

Kraj, ORP, obec, katastrální území	Sídlo, osada, samota	Německý název	Rok	počet obyvatel		počet domů		KC	KP
				1930	2024	1930	2024		
LIBERECKÝ KRAJ									
ORP LIBEREC									
Hrádek nad Nisou (564079)									
Dolní Sedlo (647365)	Dolní Sedlo	Spittelgrund	1562	566	164	93	61	1	1a
	Horní Sedlo	Pass	1720	136	30	23	15	1	1a
Dolní Suchá u Chotyně (653527)	Horní Suchá	Nieder Berzdorf	1545	107	267	89	34	1	1a
Rynoltice (564397)									
Rynoltice (744719)	Rynoltice	Ringelshain	1352	893	457	218	157	2	2a
Polesí u Rynoltic (744701)	Polesí u Rynoltic	Finkendorf	1720	251	79	71	35	2	2a
	Černá Louže	Schwarzpfütz (e)	1550	96	28	26	11	2	2a

Jablonné v Podještědí (561631)									
Lvová (689475)	Lvová	Låmberg	1241	563	135	127	56	2	2b
	Židovice	Jüdendorf	1574	411	25	57	12	2	2b
Markvartice v Podještědí (656232)	Lada v Podještědí	Laade, Laden, Stallhofersdorf	1752	113	30	29	14	2	2d
	Autokemp Jablonné	x	x	x	x	x	x	2	2d
Jablonné v Podještědí (656216)	U Mlýna	Sandmühle	1843	10	6	3	3	2	2d
Kněžice v Lužických horách (666939)	Kněžice	Gross Hirndorf, Gross Herrndorf	1391	333	143	79	50	2	2d
	Kněžičky	Klein Hirndorf	1518	418	19	90	6	2	2d
Petrovice v Lužických horách (720071)	Petrovice	Petersdorf	1391	638	168	157	74	2	2c
Petrovice v Lužických horách, Heřmanice v Podještědí	Kněžické (Petrovické) polní domky	Feldhäuser	Po 1843	30	15	6	5	2	2d
Heřmanice v Podještědí (638471)	Heřmanice v Podještědí	Hermsdorf	1391	1014	251	265	94	2	2d
	Kunratické Domky	Felden, Hermsdorfer Feldhäuser	Po 1770	25	6	10	5	2	2d
	U Rozmoklé žáby	Geräumigt, Geräumicht	Před 1843	15	6	5	4	2	2j
	Na Šestce (bývalá myslivna)	Forsthaus No. 6	19. st.	x	x	x	x	2	2j
ORP NOVÝ BOR									
Kunratice u Cvikova (561746)									
Kunratice u Cvikova (677426)	Kunratice u Cvikova	Kunersdorf	1296	1572	598	384	235	2	2e
	Kunratické Polní Domky	Feldhäuser, Kunnersdorfer Feldhäuser	1772	36	10	8	6	2	2e
Mařenice (561827)									
Mařenice (692174)	Mařenice	Gross Mergthal	1372	1018	182	258	210	2	2f
	Na Pile	Mittermühle	19. st.	10-15	6	3	2	2	2e
	Čtyřdomí	Vierhäuser	19. st	x	x	4	x	2	2e
	Samoty u Mařenic	-	19. st.	x	x	x	x	2	2f
Mařeničky (692182)	Mařeničky	Klein Mergthal	1553	212	36	68	33	2	2e
	Antonínovo Údolí	Antonienthal, Antonietal	1824	20	x	4	x	2	2i
Mařeničky, Kunratice u Cvikova	Samoty u Mařeniček	Teichhäusel, Teichhäuser, Zu Kleingrün	x	x	x	x	x	2	2e
Dolní Světlá pod Luží (675016)	Dolní Světlá	Nieder Lichtenwalde	1391	681	65	168	107	2	2h
Horní Světlá pod Luží (675024)	Horní Světlá	Ober Lichtenwalde	1391	518	34	137	98	2	2h
	Myslivny	Jägerdörfel	1826	40	8	20	15	2	2h
Krompach (561738)									
Krompach (675032)	Krompach	Krombach	1391	689	160	173	118	2	2g
	Valy	Schanzendorf	1790	504	39	130	101	2	2g
Krompach, Mařenice	Juliovka	Julinsthal	1790	72	3	24	13	2	2g
Krompach (675032	Jánské kameny	Johannesstein	1880	x	x	x	x	2	2g
	Hain	Hainhäuser	19. st.	10-20	x	2-4	x	2	2g
Cvikov (561479)									
Cvikov (618080)	Cvikov	Zwickau	1352	4 946	3 668	853	809	3	3b

Trávník u Cvikova (618110)	Trávník	Glassert, Grosshart	1391	266	37	83	42	2	2i
Drnovec (618098)	Drnovec	Kleine Grune, Klein Grün, Kleingrün	1391	507	185	116	87	3	3a
Naděje (618101)	Naděje	Hoffnung	1612	251	37	76	46	2	2i
Naděje, Horní Světlá	Hamr u Naděje	Hammer, Hammermühle	18. st.	10	x	5	x	2	2i
Svor (562131)									
Svor (761494)	Svor	Röhrsdorf	1545	1315	577	216	219	3	3c
	Rousínov	Morgenthan, Morgental, Morgentau, Rosenthal	1395	448	54	70	46	3	3d
	Nová Huť	Antonihöhe, Glaserhütte	1750	30	x	5	x	3, 4	3h, 4i
Nový Bor (561860)									
Nový Bor (707155)	Nový Bor	Haida	1720	4 158	8 900	580	1 253	3	3e
Arnultovice u Nového Boru (707147)	Arnultovice	Arnsdorf	1588	3 565	3 398	528	757	3	3f
Polevsko (561959)									
Polevsko (725269)	Polevsko	Blottendorf, Platten, Plattendorf	1400	1316	445	208	179	3	3g
	Klučky	Schönfeld, Glitschken, Klutschken, Schönklutschken	18. st.	x	x	x	x	3	3f
	Jedličná	Tanenberg	1752	20	x	5	x	3	3g
Kamenický Šenov (561681)									
Kamenický Šenov (662640)	Kamenický Šenov	Steinschönau	1362	5340	3 389	839	780	4	4d
Prácheň (732770)	Prácheň	Schelten, Parchen, Parken	1720	1279	407	217	143	4	4c
Prysk (561991)									
Horní Prysk (734039)	Horní Prysk	Ober Preskau	1460	1032	177	162	84	4	4c
Dolní Prysk (734047)	Dolní Prysk	Nieder Preskau	1382	695	177	97	64	4	4c
	Vesnička	Füllerdorfer	1854	269	105	29	43	4	4d
	Samota pod Herdštejnem	Herdsteinbaude	x	x	x	x	x	4	4i
ÚSTECKÝ KRAJ									
ORP DĚČÍN									
Česká Kamenice (562351)									
Česká Kamenice (621285)	Česká Kamenice	Böhmisch Kamnitz	1352	4 538	2 972	612	640	4	4f
	Pekelský Důl	Höllegrund	1833	252	69	41	33	4	4f
Horní Kamenice (621315)	Horní Kamenice	Ober Kamnitz	1416	1 074	549	151	138	4	4d
Líska (677396)	Líska	Hasel	1398	701	136	144	90	4	4g
Kunratice (546330)									
Kunratice u České Kamenice (677370)	Kunratice u České Kamenice	Kunersdorf	1366	494	196	101	71	4	4h
Studený u Kunratic (677400)	Studený	Kaltenbach	1451	264	22	74	12	5	5b
	Lipnice	Limbach, Limpach	1457	123	20	30	5	5	5a
Kytlice (562645)									
Dolní Falknov (678767)	Kytlice	Kittlitz, Kittelwitz	1787	901	186	157	139	4	4a

Falknov (678775)	Falknov	Falkenau	1588	549	76	90	64	4	4a
Dolní Falknov (678767)	Dolní Falknov	Neuhausen Falkenau,	1588	450	103	72	56	4	4a
Falknov (678775)	Řachvaj	Falkenau	x	x	x	x	x	4	4a
Kytlické Mlýny (678763)	Mlýny	Hillemühl, Brettmühle, Lienertsmühle, Linertsmühl	1670	475	85	89	70	4	4b
	Křížový Buk	Kreuzbuche	Po 1820	x	x	x	x	4	4i
ORP RUMBURK									
Doubice (530417)									
Doubice (631116)	Doubice	Neu Daubitz, Alt Daubitz	1457	846	114	192	59	5	5e
rásná Lípa (562611)									
Krásná Lípa (673617)	Krásná Lípa	Schönlinde	1361	6 600	3 382	1 026	1 061	6	6b
Kyjov u Krásné Lípy (673633)	Kyjov	Khaa	1377	455	25	88	47	6	6a
	Vápenka	Kalkofen	1869	x	x	x	x	5	5h
Krásná Lípa (673617)	Kamenná Horka – Hely	Steinlsübel – Nalsendorf, Helle	1787/1 614	260/ 125	46	51/2 4	35	6	6a, 6b
ORP VARNSDORF									
Chřibská (562530)									
Dolní Chřibská (654469)	Dolní Chřibská	Nieder Kreibitz	1352	1 476	382	297	137	5	5c
	Lišší bělidlo	Ihrichtbleiche	x	x	x	x	x	5	5c
	RS Dolní Chřibská	-	x	x	x	x	x	5	5c
	Na Potokách	Bachhäusel, Bachhäuser	x	x	x	x	x	5	5c
Chřibská (654485)	Chřibská	Kreibitz	1 352	1 027	620	287	163	5	5d
	Na Bajtlichu	Am Beitlich	x	x	x	x	x	5	5d
	Lesní Domky	Kreibitzer Buschhäuser	x	x	x	x	x	5	5h
Horní Chřibská (654485)	Horní Chřibská	Ober Kreibitz	1 457	1 600	210	190	95	5	5e
	Samoty u Horní Chřibské	-	x	x	x	x	x	5	5e
Krásné Pole u Chřibské (654493)	Krásné Pole	Schönborn, Schönfeld	1787	685	141	98	50	5	5e
Rybniště (562793)									
Rybniště (744042)	Rybniště	Teichstatt	1833	1896	574	271	216	6	6c
	Nová Ves	Kreibitz Neudörfel	1475	x	x	x	x	6	6c
	Malý Semerink	Klein Semmering, Kleinsemmering	1869	x	x	x	x	6	6c
Nová Chřibská (744034)	Nová Chřibská	Neukreibitz	1352	528	94	107	57	5	5g
Horní Podluží (562505)									
Horní Podluží (643807)	Horní Podluží	Obergrund	1566	1 652	799	287	288	6	6d
Dolní Podluží (562432)									
Dolní Podluží (629979)	Dolní Podluží	Niedergrund	1485	3 095	1 089	444	387	6	6d
Jiřetín pod Jedlovou (562572)									
Jiřetín pod Jedlovou (661007)	Jiřetín pod Jedlovou	Georgenthal	1554	2 178	639	260	221	6	6e
	RS Netopýr	-	x	x	x	x	x	6	6e
Jedlová (660990)	Jedlová	Tannendörfel, Telle	1740	162	4	24	5	6	6f
	Jedlová vrchol	Tannenberg	1888	x	x	x	x	6	6g
	Jedlová nádraží	Tannendorf–Bahnhof	1869	x	x	x	x	5	5h
Rozhled (661023)	Rozhled	Tollendorf, Tollenstein	1337	371	22	79	18	6	6f
	Tolštejn	Tollenstein, Dohlenstein	1337	x	7	x	3	6	6f
	Lesné	Buschdörfel, Innozenzendorf, Innozenzidorf	1787	250	10	35	15	6	6f

V kartách sídel je častým pojmem slovo tradiční. Z důvodu nezbytné stručnosti textu v kartách je výklad pojmu tradiční ve vztahu k jednotlivým charakteristikám zástavby uveden souhrnně v tabulce:

Tabulka 27: Přehled pojmů v kartách sídel

Pojem	Výklad
Tradiční měřítko	historická podlažnost zástavby s běžnou výškou podlaží (3 metry), převážně přízemní s podkrovím, s nadezdívkou (polopatrem) i bez něho, v odůvodněných případech patrová (dvoupodlažní) s podkrovím.
Tradiční hmota	hmota vycházející z hmotového řešení historické zástavby, ve venkovském prostředí se jedná především o obytné domy výrazně obdélného půdorysu, o šířce přibližně 6–9 metrů (výjimečně u významných staveb nebo občanské vybavenosti více) a poměru stran v rozmezí přibližně 1:6–9:3, s rovnoramennou sedlovou střechou o sklonu cca 35–50°.
Tradiční tvar	základní tvar hlavního traktu vychází z tvaru půdorysu, podlažnosti a rovnoramenné střechy včetně případné nadezdívky (polopatra). Tradiční je výrazně protáhlý tvar se sedlovou střechou s hřebenem v podélné ose půdorysu. K němu lze připojit přístavby do „L“ nebo „T“, případně do kříže, optimálně ve hmotách podřízených hmotě hlavního traktu, se sedlovou střechou. Pultové střechy lze použít pouze na drobné přístavky k podélné straně domu, ne ke štítu
Tradiční proporce	poměr stran a výšky domu (viz výše Tradiční měřítko). K tradičním proporcím domu přispívá i vhodné členění fasády, zejména úroveň odřevení štítu, případně římsy.
Tradičními materiály	materiály viditelné na fasádě (vnitřní konstrukce není pro vzhled stavby podstatná), tedy kámen, v menší míře cihla, dřevo, omítka. Tyto materiály jsou u lidové architektury použity specifickým způsobem vycházejícím z jejich dobové dostupnosti a kulturních zvyků (roubení, hrázdění, kamenné zdivo, typy dřevěných obkladů apod.)
Tradiční barevnost	barevnost materiálů, u mladších úprav ustálenou barevností. Tradiční je dřevo v barevnosti přírodní nebo středně až tmavě hnědé (nevhodná, i když často používaná, je černá), omítka ve světlé tlumené barvě – lomená bílá, světlé odstíny hnědé, žluté, šedé apod. (ne pestré – červená, růžová, oranžová, modrá, fialová, zelená apod.)
Tradiční tvarosloví (uspořádání fasády	kompozičně vyvážené řešení hlavní štítové stěny, okna obdélná na výšku členěná do čtyř nebo šesti tabulek, rámovaná šambránami (zděné na zděné, dřevěné na dřevěné), zvýrazněné tektonické úrovně podezdívka – přízemí – patro – štít (podlaha přízemí, strop přízemí, strop patra) buď úrovní odřevení nebo římsou, způsob zdobení,
Tradičním doplňkový objekt	stodola nebo kolna, u větších hmot s rovnoramennou sedlovou střechou tradičního sklonu v uspořádání rovnoběžně nebo kolmo k obytnému domu, u drobnějších staveb v pohledově neexponované poloze s pultovou (případně plochou) střechou.
Tradiční terénní úpravy	plynulá modelace terénu bez výrazných technických prvků, zejména opěrných zdí. U velmi svažitých terénů lze využít nízké terasové zídky do cca 1 metru výšky.
Tradiční zahrada	zahrada s převahou travnatých ploch a záhonů, minimem zpevněných ploch (dlážděných místním kamenem), doplněná ovocnými stromy, optimálně vysokokmeny. Nevhodné jsou velké zpevněné plochy a zahradní kultivary, zejména jehličnany a barevné variety.

Tradiční oplocení	průhledný plaňkový nebo laťový plot (poměr latí a mezer cca 1:1) výšky do 150 cm. V případě větších usedlostí je vhodné neoplocovat velké pozemky, ale pouze zahrádku nebo předzahrádku

Foto 47: Patrová chalupa v Polesí s tradičním měřítkem, barevností i oplocením

Foto 48: Ulicová zástavba v sídle Jiřetín pod Jedlovou

C.3 Kategorizace sídel dle zjištěných hodnot

Smyslem kategorizace je rozdělení sídel řešeného území do kategorií dle kvality jejich obrazu v krajině a vztahů k jejich krajinnému rámci, dle kvality urbanistické struktury a zástavby. Krajinný rámec sídla je hodnocen pouze ve vztahu k danému sídlu.

Kategorizace sídel v CHKO Lužické hory je stanovena na podkladech:

- Přítomnosti lokality soustředěných hodnot
- Dochované urbanistické struktury (s kostrou historického půdorysu a stopami nejstarších usedlostí), doplňkově výrazné urbanistické osy
- Podílu lidové nebo historické architektury a jejich souborů
- Přítomnosti, resp. nepřítomnosti rušivých staveb či souborů (výrobní či zemědělské objekty, chatové soubory, negativní dominanty, atypická zástavba apod.)

Krajinný rámec sídel lze v Lužických horách téměř stoprocentně označit za velmi kvalitní. Vizuální působení, obraz sídel v krajině se v Lužických horách, až na výjimky (např. Drnovec, Nový Bor apod.), uplatňuje velmi nevýrazně díky údolní poloze většiny sídel a hojné nelesní, často náletové zeleni.

Výsledkem provedené kategorizace je přiřazení kategorie A-D v kartách sídel a v mapové příloze. Zelená barva charakterizuje nejhodnotnější sídla v CHKO Lužické hory. Sídla kategorie B oranžovou barvou, sídla kategorie C červenou barvou, a sídla kategorie D jsou šedé. Protože jsou sídla vymezena jako menší prostorové celky, nejsou pro kategorizaci dále členěna na segmenty.

Sídla kategorie A

Podle metodiky:

- všechna hlavní kritéria jsou hodnocena převážně kladně a jen výjimečně neutrálně
- jedinečná sídla, často s památkovým potenciálem, vyznačující se jedním nebo více cennými soubory staveb vysoké architektonické kvality/urbanistické kvality
- bez rušivých komponent či s ojedinělými narušeními
- zanedbatelná míra úprav a změn původního sídla (intaktně dochovaná sídla)
- tvořící jedinečný obraz v krajině vysoké hodnoty

Podle zjištěných skutečností:

- Sídlo leží v lokalitě soustředěných hodnot kulturní
- Sídlo má dochovanou historickou strukturu (půdorys) se stopami nejstarších usedlostí, případně významnou urbanistickou osu
- V sídle nejsou přítomny rušivé urbanistické soubory (kobercová zástavba apod.)
- V sídle je dochován vysoký podíl objektů lidové architektury nebo historických staveb (50 % a více)
- V sídle se nenacházejí významné rušivé stavby nebo soubory

Sídlo A-

- obsahuje menší rušivé části (např. chatové osady) v celkově velmi kvalitním prostředí

Sídla kategorie B

Podle metodiky:

- hlavní kritéria hodnocena převážně kladně (nadpoloviční většina) a jen minoritní zastoupení negativních hodnocení
- cenná sídla s některými rušivými jevy či prvky
- dochované historické jádro a/nebo historické soubory staveb
- významná míra úprav a změn
- převážně tvoří hodnotný obraz v krajině

Podle zjištěných skutečností:

- Sídlo převážně leží v lokalitě soustředěných hodnot kulturní
- Sídlo má většinou dochovanou historickou strukturu (půdorys), částečně se stopami nejstarších usedlostí, případně významnou urbanistickou osu, s mírným dílčím narušením
- V sídle je dochován nižší podíl objektů lidové architektury nebo historických staveb (30–50 %)
- V sídle se nachází menší podíl rušivých staveb nebo souborů.

Sídla kategorie B+

- sídlo s menším podílem lidové architektury (30–50 %) a malým podílem rušivých staveb nebo souborů

Sídla kategorie B-

- Sídlo se strukturou B s výrazně menším podílem lidové architektury nebo historických staveb (méně než 30 %)
- V sídle se nachází částečný podíl rušivých staveb nebo souborů.

Sídla kategorie C

Podle metodiky:

- hlavní kritéria jsou hodnocena převážně neutrálně, kladná a záporná hodnocení jsou zastoupena minimálně
- sídla bez výrazných pozitivních hodnot, s rušivými znaky
- s narušenou urbanistickou strukturou a/nebo s řadou rušivých prvků, objektů či vlivů rozvoje
- s ojedinělými historickými objekty v původním prostorovém uspořádání
- bez zřetelného pozitivního obrazu v krajině, může tvořit částečně rušivý obraz v krajině

Podle zjištěných skutečností:

- Sídlo leží mimo lokalitu soustředěných hodnot kulturní
- Sídlo má narušenou urbanistickou strukturu,
- V sídle se nachází větší podíl novodobé zástavby (např. chatové osady, atypické stavby apod.)

Sídla kategorie C+

- Sídlo s dochovanou urbanistickou strukturou a menším podílem lidové architektury nebo historických staveb
- Nebo sídlo s částečně narušenou strukturou a kvalitnější zástavbou

Sídla kategorie C-

- Sídlo v krajině s narušenou strukturou i atypickým charakterem zástavby (např. rekreační střediska)
- Části venkovských sídel s rušivou strukturou a zástavbou (např. výrobní objekty).

Sídla kategorie D

Podle metodiky:

- Převažuje záporné a neutrální hodnocení hlavních hodnotících kritérií
- Sídla významně narušená, s vysokým podílem rušivých komponent
- Bez dochované urbanistické struktury a bez architektonicky cenné zástavby, přeměněná novou zástavbou
- Tvoří rušivý obraz v krajině

Podle zjištěných skutečností:

- Sídla s výraznou výrobní funkcí s převahou průmyslových areálů s objekty velkých hmot

Sídla kategorie D+

- Sídla městského charakteru s větším podílem rušivých staveb (výrobní stavby, panelové domy apod.)

Sídla kategorie D

- Sídla městského a výrobního charakteru s převažujícím podílem rušivých staveb (výrobní stavby, panelové domy apod.).

Tabulka 28: Přehled kategorizace sídle

KRAJ		
ORP		
Obec		
Sídlo, osada, samota	**Kategorie**	
LIBERECKÝ KRAJ		
ORP LIBEREC		
Hrádek nad Nisou		
Dolní Sedlo	C+	
Horní Sedlo	B-	
Horní Suchá	C+	
Rynoltice		
Rynoltice	A-	C
Polesí u Rynoltic	A-	
Černá Louže	B	
Jablonné v Podještědí		
Lvová	C	
Židovice	B+	
Lada v Podještědí	B	
Autokemp Jablonné	C-	
U Mlýna	A	
Kněžice	B-	
Kněžičky	A-	
Petrovice	B-	
Kněžické (Petrovické) Polní Domky	A-	
Heřmanice v Podještědí	B-	
Kunratické Domky	A-	
U rozmoklé žáby	A	
Na Šestce (bývalá myslivna)	A-	
ORP NOVÝ BOR		
Kunratice u Cvikova		
Kunratice u Cvikova	B-	
Kunratické Polní Domky	A-	
Mařenice		
Mařenice	A-	
Na Pile	B-	
Čtyřdomí	A	
Samoty u Mařenic (Sluneční lázně, pod Botou, pod Zámeckým vrchem)	B-	
Mařeničky	A	
Antonínovo Údolí	C+	
Samoty u Mařeniček (Rebekovy samoty, U Bendů, Třídomí)	B+	
Dolní Světlá	A	
Horní Světlá	A	
Myslivny	A	

Krompach		
Krompach	A	
Valy	A	
Juliovka	A	
Jánské kameny	B	
Hain	C+	
Cvikov		
Cvikov	C-	
Trávník	A-	
Drnovec	B	
Naděje	A	
Hamr u Naděje	A	
Svor		
Svor	B	C-
Rousínov	A-	
Nová Huť	A	
Nový Bor		
Nový Bor	D+	
Arnultovice	C	
Polevsko		
Polevsko	B	
Klučky	B	
Jedličná	B	
Kamenický Šenov		
Kamenický Šenov	B	D
Prácheň	C	
Prysk		
Horní Prysk	A-	
Dolní Prysk	B-	
Vesnička	C	
Samota pod Herdštejnem	A	
ÚSTECKÝ KRAJ		
ORP DĚČÍN		
Česká Kamenice		
Česká Kamenice	C+	
Pekelský Důl	C	
Horní Kamenice	D	
Líska	A-	
Kunratice u České Kamenice		
Kunratice u České Kamenice	C+	
Studený	B-	
Lipnice	C	
Kytlice		
Kytlice – Falknov	B+	
Řachvaj	B+	
Mlýny	B+	
Křížový Buk	A	
ORP RUMBURK		
Doubice		
Doubice	B+-	
Krásná Lípa		
Krásná Lípa	C+	

Kyjov	B+
Vápenka	A
Kamenná Horka – Hely	A-
ORP VARNSDORF	
Chřibská	
Dolní Chřibská	A-
Liščí bělidlo	A
RS Dolní Chřibská	C
Na Potokách	C-
Chřibská	B
Na Bajtlichu	C
Lesní Domky	B+
Horní Chřibská	B+
Samoty u Horní Chřibské	C
Krásné Pole	B-
Rybniště	
Rybniště	C
Nová Ves	B+
Malý Semerink	B-
Nová Chřibská	A-
Dolní Podluží	
Dolní Podluží	C+
Horní Podluží	
Horní Podluží	C+
Jiřetín pod Jedlovou	
Jiřetín pod Jedlovou	A-
RS Netopýr	C-
Jedlová	B+
Jedlová vrchol	B
Jedlová stanice	B-
Rozhled	A-
Tolštejn	B-
Lesné	B

Foto 49: Dochovaný tradiční objekt zástavby v sídle Mařeničky

C.4 Možnosti uplatnění § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny pro sídla a jejich kategorizaci

Kategorizace sídel je zároveň podkladem pro rozdělení sídel do skupin pro diferencovaný přístup k uplatnění ust. § 12 odst. 4 ZOPK v zastavěném území a zastavitelných plochách včetně podmínek, za jakých je možno dané ustanovení uplatnit, dle Metodického pokynu MŽP a MMR k uplatňování § 12 odst. 4 ZOPK (MŽP, MMR, 09/2017, s ohledem na typ a podrobnost územně plánovací dokumentace.

Cílem je konkrétní uplatnění:

- § 44a zákona č. 283/2021 Sb. (stavební zákon) Územní plánování a stavební činnost ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech

  „Orgány územního plánování a stavební úřady vykonávají svoji působnost tak, aby byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem, prostupnost krajiny a aby byla zachována a podporována biologická rozmanitost. ***Urbanistické a architektonické řešení musí respektovat měřítko, charakter a strukturu zástavby s cílem zachování rázu sídel****.“*

- § 41 zákona č. 114/1992 Sb. V platném znění (zákon o ochraně přírody a krajiny) Charakter území

  „Charakter území se určuje zejména podle funkčního využití, **struktury a typu zástavby, uspořádání veřejných prostranství, dalších prvků prostorového uspořádání a urbanistických, architektonických, estetických, kulturních a přírodních hodnot území, včetně jejich vzájemných vztahů a vazeb**, a to především vymezením v územně plánovací dokumentaci.“

Níže jsou uvedeny případy, které mohou v praxi nastat (je ale třeba konstatovat, že o zpracování územního plánu s regulačními prvky a regulačního plánu v potřebné podrobnosti rozhoduje pořizovatel ÚPD, ne orgán ochrany přírody a krajiny).

a) <u>Podmínky ochrany krajinného rázu ve smyslu § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny **nelze dohodnout.**</u>

   Většina sídel v CHKO Lužické hory je natolik hodnotných, že nelze podmínky ochrany krajinného rázu v územním ani regulačním plánu dohodnout. V těchto sídlech nebo jejich částech bude ochrana krajinného rázu zajištěna individuálně v navazujících správních řízeních postupem podle § 12 odst. 2 ZOPK. Do této skupiny jsou zařazena sídla kategorie A, B.

b) <u>Podmínky ochrany krajinného rázu lze dohodnout ve smyslu § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny **pouze na úrovni regulačního plánu**</u>

   Jedná se o sídla s nižším podílem cenné zástavby (lidová architektura, historické stavby), avšak v hodnotném prostředí nebo navazující na sídla kategorie A, B. Cílem ochrany krajinného rázu je ochrana struktury (hustota zástavby, umístění na pozemku, orientace vzhledem ke komunikaci nebo vrstevnicím apod.) a charakteru zástavby (měřítko, půdorys a hmota, proporce, tvar a sklon střechy a barevnost, oplocení apod.) v maximální podrobnosti. Pokud podmínky ochrany krajinného rázu nebudou s dotčeným orgánem ochrany přírody dohodnuty ve smyslu ustanovení § 12 odst. 4 ZOPK, bude v těchto sídlech nebo jejich částech ochrana krajinného rázu zajištěna individuálně v navazujících správních řízeních postupem podle § 12 odst. 2 ZOPK.

   Do této skupiny jsou zařazena sídla kategorie C+. Jedná se o Hain, Jánské kameny, Kunratice u České Kamenice, Dolní Prysk, Dolní Sedlo, Horní Suchá, Mlýny, Svor (východní část).

c) <u>Podmínky ochrany krajinného rázu lze dohodnout ve smyslu § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny **pouze na úrovni územního plánu s prvky regulačního plánu**</u>

   Jedná se o sídla nebo jejich části s narušenou strukturou nebo charakterem zástavby, ležící v hodnotném krajinném prostředí. Cílem je uchování, případně kultivace, případně obnova charakteru zástavby. Do této skupiny jsou zařazena sídla kategorie C, C-. Cílem ochrany krajinného rázu je ochrana struktury (hustota zástavby, umístění na pozemku, orientace vzhledem ke komunikaci nebo vrstevnicím apod.) a charakteru zástavby (měřítko, půdorys a hmota, proporce, tvar a sklon střechy a barevnost, oplocení apod.). Pokud podmínky ochrany krajinného rázu nebudou s dotčeným orgánem ochrany přírody dohodnuty ve smyslu ustanovení § 12 odst. 4 ZOPK, bude v těchto sídlech nebo jejich částech ochrana krajinného rázu zajištěna individuálně v navazujících správních řízeních postupem podle § 12 odst. 2 ZOPK.

   Do této skupiny jsou zařazena sídla Antonínovo Údolí, Arnultovice, Autokemp Jablonné, Cvikov, Česká Kamenice, Horní Podluží, Kamenický Šenov (mezi silnicí I/13 a železnicí), Lipnice, Lvová, Malý Semerink, Na Bajtlichu, Pekelský Důl, Prácheň, RS Netopýr, RS Dolní Chřibská, Rybniště, Rynoltice (chatová osada), Samoty u Horní Chřibské, Vesnička.

d) <u>Podmínky ochrany krajinného rázu **lze dohodnout** ve smyslu § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny **na úrovni územního plánu**</u>

   Jedná se o sídla výrazně městského charakteru s narušenou strukturou (prostorovou, výškovou apod.) i charakterem (výrazný podíl průmyslových, obchodních a skladových objektů, kobercové zástavby apod.).

   Do této skupiny jsou zařazena sídla kategorie D, D+, konkrétně Horní Kamenice, Kamenický Šenov (severně od železnice), Nový Bor.

C.5 Ochranná doporučení a návrh ochrany krajinného rázu krajiny a sídel ve vztahu k dalším plánovacím nástrojům

Zásady územního rozvoje

Zásady územního rozvoje Libereckého kraje řeší problematiku ochrany krajinného rázu velmi podrobně a kvalifikované, vhodným způsobem navrhují cílové kvality krajiny a podmínky pro jejich zachování nebo dosažení.

Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje jsou řešeny méně detailně a bylo by vhodné je doplnit o podrobnější podmínky pro zachování cílových hodnot krajiny na území CHKO Lužické hory:

- zachovat převažující venkovský charakter krajin tvořených lesozemědělskou krajinou zčásti význačným krajinným typem kuželů a kup a unikátními typy izolovaných kuželů a skalních měst,
- zachovat terénní členitost a chránit krajinné a stavební dominanty,
- zachovat cenné historické, urbanistické a architektonické znaky sídel s harmonickou vazbou na okolní krajinu,
- respektovat přírodní a kulturní hodnoty,
- chránit reliéf terénu, pohledové horizonty a dominanty.
- chránit pohledy a průhledy na přírodní a stavební dominanty v krajině,
- zachovat harmonický vztah sídel a volné krajiny, nerozšiřovat zástavbu do volné krajiny, zachovat nezastavěné proluky mezi jednotlivými sídly
- vytvářet podmínky pro rozčlenění nadměrných honů orné půdy plochami a prvky nelesní zeleně, chránit a doplňovat prvky vzrostlé zeleně ve volné krajině i v zastavěném území
- respektovat cenné urbanistické a architektonické znaky sídelních útvarů – strukturu sídel doplňovat pouze objemově a tvarově vhodnou zástavbou v lokalitách nenarušujících jejich charakteristické prostorové uspořádání
- chránit charakter tradiční rozvolněné zástavby sídel v její typické struktuře, výšce, měřítku a proporcích a výrazně ji nezahušťovat
- chránit a vhodně udržovat typické stavby lidové architektury jako doklady historického vývoje osídlení krajiny včetně drobných památek v krajině,
- zachovat typický liniový charakter sídel, nerozšiřovat sídla plošným způsobem
- chránit cenné urbanistické a architektonické znaky,
- upřednostňovat využití ploch v zastavěném území sídel, zejména proluk a přestavbových území, před vymezováním nových zastavitelných ploch ve volné krajině, při zachování migrační prostupnosti krajiny (zejména nepropojovat sídla)
- chránit charakter tradiční zástavby v její typické struktuře, výšce, měřítku a proporcích a výrazně ji nezahušťovat
- při umísťování staveb, zejména výškových (stožáry mobilních operátorů, větrné elektrárny aj.) chránit místa výhledů, horizontů a krajinných dominant.
- při umísťování koridorů staveb dopravní a technické infrastruktury zamezit fragmentaci krajiny, nutné případy eliminovat, minimalizovat vliv výstavby obchvatů silnic a optimalizace železnice na krajinný ráz
- minimalizovat vliv vedení elektrické energie VVN 110 kV (TR Nový Bor – TR Varnsdorf) na krajinný ráz
- kultivovat stávající výrobně skladovací zóny a velkoplošné areály,
- revitalizovat sídliště a zapojovat je do okolního prostředí.

Územně analytické podklady

Územně analytické podklady zajišťují a vyhodnocují stav a vývoj území. Do jevů územně analytických podkladů, které tvoří hodnoty krajinného rázu, je vhodné doplnit data zjištěná v rámci zpracování tohoto dokumentu

11 Urbanistické a krajinné hodnoty

- regiony lidové architektury: území se zvýšeným výskytem hodnotných objektů lidové architektury, dochovaných ve svém tradičním výrazu v rámci hmotové a urbanistické skladby nebo materiálové charakteristiky: navrhuje se doplnit o data objekty lidové architektury.
- dochovaná historická kulturní krajina a historické krajinné struktury (např. uspořádání sídel, cestní sítě a zemědělsky využívaných ploch, lesních komplexů a vodních útvarů vycházejících z přírodních podmínek a historického vývoje osídlení), komponovaná krajina (záměrné propojení přírodních a kulturních hodnot): navrhuje se doplnit o data dochovaná urbanistická struktura.
- významné krajinné dominanty: typické znaky, které mají v dané krajině zásadní význam, určují její charakter a hodnotu, změna takové přírodní (např. geologické útvary, významné prvky krajinné zeleně) či kulturní dominanty obvykle znamená změnu celého krajinného rázu v daném místě: navrhuje se doplnit o data krajinné dominanty.
- urbanistické a přírodní osy, kompoziční osy v krajině: linie, která dává prostoru logický řád; urbanistická osa je formována zástavbou, kompoziční osa v krajině nejčastěji stromořadím, přírodní osa je tvořena např. řekou, údolím: navrhuje se doplnit o data urbanistické a přírodní osy, kompoziční osy v krajině.
- významné stavební dominanty: stavby a jejich soubory, včetně staveb zapsaných na Ústřední seznam kulturních památek, jejichž umístění v terénu či charakter je činí výrazně viditelné a do velké míry ovlivňující vizuální charakter sídla i krajiny: navrhuje se doplnit o data kulturní dominanty.
- významné vyhlídkové body: veřejně přístupná místa, jejichž vyvýšené umístění v terénu (vrchol kopce, úbočí) nebo v rámci stavby (rozhledna, věž) umožňuje přehlédnout významnou a atraktivní část okolního území, nebo naopak veřejně přístupná místa s výhledem ze sídla ven do krajiny, měl by být uveden též úhel / směr výhledu: navrhuje se doplnit o data místa výhledů
- horizonty: přirozená linie v krajině, která pohledově uzavírá část území vůči vzdálenějším částem sídel či krajiny; typicky navazující hřebeny kopců či hor: navrhuje se doplnit o data významné horizonty.

13a Architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb

V rámci tohoto dokumentu byla provedena revize objektů tradiční architektury, do které jsou zde zařazeny stavby lidové architektury, městské architektury a cenné průmyslové architektury.

Územní plán

Územní plán je základním koncepčním dokumentem obce k usměrňování územního rozvoje a ochrany hodnot jejího území. Z hlediska ochrany krajinného rázu je zásadní:

- vymezení zastavěného území
- základní koncepce rozvoje území obce
- urbanistická koncepce včetně urbanistické kompozice
- koncepce uspořádání krajiny včetně ploch změn v krajině a podmínek jejich využití, a vymezení a podmínky pro zelenou infrastrukturu včetně územního systému ekologické stability, prostupnosti krajiny, protierozních opatření, ochranu před povodněmi a suchem, rekreaci a dobývání ložisek nerostných surovin
- stanovení podmínek pro využití ploch s rozdílným způsobem využití a podmínky prostorového uspořádání včetně základních podmínek ochrany krajinného rázu a charakteru území.

V územních plánech lze významně ovlivnit následující charakteristiky a hodnoty krajinného rázu.

V rámci vymezení zastavěného území:

- respektovat stávající urbanistickou strukturu, zastavěné území vymezovat v přiměřeném rozsahu ke stávající zástavbě (konkrétním stavbám) tak, aby nevytvářelo podmínky pro nežádoucí zahušťování zástavby

V rámci základní koncepce rozvoje území obce a urbanistické koncepce včetně urbanistické kompozice:

- chránit charakteristické siluety sídel, jejich výškovou hladinu a dynamiku v krajinném rámci
- chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel včetně výškové hladiny, respektovat výšku center obcí s dominantou kostela,
- nerozšiřovat sídla do volné krajiny, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře, pro novou výstavbu přednostně využívat vhodné rezervy v zastavěném území
- nepovolovat nové samoty, novou zástavbu směřovat přednostně mimo CHKO
- plošně nerozvíjet menší historicky cenné lokality se zástavbou
- zachovat stávající strukturu osad a samot, nepovolovat nové samoty
- zachovat a podporovat charakter prolínání zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a menšími plochami luk a pastvin v širším krajinném rámci
- u městské zástavby respektovat výškovou hladinu a její kompozici od vyššího centra k nižším okrajům
- nepřipustit stavební propojování sídel
- neobnovovat zaniklé stavby mimo stávající urbanistickou strukturu
- chránit kulturní dominanty i drobné dominantní prvky v území
- výrobní zástavbu v rozvojových plochách dle ÚP omezit výškově s ohledem na charakter okolní zástavby
- nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. velké sjezdovky, sportovní plochy apod.), přísněji posuzovat v cenných (LSH) a pohledově exponovaných lokalitách
- nevytvářet nové technické dominanty ve vrcholových partiích

V rámci koncepce uspořádání krajiny:

- chránit terénní přírodní dominanty
- zachovat pohledovou otevřenost prostorů, místa významných výhledů a významné pohledové osy
- nezalesňovat volnou krajinu, neodlesňovat lesní porosty,
- chránit a obnovovat přirozené vodní toky včetně doprovodné zeleně
- chránit a kultivovat krajinnou zeleň, břehové porosty, liniové porosty, remízy, meze, solitérní stromy i skupinové porosty a další přírodní a kompoziční prvky ve volné krajině
- neoplocovat volnou krajinu, vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny
- v nezastavěném území neumisťovat stavby vyjma nezbytných pro lesní (lesní cesty apod.) a zemědělské hospodaření (letní stáje, dočasné sklady apod., v rozsahu odpovídajícím konkrétnímu hospodaření), prosazovat citlivá tradiční řešení (např. nerozšiřovat cesty)
- neumisťovat rozměrnou reklamu ve venkovských sídlech a volné krajině.

Regulační plán

Regulační plán v řešené ploše na území obce stanoví podrobné podmínky pro vymezení a využití pozemků a pro umístění a prostorové uspořádání staveb na těchto pozemcích. Může stanovit polohu a orientaci staveb vzhledem k ulici nebo náměstí a jejich výšku, míru možného zastavění pozemků, odstupy staveb, tvary střech a případně i požadavky na materiálové a barevné řešení staveb.

V regulačních plánech lze významně ovlivnit následující charakteristiky a hodnoty krajinného rázu:

- při umisťování nových staveb respektovat místně tradiční uspořádání (vzdálenosti mezi objekty, hustota zástavby, umístění na pozemku, orientace vzhledem ke komunikaci nebo vrstevnicím apod.)
- obytnou zástavbu ve větších rozvojových plochách dle ÚP neřešit kobercovým způsobem, ale nepravidelně dle místních podmínek, výškově, prostorově a hmotově ji přizpůsobit kvalitní stávající zástavbě
- u nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, půdorys a hmotu, proporce, tvar a sklon střechy a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v cenných lokalitách
- nepřipustit měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) vyjma vybraných městských lokalit
- výrobní zástavbu v rozvojových plochách dle ÚP omezit výškově a kultivovat (architektonicky, zelení apod.)
- oplocení připustit pouze tradiční – průhledné, svislé, možné jsou živé ploty, omezit je pouze na zastavěné plochy
- kultivovat rušivý vzhled zemědělských a výrobních areálů a brownfieldů
- zachovat přirozený charakter okrajů sídel s tradičními zahradami.

Komplexní pozemkové úpravy

Komplexní pozemkové úpravy prostorově a funkčně uspořádávají pozemky v řešeném katastrálním území; tyto pozemky scelují nebo je dělí, vyrovnávají jejich hranice. Zároveň se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako nezbytný podklad pro územní plánování. Součástí návrhu pozemkové úpravy je plán společných zařízení, který tvoří budoucí kostru uspořádání zemědělské krajiny. Jde zejména o opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků, tedy polní nebo lesní cesty, dále protierozní a vodohospodářské opatření k tvorbě a ochraně životního prostředí.

V komplexních hospodářských úpravách lze ovlivnit následující charakteristiky a hodnoty krajinného rázu:

- Zmenšovat plochy scelených bloků orné půdy, doplnit je plochami rozptýlené zeleně, remízy a solitéry
- Nezalesňovat volnou krajinu
- Chránit památné a ostatní významné (zejména dominantní) stromy
- Chránit cenná rašeliniště a navazující plochy
- Chránit ekologicky cenné biotopy (travní porosty, meze, remízy, prameniště apod.)
- Zachovat a podporovat obnovu drobné krajinné mozaiky
- Zmenšovat plochy scelených bloků zemědělské půdy, doplnit je plochami rozptýlené zeleně, remízy a solitéry
- Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích
- Chránit mimolesní rozptýlenou zeleň, chránit zejména solitérní vzrostlé stromy, případně doplnit stromořadí na vhodných místech
- Chránit dochované relikty středověkých plužin (způsob členění pozemků, jejich ohraničení – meze a agrární snosy, vhodná zeleň).

Lesní hospodářské plány

Lesní hospodářské plány (LHP) jsou ve vztahu k ochraně krajinného rázu specifickým nástrojem. Primárně slouží jinému účelu, avšak zprostředkovaně ovlivňují ráz lesní krajiny, zejména její strukturu, výškovou hladinu a barevnost lesních porostů, které se uplatňují zejména v dálkových pohledech a výhledech z výše položených míst (vyhlídek) na celkový charakter území. Vizuální podoba lesní krajiny se projevuje dynamikou jednak v dlouhodobých časových intervalech, daných plánováním obnovy lesa, jednak dynamikou v průběhu ročních období (listnaté a smíšené lesní porosty).

V lesních hospodářských plánech lze ovlivnit následující charakteristiky a hodnoty krajinného rázu:

- Chránit přírodě blízké lesní porosty v celém prostoru s prioritou bučin ve vrcholových partiích
- Chránit výjimečný ráz souvislé lesní krajiny
- Chránit lesní mokřady a rašeliniště před negativními vlivy
- Zachovat zalesnění horizontů tvořící krajinný rámec prostorů
- Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu, jedle a borovice na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením
- Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladby lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku
- Zachovat a chránit rozvolněnost a druhové složení lesních okrajů
- Podporovat členité a pestré lesní okraje

C.5.1 Vyhodnocení územních plánů z hlediska ochrany krajinného rázu

V rámci aktualizace Hodnocení krajinného rázu byly analyzovány územní plány z hlediska možného významného negativního vlivu záměrů a změn na krajinný ráz. Jedná se o záměry, které výrazně změní charakter krajinné struktury, harmonické měřítko a vztahy v krajině, urbanistickou strukturu, charakter zástavby, naruší kulturní dominantu území či výrazně sníží estetické hodnoty území. Navržená doporučení lze uplatnit ve Zprávě o uplatňování územního plánu.

Liberecký kraj

ORP Liberec

ÚP Jablonné v Podještědí

Židovice. Ve vztahu k rozloze sídla jsou vymezeny značné rozvojové plochy (LZ1, LZ2, LZ3 – více než 1 ha). Stabilizované plochy pro bydlení umožňují dostavbu dalších objektů. Navrhuje se redukovat.

Kněžice. Nevhodně jsou vymezeny stabilizované plochy pro bydlení na p. p. č. 183/1 (cca 1 ha), pro výrobu na p. p. č. 485/3 (0,8 ha), které umožňují další rozvoj zástavby mimo zastavitelné plochy. Značné rozvojové rezervy jsou i v dalších stabilizovaných plochách.

Kněžičky. Nevhodně jsou vymezeny stabilizované plochy pro bydlení, které umožňují v nejcennější části sídla značnou rezervu pro zahuštění zástavby (v případě Kněžiček zcela nevhodná).

Petrovice. Pro plochy PZ7 a PZ9 se navrhuje zpracovat alespoň územní studii – nepravidelné uspořádání zástavby, větší pozemky, tradiční charakter zástavby a oplocení, minimum zpevněných ploch.

Heřmanice. Plošně a prostorově naddimenzovaná je plocha HZ6 – Výroba skladování – zemědělský průmysl s koeficientem zastavitelnosti 0,5 zcela mimo stávající strukturu zástavby a nevhodně navrženou funkcí umožňující umístit i lehký průmysl, občanské vybavení. Navrhuje se výrazně redukovat. U stabilizovaných ploch s rozdílným způsobem využití chybí koeficient zastavitelnosti a maximální výšková hladina. Navrhuje se doplnit.

Hvozd. Navrhuje se přehodnotit rozvojovou plochu občanské vybavenosti – komerční zařízení malá a střední.

Kunratické Domky. Nepřipustit změnu využití stabilizované plochy pro zemědělství.

Na Šestce. Dbát na přírodní charakter plochy přestavby pro veřejné prostranství.

ORP Nový Bor

ÚP Cvikov

Cvikov. Nevhodně jsou vymezeny stabilizované plochy na p. p. č. 2905/3, 2905/13, 2926/1, 2933/8. Navrhuje se je redukovat, případně řešit jako zastavitelné.

Hamr u Naděje. Nevhodně jsou vymezeny stabilizované plochy např. na p. p. č. 996, 988/1. Navrhuje se redukovat.

ÚP Kamenický Šenov

Kamenický Šenov. Zastavitelná plocha pro sport a rekreaci u základní školy na Náměstí Míru je navržena v pohledově exponované poloze (v místě dalekého výhledu). Navrhuje se nadzemní stavby umístit u stávající zástavby. Pro zastavitelné plochy obecně se navrhuje doplnit podmínky prostorového uspořádání minimálně v rozsahu územního plánu. Dále se doporučuje redukovat rozsah rozvojových ploch pro občanské vybavení a výrobu a služby podél silnice I/13 z důvodu výhledů na panorama Lužických hor, vypustit rozvojovou plochu Z.1.31. pro sport, která vybočuje ze struktury zástavby a zasahuje do území se zachovanou plužinou.

Prácheň. Zastavitelná plocha na p. p. č. 1346, p. p. č. 926/1 je plochou přestavby, navrhuje se pro ni stanovit podmínky prostorového uspořádání v souladu s charakterem území, zejména max. výškovou hladinu.

ÚP Mařenice

Mařenice. Nevhodně je vymezena stabilizovaná plocha BV1 na p. p. č. 456, 469/1 (cca 1 ha). Není stanovena intenzita zástavby, případně min. velikost pozemků pro stabilizované plochy. Plocha propojuje zástavbu Juliovky a Mařenic a neponechává proluku pro zajištění migrační prostupnosti krajiny.

Na Pile. Nevhodně je vymezena zastavitelná plocha N1, která nerespektuje rozvolněný charakter osady. Navrhuje se ji redukovat pro plochu pro 1 dům.

Čtyřdomí. Do stabilizovaných ploch bydlení jsou nelogicky zařazena tři zbořeniště bez staveb – umožňují výstavbu ve 2. zóně CHKO. Navrhuje se přehodnotit.

Samoty u Mařenic. Pro plochu přestavby je stanoveno zpracování územní studie pro 4 hlavní objekty – navrhuje se stanovit obsah územní studie (nepravidelné uspořádání zástavby, větší pozemky, tradiční charakter zástavby a oplocení, minimum zpevněných ploch).

Mařeničky. Nevhodné je průběžné propojení zastavitelnou plochou N1 pro 1 rodinný dům (v ploše leží pozemky dvou zaniklých izolovaných domů). Je nezbytné neoplocovat celou plochu a zajistit migrační prostupnost krajinou. Pro zastavitelné plochy N2, N3 (1,58 ha) a N4 je v ÚP stanovena povinnost zpracování územní studie, ve které bude navržen koeficient zastavitelnosti. V územních studiích je nezbytné dále řešit uspořádání a charakter nadzemních staveb včetně zpevněných ploch, terénních úprav, zeleně v souladu s tradičním charakterem sídla.

Samoty u Mařeniček. Nesprávně je vymezena stabilizovaná plocha pro bydlení na místě zbořeniště (p. p. č. 75/3) – navrhuje se vypustit.

Dolní Světlá. Nevhodně je vymezeno několik stabilizovaných ploch – smíšené obytné (p. p. č. 1054, 1056/2, 1065/3, 1066/3, 517/4, 992, 990, 608/7, 1009, 1204, 1206, 1201/1, 1215/8, st. p. č. 276, 140/2, mimo současnou strukturu zástavby, zejména pak p. p. č. 1457, 1456, 1484, 1485, tedy lesní pozemky (na místech bývalých staveb) uvnitř souvislých lesních porostů. Navrhuje se tyto stabilizované plochy bydlení změnit na nezastavitelné. Dále je navržena nevhodně rozsáhlá plocha přestavby D7 (2,29 ha) pro zemědělskou výrobu – agroturistiku mimo tradiční strukturu zástavby. Stabilizovaná plocha BV1 na st. p. č. 1402 není v souladu se skutečností, není na něm stavba.

Horní Světlá. Nedůvodně je vymezeno několik stabilizovaných ploch st. p. č. 88/2, 90, p. p. č. 209, 192/3, 355/3, 355/2, 427/2. Zastavitelné plochy H4, H5, H7, H8 jsou vymezeny velkoryse s koeficienty zastavitelnosti umožňujícími výrazný stavební rozvoj – navrhuje se redukovat plochy nebo snížit koeficienty zastavitelnosti. Rozsáhlé stabilizované plochy NSzp umožňují využití, které může být v rozporu s ochranou krajinného rázu v pohledově exponované poloze.

Myslivny. Nevhodně je vymezena stabilizovaná ploch pro bydlení na místě zbořeniště ppč.136/1.

Luž. Navrhuje se přehodnotit rozvojovou plochu občanské vybavenosti (max. zastavitelná plocha 200 m2, max. výška 11 metrů).

Juliovka. Nevhodně jsou vymezeny rozlehlé stabilizované plochy (p. p. č. 521/1, 530/1, 530/2, 523, 490/1 – celkem cca 1,5 ha), které umožňují výstavbu. Pro stabilizované plochy není stanoven koeficient zastavitelnosti, resp. minimální velikost stavebního pozemku.

ÚP Krompach

Krompach. Nevhodně je vymezeno několik stabilizovaných ploch – smíšené obytné na okraji sídla (p. p. č. 1176/1, 1202. Navrhuje se vypustit, případně řešit intenzitu zástavby. Nevhodně, mimo historickou strukturu, je vymezena zastavitelná plocha SO17 (0,35 ha). Navrhuje se zmenšit pro 1 objekt, řešit intenzitu zástavby.

Valy. Nevhodně je vymezeno několik stabilizovaných ploch – smíšené obytné na okraji sídla (p. p. č. 1176/1, 1202. Navrhuje se vypustit, případně řešit intenzitu zástavby.

Hain. Zastavitelná plocha pro občanskou vybavenost je navržena mimo území osady.

ÚP Polevsko

Polevsko. Zastavitelná plocha Z7 o ploše 3,8 ha umožňuje při intenzitě 0,25 zástavbu cca 9500 m2, tj. cca 60–90 RD, což představuje plošnou kobercovou zástavbu. Žádoucí je snížit koeficient intenzity zástavby, stanovit minimální výměru pro 1 obytný dům a upřesnit zadání územní studie, která je stanovena územním plánem, tak aby řešila uspořádání a charakter zástavby.

Klučky. Stabilizovaná plocha VK pro skládkování umožňuje koeficient zastavitelnosti 90 % s výškou 9 metrů. Navrhuje se redukovat.

Jedličná. Zastavitelné plochy Z13, Z14, Z15 umožňují při stanoveném koeficientu zastavitelnosti 0,25 výrazně zahustit stávající rozvolněnou zástavbu o cca 15 nových domů. Navrhuje se snížit intenzitu zástavby a zajistit prostupnost mezi lesem na východě a nelesní krajinou na západě. V ÚP je nevhodně vymezeno několik stabilizovaných ploch pro bydlení a rekreaci (p. p. č. 811/1, 813, 814 – celkem cca 1 ha). Navrhuje se redukovat, případně řešit intenzitu zástavby.

ÚP Prysk

Horní Prysk. Potenciálně problémovou zastavitelnou plochou se jeví plocha ZA3 pro sjezdovku a lyžařský vlek, jejichž realizace je za současné klimatické situace v nadmořské výšce 450 m n. m. problematická. Pro zastavitelné plochy SO15, SO16, SO17 (celkem 3,1 ha) se navrhuje zpracovat územní studie, které budou řešit prostorové uspořádání zástavby.

Pod Herdštejnem. Do stabilizované plochy pro bydlení je zařazena plocha lesní. Navrhuje se uvést do souladu.

Dolní Prysk. Potenciálně problémovými zastavitelnými plochami se jeví plochy ZA1, ZA2 pro sjezdovku a lyžařský vlek, jejichž realizace je za současné klimatické situace v nadmořské výšce 450 m n. m. problematická.

ÚP Svor

Svor. Potenciálně problémové zastavitelné plochy jsou plochy 21a (2 ha), 21b (4,4 ha) pro cca 58 RD. Navrhuje se redukovat v severní části a změnit etapizaci – 1. etapa blíže k obci. Navrhuje se zpracovat územní studii, která bude řešit uspořádání a charakter zástavby.

Rousínov. Potenciálně problémová zastavitelná plocha je plocha BV 35, která nevhodně propojuje zástavbu a omezuje prostupnost krajiny. Navrhuje se plochu redukovat.

Ústecký kraj

ORP Děčín

ÚP Česká Kamenice

Líska. Nevhodně je vymezena stabilizovaná plocha občanské vybavenosti na p. p. č. 358 mimo strukturu zástavby Doporučuje se změnit plochu na nezastavitelnou, případně výrazně omezit její výškové, hmotové a prostorové řešení.

ÚP Kunratice

Studený. Nevhodně je mimo zástavbu vymezena stabilizovaná plocha pro bydlení na p. p. č. 249/2.

ÚP Kytlice

Kytlice – Falknov. Řachvaj. Pro plochy smíšené obytné SO je stanoven koeficient zpevněných ploch 50 % - navrhuje se redukovat. Vymezeny jsou rozsáhlé rozvojové plochy smíšené obytné SM1, SM2 o celkové rozloze cca 4,6 ha. Navrhují se redukovat a zpracovat pro ně územní studii, lépe regulační plán. Na p. p. č. 331/1, p. p. č. 187 v k. ú. Kytlické Mlýny je vymezena stabilizovaná plocha SO, skutečnost je lesnická výroba.

ORP Rumburk

ÚP Doubice

Doporučuje se omezit zastavěné území a stabilizované plochy v okrajových částech sídla a na samotách.

ÚP Krásná Lípa

Krásná Lípa. Nevhodně jsou vymezeny některé plošně naddimenzované stabilizované plochy zcela mimo tradiční strukturu zástavby, které umožňují značný rozvoj mimo zastavitelné plochy v krajině mimo vlastní sídlo
- pro bydlení, (př. 341/1, 172/1 v k. ú. Kyjov – cca 1,8 ha,
- pro občanské vybavení – sport na p. p. č. 1221 v k. ú. Krásný Buk – cca 1 ha,
- pro výrobu na p. p. č. 1147 v k. ú. Kyjov (1,2 ha) s koeficientem zastavitelnosti 40 %.

Významný rozvojový potenciál mají i další stabilizované plochy, avšak v lokalitách vhodnějších pro rozvoj zástavby.
Nevhodně jsou navrženy rozsáhlé rozvojové plochy občanského vybavení – sport Z38, Z44, Z50 s možností umisťování staveb na Kamenné Horce, v pohledově exponované poloze rozptýlené zástavby a plochy Z135 (3,9 ha), Z145 (2,5 ha) ve volné krajině na jihu Krásné Lípy, které umožňují dvoupodlažní zástavbu o ploše nadzemních staveb cca 11 400 m^2, tj. celkově pro více než 75 běžných RD. Doporučuje se redukovat rozvojové plochy.
Dále jsou nevhodně navrženy rozsáhlé rozvojové plochy smíšené obytné Z75 (9,5 ha), Z76 (1,1 ha), Z79 6 ha), i drobnější plochy Z77, Z78 (celkem 1,3 ha) které umožňují dvoupodlažní zástavbu o ploše nadzemních staveb cca 19 200 m^2, tj. pro cca 130 běžných RD. Návrh narušuje stávající strukturu zástavby charakteru krátkých ulicových skupin ve volné krajině, nevhodně je propojuje plošnou zástavbou, nevhodně propojuje zástavbu Kamenné Horky a Krásné Lípy. Doporučuje se redukovat rozvojové plochy.

Kyjov. Nevhodně je vymezeno několik rozsáhlých stabilizovaných ploch pro bydlení a rekreaci (např. p. p. č. 172/1, 341/1 – celkem cca 2 ha, které umožňují významně zahušťovat zástavbu mimo zastavitelné plochy. Při stanovené intenzitě zástavby se jedná o plochy pro cca 20 domů. Navrhuje se je redukovat, případně snížit intenzitu zástavby. Nevhodně jsou vymezeny stabilizované plochy výroby o výměře cca 1,5 ha se zcela nevhodným přípustným využitím a možností umístění výstavby objektů o výšce max. 3 podlaží a koeficientem zastavitelnosti 40 % - navrhuje se výrazně redukovat.

Kamenná Horka – Hely. Zastavitelné plochy pro sport a rekreaci ve volné krajině Z38, Z44, Z50, Z144 o celkové výměře 5 ha pro jezdecké areály, hipostezky, cyklistické ("singletrack"), běžecké a lyžařské tratě, pobytové louky jsou vymezeny v pohledově exponovaných místech a umožňují výstavbu nadzemních staveb na ploše 2500 m^2. Navrhuje se redukovat plochy, nebo snížit koeficient zastavitelnosti. Dále je nevhodně vymezeno několik rozsáhlých stabilizovaných ploch pro bydlení a rekreaci (např. p. p. č. 667/3, 1332, 487/2, 499/7, 506/1 – celkem cca 2,3 ha, které umožňují významně zahušťovat zástavbu mimo zastavitelné plochy. Při stanovené intenzitě zástavby se jedná o plochy pro cca 25 domů. Navrhuje se jejich redukce, případně snížení intenzity zástavby.

ORP Varnsdorf

ÚP Dolní Podluží

Dolní Podluží. Vymezeny jsou rozsáhlé zastavitelné plochy B8, B11, B13, B14, B30 o celkové výměře přes 3 ha mimo historickou urbanistickou strukturu sídla. Navrhuje se redukovat plochy v jižní části a snížit

intenzitu zástavby a výškovou hladinu. Zastavitelná plocha SM3 zasahuje mimo obvod sídla do krajiny, neobsahuje žádné podmínky prostorového uspořádání kromě možnosti 50 % zpevněných ploch (cca. 5000 m2). Navrhuje se redukovat plochu a stanovit koeficient zastavitelnosti a max. výškovou hladinu (1 podlaží a podkroví).

ÚP Horní Podluží

Horní Podluží. Je vymezena stabilizovaná plocha pro sport na p. p. č. 1460/5, 1668/8 (cca 5 ha) ve volné krajině, umožňující umístění hřišť pro míčové hry a sportovních. Navrhuje se redukovat.

ÚP Chřibská

Dolní Chřibská. Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy představují plochy B16, B19 (celkem 1,7 ha), které umožňují souvislou zástavbu mimo historickou strukturu sídla. Navrhuje se redukovat.

RS Dolní Chřibská. Stabilizovaná plocha RH umožňuje umístění třípodlažních staveb s podkrovím na ploše cca 3 400 m2 (cca 22 RD) – navrhuje se redukovat koeficient zástavby a max. výškovou hladinu a pro případnou přestavbu stanovit zpracování územní studie na celý areál.

Chřibská. Nevhodně jsou vymezeny zastavitelné plochy pro bydlení SO3, SO4, které v rozporu s tradiční strukturou zástavby propojují Chřibskou a Novou Chřibskou a omezují prostupnost krajinou.

Na Bajtlichu. Stabilizovaná plocha RH umožňuje umístění třípodlažních staveb s podkrovím na ploše cca 6 000 m2 – navrhuje se redukovat koeficient zástavby a max. výškovou hladinu a pro případnou přestavbu stanovit zpracování územní studie na celý areál.

Horní Chřibská. Nevhodně je vymezená zastavitelná plocha SO5 (3,3 ha), určená pro výstavbu 33 domů. Plocha zasahuje výrazně mimo stávající strukturu a umožňuje plošnou kobercovou zástavbu o výškové hladině 3 podlaží a podkroví a podílem zpevněných ploch 50 %, zcela nevhodnou pro venkovské sídlo. Navrhuje se redukovat plochu, snížit podlažnost a procento zastavěných ploch. Dále se navrhuje zástavbu v ploše BI 54 ukončit na úrovni domu č. p. 19 a v ploše BI13 na úrovni domu č. p. 191.

Krásné Pole. Vymezena je stabilizovaná plocha pro zemědělskou a lesnickou výrobu bez stanovení koeficientu zastavitelnosti a max. výškové hladiny.

ÚP Rybniště

Rybniště. Problémové jsou plochy BV 27, BV 37, BV 38, SO2, navržené mimo obvod sídla. Navrhuje se vypustit nebo redukovat. Nežádoucí je podlažnost v plochách SO (3 NP + podkroví).

Nová Ves. Nevhodné jsou zastavitelné plochy rozšiřující sídlo zcela mimo historickou strukturu – BV 45 (navazuje na lesní okraj mimo stávající zástavbu) a BV61 (propojuje sídlo se zástavbou sousední Krásné Lípy) – navrhuje se redukovat.

Malý Semerink. Ve stabilizované a rozvojové ploše pro výrobu a skladování je umožněna výšková hladina 3 nadzemní podlaží – navrhuje se snížit.

Nová Chřibská. Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy jsou BV1, BV2, BV51, BV 53 v lokalitách výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a vzrostlé zeleně. Navrhuje se vypustit.

ÚP Jiřetín pod Jedlovou

Jiřetín pod Jedlovou. Zastavitelné plochy VS1, VS2 (všeobecné smíšené obytné) o celkové výměře přes 3 ha jsou vymezeny výrazně mimo stávající strukturu zástavby, bez stanovení koeficientu zastavitelnosti. Navrhuje se redukovat a stanovit koeficient.
Zastavitelná plocha B11 o výměře 50,5 ha je vymezena v pohledově exponované poloze a umožňuje kobercovou zástavbu, která je v rozporu s ochranou krajinného rázu na okraji sídla. Navrhuje se výrazná redukce plochy či její vypuštění. Nebude-li plocha vypuštěna, je nezbytné zpracovat min. územní studii, lépe regulační plán, který výrazně omezí rozsah zástavby.

RS Netopýr. ÚP nestanovuje koeficient zastavitelnosti a max. výškovou hladinu – navrhuje se doplnit minimálně tyto parametry, optimálně v případě přestavby stanovit zpracování územní studie.

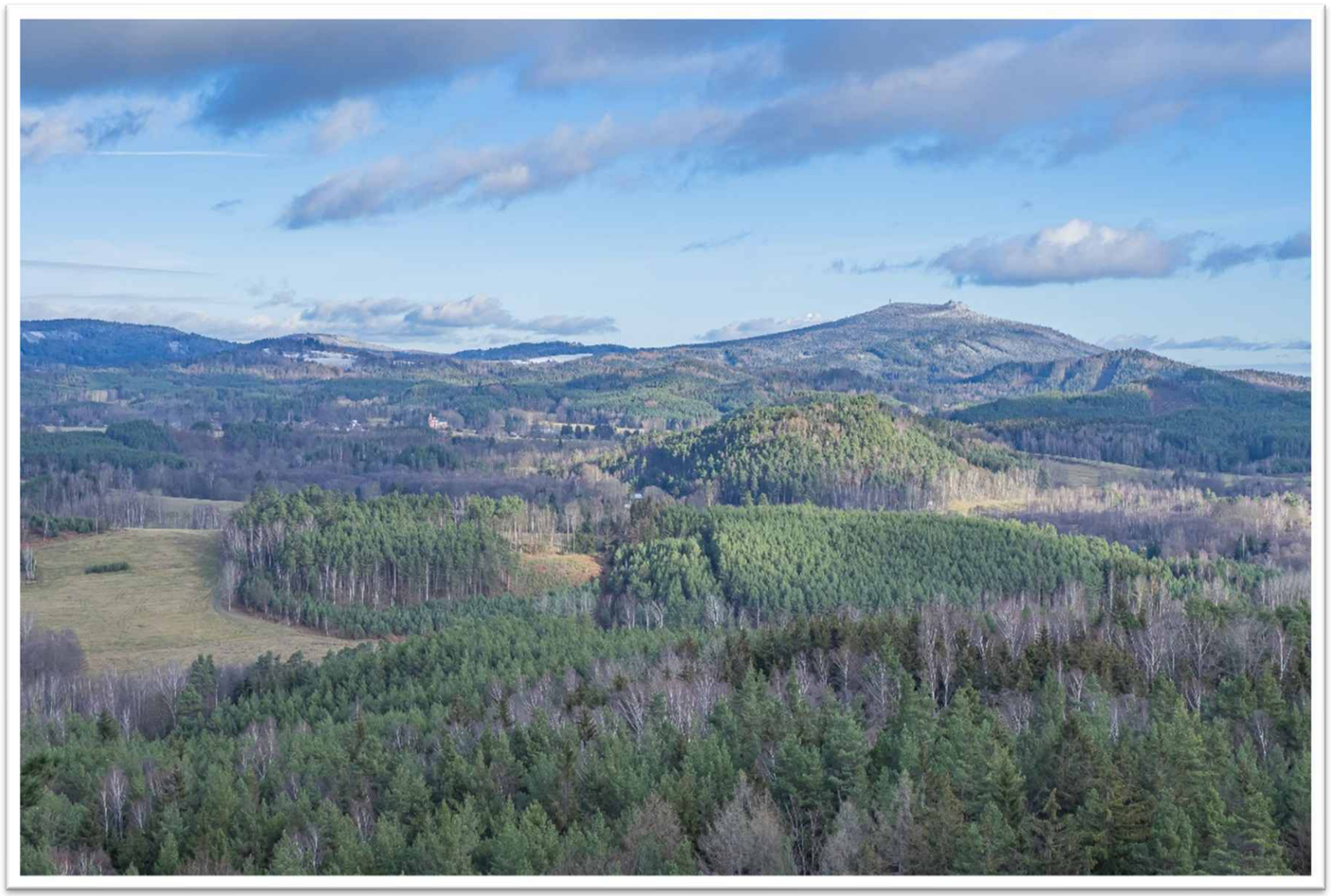
Jedlová – stanice. Chybně jsou zakresleny plochy s rozdílnými způsobem využití p. p. č. 121, 122 (lesní pozemky).

Jedlová – osada. Nevhodně je navržena rozvojová plocha S11 pro sport v zahradách obytných domů. Navrhuje se změnit na trvalé travní porosty nebo zahrady. V textové části nejsou uvedeny podmínky využití veřejné zeleně, týká se zejména rozsáhlé plochy Z23 (60 ha), dále pak ploch Z15, Z126, Z24 ve volné krajině. U plochy Z23 nesmí dojít k jejímu zalesnění.

Rozhled. Potenciálně problémovými zastavitelnými plochami jsou plochy VS4 (1 ha), VS5 (1,5 ha) mimo urbanistickou strukturu sídla, v pohledově exponované poloze; plochy umožňují umístění obytných objektů, hotelů, penziónů a dalších zařízení občanské vybavenosti zaměřených na cestovní ruch; není stanoven koeficient zastavitelnosti, pouze procento zpevněných ploch 40 %, což představuje 1 ha zpevněných ploch – navrhuje se redukovat plochy, případně omezit koeficientem zastavitelnosti, a stanovit zpracování alespoň územní studie, lépe regulačního plánu, s cílem zachovat tradiční venkovský charakter sídla.

K územním plánům, ve kterých je navržen rozvoj sjezdového lyžování (ÚP Polevsko, Prysk, Jiřetín pod Jedlovou) lze konstatovat, že za současných klimatických podmínek nejsou tyto záměry v těchto nadmořských výška zcela realistické. Dá se však přepokládat, že bude tlak na letní využití těchto areálů, které s sebou přináší další stavby a technická zařízení (bobové dráhy, stezky v korunách stromů apod.), které mohou významně negativně ovlivnit krajinný ráz. Doporučuje se tyto plochy redukovat, případně omezit jejich výškové, hmotové a prostorové řešení, zejména v pohledově exponovaných polohách.

Příloha č. 1 Karty krajinných prostorů

Krajinné prostory, jejich charakteristiky a ochranné podmínky

Krajinné prostory byly vymezeny v souladu s místy krajinného rázu (2011), byly upraveny dle aktuálního členění krajinných celků. Přehled jednotlivých krajinných prostorů je uveden v tab. 1. U jednotlivých krajinných prostorů jsou specifikovány i ochranné podmínky.

V rámci hodnocení krajinných prostorů se využívají tato kritéria:

Projev: pozitivní (+), negativní (-), neutrální (0)

Význam: zásadní XXX, spoluurčující XX, doplňující X

Cennost: jedinečný XXX, cenný XX, běžný X

E – znak tvoří estetickou hodnotu,

P – znak tvořící přírodní hodnotu,

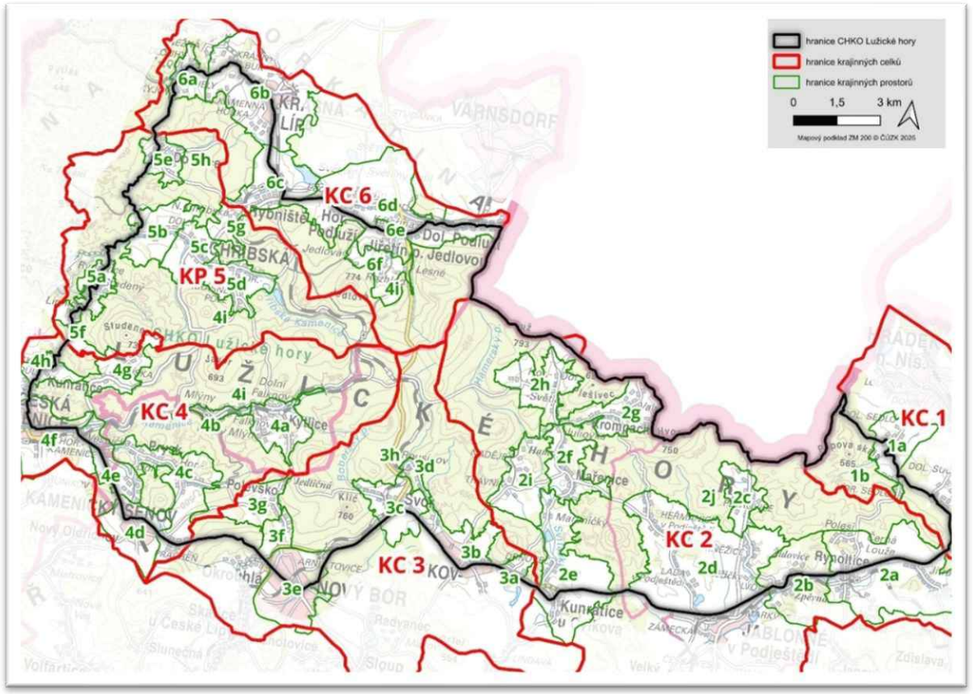
H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině,

M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny.

Tabulka 29: Přehled vymezených krajinných celků a krajinných prostorů

ID	Krajinný celek	ID	Krajinný prostor
KC 1	**HRÁDECKO**	KP 1a	Horní a Dolní Sedlo
		KP 1b	Lesní prostory
KC 2	**HEŘMANICKO – MAŘENICKO**	KP 2a	Rynoltice – Jítrava
		KP 2b	Lvová – Židovice
		KP 2c	Petrovice
		KP 2d	Kněžice – Heřmanice
		KP 2e	Kunratice – Mařeničky
		KP 2f	Mařenice
		KP 2g	Krompach
		KP 2h	Horní a Dolní Světlá
		KP 2i	Trávník – Naděje – Hamr
		KP 2j	Lesní prostory
KC 3	**NOVOBORSKO**	KP 3a	Drnovec
		KP 3b	Cvikov
		KP 3c	Svor
		KP 3d	Rousínov
		KP 3e	Nový Bor
		KP 3f	Arnultovice
		KP 3g	Polevsko
		KP 3h	Lesní prostory
KC 4	**ČESKOKAMENICKO**	KP 4a	Kytlice – Falknov
		KP 4b	Mlýny
		KP 4c	Prácheň – Prysk
		KP 4d	Kamenický Šenov
		KP 4e	Kamenický Šenov – Horní Kamenice
		KP 4f	Česká Kamenice
		KP 4g	Líska
		KP 4h	Kunratice
		KP 4i	Lesní prostory
KC 5	**CHŘIBSKO**	KP 5a	Lipnice
		KP 5b	Studený
		KP 5c	Dolní Chřibská
		KP 5d	Chřibská – centrum
		KP 5e	Horní Chřibská
		KP 5f	Nová Chřibská
		KP 5g	Doubice
		KP 5h	Lesní prostory
KC 6	**KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**	KP 6a	Kyjov – Dolní Důl
		KP 6b	Krásná Lípa
		KP 6c	Rybniště
		KP 6d	Podluží
		KP 6e	Jiřetín pod Jedlovou
		KP 6f	Rozhled – Lesné – Jedlová
		KP 6g	Lesní prostory

Obrázek 28: Přehled KC a KP v rámci CHKO Lužické hory

KC 1 HRÁDECKO

KP 1a Horní a Dolní Sedlo

Krajinný prostor Horní a Dolní Sedlo je vymezen při východním okraji řešeného území v KC 1 Hrádecko. Prostor zahrnuje sídlo Horní Sedlo a okrajovou část sídla Dolní Sedlo. Pro prostor je typická pohledová otevřenost, rozptýlenost zástavby a její prolínání se stromovou vegetací a plochami luk v širším krajinném rámci. Pro prostor je dále typické různorodost sídelní struktury a zachovalé harmonické měřítko i vztahy.

Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky

III. zóna ochrany CHKO
Lokální prvky ÚSES

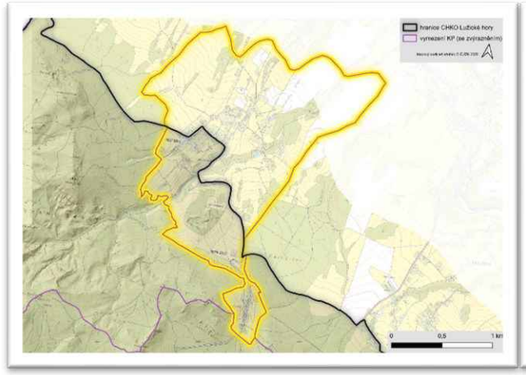
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky

Kulturní památka: Kaple Navštívení Panny Marie
Dochovaná urbanistická struktura DUS 1

Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Mírná členitost reliéfu, charakter otevřených mírně svažitých ploch	+	XX	X		X		X
2	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X		
3	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X	X	X		X
4	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	XX	X				
5	Vodní toky a jejich přítoky s břehovou vegetací	+	XX	XX		X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Drobná krajinná mozaika	+	XX	XX	X	X	X	X
2	Několik typů urbanistické struktury v rámci dvou sousedních sídel: roztroušená zástavba sídla Dolní Sedlo, řadové a lánové uspořádání sídla Horní Sedlo	+	XXX	XX			X	
3	Lokalizace sídla Horní Sedlo na horizontu	+	XXX	X			X	
4	Střední až vyšší zachovalost urbanistické struktury	+	XX	X	X		X	X
5	Převážně nízká zachovalost charakteru zástavby	-	XX	X				
6	Dochovanost cestní sítě	+	X	X				
7	Drobná sakrální architektury (Kaple Horní Sedlo)	+	X	X	X			
8	Vojenské opevnění – řopíky	+	X					
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Převažuje pohledová otevřenost	+	XXX	X			X	
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji	+	X	X			X	
3	Daleké výhledy na Hrádek nad Nisou, Grabštejn a Bogatynia	+	XXX	XX	X			X
4	Daleké výhledy na elektrárny Bogatynia, Turow	-	XXX	XX				
5	Prolínání zástavby s plochami luk a pastvin v širším krajinném rámci	+	XXX	X	X		X	
6	Uplatnění stromové zeleně v pohledech	+	X	X	X			X
7	Dochovaná drobná krajinná mozaika v okolí Dolního Sedla	+	X	X	X		X	
8	Zachovalost harmonického měřítko a prostorových vztahů	+	XX	X			X	X

Podmínky ochrany:		
Přírodní charakteristiky		
1	Chránit mimolesní zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	Ochrana přírodních hodnot
2	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	
3	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	
4	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty	
Kulturně – historické charakteristiky		
1	Chránit fragmenty původní plužiny (způsob členění pozemků, jejich ohraničení – meze a agrární snosy, vhodná zeleň)	Ochrana cenných prvků krajiny
2	Zachovat a podporovat charakter prolínání zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a menšími plochami luk a pastvin	Ochrana charakteru krajiny
3	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Dolní a Horní Sedlo, včetně výškové hladiny, nerozšiřovat do volné krajiny, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře, nepovolovat nové samoty, novou zástavbu směřovat mimo CHKO	Ochrana struktury zástavby
4	Nepřipustit stavební propojování sídel	Ochrana volné krajiny a struktury zástavby
5	Neobnovovat zaniklé stavby mimo stávající urbanistickou strukturu	
6	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. velké sjezdovky, sportovní plochy apod.),	Ochrana matrice venkovské krajiny
7	Neoplocovat volnou krajinu, vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
8	Neumisťovat rozměrnou reklamu ve venkovských sídlech a volné krajině	Ochrana charakteru zástavby a krajiny
9	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	
Prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana významných výhledů, charakteristických pro krajinný prostor
2	Zachovat výhledy z vyšších poloh prostoru – nezalesňovat, neumisťovat stavby	
3	Zachovat urbanistickou strukturu sídel včetně výškového, hmotového a prostorového uspořádání	Ochrana struktury zástavby v krajině
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a biologicky pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat drobnou krajinnou mozaiku a převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Chránit fragmenty původní plužiny (způsob členění pozemků, jejich ohraničení – meze a agrární snosy, vhodná zeleň)	
4	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
5	Nelesní zeleň kultivovat z důvodu uchování výhledů a průhledů	
6	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny	
7	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 29: KP 1a Horní a Dolní Sedlo

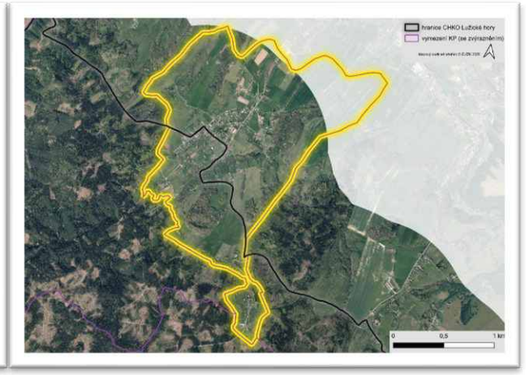

Foto 50: Horní Sedlo s hasičskou zbrojnicí

Foto 51: Dolní Sedlo – výhledy k zámku Grabštejn

KP 1b Lesní prostory								
Krajinný prostor je vymezen ve východní části CHKO, je ohraničen Sedleckým Špičákem na severu, úpatím Loupežnického vrchu na západě. Hranice vede vrcholovou partií horizontu Hřebeny a Kozí hřbety s vrcholy Vysoká a Ostrý vrch. KP je tvořen lesními porosty s převahou borovic a smrků s příměsí listnatých dřevin. Vrcholové partie kopců a hřbetů tvoří převážně bučiny se skalními výchozy. Část smrkových porostů prošla v minulých letech kůrovcovou kalamitou, dochází k postupné obnově lesa s využitím přirozené obnovy a podpory listnatých a smíšených dřevin. Prostor se vyznačuje absencí sídel, dosahuje vysokých přírodních hodnot. Významný je výskyt skalních věží a útvarů. Prostor si zachovává harmonické měřítko i vztahy.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
I., II. zóna ochrany CHKO Nadregionální, regionální (RC 143 Vysoká) a lokální prvky ÚSES LSHP 01 Kozí hřbety – Bílé Kameny, LSHP 02 Vraní Skály-Sedlecký Špičák								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Drobné sakrální památky (křížky, pomníčky) Vojenské liniové opevnění								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost reliéfu, vysoká početnost samostatných vrchů a terénních hřbetů (Vysoká, Ostrý vrch, Sedlecký Špičák, Popova skála, Hřebeny, Kozí hřbety)	+	XXX	XX		X	X	X
2	Výskyt skalních útvarů (Skalsko, Horní Skály, Vraní skály, Popova skála, Skalní divadlo)	+	XXX	XXX		X	X	X
3	Souvislý lesní pokryv (jehličnaté, listnaté porosty, porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	+	XX	XX		X		X
4	Drobné vodoteče v údolnicích	+	X	X		X		
5	Výrazná údolnice s pískovcovými skalami (Císařské údolí)	+	XX	XX	X	X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Absence sídel	+	XXX	XXX		X	X	X
2	Dochované vymezení hranic lesa	+	X	X		X	X	
3	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
4	Linie vojenského opevnění (řopíky)	+	X	XX	X			
5	Dochovanost cestní sítě (Pašerácká stezka, Císařské údolí)	+	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v lesních porostech	+	XX	X				
2	Daleké výhledy a pohledová otevřenost z terénních dominant, skalních vyhlídek	+	XX	XX	X			
3	Terénní dominanty lokálního významu	+	XX	XX	X		X	X
4	Krajinná mozaika hrubozrnná – dáno souvislým pokryvem lesa	+	XX	X			X	
5	Zachovány harmonické měřítko i vztahy	+	XX	XX			X	X

Podmínky ochrany:		
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních j**e argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení.		
1	Chránit přírodě blízké lesní porosty s prioritou bučin ve vrcholových partiích	Ochrana přírodních hodnot, lesní krajiny
2	Chránit výjimečný ráz území lesní krajiny	
3	Chránit skalní útvary a věže, které tvoří výrazné dominanty a hřebeny, vytvářející obraz krajiny	Ochrana přírodních dominant
4	Chránit terénní přírodní dominanty	
Ochrana znaků kulturně historické charakteristiky		
1	Udržovat vyhlídky a usměrňovat rekreaci i horolezectví	Ochrana přírodních hodnot
2	Turistickou infrastrukturu lokalizovat mimo nejcennější partie	
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Chránit výhledy a panoramata ze skalních věží a vrcholových partií	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Chránit jednoznačně identifikovanou pohledovou dominantu Bílých kamenů ve vizuální charakteristice	Ochrana jedinečné pískovcové dominanty
3	Nevytvářet nové technické dominanty ve vrcholových partiích	Ochrana horizontů a vrcholů

Ochranná doporučení:	
1	Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu, jedle a borovice na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením
2	Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladby lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku
3	Zachovat a chránit rozvolněnost a druhové složení lesních okrajů
4	Nové rozhledny a vyhlídky omezovat, případně situovat mimo exponovaná místa
5	Nevytvářet nové technické dominanty ve vrcholových partiích
6	Historickou lesní cestní síť obnovovat citlivě, neměnit její parametry negativními zásahy
7	Podporovat ochranu drobných památek a řopíků, neměnit jejich charakter včetně okolí
8	Podporovat ochranu a obnovu historických studánek
9	Podporovat ochranu a obnovu historických vyhlídek (Popova skála)

Obrázek 30: KP 1b Lesní prostory

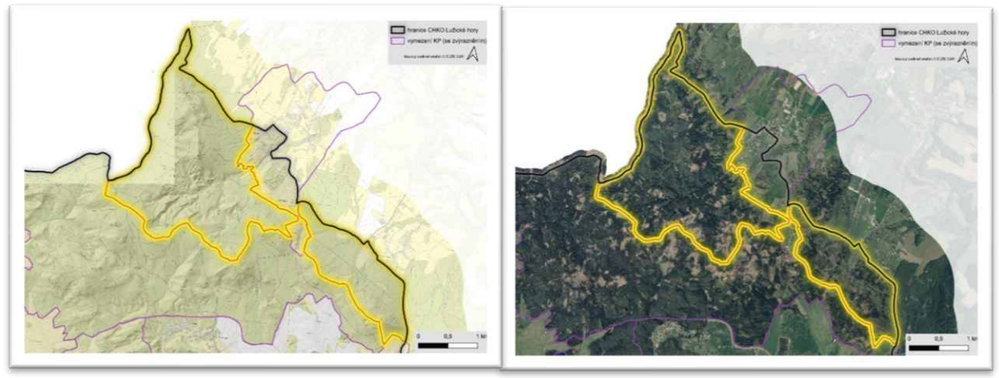

Foto 52: Pohled z Vraních skal

Foto 53: Horní Skály – Cvičná věž

KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO

KP 2a Rynoltice – Jítrava								
Krajinný prostor Rynoltice-Jítrava je vymezen při jižním okraji řešeného území, v jihovýchodní části KC 2 Heřmanicko-Mařenicko. Zahrnuje zástavby Rynoltice, Polesí a Černá Louže. Prostor je typický svou jemnou členitostí reliéfu, pohledovou otevřeností, zachovalou lidovou architekturou, polohou při hlavní silnici I/13 a převažujícím podílem velkých bloků zemědělské půdy (převažují travní porosty, orná půda u Rynoltic). Harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika jsou narušeny scelenými bloky zemědělské půdy.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO PP Bílé kameny Regionální a lokální prvky ÚSES LSHP 01 Kozí hřbety – Bílé Kameny								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Nemovité kulturní památky: Usedlost čp. 124, Domy čp. 187, 145, 71, 57, 166 Dochovaná urbanistická struktura DUS 2, DUS 3 a DUS 4								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Jemná členitost reliéfu	+	XX	X		X	X	
2	Terénní dominanty v dálkových průhledech (Kozí hřbety, Sokol, Liščí hora, Kostelní vrch)	+	XX	XX		X		
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, stromořadí a solitéry	+	X	X		X		
5	Drobné vodní toky s břehovými porosty	+	XX	XX		X		
6	Dominanta Bílých kamenů tvořící vytvarované oblé kameny hřibovitých až kulovitých tvarů	+	XX	XX	X	X	X	X
7	Pískovcové skály a skalní útvary (Havran)	+	XX	XX	X	X	X	X
8	Převažující intenzivní zemědělské využití území – orná půda a louky	-	XX	X			X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Velké měřítko scelených zemědělských pozemků bez nelesní zeleně	-	XX				X	
2	Vysoká zachovalost urbanistické struktury sídel – lánové uspořádání (Rynoltice), nepravidelná zástavba (Polesí)	+	XX	XX	X		X	X
3	Zachovalost charakteru zástavby, vysoký podíl tradiční lidové architektury (Polesí, Rynoltice)	+	XX	XX	X		X	X
4	Nemovité kulturní památky (lidová architektura)	+	XX	XX	X		X	
5	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X			
6	Nízká dochovanost cestní sítě, narušení scelenými bloky orné půdy	-	X	X				
7	Lokální narušení harmonického měřítka a vztahů nevhodnou zástavbou (chatová osada na severu Rynoltic, kemp Černá Louže, chaty Polesí)	-	X	X				
8	Silnice I/13 protínající prostor po hranici CHKO (hlavní umělá osa)	-	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost	+	XXX	X			X	
2	Zřetelné vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	XX	X	X		X	X
3	Uplatnění terénních dominant a terénních hřbetů v dalekých pohledech (Velký Vápenný, Ještěd)	+	XX	X	X		X	
4	Pohledová exponovanost přírodní památky Bílé Kameny ve východní části	+	XX	XXX	X	X	X	X
5	Dílčí uplatnění kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (kostel v Jítravě, Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy v Jablonném v Podještědí, kostel v Rynolticích, zámek Lemberk)	+	XX	X	X		X	
6	Dílčí uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	XX	X	X		
7	Lokální výhled na Polesí ze skály Havran	+	X	XX	X			
8	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídel Rynoltice a Polesí (cenná struktura a charakter zástavby) ke krajinnému rámci	+	XX	X		X	X	X
9	Drobná krajinná mozaika narušena scelenými bloky zemědělské půdy (vyjma východní části)	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit pískovcové skalní útvary Bílé kameny	Ochrana přírodních hodnot
2	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	
3	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků, podporovat přirozený charakter vodních ploch	
4	Podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
5	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit skupinovou a solitérní zeleň a stromořadí na vhodných místech	
6	Nezalesňovat volnou krajinu	Ochrana výhledů a průhledů
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Zmenšit plochy scelených bloků orné půdy (západně od Rynoltic), doplnit je plochami rozptýlené zeleně, remízy a solitéry	Obnova krajinné struktury
2	Podporovat obnovu cestní sítě v zemědělské krajině	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
4	Nezakládat izolované části sídla mimo kompaktní zástavbu	
5	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	
6	Neumisťovat rozměrnou reklamu ve venkovských sídlech a volné krajině	
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Rynoltice, Polesí, Černá Louže včetně výškové hladiny, nerozšiřovat do volné krajiny, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře, nepovolovat nové samoty, novou zástavbu směřovat mimo CHKO	Ochrana struktury a charakteru zástavby

6	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost místa a nevytvářet optické bariéry	Ochrana výhledových míst a ikonických výhledů
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní a kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat pohledovou exponovanost přírodní památky Bílé kameny	Ochrana harmonického měřítka a prostorových vztahů
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily (vč. nevhodných kulturních dominant)	

Ochranná doporučení:	
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje
2	Zachovat a podporovat drobnou krajinnou mozaiku a převažující extenzivní hospodaření na pozemcích
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině
4	Podporovat tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu
6	Podporovat obnovu cestní sítě v intenzivně obdělávané krajině

Obrázek 31: KP 2a Rynoltice – Jítrava

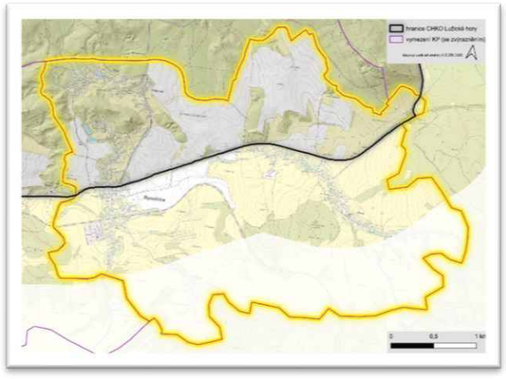

Foto 54: Pohled od Polesí k Rynolticím

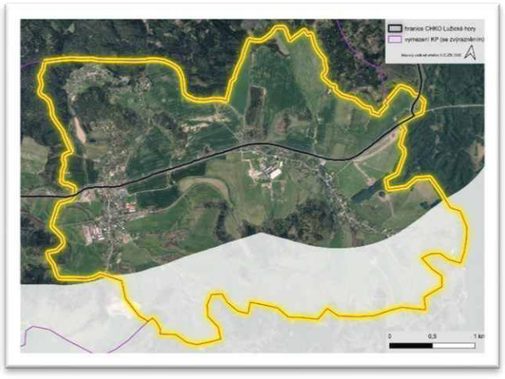

Foto 55: Dominanta PP Bílé kameny

KP 2b Lvová – Židovice								
Krajinný prostor Lvová – Židovice je vymezen při jižním okraji řešeného území. Zahrnuje sídla Lvová a Židovice. Prostor je typický zejména svou členitostí reliéfu, na jedné straně pohledovou otevřeností u obce Lvová uzavřeností mezi zalesněnými horizonty u obce Židovice. Převažuje střední zachovalost sídel s vyrovnaným podílem lesa a luk.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO Nadregionální a lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Krajinná památková zóna Lembersko Nemovité kulturní památky: Usedlost čp. 11, 12, dům čp. 47, Boží muka u silnice do Petrovic LSHK 01 Židovice Dochovaná urbanistická struktura DUS5								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost terénu	+	XX	X		X	X	
2	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X		
3	Lesní porosty lemující prostor	+	X	X	X	X	X	X
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X		X	X	
5	Vyrovnaný podíl lesa a zemědělské půdy (luk)	0	X	X		X X		
6	Drobné vodní toky s břehovými porosty	+	X	XX		X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Vysoká zachovalost rozptýlené struktury sídla Židovice, střední zachovalost struktury sídla Lvová	+	XX	X	X		X	X
2	Vysoká zachovalost charakteru zástavby, vysoký podíl tradiční lidové architektury v Židovicích, střední zachovalost zástavby ve Lvové	+	XX	X	X		X	
3	Krajinná památková zóna Lembersko	+	XX	X	X		X	X
4	Drobná krajinná mozaika	+	X	X	X		X	X
5	Prolínání rozptýlené zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a menšími plochami luk a pastvin	+	XX	XX	X	X	X	X
6	Nemovité kulturní památky	+	X	XX	X			
7	Krajinná památková zóna Lembersko	+	XX	X	X		X	X
8	Dochovaná cestní síť	+	X	X				
9	Drobná sakrální památky							
10	Rušivá struktura a charakter zástavby areálu Travička Green (brownfield)	-	X	X				
11	Silnice I/13 protínající prostor na hranici CHKO	-	XXX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Daleké výhledy z vyšších poloh	+	XX	XX	X		X	
2	Zřetelné vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	XX	X		X	X	
3	Uplatnění terénních a kulturních dominant v dálkových pohledech (Ještěd, Velký Vápenný, vrch Tlustec, Jablonné v Podještědí)	+	X	XX	X	X	X	
4	Drobná krajinná mozaika	+	X	X	X		X	X
5	Lokální narušení harmonického měřítka, vztahů zemědělským areálem v k. ú. Lvová	-	X	X				

	a čerpací stanicí východně od Rynoltic							

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Zachovat zalesnění horizontů tvořící krajinný rámec prostoru	Ochrana struktury krajiny
2	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot
3	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků, podporovat přirozený charakter vodních ploch	
4	Podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
5	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty, stromořadí podél a cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
6	Nezalesňovat volnou krajinu	Ochrana výhledů a průhledů
Ochrana znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Ochrana struktury krajiny	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Židovice a části Lvové včetně výškové hladiny, nerozšiřovat do volné krajiny, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře, nepovolovat nové samoty, novou zástavbu směřovat mimo CHKO	Ochrana struktury zástavby
4	Nezakládat izolované části sídla mimo kompaktní zástavbu	Ochrana charakteru krajiny a zástavby
5	V sídlech respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
6	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	Ochrana matrice venkovské krajiny
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Chránit dálkové výhledy z vyšších poloh	Ochrana výhledů
2	Zachovat dílčí výhledy na terénní i kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Chránit drobnou krajinnou mozaiku	Ochrana struktury krajiny
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily (vč. nevhodných kulturních dominant)	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
5	Kultivovat rušivý vzhled zemědělského areálu Travička Green	Zlepšení prostorových vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Podporovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat drobnou krajinnou mozaiku a převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Zabránit zarůstání volné krajiny náletovou zelení	
4	Podporovat zahrady s ovocnými či druhově obvyklými vysokokmeny v okolí staveb	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 32: KP 2b Lvová – Židovice

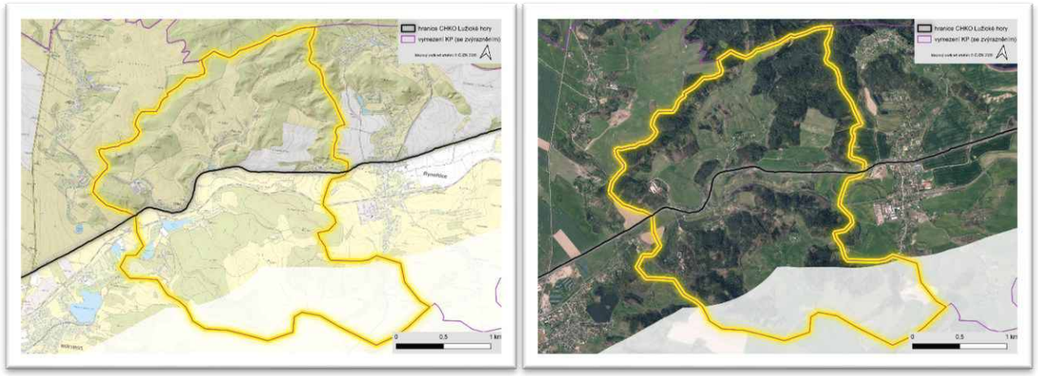

Foto 56: Zástavba Lvová podél komunikace I/9

Foto 57: Dominantou KP je zámek Lemberk

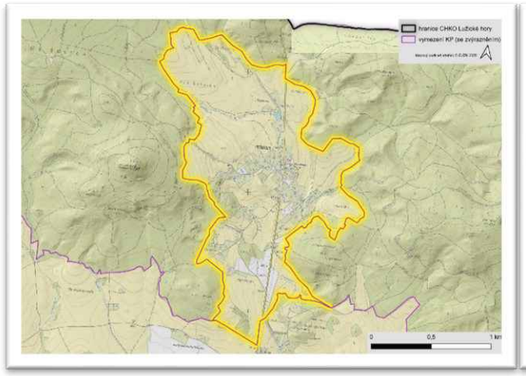
Foto 58: Centrální část v obci Židovice

KP 2c Petrovice								
Krajinný prostor Petrovice je vymezen v KC Heřmanicko – Mařenicko v severní části území. Vymezuje obec Petrovice a navazující okolí. Prostor je typický zejména svou uzavřeností danou zalesněnými horizonty i urbanistickou strukturou sídla Petrovice, které vzniklo jako údolní lánová ves a později bylo doplněno rozptýlenou zástavbou ve směru od jádra obce. V rámci místa se nachází několik osad a samot vyšších esteticko-krajinářských hodnot.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Nemovité kulturní památky v Petrovicích: Kostel Nejsvětější Trojice, Kaple u silnice do Jablonného v Podještědí, Boží muka u silnice do Jablonného v Podještědí Dochovaná urbanistická struktura DUS_6								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Relativně nízká členitost reliéfu	+	XX	X			X	
2	Umístění v údolí, hranice prostorů tvořeny svahy a hřbety	+	XXX	X			X	
3	Terénní dominanta vrchu Sokol v blízkých průhledech	+	XX	XX	X	X	X	X
4	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X		
5	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, solitéry	+	X	X		X		
6	Kněžický potok s mělkou údolní nivou a břehovými porosty	+	XX	XX	X	X		
7	Drobné vodní toky a přítoky	+	X	X		X		
8	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	XX	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Petrovice původně údolní lánová ves, později zahuštěna ve středové části	+	XX	X			X	
2	Výskyt roztroušených osad a samot s vysokou zachovalostí	+	XX	X	X		X	X
3	Nemovité kulturní památky	+	XX	XX	X		X	X
4	Vysoký podíl objektů lidové architektury (zejm. ve středové části Petrovic a v osadách)	+	XX	XX	X			
5	V osadách a samotách prolínání zástavby se vzrostlou zelení	+	X	XX	X			
6	Dominanta kostela Nejsvětější Trojice v Petrovicích	+	XX	X	X		X	
7	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X			
8	Linie vojenského opevnění (řopíky)	+	X	X				
9	Převážná střední zachovalost struktury sídla i charakteru zástavby	0	X	X				
10	Částečné narušení drobné krajinné mozaiky scelenými bloky luk a pastvin	0	XX	X				
11	Nízká dochovanost cestní sítě, narušena scelením původní lánové plužiny	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost	+	XXX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	XX	X			X	
3	Dílčí uplatnění terénních a kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (vrch Sokol, kostel Nejsvětější Trojice)	+	X	X	X		X	X
4	Dílčí uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X			X	
5	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla, osad a samot (cenná struktura a charakter zástavby) ke krajinnému rámci	+	XX	XX	X		X	X
6	Krajinná osa Kněžického potoka	+	XXX	XXX	X		X	X
7	Narušení harmonického měřítka a drobné krajinné mozaiky scelenými bloky luk a pastvin	-	XX	X				
8	Silnice II/267 antropogenní osa	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků, podporovat přirozený charakter vodních ploch	
3	Podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty, stromořadí podél a cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
5	Nezalesňovat volnou krajinu	Ochrana výhledů a průhledů
Ochrana znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Ochrana maloplošné struktury krajiny	Ochrana charakteru a struktury krajiny a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
4	Obnovovat drobnou krajinnou mozaiku	
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Petrovice včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	
6	Zachovat stávající strukturu osad a samot harmonického měřítka, nepovolovat nové samoty	
7	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
8	Nepřipustit stavební propojování sídel a osad	
9	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	Ochrana matrice venkovské krajiny
10	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
11	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty, zachovat přírodní charakter horizontů	Ochrana charakteristických rysů krajiny
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní i kulturní dominanty	Ochrana vizuální charakt.
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členitost a druhovou pestrost lesních okrajů	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Nesnižovat podíl mimolesní rozptýlené zeleně, chránit zejména solitérní vzrostlé stromy, případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
4	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
5	Zmenšit plochy scelených bloků orné půdy, doplnit je plochami rozptýlené zeleně, remízy a solitéry	
6	Podporovat zahrady s vysokokmeny na okraji sídla a v osadách a samotách	
7	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu, neměnit charakter řopíků a jejich okolí	

Obrázek 33: KP 2c Petrovice

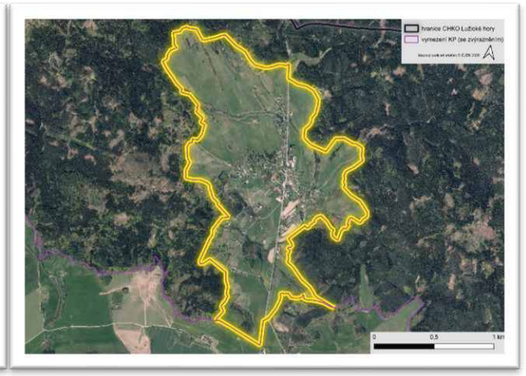

Foto 59: Dominantu nad Petrovicemi tvoří vrch Sokol

Foto 60: Centrální části obce Petrovice

KP 2d Kněžice – Heřmanice								
Krajinný prostor Kněžice-Heřmanice je vymezen při jižním okraji řešeného území podél silnice I/13 a ve střední části. Zahrnuje obce a jejich části Kněžice, Kněžičky, Lada v Podještědí, Heřmanice v Podještědí, samoty Kněžické Polní Domky, Kunratické domky. Prostor je typický zejména svým relativně rovinným reliéfem a převažujícím zemědělským využitím. Přítomností údolních lánových vsí (Heřmanice, Kněžice), pohledovou otevřeností v prostorech mimo sídla, vyšší narušeností drobné krajinné mozaiky scelenými bloky zemědělské půdy a vyšším podílem nevhodných, místy až rušivých objektů v sídlech (zejm. střed Heřmanic).								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO Lokální prvky ÚSES Hodnotná mozaika mokřadních biotopů podél Heřmanického, Kněžického a Železného potoka								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Nemovité kulturní památky: Vojenský hřbitov (Lada), Usedlost č. p. 123, Zřícenina hradu Falkenberk, Dům č. p. 73, Hradiště na Zámeckém vrchu, Kostel sv. Antonína Paduánského v Heřmanicích Dochovaná urbanistická struktura DUS_7, DUS_8, DUS_9, DUS_10								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Relativně nízká členitost reliéfu – mírné terénní hřbety a vrchy, mělká údolí	+	XXX	X			X	
2	Terénní dominanty v dálkových průhledech (Sokol, Jezevčí vrch, Hvozd)	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Terénní dominanta Sokol, Jezevčí vrch v blízkých průhledech	+	X	X	X	X	X	X
4	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
5	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, solitéry, porosty mezí, břehové porosty	+	X	X		X	X	X
6	Svitavka, Kněžický a Heřmanický potok a drobné vodní plochy s vegetačními doprovody	+	XX	XX	X	X	X	X
7	Hodnotná mozaika mokřadních biotopů podél Heřmanického, Kněžického a Železného potoka	+	XX	XX		X		
8	Převažující intenzivní zemědělské využití území	-	XX	X			X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídla typu údolních lánových vsí s lánovou plužinou, lokality s rozptýlenou shlukovou zástavbou (Lada, Kněžičky)	+	XXX	XX	X		X	X
2	Vysoká zachovalost struktury sídel (zejm. Kněžice, Kunratické domky, Lada a okrajové části Heřmanic)	+	XX	XX	X		X	X
3	Vysoká zachovalost charakteru zástavby (zejm. Kněžičky, Lada), vysoký podíl tradiční lidové architektury (zejm. Kněžičky, Lada, střední a severní část Heřmanice)	+	XXX	XX	X		X	X
4	Zachovalé samoty, osady (při cestě do Heřmanic, Petrovické domky, Kunratické domky)	+	XX	X	X		X	X
5	Dochované dílčí fragmenty lánové plužiny v severní části Heřmanic a oboře	+	X	X			X	
6	Nemovité kulturní památky	+	XX	XXX	X			
7	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
8	Nízká dochovanost cestní sítě, narušena scelením původní lánové plužiny	-	XX	X				

9	Převážně scelené zemědělské pozemky – velkoplošná struktura	-	XX	X				
10	Hmotově a architektonicky rušivé objekty v Kněžičkách a Heřmanicích (několik areálů)	-	XX	X				
11	Ranč Malevil s golfovým hřištěm	-	XX	X				
12	Obora Heřmanice	-	X	X				
13	Silnice I/13 (umělá osa, hranice CHKO)	-	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost prostorů v okolí sídel, v sídlech převažuje pohledová uzavřenost daná údolní polohou	+	XXX	X	X		X	X
2	Významné krajinné osy Kněžického, Heřmanického potoka, tvořící prostorové vztahy v krajině	+	XXX	X	X		X	X
3	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	X	X	X		X	X
4	Dílčí uplatnění terénních a kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (vrch Sokol, Jezevčí vrch, Hvozd s rozhlednou, Jablonné v Podještědí)	+	XX	XX	X	X	X	X
5	Dílčí uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X	X	X	X	
6	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídel Kněžičky, Lada a část Heřmanic (cenná struktura a charakter zástavby) ke krajinnému rámci	+	XX	XX	X		X	X
7	Výhledově významná cesta podél Petrovických domků do Heřmanic	+	X	XX	X		X	X
8	Lokální narušení harmonického měřítka a vztahů nevhodnou až rušivou zástavbou (Kněžice, průmyslové a zemědělské objekty Heřmanice, ranč Malevil)	-	X	X				
9	Drobná krajinná mozaika narušena scelenými bloky zemědělské půdy (zejm. západně od Kněžic a východně od Kunratic)	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků, podporovat přirozený charakter vodních ploch	
3	Chránit mozaiku mokřadních biotopů podél Heřmanického, Kněžického a Železného potoka	
4	Podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
5	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy, remízy, břehové porosty apod. případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
6	Nezalesňovat volnou krajinu	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti, zachování výhledů a průhledů
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Zachovat maloplošnou strukturu krajiny	Ochrana struktury krajiny
2	Chránit dochované relikty středověkých plužin v severní části Heřmanic	Ochrany historických prvků krajiny
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Kněžice, Heřmanice, Lada včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídla do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny
5	Plošně nerozvíjet menší historicky cenné lokality se zástavbou (Lada, Kněžičky)	
6	Zachovat stávající rozsah a strukturu osad a samot harmonického měřítka, nepovolovat nové samoty	
7	Nepřipustit stavení propojování sídel a osad	
8	V sídlech respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
9	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
10	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	Ochrana matrice venkovské krajiny
11	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídla	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní a kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat významné výhledy z cesty podél Petrovických domků	
4	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty, zachovat přírodní charakter horizontů	Ochrana charakteristických rysů krajiny
5	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zmenšit plochy scelených bloků orné půdy, doplnit je plochami rozptýlené zeleně, remízy a solitéry	
3	Podporovat extenzivní hospodaření na pozemcích	
4	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
5	Podporovat tradiční zahrady s vysokokmeny na okraji sídla a v osadách a samotách	
6	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 34: KP 2d Kněžice – Heřmanice

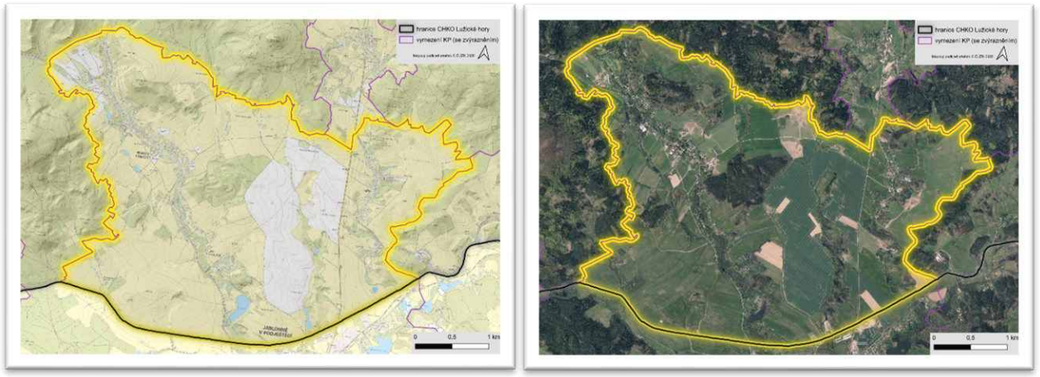

Foto 61: Kněžické Polní domky, v pozadí Jezevčí vrch

Foto 62: Pomník obětem 1. světové války, zástavba

Foto 63: Malevil golf

Foto 64: Typický hrázděný dům

KP 2e Kunratice – Mařeničky								
Krajinný prostor Kunratice – Mařeničky je vymezen při jižním okraji řešeného území, podél hlavní silnice I/13 a severním směrem. Zahrnuje sídla a samoty Mařeničky, Kunratice u Cvikova, Kunratické Polní Domky, Třídomí ad. Prostor je typický zvlněným reliéfem a převažujícím zemědělským využitím. Dále pak přítomností údolních lánových vsí (Kunratice, Mařeničky), pohledovou otevřeností v prostorech mimo sídla, vyšší narušeností drobné krajinné mozaiky scelenými bloky zemědělské půdy a vyšším podílem nevhodných, místy až rušivých objektů v sídlech (rozvojové plochy v Kunraticích).								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
I., II., III. zóna ochrany CHKO PP Rašeliniště Mařeničky Lokální prvky ÚSES LSHP 06 Rašeliniště Mařeničky – soutok								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
LSHK 02 Mařeničky Dochovaná urbanistická struktura DUS13, DUS14								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Relativně nízká členitost reliéfu – mírné terénní hřbety a vrchy, mělká údolí	+	XXX	X			X	
2	Terénní dominanty v dálkových průhledech (Jezevčí vrch, Hvozd, Zelený vrch)	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Terénní dominanta Jezevčí vrch v blízkých průhledech	+	X	X	X	X	X	X
4	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
5	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy a solitéry	+	X	X		X	X	
6	Vodní tok Svitavky s vegetačním doprovodem	+	XXX	XX		X	X	X
7	Vodní plochy (Horní a Dolní rybník)	+	XX	XX		X	X	X
8	Rašeliniště Mařeničky	+	XXX	XX		X		
9	Převažující intenzivní zemědělské využití území v jižní části	+	XX	X			X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Údolní lánová ves (Kunratice), rozptýlená shluková zástavba (Mařeničky)	+	XXX	XX	X		X	X
2	Vysoká zachovalost struktury sídel (Mařeničky)	+	XX	XX	X		X	X
3	Vysoká zachovalost charakteru zástavby (Mařeničky), vysoký podíl tradiční lidové architektury (Mařeničky)	+	XXX	XX	X		X	X
4	Zachovalé samoty, osady (Kunratické domky, Třídomí, Rebekovy samoty, Mařenice za Kopcem)	+	XX	X	X		X	X
5	Nízká dochovanost cestní sítě, narušena scelením původní lánové plužiny	-	XX	X				
6	Drobné sakrální památky	+	X	X	X	X		
7	Skalní útvary s reliéfy (Kamenný oltář, Útěk do Egypta)	+	X	X				
8	Kobercový příměstský charakter lokality nových rodinných domů v Kunraticích (severovýchod)	-	XX	X				
9	Stopy zaniklé železnice v Kunraticích	+	X	X				
10	Silnice I/13	-	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost prostorů v okolí	+	XXX	X			X	X

	sídel, v sídlech převažuje pohledová uzavřenost daná údolní polohou							
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	X	X			X	X
3	Přírodní krajinná osa Svitávky a Hamerského potoka	+	XXX	XX	X			X
3	Dílčí uplatnění terénních a kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (Jezevčí vrch, Hvozd s rozhlednou)	+	XX	XX	X	X	X	X
4	Dílčí uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X			X	X
5	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla Mařeničky (cenná struktura a charakter zástavby) ke krajinnému rámci	+	XXX	XXX	X		X	X
7	Lokální narušení harmonického měřítka a vztahů nevhodnou až rušivou zástavbou (Kunratice)	-	X	X				
8	Drobná krajinná mozaika narušena scelenými bloky zemědělské půdy (zejm. západně od Kněžic a východně od Kunratic)	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit cenné rašeliniště a navazující plochy před negativními zásahy	Ochrana přírodních hodnot
2	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	
3	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
4	Podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
5	Chránit mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy, remízy, břehové porosty, případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
6	Zachovat přírodní charakter horizontů	Ochrana charakteristických rysů krajiny
7	Nezalesňovat volnou krajinu	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti, zachování výhledů a průhledů
Ochrana znaků kulturně historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Zachovat maloplošnou strukturu krajiny	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Kunratice, Mařeničky včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídla do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	
4	Zachovat stávající strukturu osad a samot harmonického měřítka, nepovolovat nové samoty,	
5	Nepřipustit stavební propojování sídel a osad	
6	V sídlech respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
8	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty	Ochrana charakteristických
		rysů krajiny
9	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
10	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídla	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní a kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily (vč. nevhodných kulturních dominant)	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zmenšit plochy scelených bloků orné půdy, doplnit je plochami rozptýlené zeleně, remízy a solitéry	
3	Nesnižovat podíl mimolesní rozptýlené zeleně, chránit zejména solitérní vzrostlé stromy, případně Doplnit stromořadí na vhodných místech	
4	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
5	Podporovat tradiční zahrady s vysokokmeny na okraji sídla a v osadách a samotách	
6	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 35: KP 2e Kunratice – Mařeničky

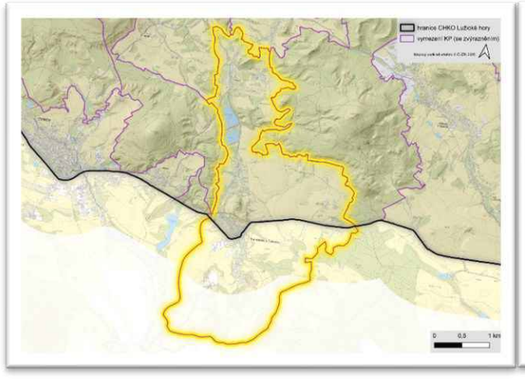

Foto 65: Kunratický Horní rybník

Foto 66: Okraj obce Mařeničky

KP 2f Mařenice

Krajinný prostor Mařenice je vymezen při severní hranici řešeného. Zahrnuje sídla Mařenice, část obce Juliovka a osady a samoty. Prostor je typický zejména svou cennou a vysoce dochovanou sídelní strukturou údolní lánové vsi, stejně jako vysokým podílem objektů lidové architektury a drobné sakrální architektury. Převažujícím extenzivním hospodařením na zemědělské půdě s vysokým podílem mimolesní stromové zeleně. Ikonické jsou výhledy na terénní dominanty nadmístního významu Luž a Hvozd.

Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky

II., III. zóna ochrany CHKO
PP U Rozmoklé žáby
EVL Svitávka
Památný strom: borovice lesní v Mařenicích
Lokální prvky ÚSES
LSHP 05 Jezevčí vrch – U Rozmoklé žáby (okraj)

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky

LSHK 04 Mařenice
Nemovité kulturní památky v Mařenicích: Kostel sv. Máří Magdalény, dům čp. 150, 28, 36, Sloup se sochou Panny Marie
Dochovaná urbanistická struktura DUS12

Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu, vyšší nadmořské výšky	+	XXX	XX		X	X	X
2	Terénní dominanty v dálkových průhledech (Luž, Hvozd, Jezevčí vrch, Suchý vrch)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	XX	XX		X	X	
4	Cenné rašeliniště a mokřad U Rozmoklé Žáby	+	XX	XX		X		
5	Dominanta borovice lesní (památná strom)	+	XX	X		X		
6	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízů, stromořadí i solitérů	+	XX	X		X	X	
7	Vodní tok Svitávka a její přítoky včetně břehových porostů	+	XX	XX		X	X	X
8	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	XX	X			X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Mařenice typu údolní lánové vsi propojené do řetězců podél silnice a vodoteče (na Juliovku, Krompach, Dolní Světlou)	+	XXX	XXX			X	X
2	Výjimečně vysoká zachovalost sídelní struktury	+	XX	XXX	X		X	X
3	Vysoká zachovalost charakteru zástavby, vysoký podíl objektů lidové architektury	+	XXX	XXX	X		X	X
4	Zachovalé samoty, osady (např. Čtyřdomí, pod Zámeckým vrchem)	+	XX	XX			X	X
5	Nemovité kulturní památky (lidová architektura)	+	XX	XXX				
6	Velký podíl drobných sakrálních památek	+	XX	XX	X			
7	Převažuje dochovanost cestní sítě	+	XX	XX				
8	Linie vojenského opevnění (řopíky)	+	X	X				
9	Drobná krajinná mozaika lokálně narušena scelenými bloky zemědělské půdy (západně od Mařenic)	-	X	X				
10	Hmotově a architektonicky rušivý zemědělský objekt v Mařenicích)	-	X	X				

Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost prostorů v okolí sídla	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	X	X			X	X
3	Dílčí uplatnění terénních a kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (Luž, Hvozd, Jezevčí vrch; kostel v Mařenicích)	+	XX	XX	X	X	X	X
4	Přírodní krajinná osa Svitavky, tvořící prostorové vztahy	+	XXX	XX	X		X	X
5	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	X			X	
6	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) ke krajinnému rámci	+	XXX	XXX	X		X	X
7	Lokální dominanta Kalvárie	+	XX	XX	X		X	X
8	Výjimečně vysoký podíl tradiční lidové architektury v sídle	+	XX	XX	X		X	X
9	Převažující harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika	+	XX	XX				X
10	Lokální narušení harmonického měřítka a vztahů nevhodnou zástavbou (zemědělský objekt v Mařenicích)	-	XX	XX				
11	Drobná krajinná mozaika lokálně narušena scelenými bloky zemědělské půdy (západně od Mařenic)	-	X	X				

Podmínky ochrany		Odůvodnění
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Vymezení lokalit ZCHÚ, EVL, památných stromů prvků ÚSES je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit cenné rašeliniště a památný strom	Ochrana přírodních hodnot
3	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	
4	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
5	Chránit mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy, remízy, břehové porosty, případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Mařenice včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře,	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny

3	Zachovat stávající strukturu osad a samot harmonického měřítka, nepovolovat nové samoty	
4	Nepřipustit stavební propojování sídel a osad	
5	V sídlech respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
6	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat maloplošnou strukturu krajiny	Ochrana struktury krajiny
2	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídla a výhledy na sídla	Ochrana vizuální charakteristiky
3	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní i kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
4	Zachovat významné výhledy z lokality Na vyhlídce (Krompach), v Horní Světlé a na Myslivnách	
5	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
6	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty, zachovat přírodní charakter horizontů	Ochrana charakteristických rysů krajiny
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a biologicky pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Zmenšit plochy scelených bloků zemědělské půdy, doplnit je cestami, plochami rozptýlené zeleně, remízy a solitéry	
4	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
5	Podporovat tradiční zahrady s vysokokmeny na okraji sídla a v osadách a samotách	
6	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu, neměnit charakter řopíků a jejich okolí	

Obrázek 36: KP 2f Mařenice

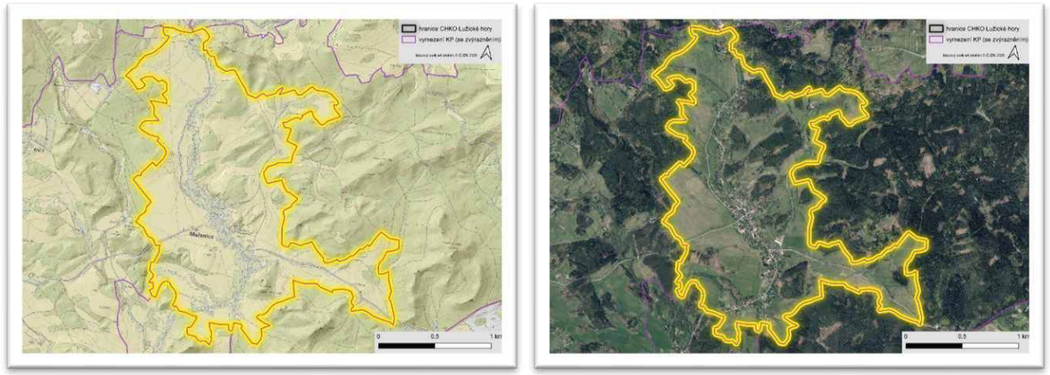

Foto 67: Pod Mařenickou kalvárií

Foto 68: Památná borovice v Mařenicích

Foto 69: Dominanta kostela v Mařenicích

KP 2g Krompach								
Krajinný prostor Krompach je vymezen při severní hranici řešeného území v KC 2 Heřmanicko-Mařenicko při státní hranici s Německem. Zahrnuje sídlo Krompach s částí Valy, a částí Juliovka. Prostor je typický zejména svou cennou a vysoce dochovanou sídelní strukturou údolní lánové vsi, a vysokým podílem objektů lidové architektury a drobné sakrální architektury. Dále také převažujícím extenzivním hospodařením na zemědělské půdě, výhledy na terénní dominanty nadmístního významu Luž a Hvozd a vysokým podílem mimolesní stromové zeleně.							
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO Památné tisy v Krompachu Památný buk Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Nemovité kulturní památky: Kostel čtrnácti svatých pomocníků, dům č. 126, Boží muka, Sloup se sochou Panny Marie, Zámek čp. 47 LSHK 05 Krompach Dochovaná urbanistická struktura DUS11								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu, vyšší nadmořské výšky	+	XXX	XX	X	X	X	X
2	Terénní dominanty v dálkových průhledech (Luž, Hvozd)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	XX	XX			X	X
4	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízů, stromořadí i solitérů	+	XX	X		X	X	X
5	Dominanty vzrostlých památných dřevin (Krompašské tisy, Krompašský buk)	+	X	X	X	X		
6	Krompašský potok a přítoky s břehovými porosty	+	XX	XX	X	X	X	X
7	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	XX	X		X		X
8	Skalní dominanta Jánské kameny	+	X	X	X	X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo propojené do řetězce z náhorní polohy podél silnice a vodoteče (Krompašský potok) k Juliovce	+	XXX	XXX			X	X
2	Výjimečně vysoká zachovalost sídelní struktury původní lánové vsi Krompach s centrem (zámek, tvrz, kostel)	+	XX	XXX	X		X	X
3	Vysoká zachovalost charakteru zástavby, vysoký podíl objektů lidové architektury	+	XXX	XXX	X		X	X
4	Zachovalá struktura ulicové osady Valy	+	XX	XX	X		X	X
5	Nemovité kulturní památky	+	XXX	XX				
6	Drobná sakrální architektura	+	XX	XX				
7	Převažuje dochovanost cestní sítě	+	XX	XX				
8	Zaniklá rozptýlená zástavba ve vyšších polohách Valů, bývalá restaurace Edelstein	0	X	X				
9	Měřítkem nadměrný, ale kultivovaný objekt farmy Hvozd (bývalý kravín)	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost prostorů v okolí sídla	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	X	X			X	X
3	Dílčí uplatnění terénních a kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (Hvozd, kostel v Krompachu, Jánské kameny)	+	XX	X			X	X
4	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	X			X	X
5	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XXX	XXX	X		X	X
6	Výjimečně vysoký podíl krajinářsko-esteticky hodnotné tradiční lidové architektury v sídle	+	XXX	XXX	X		X	X
7	Výhledově významná cesta podél domků západně od Krompachu (lokalita Na vyhlídce)	+	XX	XX	X		X	X
8	Převažující harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika	+	XX	XXX	X			X
9	Lokální narušení harmonického měřítka a vztahů nevhodnou zástavbou (zemědělský objekt v Krompachu)	-	XX	XX				

Podmínky ochrany		**Odůvodnění**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit památné tisy a buk	Ochrana přírodních hodnot
2	Podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
3	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	
4	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	
5	Chránit mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy, remízy, břehové porosty, případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
6	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti, zachování výhledů a průhledů,
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení.		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky.		
1	Zachovat maloplošnou strukturu krajiny	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Krompach a Valy včetně výškové hladiny s dominantami kostela a zámku, nerozšiřovat sídla do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky v historické struktuře	
4	Nezastavovat plochy mezi ulicemi Valů	
5	Nezakládat izolované části sídla mimo stávající zástavbu	
6	Neobnovovat zaniklé stavby mimo stávající urbanistickou strukturu (zejména zaniklá rozptýlená zástavba ve vyšších polohách Valů, bývalá restaurace Edelstein)	
7	V sídlech respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
8	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní	

	plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	
9	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
10	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídla a výhledy na sídla	Ochrana vizuální charakteristiky a výhledů
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní i kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat významné výhledy z lokality Na vyhlídce (Krompach)	
4	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty, zachovat přírodní charakter horizontů	Ochrana charakteristických rysů krajiny
5	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat tradiční zahrady s vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	
6	Farmu Hvozd doplnit vhodnou zelení	

Obrázek 37: KP 2g Krompach

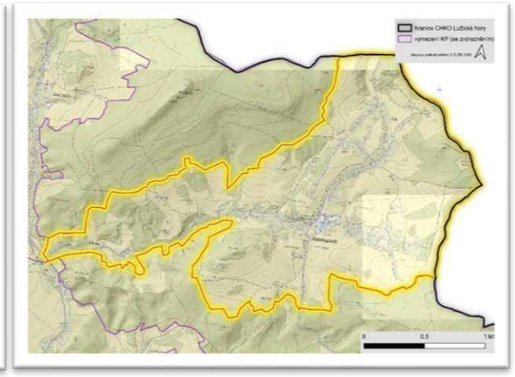

Foto 70: Pohled z vyhlídky Valy

Foto 71: Typická zástavba v pozadí hřeben Hvozdu

KP 2h Horní a Dolní Světlá							
Krajinný prostor Horní a Dolní Světlá je vymezen při severní hranici řešeného území. Zahrnuje sídla Horní a Dolní Světlá. Prostor je typický zejména svou cennou a vysoce dochovanou sídelní strukturou řetězce údolních lánových vsí, stejně jako vysokým podílem objektů lidové architektury a drobné sakrální architektury. Dále také převažujícím extenzivním hospodařením na zemědělské půdě s vysokým podílem mimolesní stromové zeleně. Ikonické jsou výhledy na terénní dominanty nadmístního významu Luž a Hvozd.							
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky							
II., III. zóna ochrany CHKO Lokální prvky ÚSES							
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky							
LSHK 06 Horní a Dolní Světlá Dochovaná urbanistická struktura DUS 15, DUS 16, DUS 17							
Charakteristický znak	**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky							
1	Vyšší členitost reliéfu, vyšší nadmořské výšky	+	XXX	XX	X		X	X
2	Terénní dominanty v dálkových průhledech (Luž, Hvozd)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	XX	XX			X	X
4	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízů, stromořadí i solitérů	+	XX	X	X	X	X	
5	Svitavka a její přítoky s břehovými porosty	+	XX	XX	X	X	X	X
6	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky							
2	Výjimečně vysoká zachovalost sídelní struktury údolních lánových vsí Horní a Dolní Světlá	+	XXX	XXX	X		X	X
3	Vysoká zachovalost charakteru zástavby, vysoký podíl objektů lidové architektury	+	XXX	XXX	X		X	X
4	Zachovalá osada Myslivny	+	XX	XX			X	X
5	Zaniklá zástavba severně od Dolní Světlé, samoty východně od Dolní Světlé	0	X	X				
5	Převažuje dochovanost cestní sítě	+	XX	XX				
6	Dochované větší fragmenty lánové plužiny v okolí Horní Světlé	+	XX	XX	X		X	X
7	Drobná sakrální architektura a technické památky (náhon v Juliovce)	+	XX	XX				
Znaky prostorové charakteristiky							
1	Pohledová otevřenost prostorů v okolí sídel	+	XX	X			X	
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	X	X			X	
3	Dílčí uplatnění terénních dominant v pohledech a pohledových osách (Luž, Hvozd)	+	XX	XX		X	X	X
4	Přírodní osa Svitavky, tvořící prostorové vztahy	+	XXX	XX	X		X	X
5	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	X			X	
6	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XXX	XXX	X		X	X
7	Výhledově významná místa v Horní Světlé a na Myslivnách, uplatnění jedinečných	+	XX	XX	X		X	X

	výhledů							
8	Převažující harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika	+	XX	XXX			X	X

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	Ochrana přírodních hodnot, ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter říčky Svitavky a jejích přítoků	Ochrana přírodních hodnot
3	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	
4	Chránit mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy, remízy, břehové porosty, případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Zachovat maloplošnou strukturu krajiny	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny
2	Chránit dochované relikty plužin v okolí Horní Světlé	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Dolní a Horní Světlá včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídla do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	
5	Nepřipustit stavební propojování sídel a osad	
6	Nezakládat izolované části sídla mimo stávající zástavbu	
7	Neobnovovat zaniklé stavby mimo stávající urbanistickou strukturu (severně od Dolní Světlé, samoty od Dolní Světlé, bývalé hostince Rabenstein, Wache, Nová Brazílie)	
8	V sídlech respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
9	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
10	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
11	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost krajinného prostoru a výhledy na sídla	Ochrana vizuální charakteristiky, ochrana ikonických výhledů
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat významné výhledy z lokality v Horní Světlé a na Myslivnách	
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
5	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty, zachovat přírodní charakter horizontů	Ochrana charakteristických rysů krajiny
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat tradiční zahrady s vysokokmeny v sídlech	
5	Podporovat ochranu drobných a technických památek a jejich obnovu	

Obrázek 38: KP 2h Horní a Dolní Světlá

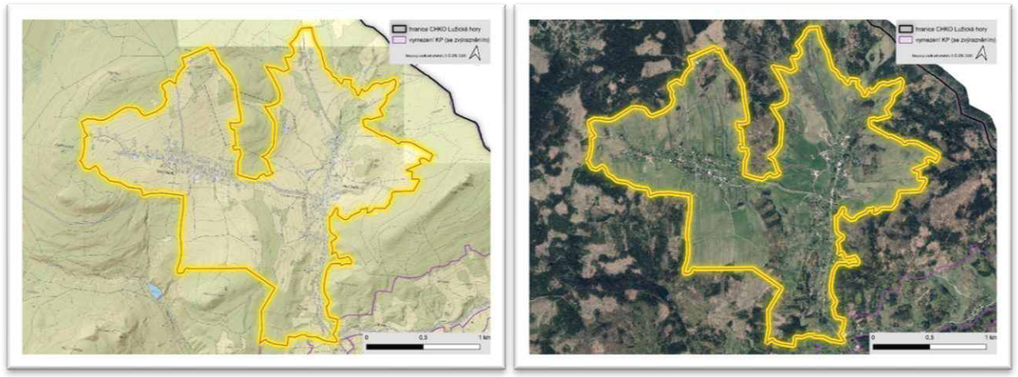

Foto 72: Pohled na zástavbu Dolní Světlá ze silnice na Horní Světlou

Foto 73: Hostinec Lužanka v Horní Světlé

Foto 74: Zástavba podél komunikace

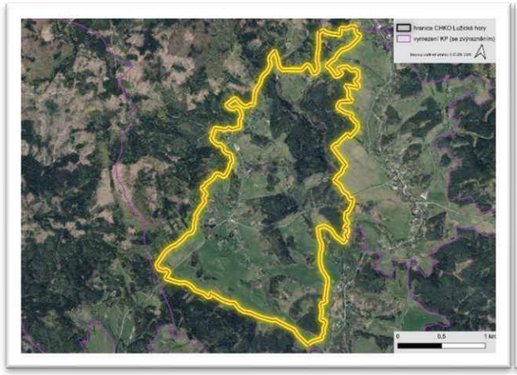

KP 2i Trávník – Naděje								
Krajinný prostor Trávník-Naděje je vymezen v západní části KC 2. Svou polohou i charakterem tvoří přechod mezi prostory údolních lánových vsí Mařenice, Krompach, Světlá a Lesními prostory. Prostor je typický zejména svou cennou a vysoce dochovanou sídelní strukturou rozptýlené zástavby, kdy dochází k harmonickému prolínání staveb, stromové zeleně a luk v širším krajinném rámci. Prostor vykazuje výjimečně vysoký podíl tradiční lidové architektury, jsou zde dochovány celé soubory staveb. Prostor je drobnou krajinnou mozaikou s rozptýlenou zástavbou. Uplatňují se výhledy na terénní dominanty nadmístního významu Hvozd, Jezevčí vrch.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO EVL Svitavka Nadregionální a lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Nemovitá kulturní památka: Pila při osadě Hamr (areál Pily) LSHK 03 Trávník – Naděje Dochovaná urbanistická struktura DUS 18, DUS 19								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Mírná členitost reliéfu	+	XX	XX			X	
2	Uzavřenost prostorů terénními horizonty a samotnými vrchy a lesními okraji	+	XX	XX			X	
3	Terénní dominanty nadmístního významu v dálkových pohledech (Jezevčí vrch, Hvozd)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
4	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	XX			X	X
5	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízů, stromořadí i solitérů	+	XX	XX		X	X	X
6	Pískovcové skalní útvary	+	XX	X		X		X
7	Pohledová dominanta pískovcová skalní věž – Křížová věž u Naděje	+	XX	XX	X	X	X	X
8	Svitavka, Hamerský potok a drobné vodní plochy s břehovými porosty	+	XX	X		X	X	X
9	Extenzivní zemědělské využití území na drobných plochách	+	XXX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Výjimečně vysoká zachovalost sídelní struktury	+	XXX	XXX	X		X	X
2	Nepravidelná rozvolněná zástavba podél potoka a soustředěná ulicová zástavba v severní části v Naději	+	XXX	XXX	X		X	X
3	Rozvolněná přípotoční ves Trávník	+	XXX	XX			X	X
4	Cenný soubor sklářských domků v Trávníku	+	XX	XXX	X		X	X
5	Drobnější osady a samoty	+	XX	XX				
6	Dochované fragmenty plužiny ve střední části Naděje	+	XX	XX	X		X	X
7	Výjimečně vysoká zachovalost charakteru zástavby, převažuje lidová architektura	+	XXX	XXX	X		X	X
8	Cenný soubor sklářských domků v Trávníku	+	XX	XXX	X		X	X
9	Dochovanost cestní sítě	+	X	XX				
10	Drobné sakrální a technické památky	+	X	X	X			
11	Linie vojenského opevnění (řopíky)	+	X	X				
12	Brownfield u Hamru	0	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost prostorů	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	XX	X			X	X
3	Dílčí uplatnění terénních dominant nadmístního významu v pohledech a pohledových osách (Suchý vrch, Jezevčí vrch, Kamenný vrch, Hvozd, Luž)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
4	Dílčí uplatnění dominanty Křížové věže v pohledech a pohledových osách	+	XX	XX	X	X	X	X
5	Krajinná přírodní osa Hamerského Heřmanického potoka, tvořící prostorové vztahy	+	XXX	XX	X		X	X
6	Vysoké uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XXX	XX	X	X	X	X
7	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	XXX	X		X	X
8	Prolínání rozptýlené zástavby s plochami luk a stromovou zelení v širším krajinném rámci	+	XXX	XXX	X	X	X	X
9	Harmonické měřítko i vztahy v celém prostoru	+	XXX	XXX			X	X
10	Drobná krajinná mozaika	+	XX	XX	X	X	X	X

Podmínky ochrany		**Odůvodnění**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	Ochrana přírodních hodnot
3	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	
4	Chránit mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy, remízy, břehové porosty, případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Zachovat maloplošnou strukturu krajiny	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny
2	Chránit dochované relikty plužin v centru Naděje	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Naděje a Trávník včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídla do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	
5	Nepřipustit stavební propojování sídel a osad	
6	Neobnovovat zaniklé stavby v rozptýlené zástavbě Naděje	
7	V sídlech respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
8	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
9	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
10	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
11	Kultivovat brownfield u Hamru	Zlepšení prostorových vztahů

Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost místa	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat výhledy a pohledové osy na dominantu Křížové věže	
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat členitost a pestrost lesních okrajů	
2	Zachovat drobnou krajinnou mozaiku	
3	Zachovat a podporovat extenzivní hospodaření na pozemcích	
4	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
5	Zachovat a podporovat charakter prolínání zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a menšími plochami luk a pastvin	
6	Podporovat ochranu drobných a technických památek a jejich obnovu, neměnit charakter řopíků a jejich okolí	

Obrázek 39: KP 2f Trávník – Naděje

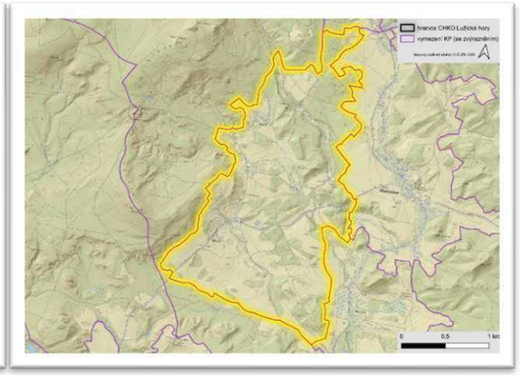

Foto 75: Pohled z okraje prostoru na Jezevčí vrch

Foto 76: Typická zástavba v osadě Naděje

KP 2j Lesní prostory
Krajinný prostor je tvořen lesními komplexy. Je rozdělen do dvou částí. První část je vymezena od Kozích hřbetů na východě až k Ovčímu vrchu na západě a Jezevčímu vrchu na JZ. Druhá část zaujímá prostor východně od Drnovce, přes Zelený vrch, Milštejn, Suchý vrch, Ledovou jeskyni, Bouřný, přes Luž, Plešivec. Prostor zaujímá většinu KC 2 Heřmanicko – Mařenicko. Prostor je charakteristický souvislými lesními porosty. Část smrkových porostů prošla v minulých letech kůrovcovou kalamitou, postupně dochází k obnově lesa s využitím přirozené obnovy a podpory listnatých a smíšených lesů. Osídlení je charakteru roztroušených osad a samot. Prostor dosahuje vysokých přírodních hodnot, jsou zde zastoupeny dominanty nadregionálního významu Jezevčí vrch, Hvozd, Luž, dominanty regionálního významu Sokol, Plešivec. Je zde výskyt skalních útvarů i suťových polí. Prostor si zachovává harmonické měřítko i vztahy lesnaté krajiny.
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky
I., II. zóna ochrany CHKO NPR Jezevčí vrch PR Luž PP Brazilka PP U Rozmoklé žáby PP Naděje EVL Jezevčí vrch EVL Suchý vrch – Naděje EVL Lužickohorské bučiny Nadregionální, regionální a lokální prvky ÚSES LSHP 01 Kozí hřbety – Bílé Kameny, LSHP 02 Vraní skály – Sedlecký Špičák, LSHP 03 Sokol, LSHP 04 Hvozd, LSHP 05 Jezevčí vrch – U Rozmoklé žáby, LSHP 07 Naděje – Milštejn, LSHP 08 Luž – Brazilka, LSHP 09 Lužickohorské bučiny.
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky
Kulturní památky: Hradiště na Zámeckém vrchu a Zřícenina hradu Falkenberk, Zřícenina hradu Milštejn

Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost reliéfu, vysoká početnost samostatných vrchů a terénních hřbetů	+	XXX	XXX	X	X	X	X
2	Výrazné dominanty nadregionálního významu Hvozd, Jezevčí vrch Luž, Zelený vrch, Suchý vrch, Bouřný, Plešivec)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Výrazné dominanty regionálního významu Sokol, Zelený vrch, Suchý vrch, Bouřný, Plešivec)	+	XX	XXX	X	X	X	X
4	Dominanta Jezevčího vrchu s přirozenými lesními společenstvy s bučinou pralesovitého charakteru s podrostem měsíčnice vytrvalé	+	XXX	XXX		X		
5	Souvislý lesní pokryv – jehličnaté, listnaté porosty, porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	+	XX	XX		X	X	X
6	Hodnotné bukové porosty ve vrcholových partiích (Hvozd, Jezevčí vrch, Sokol Loupežnický vrch, Ovčí vrchy, Luž, Bouřný)	+	XXX	XX	X	X	X	X
7	Suťová pole na Hvozdu, Luži, Suchém vrchu	+	XX	XX		X	X	X
6	Skalní útvary (Panenský kámen, Babí kámen, Milštejn, Křížová věž, Trávnická jehla, Kunratické Švýcarsko, Krkavčí kameny …)	+	XXX	XX		X	X	X
8	Významný mokřad a rašeliniště U Rozmoklé žáby v údolí Heřmanického potoka, Brazilky v údolí Svitavky	+	XXX	XX		X		
9	Drobné vodoteče a vodní plochy (Svitavka, Heřmanický potok, Hamerský potok)	+	XX	XX		X		X

Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Absence sídel	+	XXX	XXX		X	X	
2	Osídlení charakteru roztroušených osad a samot (Na Šestce, Paseka, lovecké chaty)	+	XXX	XXX	X		X	
3	Drobná sakrální architektura	+	XX	XX	X			
4	Pískovcové skalní reliéfy (Kunratické Švýcarsko reliéf Krista, Kamenný oltář, Skalní reliéf Útěk do Egypta) Naděje, Lesní divadlo u Cvikova)	+	XXX	XXX	X		X	
5	Vyhlídkové věže Luž, Hvozd	+	XXX	XXX	X		X	X
6	Zříceniny hradu Milštejn, Falkenberk, Větrov, Hradiště Zámecký vrch	+	XX	XX	X		X	X
7	Liniové vojenské opevnění (řopíky)	+	XX	X				
8	Dochovanost cestní sítě (Žitavská cesta, Hadovka, Korzovka Šestková cesta)	+	XX	XX				
9	Zaniklé turistické chaty na Luži a Hvozdu, Wache, Rabenstein, Nová Brazílie, Schillerův hostinec	0	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v lesních porostech	+	XXX	XX			X	X
2	Terénní dominanty nadmístního významu Hvozd, Luž	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Daleké výhledy a pohledová otevřenost z terénních dominant, vyhlídek a rozhleden (Hvozd, Luž, Zelený vrch, Jánské kameny)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
4	Významné pohledové osy pokrývající prostor	+	XX	XX			X	X
5	Harmonické měřítko i vztahy	+	XX	XX			X	X

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost **ZCHÚ a EVL s jedinečnými biotopy, ÚSES** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokalit soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Zachovat přírodě blízké lesní porosty v celém prostoru, primárně ve vrcholových partiích	Ochrana přírodních hodnot
2	Chránit zvláště chráněné biotopy a druhově pestré lokality (MZCHÚ)	
3	Chránit výjimečný ráz území souvislé lesní krajiny.	
4	Podporovat druhovou pestrost lesních okrajů	
5	Chránit a obnovovat mokřady a rašeliniště	
6	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
7	Chránit údolní nivy toků s mokřadními společenstvy (Svitávka, Hamerský potok)	
8	Chránit skalní útvary	
9	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Neumisťovat stavby vyjma nezbytných pro lesní hospodaření (lesní cesty apod.), prosazovat tradiční řešení	Ochrana přírodně-kulturních hodnot, historických prvků a struktury krajiny
2	Turistickou infrastrukturu lokalizovat mimo nejcennější partie	
3	Neumisťovat nové rozhledny a vyhlídky	
4	Chránit historické cesty před rozšiřováním, zásahy do svahu, nepůvodními materiály apod.	
5	Neobnovovat zaniklé stavby – turistické chaty na Luži a Hvozdu	

Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zvýšeně chránit jedinečné dominanty Hvozdu, Jezevčího vrchu a Luže, která patří mezi krajinářsky nejhodnotnější území v CHKO	Ochrana přírodních dominant a vizuální charakteristiky
2	Chránit výhledy a panoramata nadregionálního charakteru z vyhlídky i z rozhledny na Hvozdu, Luže	Ochrana vizuální charakteristiky a ikonických výhledů
3	Chránit terénní dominanty, jejich vizuální projev	
4	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy	
5	Nevytvářet nové technické dominanty ve vrcholových partiích vrchů	
6	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu, jedle na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením	
2	Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladby lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku	
3	Zachovat a chránit rozvolněnost a druhové složení lesních okrajů na úpatí vrchů	
4	Zajistit ochranu skalní dominanty Milštejn	
5	Podporovat ochranu a obnovu drobných sakrálních a technických památek, mezníků apod., neměnit charakter řopíků a jejich okolí	

Obrázek 40: KP 2j Lesní prostory

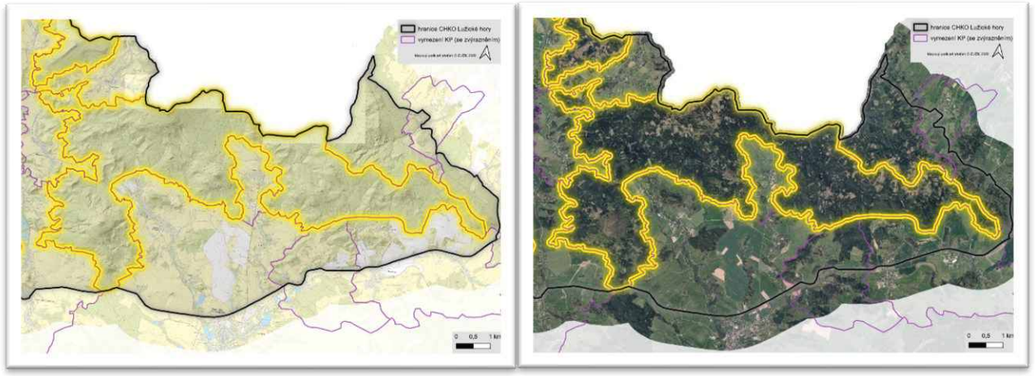

Foto 77: Hvozd s rozhlednou je dominanta prostoru

Foto 78: Lesní porosty, pohled z Milštejna

KC 3 NOVOBORSKO

KP 3a Drnovec								
Drobný krajinný prostor Drnovec je vymezen při jižním okraji řešeného území, podél hlavní silnice I/13. Prostor zahrnuje sídlo Drnovec. Prostor charakterizuje vizuální uzavřenost, kterou zesiluje terénní dominanta Zeleného vrchu a hlavní silnice. Prostor se vyznačuje kompaktní sídelní strukturou Drnovce, s vyšším podílem objektů lidové architektury. Dominantou v centru obce památná Lípa. Ve vizuální charakteristice se uplatňuje dřevěná vyhlídka Švýcárna na pískovcové zídce, obnovená v roce 2015.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany Památný strom – lípa v Drnovci Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Dochovaná urbanistická struktura DUS 20								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Relativně nízká členitost reliéfu	+	XX	X			X	
2	Terénní vyvýšenina Zeleného vrchu dominující místu	+	XXX	XX	X	X	X	X
3	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	XX	XX		X	X	
5	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X		X	X	
6	Mokřadní plocha (vodní plocha)	+	X	X		X		
7	Převažuje extenzivní zemědělské využití území – louky, pastviny	0	X	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Kompaktní urbanistická struktura Drnovce s různou orientací objektů	+	XXX	XX			X	X
2	Převážně drobnější maloplodá krajinná mozaika	+	XX	XX	X		X	
3	Charakter zástavby zachovalý lokálně, malý podíl objektů lidové architektury (zejm. západní část Drnovce)	+	XX	XX	X		X	X
4	Dochované dílčí fragmenty lánové plužiny v severní části	+	X	X	X		X	X
5	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X			
6	Dochovanost cestní sítě narušena scelením původní lánové plužiny	-	X	X				
7	Silnice I/13	-	XXX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost prostoru terénním horizonty, lesními okraji a silnicí I/9 s doprovodnou zelení	+	XX	X			X	X
2	Výhledy k východu a jihu z vyšších poloh	+	XX	XX				
3	Průhledy na dřevěnou vyhlídku Švýcárna	+	XX	X	X		X	

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot
2	Podporovat přirozený charakter vodní plochy, mokřadu	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy, remízy, břehové porosty apod. případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
5	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Zachovat maloplošnou strukturu zemědělských pozemků a nelesní zeleně	Ochrana struktury krajiny
2	Chránit dochované relikty plužin, doplnit vhodnou liniovou zeleň pouze na hranicích pozemků	Ochrana historických prvků krajiny
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Drnovec, nerozšiřovat do volné krajiny, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře a jižním směrem	
5	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
6	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
7	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa dalekých i lokálních výhledů	Ochrana charakteru krajiny
2	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Podporovat extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat tradiční zahrady s vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 41: KP 3a Drnovec

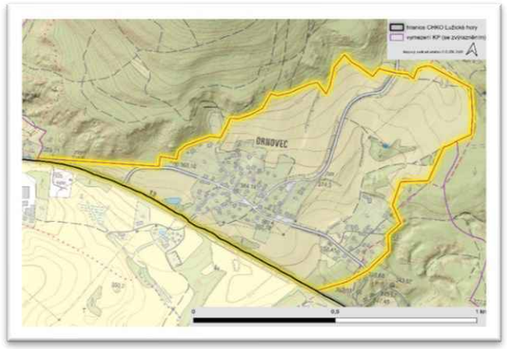

Foto 79: Pohled ze Švýcárny na obec Drnovec, v pozadí Ještěd

KP 3b Cvikov							
Krajinný prostor Cvikov je vymezen při jihovýchodním okraji řešeného území, podél hlavní silnice I/13. Krajinný prostor zahrnuje v řešeném území sídlo Cvikov, které je typické vyšším zastoupením zástavby městského charakteru a nižších architektonických hodnot. KP je charakteristické jemně členitým reliéfem, dominantním vrchem Klíč, který se uplatňuje ve většině pohledových os, a vyšším osídlením. Lidová architektura je v místě krajinného rázu vázaná především na vodní toky a koncové partie dochované sídelní struktury lánové vsi. Hodnoty krajinného rázu jsou lokálně významně potlačeny.							
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky							
III., IV zóna ochrany							
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky							
Nemovité kulturní památky: Kostel sv. Alžběty Uherské, Socha sv. Jana Nepomuckého, Radnice, Sloup se sochou Panny Marie a světců, Soubor kaplí a sousoší Kalvárie, Vila čp. 496, Socha sv. Prokopa, Socha sv. Petra LSHK 08 Kalvárie Cvikov							
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Jemná členitost reliéfu	+	XX	X			X	
2	Terénní dominanty v dálkových pohledech (Klíč, Rousínovský vrch, Zelený vrch)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X	X	X	X	
5	Vodní toky Boberský a Rousínovský potok a drobné vodní plochy s vegetačními doprovody	+	XX	X		X	X	X
6	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	X	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Cvikov – sídlo městského typu, původní údolní lánová ves s kompaktnější zástavbou podél cest a náměstím pravidelného tvaru	+	XXX	X			X	
2	V okrajových částech převážně maloplošná struktura zemědělských pozemků a nelesní zeleně	+	XX	XX		X	X	
3	Křížová cesta a kalvárie u Cvikova, kostel sv. Alžběty	+	XX	XX	X		X	X
4	Vyšší zachovalost sídelní struktury podél vodotečí a v historickém centru	+	XX	XX	X		X	X
5	Výjimečná přítomnost objektů lidové architektury	+	X	X	X		X	X
6	Historické průmyslové objekty v Martinově údolí	+	X	XX				
7	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X			
8	Rušivý a měřítkově disharmonizující objekt (panelové domy, průmyslové objekty)	-	XX	X				
9	Nižší dochovanost cestní sítě	-	X	X				
10	Vyšší podíl zástavby a zastavěných ploch	-	XX	X				
11	Silnice I/13 (hlavní osa)	-	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji, terénními horizonty a hranicí zástavby	+	XX	X			X	
2	Dílčí uplatnění terénních a kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (Klíč, Zelený vrch; kostel sv. Alžběty)	+	XX	XX	X		X	
3	Daleké výhledy z oblasti Kalvárie	+	XX	XX	X		X	
4	Pohledová otevřenost prostorů v okolí sídla,	0	XX	X			X	

	v sídle převažuje pohledová uzavřenost							
5	Krajinná osa Boberského potoka, tvořící prostorové vztahy	XXX	XX	X	X		X	X
6	Četné narušení harmonického měřítka a vztahů nevhodnou až rušivou zástavbou (panelové domy, průmyslové a zemědělské objekty, haly)	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Zachovat maloplošnou strukturu zemědělských pozemků a nelesní zeleně	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti, ochrana struktury zástavby
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Neumisťovat rozměrnou reklamu ve volné krajině	
4	Eliminovat negativní vliv hmotově i architektonicky rušivých objektů zejména na okraji města, kultivovat architektonicky nebo zelení	
5	Nezakládat izolované části sídla mimo kompaktní zástavu, nezastavovat okolí Kalvárie	Ochrana kulturní památky Kalvárie
6	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Cvikov, nerozšiřovat do volné krajiny, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře a jižním směrem novou zástavbu navazovat na okraje sídla a umisťovat přednostně mimo CHKO, udržovat kompaktní půdorys	Ochrana panoramatu města
7	Respektovat současnou výškovou hladinu města vyjma osmipodlažních panelových domů, podporovat urbanistickou kompozici města s vyšší výškovou hladinou centra (max. 3 podlaží a podkroví) a přízemní zástavbou na okrajích	
8	V průmyslových plochách nezvyšovat výškovou hladinu nad okolní zástavbu	
9	Chránit kostel sv. Alžběty jako kulturní dominantu prostoru, zejména nezvyšovat zástavbu v jeho okolí	Ochrana kulturní památky, ochrana vizuální charakteristiky
10	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území ve volné krajině (např. sportovní plochy, FVE apod.),	Ochrana matrice venkovské krajiny
11	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana horizontů a panoramat
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídla, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky, významných výhledů
2	Zachovat daleké i dílčí výhledy, zejména z okolí Kalvárie	
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy tam, kde dosud nejsou narušeny	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
4	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty	Ochrana charakteristických rysů krajiny

Ochranná doporučení	
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje
2	Podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině, náletovou zeleň podél cest nahradit stromořadími
4	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu

Obrázek 42: KP 2b Cvikov

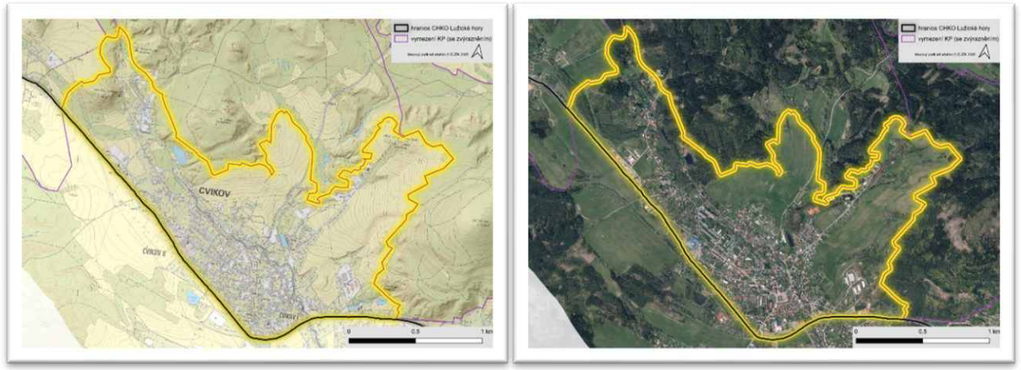

Foto 80: Pohled na Cvikov v pozadí dominanta Klíč

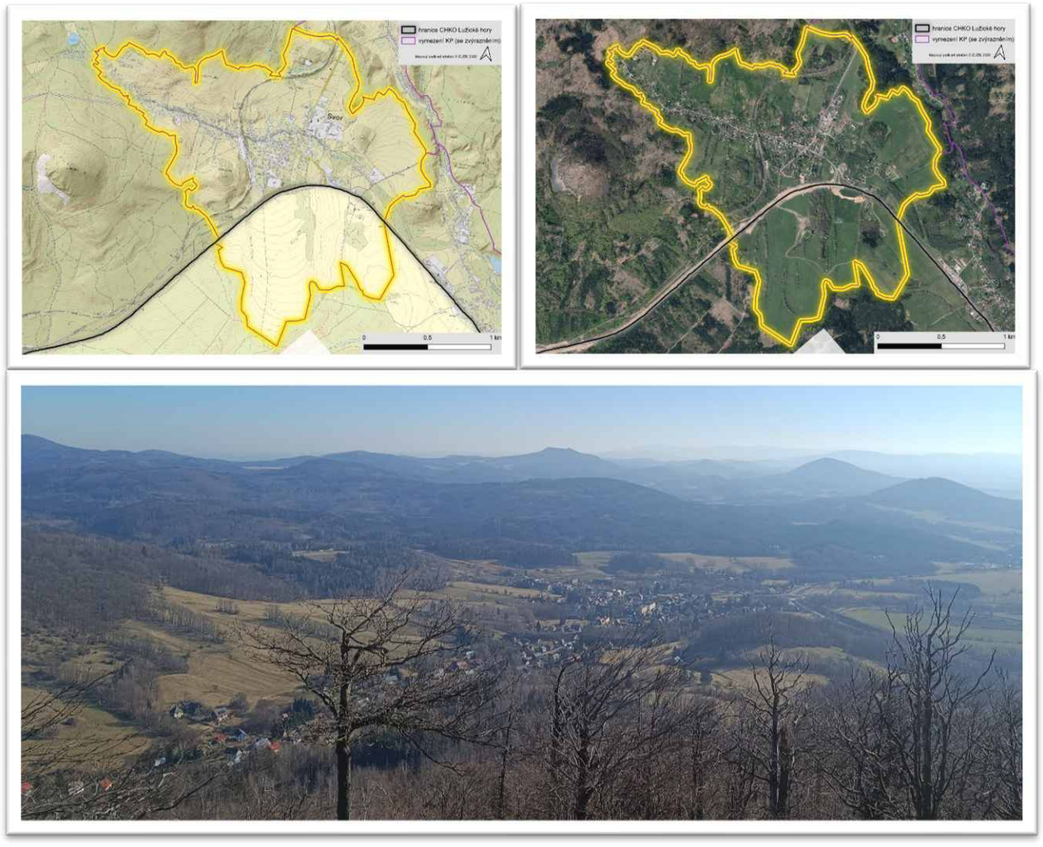

KP 3c Svor								
Krajinný prostor Svor je vymezen při jižním okraji řešeného území, podél hlavní silnice I/13, jižní částí zasahuje mimo CHKO. Dominantou prostoru je sídlo Svor, v němž převažuje venkovský charakter zástavby, ve východní části se prolínají prvky městského charakteru (např. větší objekty podél silnice I/9). Prostor je typický vyšší členitostí reliéfu s dominantním vrchem Klíč, který se uplatňuje v pohledových osách. Sídelní struktura má charakter údolní lánové vsi. Vyšší podíl objektů lidové architektury je v západní části Svoru za železniční tratí. V prostoru jsou dobře dochované relikty lánové plužiny. V západní části se vizuálně projevuje vrch Sokolčík.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III., IV zóna ochrany EVL Klíč Lokální prvky ÚSES LSHP 10 Klíč (Sokolčík)								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: sloup se sochou Panny Marie, kaple Nejsvětější Trojice, dům č. p. 54 Dochovaná urbanistická struktura DUS 22								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu, výšková členitost k severozápadu roste směrem k dominantě Klíč	+	XX	X			X	
2	Terénní dominanta nad Svorem vrch Sokolčík s bučinou a cennou květenou v bylinném patře	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Skalní útvary na severu území	+	XX	X		X		
4	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	X
5	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry (charakter plužin)	+	XX	XX		X	X	X
6	Údolí Boberského potoka a drobné vodní plochy s břehovými porosty	+	XX	X		X	X	X
7	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	X	X		X		X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Svor typu údolní lánové vsi, rozšíření a zahuštění zástavby ve východní části, kolmo na původní strukturu	+	XXX	X			X	X
2	Převažuje maloplošná struktura zemědělských pozemků s dochovanými fragmenty plužiny v západní části	+	XX	XX		X	X	
3	Vyšší zachovalost sídelní struktury i charakteru zástavby v západní části Svoru (lokalita Horní Svor)	+	XX	X	X		X	X
4	Průmyslový charakter zástavby v okolí silnice I. tř.	-	X	X				
5	Větší podíl objektů lidové architektury v západní části sídla	+	XX	X	X		X	X
6	Dochované fragmenty lánové plužiny	+	X	X	X		X	X
7	Kaple Nejsvětější Trojice	+	XX	X	X		X	
8	Pískovcový reliéf, jeskyně (Trpaslík)	+	X	X				
9	Měřítkově rušivé objekty (zejm. ve východní části	-	X	X				
10	Rekreační areál na SZ okraji Svoru	-	X	X				
11	Dochovanost cestní sítě narušena lokálně scelením lánové plužiny	-	XX	X				
12	Silnice I/13 a I/9	-	XXX	X				
13	Železniční trať	-	X	X				
14	Nový obchvat Svoru přeložka I/9	-	XXX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji, terénními horizonty a hranicí zástavby sídla	+	XX	X			X	
2	Dílčí uplatnění terénních dominant v pohledech a pohledových osách (Klíč, Malý a Velký Buk)	+	XX	XX	X		X	
3	Daleké výhledy z vyhlídky pod Sokolčíkem a z výše položených míst prostoru	+	XX	XX	X		X	
4	Krajinná osa Boberského potoka, tvořící prostorové vztahy	XXX	XX	X				
5	Pohledově dominantní dům č. p. 121	+	X	X			X	
6	Převažuje drobná krajinná mozaika	+	XX	X			X	X
7	Pohledová otevřenost prostorů v okolí sídla, v sídle převažuje pohledová uzavřenost daná zástavbou a údolní polohou	0	XX	X			X	X
8	Výrazná linie silnice I/9	-	XX	X				
9	Terénní val železniční trati jako pohledová bariéra v sídle	-	XX	X				
10	Lokální narušení harmonického měřítka a vztahů nevhodnou až rušivou zástavbou (zejm. podél silnice I/9, rekreační areál v SZ části Svoru)	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost **EVL s jedinečnými biotopy, ÚSES** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení.		
1	Zachovat maloplošnou strukturu zemědělských pozemků a nelesní zeleně	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Chránit dochované fragmenty historické plužiny	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Svor včetně výškové hladiny, zejména v západní části, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury sídla
5	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny
6	Obytnou zástavbu v rozvojových plochách dle ÚP neřešit kobercovým způsobem, ale rozvolněně	

7	Výrobní zástavbu v rozvojových plochách dle ÚP omezit výškově a kultivovat na obvodu	
8	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
9	Eliminovat rušivý efekt průmyslových objektů	
10	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
11	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana horizontů
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídla, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky, významných výhledů
2	Zachovat harmonické měřítko a vztahy tam, kde dosud nejsou narušeny	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
3	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty	Ochrana charakteristických rysů krajiny
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině, náletovou zeleň podél cest nahradit stromořadími	
4	Podporovat tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 43: KP 3c Svor, Foto 81: Pohled z Klíče na krajinný prostor 3c Svor

KP 3d Rousínov							
Krajinný prostor Rousínov je vymezen v JV části KC. Prostor je typický zejména svým charakterem enklávy v lesních celcích, pohledovou uzavřeností a dvojím charakterem sídelní struktury. Prostor charakterizuje také vyšší podíl mimolesní stromové zeleně, jejíž prolínání se zástavbou utváří harmonické měřítko i vztahy. Prostor tvoří drobná krajinná mozaika. Ve vizuální charakteristice se uplatňuje vrch Pařez a skalní útvary.							
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky							
III. zóna ochrany CHKO Lokální prvky ÚSES							
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky							
Kulturní památky: Vodní mlýn č. p. 19, dům č. p. 39, 92, 40 Dochovaná urbanistická struktura DUS 21							
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Mírná členitost reliéfu, údolní poloha	+	XX	X			X	
2	Lesní okraje lemující otevřené plochy (charakter enklávy v lesních celcích)	+	XX	XX		X	X	
3	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízů, stromořadí i solitérů	+	XX	X	X	X	X	X
4	Rousínovský potok s břehovými porosty	+	X	X		X		
5	Extenzivní zemědělské využití území v drobných plochách	+	XX	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Rousínov – dvě charakterově odlišné části (severní – kompaktní zástavba; jižní údolní lánová ves)	+	XXX	XXX			X	
2	Maloplošná struktura zemědělských pozemků – drobná krajinná mozaika	-	XX	X		X	X	
3	Vysoká zachovalost sídelní struktury	+	XX	XX	X		X	X
4	Vysoká zachovalost charakteru zástavby, vysoký podíl tradiční lidové architektury	+	XX	XX	X		X	X
5	Dochované objekty rafinerií skla	+	XX	XX	X			
6	Nízká dochovanost cestní sítě	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost, jasné vymezení prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	XXX	XX			X	
2	Terénní dominanty vymezující prostor (Velký Buk, Rousínovský vrch, Pařez)	+	XXX	XX	X	X	X	X
3	Zachované harmonické měřítko a vztahy struktury a charakteru zástavby ke krajinnému rámci	+	XXX	XX	X		X	
4	Prolínání rozptýlené zástavby se stromovou zelení v severní část	+	XX	X			X	X
5	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X	X	X	X	

Podmínky ochrany		**Odůvodnění**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	

4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod.	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení.		
1	Chránit maloplošnou strukturu zemědělských pozemků, drobnou krajinnou mozaiku	Ochrana charakteru krajinné struktury a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Rousínov včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury, charakteru zástavby a krajiny
4	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
6	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
9	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 44: KP 3d Rousínov

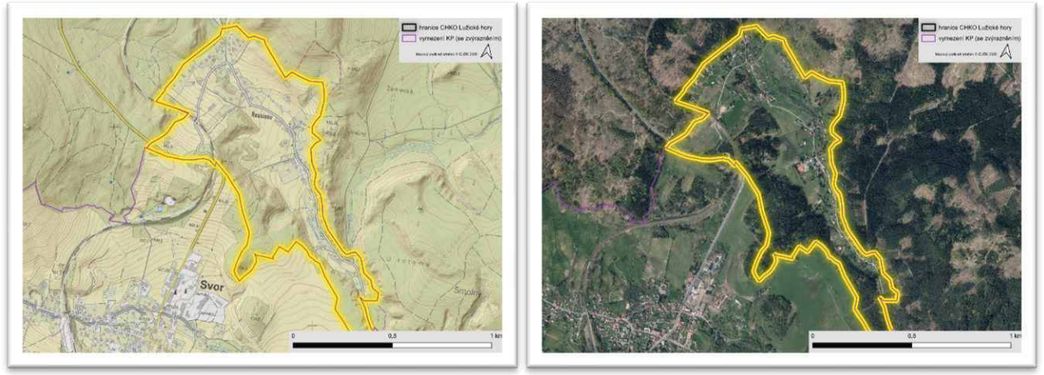

Foto 82: Rozvolněná zástavba lemuje Rousínovský potok

Foto 83: Dochovaná zástavba v Rousínově

KP 3e Nový Bor								
Krajinný prostor Nový bor je vymezen na jižní hranici řešeného území, v KC Novoborsko, jižní částí zasahuje mimo CHKO. Prostor tvoří severní část města Nový Bor, ze severu je ohraničeno hlavní silnicí I/13. Prostor je vysoce urbanizovaný, z větší části tvořen zástavbou městského charakteru, nízkých krajinářsko-estetických hodnot. Pro prostor je typické narušené harmonické měřítko i vztahy a nízké hodnoty krajinného rázu vlivem struktury a charakteru zástavby.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
IV. zóna ochrany								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: dům č. p. 85, kaple sv. Rosálie								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vodní tok Šporka	+	X	X		X	X	
2	Okrajové lesní porosty jehličnatého a smíšeného charakteru	+	X	X		X		
3	Dominanta Skalka (Borský vrch) – čedičová skála s bučinou	+	XX	X	X	X		X
4	Převažuje rovinný charakter, východně jemná členitost vč. Skalky (Borského vrchu)	0	X	X			X	
5	Výrazně urbanizované území, volná krajina pouze v části od Borského vrchu k severovýchodu	0	XXX	X			X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Vysoce urbanizované území, vysoká zastavěnost	-	XXX	X			X	
2	Městská struktura zástavby – pravidelná ulicová struktura s vyšší výškou centrální části, nižší kobercovou zástavbou obytných částí, halovými objekty v západní části prostoru a vtroušenými výškovými domy	-	XX	X			X	
3	Běžná zástavba nízkých krajinářsko-estetických hodnot, přítomnost hmotově a architektonicky rušivých objektů (průmyslové objekty, výškové domy)	-	XXX	X				
4	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
5	Kamenné koryto Šporky bez břehových porostů	-	XX	X				
6	Silnice I/13 tvořící severní hranici prostoru	-	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost daná vysokým podílem zástavby	0	XX	X			X	X
2	Výhledy pod Borským vrchem	+	X	XX				
3	Tradiční městská kompozice cca čtyřpodlažní zástavby je narušena výškovými stavbami (výškové domy apod.)	-	XXX	XX				
4	Krajinářsky cennější nezastavěná lokalita mezi Borským vrchem a silnicí I/9	+	XX	XX				
5	Narušené harmonické měřítko a vztahy	-	XXX	X			X	X

Obrázek 45: KP 3e Nový Bor

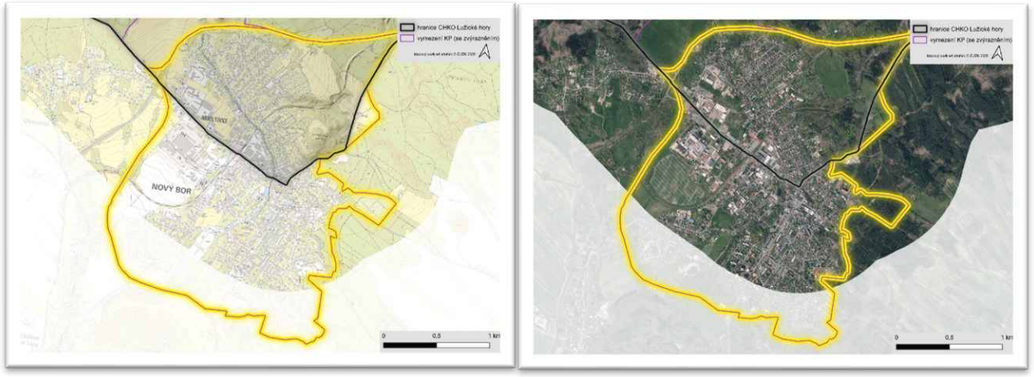

Foto 84: Pohled na KP Nový Bor z vrchu Klíč

KP 3f Arnultovice

Krajinný prostor Arnultovice je vymezen v jižní části řešeného území, při hlavní silnici I/13. Plynule navazuje na KP Nový Bor, výraznou hranici tvoří hlavní silnice (pohledová i pohybová bariéra), která odděluje oba prostory. Charakter prostoru je do určité míry dán přímou návazností na město. Typické pro prostor krajinného rázu Arnultovice je zástavba nízkých krajinářsko-estetických i architektonických hodnot, pohledová uzavřenost a převažující údolní struktura zástavby. Harmonické měřítko je lokálně narušeno v jižní části prostoru větším kompaktním blokem zemědělské půdy a na severu lomem Klučky. Přírodní dominantou prostoru je skalní výběžek Skalka s bukovými porosty a vyhlídkovým místem.

Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky

II., III, IV. zóna ochrany
EVL Klíč (Borecká skalka)
Lokální prvky ÚSES
LSHP 10 Klíč (Borecká skalka, okraj Břidličného vrchu)

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky

Kulturní památka: Usedlost č. p. 24, Dům č. p. 85, Socha Panny Marie
Dochovaná urbanistická struktura DUS 24

Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Jemná členitost reliéfu	+	X	X			X	
2	Uzavřenost údolí Šporky ve východní části	+	XX	X			X	
3	Dominantní čedičový vrch Skalky	+	XX	XX	X	X		
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X		X	X	X
5	Vodní tok Šporka s břehovými porosty	+	X	X		X	X	X
6	Vyrovnaný podíl způsobu využití území (smíšené lesy, trvalé travní porosty, sídla)	+	XX	X			X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	V návaznosti na sídlo drobná krajinná mozaika s velkým podílem nelesní zeleně	+	X	X	X	X		
2	V západní části větší scelené zemědělské pozemky	0	X	X				
3	Urbanistická struktura sídla původně typu údolní lánové vsi, později zahuštěna v severovýchodní části pravidelnou zástavbou	+	XX	X			X	X
4	Dochovaná urbanistická struktura osady Klučky	+	X	XX	X			
5	Nemovité kulturní památky	+	X	XX	X			
6	Menší zastoupení objektů lidové architektury	+	X	X	X			
7	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
8	Nízká zachovalost charakteru zástavby – novodobá zástavba	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji, terénními horizonty	+	X	X		X	X	
2	Pohledová uzavřenost východní údolní polohy, vyšší podíl zalesnění i zástavby	0	XXX	X			X	
3	Kontrast mezi východní údolní polohou se zástavbou a západní vyvýšenou nezastavěnou polohou s výhledem	+	XX	XX				
4	V jižní části lokální dominanta Skalka, dálkové výhledy z ní	+	XX	XXX				
5	V západní části pohledově otevřený prostor s výhledy na Nový Bor a dálkovými výhledy	+	XX	XX				
	(Bezděz)							
6	Lokální narušení harmonického měřítka, harmonických vztahů a drobné krajinné mozaiky (bloky zemědělské půdy, lom)	-	X	X				

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost **EVL s jedinečnými biotopy, ÚSES** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení.		
1	Členit scelený blok orné půdy na v jihozápadní části zelení dle historické plužiny, za podmínky zachování významných výhledů	Obnova estetické hodnoty
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
3	Zástavbu uchovat v údolní poloze, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře, chránit dochovanou výškovou hladinu sídla,	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
4	Zachovat urbanistickou strukturu osady Klučky	
5	Nezastavovat okolí Skalky nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa,	
6	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat daleké i dílčí výhledy ze Skalky a dalších výhledových míst	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty	Ochrana charakteristických rysů krajiny
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 46: KP 3f Arnultovice

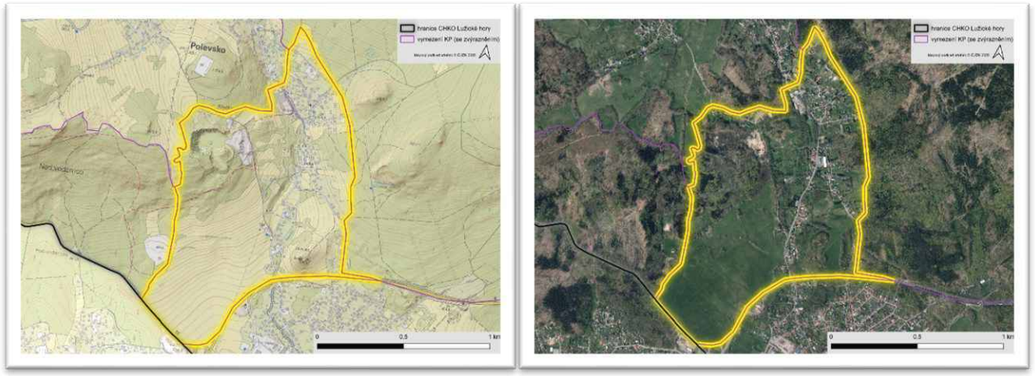

Foto 85: Pohled na KP Arnultovice

KP 3g Polevsko								
Krajinný prostor Polevsko je vymezen v západní části KC. Prostor v řešeném území zahrnuje sídlo Polevsko, které přímo navazuje na město Nový Bor, což ovlivňuje charakter osídlení především v jihovýchodní části. Polevsko se řadí svou sídelní strukturou mezi údolní lánové vsi. Západní část Polevska dosahuje vysokých architektonických, urbanistických i památkářských hodnot, jedná se o stabilizované území s vysokým podílem hodnotné architektury. Prostor je typický výrazně členitým reliéfem, významnými pohledy na terénní dominanty a kostel Nejsvětější Trojice. Charakteristický je rovněž vyšší podíl rozptýlené zeleně, která se prolíná se zástavbou a plochami luk. Prostor má z většiny zachované harmonické měřítko i vztahy s drobnou krajinnou mozaikou.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
III. zóna ochrany Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: kostel Nejsvětější Trojice, sklárna čp. 175, Fara čp. 1, dům čp. 14, 53, 100, usedlost čp. 209, Jedličná LSHK 09 Polevsko Dochovaná urbanistická struktura DUS 23								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost reliéfu drobných údolí z plochého vrchu	+	XXX	XX		X	X	
2	Terénní vyvýšeniny rámující prostor – Polevský vrch, Klučky, Medvědí vrch, Medvědí hůrka, Klíč	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	XX	XX		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	XX	X		X	X	X
5	Šporka s drobnými přítoky a menší vodní plochy s břehovými porosty	+	X	X		X		X
6	Dominanty vrostlých dřevin v obci i v okolí (např. Lípa u vyhlídky, jeřáb u Polevského vrchu, javory kleny u kaple)	+	X	X	X	X		
7	Převažuje extenzivní zemědělské využití území (louky, pastviny)	+	X	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Polevsko charakteru údolní lánové vsi s novodobým rozšířením severním směrem (rozvojové plochy)	+	XXX	XX			X	X
2	Převážně maloplošná struktura zemědělských pozemků a nelesní zeleně	+	XXX	XX	X		X	
3	Vysoká zachovalost údolní sídelní struktury	+	XX	XX	X		X	X
4	Vysoká zachovalost charakteru zástavby ve starší údolní částí části Polevska, vysoký podíl lidové architektury	+	XX	XX	X		X	X
5	Kulturní dominanta kostela Nejsvětější Trojice a pseudogotické hrobní kaple	+	XX	XX	X		X	X
6	Nemovité kulturní památky	+	XX	XXX	X			
7	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X			
8	Dochované dílčí fragmenty lánové plužiny	+	X	X	X		X	X
9	Novodobá zástavba na severním okraji sídla a v návaznosti na obdobnou zástavbu Arnultovic	0	XX	X				
10	Dochovanost cestní sítě narušena lokálně scelením lánové plužiny	-	X	X				
11	Lyžařský areál v pohledově méně exponované poloze	-	X	X				

Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v sídle daná údolní polohou a zástavbou, v ulicích vybíhajících do svahu a na loukách se uplatňuje pohledová otevřenost	+	XX	X			X	X
2	Uplatnění terénních dominant v dalekých pohledech a pohledových osách (zejm. Klíč, Klučky, Polevský vrch, Medvědí vrch)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Daleké výhledy k jihovýchodu z odlesněného hřebenu Polevského vrchu a vyšších poloh krajinného prostoru	+	XXX	XXX	X		X	X
4	Uplatnění kulturní dominanty kostela Nejsvětější Trojice v pohledech a pohledových osách	+	XX	X	X		X	X
5	Zachované harmonické měřítko a vztahy západní části sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	XX	X		X	X
6	Prolínání zástavby se stromovou zelení	+	XXX	XX	X	X	X	
7	Převažuje zachovalé harmonické měřítko i vztahy	+	XX	XX			X	X
8	Drobná krajinná mozaika	+	XX	XX	X		X	X
9	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X	X	

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
5	Doplnit liniovou zeleň v severní části v členění dle historické plužiny za podmínky zachování výhledů	Obnova struktury krajiny
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení.		
1	Chránit maloplošnou strukturu zemědělských pozemků, drobnou krajinnou mozaiku	Ochrana struktury krajiny a její prostupnosti
2	Chránit dochované fragmenty plužiny	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Polevsko včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
5	Údolní část Polevska a Jedličnou považovat za stabilizované	
6	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
8	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	Ochrana matrice venkovské krajiny
9	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost vyšších poloh krajinného prostoru	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	
3	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty, zachovat přírodní charakter horizontů	Ochrana charakteristických rysů krajiny
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 47: KP 3g Polevsko

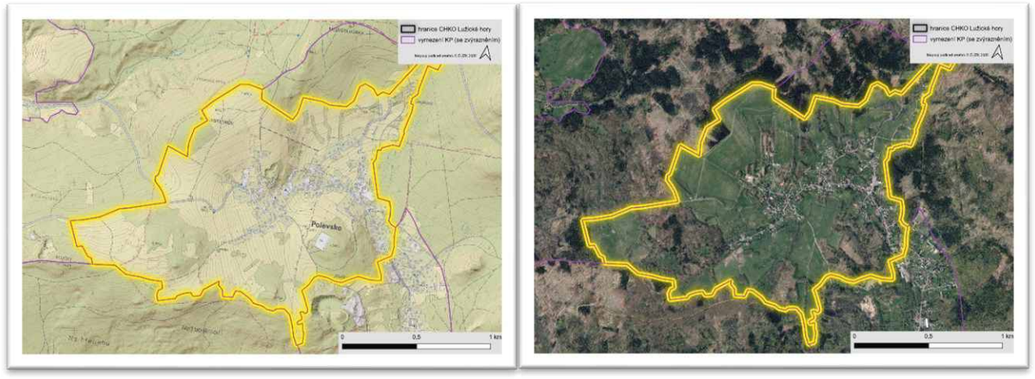

Foto 86: Pohled vyhlídky u Kapličky na KP Polevsko

KP 3h Lesní prostory								
Krajinný prostor je tvořen lesními komplexy. Prostor zaujímá většinu krajinného celku KC 03 Novoborsko. Prostor je charakteristický lesním hospodařením. Část smrkových porostů prošla v minulých letech kůrovcovou kalamitou, dochází k obnově lesa s využitím přirozené obnovy a podpory listnatých a smíšených lesů. Osídlení místa je charakteru roztroušených osad a samot (Nová Huť). Prostor dosahuje vysokých přírodních hodnot je zde zastoupena dominanta nadregionálního významu Klíč, dominantami regionálního významu Bouřný, Rousínovský vrch, Velký Buk, Malý Buk. Je zde výskyt skalních útvarů i suťových polí (Klíč). Prostor si zachovává harmonické měřítko i vztahy.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
I., II. zóna ochrany CHKO PR Klíč EVL Klíč EVL Lužickohorské bučiny Nadregionální, regionální a lokální prvky ÚSES LSHP 09 Lužickohorské bučiny (část), LSHP 10 Klíč, LSHP 11 Malý – Velký Buk (část)								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
-								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost reliéfu, vysoká početnost samostatných vrchů a terénních hřbetů	+	XXX	XXX	X	X	X	X
2	Výrazné dominanty Klíč, Rousínovský vrch, Břidličný vrch, Velký a Malý Buk, Bouřný	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Souvislý lesní pokryv (jehličnaté, listnaté porosty, porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	+	XX	XX		X	X	X
4	Suťová pole a společenstva na vrchu Klíč	+	XXX	XXX		X		
5	Hodnotné bukové porosty ve vrcholových partiích (Břidličný vrch, Rousínovský vrch, Velký a Malý Buk, Bouřný)	+	XXX	XX	X	X	X	X
6	Výskyt skalních útvarů (Tábořiště, Hrnčíř, Kamenitý vrch, Bedřichovský viklan)	+	X	X		X	X	X
7	Drobné vodoteče a vodní plochy (Rousínovský potok, Kohoutí potok, Boberský potok)	+	XX	XX		X		X
8	Lesní prameniště, mokřady, vodopády, vodní plocha Jezírko	+	X	X		X		X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Absence sídel, vyjma samot Nová Huť	+	XXX	XXX		X	X	
2	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X			
3	Skalní reliéfy, jeskyně, lesní divadlo Cvikov	+	X	X	X			
4	Zřícenina Rousínovského hrádku	+	X	X	X			
5	Dochovanost cestní sítě (Falknovská cesta, Kočárová cesta)	+	XX	XX				
6	Linie vojenského opevnění (řopíky)	+	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v lesních porostech	+	XXX	XX			X	X
2	Terénní dominanta nadmístního významu Klíč	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Terénní dominanta regionálního významu Bouřný, Velký Buk, Rousínovský vrch	+	XX	XX		X	X	
4	Daleké výhledy a pohledová otevřenost z terénní dominanty Klíč	+	XX	XX	X	X	X	X
5	Výhled regionálního významu ze Stožce	+	XX	XX		X	X	
6	Významné pohledové osy pokrývající prostor	+	XX	XX			X	X
7	Významná přírodní krajinná osa Boberského potoka	+	XXX	XX	X	X	X	X
8	Harmonické měřítko i vztahy	+	XX	XX			X	X

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost ZCHÚ a EVL s jedinečnými biotopy, ÚSES je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Zachovat přírodě blízké lesní porosty v celém prostoru, primárně ve vrcholových partiích	Obnova přírodních hodnot, ochrana vizuální charakteristiky
2	Podporovat přírodě blízké druhové složení lesa	
3	Chránit jedinečná společenstva ve vrcholové partii Klíče (bezlesí, doubravy, skalní výchozy a suťová společenstva.	
4	Zvýšeně chránit jedinečnou dominantu výrazného kopce, který se uplatňuje ve vizuální charakteristice krajiny, který patří mezi krajinářsky i přírodně mezi nejhodnotnější území v CHKO.	
5	Podporovat pestrost lesních okrajů	
6	Chránit lesní mokřadní nivy podél toků (Rousínovský, Kohoutí, Boberský potok)	
7	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
8	Chránit skalní útvary	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Zachovat charakter samoty Nová Huť, nerozšiřovat zástavbu, neumisťovat plošná zařízení ani technické dominanty	Ochrana přírodně-kulturních hodnot, historických prvků a struktury krajiny
2	Neumisťovat stavby vyjma nezbytných pro lesní hospodaření (lesní cesty apod.), prosazovat tradiční řešení	
3	Neobnovovat zaniklé stavby – turistická chata Švýcárna	
4	Turistickou infrastrukturu lokalizovat mimo nejcennější partie	
5	Omezovat nové rozhledny a vyhlídky, případně situovat mimo exponovaná místa	
6	Chránit historické cesty před rozšiřováním, zásahy do svahu, nepůvodními materiály apod.	
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Chránit terénní dominanty, jejich vizuální projev	Ochrana vizuální charakteristiky a ikonických výhledů a charakter krajiny
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy (Klíč, Zelený vrch, Velký Buk)	
3	Nevytvářet nové technické dominanty ve vrcholových partiích	Ochrana harmonického měřítka
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu a jedle a borovice na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením	
2	Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladby lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku	
3	Zachovat a chránit rozvolněnost a druhové složení lesních okrajů	
4	Podporovat ochranu a obnovu drobných sakrálních a technických památek, mezníků apod., neměnit charakter řopíků a jejich okolí	

Obrázek 48: KP 3h Lesní prostory

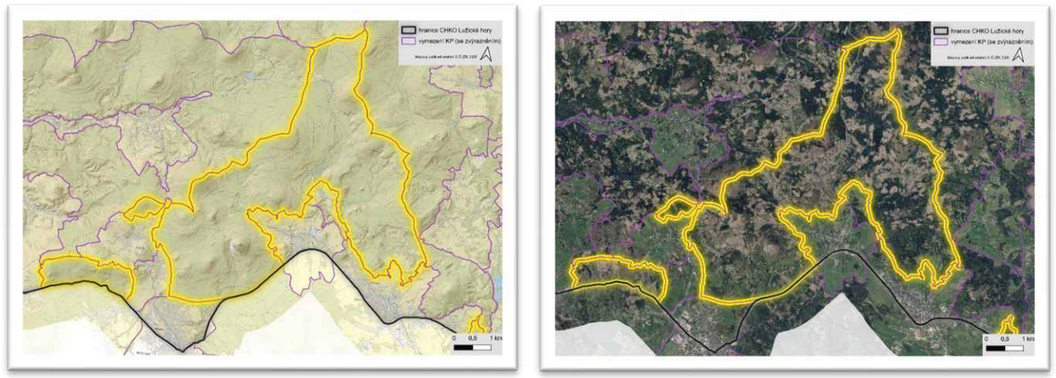

Foto 87: Lesní porosty KP, pohled z Klíče, poškozené po kůrovcové kalamitě z roku 2019-2020

KC 4 ČESKOKAMENICKO

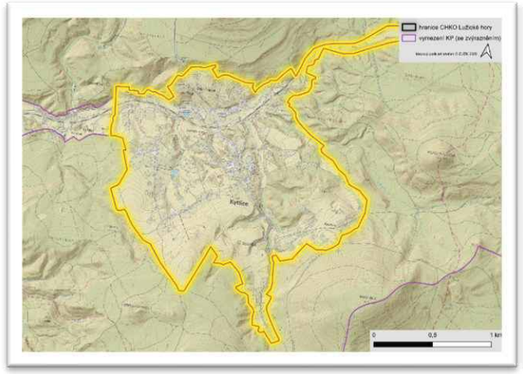
KP 4a Kytlice – Falknov								
Krajinný prostor Kytlice-Falknov je vymezen ve střední části KC 04 Českokamenicko. Zástavba má rozptýlený charakter respektující terénní členitost prostoru. Je zde vyšší podíl staveb tradiční lidové architektury. Prostor je charakteristický zejména terénní členitostí, převažující pohledovou otevřeností a prolínáním zástavby s plochami luk a stromovou zelení. Prostor má zachovalé harmonické měřítko i vztahy s převažující drobnou krajinnou mozaiku. V pohledových osách se uplatňují terénní dominanty regionálního významu (Javor, Malý Buk, Velký Buk, Sokol).								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
převažuje III. zóna ochrany CHKO Lužické hory EVL Horní Kamenice PP Kytlice památný strom (dub u Svobodů)								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: dům č. p. 23, 13, 31, 7, 53, 3, kostel sv. Antonína Paduánského v Kytlici, dům č. p. 11, 57, 63, socha sv. Jana Nepomuckého LSHK 11 Kytlice Dochovaná urbanistická struktura DUS 25								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu	+	XXX	XX		X		X
2	Terénní vyvýšeniny rámující prostor – Malý Buk, Medvědí Hůrka, Stříbrný vrch, Sokol, Javor, Popelová hora	+	XX	XX	x	X	X	x
3	Přírodní památka Kytlice	+	XX	XX		X		
4	Vodní toky Kamenice a Červeného potoka s četnými přítoky a břehovými porosty	+	XXX	XX		X		X
5	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy a solitéry	+	XXX	XX		X	X	
6	Extenzivní zemědělské využití území (drobné plochy luk a pastvin)	+	XX	X		X	X	
7	Drobné vodní plochy s břehovými porosty	+	X	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Kytlice charakteru roztroušené vsi, poměrně rozlehlá a členitá zástavba složená z nejstarší přípotoční, mladších ulicových a rozvolněné zástavby	+	XXX	XX			X	X
2	Rozvolněnost zástavby respektující terénní členitost	+	XXX	XX			X	X
3	Vysoká zachovalost charakteru zástavby v celém prostoru	+	XXX	XX	X		X	X
4	Vysoký podíl objektů lidové architektury	+	XX	XX	X		X	X
5	Střední zachovalost sídelní struktury	+	X	XX				
6	Kulturní dominanta kostela sv. Antonína Paduánského	+	XX	XX	X		X	X
7	Nemovité kulturní památky	+	XX	XX	X		X	X
8	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
9	Převažuje dochovanost cestní sítě	+	X	X				
10	Dílčí narušení charakteru zástavby chatovými osadami	-	X	X				
11	Koridor železnice (návrh optimalizace koridoru železnice v ZÚR)	0	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Převažuje pohledová otevřenost	+	XXX	XX			X	X
2	Prolínání zástavby se vzrostlou stromovou	+	XXX	XX	X		X	X

	vegetací a menšími plochami luk a pastvin v širším krajinném rámci							
3	Krajinná osa řeky Kamenice, tvořící prostorové vztahy	XXX	XX	X	X		X	X
4	Uplatnění terénních dominant v pohledech a pohledových osách (zejm. Malý Buk, Medvědí Hůrka, Stříbrný vrch, Sokol, Javor, Popelová hora)	+	XX	XX	X	X	X	X
5	Výhledy na vrcholy v rámci krajinného celku z vyšších poloh	+	XX	XX	X		X	X
6	Uplatnění kulturní dominanty místního významu kostela sv. Antonína v pohledech a pohledových osách	+	XX	XX	X		X	
7	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	XX	X		X	X
8	Převažuje drobná krajinná mozaika s dochovanými fragmenty plužiny v jižní části	+	XX	XX	X		X	X
9	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	X		X	X	X

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost ZCHÚ a EVL s jedinečnými biotopy, a památného stromu je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokalit soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky v údolní části Kytlice		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Zachovat maloplošnou strukturu zemědělských pozemků a nelesní zeleně	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Chránit dochované fragmenty historické plužiny	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Kytlice a Falknov včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
5	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
6	Obytnou zástavbu v rozvojových plochách dle ÚP neřešit kobercovým způsobem, ale rozvolněně	
7	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
8	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	Ochrana matrice venkovské krajiny
9	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana horizontů

Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky a výhledů
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní i kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat a podporovat charakter prolínání zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a menšími plochami luk a pastvin	Ochrana struktury krajiny, měřítka a prostorových vztahů
4	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty	
5	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s vysokokmeny	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 49: KP 4a Kytlice – Falknov

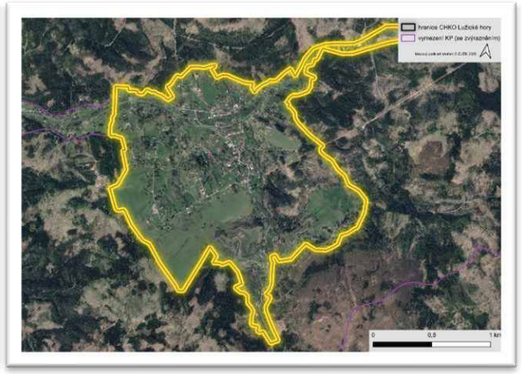

Foto 88: Pohled na centrální část obce Kytlice

Foto 89: Pohled na zástavbu v Dolním Falknově

KP 4b Mlýny								
Krajinný prostor Mlýny je vymezen ve střední části KC 4 Českokamenicko a navazuje plynule na prostor KP 4a. Prostor představuje část sídla Kytlice – Mlýny. Prostor je typický zejména údolní polohou mezi zalesněnými terénními horizonty a vrchy, vysokým podílem mimolesní rozptýlené zeleně a jejím prolínáním s rozptýlenou zástavbou. Osu prostoru tvoří vodní tok Kamenice. Prostor je pohledově uzavřený s harmonickým měřítkem i vztahy a drobnou krajinnou mozaikou.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
III. zóna ochrany CHKO Lužické hory EVL Horní Kamenice Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památka: dům č. p. 8 Dochovaná urbanistická struktura DUS 25								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná údolní poloha podél řeky Kamenice	+	XXX	XX			X	X
2	Terénní vyvýšeniny rámující prostor – Javor, Javorek, Zlatý vrch, Studený vrch, Ovčí vrch	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Mimolesní rozptýlená zeleň, solitéry	+	XX	X		X	X	
4	Členité lesní okraje	+	X	X		X	X	X
5	Řeka Kamenice s břehovými porosty	+	XXX	XXX		X		
6	Vodní toky Bělá a Luční potok s břehovými porosty	+	X	X		X	X	
7	Skály a skalní útvary v lesních porostech	+	X	X	X	X	X	
8	Extenzivní zemědělské využití území	+	X	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Mlýny má charakter údolní lánové vsi v přímé návaznosti na Kytlici	+	XX	X			X	X
2	Nízký podíl zástavby, charakter okrajové části sídla, střední zachovalost charakteru zástavby	+	XXX	X				
3	Rozvolněnost zástavby	+	XX	X				
4	Střední zachovalost sídelní struktury	+	X	X				
5	Dílčí podíl objektů lidové architektury	+	XX	X	X			
6	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
7	Koridor železnice	0	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v sídle daná údolní polohou	+	XXX	X			X	X
2	Uplatnění terénních dominant v pohledech a pohledových osách (Javor, Javorek, Zlatý vrch, Studený vrch, Ovčí vrch)	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Krajinná osa Kamenice, tvořící prostorové vztahy	+	XXX	XX	X		X	X
4	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	X	X	X			X
5	Prolínání zástavby se stromovou zelení	+	XX	X	X	X	X	
6	Drobná krajinná mozaika	+	XX	X	X		X	X

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost EVL je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Mlýny včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
2	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
5	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
6	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	Ochrana matrice venkovské krajiny
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana horizontů a panoramat
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky a výhledů
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty	Ochrana charakteristických rysů krajiny
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a prostoru
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 50: KP 4b Mlýny

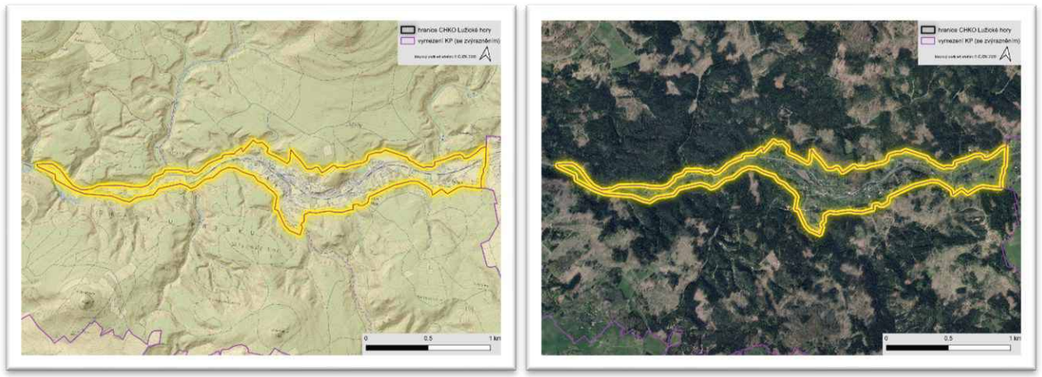

Foto 90 a 91: Sevřené údolí Kamenice s rozvolněnou zástavbou, lesními porosty na horizontech

KP 4c Prácheň – Prysk								
Krajinný prostor Prysk je vymezen jižní části území KC, je obklopen lesními prostory na severu a městem Kamenický Šenov na jihu, jižní části zasahuje mimo CHKO. Prostor v řešeném území zahrnuje sídla Horní a Dolní Prysk a část sídla Prácheň. Horní a Dolní Prysk mají charakter údolních lánových vsí propojených do řetězce. Sídlo Horní Prysk dosahuje z pohledu charakteru zástavby vyšších hodnot. Prostor krajinného rázu je charakteristické zejména členitým reliéfem, terénními dominantami rámujícími prostor a převažující drobnou krajinnou mozaikou a zachovalým harmonickým měřítkem. V okolí sídla Prácheň se nachází dochované středověké plužiny.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO Lužické hory EVL Prácheň-Zicht Lokální prvky ÚSES LSHP 12 Prácheň – Zicht LSHP 13 Šenovský vrch – Lipka – Střední vrch								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: Usedlost č. p. 4, 10 (Dolní Prysk), Dům č. p. 55, Socha sv. Jana Nepomuckého LSHK 10 Prácheň Dochovaná urbanistická struktura DUS 26								
Charakteristický znak	**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**	
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu	+	XX	XX			X	X
2	Terénní vyvýšeniny rámující prostor – Šenovský vrch, Lipka, Stráž, Ovčácký vrch, Střední vrch, Břidličný vrch	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, liniové remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X		X	X	
5	Okraje lesních porostů smíšených dřevin	+	XX	X		X		
6	Mokřad Prácheň-Zicht	+	XX	X		X		
7	Vodní toky Šenovský a Pryský potok s břehovou vegetací	+	XX	XX		X		
8	Skály a skalní útvary v lesních porostech	+	XX	XX		X		
9	Extenzivní zemědělské využití území (louky, pastviny)	+	XX	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Převážně maloplošná struktura zemědělských pozemků a nelesní zeleně, drobná krajinná mozaika	+	XXX	XX	X		X	
2	Dochované historické plužiny navazující na Prácheň	+	XXX	XX	X		X	X
3	Sídla Horní a Dolní Prysk – charakter údolních lánových vsí propojených do dlouhého řetězce	+	XXX	XX			X	X
4	Zachovalost urbanistické struktury	+	XX	XX	X		X	
5	Střední zachovalost charakteru zástavby v Horním Prysku, vyšší podíl lidové architektury	+	XX	XX			X	X
6	Nižší zachovalost charakteru zástavby v Dolním Prysku	0	X	X				
7	Kulturní dominanta kostela sv. Petra a Pavla v Horním Prysku	+	XX	XX	X		X	X
8	Nemovité kulturní památky	+	XX	XXX				
9	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
10	Hmotově rušivý areál firmy Preciosa, a.s. v Dolním Prysku	-	X	X				
11	Narušená dochovanost cestní sítě v prostoru	-	X	X				

	mezi sídly Horní Prysk a Prácheň							
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Kontrast mezi údolní uzavřenou částí a hřebenovou a svahovou otevřenou polohou	+	XXX	XX			X	X
2	Uplatnění terénních dominant v blízkých pohledech a pohledových osách (Šenovský vrch, Lipka, Stráž, Ovčácký vrch, Střední vrch, Břidličný vrch)	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Výhledy regionálního významu ze silnice do Polevska	+	XX	XX	X		X	X
4	Významná krajinná osa Pryského potoka, tvořící prostorové vztahy	+	XXX	XX	X		X	X
5	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X	X	
6	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla Horní Prysk (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	XX	X		X	X
7	Vyšší podíl krajinářsko-esteticky hodnotné lidové architektury v Horním Prysku	+	XX	XX	X		X	X
8	Převažuje harmonické měřítko a vztahy	+	XX	XX			X	X
9	Areál firmy Preciosa, a.s. měřítkově i architektonicky rušivý	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost EVL je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení.		
1	Zachovat maloplošnou strukturu zemědělských pozemků a nelesní zeleně	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Chránit dochované fragmenty historické plužiny	
3	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
4	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Prácheň a Prysk včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo Prysk na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
6	Neobnovovat zaniklé samoty severně od Horního Prysku	
7	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
8	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
9	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana horizontů

Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky a výhledů
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu, zejména ze silnice do Polevska	
3	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty	Ochrana charakteristických rysů krajiny
Ochranná doporučení		
1	Zachovat charakter smíšených, příp. listnatých lesních i mimolesních porostů	
2	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
3	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
4	Podporovat a obnovovat staré sady ovocných dřevin	
5	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
6	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 51: KP 4c Prácheň – Prysk

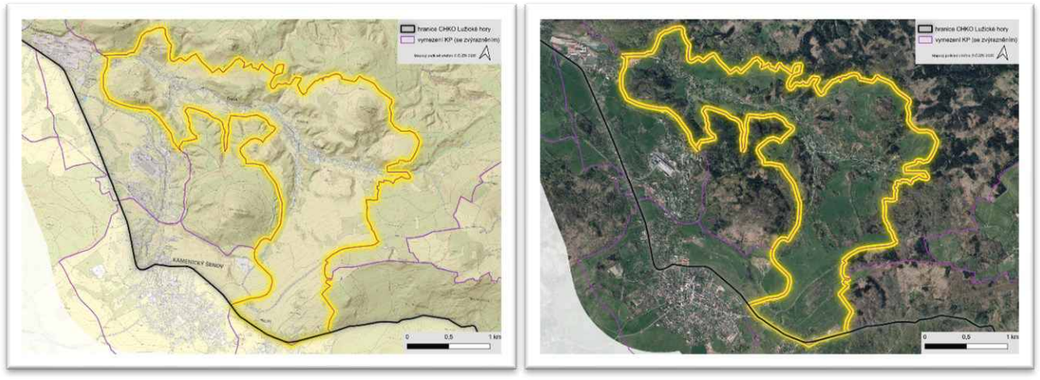

Foto 92: Pohled ze Středního vrchu na zástavbu v Prysku a Práchně

KP 4d Kamenický Šenov

Krajinný prostor Kamenický Šenov je vymezen při jižní hranici řešeného území, podél hlavní silnice I/13, jižní část zasahuje mimo CHKO. Prostor je typický sklářskou tradicí. V prostoru se nachází severní část města Kamenický Šenov, která je typická značným podílem objektů lidové architektury. V prostoru převažuje zástavba městského typu s enklávou objektů lidové architektury uzavřené v hlubokém údolí. Zemědělské využití území je extenzivního charakteru.

Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky

III., IV zóna ochrany CHKO Lužické hory
Lokální prvky ÚSES
památný strom (lípa u kapličky v Kamenickém Šenově)

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky

Městská památková zóna Kamenický Šenov
Kulturní památky: kostel Narození sv. Jana Křtitele, dům č. p. 79, kostelní, dům č. p. 84, Odboje, socha sv. Anny
LSHK 10 Prácheň

Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Členitost reliéfu, hluboce zaříznuté údolí	+	XX	XX			X	X
2	Terénní dominanta Šenovského vrchu a vrchu Smrčník	+	XX	X	X	X	X	X
3	Lesní okraje vymezující severní hranici	+	X	X		X	X	
4	Pryský a Šenovský potok a drobné vodních plochy s břehovými porosty	+	XX	X		X	X	
5	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	X	X		X	X	X
6	Nízký podíl mimolesní rozptýlené zeleně	-	X	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Kamenický Šenov městského typu, původní údolní lánová ves rozvojem doplněna kompaktnější zástavbou a náměstím	+	XXX	X			X	X
2	Menší podíl objektů lidové architektury	+	XX	X	X		X	X
3	Dominantní areál kostela Narození sv. Jana Křtitele, hřbitova, školy a muzea na okraji sídla	+	X	X	X		X	
4	Tradice sklářství	+	XX	XXX			X	
5	Městská památková zóna Kamenický Šenov	+	XX	XXX	X			
6	Nemovité kulturní památky	+	XX	XXX	X			
7	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
8	Dílčí narušení zachovalosti sídelní struktury a charakteru zástavby podél silnice I/13	-	XX	X				
9	Dochovanost cestní sítě narušena východně od Kamenického Šenova	-	X	X				
10	Scelené zemědělské pozemky bez nelesní zeleně jižně od Šenovského vrchu	-	XX	X				
11	Silnice I/13	-	XX	XX				
12	Dochovaná stopa zaniklé železnice	+	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost na plochách východně od Kamenického Šenova, v sídle převažuje pohledová uzavřenost daná polohou v zaříznutém údolí	+	X	X			X	X
2	Výhledy regionálního významu ze silnice I/13	+	XX	XX				
3	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a valem železnice	+	X	X		X	X	
4	Dílčí uplatnění terénních a kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (Studenec, Šenovský vrch, Smrčník; kostel, budova školy)	+	X	X		X	X	X
5	Narušení harmonického měřítka a vztahů lokálně nevhodnou zástavbou a velkými celky trvalých travních porostů východně od Kamenického Šenova	-	XX	X				
6	Hrubá krajinná mozaika – kompaktní plochy většího měřítka	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod.	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **městské památkové zóny** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
Vymezení **lokalit soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Podporovat vytvoření drobné krajinné mozaiky na kompaktních plochách velkého měřítka	Obnova krajinných struktur a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Neumisťovat rozměrnou reklamu	Ochrana charakteru krajiny
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Kamenický Šenov včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře, novou zástavbu přednostně směřovat mimo CHKO	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
5	Zástavbu v rozvojových plochách dle ÚP výškově a prostorově přizpůsobit kvalitní stávající zástavbě	
6	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
7	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu	
8	Nerozvíjet stavbu severně od silnice I/13	Ochrana významných výhledů
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídlo	Ochrana vizuální charakteristiky a výhledů
2	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy (silnice I/13 SV od sídla, dílčí průhledy ze silnice I/13 severně od sídla)	
3	Zachovat výhledy na terénní i kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy tam, kde dosud nejsou narušeny	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a biologicky pestré lesní okraje	
2	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
3	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 52: KP 4d Kamenický Šenov

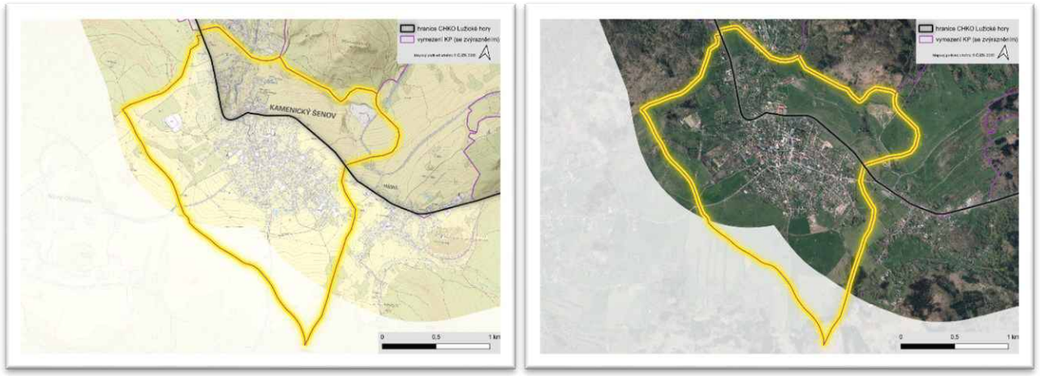

Foto 93: Pohled na KP Kamenický Šenov

4e Kamenický Šenov – Horní Kamenice								
Krajinný prostor Kamenický Šenov-Horní Kamenice je vymezen na jižní hranici řešeného území v KC 04 Českokamenicko, podél hlavní silnice I/13, v západní části zasahuje mimo CHKO. Prostor je typicky vysokým podílem rušivé a měřítkově disharmonizující zástavby sídel Kamenický Šenov, Prysk (část Vesnička) a Horní Kamenice (zejm. průmyslové objekty, panelové domy). Harmonické měřítko a vztahy jsou výrazně narušeny, harmonické zůstávají pouze malé plochy extenzivních luk a pastvin ve střední části místa. Prostor dosahuje nízkých kulturních a historických hodnot krajinného rázu.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III., IV. Zóna ochrany CHKO Lužické hory EVL Horní Kamenice LSHK 14 Noldenlteich (část) Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: dům č. p. 54 a 55								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Jemně členitý reliéf, vyšší nadmořské výšky v jižní části místa	+	XX	X			X	X
2	Z východu uzavřenost prostorů terénními horizonty a vrchy	+	X	X			X	X
3	Terénní dominanty místního významu (Šenovský vrch, Stráž, Smrčník, Zámecký vrch, Břidličný vrch)	+	XX	XX	X	X	X	X
4	Skalní útvary v lesních porostech	+	X	X	X	X		
5	Relativně vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízů, stromořadí i solitérů	+	X	X		X	X	
6	Šenovský a Pryský potok a Kamenice s břehovými porosty	+	X	X		X	X	
7	Na zemědělských plochách převažují extenzivní louky a pastviny	+	X	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Vysoce urbanizované území, vysoká zastavěnost	-	XX	X				
2	Sídla charakteru údolních lánových vsí, později doplněny z většiny měřítkově nevhodnou zástavbou	-	XX	X				
3	Převažuje městský a výrobní charakter zástavby	0	XX	X				
4	Nízká zachovalost sídelní struktury a charakteru zástavby	-	XX	X				
5	Zásadní narušení struktury zástavby rozsáhlými průmyslovými plochami a panelovými sídlišti v údolní poloze	-	X	X				
6	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
7	Silnice I/13 (hlavní osa)	-	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Krajinné osy Pryského potoka a Kamenice	+	XXX	XX	X		X	X
2	Převažuje pohledová uzavřenost daná vysokým podílem zástavby, rovinatým terénem a vysokým podílem stromové zeleně	0	XX	X			X	X
3	Kontrast mezi silně urbanizovanou částí a jižní otevřenou polohou s dílčími výhledy	0	XX	X			X	X
4	Průhledy na okolní vrchy ze silnice I/13	+	X	X				
5	Narušené harmonické měřítko a vztahy	-	XXX	X				

	rušivou zástavbou (průmyslové objekty v Kamenickém Šenově i Horní Kamenici; panelová bytová výstavba)							
6	Drobné plochy extenzivních luk a pastvin prolínající se s mimolesní stromovou zelení	+	X	X	X	X		X

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost EVL je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Nerozšiřovat sídla do volné krajiny ve vyšších polohách, zástavbu rozvíjet v údolní části	Ochrana charakteru krajiny
2	Neumisťovat rozměrnou reklamu ve volné krajině	
3	Pro novou výstavbu využívat a revitalizovat průmyslové areály, brownfieldy	
4	Zachovat výškovou hladinu zástavby	Ochrana struktury a charakteru zástavby
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídlo	Ochrana vizuální charakteristiky a výhledů
2	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy (silnice I/13 SV od sídla, dílčí průhledy ze silnice I/13 severně od sídla)	
3	Zachovat výhledy na terénní i kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy tam, kde dosud nejsou narušeny	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a biologicky pestré lesní okraje	
2	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
3	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 53: KP 4e Horní Kamenice – Kamenický Šenov

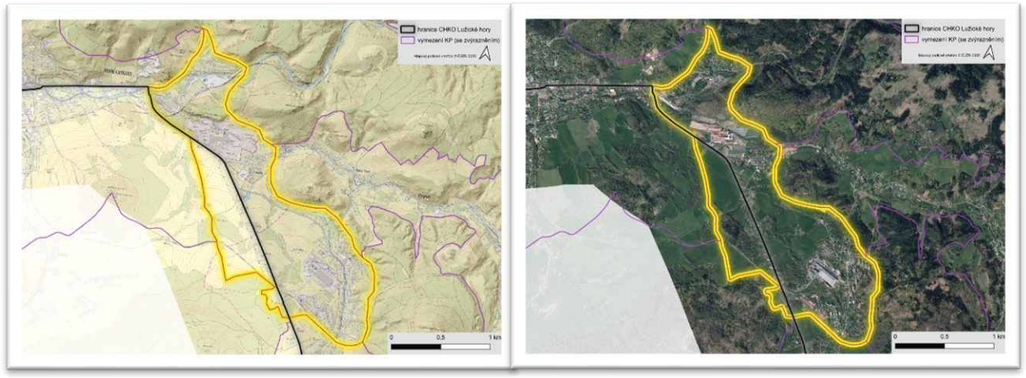

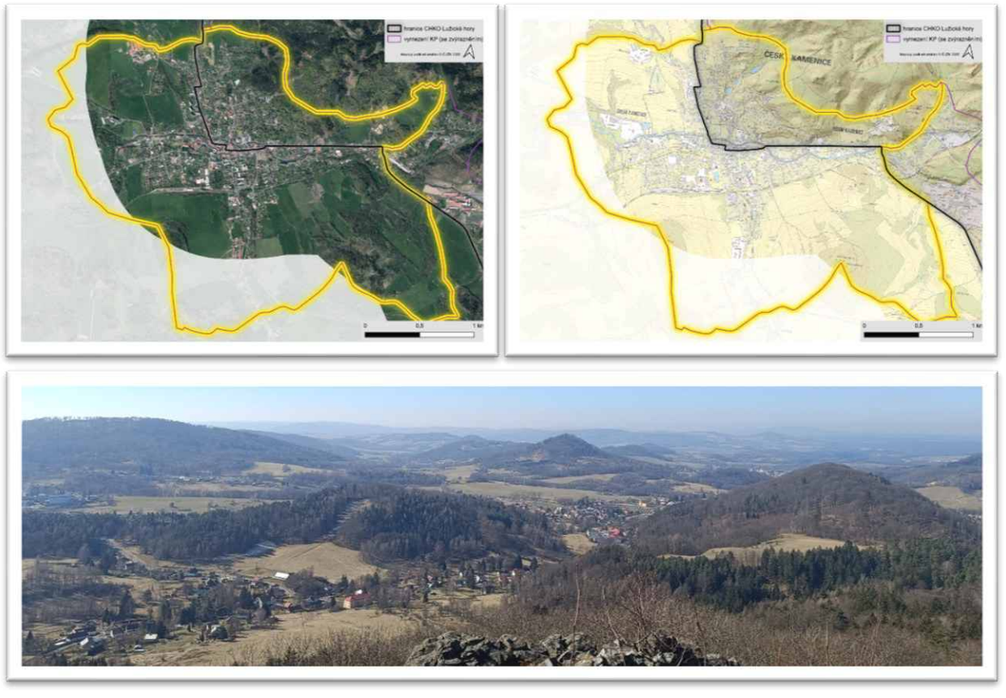
Foto 94: Pohled ze Středního vrchu na KP Kamenice – Kamenický Šenov

KP 4f Česká Kamenice								
Krajinný prostor Česká Kamenice je vymezen v jihozápadním cípu řešeného území na okraji KC 4 Českokamenicko, pouze menší severovýchodní část zasahuje do CHKO. Prostor je vymezen v řešeném území terénními horizonty na severu. Z východu hlavní silnicí I/13, která ho na základě odlišných charakterových rysů odděluje od krajinného prostoru Kamenický Šenov-Horní Kamenice (za hranicemi řešeného území prostor krajinného rázu pokračuje). Prostor má charakter urbanizovaného území s relativně drobnou zástavbou rodinných domů a vilek (nenachází se zde objekty disharmonizující). Cenné je zejména historické centrum s měšťanskými domy, rovněž kaple Narození Panny Marie s ambitem a evangelický kostel. Z pohledu krajinného rázu je hodnotné prolínání zástavby se stromovou vegetací v severovýchodním svahu.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III., IV. zóna ochrany CHKO Lužické hory EVL Horní Kamenice Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Městská památková zóna Česká Kamenice Kulturní památky: Evangelický kostel, Poutní kaple Navštívení Panny Marie, vila č. p. 513, 301, 311, bývalý špitál, dům č. p. 340, 229, 204								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Jemná členitost reliéfu, svažitost roste směrem k severovýchodu	+	X	X			X	X
2	Terénní dominanty uzavírající prostor v řešeném území (Jehla, Kunratický vrch)	+	XX	X	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Skály a skalní útvary v lesních porostech	+	X	X		X		
5	Rozptýlená stromová zeleň prolínající se zástavbou	+	XX	X	X	X	X	X
6	Drobné vodní plochy	+	X	X		X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Sídlo Česká Kamenice městského typu s kobercovou zástavbou vilových a rodinných domů	+	XX	X			X	X
2	Vysoce urbanizovaný charakter, vysoký podíl zástavby a zastavěných ploch	-	XX	X				
3	Zachovalost charakteru zástavby (zejm. v oblasti historického centra)	+	X	X			X	X
4	Evangelický kostel, areál kaple Narození Panny Marie	+	XX	XX			X	X
5	Městská památková zóna	+	XX	XXX	X			
6	Nemovité kulturní památky	+	XX	XXX	X			
7	Architektonicky cenné objekty	+	XX	X	X			X
8	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			X
9	Regulovaný tok řeky Kamenice	-	XX	X				
10	Povrchový lom – pískovna ve východní části	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Krajinná osa řeky Kamenice tvořící prostorové vztahy	+	XXX	XX	X			
2	Pohledová uzavřenost daná vysokým podílem zástavby, pohledově otevřené pouze okrajové severní a východní louky	0	XX	X			X	X
3	Vymezení krajinného prostoru v řešeném území terénními horizonty a hlavní silnicí	+	X	X			X	X
4	Průhledy ulicemi z vyšších poloh sídla	+	X	X	X		X	X
5	Prolínání stromové zeleně a zástavby v okrajových částech České Kamenice	+	XX	X		X	X	
6	Kulturní dominanta Poutní kaple Navštívení Panny Marie	+	X	X	X		X	X

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Vymezení EVL je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot
2	Podporovat přirozený charakter vodních toků	
3	Chránit cenné solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **městské památkové zóny** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Zachovat nezastavěnost travních porostů ve východní a severní části prostoru	Ochrana struktury krajiny
2	Chránit urbanistickou strukturu zástavby včetně výškové hladiny, snižující se od centra k okrajům sídla	Ochrana struktury zástavby
3	Zachovat drobné měřítko a výškovou hladinu zástavby na okrajích sídla	
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky krajiny
2	Zachovat harmonické měřítko a vztahy	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a biologicky pestré lesní okraje	
2	Podporovat ochranu cenného historického centra	
3	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 54: KP 4f Česká Kamenice, Foto 95: Pohled ze Středního vrchu do údolí České Kamenice

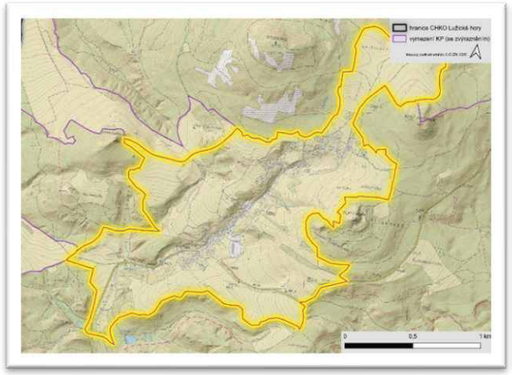

KP 4g Líska								
Krajinný prostor Líska je vymezen v severní části KC 4 Českokamenicko. Prostor zahrnuje sídlo Líska. Líska je typická údolní lánová ves s vysoce zachovalou urbanistickou strukturou. Prostor je charakteristický zejména vyšší členitostí reliéfu, vrchy nadmístního a regionálního významu (Studenec, Zlatý vrch) rámují prostor, vyšším podílem mimolesní stromové zeleně a zachovanými relikty středověkých plužin východně od Lísky. V prostoru převažuje vizuální uzavřenost daná údolní polohou a stromovou vegetací. Harmonické měřítko a vztahy jsou narušeny především scelenými bloky luk a pastvin. Zemědělské využití území je extenzivního charakteru.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
I. II., III. zóna ochrany CHKO Lužické hory EVL Horní Kamenice EVL Studenec, ochranné pásmo PR Studený vrch Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: domy č. p. 13 a 58 LSHK 12 Líska Dochovaná urbanistická struktura DUS 28								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu	+	XXX	XX			X	X
2	Terénní vyvýšeniny rámující prostor – Studený vrch, Javorek, Zlatý vrch, Lipnický vrch	+	XXX	XX	X	X	X	X
3	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	XX	XX		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	XX	X	X	X	X	X
5	Okraje lesních porostů s převahou listnatých dřevin	+	XX	X		X	X	
6	Lísecký potok s drobnými přítoky a břehovými porosty	+	XX	X		X		
7	Extenzivní zemědělské využití území (louky, pastviny)	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Převážně maloplošná struktura zemědělských pozemků a nelesní zeleně, drobná krajinná mozaika	+	XX	XX	X		X	
2	Sídlo Líska charakteru údolní lánové vsi	+	XX	XX			X	
3	Vysoká zachovalost urbanistické struktury	+	XX	XX	X		X	X
4	Střední zachovalost charakteru zástavby v jižní části Lísky	+	XX	X			X	
5	Vysoký podíl objektů lidové architektury v severní a střední části	+	XX	X	X		X	X
6	Dochované relikty lánové plužiny východně od Lísky	+	XX	X	X	X	X	X
7	Střední dochovanost cestní sítě	+	X	X			X	X
8	Nemovité kulturní památky							
9	Drobné sakrální památky	+	X	X	X		X	
10	Podíl architektonicky nevhodných chat	-	X	X				
11	Zemědělský objekt na okraji sídla	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v sídle daná údolní polohou a vzrostlou stromovou vegetací v okolí sídla	+	XX	X			X	X
2	Pohledová otevřenost v okolí silnice II/263 s dalekými výhledy	+	XX	XX				
3	Uplatnění terénních dominant v pohledech a pohledových osách	+	XX	X		X	X	X
4	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X	X	X
5	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	X	X		X	X
5	Drobná krajinná mozaika zachována v západní části místa	+	X	X				X
6	Hmotově rušivý zemědělský objekt v pohledově exponované poloze	-	X	X				

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost EVL je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
5	Zachovat charakter smíšených, příp. listnatých lesních i mimolesních porostů	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokalit soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Zachovat maloplošnou strukturu zemědělských pozemků a nelesní zeleně	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Chránit dochované fragmenty historické plužiny	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Líska včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
5	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	
6	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
8	Chaty přizpůsobit tradiční zástavbě	
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu, zejména z vyšších poloh sídla a ze silnice II/263	
3	Neumisťovat prvky a objekty na terénní horizonty	Ochrana charakteristických rysů krajiny, měřítka a prostorových vztahů
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by harmonické měřítko narušily	

Ochranná doporučení:	
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině
4	Zachovat a podpořit prolínání stromové zeleně se zástavbou
5	Podporovat zahrady s vysokokmeny v sídle
6	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu

Obrázek 55: KP 4g Líska

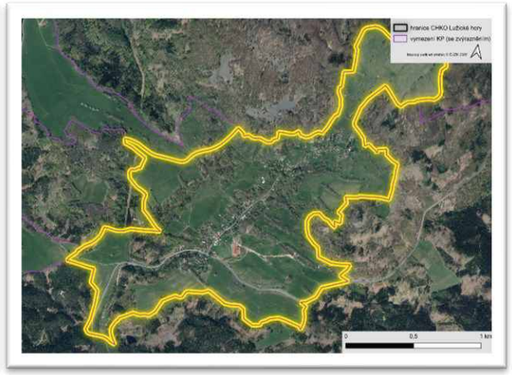

Foto 96: Zástavba podél Líseckého potoka

Foto 97: Luční porosty, úpatí vrchu Studenec

KP 4h Kunratice								
Krajinný prostor je vymezen v SZ části KC 4 Českokamenicko, západní část zasahuje mimo CHKO. Prostor má přechodový charakter a zahrnuje sídlo Kunratice u České Kamenice, které má charakter údolních lánové vsi. Zástavba vykazuje nižší architektonické hodnoty. Pro prostor je typická okrajová poloha v rámci řešeného území, extenzivní zemědělské využití a plochy luk a pastvin scelené do větších bloků. Prostor má hrubozrnnou krajinnou mozaiku a nižší přírodní hodnoty.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
III. zóna ochrany CHKO Lužické hory EVL Horní Kamenice								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památka: dům č. p. 46								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu	+	XX	X			X	X
2	Terénní dominanty uzavírající prostor v řešeném území – Kunratický vrch, Wowczaków vrch, Studenec	+	XX	XX		X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Dílčí přítomnost rozptýlené stromové zeleně, remízů a solitérů	+	XX	X		X		
5	Bílý potok a drobné vodní plochy s břehovými porosty	+	X	X		X		
6	Extenzivní zemědělské využití území (louky, pastviny)	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Maloplošná struktura zemědělských pozemků a nelesní zeleně	+	XX	XX		X	X	
2	Fragmenty historické plužiny východně od sídla pod Studeným	+	XX	X	X		X	X
3	Sídlo Kunratice typu údolní lánové vsi s několika kolmými ulicemi	+	XX	X			X	X
4	Střední zachovalost urbanistické struktury	0	X	X			X	
5	Převážně nízká zachovalost charakteru zástavby	-	XX	X				
6	Několik objektů lidové architektury	+	X	X	X		X	
7	Nemovitá kulturní památka	+	X	XXX	X			
8	Drobné sakrální památky	+	X	X			X	
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v sídlech, jinak převažující pohledová otevřenost	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru okraji lesních porostů	+	X	X		X	X	X
3	Uplatnění terénních dominant v pohledech a pohledových osách	+	XX	X		X	X	X
4	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X	X	
5	Prolínání stromové zeleně a zástavby	+	XX	X	X	X	X	X
6	Harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika narušeny většími plochami travních porostů	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Vymezení EVL je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot, charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty a stromořadí podél cest apod., případně doplnit stromořadí na vhodných místech	
5	Zachovat charakter smíšených, příp. listnatých lesních i mimolesních porostů	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Zachovat maloplošnou strukturu zemědělských pozemků a nelesní zeleně	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Chránit dochované fragmenty historické plužiny	
3	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
4	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Kunratice včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
6	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana horizontů a panoramat
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by harmonické měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení:		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Zachovat a podpořit prolínání stromové zeleně se zástavbou	
5	Podporovat zahrady s vysokokmeny v sídle	
6	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 56: KP 4h Kunratice

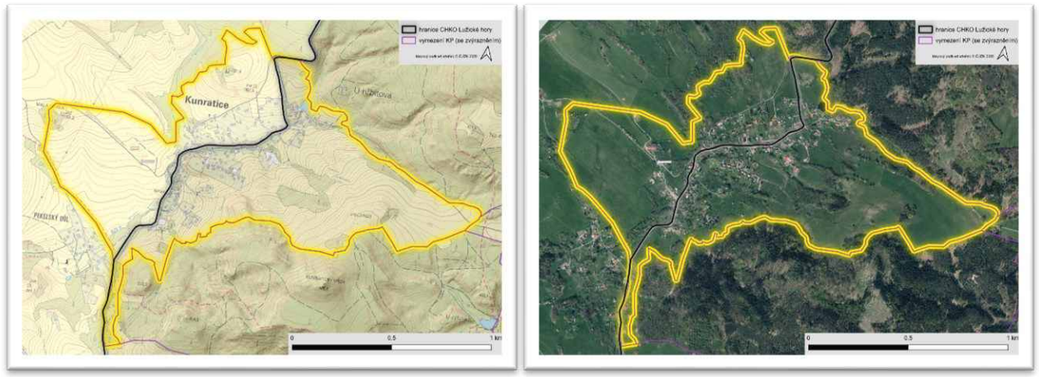

Foto 98: Pohled do KP v okolí obce Kunratice

KP 4i Lesní prostory								
Krajinný prostor je tvořen lesními komplexy porostů přírodě blízkého charakteru. Lesy mimořádných hodnot se nacházejí ve vrcholových partiích. Prostor zaujímá KC 4 Českokamenicko mezi jednotlivými sídly. Je charakteristický výjimečně vysokou přírodní hodnotou a vysokým zastoupením chráněných území. Část smrkových porostů prošla v minulých letech kůrovcovou kalamitou, dochází k obnově lesa s využitím přirozené obnovy a podpory listnatých a smíšených lesů. V místě chybí sídla, osídlení je charakteru roztroušených osad a samot. Jedinečným znakem prostoru krajinného rázu je častý výskyt suťových polí, kopcovitý charakter reliéfu a s ním spojené daleké výhledy za hranice řešeného území z vrcholů kopců. Prostor dosahuje vysokých přírodních hodnot, jsou zde zastoupeny dominanty nadregionálního významu Velká Tisová, Studenec, dominantami regionálního významu. Je zde výskyt skalních útvarů i suťových polí. Prostor si zachovává harmonické měřítko i vztahy.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
I., II. zóna ochrany CHKO PR Studenec NPP Zlatý vrch PP Noldenteich PP Pustý zámek EVL Studenec EVL Údolí Chřibské Kamenice EVL Horní Kamenice Nadregionální, regionální a lokální prvky ÚSES LSHP 11 Malý – Velký Buk (část), LSHP 12 Prácheň – Zicht (část), LSHP 13 Šenovský vrch – Lipka – Střední vrch, LSHP 14 Noldenteich, LSHP 15 Studenec – Javor, LSHP 16 Údolí Kamenice								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: Rozhledna na Studenci, Zřícenina hradu Pustý zámek, Skalní kaplička Nejsvětější Trojice, Akvadukt přes řeku Kamenici								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost reliéfu, vysoká početnost samostatných vrchů a terénních hřbetů	+	XXX	XXX	X	X	X	X
2	Výrazné dominanty Studenec, Velká Tisová,	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Souvislý lesní pokryv – jehličnaté, listnaté porosty, porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	+	XX	XX		X	X	X
4	Hodnotné bukové porosty ve vrcholových partiích (Velký a Malý Buk, Javor, Malý Javorník, Sokol, Střední vrch, Břidličný vrch, Šenovský vrch)	+	XXX	XX	X	X	X	X
5	Suťová pole na Studenci, Javoru, Malém Stožci, Velké Tisové	+	XX	XX		X	X	X
6	Četný výskyt skalních útvarů (Zlatý vrch, Stříbrný vrch, Jehla, Herdštejn, Sokol, Skalní útvar Žába)	+	XXX	XX		X	X	X
7	Vodní toky Kamenice, Bělá, Luční potok	+	XX	XX		X		X
8	Prameniště a vodní plochy Noldenteich, Junkův rybník	+	XXX	XX		X		X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Absence sídel, Křížový Buk, pod Herdštejnem, Hraniční rybník a drážní domky	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Dochované vymezení hranice lesa	+	XX	X		X	X	
4	Drobná sakrální architektura	+	X	X			X	
5	Hrad Pustý zámek	+	XX	XX	X		X	
6	Železná rozhledna na Studenci	+	XXX	XX	X		X	
7	Drobné památky – lesní divadla pod Šenovským vrchem a Kytlice	+	X	X				
8	Zaniklé stavby – hostince na Kunratickém Šenovském vrchu	+	X	X				
9	Dochovanost cestní sítě	+					X	X
10	Návrh optimalizace koridoru železnice v ZÚR	0	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v lesních porostech	+	XXX	XX			X	X
2	Daleké výhledy a pohledová otevřenost z terénních dominant Studenec, Velká Tisová, Zlatý vrch, Jehla)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Terénní dominanty nadmístního významu	+	XXX	XXX	X	X	X	X
4	Řeka Kamenice přírodní krajinná osa	+	XXX	XXX	X	X	X	X
4	Významné pohledové osy pokrývající většinu místa	+	XX	XX			X	
5	Krajinná mozaika souvislého pokryvu lesa	+	XX	XX		X	X	X

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Vymezení **ZCHÚ, EVL, ÚSES s jedinečnými biotopy** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit přírodě blízké lesní porosty ve vrcholových partiích Studence, Zlatého vrchu, Pustého zámku, Javoru, Malého Javorníku, Hřebce, Popelové hory, Šenovského vrchu atd.	Ochrana přírodních hodnot
2	Chránit výjimečný ráz území souvislé lesní krajiny zvedající se v dominantu Studence	
3	Zvýšeně chránit jedinečnou dominantu výrazného kopce Studeného vrchu společně se Zlatý vrchem a Malým Javorníkem, který se uplatňuje ve vizuální charakteristice krajiny, který patří mezi krajinářsky i přírodně mezi nejhodnotnější území v CHKO	
4	Chránit skalní útvary a věže, které tvoří výrazné dominanty a hřebeny, vytvářející obraz krajiny	
5	Chránit terénní přírodní dominanty a jejich vizuální projev	
6	Chránit jedinečné skalní stěny Zlatého a Stříbrného vrchu před negativními vlivy	
7	Chránit lesní mokřadní nivy podél toků (Rousínovský, Kohoutí, Boberský potok)	
8	Chránit skalní útvary	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Zachovat charakter samot, nerozšiřovat zástavbu, neumisťovat plošná zařízení ani technické dominanty	Ochrana přírodně-kulturních hodnot, historických prvků a struktury krajiny
2	Neumisťovat stavby vyjma nezbytných pro lesní hospodaření (lesní cesty apod.), prosazovat tradiční řešení	
3	Neumisťovat nové technické dominanty ve vrcholových partiích Studence ani okolních vrchů.	
4	Neumisťovat návštěvnickou infrastrukturu do nejcennějších částí	
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Chránit terénní dominanty, jejich vizuální projev	Ochrana vizuální charakteristiky a ikonických výhledů
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy (Studenec, Pustý zámek, Velký a Malý Buk, Javor, Malý Javorník, Sokol, Střední vrch, Břidličný vrch, Šenovský vrch)	
3	Nevytvářet nové technické dominanty ve vrcholových partiích	Ochrana harmonického měřítka a prostorových
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty,	

	které by stávající měřítko narušily	vztahů

Ochranná doporučení	
1	Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu a jedle a borovice na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením
2	Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladby lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku
3	Zachovat a chránit rozvolněnost a druhové složení lesních okrajů

Obrázek 57: KP 4i Lesní prostory

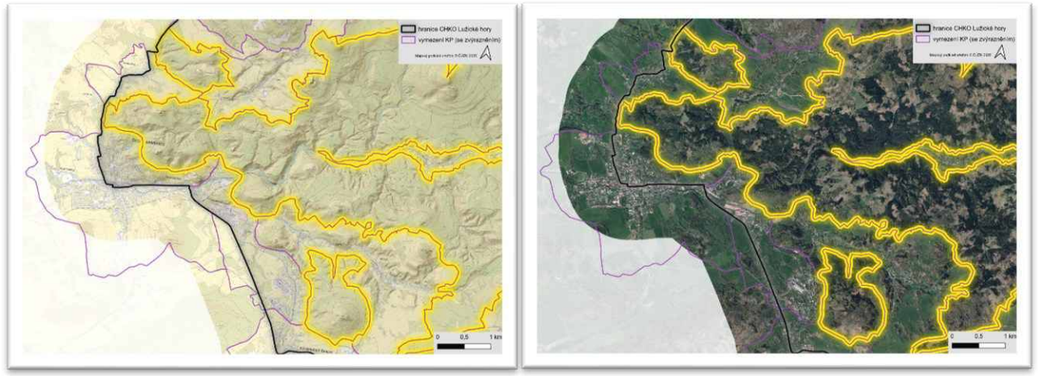

Foto 99: Pohled ze Zlatého vrchu na Studenec

Foto 100: Pohled ze Studence na JV KP

KC 5 CHŘIBSKO

KP 5a Lipnice							
Krajinný prostor je vymezen v západní části na hranici CHKO, západní část zasahuje mimo CHKO. Prostor má přechodový charakter a zahrnuje sídla Lipnice a Studený. Sídla mají charakter údolních lánových vsí, zástavba vykazuje nižší architektonické hodnoty. Pro prostor je typická okrajová poloha v rámci řešeného území, extenzivní zemědělské využití a plochy luk a pastvin scelené do větších bloků. Prostor má hrubozrnnou krajinnou mozaiku s nižší přírodní hodnotou.							
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky							
III. zóna ochrany CHKO Lužické hory							
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky							
Charakteristický znak	**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky							
1	Vyšší členitost reliéfu	+	XX	X			X	X
2	Terénní dominanty uzavírající prostor v řešeném území: Kunratický vrch, Wowczaków vrch, Studenec	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X		
4	Skály a skalní útvary v lesních porostech	+	XX	X		X		
5	Rozptýlená zeleň, remízů a solitérů	+	XX	X		X		
6	Přítok Studeného potoka a drobné vodní plochy s břehovou vegetací	+	X	X		X		
7	Extenzivní zemědělské využití území (louky, pastviny)	+	XX	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky							
1	Větší scelené zemědělské pozemky s menším podílem nelesní zeleně, hrubší krajinná mozaika pozemků	-	X	X		X	X	
2	Sídla charakteru údolních lánových vsí	+	XX	X			X	X
3	Převážně nižší zachovalost charakteru zástavby	-	XX	X				
4	Dílčí výskyt objektů lidové architektury	+	X	X	X		X	
5	Drobné sakrální památky	+	X	X			X	
6	Hmotově rušivý zemědělský areál v Lipnici	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky							
1	Pohledová uzavřenost v sídle, jinak převažující pohledová otevřenost	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru okraji lesních porostů	+	X	X		X	X	X
3	Uplatnění terénních dominant v pohledech a pohledových osách	+	XX	X	X	X	X	X
4	Prolínání stromové zeleně a zástavby	+	XX	X		X	X	
5	Zemědělský areál v Lipnici narušující harmonické měřítko sídla	-	X	X				
6	Harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika narušeny většími plochami travních porostů	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	

3	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Členit zemědělské pozemky dle historické plužiny nelesní zelení	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Lipnice a Studený včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
5	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
6	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
7	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy na dominanty nadmístního i místního významu	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 58: KP 5a Lipnice

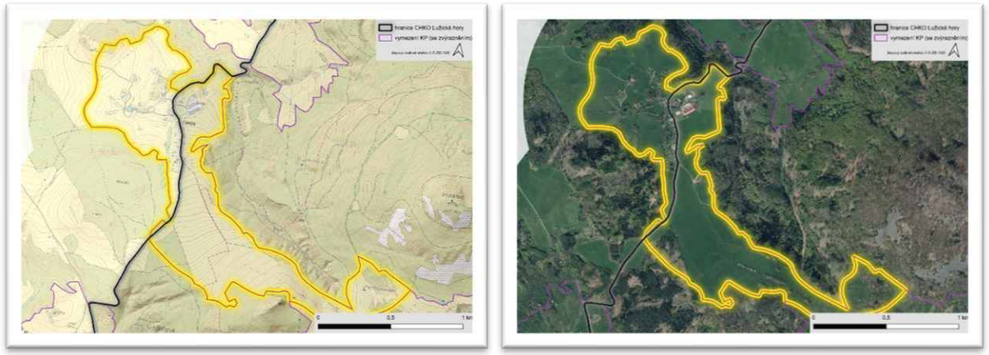

Foto 101: Luční porosty tvoří významnou část KP

KP 5b Studený								
Krajinný prostor je vymezen v západní části na hranici CHKO, západní část zasahuje mimo CHKO. Prostor má přechodový charakter a zahrnuje sídla Lipnice a Studený. Sídla mají charakter údolních lánových vsí, zástavba vykazuje nižší architektonické hodnoty. Pro prostor je typická okrajová poloha v rámci řešeného území, extenzivní zemědělské využití a plochy luk a pastvin scelené do větších bloků. Prostor má hrubozrnnou krajinnou mozaiku s nižší přírodní hodnotou.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
III. zóna ochrany CHKO Lužické hory								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Dochovaná urbanistická struktura DUS 30								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu	+	XX	X			X	X
2	Terénní dominanty uzavírající prostor v řešeném území: Wowczakův vrch, Studenec	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X		
4	Skály a skalní útvary v lesních porostech	+	XX	X		X		
5	Rozptýlená zeleň, remízů a solitérů	+	XX	X		X		
6	Studený potok a drobné vodní plochy s břehovou vegetací	+	X	X		X		
7	Extenzivní zemědělské využití území (louky, pastviny)	+	XX	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Větší scelené zemědělské pozemky s menším podílem nelesní zeleně, hrubší krajinná mozaika pozemků	-	X	X		X	X	
2	Relikty plužin v blízkosti sídla Studený	+	X	X	X		X	X
3	Sídla charakteru údolních lánových vsí	+	XX	X			X	X
4	Vysoká zachovalost urbanistické struktury sídla Studený	+	XX	X	X		X	X
5	Převážně nižší zachovalost charakteru zástavby	-	XX	X				
6	Dílčí výskyt objektů lidové architektury	+	X	X	X		X	
7	Drobné sakrální památky	+	X	X			X	
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v sídlech, jinak převažující pohledová otevřenost	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru okraji lesních porostů	+	X	X		X	X	X
3	Uplatnění terénních dominant v pohledech a pohledových osách	+	XX	X	X	X	X	X
4	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách, daleké výhledy ze silnice severně od Studeného	+	X	X		X	X	X
5	Harmonické měřítko a vztahy sídla Studený (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	X	X	X			
6	Prolínání stromové zeleně a zástavby	+	XX	X		X	X	
7	Harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika narušeny většími plochami travních porostů	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
3	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Přítomnost dochované urbanistické struktury je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Členit zemědělské pozemky dle historické plužiny nelesní zelení	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Neumisťovat rozměrnou reklamu	Ochrana charakteru krajiny
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Lipnice a Studený včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
5	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
6	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
7	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy na dominanty nadmístního i místního významu	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 59: KP 5a Studený

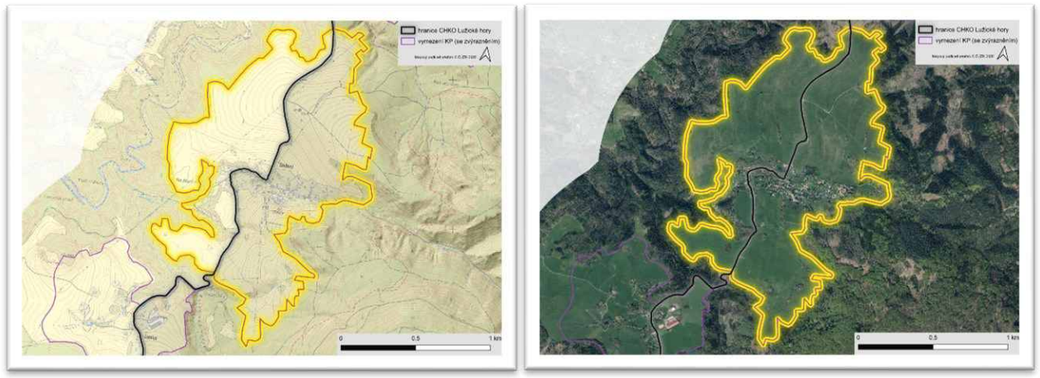

Foto 102: Pohled na KP v okolí obce Studený

KP 5c Dolní Chřibská								
Krajinný prostor Dolní Chřibská je koncovou částí řetězce údolní lánové vsi – města Chřibská, na západě zasahuje mimo CHKO. Prostor je vymezen při západní hranici řešeného území v KC 5 Chřibsko. Prostor představuje část města Chřibská – Dolní Chřibská a přilehlé okolí. Prostor je charakteristický především svým klidným (rekreačním) charakterem, významně zachovalým charakterem zástavby a vysokým podílem krajinářsko-esteticky hodnotných objektů lidové architektury. Prostor je dále typický vyšší členitostí reliéfu a pohledovou uzavřeností v sídle a vyšším podílem mimolesní stromové zeleně. Osu sídla tvoří říčka Chřibská Kamenice protínající celé město Chřibská.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III., IV. zóna ochrany CHKO Lužické hory PR Marschnerova louka EVL Spravedlnost-Chřibská EVL České Švýcarsko PO Labské pískovce Lokální prvky ÚSES LHSP 19 Spravedlnost – Chřibský hrádek (část)								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: Hornův vodní mlýn na koření č. p. 35, dům č. p. 175, čp. 118, č. p. 8 Dochovaná struktura zástavby DUS 31								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu	+	XX	X		X	X	
2	Terénní horizonty a vyvýšeniny (Český vrch, Spravedlnost, Bukovina) rámující prostor	+	XX	X	X	X	X	X
3	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	XX	X		X	X	
5	Vodní tok Chřibské Kamenice s břehovými porosty a četnými přítoky	+	XX	X		X	X	
6	Drobné vodní plochy s břehovou vegetací	+	X	X		X		
7	Mokřad Marschnerova louka se vzácnou flórou	+	XX	XX		X		
8	Skály a skalní útvary	+	X	X		X		
9	Extenzivní zemědělské využití území (louky, pastviny)	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Větší scelené zemědělské pozemky bez nelesní zeleně	-	XX	X				
2	Sídlo Dolní Chřibská typu údolní lánové vsi	+	XXX	X			X	
3	Střední zachovalost urbanistické struktury	+	X	X			X	
4	Vysoká zachovalost charakteru zástavby, dochovány celé soubory staveb, vysoký podíl objektů tradiční lidové architektury	+	XXX	XX			X	X
5	Samota Liščí Bělidlo	+	XX	X	X			X
6	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
7	Areál Na Výsluní	-	X	X				
8	Linie vojenského opevnění (řopíky)	+	X	X				
9	Narušená dochovanost cestní sítě scelením plužiny	-	X	X				
10	Dílčí podíl menších průmyslových objektů	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v sídle daná údolní polohou a vyšším podílem stromové zeleně, na loukách a pastvinách mimo	+	XXX	X			X	

	sídlo, pohledová otevřenost							
2	Uplatnění terénních dominant v blízkých pohledech a pohledových osách (Bukovina, Český vrch, Spravedlnost)	+	XX	X	X	X	X	X
3	Výhledy z vyšších poloh prostoru	+	XX	XX	X		X	X
4	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XXX	XX	X		X	X
4	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	X		X		
5	Říčka Chřibská Kamenice tvořící osu prostoru i celku	+	XX	X		X	X	
6	Dílčí podíl rušivých průmyslových objektů	-	X	X				
7	Drobná krajinná mozaika narušena většími plochami luk a pastvin	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost ZCHÚ, EVL, PO, ÚSES s jedinečnými biotopy a druhy je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení lokality soustředěných hodnot přírodních je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Přítomnost dochované urbanistické struktury je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Členit zemědělské pozemky dle historické plužiny nelesní zelení, podporovat obnovu drobné krajinné mozaiky	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
4	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Dolní Chřibská včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
6	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy na dominanty nadmístního i místního významu	
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	Ochrana vizuální charakteristiky
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 60: KP 5c Dolní Chřibská

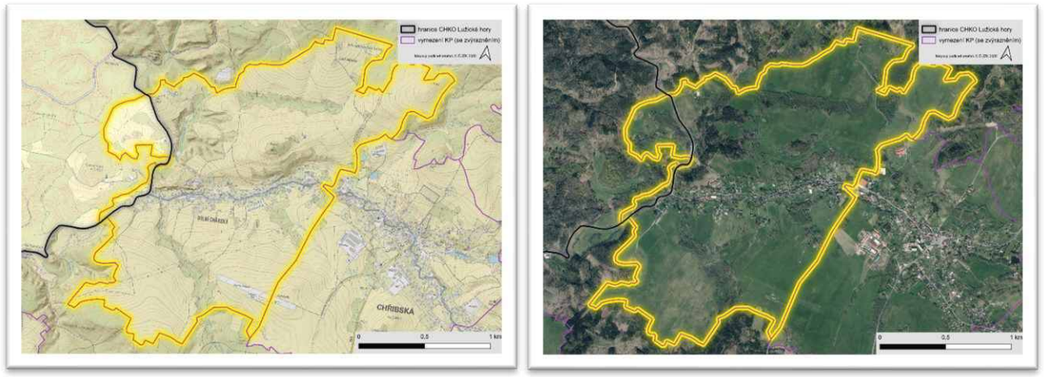

Foto 103: Pohled na KP Dolní Chřibská ze Spravedlnosti

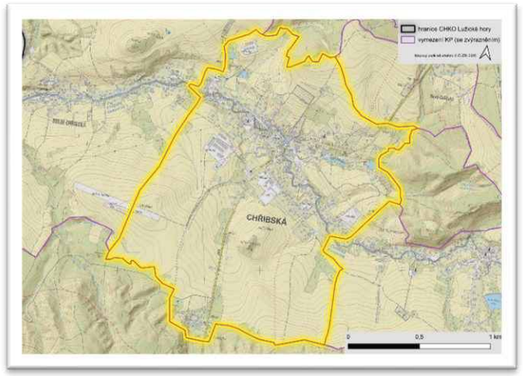

KP 5d Chřibská – centrum								
Krajinný prostor Chřibská – centrum tvoří středovou část údolní lánové vsi města Chřibská. Prostor je vymezen v KC 5 Chřibsko a představuje centrum města Chřibská a jeho přilehlé okolí. Prostor je typický městským charakterem, převažujícím středně dochovaným charakterem zástavby a dílčím podílem objektů rušivých (zejm. zemědělské a průmyslové objekty, panelové domy). Hodnotný je soubor měšťanských domů na náměstí s farou a kostelem sv. Jiří – kulturní dominantou místa. Volnou krajinu za hranicemi sídla charakterizují velké plochy luk a pastvin s narušenou cestní sítí a zaniklou plužinou. Drobná krajinná mozaika a harmonické měřítko jsou narušeny scelenými bloky luk a pastvin a rušivými objekty. Osu tvoří říčka Chřibská Kamenice protínající celé město Chřibská.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
III., IV. zóna ochrany CHKO Lužické hory PP Louka u Brodských EVL Chřibská – kostel PO Labské pískovce Památné stromy Pod hřbitovem (7 ks dřevin: dub letní, javor mléč, javor klen, jasan ztepilý, lípa srdčitá)								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: kostel sv. Jiří, mostek se souborem soch, fara čp. 9, radnice čp. 21, domů čp. 182, čp. 30, čp. 10, čp. 27, čp. 20								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Střední členitost reliéfu	+	XX	X		X	X	
2	Terénní horizonty a vyvýšeniny rámující prostor (Chřibský vrch, Bukovina, Plešivec)	+	X	X	X	X	X	X
3	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	PP Louka u Brodských a mokřadů pod hřbitovem	+	X	X		X		
5	Skupina památných stromů pod hřbitovem	+	X	X	X	X		
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X		X		
5	Vodní tok Chřibské Kamenice s břehovou vegetací a četnými přítoky	+	X	X		X	X	
6	Drobné vodní plochy s břehovou vegetací	+	XX	X		X		
7	Skály a skalní útvary v lesních okrajích	+	X	X		X		
8	Extenzivní zemědělské využití území na velkých plochách (louky, pastviny)	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Větší scelené zemědělské pozemky bez nelesní zeleně	-	XX	X				
2	Sídlo Chřibská typu údolní lánové vsi se zahuštěním zástavby, především v centru s náměstím	+/0	XX	X				
3	Převážně městský charakter zástavby	+	XXX	X				
4	Střední zachovalost urbanistické struktury (rušivé panelové sídliště, výrobní objekty na okraji sídla)	0	XX	X				
5	Střední zachovalost charakteru zástavby (rušivé panelové sídliště, výrobní objekty na okraji sídla)	0	XX	X				
6	Velký podíl objektů lidové architektury	+	XX	X	X			X
7	Náměstí se souborem architektonicky hodnotných měšťanských domů s farou a kostelem	+	XX	XX	X			X
8	Drobné sakrální památky	+	XX	X	X			
9	Historické továrny v údolní poloze	+/0	XX	X				
10	Hmotově a architektonicky rušivé výrobní objekty na okraji sídla	-	XX	X				
11	Rekreační středisko Na Bajtlichu mimo tradiční strukturu zástavby	-	X	X				
12	Narušená dochovanost cestní sítě scelením plužiny	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v sídle daná údolní polohou a vyšším podílem stromové zeleně, mimo sídlo – pohledová otevřenost	+	XX	X			X	
2	Uplatnění terénních dominant v blízkých pohledech a pohledových osách (Chřibský vrch, Bukovina, Plešivec)	+	X	X		X	X	X
3	Uplatnění kulturní dominanty kostela sv. Jiří v pohledech a pohledových osách	+	XX	X	X		X	
4	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X	X	
5	Krajinářsko-esteticky hodnotná tradiční lidová architektura	+	XX	XX	X		X	
6	Říčka Chřibská Kamenice tvořící osu prostoru i celku	+	XXX	X		X	X	
7	Harmonické měřítko a vztahy narušeno scelenými bloky travních porostů jižně od sídla a měřítkově rušivými objekty (zemědělské areály, průmyslové haly, panelové domy)	-	X	X				
8	Drobná krajinná mozaika narušena většími plochami luk a pastvin	-	X	X				
9	Rekreační středisko Na Bajtlichu v pohledově méně exponované poloze	-	X	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost ZCHÚ, EVL, PO, ÚSES, památné stromy s jedinečnými biotopy a druhy je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Přítomnost dochované urbanistické struktury je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Členit zemědělské pozemky dle historické plužiny nelesní zelení, podporovat obnovu drobné krajinné mozaiky	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Dolní Chřibská včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
4	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	

5	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
6	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
7	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy na dominanty nadmístního i místního významu	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
4	Podporovat obnovu drobné krajinné mozaiky	
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 61: KP 5d Chřibská centrum

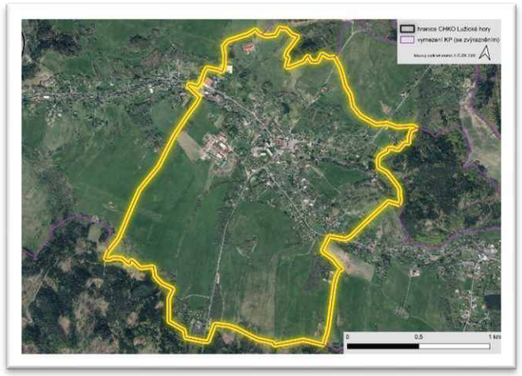

Foto 104: Pohled na Chřibskou od hřbitova

KP 5e Horní Chřibská								
Krajinný prostor Horní Chřibská tvoří východní koncovou část údolní lánové vsi – města Chřibská a Krásné Pole. Prostor je vymezen v KC 5 Chřibsko zaujímá dva katastry: Horní Chřibskou a Krásné Pole. Je typický svou sklářskou historií (uváděna nejstarší písemně doložená sklárna v Čechách). Dále pak převažujícím obytným charakterem zástavby, kde převládají rodinné domky často nízkých architektonických hodnot. Častý je rovněž výskyt esteticky hodnotných objektů lidové architektury. Místo je dále charakteristické jemnou členitostí reliéfu, pohledovou otevřeností a převažující drobnou krajinnou mozaikou. V místě je častý výskyt průmyslových objektů, větších rekreačních objektů (hotely) a dílčí výskyt panelových domů, které narušují harmonické měřítko i vztahy. Osu prostoru tvoří říčka Chřibská Kamenice (regulovaný tok) protínající celé sídlo Chřibská.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
III. zóna ochrany CHKO Lužické hory památný strom v k. ú. Krásné Pole (Schabestielova lípa) Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: domy čp. 32, čp. 39, čp. 93 (Horní Chřibská), domy čp. 27, čp. 20 (Krásné Pole) LSHK 11 Dochovaná urbanistická struktura DUS 32, DUS 33								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Jemná členitost reliéfu	+	XX	X		X	X	
2	Terénní horizonty a vyvýšeniny rámující prostor (Juliuska, Na Výšině, Plešivec, Chřibský vrch)	+	XX	X	X	X	X	X
3	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X		X		
5	Vodní tok Chřibská Kamenice s břehovou vegetací a četnými přítoky	+	XX	X		X	X	
6	Vodní plochy s břehovou vegetací a mokřady	+	X	X				
7	Extenzivní zemědělské využití území (menší plochy luk a pastvin)	+	XX	X	X	X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Větší scelené zemědělské pozemky bez nelesní zeleně	-	XX	X				
2	Na okrajích prostoru drobná krajinná mozaika s nelesní zelení	+	XX	XX				
3	Sídla Horní Chřibská a Krásné Pole typu údolní lánové vsi	+	XXX	X			X	
4	Vysoká zachovalost urbanistické struktury v údolní části Horní Chřibské a jižní části Krásného Pole	+	XX	XX	X		X	X
5	Vysoká zachovalost charakteru zástavby v údolní části Horní Chřibské a jižní části Krásného Pole	+	XX	XX				
6	Vyšší podíl objektů tradiční lidové architektury	+	XX	X	X			
7	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
8	Tradice sklářství	+	XX	XXX	X			
9	Dochovanost cestní sítě lokálně narušena lokálně v jižní části prostoru	0	X	X			X	
10	Dílčí podíl objektů hmotově a vzhledově rušivých (průmyslových objektů, panelových domů, rekreační – hotely)	-	XX	X				

Znaky prostorové charakteristiky								
1	Převažuje pohledová otevřenost	+	XXX	X			X	
2	Uplatnění terénních dominant v blízkých pohledech a pohledových osách (Na Výšině, Plešivec, Chřibský vrch)	+	XX	X		X	X	
3	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	X		X	X	
4	Vyšší podíl krajinářsko-esteticky hodnotné lidové architektury	+	XX	X	X		X	
5	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	X	X		X	
6	Říčka Chřibská Kamenice a její přítoky tvořící osu prostoru	+	XX	X		X	X	
7	Převažuje drobná krajinná mozaika	+	X	X	X		X	X
8	Dílčí podíl měřítkově rušivých objektů	-	XX	X				
9	Harmonické měřítko a vztahy narušeny rušivými objekty (výrobní a zemědělské areály, rekreační střediska a hotely)	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení.		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky v Horní Chřibské a Krásném Poli.		
1	Členit zemědělské pozemky dle historické plužiny nelesní zelení, podporovat obnovu drobné krajinné mozaiky	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Dolní Chřibská včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
4	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
5	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
6	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
7	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka

Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy na dominanty nadmístního i místního významu	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat výhledy a pohledové osy na terénní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
4	Podporovat obnovu drobné krajinné mozaiky	
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 62: KP 5e Horní Chřibská

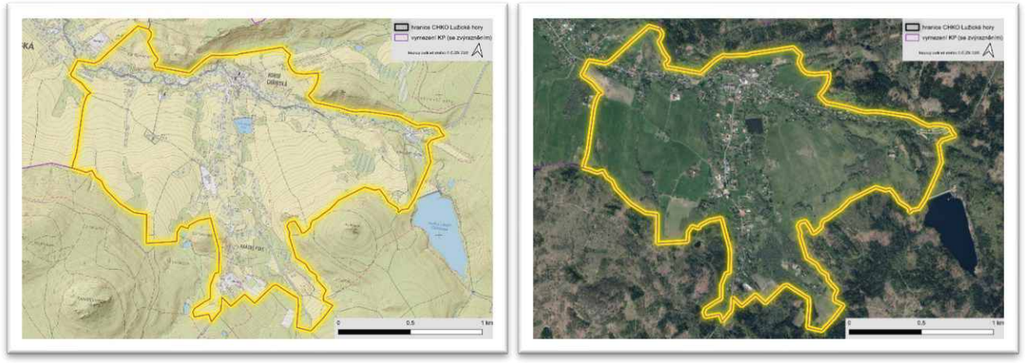

Foto 105: Pohled na KP Horní Chřibská

KP 5f Nová Chřibská								
Krajinný prostor Nová Chřibská je vymezen na severu KC. Je charakteristický výraznou terénní členitostí, ulicovým charakterem zástavby a prolínáním zástavby s plochami stromové zeleně a plochami luk či pastvin. Prostor vykazuje vysokou zachovalost charakteru zástavby a střední zachovalost sídelní struktury. Harmonické měřítko je narušeno lokálně scelenými bloky luk a pastvin.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO Lužické hory památný strom v Chřibské (lípa na Sedle) Regionální a lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Dochovaná urbanistická struktura DUS 34								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vysoká členitost reliéfu	+	XXX	X		X	X	
2	Charakter zaříznutého údolí	+	XX	X		X	X	
3	Terénní dominanty rámující prostor – Plešivec, Široký vrch, Spravedlnost	+	XXX	XX	X	X	X	X
4	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X		
5	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízy, stromořadí a solitéry	+	XX	X		X		
7	Vodoteče a drobné vodní plochy s břehovou vegetací	+	X	X		X		
8	Extenzivní zemědělské využití území	+	X	X		X		X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Převážně maloplošná struktura zemědělských pozemků a nelesní zeleně, drobná krajinná mozaika	+	XX	XX				
2	Na jihozápadě větší scelené zemědělské pozemky bez nelesní zeleně	-	X	X		X		
3	V urbanistické struktuře převažuje ulicová zástavba, místy shluková zástavba	+	XX	X				
4	Vyšší zachovalost urbanistické struktury	0	X	X				
5	Vysoká zachovalost charakteru zástavby	+	XX	X	X		X	
6	Vyšší podíl objektů lidové architektury	+	XXX	XX	X		X	
7	Dochovanost cestní sítě	+	X	X				
8	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
9	Silnice II/263 tvořící osu místa	-	XXX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Převažuje pohledová uzavřenost daná údolní polohou a vysokým podílem stromové zeleně	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji a terénními horizonty	+	X	X		X	X	
3	Terénní dominanty v pohledech a pohledových osách – Plešivec, Široký vrch, Spravedlnost	+	XXX	XX	X	X	X	X
4	Podíl objektů lidové architektury vysokých krajinářsko-estetických hodnot	+	XX	X	X			
5	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	X	X			
6	Prolínání ulicové zástavby s drobnými plochami luk pastvin a stromovou zelení v širším krajinném rámci	+	XX	X		X		X
7	Harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika lokálně narušeny scelenými bloky luk a pastvin	-	X	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod.	
5	Doplnit liniovou zeleň v JZ části v členění dle historické plužiny za podmínky zachování výhledů	Obnova struktury krajiny
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Členit zemědělské pozemky v JZ části dle historické plužiny nelesní zelení	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu Nová Chřibská včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
6	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 63: KP 5f Nová Chřibská

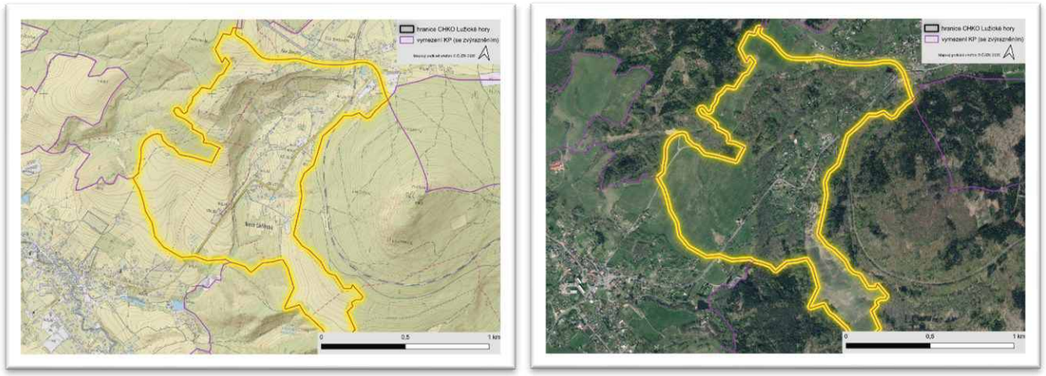

Foto 106: Pohled na KP s rozvolněnou zástavbou s horizonty lesních porostů (Plešivec)

KP 5g Doubice								
Krajinný prostor Doubice je vymezen při západní hranici CHKO, západní část zasahuje mimo CHKO. Zástavba v prostoru krajinného rázu má rozptýlený charakter respektující reliéf místa. Pro prostor je charakteristický členitý reliéf, pohledová otevřenost a prolínání zástavby s plochami luk či pastvin a stromovou zelení. Dominantou prostoru je kostel Nanebevzetí Panny Marie v Doubici. Zemědělské využití je extenzivní (louky a pastviny), převažuje harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
II., III. zóna ochrany CHKO Lužické hory PR Spravedlnost (ochranné pásmo) EVL České Švýcarsko PO Labské pískovce PR Spravedlnost LSHP 19 Spravedlnost – Chřibský hrádek (okraj) Lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památky: Kostel Nanebevzetí Panny Marie LSHP 13 Doubice Dochovaná urbanistická struktura DUS 35								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Vyšší členitost reliéfu	+	XX	X		X	X	
2	Terénní vyvýšeniny rámující prostor v řešeném území (Spravedlnost, Vápenný vrch, Široký vrch)	+	X	X	X	X	X	X
3	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy a solitéry	+	XX	X		X		
5	Doubický potok s břehovou vegetací včetně četných přítoků	+	X	X		X		
6	Vodní plochy s břehovou vegetací	+	XX	X		X		
7	Extenzivní zemědělské využití území (drobné plochy luk a pastvin)	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Převážně maloplošná struktura zemědělských pozemků a nelesní zeleně,	+	XX	XX				
2	Drobná krajinná mozaika v jihozápadní části narušena scelenými pozemky	-	XX	X				
3	Sídlo Doubice charakteru roztroušené shlukové vsi (vazba usedlostí na cesty)	+	XXX	X			X	
4	Vysoká zachovalost urbanistické struktury	+	XX	XX			X	
5	Vysoká zachovalost charakteru zástavby v severní a jižní části Doubice	+	X	X			X	
6	Vyšší podíl tradiční lidové architektury	+	XX	XX	X			
7	Kulturní dominanta místního významu – kostel Nanebevzetí Panny Marie (nemovitá kulturní památka)	+	X	X	X			
8	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
9	Dochovanost cestní sítě narušena lokálně jižně od Doubice	-	XX	X				
10	Rušivé areál penzionu Stará Hospoda a bývalé továrny	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Převažuje pohledová otevřenost	+	XXX	X			X	
2	Terénní vyvýšeniny v pohledech a pohledových osách	+	XX	X		X	X	
3	Kulturní dominanta doubického kostela	+	XX	X	X		X	

	a komínu bývalé továrny v pohledech a pohledových osách							
4	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X		
5	Vyšší podíl krajinářsko-esteticky hodnotné lidové architektury	+	XX	X	X			
6	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	X	X			X
7	Prolínání zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a plochami luk a pastvin v širším krajinném rámci	+	XXX	X	X	X		
8	Drobná krajinná mozaika narušena lokálně scelenými bloky travních porostů	-	XX	X				
9	Areál penzionu Stará Hospoda narušující harmonické vztahy v sídle	-	XX	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Vymezení **PR, EVL a prvků ÚSES** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod.	
5	Doplnit liniovou zeleň v JZ části v členění dle historické plužiny za podmínky zachování výhledů	Obnova struktury krajiny
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky Doubice		
1	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Členit zemědělské pozemky v JZ části dle historické plužiny nelesní zelení	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Doubice včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
5	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
6	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
7	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka

Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat daleké výhledy a pohledové osy na terénní i kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
3	Zachovat a podporovat charakter prolínání zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a menšími plochami luk a pastvin v širším krajinném rámci	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	
5	Nerozšiřovat areál penzionu Stará Hospoda, snižovat jeho negativní vliv na harmonické vztahy v sídle	Ochrana charakteru zástavby a krajiny
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny na okraji sídla	
5	Doplnit rozptýlenou stromovou zeleň JZ od Doubice	
6	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 64: KP 5g Doubice

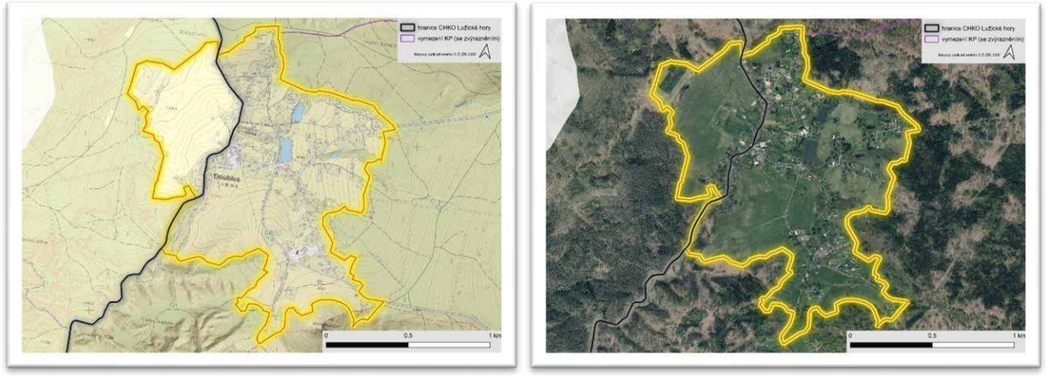

Foto 107: Pohled na KP s centrální částí obce Doubice z úpatí vrchu Spravedlnost

KP 5h Lesní prostory

Krajinný prostor je tvořen lesními komplexy porostů přírodě blízkého charakteru. Lesní porosty mimořádných hodnot se nacházejí ve vrcholových partiích kopců. Je charakteristický výjimečně vysokou přírodní hodnotou a vysokým zastoupením maloplošných zvláště chráněných území a EVL. Část smrkových porostů prošla v minulých letech kůrovcovou kalamitou, dochází k obnově lesa s využitím přirozené obnovy a podpory listnatých a smíšených lesů. V místě chybí sídla, osídlení je charakteru roztroušených osad a samot. Jedinečným znakem prostoru krajinného rázu je častý výskyt suťových polí, kopcovitý charakter reliéfu a s ním spojené daleké výhledy za hranice řešeného území z vrcholů kopců. Prostor dosahuje vysokých přírodních hodnot, jsou zde zastoupeny dominanty nadregionálního významu Velká Tisová, Studenec. Je zde výskyt skalních útvarů i suťových polí. Prostor si zachovává harmonické měřítko i vztahy.

Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky

I., II. zóna ochrany CHKO
PR Studenec
PR Spravedlnost
PR Vápenka
PP Líska
EVL Studenec
EVL Údolí Chřibské Kamenice
EVL Spravedlnost Chřibská
EVL České Švýcarsko
PO Labské pískovce
Nadregionální, regionální a lokální prvky ÚSES
LSHP 15 Studenec, LSHP 16 Údolí Kamenice, LSHP 17 Mokřady Horní Chřibská, LSHP 18 Plešivec, LSHP 19 Spravedlnost – Chřibský hrádek, LSHP 20 Vápenný

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky

Kulturní památky: Rozhledna na Studenci, Chřibský hrádek, Areál bývalé tkalcovny – vodní náhon, Sloup tzv. Třípanský

Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost reliéfu, vysoká početnost samostatných vrchů a terénních hřbetů	+	XXX	XXX	X	X	X	X
2	Výrazné dominanty Velká Tisová, Studenec	+	XXX	XXX		X	X	
3	Souvislý lesní pokryv – jehličnaté, listnaté porosty, porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	+	XX	XX		X		
4	Hodnotné bukové porosty ve vrcholových partiích (Javor, Hřebec, Kamzičí vrch, Malý Stožec, Široký kopec, Bukovina, Plešivec, Spravedlnost)	+	XXX	XX	X	X		
5	Suťová pole na Studenci, Javoru, Malém Stožci, Velké Tisové	+	XX	XX	X	X		
6	Skalní útvary: Hřebec, Dračí skála, Hrbolec	+	XX	XX	X	X		
7	Chřibská Kamenice, Studený potok, Doubický potok	+	XX	XX		X		
8	Jedlovské rybníky, Rolský rybník	+	XX	XX		X		
9	Prameniště v PP Líska s porosty měsíčnice vytrvalé					X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Absence sídel, vyjma samot Na Potokách, Lesní Domky, Malý Semerink, Vápenka, VD Chřibská, nádraží Jedlová	+	XXX	XXX		X		
2	Dochované vymezení hranice lesa	+	XX	XX		X		
3	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X			
4	Hrad Chřibský hrádek	+	XX	XX	X		X	
5	Železná rozhledna na Studenci	+	XXX	XXX				
6	Dochovanost cestní sítě	+	XX	X			X	
7	Vodní nádrž Chřibská, Hraniční rybník,	+	XX	XX				
8	Linie vojenského opevnění (řopíky)	+	X	X				
9	Staré lomy – Vápenný, Jedlová	+	X	X				
10	Zaniklé stavby – hostinec Juliuska, chata na Studenci	0	X					
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v lesních porostech	+	XXX	XX			X	X
2	Daleké výhledy a pohledová otevřenost z terénních dominant Studenec, Velká Tisová, Studenec, Velká Tisová, Spravedlnost)	+	XXX	XXX			X	
3	Terénní dominanty nadmístního významu	+	XXX	XXX		X		
4	Významné pohledové osy pokrývající většinu místa	+	XX	XX			X	
5	Krajinná mozaika souvislého pokryvu lesa	+	XX	XX	X		X	X
6	Harmonické měřítko a vztahy	+	XX	XX			X	X

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost ZCHÚ, EVL, ÚSES s jedinečnými biotopy je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit přírodě blízké lesní porosty ve vrcholových partiích	Ochrana přírodních hodnot a vizuální charakteristiky
2	Chránit výjimečný ráz území souvislé lesní krajiny	
3	Chránit terénní přírodní dominanty a jejich vizuální projev	
4	Chránit jedinečné skalní útvary	
5	Chránit terénní přírodní dominanty a jejich vizuální projev	
6	Chránit cenná prameniště a přirozené vodní toky	
7	Podporovat pestrost lesních okrajů	
8	Neumisťovat návštěvnickou infrastrukturu do nejcennějších částí	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Udržovat vyhlídky a usměrňovat rekreaci	Ochrana přírodně-kulturních hodnot, historických prvků a struktury krajiny
2	Chránit zbytky zříceniny hradu Chřibský hrádek	
3	Zachovat charakter samot, nerozšiřovat zástavbu, neumisťovat plošná zařízení ani technické dominanty	
4	Neumisťovat stavby vyjma nezbytných pro lesní hospodaření (lesní cesty apod.), prosazovat tradiční řešení	
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Chránit terénní dominanty, jejich vizuální projev	Ochrana vizuální charakteristiky a ikonických výhledů a charakter krajiny
2	Neumisťovat nové technické dominanty ve vrcholových partiích Spravedlnost a dalších vrchů	Ochrana harmonického měřítka a prostorových vztahů
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	
Ochranná doporučení		
1	Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu a jedle a borovice na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením	
2	Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladby lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku	
3	Zachovat a chránit rozvolněnost a druhové složení lesních okrajů	
4	Podporovat ochranu drobných a technických památek a jejich obnovu, zřícenin hradů	

Obrázek 65: KP 5h Lesní prostory

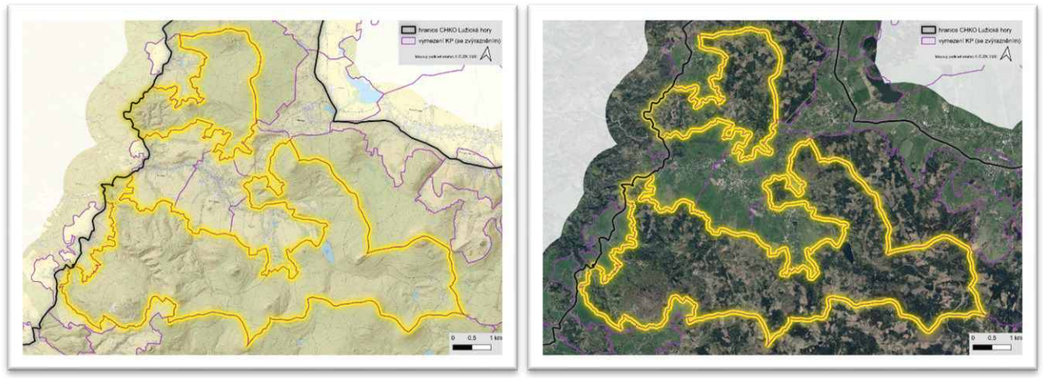

Foto 108: Spravedlnost

Foto 109: Rybník Noldenteich

KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO

KP 6a Kyjov – Dlouhý Důl

Krajinný prostor Kyjov je vymezen v severozápadním cípu řešeného území, severozápadní část zasahuje mimo CHKO. Zástavba v řešeném má rozptýlený charakter respektující výraznou terénní členitost místa. Kyjov dosahuje vysoké zachovalosti sídelní struktury i charakteru zástavby. Je zde vyšší podíl staveb lidové architektury. Prostor je charakteristický zejména terénní členitostí, převažující pohledovou otevřeností a prolínáním zástavby s plochami luk a stromovou zelení. Prostor má harmonické měřítko i vztahy a drobnou krajinnou mozaiku.

Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky

III. zóna ochrany CHKO Lužické hory
PO Labské pískovce
Nadregionální a lokální prvky ÚSES

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky

LSHP 17 Kamenná Horka, LSHP 18 Kyjov
Dochovaná urbanistická struktura DUS 36

Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost reliéfu, četné terénní vyvýšeniny	+	XXX	XX		X	X	
2	Členité lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
3	Četná mimolesní rozptýlená zeleň, remízy a solitéry	+	XX	X		X		
4	Vodní tok Křinice s břehovou vegetací včetně četných malých přítoků	+	X	X		X		
5	Extenzivní zemědělské využití území	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Převážně maloplošná struktura zemědělských pozemků s nelesní zelení, drobná krajinná mozaika	+	XXX	XX		X	X	
2	Charakter rozptýlené zástavby (jednotlivé usedlosti v orientaci na cesty)	+	XXX	X			X	
3	Vysoká zachovalost sídelní struktury, rozvolněnost zástavby respektující terénní členitost	+	XXX	X			X	
4	Převažuje vysoká zachovalost charakteru zástavby – vyšší podíl objektů lidové architektury	+	XX	X			X	X
5	Dochovanost cestní sítě	+	X	X	X		X	
6	Dílčí přítomnost drobné sakrální architektury	+	X	X	X			
7	Dochované relikty plužin a meze	+	X	X	X		X	X
8	Větší scelené zemědělské pozemky ve východní části	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Převažuje pohledová otevřenost	+	XXX	X			X	X
2	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	X		X	X	
3	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	X	X		X	X
4	Prolínání zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a menšími plochami luk a pastvin v širším krajinném rámci	+	XXX	XX	X	X	X	X
5	Převažuje zachovalé harmonické měřítko i vztahy	+	X	X			X	X

6	Drobná krajinná mozaika narušena lokálně větším blokem travních porostů ve východní části prostoru	0	X	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Členit zemědělské pozemky v JZ části dle historické plužiny nelesní zelení	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Neumisťovat rozměrnou reklamu	Ochrana charakteru krajiny
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Kyjov včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
6	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
8	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
6	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 66: KP 6a Kyjov – Dlouhý Důl

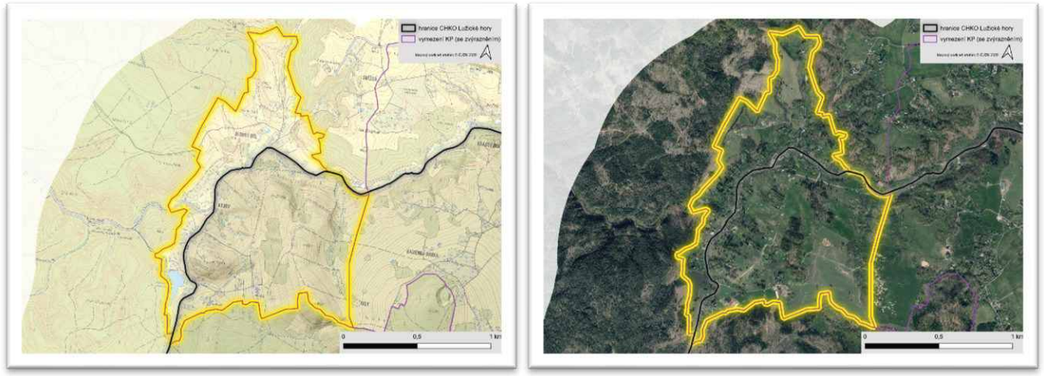

Foto 110 a 111: Krajina a zástavba v obci Kyjov a Dlouhý důl

KP 6b Krásná Lípa

Krajinný prostor Krásná Lípa je vymezen při severní hranici řešeného území, větší severovýchodní částí zasahuje mimo CHKO. Prostor zahrnuje sídlo Krásná Lípa a přilehlá okolí. Prostor je charakteristický zejména rozptýlenou a ulicovou zástavbou, která se prolíná s plochami luk a stromovou zelení v širším krajinném rámci. Centrum Krásné Lípy má městský charakter. Prostor vymezují v řešeném území lesní okraje a terénní vyvýšeniny Široký a Vápenný vrch. Prostor má dochovanou drobnou krajinnou mozaiku a převažující harmonické měřítko i vztahy. Za velmi cennou lze považovat lokalitu Kamenná Horka – Fibichovo údolí, a to zejména z krajinářsko-estetického hlediska a z pohledu vysoké zachovalosti sídelní struktury i charakteru zástavby.

Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky

III. zóna CHKO Lužické hory
PO Labské pískovce
Lokální prvky ÚSES

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky

Kulturní památky: Dittrichova hrobka s kotelnou, dům čp. 298/3, čp. 396/16, dům Pražská čp. 278/4, čp. 276/10, socha Iva
LSHK 17 Kamenná Horka
Dochovaná urbanistická struktura DUD 37, DUS 38

	Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Členitost reliéfu	+	XX	X		X	X	
2	Terénní dominanty uplatňující se v místě Vápenný vrch, Kamenná horka, Široký vrch	+	XX	XX	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X		
4	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízy, stromořadí a solitéry	+	XX	X		X		
5	Větší výskyt vodních toků (např. Lužnička) a vodních ploch s břehovou vegetací (např. Cimrák)	+	XX	X		X		
6	Převažující extenzivní zemědělské využití území na drobných zemědělských plochách	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	V Kamenné Horce a na okrajích prostoru maloplošná struktura zemědělských pozemků s nelesní zelení, drobná krajinná mozaika	+	XX	XX	X		X	X
2	V sídelní struktuře převažuje ulicová řadová zástavba a shluková rozptýlená zástavba	+	XXX	X			X	
3	Kontrast mezi údolní souvislou zástavbou a rozptýlenou zástavbou Kamenné Horky a ulicových částí na jihu Krásné Lípy	+	XXX	X				
4	Střední zachovalost sídelní struktury	+	XX	X				
5	Vysoká zachovalost struktury a charakteru zástavby v lokalitách Kamenná Horka a Fibichovo údolí, vysoký podíl objektů lidové architektury	+	XXX	XX	X		X	X
6	Dochovanost cestní sítě	+	X	X				
7	Kulturní dominanta kostelu v Krásné Lípě	+	X	X	X		X	
8	Nemovité kulturní památky	+	XX	XXX	X			
9	Drobné sakrální památky	+	X	X	X			
10	Převažuje nízká zachovalost charakteru zástavby	-	XX	X				
11	V centrální části vyšší podíl městských objektů (až třípodlažní s podkrovím), část architektonicky cenná	+	XX	X				
12	Městský charakter centrální části sídla s náměstím, kompaktní zástavbou a městským parkem	0	XX	X			X	
13	Větší podíl průmyslových objektů velkého měřítka v zástavbě, část architektonicky cenná	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Převažuje pohledová otevřenost	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji	+	X	X		X	X	
3	Pohledový rámec prostoru vytvářející menší vrchy a terénní hřbety	+	XX	X			X	
4	Kulturní dominanty místního významu – kostel v Krásné Lípě	+	X	X	X			
5	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla Kamenná Horka a lokality Fibichovo údolí (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci	+	XX	X	X		X	X
6	Prolínání zástavby s drobnými plochami luk, pastvin a stromovou zelení v západní části (Kamenná Horka)	+	XXX	XX	X	X	X	
7	Velké plochy nečleněných pozemků východně od Kamenné Horky	-	XX	X				
8	Vysoké uplatnění stromové zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X		
9	Dochovaná drobná krajinná mozaika	+	XXX	X		X	X	X
10	Harmonické měřítko a vztahy zachovány	+	XX	X			X	X
11	Lokální narušení harmonického měřítka a vztahů průmyslovými objekty v Krásné Lípě	-	X	X				

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod.	
5	Doplnit liniovou zeleň na velkých lánech v členění dle historické plužiny za podmínky zachování výhledů	Obnova struktury krajiny
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Členit zemědělské pozemky v JZ části dle historické plužiny nelesní zelení	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Krásná Lípa včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
6	Lokality Fibichovo údolí a Kamennou Horku považovat za stabilizovanou, nerozvíjet zástavbu	

7	Obytnou zástavbu v rozvojových plochách dle ÚP neřešit kobercovým způsobem, ale nepravidelně, rozvolněně	
8	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím, zejména na Kamenné Horce a krajích Krásné Lípy	
9	Zachovat tradiční výškovou hladinu zástavby – vyšší (3 podlaží a podkroví) v centrální části, snižující se k přízemní zástavbě na okrajích a ve volné krajině	
10	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	
14	Kultivovat rušivé výrobní areály	Zlepšení stavu
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat rozptýlenost zástavby a její prolínání s drobnými plochami luk, pastvin a stromové zeleně	Ochrana krajinné struktury, měřítka a harmonických vztahů
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 67: 6b Krásná Lípa

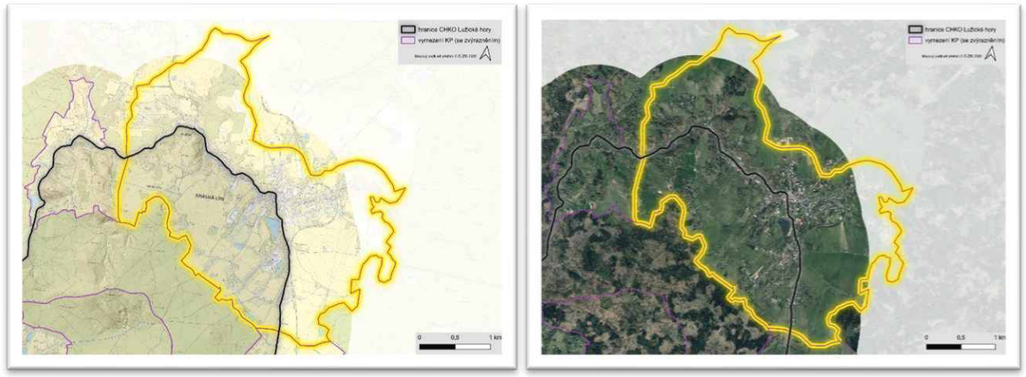

Foto 112: Luční porosty lemují Krásnou Lípu

KP 6c Rybniště								
Krajinný prostor Rybniště je vymezen při jižní hranici řešeného území, východní část zasahuje mimo CHKO. Prostor zahrnuje sídlo Rybniště a přilehlá okolí. Prostor je charakteristický zejména rozptýlenou a ulicovou zástavbou, která se prolíná s plochami luk a stromovou zelení v širším krajinném rámci. Prostor vymezují v řešeném území lesní okraje a terénní vyvýšeniny Široký a Vápenný vrch. Prostor má dochovanou drobnou krajinnou mozaiku a převažující harmonické měřítko i vztahy.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
III. zóna CHKO Lužické hory PO Labské pískovce Regionální a lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
-								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Mírná členitost reliéfu	+	XX	X		X	X	
2	Terénní dominanta uplatňující se v místě Široký vrch	+	X	X		X	X	
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X		
4	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízy, stromořadí a solitéry	+	XX	X		X		
5	Vodní tok Matyáska s přítoky a vodní plochy (rybník Školní) s břehovými porosty	+	XX	X		X		
6	Převažující extenzivní zemědělské využití území na drobných zemědělských plochách	+	XX	X		X	X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Maloplošná struktura zemědělských pozemků s nelesní zelení, drobná krajinná mozaika	+	XXX	XX	X		X	X
2	V sídelní struktuře převažuje ulicová řadová zástavba a shluková rozptýlená zástavba	+	XXX	X			X	
3	Městský charakter sídla	0	XX	X			X	
4	Střední zachovalost sídelní struktury	+	XX	X				
5	Převažuje nízká zachovalost charakteru zástavby	-	XX	X				
6	Dochovanost cestní sítě	+	X	X				
7	Kulturní dominanta kostela	+	X	X	X		X	
8	Drobné sakrální památky	+	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Převažuje pohledová otevřenost	+	XX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji	+	X	X		X	X	
3	Pohledový rámec prostoru vytvářející menší vrchy a terénní hřbety	+	XX	X			X	
4	Kulturní dominanta místního významu – kostel v Rybništi	+	X	X	X		X	
5	Prolínání zástavby s drobnými plochami luk, pastvin a stromovou zelení v širším krajinném rámci	+	XXX	XX		X	X X	
6	Vysoké uplatnění stromové zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X	X	
7	Dochovaná drobná krajinná mozaika	+	XXX	X			X	X
8	Harmonické měřítko a vztahy zachovány	+	XX	X			X	X

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
3	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídla Rybniště včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky v centrální části	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
4	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
5	Zachovat tradiční výškovou hladinu zástavby max. 2 podlaží a podkroví v centru, přízemní na okrajích	
6	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
9	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
10	Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, omezit je pouze na zastavěné plochy	
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat rozptýlenost zástavby a její prolínání s drobnými plochami luk, pastvin a stromové zeleně	Ochrana krajinné struktury, měřítka a harmonických vztahů
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 68: KP 6c Rybniště

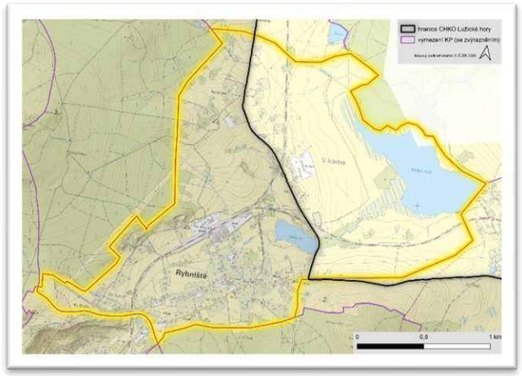

Foto 113: Okraj obce Rybniště KP 6c

KP 6d Podluží								
Krajinný prostor Podluží představuje v řešeném území dvě prostorově oddělená území pokrývající jižní okraje sídel Horní a Dolní Podluží. Prostor je vymezen při severní hranici řešeného území, v KC Krásnolipsko-Jiřetínsko, severní část leží mimo CHKO. Prostor je typický zejména svou pohledovou otevřeností, výhledy za hranice řešeného území a prolínáním rozptýlené zástavby s plochami luk a stromovou zelení v širším krajinném rámci. Obě sídla jsou typu údolních lánových vsí, z větší části se však nachází za hranicemi řešeného území a do místa zasahují pouze okrajovou rozptýlenou zástavbou a relikty lánové plužiny.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
III. zóna ochrany CHKO Lužické hory Regionální a lokální prvky ÚSES								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památka: Hrobka rodiny Grass								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Mírná členitost reliéfu, svažitost roste směrem k jihu	+	XX	X		X	X	
2	Terénní vyvýšeniny rámující prostor – Kozí hřbet, Weberberg, Jedlová, Šibeniční vrch, Žulovec)	+	XX	X	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X				
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, stromořadí a solitéry	+	XX	X				
5	Vodní tok Lužnička s drobnými přítoky	+						
6	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	XX	XX				
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Malé skupiny staveb Horního Podluží při silnici II/264 mimo hlavní historickou strukturu zástavby	+	XXX	X				
2	Sídla typu údolních lánových vsí s lánovou plužinou	+	XX	X			X	
3	Střední zachovalost sídelní struktury	+	X	X				
4	Převažuje nízká zachovalost charakteru zástavby	-	XX	X				
6	Nižší podíl objektů lidové architektury	+	X	X	X			
7	Hmotově rušivé objekty (zejm. Dolní Podluží)	-	X	X				
8	Drobná sakrální architektura	-	X	X				
9	Dochované relikty lánové plužiny v západní části Dolního Podluží	+	X	X	X		X	X
10	Sjezdový areál Horní Podluží	+	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost	+	XXX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji	+	X	X		X	X	
3	Daleké výhledy za hranice řešeného území (Varnsdorf)	+	XX	X				
4	Výhledy na sídla Dolního a Horního Podluží	+	XX	X				
5	Uplatnění stromové zeleně v pohledech a pohledových osách	+	X	X		X	X	
6	Harmonické měřítko a vztahy narušené scelenými bloky zemědělské půdy (zejm. na jihu Horního Podluží a západní části Dolního Podluží)	-	XX	X				
7	Dochovaná drobná krajinná mozaika ve východní části Dolního Podluží	+	X	X	X			X

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana charakteru krajiny a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Velké zemědělské pozemky členit dle historické plužiny nelesní zelení	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Horní Podluží a Dolní Podluží včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, zejména na vyvýšená místa, lze doplnit vhodné proluky ve struktuře v údolní poloze,	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
5	Nové rozvojové plochy vymezovat mimo CHKO	
6	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
7	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.),	
8	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
9	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
10	Kultivovat výrobní areály v Dolním Podluží	Zlepšení stavu
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Zachovat rozptýlenost zástavby a její prolínání s drobnými plochami luk, pastvin a stromové zeleně	Ochrana krajinné struktury, měřítka a harmonických vztahů
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny na okraji sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 69: KP 6d Podluží

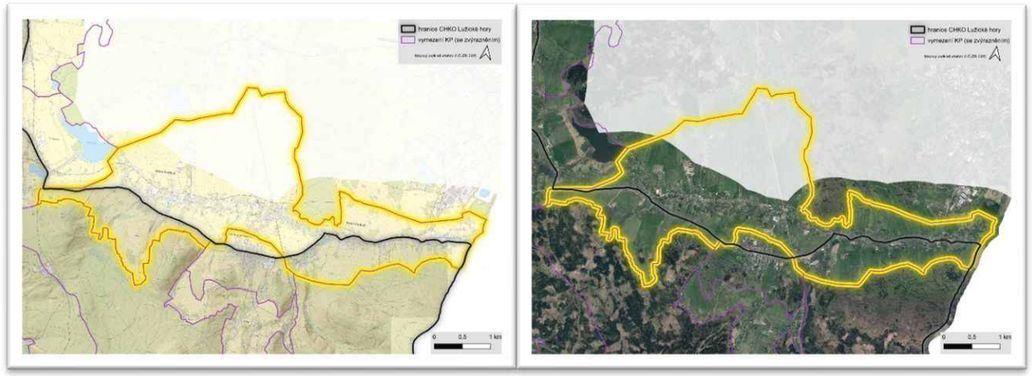

Foto 114 a 115 KP Horní a Dolní Podluží

KP 6e Jiřetín pod Jedlovou

Krajinný prostor Jiřetín pod Jedlovou je vymezen v JV části KC, severní část zasahuje mimo CHKO. Prostor představuje jižní část sídla Jiřetín pod Jedlovou a přilehlou Křížovou horu. Prostor je charakteristický výjimečnými kulturně-historickými hodnotami, které jsou dány především vysokou zachovalostí charakteru sídla a lidové architektury v sídle. Dochovány jsou celé soubory staveb. Rovněž Křížová cesta na Křížové hoře je výjimečným znakem na úrovni České republiky. Místo dále charakterizuje pohledová otevřenost a významné průhledy na dominanty severně nad Jiřetínem pod Jedlovou.

Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky

III. zóna ochrany CHKO
Lokální prvky ÚSES
Památné stromy (2 ks dub letní, buk červený)

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky

Kulturní památky: kostel Nejsvětější Trojice, Socha sv. Jana Nepomuckého, kaple ukřižování, sloup sv. Vavřince, socha sv. Anny Vila Antona Münzberga č. p. 228, fara čp. 1, dům č. p. 4, 5, 164, 162, 145
LSHK 16 Jiřetín pod Jedlovou
Dochovaná urbanistická struktura DUS 39

Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Terénní dominanty Křížové hory a sousedního vrchu na jihu řešeného území	+	XXX	X	X	X	X	X
2	Málo členitý terén severního svahu Křížové hory	+	X	X				X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	XX	X		X	X	
4	Mimolesní rozptýlená zeleň, remízy, stromořadí a solitéry	+	X	X		X		
5	Převažující extenzivní zemědělské využití území	+	X	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Drobná krajinná mozaika, vyšší zastavěnost prostoru	+	XX	XX		X	X	
2	Dochovaný renesanční půdorys Jiřetína pod Jedlovou	+	XXX	XXX	X			X
3	Jiřetín pod Jedlovou – charakter města s pravidelným náměstím a šachovnicovou ulicovou zástavbou	+	XXX	XX	X			X
4	Lokalizace sídla ve svahu s uplatněním významných průhledů v ulicích (zejm. v ulicích S-J)	+	XXX	XX	X	X	X	X
5	Vysoká zachovalost struktury sídla – pravoúhlá ulicová zástavba	+	XX	XXX	X		X	X
6	Vysoká zachovalost charakteru zástavby, vysoký podíl lidové architektury, zachovány celé soubory staveb	+	XXX	XXX	X		X	X
7	Křížová cesta na Křížové hoře	+	XX	XXX	X		X	
8	Dominanta kostela s farou na pravidelném náměstí	+	XX	XX	X			
9	Drobné sakrální architektury	+	X	X	X			
10	Dochované relikty lánové plužiny u Křížové hory	+	X	X	X		X	X
11	Výjimečně vysoká kulturně-historická hodnota	+	XXX	XXX	X		X	X
12	Dílčí výskyt objektů nevhodných až rušivých	-	X	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová otevřenost daná polohou sídla ve svahu	+	XXX	X			X	X
2	Vymezení krajinného prostoru terénními horizonty	+	X	X		X	X	
3	Zalesněné terénní dominanty na jihu řešeného území	+	X	X		X	X	
4	Kulturní dominanty řešeného území – kostel s farou, Křížová cesta	+	XX	X	X		X	
5	Daleké výhledy za hranice řešeného území (zejm. na sever)	+	XX	XX			X	
6	Kompaktní charakter sídla v krajinném rámci	+	XXX	XXX	X		X	X
7	Rozsáhlá rozvojová plocha v ÚP na jihu sídla nerespektující kompaktní charakter města	-	XX	X				
8	Uplatnění stromové zeleně v pohledech	+	X	X		X		
9	Drobná krajinná mozaika	+	X	X	X	X	X	X
10	Harmonické měřítko a vztahy	+	XX	XX			X	X

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod.	
5	Doplnit liniovou zeleň na velkých lánech v členění dle historické plužiny za podmínky zachování výhledů	Obnova struktury krajiny
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	
3	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
4	Chránit historickou plužinu, podporovat její obnovu	Ochrana historických prvků krajiny
5	Chránit výjimečnou zachovalost pravidelné sídelní struktury Jiřetína pod Jedlovou včetně výškové hladiny, nerozšiřovat sídlo do volné krajiny, nevymezovat větší rozvojové plochy	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
6	Nepropojovat město se sídlem Rozhled, uchovat kompaktní půdorys	
7	Zachovat výškovou hladinu sídla 2 podlaží a podkroví	
8	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
9	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	
10	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
11	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost, místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky

2	Zachovat dílčí i daleké výhledy	Ochrana krajinné struktury měřítka a harmonických vztahů
3	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 70: KP 6e Jiřetín pod Jedlovou

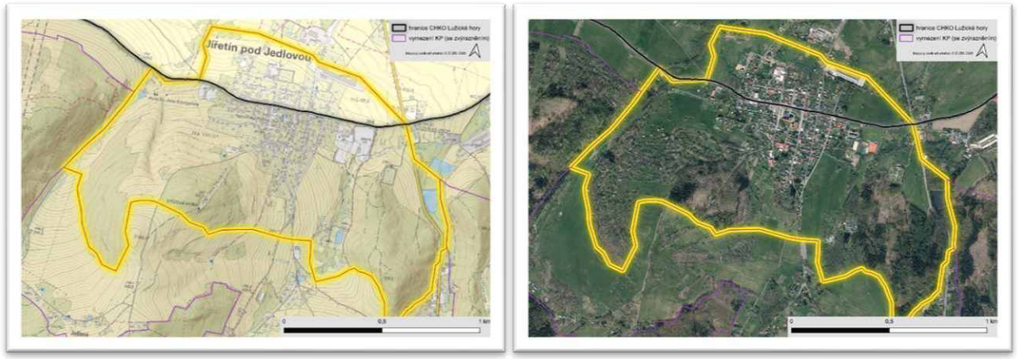

Foto 116: Pohled na Jiřetín pod Jedlovou KP 6e

KP 6f Rozhled – Lesné – Jedlová							
Krajinný prostor Rozhled-Lesné-Jedlová je vymezen v návaznosti na prostor Jiřetín pod Jedlovou. Prostor je charakteristický zejména výraznou terénní členitostí, dominantou hradu Tolštejn a extenzivním využitím území. Prostor je typický vysoce dochovanou lánovou plužinou pod hradem Tolštejn a převažující pohledovou otevřeností. V místě se uplatňují významné pohledové dominanty Jedlové, Tolštejna a Křížové hory. Převážně pravidelná zástavba v sídlech Rozhled, Lesné a Jedlová se prolíná se stromovou vegetací a plochami luk v širším krajinném rámci. V prostoru převažuje harmonické měřítko a drobná krajinná mozaika, pouze lokálně narušené scelenými plochami travních porostů.							
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky							
III. zóna ochrany CHKO Lokální prvky ÚSES							
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky							
Kulturní památky: Zřícenina hradu Tolštejn, Socha odpočívajícího Krista, Dům čp. 3, 17 LSHK 14 Tolštejn, LSHK 15 Rozhled, LSHK 16 Jiřetín pod Jedlovou Dochovaná urbanistická struktura DUS 40, DUS 41							
Charakteristický znak	**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky							
1	Výrazná členitost reliéfu	+	XXX	XX		X	X	
2	Terénní a kulturní dominanta vrchu Tolštejn se zříceninou	+	XXX	XXX	X	X	X	X
3	Lesní okraje lemující otevřené plochy	+	X	X		X	X	
4	Vysoký podíl mimolesní rozptýlené zeleně, remízů, stromořadí i solitérů	+	XX	X		X		
5	Vodní toky Bílý a Lesenský potok s přítoky a menší vodní plochy s břehovými doprovody	+	X	X		X		
6	Extenzivní zemědělské využití území	+	XX	X		X	X	X
Znaky kulturní a historické charakteristiky							
1	Převážně maloplošná struktura zemědělských pozemků s nelesní zelení, drobná krajinná mozaika	+	XX	XX	X		X	X
2	Sídla s pravidelnou strukturou ulicovou přípotoční lánovou (Jedlová, Lesné) přecházející do shlukové a rozvolněné zástavby (Rozhled)	+	X	X			X	X
3	Vysoká zachovalost struktury sídla Jedlová	+	XX	XX	X		X	X
4	Převažuje střední zachovalost charakteru zástavby	+	XX	X				
5	Vyšší podíl objektů tradiční lidové architektury	+	X	X	X		X	X
6	Dochované celé lánové plužiny	+	XXX	XX	X		X	X
7	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X			
8	Vyšší podíl chatových objektů	-	XX	X				
9	Větší scelené pozemky severně od sídla Jedlová	-	X	X				
10	Velké asfaltové parkoviště	-	X	X				
11	Lyžařský areál včetně hmotově výrazného objektu ve volné krajině	-	XX	X				
12	Silnice I/9	-	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky							
1	Pohledová otevřenost výše položené části prostorů, pohledová uzavřenost údolní polohy (Lesné)	+	XX	X			X	X
2	Kontrast mezi údolní zástavbou osady Lesné a výše položenými sídly Jedlová a Rozhled	+	XX	XX	X			

3	Vymezení krajinného prostoru lesními okraji	+	X	X		X	X	
4	Dílčí uplatnění terénních a kulturních dominant v pohledech a pohledových osách (zejm. Jedlová, Tolštejn)	+	XXX	XXX		X	X	
5	Uplatnění mimolesní rozptýlené zeleně v pohledech a pohledových osách	+	XX	X		X	X	
6	Zachované harmonické měřítko a vztahy sídla (cenná struktura a charakter zástavby) vzhledem ke krajinnému rámci (zejména Jedlová, Rozhled, Tolštejn	+						
7	Prolínání zástavby se vzrostlou stromovou vegetací a plochami luk v širším krajinném rámci	+	X	X	X	X	X	
8	Převažuje drobná krajinná mozaika	+	XX	X		X	X	X
9	Chatová osada Rozhled (v těsné blízkosti hradu Tolštejn) narušující harmonické vztahy nevhodnou zástavbou	-	X	X				
10	Lokální narušení harmonického měřítka a drobné krajinné mozaiky scelenými bloky luk a pastvin u Jedlové	-	X	X				

Podmínky ochrany:		**Odůvodnění:**
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
1	Chránit prvky ÚSES pro zajištění základních prostorových podmínek a pro dlouhodobé udržení a posílení ekologické stability krajiny	Ochrana přírodních hodnot a pohledové otevřenosti
2	Chránit a podporovat přirozený charakter vodních toků a drobných vodních ploch	
3	Nezalesňovat volnou krajinu, podporovat ekologicky cenné travní porosty a jejich obnovu	
4	Chránit cennou mimolesní rozptýlenou zeleň, zejména solitérní vzrostlé stromy a jejich skupiny, břehové porosty apod., doplnit na vhodných místech	
5	Doplnit liniovou zeleň na velkých lánech v členění dle historické plužiny za podmínky zachování výhledů	Obnova struktury krajiny
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot kulturních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **dochované urbanistické struktury** je argumentem pro důsledné uplatňování zejména podmínek ochrany znaků kulturně-historické charakteristiky		
1	Chránit drobnou krajinnou mozaiku a podporovat její obnovu	Ochrana charakteru krajiny a její prostupnosti
2	Chránit dochované fragmenty historické plužiny	
3	Členit zemědělské pozemky jižně od sídla Jedlová dle historické plužiny nelesní zelení za podmínky zachování výhledů	
4	Neoplocovat volnou krajinu vyjma pastvin za podmínky nesnižování prostupnosti krajiny	
5	Chránit dochovanou urbanistickou strukturu sídel Jedlová, Rozhled a Lesné včetně výškové hladiny, nerozšiřovat je do volné krajiny, zejména na pohledově exponovaná místa, výjimečně lze doplnit vhodné proluky ve struktuře,	Ochrana struktury zástavby a charakteru krajiny
6	Neumisťovat novou chatovou zástavbu	
7	Nerozšiřovat plochy rekreace a sportu na úkor ploch trvalých travních a lesních porostů i mimolesní zeleně	
8	Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím	
9	Nepřipustit umisťování plošně rozsáhlého využití území (např. sportovní plochy, fotovoltaické elektrárny, výroba apod.)	
10	Neumisťovat rozměrnou reklamu	
11	Kultivovat chatovou osadu, nerozšiřovat rekreační areál Netopýr	
12	Neumisťovat technické dominanty v pohledově exponovaných místech	Ochrana harmonického měřítka
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat pohledovou otevřenost v prostorech mimo sídla	Ochrana významných výhledů, pohledových os
2	Zachovat místa významných výhledů, pohledové osy	
3	Zachovat výhledy na terénní i kulturní dominanty místního i nadmístního významu	
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by harmonické měřítko narušily	Ochrana harmonického měřítka a vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zachovat a podporovat členité a druhově pestré lesní okraje	
2	Zachovat a podporovat převažující extenzivní hospodaření na pozemcích	
3	Omezovat nálety zeleně ve volné krajině	
4	Podporovat zahrady s ovocnými vysokokmeny v zahradách sídla	
5	Podporovat ochranu drobných památek a jejich obnovu	

Obrázek 71: KP 6f Rozhled – Lesné – Jedlová

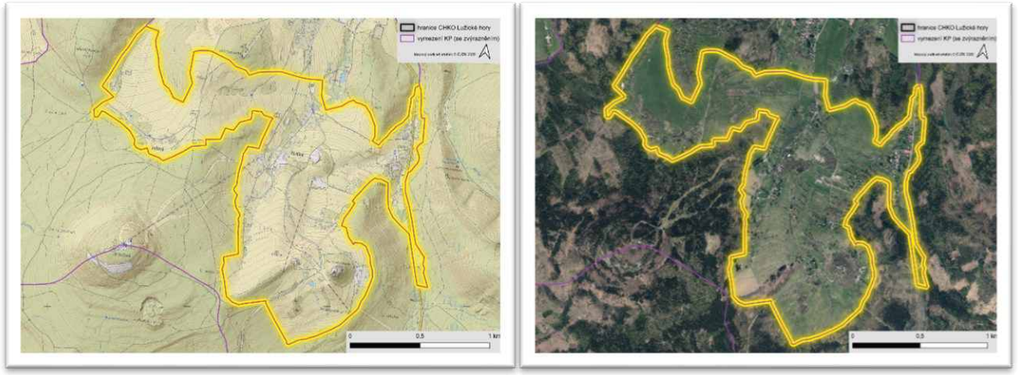

Foto 117: Mozaikovitá krajina s plužinami

KP 6h Lesní prostory								
Krajinný prostor je tvořen lesními porosty smíšených a listnatých porostů přírodě blízkého charakteru. Bukové porosty přírodně blízkého charakteru se nacházejí ve vrcholových partiích kopců. Je charakteristický výjimečně vysokou přírodní hodnotou a vysokým zastoupením chráněných území přírody. V místě chybí sídla, osídlení je charakteru roztroušených osad a samot. Jedinečným znakem prostoru krajinného rázu je častý výskyt suťových polí, kopcovitý charakter reliéfu a s ním spojené daleké výhledy za hranice řešeného území z vrcholů kopců. Prostor si zachovává harmonické měřítko i vztahy. Ve východní části lemuje KC Velký Šébr, Pěnkavčí vrch a Ptačinec, který navazuje Kozí hřbet nad Lesnou. Výraznou dominantou KC v jeho střední části je hora Jedlová s kamennou rozhlednou. Výrazný hřeben v jižní části KC tvoří vrchy Vápenný, Široký vrch, Plešivec a Malý Stožec. Významná pramenná oblast říčky Křinice, Lužničky.								
Indikátory přítomnosti přírodní charakteristiky								
I., II. zóna ochrany CHKO PR Vápenka EVL Jizerskohorské bučiny PO České Švýcarsko Nadregionální, regionální a lokální prvky ÚSES LSHP 09 Lužickohorské bučiny, LSHP 16 Údolí Kamenice, LSHP 18 Plešivec, LSHP 20 Vápenný								
Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní památka: Rozhledna na Jedlové								
Charakteristický znak		**Projev**	**Význam**	**Cennost**	**E**	**P**	**H**	**M**
Znaky přírodní charakteristiky								
1	Výrazná členitost reliéfu, vysoká početnost samostatných vrchů vyššího převýšení	+	XXX	XXX	X	X	X	X
2	Výrazné dominanty Jedlová a Pěnkavčí vrch	+	XXX	XXX				
3	Souvislý lesní pokryv – jehličnaté, listnaté porosty, porosty po kůrovcové kalamitě s přirozeným zmlazením	+	XX	XX		X		
4	Přírodě blízké lesní porosty ve vrcholových partiích (Pěnkavčí vrch, Kozí hřbety, Vyhlídka, Jedlová)	+	XX	XXX		X		
5	Významný podíl drobných vodotečí, pramenišť, vodopádů v roklích a údolnicích	+	XX	XX		X		
6	Suťová pole (Jedlová, Stožec, Malý Stožec)	+	XX	XX	X	X		X
7	Skály a skalní útvary (Stožec, Pětikostelní kámen, Konopáč, Trojhran)	+	XX	XX		X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
1	Absence sídel	+	XXX	X		X		
2	Drobná sakrální architektura	+	X	X	X		X	
3	Historická důlní díla (Milířka, Vápenný)	+	XX	XX	X		X	
4	Dochované vymezení hranice lesa		X	X		X	X	
5	Dochovanost cestní sítě (Uhlířská cesta, Pražská cesta, Nová cesta, Tolštejnská cesta)	+	X	X			X	
6	Vysílač na Jedlové	-	XX	X				
Znaky prostorové charakteristiky								
1	Pohledová uzavřenost v lesních porostech	+	XXX	X			X	X
2	Daleké výhledy a pohledová otevřenost z terénních dominant, vyhlídek a rozhleden	+	XX	XXX			X	
3	Výskyt terénních dominant nadmístního významu (Pěnkavčí vrch, Jedlová)	+	XXX	XXX	X	X	X	X
4	Významné pohledové osy pokrývající většinu místa	+	XX	X			X	
5	Krajinná mozaika souvislého pokryvu lesa	+	XXX	XX		X	X	
6	Harmonické měřítko a vztahy	+	XXX	XXX			X	X

Podmínky ochrany:		Odůvodnění:
Ochrana znaků přírodní charakteristiky		
Přítomnost ZCHÚ, EVL, ÚSES s jedinečnými biotopy je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
Vymezení **lokality soustředěných hodnot přírodních** je argumentem pro důsledné uplatňování podmínek ochrany a ochranných doporučení		
1	Chránit přírodě blízké lesní porosty	Ochrana přírodních hodnot
2	Chránit výjimečný ráz území souvislé lesní krajiny	
3	Chránit terénní přírodní dominanty a jejich vizuální projev	
4	Chránit historický vápencový lom s cennými společenstvy rostlin a živočichů	
5	Chránit údolí přítoku Křinice v Jelení rokli s bučinami	
6	Chránit skalní útvary	
7	Chránit terénní přírodní dominanty a jejich vizuální projev	
8	Chránit cenná prameniště a přirozené vodní toky	
9	Podporovat pestrost lesních okrajů	
Ochrana znaků kulturně – historické charakteristiky		
1	Neumisťovat stavby vyjma nezbytných pro lesní hospodaření (lesní cesty apod.), prosazovat tradiční řešení	Ochrana přírodního prostředí lesních porostů
Ochrana znaků prostorové charakteristiky		
1	Zachovat místa významných výhledů a významné pohledové osy	Ochrana vizuální charakteristiky
2	Chránit terénní dominanty a jejich vizuální projev	
3	Neumisťovat nové technické dominanty ve vrcholových partiích	
4	Zachovat harmonické měřítko a vztahy, neumisťovat prvky a objekty, které by stávající měřítko narušily	Ochrana měřítka a prostorových vztahů
Ochranná doporučení		
1	Zajistit přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, zejména buku, javorů, jilmu a jedle a borovice na stanovištích s jejím přirozeným zastoupením	
2	Zajistit obnovu holin po kůrovcové kalamitě s upřednostněním původní druhové skladby lesa, podporovat listnaté a smíšené porosty před monokulturami smrku	
3	Podporovat ochranu drobných a technických památek a jejich obnovu, zřícenin hradů	

Obrázek 72: KP 6h Lesní prostory

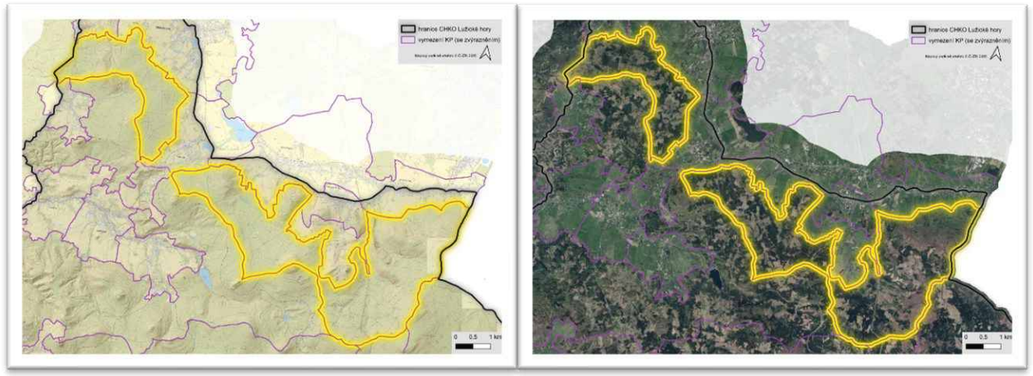

Foto 118: Dominanta KP je vrch Jedlová s vysílačem, rozhlednou a zalesněnými svahy

Foto 119: Pohled na Lužickohorské bučiny, Pěnkavčí vrch

Příloha č. 2 Karty sídel

Ochranné podmínky a doporučení ochrany krajinného rázu sídel

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídel, osad, a samot v krajině

Pro kategorie sídel A – C-

- Zachovat tradiční intenzitu a výškovou hladinu zástavby.
- Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.
- Podle místních podmínek kultivovat humna a v okrajích sídla udržovat nebo doplnit vhodnou zeleň (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety.
- Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.
- Obnovovat polní cesty, propojující sídlo s krajinou. Podle místních podmínek podporovat obnovu historické plužiny navazující na sídlo.
- Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.

Pro kategorie sídel D, D+

- Zachovat výškovou hladinu zástavby.
- Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.
- Neumisťovat rozměrnou reklamu na okrajích sídla.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

Pro sídla kategorie A, A-

- Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění staveb na pozemku a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, tvar, proporce, barevnost, materiály, architektonický výraz, u narušených objektů usilovat o obnovu tradičního výrazu.
- Přísněji usměrňovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
- Připustit pouze tradiční oplocení nebo živé ploty, omezit na zastavěné plochy.
- Podporovat tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, zejména na okraji sídla.

Pro sídla kategorie B+, B, B-

- Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění staveb na pozemku a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, tvar, proporce a barevnost, architektonický výraz.
- Přísněji usměrňovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
- Nepřipustit stavby měřítkem a hmotou nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.).
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
- Připustit pouze tradiční oplocení nebo živé ploty, omezit na zastavěné plochy.
- Podporovat tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, zejména na okraji sídla.

Pro sídla kategorie C+, C, C-

- Respektovat stávající intenzitu zástavby, výškovou hladinu.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci přizpůsobit měřítko, tvar a proporce okolní hodnotné zástavbě.
- Preferovat průhledné nebo živé ploty, omezit na zastavěné plochy.

SÍDLO:		**DOLNÍ SEDLO**	
ORP:		**LIBEREC**	
OBEC:		**HRÁDEK NAD NISOU**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:		**DOLNÍ SEDLO**	
KRAJINNÝ CELEK:		**KC 1 HRÁDECKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:		**KP 1a HORNÍ A DOLNÍ SEDLO**	
KATEGORIE SÍDLA:		**C+**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Na pozemcích původního hospodářského dvora, patřícího zrušenému žitavskému špitálu, vznikla obec Spittelgrund. První zmínka pochází z roku 1562. V roce 1733 měla 33 domů. Obyvatelé se živili běžnými řemesly, prací v lese a domácí textilní výrobou, od 19. století pracovali v továrnách v údolí Nisy. V roce 1868 zde postavili školu. Silnice do Jablonného byla postavena v roce 1922. Místní kaple byla zbořena. V okolí bylo dříve několik šancí z prusko-rakouských válek v 18. století (většina z nich později zasypána). Po 2. světové válce byla většina německých obyvatel odsunuta.			
VÝVOJ POČTU OBYVATELV ROCE 1930 A 2024		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A2024**	
556	164	93	61
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří z jihu zalesněné svahy Popovy skály a Vraních skal, ze severu široce otevřená krajina do údolí Lužické Nisy. Přírodní hodnotu dotváří LSHK 02 Vraní skály – Sedlecký Špičák, lokální biocentrum a lokální biokoridor.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo není vizuálně dominantní, částečně je viditelné z dálkových pohledů od Hrádku nad Nisou, Grabštejna, z příjezdových komunikací se uplatňují okrajová stavení v kontaktu s bohatou nelesní zelení, kterou je vizuální působení omezeno. Z okrajů sídla jsou významné daleké výhledy na sever – Hrádek nad Nisou, Bogatynia, elektrárna Turów, zámek Grabštejn. Sídlo je ve vizuálním kontaktu s Horním Sedlem.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do mírně zvlněného severního svahu hřebene Hřebeny s maloplodou mozaikou zemědělských pozemků s výrazným podílem nelesní zeleně. Rozvolněná zástavba se prolíná s travními porosty a nelesní zelení. Potokem s bohatou doprovodnou zelení je členěno na dvě části.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Nejstarší část sídla je rozložena podél potoka (č. p. 1–33) na principu údolní lánové vsi. Sídlo je bez historického centra. Zástavba je postupně doplňována v kombinaci nepravidelné rozptýlené zástavby vázané většinou na rostlé místní komunikace a několika krátkých ulicových struktur. Typické jsou větší pozemky a převážně nízká hustota zástavby. Novodobě jsou doplňovány proluky podél komunikací.		+
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je nepravidelné, s různě velkými pozemky a vzdálenostmi mezi objekty. Zástavba je jednopodlažní s podkrovím, orientace není jednotná, vyskytují se objekty s hřebenem rovnoběžným s vrstevnicemi i kolmým na vrstevnice. Převažuje zástavba měřítkově a hmotově tradičního charakteru (výrazně obdélný půdorys, jednopodlažní s podkrovím), se sedlovými střechami tradičního sklonu s hřebenem v podélné ose půdorysu. Převažují obytné objekty bez hospodářských staveb (stodol), ty se vyskytují výjimečně.		+/0
Měřítko zástavby	Historické měřítko zástavby je dochováno, vyjma dvoupodlažní budovy bývalé školy je zástavba jednopodlažní s podkrovím.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nachází pouze několik stavení s rysy tradiční dochované lidové architektury (př. č. p. 103, č. p. 8), převládá běžná novodobá zástavba bez architektonické hodnoty, která ale většinou zachovává základní rysy tradiční zástavby (přízemní podlažnost, půdorys, tvar střechy), které tvoří celkový obraz sídla. Stavby jsou často narušeny		0/-

	nevhodnými přízemními přístavbami. Zajímavá je kamenná stavba bývalé kovárny u č. p. 103. Na východním okraji u č. p. 4 nový zemědělský objekt většího měřítka.	
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Vzrostlá zeleň se prolíná se zástavbou v sídle i na jeho okraji. Jedná se částečně o zahrady, zčásti o nálety na zemědělské půdě, drobné remízy i solitérní stromy. Sídlem protéká potok s bohatou doprovodnou zelení.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, ojediněle staré sady, menší travní porosty a komunikace. Starší zahrady jsou tradičního charakteru (vzrostlé ovocné stromy, bez zpevněných ploch, tradiční rostliny, tradiční oplocení), postupně přibývají novodobé zahrady (zahradní kultivary rostlin, velký podíl zpevněných ploch, oplocení s velkým podílem zděných prvků apod.) Veřejná prostranství chybí (pouze zastávky veřejné dopravy s lavičkami).	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Vzrostlá zeleň se prolíná se zástavbou v sídle i na jeho okraji. Jedná se částečně o zahrady, zčásti o nálety na zemědělské půdě, doprovodnou zeleň potoka, drobné remízy i solitérní stromy.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C+ • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, mimo jeho obvod. • Novou zástavbu směřovat mimo CHKO. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit vhodné proluky. • Nedoplňovat zástavbu na pravém břehu potoka a jižně od Hasičské ulice.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C+. • Nový zemědělský objekt doplnit vhodnou zelení. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 73: Zastavěné území, ortofoto 1953

Foto 120 a 121: Exteriér sídla, jednopodlažní podstávkový dům

SÍDLO:	**HORNÍ SEDLO**
ORP:	**LIBEREC**
OBEC:	**HRÁDEK NAD NISOU**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOLNÍ SEDLO**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 1 HRÁDECKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 1a HORNÍ A DOLNÍ SEDLO**
KATEGORIE SÍDLA:	**B-**

CHARAKTERISTIKA SÍDLA:
Původně se obec nazývala jen Sedlo (Pass), název Horní Sedlo dostala až po 2. světové válce. První zmínka pochází z roku 1628. Když zde grabštejnští páni v roce 1727 postavili hospodu, stálo tu 6 domů. Obyvatelé se živili lesnictvím, prodejem dřeva a v 19. století i pašováním zboží přes hranice. Strategická cesta přes Horní Sedlo byla využívána i ve válečných dobách. V letech 1766, 1778 zde Prusové zřídili šance (místo navštívil i císař Josef II.) V roce 1866 tudy Prusové táhli znovu a sedlo využily i polské oddíly v roce 1813. Kolem roku 1919 byla naproti kapličce postavena hospoda U Krásné vyhlídky. V letech 1937-1938 byly v okolí vybudovány betonové pevnůstky pohraničního opevnění ("řopíky"). Po 2. světové válce byla většina německých obyvatel vystěhována.

VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024		VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024	
136	30	23	15

LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**-**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 01 HORNÍ SEDLO**

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Drobné sídlo má dvě části, jižní (starší) leží přímo v sedle, severní v severním úbočí Hřebenů. Krajinný rámec představují z jihu zalesněné svahy Hřebenů a Vraních skal, severní část je otevřena k údolí Lužické Nisy a navazuje na travní porosty s rozptýlenou zelení směrem k Dolnímu Sedlu. Přírodní hodnotu dotváří LSHP 01 Kozí hřbety, lokální biocentrum a nadregionální a lokální biokoridor.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo není v krajině vizuálně dominantní, uplatňuje se především z průjezdné komunikace, severní část je viditelná od Dolního Sedla, ale díky náletové zeleni jsou pohledy omezeny.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do sedlové polohy mezi Ostrým vrchem a Hřebeny v původním historickém uspořádání dvou částí.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo se skládá ze dvou částí, v jižní se nachází rozvolněná zástavba kolem dvou paralelních komunikací, severní je pravidelná ulicová zástavba podél vrstevnicové cesty. Bez historického centra. Uspořádání zástavby v jižní části je nepravidelné, s různě velkými pozemky a vzdálenostmi mezi objekty. Zástavba v severní části je pravidelná s podobně velkými pozemky a odstupy mezi domy. Zástavba je jednopodlažní s podkrovím, orientace převládá hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Převažuje zástavba měřítkově a hmotově tradičního charakteru (výrazně obdélný půdorys, jednopodlažní s podkrovím), se sedlovými střechami tradičního sklonu s hřebenem v podélné ose půdorysu. Většina původních objektů je stavebně upravena, zejména v tvarosloví. Převažují obytné objekty bez hospodářských staveb (stodol), ty se vyskytují výjimečně.	+
Měřítko zástavby	Měřítko odpovídá tradiční zástavbě, převažuje jednopodlažní zástavba s podkrovím. Ojedinělé jsou dvoupodlažní domy (č. p. 2, 3). Nevhodné je malé měřítko rekreačních chat.	0
Architektonická kvalita	Několik staveb vykazuje znaky lidové architektury (př. č. p. 1, 18, č. p. 5, 6). Atypická je vila č. p. 141. Část zástavby je stavebně nevhodně upravena, bez architektonické hodnoty, stejně jako novodobé chaty a rekreační domky na původních stavebních parcelách.	0
stavebních objektů		

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Zeleň tvoří zčásti zahrady s ovocnými stromy, zčásti novodobé zahrady se zahradními kultivary, zčásti náletová zeleň nebo vysoké živé ploty, zejména podél komunikací, která brání pohledům na sídlo i krajinu.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace. Veřejná prostranství nejsou.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje sídla jsou nezřetelné, navazují na travní porosty mezi zástavbou a lesním okrajem, pouze na severu se uplatňuje okraj se zelení zahrad.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-.
- Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit vhodné proluky.
- Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.
- Na okraji sídla udržovat vhodnou zeleň tradičních zahrad.
- Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-.
- Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 74: Zastavěné území, ortofoto z roku 1953

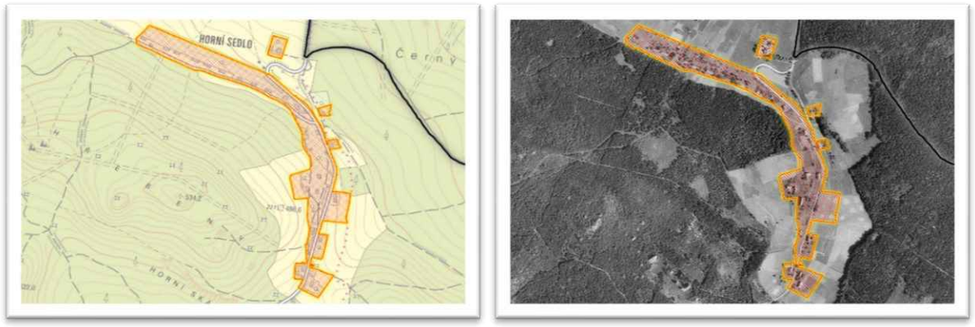

Foto 122 a 123: Zástavba podél komunikace, kaplička – dominanta obce

SÍDLO:	HORNÍ SUCHÁ		
ORP:	LIBEREC		
OBEC:	HRÁDEK NAD NISOU		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	DOLNÍ SUCHÁ U CHOTYNĚ		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 1 HRÁDECKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 1A HORNÍ A DOLNÍ SEDLO		
KATEGORIE SÍDLA:	C+		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Prvním zmínka o Dolní Suché, jejíž součástí Horní Suchá je, pochází z roku 1545. Dřívější název – NiderBertelsdorff, NiederBerzdorf. Sídlo vznikalo nejprve kolem cesty, později na pozemcích rozparcelovaného panského dvora v roce 1781.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
267	107	34	89
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří z jihu zalesněné svahy vrchu Vysoká, ze severu široce otevřená krajina do údolí Lužické Nisy.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo není vizuálně dominantní, částečně je viditelné z dálkových pohledů od Hrádku nad Nisou, Grabštejna. Domy v CHKO jsou omezeně viditelné ze silnice.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do mírně zvlněného terénu několika potočních údolí.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	V CHKO leží několik domů nepravidelně rozložených jižně od silnice.		+
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání domů je nepravidelné, s různě velkými pozemky a vzdálenostmi mezi objekty.		+
Měřítko zástavby	Historické měřítko zástavby je dochováno, vyjma dvoupodlažní budovy bývalé školy je zástavba jednopodlažní s podkrovím.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Domy jsou převážně charakteru rekreačních domků. Výjimku tvoří přízemní roubený dům s podstávkou č. p. 70.		0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Nezastavěné plochy tvoří zahrady a otočka autobusu. Vzrostlá zeleň se prolíná se zástavbou v sídle i na jeho okraji. Jedná se částečně o zahrady, zčásti o nálety na zemědělské půdě, doprovodnou zeleň potoka, drobné remízy i solitérní stromy.			+/0
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C+. • Novou zástavbu směřovat mimo CHKO. • Zachovat strukturu zástavby, nedoplňovat proluky.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C+. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit vhodné proluky v údolní části sídla. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Na okraji sídla udržovat vhodnou zeleň tradičních zahrad. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Na okraji sídla udržovat vhodnou zeleň tradičních zahrad.

Obrázek 75: Zastavěné území obce Horní Suchá, ortofoto 1953

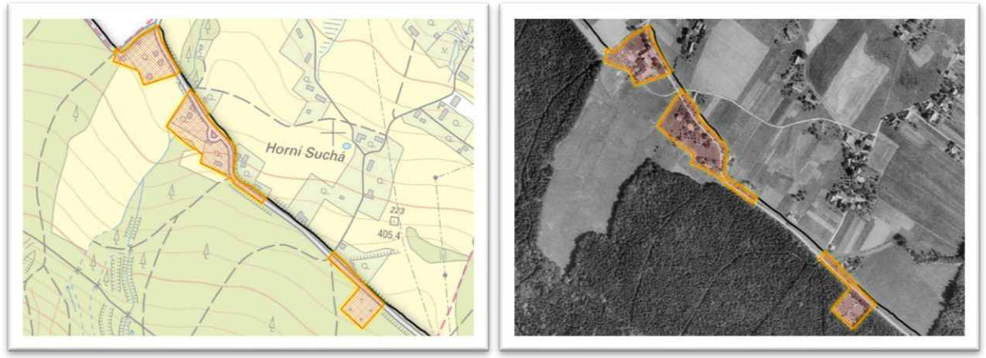

Foto 124 a 125: Exteriér zástavby Horní Suchá, nové rodinné domy tradičního měřítka

SÍDLO:	**RYNOLTICE**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**RYNOLTICE**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**RYNOLTICE**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2a RYNOLTICE – JÍTRAVA**		
KATEGORIE SÍDLA:	**A-/C**		
CHARATKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo bylo založeno při kolonizaci ve 13. století, ale první písemná zmínka je z roku 1352, kdy už v ní byl farní kostel. Dřívější názvy: Raynoldshain, Reinoldshein, ReinoldiVilla, od roku 1632 Ringelshain. Během husitských válek byla ves zničena (v roce 1518 uváděna jako pustá). Ve 2. polovině 16. století byla znovu osídlena. Obyvatelé se živili hlavně zemědělstvím a povoznictvím, od 17. století domácí výrobou příze a plátna, později i pašováním. V 19. století ves významně postihly prusko-rakouské války. V roce 1840 byla vystavěna říšská silnice z Jablonného do Chrastavy. V roce 1876 založena nová škola, v roce 1900 zahájen provoz železnice. Po 2. Světové válce většina původních německých obyvatel vysídlena. Po zahájení těžby uranu v okolí Stráže pod Ralskem vznikl v Rynolticích jeden z provozů Uranového průmyslu. V 60. a 70. letech sem začali ve větší míře jezdit chalupáři, kteří zachránili řadu původních roubených domů před zánikem.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
893	457	218	157
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 04 RYNOLTICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v údolí potoka, přitékajícího od Polesí. Krajinný rámec tvoří mírně zvlněný terén se scelenými zemědělskými pozemky bez zeleně. Zeleň je omezena na doprovod komunikací – aleje, nálety.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je předěleno frekventovanou silnicí I/13, v CHKO leží severní část bez historického centra. Údolní charakter sídla nedovoluje výrazné uplatnění jeho siluety v krajině. Na území CHKO sídlo harmonicky navazuje na krajinné prostředí bez rušivých zemědělských a výrobních staveb a areálů. Problematické jsou nekultivované pozemky obytných staveb na západním okraji sídla.		+
Zasazení sídla do krajiny	Okraje sídla částečně narušeny nekultivovanými pozemky obytných staveb, převažuje však vzrostlá zeleň začleňující sídlo do krajiny.		0
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Na území CHKO je dochován historický půdorys středověké oboustranné údolní lánové vsi, který je zachován vyjma nové zástavby příměstského charakteru na východním okraji. Dochována je stopa některých nejstarších usedlostí s hospodářskými stavbami výše nad potoční nivou (č. p. 100, 108, 154, 155, 167), ta byla postupně intenzívně zastavěna drobnější chalupnickou a domkářskou zástavbou podél páteřní komunikace. Sídlo je v údolní části kompaktní, na okrajích je zástavba rozvolněná. Na východě je založena skupiny nových rodinných domů. Orientace domů je převážně hřebenem rovnoběžně s vodním tokem, výjimečně kolmo.		+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél vodního toku (dnes většinou zatrubněný) a souběžné komunikace ve směru S-J.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku a komunikace, s malými pozemky v údolní části a velkými pozemky nejstarších usedlostí výše ve svazích. Vzdálenosti mezi objekty nejsou jednotné. Zástavba je převážně jednopodlažní s podkrovím s větším podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály barevnost, vikýře apod.). Domy jsou z velké části poloroubené s podstávkou, částečně celozděné, tradičních hmot, výšky a proporcí, se sedlovými střechami tradičního sklonu s hřebenem v podélné ose půdorysu. Vyskytuje se i několik prvorepublikových vilek. Převažuje orientace staveb hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a komunikací. V údolní poloze převládají domy		+

	bez hospodářských staveb (stodol), ty jsou částečně dochovány u starších usedlostí. V severní části leží prostorově oddělená chatová osada s atypickou zástavbou drobnějšího měřítka (včetně pozemků), tvarově různorodá.	
Měřítko zástavby	Převažuje tradiční měřítko přízemních venkovských domů a podkrovím, výrazně obdélného půdorysu. Patrové domy jsou ve fragmentech dochovány v místech nejstarších usedlostí, ojediněle v údolní části (i menší výrobní objekty). Na území CHKO nevznikly výrobní objekty velkého měřítka, pouze několik staveb větších hmot, avšak tvarově a proporčně zasazených do kontextu sídla. Nová zástavba tradiční měřítko respektuje. V severní části leží chatová osada se zástavbou drobnějšího měřítka.	+
chitektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nachází větší podíl lidové architektury. Přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 173, 70, 143, 124, 145, 144, 139, 161, 121, č. p. 56, 57, 71, 68, 95, 62, 143) i zděné (př. č. p. 106, 102, 113, 128, 138), několik patrových domů s podstávkou (př. č. p. 166, 167, 187, 114) i zděných (př. č. p. 100, 118, č. p. 64). Památkově chráněné jsou domy č. p. 124, 145, 166, 187, č. p. 57, 71. Část zástavby je novodobě přestavěna bez architektonické hodnoty. Současné rodinné domy zachovávají základní hmotu, tvar a proporce, přesto je celkové působení této zástavby (uspořádání fasády, oplocení, zahrady) spíše příměstské. Z rázu venkovské zástavby vybočuje obchod. Kvalitní je úprava hasičské zbrojnice. Historická část sídla je zařazena do kategorie A-, chatová osada do kategorie C.	+
Negativní jevy	Za východním okrajem na p. p. č. 837/4 mimo urbanistickou strukturu leží nevzhledný areál z kontejnerů apod. V severní části prostorově oddělená chatová osada s domky na velmi malých pozemcích.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Ve starší zástavbě převažují tradiční zahrady se vzrostlými ovocnými stromy, místy výrazné neovocné solitéry.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, menší travní porosty a komunikace, v centrální části u hlavní silnice zpevněné plochy s parkovišti.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Na východě je sídlo lemováno výraznou souvislou vzrostlou zelení (vyjma okrajů nové zástavby), západní okraj je otevřenější, místy narušený nekultivovanými pozemky (navážky apod.), zeleň je nesouvislá.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-, C. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Rozvoj sídla směřovat mimo CHKO LH. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Kultivovat humna, okraje sídla doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-, C. • Revitalizovat vhodné úseky potoka. • Zrušit areál na p. p. č. 837/4. • Podporovat ochranu a obnovu drobných památek (sochy, kříže, boží muka apod.) a prvků (kamenné zídky apod.). • Podporovat tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, zejména na okraji sídla. • Kultivovat veřejné prostranství s tradičními prvky (lavičky, travnaté plochy, dlážděné zpevněné plochy, venkovská zeleň apod.) • Minimalizovat zpevněné plochy na veřejných prostranstvích (včetně parkovacích) i v zahradách, preferovat propustné plochy. • Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 76: Zastavěné území sídla Rynoltice, chatová osada na severu sídla – ortofoto z roku 1953

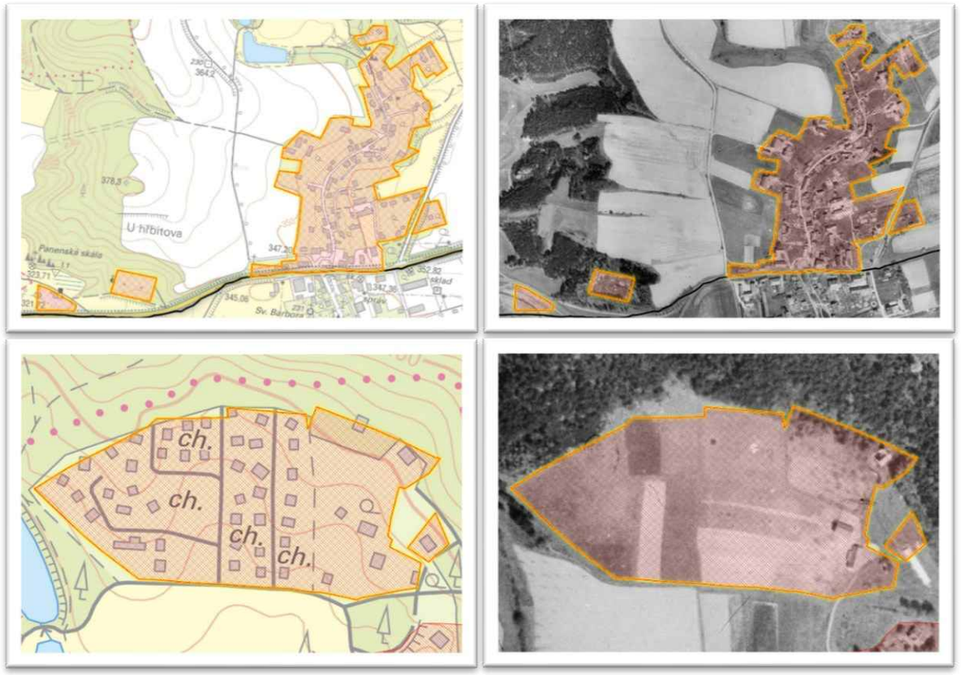

Foto 126, 127, 128, 129: Zástavba podél komunikace I/9, chatová osada, patrové a přízemní podstávkové domy

SÍDLO:	POLESÍ U RYNOLTIC		
ORP:	LIBEREC		
OBEC:	RYNOLTICE		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	POLESÍ U RYNOLTIC		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 2a RYNOLTICE – JÍTRAVA		
KATEGORIE SÍDLA:	A-		
CHARATKTERISTIKA SÍDLA: Vesnice vznikla na Lemberském panství Bredů po velkém selském povstání v roce 1680, které potlačilo vojsko. První zmínka v roce 1720. Učitel Sebastian Finke se postavil na stranu panstva a za to mu hraběnka Benedikta z Bredova darovala v roce 1683 kus lesa k postavení domku. Brzy se zde usadili 3 sedláci a vznikla osada Finkendorf. V roce 1756 v ní žilo 25 sedláků a chalupníků. Obyvatelé se živili zemědělstvím, lesní prací, domácím tkaním látek, povoznictvím, obchodem střižním zbožím a pašováním zboží. Roku 1912 tu byl založen Okrašlovací spolek (vybudoval přírodní koupaliště s půjčovnou lodiček). Řada obyvatel pronajímala pokoje a v obci vznikaly výletní hostince (Zur Stadt Reichenberg, Zur Quelle). Betonová zvonice pochází z 30. let 20. století. Po 2. světové válce byli němečtí obyvatelé vysídleni. Od 60. let 20. století rostl zájem o rekreační chalupy.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
251	79	71	35
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 02 POLESÍ**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je zasazeno do mělkého údolí potoka a vyplňuje celý nelesní prostor mezi okraji souvislého lesa.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je viditelné ze skalní vyhlídky Havran na jižním okraji, výrazně se uplatňují střechy domů.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je uzavřené v údolí uvnitř lesních porostů. Okraje sídla bezprostředně navazují na okraj lesa.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys sídla je nepravidelný. Nejstarší zástavba je údolní, podél hlavní cesty. Plužina byla úseková, dnes je součástí zahrad. Zástavba byla postupně zahušťována podél místních nepravidelných cest. Pozemky jsou nejednotné, různé velikosti i tvaru. V JZ části částečně dochované tradiční lánové pozemky.		+
Urbanistická osa	Osa probíhá ve směru východ – západ podél hlavní průjezdné komunikace. Je osou nejstarší zástavby sídla.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Převažuje orientace hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a komunikací. Převažují jednopodlažní domy s podkrovím, dvoupodlažní domy jsou výjimečné (č. p. 59, 2, 5, č. p. 37, 38, 59). V sídle je velký podíl tradiční lidové architektury (roubené domy, většinou s podstávkou, některé domy částečně hrázděné). V sídle několik netradičních domů (vila, vilka, větších hmoty bývalých hostinců s různorodými přístavbami). V severní části rekreačních chaty atypických tvarů.		+
Měřítko zástavby	Měřítko je tradiční, a to kombinace jednopodlažní zástavby menšího měřítka a hmotově větších obytných patrových domů, případně bývalých hostinců. V severní části několik chat malého měřítka.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Velký je podíl lidové a tradiční architektury, případně objektů, které vykazují její určující znaky. Převažují přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 17, 8, 28, 74, 30, 23, 42, č. p. 26, 18, 30, 32, 40, 48, 51, 52, 59, 56, 50, 45, 46, 26, 36) i zděné (př. č. p. 6, č. p. 27, 28, 64, 65, 31, 54). Několik domů je patrových roubených s podstávkou (př. č. p. 2, 37, č. p. 34) i zděných (př. č. p. 5, 59, č. p. 38. Vyskytují se hrázděné a břidlicové štíty. Památkově chráněné jsou domy č. p. 5, č. p. 26, 37, 45. Novostavby vesměs respektují základní rysy tradiční zástavby, avšak celkový výraz je		+/0

	spíše příměstského rázu (př. č. p. 20). Část zástavby tvoří chaty a rekreační domky, na severu se nachází chatová zástavba atypického měřítka a tvarů.	
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	V sídle se uplatňují staré vzrostlé ovocné stromy v zahradách, ojediněle tzv. „domovní“ neovocné stromy.	+/0
Zastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří především zahrady a komunikace. Starší zahrady jsou tradičního charakteru (vzrostlé ovocné stromy, bez zpevněných ploch, tradiční rostliny, tradiční oplocení), postupně přibývají novodobé zahrady (zahradní kultivary rostlin, velký podíl zpevněných ploch, oplocení s velkým podílem zděných prvků apod.) V centru se nachází vodní nádrž obklopená travnatým veřejným prostranstvím s lavičkami a dětským hřištěm.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Vzrostlá zeleň na okraji sídla se neuplatňuje, zástavba, resp. zahrady zasahují k okrajům lesa.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech (významné při pohledu z vyhlídky Havran).		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.). • Kultivovat chatovou zástavbu v souladu s venkovským charakterem sídla (hmoty, tvary, proporce staveb).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 77: Zastavěné území sídla Polesí, ortofoto z roku 1953

Foto 130 a 131: Exteriér sídla Polesí, pohled z Havranu, zástavba u rybníka v centru sídla

OSADA:	**ČERNÁ LOUŽE**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**RYNOLTICE**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**POLESÍ U RYTOLTIC**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2a RYNOLTICE – JÍTRAVA**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B**		
CHARATKTERISTIKA SÍDLA: Osada vznikla kolem selského dvora s hostincem, založeného po roce 1550. Písemně je poprvé zmiňována jako „Schwarze Pfütze“ roku 1581. V roce 1724 byla postavena kaplička a na přelomu 19. a 20. století výletní hostinec „Jägerwäldchen“, později hotel Steyrer Franzl. Po 2. světové válce byli němečtí obyvatelé vysídleni. Dnes má osada převážně rekreační využití.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
96	28	26	11
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**-**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 03**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří ze severu až jihozápadu zalesněné svahy Skřivánčího vrchu a kót 412 m, 422 m, 438 m, z východu otevřená zemědělská krajina.		+/0
Vizuální projev v krajině	Sídlo není díky své poloze a vzrostlé zelení výrazně viditelné z exteriéru, pouze i z vnitřních komunikací.		0
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo leží v mírném svahu mělkého údolí orientovaného na východ.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys sídla	Půdorys je rozvolněný podél několika místních cest. Z historického půdorysu vybočuje areál chatového tábora.		+/0
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je rozvolněná s různě velkými pozemky a nejednotně orientovanými domy. Převládají jednopodlažní domy tradičních hmot, tvarů a proporcí i tvarosloví.		+
Měřítko zástavby	Měřítko staveb je převážně dochováno, domy jsou jednopodlažní tradičního měřítka, výjimku tvoří několik menších rekreačních domků. Výrazná je dvoupodlažní hmota bývalého hotelu.		+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dochované s minimem rušivých staveb. Většina zástavby je dochovanou lidovou architekturou, převážně zděnou, nebo vykazuje její znaky (roubení, podstávka, bedněné štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Domy jsou přízemní roubené s podstávkou i bez ní (př. č. p. 8, 16, 19, č. p. 6) i zděné (př. č. p. 1, 2, 8, 9, 18, 19, 20), prvorepubliková vilka (č. p. 10). Z novodobých staveb převažují rekreační domky. Atypická je zástavba kempu (chatového tábora). Při silnici stojí opravená kaple.		+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje vzrostlá zeleň tradičních zahrad (ovocné stromy), část zeleně tvoří solitérní neovocné stromy. Nevhodné jsou přerostlé jehličnaté ploty.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo nemá jasně definovaný okraj, převažuje zeleň zahrad.		0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B. • Nerozšiřovat zástavbu mimo obvodu sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky v severní části, zachovat rozvolněnou zástavbu jižní části. • Na okrajích sídla udržovat vhodnou zeleň tradičních zahrad. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Obnovovat polní cesty, propojující sídlo s krajinou.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B. • Nerozšiřovat zástavbu mimo obvodu sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky v severní části, zachovat rozvolněnou zástavbu jižní části. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost. • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Podporovat ochranu, údržbu a obnovu lidové architektury • Architektonicky kultivovat areálu kempu, nezahušťovat zástavbu, ponechat clonu zeleně.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 78: Osada Černá Louže, součást obce Rynoltice, ortofoto 1953

Foto 132 a 133: Zástavba podél místní komunikace, zděná chalupa většího měřítka

SÍDLO:		**ŽIDOVICE**	
ORP:		**LIBEREC**	
OBEC:		**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:		**LVOVÁ**	
KRAJINNÝ CELEK:		**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:		**KP 2b LVOVÁ – ŽIDOVICE**	
KATEGORIE SÍDLA:		**B+**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo je poprvé zmíněno v roce 1574. Dřívější název – Jüdendorf. Obyvatelé se živili zemědělstvím a zpracováním příze a plátna.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
411	25	57	12
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 01 ŽIDOVICE**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 05 ŽIDOVICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří dva nízké zalesněné hřebínky a zemědělské pozemky s nelesní zelení severně od sídla.		+
Vizuální projev v krajině	Díky údolní poloze je vizuální projev omezený především na průjezdnou komunikaci. Severní okraj sídla se pohledově uplatňuje z kóty 410 m.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do údolí potoka.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je založeno na principu údolní lánové vsi s několika usedlostmi výše nad údolní nivou a menšími staveními v údolní poloze podél komunikace.		+
Urbanistická osa	Sídlem prochází urbanistická osa ve směru SV-JZ.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je rozvolněné podél potoka a komunikace. Převažuje zástavba tradičního rázu. Sídlo je bez historického centra, které nahrazuje drobná plocha s božími mukami. Část zástavby je novodobě upravena nebo přestavěna, především na rekreační domky.		+/0
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno. Převážně přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí je doplněna několika patrovými domy.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Sídlo je dobře dochované s minimem rušivých staveb a velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Převažují přízemní roubené domy s podstávkou (př. č. p. 46, 37, 40, 39, č. p. 21), několik je patrových domů, s podstávkou (č. p. 38, č. p. 34), zděný (č. p. 47). Některé domy jsou novodobě upraveny.		+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace. Drobné veřejné prostranství je upraveno na křižovatce cest.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje sídla nejsou zřetelné, uplatňuje se zeleň jednotlivých zahrad.		+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla, nezahušťovat zástavbu uvnitř sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit vhodné menší proluky v údolní části sídla.			
• Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Na okrajích sídla udržovat vhodnou zeleň zahrad, avšak nenechat zarůst nálety. • Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.). • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy.			
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Ve vztahu k rozloze sídla jsou vymezeny značné rozvojové plochy (LZ1, LZ2, LZ3 – více než 1 ha). Stabilizované plochy pro bydlení umožňují dostavbu dalších objektů. Navrhuje se redukovat. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Obrázek 79: Zastavěná část sídla Židovice, ortofoto z roku 1953

Foto 134: Exteriér centra sídla Židovice

Foto 135 a 136: Hrázděná a roubená chalupa nad údolní nivou

SÍDLO:	**LVOVÁ**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**LVOVÁ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2b LVOVÁ – ŽIDOVICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**C**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Na území CHKO LH leží ze sídla pouze několik domů severně od silnice I/13. Dřívější název – Lämberg. Lvová vznikla nejspíš z poplužního dvora, tedy hospodářského zázemí hradu Lemberka už při jeho založení. Původní osada ležela v jeho těsné blízkosti, poprvé je doložena roku 1241 a do počátku 19. století měla jen 7 domů.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ 1930 A 2024:**	
563	135	127	56
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo v údolí Panenského potoka, jeho dominantu tvoří zámek Lemberk. Krajinný rámec sídla je tvořen lesními porosty a scelenými zemědělskými pozemky.		+
Vizuální projev v krajině	Zástavba na území CHKO je viditelná pouze ze silnice I/13.		0
Zasazení sídla do krajiny	Několik domů je rozloženo podél silnice I/13 a při odbočce na Kněžičky, v mírném svahu nad údolím Panenského potoka. Výraznou bariérou směrem na jih je právě silnice I/13.		+/0
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys sídla	Část sídla tvoří lineární zástavba několika domů podél silnice.		0
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární s různými odstupy domů. Zástavba je běžné hodnoty, většinou respektuje tradiční měřítko, hmotu, tvar a proporce.		0
Měřítko zástavby	Měřítko je tradiční, převažuje zástavba přízemní s podkrovím, tradiční výšky, hmoty a proporcí. Jeden dům je patrový.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Většina staveb je bez větší architektonické hodnoty, několik domů je historicky dochovaných – přízemní zděný dům č. p. 31, přízemní roubený dům č. p. 15, patrový zděný dům č. p. 30.		0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Uplatňuje se zde zeleň zahrad.		+
Nezastavěné plochy	Nejsou.		x
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad.		+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, případně i jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.			

• Kultivovat humna, na okrajích sídla udržovat, případně doplnit vhodnou zeleň (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Obnovovat polní cesty, propojující sídlo s krajinou. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Podporovat ochranu, údržbu a obnovu lidové architektury.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně problematické zastavitelné plochy nejsou. Severně od zástavby je navržena přeložka silnice I/13, která ji odřízne od krajiny CHKO. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 80: Zastavěná část sídla Lvová, ortofoto 1953

Foto 137 a 138: Exteriér sídla Lvová, pohled ze severu, dominantu tvoří zámek Lemberk, průjezd I/9 obcí Lvová

SÍDLO:	**LADA V PODJEŠTĚDÍ**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**MARKVARTICE V PODJEŠTĚDÍ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2d KNĚŽICE – HEŘMANICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Vesnice vznikla v roce 1752 na pozemcích dominikánského kláštera v Jablonném. Po zrušení kláštera v roce 1786 byla přičleněna k Jablonskému panství. V roce 1738 postavena kaple (dnes v zahradě domu č. p. 3). Východně od osady leží od roku 1914 hřbitov pro nedaleký zajatecký tábor.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL A DOMŮ:		**VÝVOJ POČTU OBYVATEL A DOMŮ:**	
113	30	29	14
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 10 LADA V PODJEŠTĚDÍ**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří scelené zemědělské pozemky nad hranou údolní nivy, bez členění a nelesní zeleně. Ze severního okraje výhledy na Sokol, Hvozd a Jezevčí vrch.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je skryté v údolní nivě a vzrostlé zeleni, bez výrazného vizuálního projevu.		+
Zasazení sídla do krajiny	Drobná osada leží v údolí levostranného přítoku Heřmanického potoka. Ze severu navazují zemědělské pozemky, ze západu a z jihu je ohraničují hojné břehové porosty Heřmanického potoka, na východním svahu vzrostlá náletová zeleň.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Osadu tvoří linie 5 stavení (z původních 7) bez samostatných hospodářských objektů, severně výše nad údolní nivou, a drobnější domkářská a chalupnická zástavba v ploché nivě potoka. Několik stavení stojí izolovaně (č. p. 1, 23,24, 25, 28). Několik stavení zaniklo (č. p. 10, 13, 22). Bez historického centra.		+
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je v severní části liniové, pravidelné, na šířku původních úzkých lánů. V jižní části nepravidelná zástavba v ploché nivě podél cesty. Převažuje zástavba jednopodlažní s podkrovím, orientace v severní části je jednotná, hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi, v údolní části není jednotná.		+
Měřítko zástavby	Měřítko je tradiční, převažuje zástavba přízemní s podkrovím, tradiční výšky, hmoty a proporcí. Obytné domy č. p. 1, 14 jsou patrové.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Převažuje zástavba měřítkově a hmotově tradičního charakteru (výrazně obdélný půdorys, jednopodlažní s podkrovím), se sedlovými střechami tradičního sklonu s hřebenem v podélné ose půdorysu. Převažují obytné objekty bez hospodářských staveb (stodol). Lidová architektura je dochována především ve stavení č. p. 5, 7, 14, 20. Rušivě působí vilka č. p. 19. Vojenský hřbitov mimo osadu je kulturní památkou.		+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Uvnitř sídla se uplatňuje zeleň zahrad, hojné břehové porosty potoka a rybníčků a náletová zeleň.		+
Nezastavěné plochy	Jedná se o dva rybníčky, komunikace, menší travní porosty mimo zahrady.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo je rámováno bohatou nelesní zelení (remízy, nálety), na severním okraji se uplatňuje zeleň tradičních zahrad.		+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Kultivovat humna, na okrajích sídla udržovat, případně doplnit vhodnou zeleň (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.). • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Podporovat ochranu, údržbu a obnovu lidové architektury.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 81: Zastavěná část sídla Lada v Podještědí, ortofoto z roku 1953

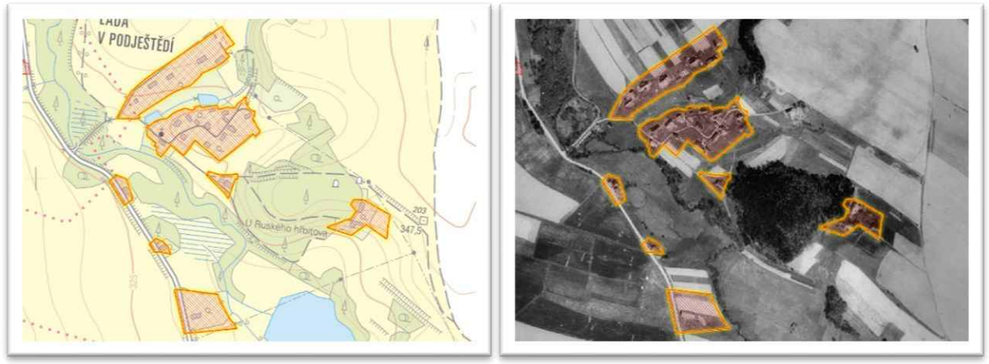

Foto 139 a 140: Hrázděný dům v sídle Lada v Podještědí, dům č. p. 29 je tradičního měřítka

REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ:	**AUTOKEMP JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**
ORP:	**LIBEREC**
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**MARKVARTICE V PODJEŠTĚDÍ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2d KNĚŽICE – HEŘMANICE**
KATEGORIE:	**C-**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Areál autokempu leží v místě bývalé usedlosti č. p. 26, Po roce 1938 zde vznikly dva rybníčky, před rokem 1970 vybudováno koupaliště, postaveny chaty a objekt zázemí, později restaurace.	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Autokemp leží v údolí Železného potoka a přiléhá těsně k silnice I/13 (hranici CHKO). Krajinný rámec tvoří otevřená zemědělská krajina (scelené pozemky) a bohatá doprovodná zeleň potoka. Autokemp se vizuálně výrazně neprojevuje díky údolní poloze, nízkým budovám a vzrostlé okolní zelení. Autokemp je zasazen do krajiny způsobem, který nepůsobí rušivě. Ze severu je cloněn lesem, chaty jsou zasazeny do vzrostlé zeleně.	+
Urbanistická struktura sídla	
Odpovídá účelu autokempu.	0
Zástavba	
Odpovídá účelu autokempu – drobné objekty chat, zázemí koupaliště a restaurace. Měřítko chat je drobné, zázemí a restaurace přízemní. Objekty jsou bez větší architektonické hodnoty. Restaurace je vcelku architektonicky kultivovaná.	0/-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Vzrostlá zeleň vhodně doplňuje celý areál. Nezastavěné plochy tvoří účelové plochy koupaliště a autokempu. Autokemp je rámován vzrostlou listnatou zelení.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Nerozšiřovat areál mimo jeho obvod. • Na okrajích areálu udržovat vhodnou zeleň, avšak nenechat zarůst nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Zachovat specifický charakter areálu s hlavními objekty a drobnými ubytovacími chatami, s nízkou intenzitou zástavby. • Neměnit na „venkovské sídlo“. • Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 82: Zastavěné území Autokemp Jablonné v Podještědí, ortofoto z roku 1953

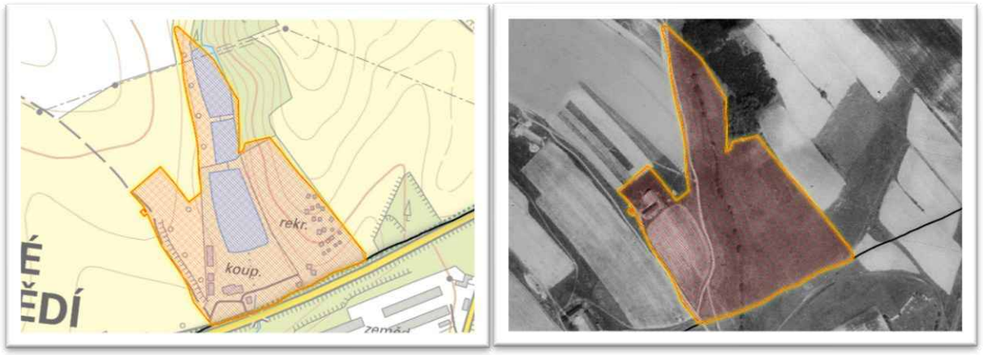

Foto 141 a 142: Recepce autokempu a vodní plocha – koupaliště

SAMOTA:	**U MLÝNA**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2d KNĚŽICE – HEŘMANICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**A**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Samota je zakreslena na mapách stabilního katastru (1843).			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
10	6	3	3
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**-**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**-**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Krajinný rámec tvoří údolní niva Heřmanického potoka a navazující scelené zemědělské pozemky. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum, lokální biokoridor, rybník a olšové porosty. Samota je částečně viditelná z hlavní silnice (omezená viditelností díky vzrostlé zeleni). Samota při Heřmanickém potoku a hrázi rybníka U mlýna.			+
Urbanistická struktura sídla			
Samotu tvoří tři usedlosti s hospodářskými budovami a samostatné stavení.			+
Zástavba			
Jedná se o patrové stavby: č. p. 446 patrový zděný dům s kolmou stodolou, č. p. 358 patrový zděný dům s paralelní stodolou, č. p. 359 samostatný patrový dům. Zástavba je patrová s většími hmotami stodol. Domy jsou dochované v tradičním měřítku, tvaru, hmotě a proporcích a převážně i v tradičním výrazu (č. p. 358 ve špatném stavebním stavu). Samota představuje harmonický celek.			+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Jedná se o zahrady usedlostí. Samotu z jihu ohraničuje vzrostlá zeleň nivy Heřmanického potoka.			+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod samoty. • Zachovat prostorové a výškové uspořádání zástavby. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Obnovovat polní cesty, propojující sídlo s krajinou. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, respektovat architektonický ráz staveb. • Zachovat venkovský charakter lokality (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Minimalizovat zpevněné plochy, preferovat propustné plochy. • Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)			
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Obrázek 83: Zastavěné území samoty U Mlýna, ortofoto z roku 1953

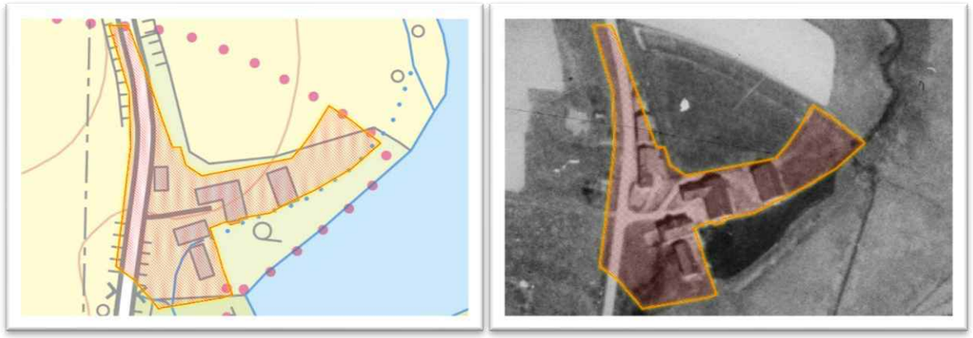

Foto 143 a 144: Patrový zděný dům s kolmou stodolou, dům č. 358 je ve špatném technickém stavu

SÍDLO:	KNĚŽICE		
ORP:	LIBEREC		
OBEC:	JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	KNĚŽICE V LUŽICKÝCH HORÁCH		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 2d KNĚŽICE – HEŘMANICE		
KATEGORIE SÍDLA:	B-		
CHARATKTERISTIKA SÍDLA: První zmínka o vsi Kniezycze pochází z roku 1391, ves ležela na významné obchodní stezce z Čech do Žitavy. Za třicetileté války byly údajně z poloviny zničeny. Obyvatelé se živili zemědělstvím a řemesly, od 17. století domácí výrobou příze, plátna a bavlněných tkanin. V polovině 18. století byl zřízen mlýn Tischermühle, poháněný vodou z rybníka na severním konci vsi, počátkem 19. století zde vzniklo i bělidlo. V roce 1786byla postavena nová škola se zvoničkou. Koncem 19. století zde byla založena továrna na zemědělské stroje. V roce 1922 byla dostavěna silnice do Lvové. S odsunem německého obyvatelstva po 2. světové válce se obec vylidnila.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ 1930 A 2024:**	
333	143	79	50
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 07**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří převážně scelené zemědělské pozemky v mírně zvlněném terénu s drobnějšími lesy a různorodou nelesní zelení (remízy, doprovodná zeleň cest apod.). Přírodní hodnoty dotváří lokální biokoridor procházející sídlem.		+/0
Vizuální projev v krajině	Sídlo je položeno v údolní pozici, bez výrazného vizuálního projevu. Sídlo je uzavřené terénním reliéfem (údolní niva) a vzrostlou nelesní zelení. Z hlavní silnice jsou viditelná pouze humna domů v místech nejstarších usedlostí výše nad údolní nivou.		0
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno v lesozemědělské krajině, nad údolní nivou se otvírají mírně zvlněné zemědělské pozemky, z východu je sídlo uzavřeno vzrostlou nelesní zelení. Okraje sídla tvoří jednotlivé usedlosti situované výše nad údolní nivou.		+/0
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Historický půdorys středověké lánové údolní vsi je z převážné části dochovaný, výše nad údolní nivou leží ve větších odstupech nejstarší usedlosti, prostor kolem Kněžického potoka je vyplněna drobnější domkářkou a chalupnickou zástavbou s menšími pozemky podél průjezdné komunikace. Sídlo nemá historické centrum.		+/0
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél vodního toku a souběžné komunikace ve směru S-J.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	V sídle převažuje běžná zástavba tradiční ve hmotě, tvaru a proporcích, orientaci hřebenů staveb, avšak bez dochovaného tvarosloví. Z tradiční zástavby vybočuje výrobní areál, dvě bytovky a plechová hala č. p. 70 na okraji.		0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je dochováno převážně tradiční, přízemní domy s podkrovím obvyklé hmoty. Výjimku tvoří výrobní areál, dvě bytovky a plechová hala č. p. 70 na okraji. Menšího měřítka jsou některé rekreační domky.		0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Převažuje zástavba bez větší architektonické hodnoty. Nachází se zde pouze několik objektů se znaky lidové architektury, přízemní roubené s podstávkou i bez ní (př. č. p. 80, 28, 67, 68) a zděné (př. č. p. 78, 71, 10, 15), patrové zděné (č. p. 18, 29*).* Řada domů je nevhodně stavebně upravena (přístavby, tvarosloví). Část zástavby tvoří rekreační domky. Bytovky svojí hmotou zásadně nekonkurují okolní zástavbě.		0
Negativní jevy	Areál bývalé Továrny na zemědělské stroje Anton Schicht a syn, navazující na původní usedlost č. p. 10 - dnes brownfield. Plechová hala na okraji sídla.		-

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Vzrostlou zeleň reprezentují zahrady a bohatá doprovodná zeleň Kněžického potoka.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné pozemky tvoří, zahrady, menší travní porosty, zčásti nálety na zemědělské půdě, komunikace a drobné zpevněné plochy. Veřejné prostranství představuje travnatá plocha s lavičkami.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Východní okraj sídla je zčásti rámován lesním porostem, zbývající okraje tvoří zeleň zahrad, remízy a náletová zeleň.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Kultivovat humna, okraje sídla doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Obnovovat polní cesty, propojující sídlo s krajinou. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientace komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.). • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Podporovat ochranu, údržbu a obnovu lidové architektury. • Kultivovat plechovou halu a výrobní areál.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. Nevhodně jsou vymezeny stabilizované plochy pro bydlení na p. p. č. 183/1 (cca 1 ha), pro výrobu na p. p. č. 485/3 (0,8 ha), které umožňují další rozvoj zástavby mimo zastavitelné plochy. Značné rozvojové rezervy jsou i v dalších stabilizovaných plochách. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 84: Zastavěná část sídla Kněžice, ortofoto z roku 1953

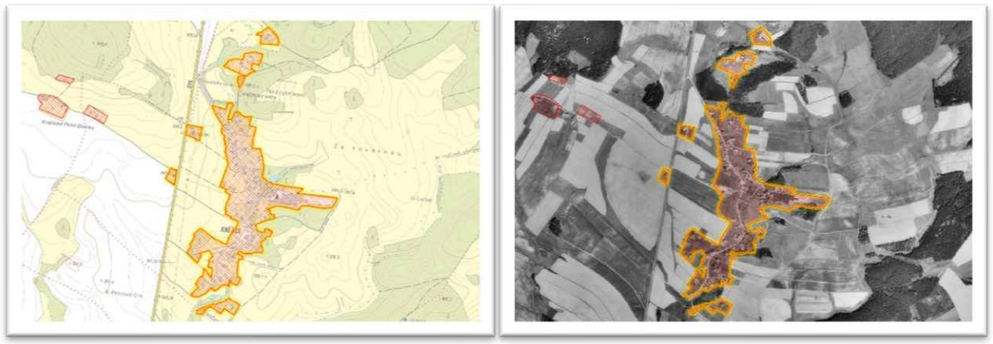

Foto 145 a 146: Zrekonstruované domy podél Kněžického potoka, zděný dům č. 15

SÍDLO:	KNĚŽIČKY		
ORP:	LIBEREC		
OBEC:	JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	LVOVÁ		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 2d KNĚŽICE – HEŘMANICE		
KATEGORIE SÍDLA:	A-		
CHARATKTERISTIKA SÍDLA: **Sídlo** bylo údajně zničeno za husitských válek a ještě roku 1518 bylo pusté. První zmínka je z roku 1547 (Knieżewes), kdy je majitel Lemberského panství nechal znovu osídlit. Po roce 1900 měly 19 domů a 86 obyvatel.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		VÝVOJ POČTU DOMŮ: 1930 A 2024	
418	19	90	6
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		DUS 08 KNĚŽIČKY	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v údolí Kněžického potoka, krajinný rámec tvoří ze severu a západu scelené zemědělské pozemky bez nelesní zeleně a údolí potoka s bohatou doprovodnou zelení, z jihu a východu lesní porost a hojná nelesní zeleň. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum a lokální biokoridor.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je položeno v údolní pozici, bez výrazného vizuálního projevu. Z hlavní silnice jsou viditelná humna domů v pozici nejstarších usedlostí výše nad údolní nivou.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno v lesozemědělské krajině, ze severu se otvírají ploché zemědělské pozemky, z jihu je uzavřeno svahy údolí s lesním porostem a nelesní zelení.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys sídla a prostorové uspořádání	Historický půdorys je dochovaný, v severní části leží sedm větších usedlostí na velkých pozemcích v rozvolněné struktuře, výše nad údolní nivou. V jižní části mladší domkářská a chalupnická zástavba drobnějších domů s malými pozemky při potoku a průjezdné cestě. Na sídlo navazuje brownfield zemědělského areálu.		+
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby respektuje historickou situaci (viz půdorys), domy mají dochované historické měřítko, tvar, proporce i celkový výraz. Několik domů v údolní poloze zaniklo.		+
Měřítko zástavby	Měřítko staveb je dochováno vyjma zemědělských objektů na místě usedlosti č. p. 11. Větší usedlosti na SZ okraji jsou převážně dvoupodlažní (č. p. 10, 12, 66, č. p. 11, 12, 13, 15).		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Většina domů je velmi dobře dochována, zejména č. p. 12, č. p. 11, 12, 13, 15, ale i přízemní domy podél potoka. Řada stavení má dochované tradiční hospodářské objekty. Rušivé jsou zemědělské objekty na místě č. p. 11. Kromě nich je sídlo velmi dobře dochované.		+/0
Negativní jevy	Zemědělské objekty na místě č. p. 11 na severu sídla.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Bohatý doprovod zeleně má Kněžický potok ve východní a jižní části sídla. V rámci sídla jsou částečně dochovány tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, vyskytuje se podíl netradičních druhů a kultivarů (jehličnany).		+/0
Charakteristické nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty. Oplocení převažuje tradiční.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Na západním okraji se uplatňuje zeleň zahrad.		+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A- • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, nezahušťovat zástavbu. • Na okraji sídla udržovat vhodnou zeleň zahrad (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Kultivovat, případně přestavět zemědělské objekty na místě č. p. 11 v souladu s venkovským charakterem zástavby. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Podporovat ochranu, údržbu a obnovu lidové architektury.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Zastavitelné plochy nejsou. Nevhodně jsou vymezeny stabilizované plochy pro bydlení, které umožňují v nejcennější části sídla značnou rezervu pro zahuštění zástavby (v případě Kněžiček zcela nevhodná). V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 85: Zastavěná část sídla Kněžičky, ortofoto z roku 1953

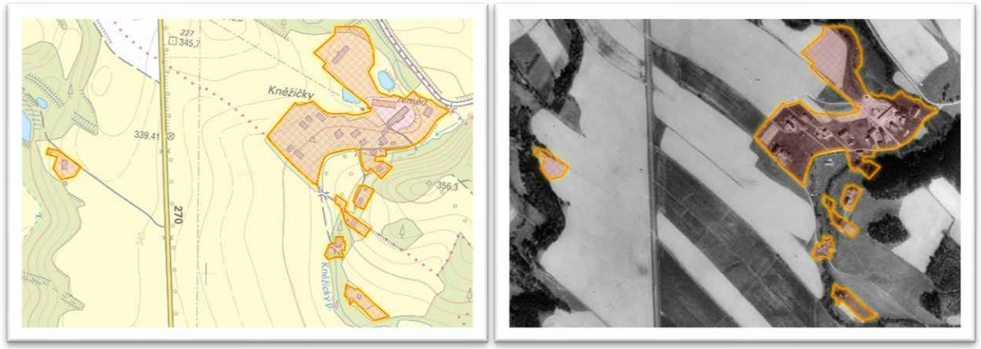

Foto 147 a 148: Větší rodinný dům č. p. 10 a dochované dvoupodlažní stavení č. 12

SÍDLO:	**PETROVICE**	
ORP:	**LIBEREC**	
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**PETROVICE V LUŽICKÝCH HORÁCH**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2C PETROVICE**	
KATEGORIE SÍDLA:	**B-**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo nejspíš založeno za kolonizace českého pohraničí ve 13. století, ale první písemná zmínka pochází z roku 1391. Ves ležela na staré zemské stezce z Čech do Žitavy. Obyvatelé se živili zemědělstvím, lesní prací, řemesly a povoznictvím. Za husitských válek byla ves vypálena, za třicetileté války poničena. Roku 1717 byl ve vsi panský dvůr a 29 domů. V 18. století ves postihly prusko-rakouské války, v 19. století napoleonské války. V roce 1777 zde vznikla první škola, v roce 1897 nová patrová školní budova. V roce 1784 byla vystavěna celnice. Barokní zvonice pochází z pol. 18. století. V roce 1816 byl postaven kostel. Severozápadně od obce stála vápenka. Po roce 1945 byla většina německých obyvatel vysídlena. Mnoho domů bylo později využito k rekreaci.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:	**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
638 168	157 74	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**-**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 06 PETROVICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří mírně zvlněná zemědělská krajina, rámovaná zalesněnými svahy a okraji souvislých lesních porostů s dominantou Sokola. Zemědělské pozemky jsou střídány nelesní zelení (břehové porosty potoků, remízy, solitéry, fragmenty mezí). Přírodní hodnotu dotvářejí lokální biocentra a lokální biokoridory.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je dobře viditelné z Hvozdu. Zblízka se projevují dílčí části sídla, z vyšších poloh (okraje lesů) a místních cest. Terénní konfigurace a vzrostlá nelesní zeleň brání významnějším celkovým pohledům na sídlo.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno v mělkém údolí pravostranného přítoku Kněžického potoka, obklopeno zemědělskými pozemky.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys sídla	Historicky středověká údolní lánová ves rozložená podél s usedlostmi výše nad údolní nivou a mladší drobnější zástavbou uvnitř podél průjezdné cesty a kratších kolmých komunikací. Historické sídlo vzniklo později kolem kostela na začátku 19. století. Jihozápadně na Petrovice volně navazuje část Hutberg s velmi řídce rozvolněnou zástavbou podél cest i volně v krajině. Severně leží samota Vápenka.	+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél vodního toku (dnes většinou zatrubněný) a souběžné komunikace ve směru SZ-JV.	+
Zástavba		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Původní historická zástavba je dochována ve fragmentech, avšak vcelku je zachováno tradiční měřítko, hmoty, tvary a proporce domů. Převažuje přízemní zástavba výrazně obdélných půdorysů, tradičních proporcí a tvarů střech. Domy jsou podél původní urbanistické osy orientovány nejednotně, hřebeny rovnoběžně i kolmo ke komunikaci i vrstevnicím. Podél hlavní silnice jsou domy orientovány hřebeny rovnoběžně se silnicí (směr S-J). Původní zástavbu představují objekty roubené lidové i zděné architektury. Hustota zástavby je v centrální části vyšší, při okrajích rozvolněná.	+
Měřítko zástavby	V zástavbě převažují přízemní domy s podkrovím, tradičních obdélných hmot, některé větší usedlosti jsou patrové, část stavení je doplněna většími hmotami stodol. V centru se při hlavní sinici vyskytuje větší podíl patrových budov většího měřítka (bývalý celní úřad, bývalá škola, bývalý hostinec Panský dům). Menšího měřítka jsou prvorepublikové příměstské vilky, zástavba RD východně od kostela a rekreační domky. Dominantu reprezentuje kostel Nejsvětější Trojice. Z měřítka se vymykají ocelové haly za kostelem.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle převládá tradiční přízemní zástavba s podkrovím, roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 76, 87, 89, 103, 112, 138, 140) i zděné (např. č. p. 52, 65), objevují se prvky hrázdění (př. č. p. 57, 58). Několik objektů lidové architektury je patrových (př. č. p. 10, 19, 57, 65). Část usedlostí má dochované původní stodoly (např. č. p. 2, 76, 39). V obci je rozptýleno několik typových prvorepublikových vilek, které neruší celkový ráz sídla. Původní patrové domy jsou zachovány ve hmotě, tvaru a proporcích, celkový výraz je však většinou narušen (č. p. 8, 10), dobře dochován je dům č. p. 57. Centrum tvoří vedle památkově chráněného kostela Nejsvětější Trojice větší hmoty veřejné vybavenosti (celní úřad, hostinec, škola). Do zástavby jsou vtroušeny menší rodinné domy (u kostela) a rekreační chaty. U novostaveb převládá běžná zástavba tradičního měřítka, tvaru, hmoty a proporcí, bez větší architektonické hodnoty. Zástavbu doplňují drobné sakrální památky a památkově chráněná kaple se zvoničkou.	+0
Negativní jevy	Poměrně harmonický charakter zástavby výrazně narušuje areál plechových hal vedle kostela.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Vzrostlou zeleň tvoří ovocné vysokokmeny zahrad, solitérní stromy v centru, náletová zeleň.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, menší travní porosty, vodní plochy, komunikace, nově upravený prostor u zastávky autobusu s parkovištěm, veřejnou zelení a lavičkami, drobná plocha u dřevěné zvoničky a kříže a travnaté okolí kostela.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okrajích sídla se uplatňují vzrostlé stromy zahrad a náletová zeleň.	+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Nepropojovat Petrovice s Hutbergem a Vápenkou. Zástavbu Hutbergu ponechat rozvolněnou, nezahušťovat. • Nerozšiřovat zástavbu Vápenky.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Revitalizovat vhodné úseky potoka. • Přestavět areál ocelových hal v centru v souladu s charakterem tradiční venkovské zástavby.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Pro plochy PZ7 (12600 m^2, zastavitelnost 1260 m^2) a PZ9 (8100 m^2, zastavitelnost 810 m^2) zpracovat alespoň územní studii – nepravidelné uspořádání zástavby, větší pozemky, tradiční charakter zástavby a oplocení, minimum zpevněných ploch. V ÚP věnovat pozornost intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 86: Zastavěná část sídla Petrovice, ortofoto z orku 1953

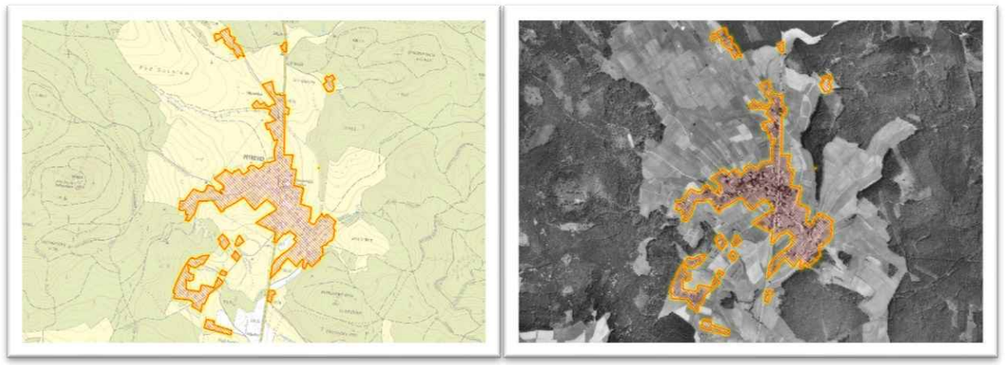

Foto 149 a 150: Exteriér sídla s dominantou vrchem Sokol, centrální část obce s dřevěnou zvoničkou

Foto 151 a 152: Zrekonstruovaný patrový dům č. 39, průjezd obcí a kostel Nejsvětější trojice

SAMOTA:	**KNĚŽICKÉ POLNÍ DOMKY**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**PETROVICE V LUŽICKÝCH HORÁCH, HEŘMANICE V PODJEŠTĚDÍ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2c PETROVICE, 2D KNĚŽICE – HEŘMANICE**		
KATEGORIE:	**A**		
CHARAKTERISTIKA: Sídlo vzniklo mezi lety 1843 a 1913.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
30	15	6	5
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří zalesněné svah vrchu Sokol ze severu a otevřené scelené zemědělské pozemky bez členění a nelesní zeleně k jihu. Cenné jsou daleké výhledy k jihu, západu i východu. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum a lokální biokoridor.	+	
Vizuální projev v krajině	Stavení jsou pohledově exponovaná, zdaleka viditelná.	+	
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do otevřené krajiny scelených zemědělských pozemků. Ze severu se „opírá“ o lesní porosty na svazích vrchu Sokol.	+/0	
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Osadu tvoří 6 stavení se zahradami (dvě další zanikla), zástavba je rozvolněná podél cesty i mimo ni. Orientace obytných domů převažuje hřebeny kolmo k vrstevnicím. Větší hospodářské budovy jsou dochovány u tří domů v různé sestavě (rovnoběžně, do L, do U).	+	
Urbanistická osa	Není.	x	
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je tradičního charakteru v hmotě, tvaru a proporcích, i tvarosloví.	+	
Měřítko zástavby	Měřítko je tradiční, domy přízemní s podkrovím.	+	
Architektonická kvalita stavebních objektů	Domy jsou dochované převážně v tradičním charakteru, dům č. p. 246 je poloroubený dům s podstávkou, ostatní stavení jsou zděná, č. p. 229, 246 s dochovanými hospodářskými objekty (usedlosti).	+	
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Uplatňují se tradiční zahrady. Nezastavěné plochy tvoří zahrady. Okraje samoty nejsou jasně definované. Uplatňuje se zeleň zahrad.	+	
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozšiřovat zástavbu osady. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke			

komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 87: Zastavěné území samoty Kněžické Polní Domky, ortofoto z roku 1953

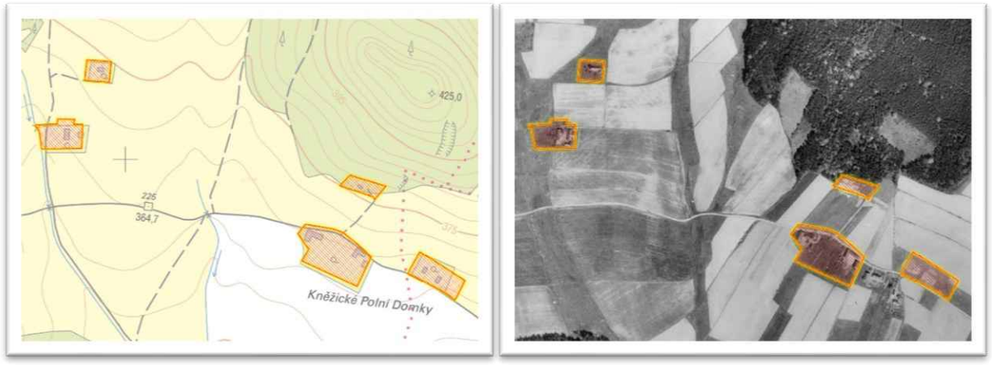

Foto 153 a 154: Pohled na samotu od obce Petrovice, v pozadí Jezevčí vrch, zděné hospodářské stavení

SÍDLO:	**HEŘMANICE V PODJEŠTĚDÍ**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**HEŘMANICE V PODJEŠTĚDÍ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**HEŘMANICE V PODJEŠTĚDÍ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2d KNĚŽICE – HEŘMANICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo je poprvé zmíněno v roce 1391, ale patrně bylo založeno již ve 13. století. Za husitských válek bylo zničeno. V polovině 16. Století se opět začala rozvíjet. Obyvatelé se živili nevýnosným zemědělstvím, prací v lese, chovem dobytka, později výrobou plátna. V roce 1813 byla postavena nová škola. V roce 1896 byl dostavěn kostel sv. Antonína Paduánského. Ve vsi byly 3 mlýny a pila. Na počátku 20. století byla vybudována silnice do Krompachu. Od 50. let 20. století v sídle vznikala podniková rekreační střediska, v roce 1963 bylo vybudováno koupaliště s kempem. Původní stavení kupovali a opravovali rekreanti. Od 90. let 20. století se na severním okraji rozvíjí Ranč Malevil.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1014	251	265	94
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v mělké, málo členitém údolí Heřmanického potoka a jeho pravostranného přítoku. Je rámováno zalesněnými svahy Dubového, Jezevčího, Zámeckého, Kančího a Kamenného vrchu a zemědělskou krajinou s remízy, břehovými porosty potoků a menšími fragmenty historické plužiny. Přírodní hodnotu dotváří několik lokálních biocenter a lokální biokoridory.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se díky hojné nelesní zeleni částečně uplatňuje z Hvozdu, ze silnice od Petrovic a z výše položených svahů nad vsí.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do mělkého údolí dvou potoků se zemědělskou krajinou většího měřítka (scelené pozemky) a hojnou zelení remízy a břehových porostů.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí. Jedná se o výborný příklad půdorysu s převážně dochovaným rozmístěním původních cca 80 usedlostí výše nad údolní nivou nebo jejich stopami. Asi třetina z těchto usedlostí ale v minulosti zanikla. Prostor kolem potoka je vyplněn drobnější domkářkou a chalupnickou zástavbou s menšími pozemky podél hlavní a paralelních komunikací.		+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél vodního toku a souběžné komunikace ve směru SZ-JV.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku a komunikace, zástavba je poměrně hustá, vzdálenosti mezi objekty nejsou jednotné. Většina zástavby je tradiční hmoty, tvaru a proporcí. Velký podíl tvoří objekty lidové architektury, přízemní i patrové, převládají roubené domy s podstávkou, méně zděné domy. Část zástavby je novodobá – přestavby původních stavení, novostavby, soubor bytových domů, výrobní a zemědělské objekty, Ranč Malevil, Muzeum vojenské historie, menší podíl rekreačních domků.		+/0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, většinou se jedná o přízemní domy s podkrovím, případně patrové domy s podkrovím. Výjimku tvoří výrobní a zemědělské areály, Muzeum vojenské historie, Ranč Malevil a několik chatových souborů.		+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s menším podílem rušivých staveb a velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře, hrázděné štíty apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (př. č. p. 166, 164, 160, 159, 150, 15, 14, 274, 203, 30,		+/0

	133, 37, 126, 188, 217, 201, 49, 114, 187, 266, 248, 55, 105, 213, 59, 60, 61, 243, 69, 70, 177, 247, 73, 264, 265, 91, 176, 42, 39, 283) i patrových roubených s podšívkou (př. č. p. 165, 161, 7, 137, 123, 118, 94, 50, 214, 56) i zděných (př. č. p. 148, 23, 126, 117, 47). Částečně jsou dochovány stodoly. Přestavěná původní stavení jsou bez větší architektonické hodnoty. Novostavby jsou většinou provedeny v tradičním rázu. Z rázu zástavby se vymykají některé objekty, ač respektují obvyklé měřítko – dvoupodlažní bytovky, prodejna (plochá střecha), chatové soubory. Památkově chráněné jsou kostel Sv. Antonína Paduánského, usedlost č. p. 123, dům č. p. 73. Charakter zástavby dotváří drobné sakrální památky.	
Negativní jevy	Půdorys i tradiční měřítko a charakter zástavby je narušen několika výrobními areály, areálem Ranče Malevil a Muzeem vojenské historie.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň převážně venkovských zahrad, částečně vyvinuté jsou břehové porosty. Část sídla je výrazně zarostlá vzrostlými nálety.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travnaté plochy, veřejný prosto před kostelem. Oplocení je převážně tradiční, část domů je bez oplocení.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Kultivovat humna, okraje sídla doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Kultivovat výrobní a zemědělské areály v souladu s charakterem venkovské zástavby. • Nerozšiřovat, nezvyšovat intenzitu a výšku zástavby Ranče Malevil.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Plošně a prostorově naddimenzovaná je plocha HZ6 – Výroba skladování – zemědělský průmysl s koeficientem zastavitelnosti 0,5 zcela mimo stávající strukturu zástavby a nevhodně navrženou funkcí umožňující umístit i lehký průmysl, občanské vybavení. Navrhuje se výrazně redukovat. U stabilizovaných ploch s rozdílným způsobem využití chybí koeficient zastavitelnosti a maximální výšková hladina. Navrhuje se doplnit. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 88: Zastavěná část sídla Heřmanice v Podještědí, ortofoto z roku 1953

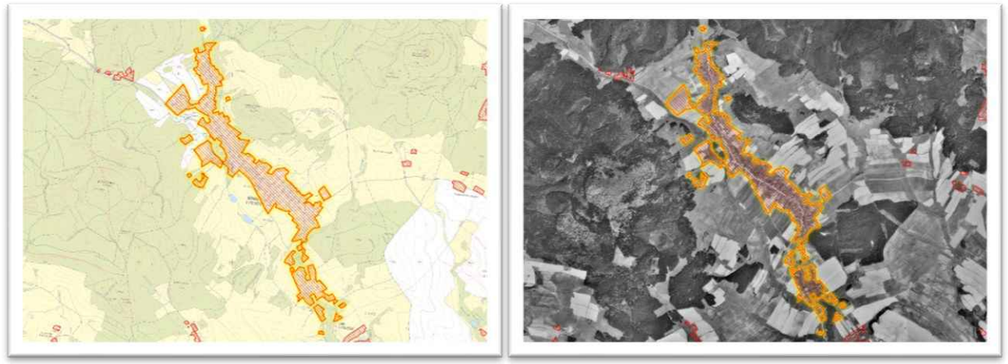

Foto 155 a 156: Penzion a restaurace Česká hospoda, tradiční hrázdění dům u komunikace

Foto 157 a 158: Areál Malevil golf, kostel sv. Antonína s pomníkem obětem 1. světové války

SAMOTA:	**KUNRATICKÉ DOMKY**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**HEŘMANICE V PODJEŠTĚDÍ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2d KNĚŽICE – HEŘMANICE**		
KATEGORIE:	**A-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Osada vznikla před rokem 1770. V současnosti je přetnuta silnicí I/13.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
25	6	10	5
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Osada leží v ploché nivě dvěma drobných potoků (levostranné přítoky Valchy) mezi scelenými zemědělskými pozemky.	+
Vizuální projev v krajině	Domky se vizuálně projevují pouze z bezprostřední blízkosti, viditelnost je ovlivněna především postupujícími nálety na zemědělské půdě.	0
Zasazení sídla do krajiny	Domky leží podél místní cesty v ploché údolní nivě mezi dvěma potoky. Severní rámec tvoří okraj souvislého lesního porostu.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Osadu tvoří šest domů rozložených podél místní cesty ve velkých rozestupech. Po výstavbě silnice I/13 leží čtyři z nich na území CHKO. Osada byla založena na principu údolní lánové vsi s dlouhými pozemky, kolmými na cestu.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Zástavba je v měřítku, hmotě, tvaru a proporcích tradiční č. p. 222 (se stodolou), 220 (se stodolou), 209, 219 (patrový zděný dům).	+
Měřítko zástavby	Historické měřítko je dochováno, rušivě působí množství drobných doplňkových staveb.	+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Domy jsou dochovány v tradičních hmotách, tvarech, proporcích a částečně i tvarosloví.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Vzrostlou zeleň tvoří vysokokmeny zahrad, bohaté břehové porosty potoků a nálety na zemědělské půdě pronikající mezi pozemky domů.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří pouze zahrady.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Vzrostlá zeleň prolíná se zástavbou.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozšiřovat zástavbu osady, neobnovovat zaniklé stavby v krajině. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, tvarosloví. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Zastavitelné plochy nejsou. Nepřipustit změnu využití stabilizované plochy pro zemědělství. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 89: Zastavěné území samoty Kunratické Domky, ortofoto z roku 1953

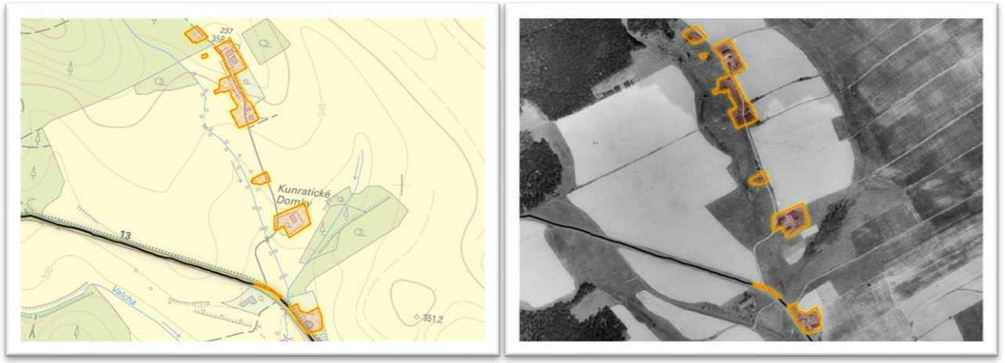

Foto 159 a 160: Motorest u komunikace I/9, patrový zděný dům č. 209

SAMOTA:	**U ROZMOKLÉ ŽÁBY**		
ORP:	**LIBEREC**		
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**HEŘMANICE V PODJEŠTĚDÍ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2d KNĚŽICE – HEŘMANICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**A**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Osada měla před 1. světovou válkou 5 domů s hostincem.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024**	
15	6	5	4
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Osada leží pod sedlem mezi Zámeckým a Jezevčím vrchem při silničce z Heřmanic do Mařenic. Rámec tvoří lesní porosty. Přírodní hodnotu dotváří LSHP 05 Jezevčí vrch – U Rozmoklé žáby, regionální biocentrum a nadregionální biokoridor. Osada se vizuálně projevuje pouze z místní komunikace, dálkové pohledy nejsou. Je zasazena pod sedlem mezi dvěma vrcholy (Zámecký a Jezevčí vrch) při horním toku drobného potoka.			+
Urbanistická struktura sídla			
Osadu tvoří čtyři domy při silnici (starší jsou č. p. 170, 182, 190). Č. p. 186 zaniklo, č. p. 262 je mladší. Pozemky jsou malé, obklopené lesem.			+
Zástavba			
Zástavba je různého charakteru, avšak tradičního rázu ve hmotách, tvaru, proporcích i tvarosloví. Domy jsou přízemní i patrové tradičních hmot, výšky a proporcí. Domy jsou dobře dochované, č. p. 182: přízemní roubený dům, č. p. 190: patrový zděný dům tradičního rázu., č. p. 174 U Rozmoklé žáby: bývalý hostinec, mohutný patrový roubený dům s podstávkou, velmi dobře dochovaný.			+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Vzrostlou zeleň tvoří vysokokmeny zahrad a mezi domy prostupující lesní porost. Nezastavěné plochy tvoří pouze zahrady. Okraj sídla bezprostředně lemují lesní porosty.			+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nezahušťovat zástavbu osady.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce, barevnost a tvarosloví. • Respektovat tradiční charakter doplňkových objektů. • Usilovat o celkově venkovský charakter lokality (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy.			
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Obrázek 90: Zastavěn území na samotě U Rozmoklé žáby, ortofoto z roku 1953

Foto 161 a 162: Bývalý hostinec U Rozmoklé žáby č. 190

SAMOTA:	**NA ŠESTCE**
ORP:	**LIBEREC**
OBEC:	**JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**HEŘMANICE V PODJEŠTĚDÍ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2J LESNÍ PROSTORY**
KATEGORIE:	**A-**
CHARAKTERISTIKA: Samota byla pojmenovaná podle lesního oddělení číslo 6, kde dříve stávala lesovna, u níž se scházeli myslivečtí střelci z české i saské strany hor k soutěžím ve střelbě na terče. Později v ní byla zřízena výletní restaurace, která se před koncem 19. století stala oblíbeným výletním místem. V současné době slouží jako skautská chata Seleška.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍCH	-
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Rámec tvoří lesní porosty. Přírodní hodnotu dotváří lesní porosty. Samota se vizuálně projevuje pouze z místní komunikace, dálkové pohledy nejsou. Samota leží na křižovatce cest na úbočí Hvozdu, je obklopena lesními porosty.	+
Urbanistická struktura sídla	
Osadu tvoří jeden hlavní dům a hospodářský objekt.	+
Zástavba	
Hlavní objekt je charakteru vilky či turistické chaty, respektuje tradiční hmotu a tvar. Měřítko je tradiční. Objekt je zajímavou architekturou s prvky lidových staveb.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Nezastavěné plochy tvoří travnaté plochy. V lokalitě je vymezena přestavbová plocha PV – veřejné prostranství.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Neumisťovat další stavby vyjma drobného zázemí veřejného prostranství.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Zachovat tradiční charakter staveb. • Neoplocovat. • Minimalizovat zpevněné plochy (preferovat propustné plochy) a terénní úpravy (preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků – opěrné zdi apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Zastavitelné plochy nejsou. Plocha přestavby je vymezena pro veřejné prostranství v souvislosti s návrhem koridoru D42 – dbát na přírodní charakter plochy. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 91: Zastavěné území v revíru Petrovice Na Šestce, ortofoto z roku 1953

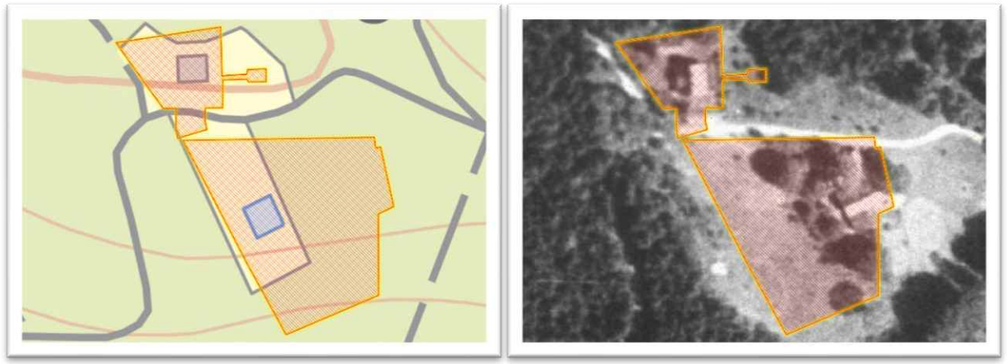

Foto 163 a 164: Bývalá myslivna na hřebenovce Petrovicemi a Kammlochem

SÍDLO:	**KUNRATICE U CVIKOVA**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**KUNRATICE U CVIKOVA**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KUNRATICE U CVIKOVA**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2e KUNRATICE – MAŘENIČKY**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO Lužické hory leží severní část sídla. Dřívější názvy – Conradivilla, Cunraticz, Kunradisdorf, Kunratesdorf, Kunnersdorf. Sídlo vzniklo pravděpodobně kolem roku 1296 a poprvé je písemně zmíněno roku 1352. Tvrz stála na Zámeckém vrchu. Pravděpodobně byla ves za husitských válek zničena. Celý kraj těžce postihla třicetiletá válka a následné selské bouře. Roku 1716 zde stál Dolní mlýn a roku 1727 byl postaven ještě Horní mlýn. Další války zasáhly obec v 18. i 19. století. V roce 1833 byl postaven kostel, v roce 1846 dokončena nová silnice Liberec – Cvikov. V 19. Století zde vznikla řada továren (tkalcovny, papírna, cihelna, pila. Obec se rozrůstala. V roce 1901 byl zřízen nový hřbitov. V roce 1905 byla postavena železnice Cvikov – Jablonné. V roce 1908 zde byla založena pobočka Horského spolku pro nejsevernější Čechy, která zpřístupnila zajímavá místa v okolí. Po 2. světové válce byli téměř všichni němečtí obyvatelé vysídleni. V roce 1986 byla zrušena železnice.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ 1930 A 2024:**	
1572	598	384	235
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**-**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 14 KUNRATICE U CVIKOVA**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo ve zvlněném terénu údolí Svitavky, severní část v CHKO LH je sevřena zalesněným vrchem Klobouk na východě a lesnatým skalnatým masivem „Kunratického Švýcarska“ na západě. Na severu mokřad a hráz Dolního rybníka, na jihu tvoří bariéru, protínající obec napříč, silnice I/13.Okolní krajina s maloplošnou strukturou pozemků s travními porosty a dostatkem nelesní zeleně tvoří z větší části harmonický rámec sídla, vyjma severovýchodního okraje, kde navazují scelené zemědělské pozemky bez zeleně. Přírodní hodnoty dotvářejí k jižnímu i severnímu okraji přiléhající lokální biocentra včetně navazujících biokoridorů.	+	
Vizuální projev v krajině	Sídlo se v krajině vizuálně významně neprojevuje díky údolní poloze a vzrostlé nelesní zeleni. Část zástavby je viditelná z vrchu Klobouk – střechy domů v zeleni. Dílčí pohledy jsou z výše položených míst při okrajích lesa.	+	
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do zvlněného terénu údolí Svitavky.	+	
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Nejstarší část je středověkou údolní lánovou vsí s usedlostmi rozloženými výše nad vodním tokem a atypicky i východně kolem vrchu Klobouk. Mladší zástavba vyplňuje údolní část podél vodního toku. Severně od Klobouku a v ploché severovýchodní části sídla je založena novodobá pravidelná ulicová zástavba (vůči zemědělským pozemkům je vymezena linií staré cesty). Historické centrum s kostelem leží mimo CHKO LH.	+/0	
Urbanistická osa	Osa starší zástavby probíhá v oblouku podél vodního toku ve směru S-J.	+	
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku s usedlostmi výše nad údolím a mladší zástavbou podél vodního toku. Novodobá pravidelná ulicová zástavba (po roce 2003) navazuje v severovýchodní části. Pozemky jsou nepravidelné, nestejně velké, spíše menších výměr. Převládají přízemní domy tradičního měřítka, tvarů a převážně i proporcí, avšak ve většině případů stavebně upravené bez tradičního výrazu lidové stavby. Část zástavby je historicky dochovaná,	0	

	převážně přízemní domy s podstávkou i roubené bez ní a několik patrových domů s podstávkou i zděných. V sídle však převládá novodobá zástavba nebo přestavěné objekty.	
ítko zástavby	V sídle je dochováno tradiční měřítko staveb. Převažuje přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí, několik domů je patrových. Nová zástavba je menšího měřítka.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Část staveb je dochovanou lidovou architekturou nebo vykazuje její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Z nich převažují přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (č. p. 369, 285, 115, 372, 381, 26, 357, 206, 6, 42, 355, 379, 318), několik je patrových domů s podstávkou (č. p. 250, 37, 128, 226) i zděných (č. p. 32 – bývalý mlýn, 18, 10). Novodobá zástavba je průměrné hodnoty, Celkově má zástavba běžný charakter bez větší architektonické kvality. V sídle se nachází několik drobných sakrálních památek.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, avšak přibývá novodobých zahrad příměstského charakteru.	+/0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travnaté plochy a drobný parčík na křižovatce. Oplocení převažuje tradiční.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad a náletová zeleň.	+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Rozvoj sídla směřovat mimo CHKO. • Nepokračovat v rozvoji sídla na SV okraji.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.). • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Podporovat ochranu, údržbu a obnovu lidové architektury		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 92: Zastavěné území sídla Kunratice u Cvikova, ortofoto z roku 1953

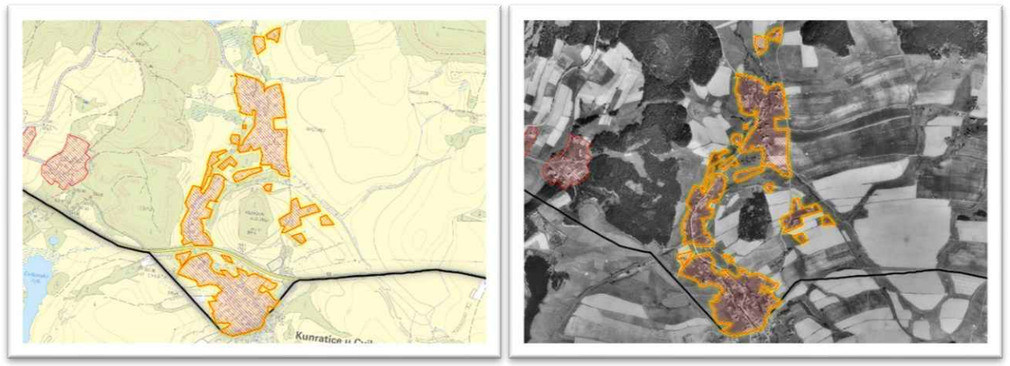

Foto 165: Exteriér zástavby v Kunraticích, pohled z rozcestí Pod Skalní kaplí

Foto 166 a 167: Zástavba podél komunikace a říčky Svitávky

SAMOTA:	**KUNRATICKÉ POLNÍ DOMKY**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**KUNRATICE U CVIKOVA**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KUNRATICE U CVIKOVA**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2E KUNRATICE – MAŘENIČKY**
KATEGORIE:	**A-**

CHARAKTERISTIKA:
Skupina domů rozložených na v zemědělské krajině východně od Kunratic. V roce 1772 stálo na území CHKO cca 20 domů, v roce 1938 cca 22 stavení (dnes pouze dvě), velký podíl s hospodářskými budovami. Jižní část osady leží mimo CHKO. V roce 1886 protnula osadu železnice Svor – Cvikov, dnes ji dělí silnice I/13 (hranice CHKO).

VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
36	10	8	6

LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	-
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Osada leží na nízkém hřbetu mezi dvěma drobnými potoky (levostranný přítok Valchy a levostranný přítok Svitavky) mezi scelenými zemědělskými pozemky. Krajinný rámec tvoří dominanta Jezevčího vrchu, jeho zalesněných svahů a otevřené zemědělské krajiny s minimem nelesní zeleně (pouze břehové porosty drobných toků). Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum a lokální biokoridor. Domky jsou skryté ve vzrostlé zeleni. Domky leží izolovaně v otevřené zemědělské krajině, každý z nich rámovaný vzrostlou zelení. V okolí se nacházejí drobné remízy, zejména na starých zbořeništích, částečně jsou vyvinuté břehové porosty potoků.	+/0
Urbanistická struktura sídla	
Osadu tvoří dva domy izolovaně ve volné krajině. V lokalitě se vyskytuje větší množství zbořenišť zaniklých domů.	+
Zástavba	
Měřítko je tradiční, přízemní domy se sedlovými střechami.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Vzrostlou zeleň tvoří vysokokmeny zahrad.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-.
- Nerozšiřovat zástavbu osady, neobnovovat zaniklé stavby v krajině.
- Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.
- Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-.
- Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, tvarosloví.
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
- Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.)
- Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 93: Zastavěné území samoty, ortofoto z roku 1953

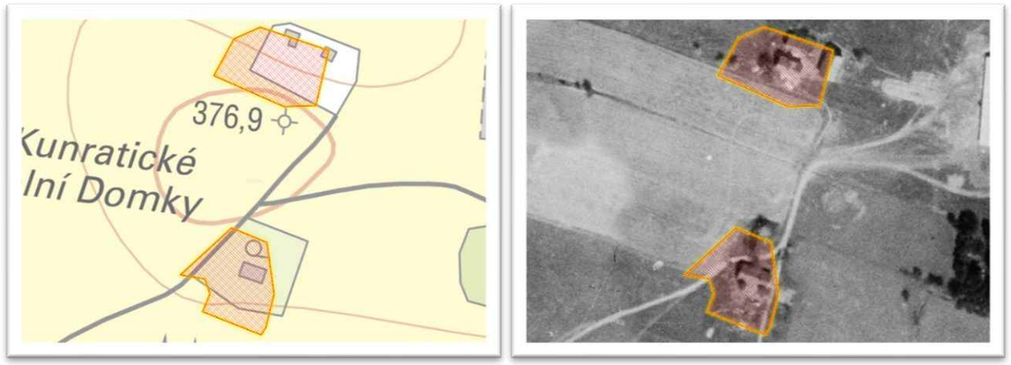

Foto 168: Exteriér samoty Kunratické Polní Domky, pohled od komunikace I/9, v pozadí Jezevčí vrch

SÍDLO:	**MAŘENICE**	
ORP:	**NOVÝ BOR**	
OBEC:	**MAŘENICE**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**MAŘENICE**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KC 2f MAŘENICE**	
KATEGORIE SÍDLA:	**A-**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo vzniklo asi ve 14. století a první písemná zmínka pochází z roku 1372 (ves Marzenicz). Z roku 1547 je doložena sklářská huť na Hutních loukách poblíž Čtyřdomí (po roce 1650 zanikla). Od roku 1687 do začátku 18. století pracovala sklářská huť v Juliovce. V roce 1699 byl na místě staršího dřevěného kostela vystavěn barokní kostel sv. Máří Magdalény. V roce 1704 si majitelka panství nechala na jižním konci vsi postavit lovecký zámeček. Obyvatelé se živili zemědělstvím, řemesly a domácím předením nebo tkaním. V roce 1706 byl postaven Kreibichův mlýn, v roce 1727 Horský mlýn. Škola je poprvé zmiňována v roce 1640, nová škola byla postavena v roce 1860. Obec postihly války a hladomory v 18. století. Po roce 1820 byla v Antonínově údolí vybudována přádelna bavlny, roku 1843 postaven třetí mlýn. Ve válce 1866 byly Mařenice opět poničeny. V roce 1910 otevřeny malé lázně. Po 2. světové válce byli původní němečtí obyvatelé vysídleni. V 60. letech 20. století byla část domů zbourána, část zakoupili rekreanti.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024		**VÝVOJ POČTU OBYVATEL DOMŮ V ROCE 1930 A 2024**	
1018	182	258	210
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 12 MAŘENICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec sídla a jeho okolí tvoří zalesněné svahy Malého Ovčího vrchu, Zámeckého vrchu, Sovího vrchu, Kamenného vrchu, hřebene Jezevčího vrchu. Sídlo leží v mírně zvlněném terénu údolí Svitavky s dominantou Kalvárie na jižním okraji vsi. Na východ od obce je krajina rozmanitější s mozaikou menších pozemků a bohatou nelesní zelení remíz na vyvýšeninách a hřbítcích, doprovodů cest, solitérů a skupin strom. Západní okraj sídla lemují scelené zemědělské pozemky protknuté břehovými porosty vodních toků.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se v krajině výrazně vizuálně neprojevuje díky terénní konfiguraci a bohaté nelesní zeleni. Z dálkových pohledů od západu se uplatňuje dominanta kostela sv. Máří Magdalény a Kalvárie s kaplí. Ze silnice Juliovka – Naděje jsou částečně viditelná humna severní části Mařenic, z objízdné silnice západní humna střední části sídla. Významný výhled na obec s kulisou vzdálenějších vrchů (Luž, Kopřivnice, Kobyla) poskytuje vrch Kalvárie.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného údolí Svitavky, krajinný rámec je lemován vzdálenějšími i blízkými vrcholky a okraji lesních porostů.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí. Dochováno je několik původních usedlostí nad údolní nivou (nebo jejich fragmentů) a liniová zástavba podél Svitavky a paralelních a krátkých kolmých cest. Sídlo je poměrně kompaktní s hustší zástavbou. Zajímavá je pravidelná ulicová zástavba pod Kalvárií. Rušivé jsou halové objekty na východním okraji sídla. Pouze menší podíl staveb byl zbořen.	+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél vodního toku Svitavka a souběžné komunikace ve směru S-J.	+
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku a komunikace, zástavba je poměrně hustá, vzdálenosti mezi objekty nejsou jednotné. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou, méně přízemní zděné domy, je zde významný podíl patrových domů, především roubených s podstávkou, ale i zděných. Část zástavby je novodobě upravena, v severní části se nachází rekreační domky. V sídle je minimum rušivých staveb, spíše doplňkových objektů u obytných domů.	
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků, vyjma hal na východním okraji a některých doplňkových staveb. Převážně přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí je střídána velkým množstvím patrových domů s podstávkou. V historickém centru (mezi kostelem a obecním úřadem) převládá patrová zástavba větších hmot (č. p. 12, 21,17, 177, 173) s dominantou kostela sv. Maří Magdalény. Menšího měřítka je několik prvorepublikových vilek a rekreační domky v severní části.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s minimem rušivých staveb a velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře, hrázděné štíty apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou (př. č. p. 217, 250, 138, 149, 129, 127, 124, 155, 210, 2, 160, 1, 252, 253, 254, 256, 106, 199, 240, 20, 231, 27, 33, 35, 34, 246, 242, 37, 269, 239, 40, 265, 187, 63, 82, 25, 74, 279, 75, 258, 56, 71, 70, 69, 60), bez podstávky (př. č. p. 202, 154, 189, 211, 158, 251, 10, 110, 101, 89, 94, 95, 245, 41, 73), zděných (př. č. p. 257, 162, 6, 247, 43, 44, 198, 48, 81, 46, 205). Výjimečný je velký podíl patrových domů s podstávkou (př. č. p. 143, 139, 136, 150, 147, 200, 131, 130, 121, 119, 186, 117, 3, 7, 51, 18, 102, 173, 100, 243, 175, 28, 36, 78, 57) i zděných (př. č. p. 261, 146, 161, 163, 21, 17, 177, 26, 148). U některých usedlostí jsou dochované stodoly, výjimečná je hrázděná stodola u č. p. 3. Památkově chráněné jsou kostel sv. Máří Magdalény, domy č. p. 27, 28, 136, 150 a pila u Hamru. Novodobá zástavba nepůsobí zásadně rušivě.	+
Negativní jevy	Na východním okraji stojí areál s plechovou halou.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Část zahrad je novodobých s jehličnany a zahradními kultivary. Břehové porosty Svitavky jsou pouze dílčí.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty, Oplocení převažuje tradiční. Kultivované je terasovité prostranství před kostelem. V okolí obecního úřadu je situováno travnaté veřejné prostranství s dominantou sousoší Ukřižování a parkovací plochy.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad a náletová zeleň.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Kultivovat humna, okraje sídla doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení (dle potřeby je možné zástavbu sídla rozčlenit na menší celky)		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.		

• Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Podporovat ochranu, údržbu a obnovu lidové architektury. • Revitalizovat vhodné úseky Svitavky. • Kultivovat areál na východním okraji sídla.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Nedůvodně je vymezena stabilizovaná plocha BV1 na p. p. č. 456, 469/1 (cca 1 ha). Není stanovena intenzita zástavby, případně min. velikost pozemků pro stabilizované plochy. Plocha propojuje zástavbu Juliovky a Mařenic a neponechává proluku pro zajištění migrační prostupnosti krajiny. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 94: Zastavěné území sídla Mařenice, ortofoto z roku 1953

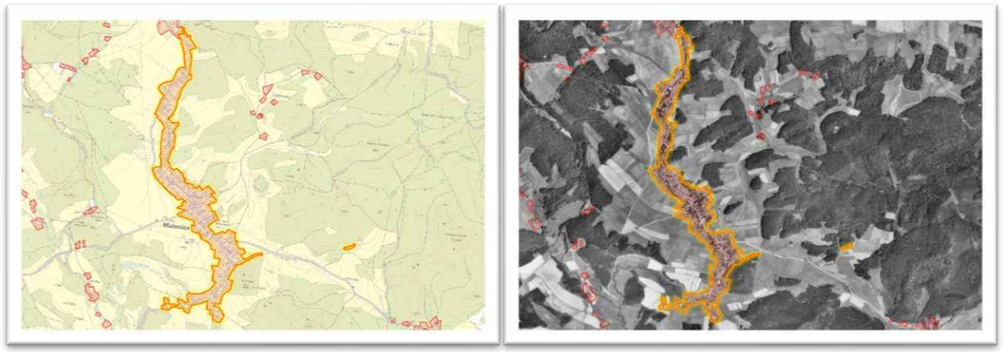

Foto 169: Exteriér sídla Mařenice s dominantou kostela sv. Máří Magdaleny

Foto 170 a 171: Liniová zástavba pod Kalvárií, vícepodlažní dům č. p. 137

SAMOTA:	**NA PILE**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**MAŘENICE**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**MAŘENICE**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2I TRÁVNÍK – NADĚJE**
KATEGORIE:	**B-**

CHARAKTERISTIKA:
V údolí Hamerského potoka leží několik domů mezi silnicí Trávník – Mařenice a Mařeničkami. V roce 1735 byl na Hamerském potoce postaven (Neumannův) mlýn (v roce1927 vyhořel). Kolem 1843 byla nedaleko mlýna postavena niťárna, později přestavěná na niťárnu, v roce 1874 na pilu. V roce 1843 v údolí stálo 7 domů, dnes pět.

VÝVOJ POČTU OBYVATEL VROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ VROCE 1930 A 2024:**	
10-15	6	3	2
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Osada leží v údolí Hamerského potoka, krajinný rámec tvoří mírně zvlněná lesozemědělská krajina. Osada je skrytá ve vzrostlé zeleni. Osada je zasazena do zvlněné lesozemědělské krajiny s maloplošnou strukturou pozemků a dostatkem nelesní zeleně.	+
Urbanistická struktura sídla	
Zástavba je rozmístěna podél místní komunikace ve větších vzdálenostech.	+
Zástavba	
Zástavba je různorodá bez větší architektonické hodnoty – zděné domy, chata, dřevěné kolny. Převládá tradiční měřítko přízemních domů s podkrovím, výjimku tvoří provizorní stavby. Zástavba je různorodá bez větší architektonické hodnoty – převládají zděné domy. Rušivě působí dřevěná provizoria. Nejhodnotnější je dům č. p. 66.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Převládají nálety a břehové porosty potoka, částečně zahrady. Veřejná prostranství – komunikace.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozšiřovat a nezahušťovat zástavbu osady.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Nevhodně je vymezena zastavitelná plocha N1, která nerespektuje rozvolněný charakter osady. Navrhuje se ji redukovat pro plochu pro 1 dům. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 95: Zastavěné území samoty Na Pile, ortofoto z roku 1953

Foto 172: Samota Na Pile, č. p. 66

SAMOTA:	**ČTYŘDOMÍ**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**MAŘENICE**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**MAŘENICE**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2F MAŘENICE**
KATEGORIE SÍDLA:	**A**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Dnes 5 domů. V roce 1843 měla osada 19 domů.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 12 MAŘENICE**
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Osada je rozložena podél drobné vodoteče mezi vrcholy Soví vrch, Kulich a Malý Ovčí vrch. Přírodní hodnoty dotváří 2. zóna CHKO, lokální biocentrum a lokální biokoridor. Domy jsou viditelné pouze z místní komunikace. Osada je harmonicky zasazena do lesozemědělské krajiny v údolí drobné vodoteče, rámované lesními porosty.	+/0
Urbanistická struktura sídla	
Půdorys je rozvolněný s čtyřmi domy rozloženými v údolí ve velkých vzdálenostech.	+
Zástavba	
Zástavba je celkově tradičního rázu. Historické měřítko domů je zachováno. Všechny domy reprezentují lidovou architekturu – přízemní roubený dům bez podstávky č. p. 182, patrový roubený dům s podstávkou a hrázděným patrem č. p. 170, patrový roubený dům č. p. 167, přízemní roubený dům s podstávkou a hrázděným štítem č. p. 215. Lokalitu doplňují 4 zbořeniště.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Zahrady domů. Uplatňuje se zeleň jednotlivých zahrad v krajině, doprovodná zeleň potoka a cesty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozvíjet novou zástavbu. • Neobnovovat zaniklé stavby.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy.	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Zastavitelné plochy nejsou. Do stabilizovaných ploch bydlení jsou nelogicky zařazena tři zbořeniště bez staveb – umožňují výstavbu ve 2. zóně CHKO. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 96: Zastavěná území samoty Čtyřdomí, ortofoto z roku 1953

Foto 173 a 174: Zachovalá samota s opravenými domy lidové architektury (rekreační objekty)

SAMOTA:	**SAMOTY U MAŘENIC**	
ORP:	**NOVÝ BOR**	
OBEC:	**MAŘENICE**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**MAŘENICE**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2f MAŘENICE**	
KATEGORIE SÍDLA:	**B-**	
CHARAKTERISTIKA SAMOTY: V okolí Mařenic leží několik izolovaných samot – Sluneční lázně, pod Botou, pod Zámeckým vrchem.		
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec a obraz v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Samota Sluneční lázně leží v malém sedle výběžku Kamenného vrchu a pod ním, rámec tvoří především lesní porosty, částečně zemědělské pozemky menších výměr. Samota pod Botou leží na úpatí vrchu Bota na okraji rašeliniště Mařeničky v lesozemědělské krajině. Samota pod Zámeckým vrchem leží na jižním úpatí Malého Ovčího vrchu v luční enklávě rámované lesy. Přírodní hodnotu samot dotváří navazující 2. zóna CHKO, lokální biocentra a biokoridory.	+
Vizuální projev v krajině	Samota Sluneční lázně je viditelná z jihu ze silnice z Mařenic do Juliovky. Samota Za kopcem je viditelná z bezprostředního okolí. Samota pod Zámeckým vrchem je viditelná ze silničky z okolí kaple u Mařenic.	+
Zasazení sídla do krajiny	Samota Sluneční lázně je zasazena do svahu Kamenného vrchu podél místní komunikace. Samota pod Botou leží při místní cestě v mělkém údolí na okraji rašeliniště Mařeničky. Samota pod Zámeckým vrchem je zasazena izolovaně do svahu Malého Ovčího vrchu.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Samotu Sluneční lázně tvoří několik domů podél místní komunikace a velké zbořeniště rekreačního areálu. Samotu pod Botou tvoří jeden dům. Samota pod Zámeckým vrchem je usedlost s hospodářským objektem.	+/0
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Zástavba samoty Sluneční lázně je tradičního rázu v měřítku, hmotě, tvaru, proporcích i tvarosloví. Samotu pod Botou tvoří jeden dům. Samota pod Zámeckým vrchem je usedlost s hospodářským objektem.	+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, jedná se o přízemní domy s podkrovím obvyklé velikosti.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Zástavba respektuje tradiční měřítko, hmoty, tvary a proporce. Některé domy vykazují znaky lidové architektury – přízemní roubený s podstávkou (č. p. 267, 185).	+
Negativní jevy	Brownfield – zbořeniště rekreačního areálu (budovy bez architektonické kvality v demoličním stavu).	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Vzrostlou zeleň tvoří především ovocné vysokokmeny zahrad a náletová zeleň.	+/0
Nezastavěné plochy	Neuplatňují se.	0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Neuplatňuje se, tvoří ji zahrady domů.	0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozšiřovat zástavbu samot. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Neumisťovat technické dominanty
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Kultivovat areál brownfieldu.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Zastavitelné plochy nejsou. Pro plochu přestavby je stanoveno zpracování územní studie pro 4 hlavní objekty – navrhuje se stanovit obsah územní studie (nepravidelné uspořádání zástavby, větší pozemky, tradiční charakter zástavby a oplocení, minimum zpevněných ploch). V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 97: Zastavěné území Samot u Mařenic, ortofoto z roku 1953

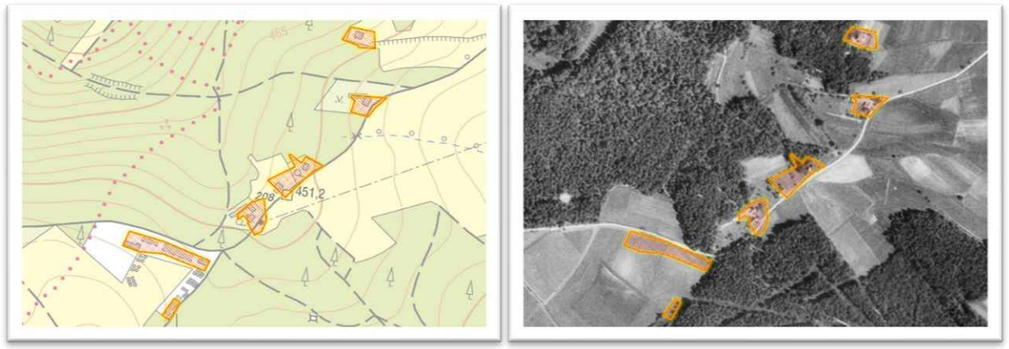

Foto 175 a 176: Samota Pod Botou

SÍDLO:	MAŘENIČKY		
ORP	NOVÝ BOR		
OBEC:	MAŘENICE		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	MAŘENIČKY		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 2e KUNRATICE – MAŘENIČKY		
KATEGORIE SÍDLA:	A		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo vzniklo ve 14. století. V 16. století zde vznikl mlýn, v roce 1735 vybudován další mlýn (později Neumannův). Obyvatelé se živili zemědělstvím, řemesly a domácím předením a tkaním. V roce 1768 postavena obecní kaple. Před rokem 1843 vznikla niťárna, později přeměněná na pilu, v roce 1862 další niťárna, později šrotovací mlýn, česárna bavlněné příze, brusírna skla. Tyto provozy i Neumannův mlýn zanikly před 2. světovou válkou. Po 2. světové válce bylo německé obyvatelstvo vysídleno a řada domů včetně kaple byla zbořena.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
212	36	68	33
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 13 MAŘENIČKY**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Osada leží v ploché údolní nivě Svitavky a jejích drobných přítoků. Ploché údolí vyplňují mokřady a Rašeliniště Mařeničky. Krajinný rámec tvoří mírně zvlněná zemědělská krajina s bohatou nelesní zelení, mezi nižšími vrcholky (kóty 402 m, 404 m, 408 m, Bota)		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se v krajině vizuálně neprojevuje díky terénní konfiguraci a bohaté nelesní zeleni.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do mělké nivy a prostoupeno bohatou nelesní zelení.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je založeno na principu údolní lánové vsi v údolí Svitavky a nad její plochou nivou. Velké usedlosti byly rozloženy ve větších odstupech výše nad nivou, s velkými pozemky, údolní poloha byla postupně zastavěna drobnější domkářkou a chalupnickou zástavbou s drobnějšími pozemky. Velký podíl domů původního sídla se nedochoval.		+
Urbanistická osa	Není vyvinutá, sídlo je velmi drobné.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby respektuje historický půdorys, domy jsou převážně dobře dochované v měřítku, tvaru, proporcích i celkovém výrazu.		+
Měřítko zástavby	Měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků (některé doplňkové stavby). Větší usedlosti jsou dvoupodlažní (př. č. p. 5, 6, 11, 17, 36), i některé další domy (př. č. p. 48, 67). Podél potoka převládají přízemní roubené domy s podstávkou.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s minimem rušivých staveb. Vyskytují se usedlosti s patrovými zděnými domy (č. p. 5, 6, 11, 17), patrové roubené domy (př. č. p. 48, 67), přízemní roubené domy (př. č. p. 2, 8, 12, 18, 15, 41, 43, 44, 70, 82), dochovaná patrová hájovna č. p. 66.		+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Bohatý doprovod zeleně má tok Svitavka. Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů a náletové zeleně.		+

Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty, mokřad. Neudržované veřejné prostranství se nachází na křižovatce (přístřešek, kontejnery na tříděný odpad).	0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo nemá jasně definovaný okraj, zeleň z krajiny prostupuje do jeho interiéru.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu).
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.). • Revitalizovat vhodné úseky Svitavky.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Nevhodné je průběžné propojení zastavitelnou plochou N1 pro 1 rodinný dům (v ploše leží pozemky dvou zaniklých izolovaných domů). Je nezbytné neoplocovat celou plochu a zajistit migrační prostupnost krajinou. Pro zastavitelné plochy N2, N3 (1,58 ha) a N4 je v ÚP stanovena povinnost zpracování územní studie, ve které bude navržen koeficient zastavitelnosti. V územních studiích je nezbytné dále řešit uspořádání a charakter nadzemních staveb včetně zpevněných ploch, terénních úprav, zeleně v souladu s tradičním charakterem sídla. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 98: Zastavěné území sídla Mařeničky, ortofoto z roku 1953

Foto 177 a 178: Patrový roubený dům č. p. 48 a hrázděný dům

SAMOTA	**ANTONÍNOVO ÚDOLÍ**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**MAŘENICE**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**MAŘENICE**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2I TRÁVNÍK – NADĚJE**
KATEGORIE SÍDLA:	**C+**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Antonínovo údolí je samota, nazvaná podle kapličky sv. Antonína vytesané ve skále. V roce 1824 byla nedaleko vystavěna přádelna bavlny, po roce 1878 přebudována na strojní zámečnictví. Po roce 1924 zde byl azylový dům pro chudé po roce 1945 domov důchodců a do roku 2015 ústav pro mentálně postižené.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**-**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**-**
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Krajinný rámec tvoří souvislé lesní porosty a travnaté plochy. Přírodní hodnoty dotváří lokální biocentrum a neregionální biokoridor. Vizuálně se neuplatňuje. Samota leží v ploché části údolí Hamerského potoka, v luční enklávě obklopené lesem.	+
Urbanistická struktura sídla	
Samotu tvoří dva historické objekty bývalé továrny a ČOV.	+/0
Zástavba	
Objekt č. p. 204 je zděný dvoupodlažní, tradičního rázu, objekt č. p. 241, třípodlažní, výrobního charakteru. Odpovídá funkčnímu využití. Obě budovy jsou zrekonstruovány se zachováním historického rázu.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Zahrada a doprovodná zeleň Hamerského potoka. Nezastavěné plochy tvoří zahrada, komunikace a travnaté plochy a Mařenické jezírko. Neuplatňuje se, tvoří ji lesní porosty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Nerozšiřovat zástavbu území, umožnit pouze dostavbu objektů tradičních rázu, hmotově podřízených stávajících objektů. • Zachovat luční charakter enklávy, nezalesňovat, udržovat louky.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Zachovat stávající charakter objektů (hmota, tvar, proporce, barevnost, tvarosloví), nezvětšovat hmotu. • Novostavby pouze jako doplňkové, podřízené dominantním stavbám hlavním. • Zachovat tradiční oplocení, tradiční terénní úpravy, nerozšiřovat zpevněné plochy.	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy v ÚP nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 99: Zastavěné území části Antonínovo údolí, ortofoto z roku 1953

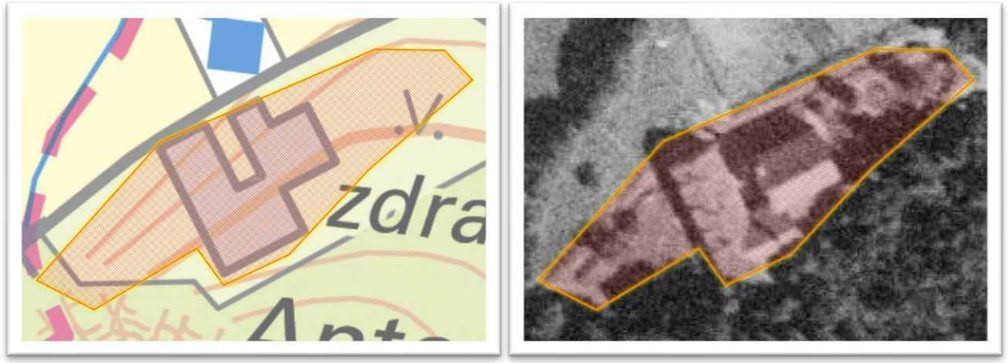

Foto 179 a 180: Zrekonstruovaný objekt č. p. 241 a č. p. 204

SAMOTA:	**SAMOTY U MAŘENIČEK**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**MAŘENICE**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**MAŘENIČKY**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2e KUNRATICE – MAŘENIČKY**
KATEGORIE SÍDLA:	**B+**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V okolí Mařeniček leží několik izolovaných samot. Třídomí leží u staré cesty z Kunratic u Cvikova do Mařenic. Dříve zde stálo 7 domů a kaple sv. Prokopa. Dnešní Rebekovy Samoty jsou původní součástí Třídomí. Samota U Bendů a Kunratice u Cvikova č. p. 253 byla součástí osady Rybniční domky, pojmenovaných podle vypuštěného rybníka.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 12 MAŘENICE**
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Širší krajinný rámec tvoří zalesněné svahy Zeleného vrchu a Jeleního vrchu, bezprostřední okolí je lesozemědělská krajina s rybníky v údolí Svitavky. Samoty se vizuálně projevují pouze z bezprostřední blízkosti. Samoty leží izolovaně v krajině U Bendů a č. p. 253 na břehu Horního rybníka, každá obklopena vzrostlou nelesní zelení, Rebekovy Samoty na okraji lesa a Třídomí uvnitř lesní enklávy.	+
Urbanistická struktura sídla	
Osadu tvoří izolované samoty. U Bendů – dům se stodolou. Č. p. 253 – jeden dům. Rebekovy samoty – dům zřetelné jsou základy zbořeniště. Třídomí: dům a několik nesourodých doplňkových staveb.	+/0
Zástavba	
Obytné domy jsou převážně tradičního rázu ve hmotě, tvaru, proporcích, částečně i tvarosloví. V Rebekových Samotách a v Třídomí se nacházejí rušivé doplňkové stavby. Měřítko zástavby je tradiční, domy jsou přízemní s podkrovím. Domy jsou dochované převážně v tradičním charakteru. Dům č. p. 253 je roubenou lidovou architekturou.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Uplatňují se tradiční zahrady a náletová zeleň. Nezastavěné plochy tvoří pouze zahrady.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozšiřovat zástavbu v samotách. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Neumisťovat technické dominanty	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Zastavitelné plochy nejsou. V ÚP Mařenice je nesprávně vymezena stabilizovaná plocha pro bydlení na místě zbořeniště (p. p. č. 75/3) – navrhuje se vypustit. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 100: Zastavěná území samot u Mařeniček, ortofoto z roku 1953

Foto 181 a 182. Roubený dům u Horního rybníka, pohled na samotu u Třídomí

SÍDLO:	**DOLNÍ SVĚTLÁ**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**MAŘENICE**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOLNÍ SVĚTLÁ POD LUŽÍ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2h HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ**
KATEGORIE SÍDLA:	**A**

CHARAKTERISTIKA SÍDLA:

Osada patrně vznikla ve 14. století na místě lesa, vyklučeného skláři. Stopy po činnosti sklářských hutí (činné kolem roku 1300), byly nalezeny v okolí domů č. p. 120, 136, dále na Brazilce nebo v sedle pod Kamenným vrchem. Původní název Lichtenwald označuje světlý vykácený les. Poprvé se Dolní a Horní Světlá písemně připomínají v roce 1391. Roku 1560 doložen obilní mlýn a pila. V roce 1706 byl postaven uprostřed obce další mlýn a roku 1735 třetí mlýn na jižním konci vsi. Obyvatelé se živili zemědělstvím, prací v lese a obchodem se dřevem, řemesly a domácím předením nebo tkaním. V roce 1825 byla postavena škola. Do roku měla ves vlastní rychtu. Kaple byla postavena v roce 1836. V letech 1855-1860 zde vzniklo několik niťáren bavlněné příze (zanikly do roku 1874), později zde pracovaly niťárny, česárny bavlněné příze a barvírna. Hřbitov byl založen v roce 1886. Mlýn č. p. 161 byl přeměněn na brusírnu mramoru. Koncem 19. století se ves stala oblíbeným letoviskem. Svahy pod Luží byly již na začátku 20. století využívány k lyžování (sjezdovka Na Třináctce). Po 2. světové válce byli němečtí obyvatelé vysídleni. V roce 1954 bylo podél státní hranice zřízeno hraniční pásmo a domy v něm byly zbořeny. Škola se z č. p. 144 přestěhovala do bývalé celnice. Hřbitov byl zničen v roce 1962.

VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
681	65	168	107

LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 17 DOLNÍ SVĚTLÁ**

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží ve svažitém údolí Svitavky, je rámováno ze západu částečně zalesněnými svahy pod Horní Světlou a loukami s nelesní zelení, ze severu horizontem Krkavčích kamenů s okraji lesních porostů, z východu hřebenem Plešivce a svahy s loukami, remízy a liniovou zelení, z jihu přechází do osady Juliovka.	+
Vizuální projev v krajině	Část sídla je viditelná z vrcholu Luže. Dílčí okraje sídla se pohledově uplatňují z vyšších odlesněných poloh (okraje lesa, vyvýšeniny v loukách).	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do svažitého údolí Svitavky s travními porosty střídanými bohatou nelesní zelení, která částečně umožňuje daleké i blízké výhledy.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí s lineární zástavbou a s pozemky kolmo na vodní tok a hlavní komunikaci, zasazenou do svažitého terénu. Větší usedlosti byly rozloženy v pravidelných odstupech na velkých pozemcích výše nad potokem, část těchto domů, případně jejich fragmenty, je dochována. V údolní poloze leží podél Svitavky a komunikace drobnější zástavba na menších pozemcích. Hustota zástavby je různá. Sídlo nemá historické centrum. Severně a východně od stávající zástavby leží lokality zaniklé zástavby.	+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél Svitavky ve směru S-J.	+
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku a komunikace, hustota zástavby je nejednotná, vzdálenosti mezi objekty nejsou stejné. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou, méně přízemní zděné domy, je zde významný podíl patrových domů, především roubených s podstávkou, ale i zděných. Orientace domů je převážně hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a komunikací, výjimečně kolmo. Část zástavby tvoří rekreační domky a chaty na původních stavebních pozemcích.	+
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků. Převažuje přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí, která je střídána patrovými domy s podstávkou. Větší hmotu má budova celnice č. p. 133 a penzion Maxmilián. Menšího měřítka je několik rekreačních domků.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s minimem rušivých staveb a velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (př. č. p. 18, 15, 4, 5, 6, 7, 8, 121, 12, 120, 16, 17, 109, 164, 154, 19, 103, 52, 74, 102, 34, 94, 96, 138, 97, 172, 105, 106, 158, 167, 122, 123, 39, 40, 81, 171, 131, 2, 129, 19, 116, 36, 152), i zděných (př. č. p. 169, 89). Významný je podíl patrových domů s podstávkou (př. č. p. 1, 14, 9, 25, 32, 93, 160, 37, 42, 91, 43, 46, 83, 79, 161) i zděných (př. č. p. 144, 35, 51). Architektonicky zajímavý je objekt celnice. Škola č. p. 144 je přestavěna. Na severním okraji sídla stojí kaple. Novodobá zástavba nepůsobí zásadně rušivě, převážně respektuje tradiční tvary a proporce. V izolované poloze leží zbořeniště bývalého kravína (pohledově neexponované).	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, část je vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Část zahrad je novodobých s jehličnany a zahradními kultivary. Částečně vyvinuté jsou břehové porosty Svitavky.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty, parkovací plochy. Oplocení převažuje tradiční.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad a částečně náletová zeleň.	+/0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A.
- Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí.
- Neobnovovat zaniklé stavby mimo stávající obvod sídla.
- Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu).

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A.
- Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
- Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)
- Revitalizovat vhodné úseky Svitavky.

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

V ÚP je nedůvodně vymezeno několik stabilizovaných ploch – smíšené obytné (p. p. č. 1054, 1056/2, 1065/3, 1066/3, 517/4, 992, 990, 608/7, 1009, 1204, 1206, 1201/1, 1215/8, st. p. č. 276, 140/2, mimo současnou strukturu zástavby, zejména pak p. p. č. 1457, 1456, 1484, 1485, tedy lesní pozemky (na místech bývalých staveb) uvnitř souvislých lesních porostů. Navrhuje se tyto stabilizované plochy bydlení změnit na nezastavitelné. V ÚP je navržena nedůvodně rozsáhlá plocha přestavby D7 (2,29 ha) pro zemědělskou výrobu – agroturistiku mimo tradiční strukturu zástavby. Navrhuje se plochu redukovat. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 101: Zastavěné území sídla Dolní Světlá, ortofoto z roku 1953

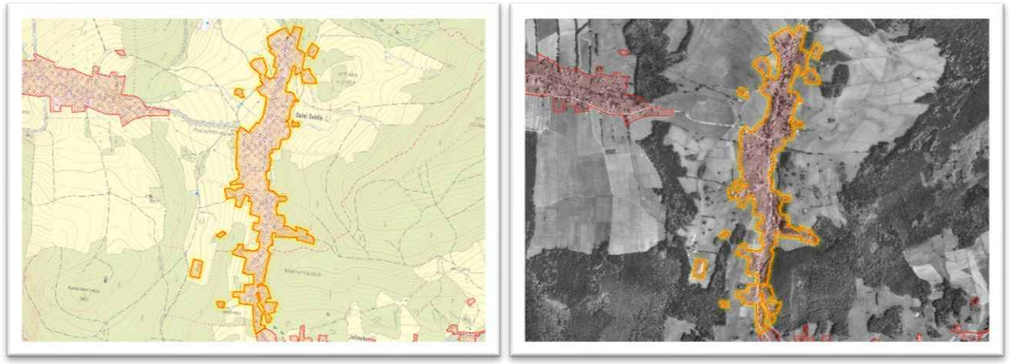

Foto 183: Exteriér sídla Dolní Světlá z komunikace na Horní Světlou

Foto 184 a 185: Střed obce s kapličkou a školou, patrový dům s podstávkou

SÍDLO:	HORNÍ SVĚTLÁ		
ORP:	NOVÝ BOR		
OBEC:	MAŘENICE		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	HORNÍ SVĚTLÁ POD LUŽÍ		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 2h HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ		
KATEGORIE SÍDLA:	A		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Osada patrně vznikla při kolonizaci českého pohraničí ve 14. století na místě lesa, vyklučeného středověkými skláři. Kolem roku 1300 pracovala sklářská huť nad přehradou Naděje a další huť pravděpodobně v dolní části obce. Původní název Lichtenwald označuje světlý vykácený les. Poprvé se Dolní a Horní Světlá písemně připomínají v roce 1391, kdy byl součástí milštejnského panství, od roku 1532 pak patřily k zákupskému panství. Za husitských válek roku 1426 byla údajně zcela vypálená a roku 1680 téměř vymřela na mor. Do roku 1850 měla vlastní rychtu. Před rokem 1836 byla uprostřed vsi postavena kamenná kaple (roku 1949 zbořena). V roce 1841 byla postavena škola. Hřbitov byl založen kolem roku 1886 (roku 1962 srovnán se zemí). Obyvatelé se živili zemědělstvím, prací v lese a obchodem se dřevem, řemesly, domácím předením nebo tkaním, později výrobou rohoží z dřevěných proužků. Koncem 19. století se ves stala oblíbeným letoviskem. Od 20. let 20. století byly zdejší svahy využívány k lyžování. V letech 1937–1938 byla budována linie opevnění. V roce 1938 byla přepadena česká celnice na Wache. Po 2. světové válce byli němečtí obyvatelé vysídleni. Mnoho domů zůstalo opuštěných a asi 25 z nich bylo během 50. a 60. let zbořeno.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
518	34	137	98
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 16 HORNÍ SVĚTLÁ**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží ve svažitém údolí pravostranného přítoku Svitavky, je rámováno ze severozápadu zalesněnými svahy hřebenu Čihadla a Kopřivnice, z jihu zalesněným Kamenným vrchem a loukami pod ním, z východu lesy nad Dolní Světlou. Jedná se o harmonickou mírně zvlněnou krajinu s fragmenty výjimečně zachovalé historické plužiny (meze, doprovodná zeleň). Přírodní hodnotu dotvářejí lokální biocentra a regionální biokoridor.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je částečně viditelné z vrcholu Luže. Dílčí okraje sídla se pohledově uplatňují z vyšších odlesněných poloh (okraje lesa, vyvýšeniny v loukách).		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do svažitého údolí pravostranného přítoku Svitavky s travními porosty a dochovanou historickou plužinou členěnou nelesní zelení.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí s lineární zástavbou a s pozemky kolmo na vodní tok a hlavní komunikaci, zasazenou do svažitého terénu, stoupajícího od východu k západu. Větší usedlosti byly rozloženy v pravidelných odstupech na velkých pozemcích dále od potoka, část těchto domů, případně jejich fragmenty, je dochována. Uvnitř sídla podél potoka a komunikace byla zástavba postupně doplněna a zahuštěna, pozemky jsou menší. Hustota zástavby je různá, od údolní části k okrajům se snižuje. Sídlo nemá historické centrum.		+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél vodního toku ve směru Z-V.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je výrazně lineární podél vodního toku a komunikace, vzdálenosti mezi objekty nejsou stejné stejně jako velikost pozemků. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní, ojedinělé jsou patrové domy s podstávkou. Část zástavby je novodobě upravena nebo přestavěna, především na rekreační domky. V sídle je minimum rušivých staveb, spíše doplňkových objektů u obytných domů.		+

Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků. Převažuje přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí. Větší hmoty mají ojedinělé patrové domy a penzion Česká chalupa. Menšího měřítka je několik rekreačních domků.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovala se převážně přízemní roubená zástavba s podstávkou i bez ní (č. p. 3, 8, 9, 10, 11, 71, 69,70, 128, 116, 12, 13, 16, 65, 66, 62, 107, 111, 59, 68, 57, 54, 52, 26, 27, 28, 29, 31, 35, 45, 44, 144, 38, 140, 139, 134, 106, 15, 18, 1, 118, 119, 61, 21, 25, 32, 48, č. p. 16), několik přízemních zděných domů (č. p. 33, 39, 40, č. p. 2) a ojediněle Patrové domy s podstávkou (č. p. 20, 86). Část domů byla novodobě upravena nebo přestavěna na běžné rekreační domky při zachování základního měřítka, hmoty, tvaru a proporcí, avšak bez architektonické hodnoty. Typická je hasičská zbrojnice č. p. 7.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty, Oplocení převažuje tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad, navazující meze plužiny se vzrostlými stromy a náletová zeleň.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla, zejména v západní (horní) části). • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit vhodné proluky (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Kultivovat humna, okraje sídla doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
V ÚP je nedůvodně vymezeno několik stabilizovaných ploch st. p. č. 88/2, 90, p. p. č. 209, 192/3, 355/3, 355/2, 427/2. Zastavitelné plochy H4, H5, H7, H8 jsou vymezeny velkoryse s koeficienty zastavitelnosti umožňujícími výrazný stavební rozvoj – navrhuje se redukovat plochy nebo snížit koeficienty zastavitelnosti. Rozsáhlé stabilizované plochy NSzp umožňují využití, které může být v rozporu s ochranou krajinného rázu v pohledově exponované poloze. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 102: Zastavěné území sídla Horní Světlá, ortofoto z roku 1953

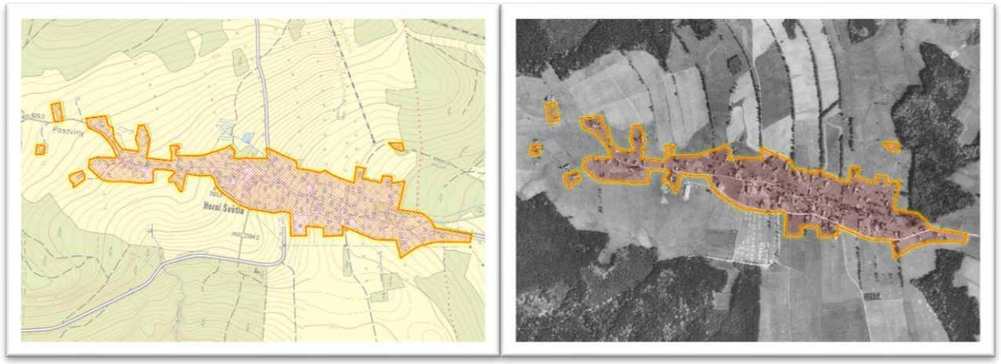

Foto 186 a 187: Uspořádání zástavby podél komunikace, hostinec Lužanka

Foto 188 a 189: Typický dům s břidlicovým štítem a roubená stavba č. 9

SÍDLO (OSADA):	**MYSLIVNY**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**MAŘENICE**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**HORNÍ SVĚTLÁ POD LUŽÍ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2h HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ**
KATEGORIE SÍDLA:	**A**

CHARAKTERISTIKA SÍDLA:
Sídlo patrně vzniklo jako osada dřevařů a lovců kolem výstavné hájovny. Kolem roku 1880 tu stálo 23 domů, na konci 19. století se osada stala oblíbeným letoviskem s horským hostincem U Luže. Původně se jmenovala Jägerdörfel. Od roku 1924 fungovala u sjezdovky Na třináctce chata německého spolku Přátelé přírody. Po 2. světové válce zůstaly Myslivny téměř neobydlené, dnes jsou rekreační osadou.

VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
40	8	20	15

LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 15 MYSLIVNY**

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží na úbočí Luže a tvoří enklávu těsně obklopenou lesními porosty. Přírodní kvality krajinného rámce jsou prezentovány regionálním biocentrem Brazilka a regionálním biokoridorem severně od osady.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se vizuálně v krajině neuplatňuje, je uzavřené v lesních porostech.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno na úpatí Luže a rámováno okraji lesních porostů.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je utvořeno původní hájovnou, navazující ulicovou strukturou a několika domy v nepravidelném uspořádání na východním okraji. Sídlo nemá historické centrum.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je výrazně lineární podél hlavní ulice s nepravidelnou strukturou na východním okraji a výrazným solitérem hájovny na západě. Pozemky jsou převážně obdobné, vzdálenosti domů pravidelné. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní. Charakterem vyniká patrový penzion s podstávkou Pod Luží a patrová zděná hájovna s valbovou střechou a hospodářským objektem. V sídle je minimum rušivých staveb, spíše doplňkových objektů nebo přístaveb.	+
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez rušivých prvků. Převažuje přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí. Větší hmoty – dominanty při příjezdu od Horní Světlé představují penzion Pod Luží a bývalá hájovna.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovala se přízemní roubená zástavba s podstávkou i bez ní (např. č. p. 83, 76, 82, 77, 81, 78, 80, 79), kvalitní je původní patrový dům s podstávkou č. p. 75 (penzion Pod Luží) a základní hmota, tvar a proporce bývalé hájovny.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Vyskytují se částečně tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, částečně novodobé zahrady s jehličnany a zahradními kultivary. Část zeleně tvoří vzrostlé neovocné stromy a nálety.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty, velké parkoviště a veřejné prostranství s lavičkami a dětským hřištěm. Pozemky většinou bez oplocení, případně převážně tradiční ploty.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo je bezprostředně rámováno lesním porostem.	0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A.
- Nerozšiřovat zástavbu.
- Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, případně i jinde v souladu s charakterem půdorysu). Případný rozvoj sídla směřovat do pohledově neexponovaných a přírodně méně hodnotných částí.
- Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.
- Kultivovat humna, okraje sídla doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A.
- Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
- Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)
- Kultivovat zpevněné parkovací plochy na jihozápadním okraji.

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Zastavitelné plochy nejsou. Nedůvodně je vymezena stabilizovaná ploch pro bydlení na místě zbořeniště ppč.136/1. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 103: Zastavěné území části sídla Myslivny, ortofoto z roku 1953

Foto 190: Ulicová struktura zástavby

SÍDLO:	**KROMPACH**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**KROMPACH**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KROMPACH**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2G KROMPACH**		
KATEGORIE SÍDLA:	**A**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Vesnice byla založena pravděpodobně kolem poloviny 14. století při kolonizaci pohraničí, poprvé je písemně zmíněna roku 1391 jako ves s mlýny. Před rokem 1547 je doložena sklárna na tzv. Hutních loukách u cesty z Krompachu přes Čtyřdomí do Mařenic (přesná poloha není známá, pracovala do roku 1675). V centru vsi stál od 16. století tzv. zámek (sídlo hospodářské správy zákupského panství), vedle byl v roce 1754 postaven panský pivovar a vinopalna. Obyvatelé se živili nevýnosným zemědělství, prací v lese, domácím předením a tkaním a řemesly. Obec postihla jak třicetiletá válka, tak války v 18. a 19. století (na Valech byly vykopány šance). V letech 1772-1774 byl v obci postaven kostel 14 svatých pomocníků. V roce 1826 byla u kostela vystavěna nová škola. V 2. polovině 19. století se Krompach stal oblíbeným letoviskem, vznikaly nové hostince. V roce 1921 byla postavena silnice do Heřmanic. Po 2. světové válce byla většina německých obyvatel vysídlena. V polovině 50. let bylo podél státní hranice zřízeno zakázané hraniční pásmo a všechny domy v něm byly zbořeny. Bouraly se i neobydlené domy uvnitř vesnice. Po roce 1990 byl opět otevřen hraniční přechod z Krompachu přes Valy do Jonsdorfu.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
689	160	173	118
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 02 KROMPACH**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 11 VALY – KROMPACH**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v mírně zvlněném terénu údolí Krompašského potoka, je rámováno zalesněnými vrcholy Kulich, Ovčí vrch, Jánské kameny, Plešivec a zemědělskou krajinou s dostatkem nelesní zeleně v podobě remízů, doprovodů cest, solitérů a skupin zeleně.	+	
Vizuální projev v krajině	Významný pohled na střední část sídla je ze západního vrcholu Hvozdu. Dílčí okraje sídla se pohledově uplatňují z vyšších odlesněných poloh (okraje lesa, vyvýšeniny v loukách).	+	
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného terénu údolí Krompašského potoka se zemědělskými pozemky a dostatkem nelesní zeleně, která však umožňuje daleké výhledy.	+	
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí s lineární zástavbou a pozemky kolmo na vodní tok a komunikaci, zasazenou do zvlněného terénu. Větší usedlosti byly rozloženy v pravidelných odstupech na velkých pozemcích výše nad potokem, část těchto domů, případně jejich fragmenty, je dochována. V údolní poloze leží podél komunikace a částečně v rozptylu drobnější zástavba na menších pozemcích. Hustota zástavby je větší poblíž centra, v ostatních částech sídla jsou odstupy domů různé. Historické centrum s kostelem, zámkem a „tvrzí“ je kompaktní s většími hmotami objektů.	+	
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél Krompašského potoka ve směru Z-V, resp. Juliovka – Krompach.	+	
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku a komunikace, hustota zástavby je nejednotná, vzdálenosti mezi objekty nejsou stejné. Historické centrum tvoří výrazné hmoty zámku a kostela, doplněné „tvrzí“, bývalou školou a v minulosti farou a hostincem U Města Žitavy. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní, významný je podíl patrových domů, především roubených s podstávkou, ale i zděných. Část zástavby je novodobě upravena nebo přestavěna,	+	

	především na rekreační domky. V sídle je minimum rušivých staveb, spíše doplňkových objektů u obytných domů.	
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků. Převážně přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí je střídána patrovými domy s podstávkou. V historickém převládá patrová zástavba větších hmot (zámek, kostel, „tvrz“, bývalá škola. Menšího měřítka jsou rekreační domky.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s minimem rušivých staveb a velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (č. p. 80, 75, 149, 73, 89, 70, 94, 104, 53, 5, 14, 18, 17, 122, 35, 200, 90, 97, 100, 63, 101, 102, 154, 57, 111, 54, č. p. 30). Významný je podíl patrových domů s podstávkou (č. p. 147, 98, 103, 59, 162, 213, 143, 74, 126, 10, 25) i zděných (č. p. 170, 109, 55, 48, 176). Památkově chráněné jsou kostel Čtrnácti svatých pomocníků, zámek č. p. 47, dům č. p. 126, sloup Ecce Homo a boží muka. Novodobá zástavba nepůsobí zásadně rušivě, převážně respektuje tradiční tvary a proporce.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Břehové porosty Krompašského potoka jsou pouze dílčí. Specifické jsou mimořádně hodnotné vzrostlé javory a památné tisy.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty, parkovací plochy. Oplocení převažuje tradiční. V centru obce se nachází dvě parkově upravené plochy s lavičkami	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad a náletová zeleň.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu).		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
V ÚP je nedůvodně vymezeno několik stabilizovaných ploch – smíšené obytné na okraji sídla (p. p. č. 1176/1, 1202. Navrhuje se vypustit, případně řešit intenzitu zástavby. Nevhodně, mimo historickou strukturu, je vymezena zastavitelná plocha SO17 (0,35 ha). Navrhuje se zmenšit pro 1 objekt, řešit intenzitu zástavby. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 104: Zastavěná část sídla Krompach, ortofoto z roku 1953

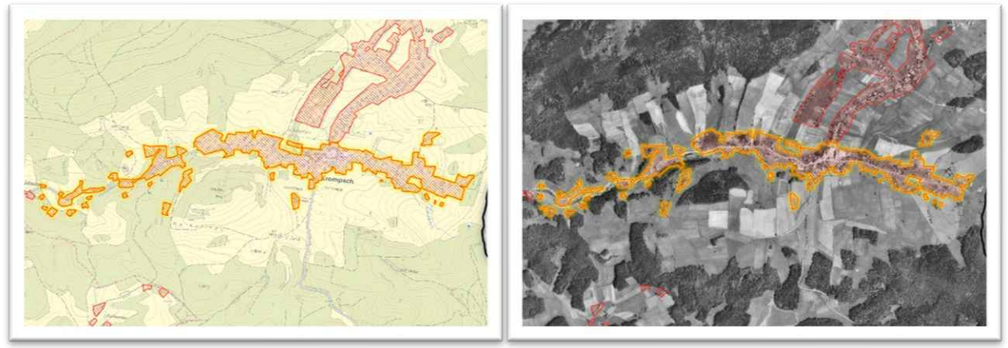

Foto 191: Exteriér sídla Krompach z vyhlídky Valy

Foto 192, 193, 194, 195: Tvrz Valy v rekonstrukci, dětský domov a zámek, patrový dům a dům s podstávkou

SÍDLO:	**VALY**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**KROMPACH**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KROMPACH**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2g KROMPACH**		
KATEGORIE SÍDLA:	**A**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo vzniklo v 18. století na rozparcelovaných pozemcích krompašského poplužního dvora při cestě z Krompachu do Jonsdorfu. Název pochází z roku 1790, kdy zde byly vybudovány šance. Obyvatelé se živili především domácím předením a tkaním. V roce 1800 byla na SV okraji sídla postavena kaple Navštívení Panny Marie, po 2. světové válce byla zbořena. V letech 2017-2020 postavil majitel pozemku na jejím místě novou kapli, vysvěcenou v roce 2021.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
504	39	130	101
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 02 KROMPACH**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 11 VALY – KROMPACH**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v hřebenové poloze mezi vrchem Plešivec a sedlem Hain, v mírně zvlněném terénu drobných přítoků Krompašského potoka, je rámováno zalesněnými vrcholy Plešivec, kóta 536 m a Jánské kameny, a zemědělskou krajinou s dostatkem nelesní zeleně v podobě remízů, doprovodů cest, solitérů a skupin zeleně a okraji souvislých lesních porostů.		+
Vizuální projev v krajině	Významný pohled na sídlo je ze západního vrcholu Hvozdu, je odsud patrné zasazení sídla do krajinného rámce a urbanistická struktura zástavby prolínané nelesní zelení. Dílčí okraje sídla se pohledově uplatňují z vyšších odlesněných poloh (okraje lesa, vyvýšeniny v loukách).		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného terénu hřebenové polohy se zemědělskými pozemky a dostatkem nelesní zeleně, která však umožňuje daleké výhledy.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je mladším ulicovým založením na pozemcích bývalého poplužního dvora, parcelované podél jedné hlavní (starší) a dvou paralelních komunikací, s kolmými propojeními. Zástavba je výrazně lineární s pravidelnými odstupy a převážně stejně velkými pozemky, s několika většími usedlostmi a hostinci. V minulosti existovalo několik stavení s velkými pozemky mimo tuto strukturu, ale zanikly po roce 1945, stejně jako zástavba při státní hranici a v některých prolukách.		+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél hlavní ulice ve směru S-J.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél tří paralelních ulic a kolmých spojek, v severní části stálo několik izolovaných stavení. Bez historického centra, na křižovatce stojí obnovená kaple. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní, významný je podíl patrových domů, především roubených s podstávkou, ale i zděných. Část zástavby je novodobě upravena nebo přestavěna, především na rekreační domky. V sídle je minimum rušivých staveb, spíše doplňkových objektů u obytných domů, případně netradičních přístaveb.		+
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků. Převážně přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí je doplněna patrovými domy.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s minimem rušivých staveb a velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (č. p. 2, 3, 4, 68, 5, 68, 66, 8, 62, 13, 60, 58, 56, 20, 50, 51, 87, 55, 84, 82, č. p. 2, 71, 65, 206, 16, 24, 34, 123, 126, 37, 117, 103, 28, 100, 218, 85, 44) i zděných (č. p. 63, 101, 99, 98, 97, 95, 47, 88, 40, 112). Významný je podíl patrových domů s podstávkou (č. p. 67, 10, 59, 35, 26, 27, 33, 32, 119) i zděných (č. p. 72, 57, 18, 124, 88). Tradiční drobnější stavby jsou hasičská zbrojnice a, obnovená kaple. Menší je podíl novodobých rekreačních domků, většinou respektujících základní měřítko, hmotu, tvar a proporce.		+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Část zahrad je novodobých s jehličnany a zahradními kultivary. Bohatá je zeleň údolíčka v západní části.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace. Významné jsou nezastavěné travní porosty mezi zahradami, dotvářejí lineární charakter jednotlivých ulic. Oplocení převažuje tradiční.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad a náletová zeleň, místy souvislá, místy rozvolněná. Netradičně působí jehličnany, zejména barevné kultivary.		+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozvíjet mimo obvod sídla a mezi ulicemi • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit vhodné proluky (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Kultivovat humna, okraje sídla doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).			
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
V ÚP je nedůvodně vymezeno několik stabilizovaných ploch – smíšené obytné na okraji sídla (p. p. č. 1176/1, 1202. Navrhuje se vypustit, případně řešit intenzitu zástavby. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Obrázek 105: Zastavěná část sídla Valy, ortofoto z roku 1953

Foto 196: Dochované přízemní roubené domy, ale i domy podlažní

SÍDLO:	JULIOVKA (ČÁST OBCE KROMPACH)	
ORP:	NOVÝ BOR	
OBEC:	KROMPACH	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	MAŘENICE, KROMPACH	
KRAJINNÝ CELEK:	KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO	
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 2f MAŘENICE, KP 2G KROMPACH	
KATEGORIE SÍDLA:	A	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Zřejmě již v roce 1391 stál na Svitávce pod Krompachem panský mlýn, který je poprvé písemně doložen v roce 1560. V roce 1687 vznikla nedaleko mlýna sklářská huť, pojmenovaná po majiteli panství Juliovka (zanikla začátkem 18. století. Jako osada je zmiňována v roce 1706 (postaven Kreibichův mlýn č. p. 6). Starší mlýn byl přestavěn na přádelnu a vedle vybudována mechanická tkalcovna, ta vznikla i u mlýna č. p. 6. Po 2. světové válce obě zanikly. Dominantou osady je bývalý Knoblochův hostinec, k němuž byl postaven náhon a akvadukt pro turbínu. Po 2. světové válce byli němečtí obyvatelé vsi vysídleni. V roce 1949 bylo v prostoru bývalé sklárny pod Sovím vrchem otevřeno koupaliště. Větší levobřežní část patří k obci Krompach, menší levobřežní k Mařenicím.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**
72	3	24	13
LOKALITA SOUSTŘDĚNÝCH HODNOT		**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY (ČÁST)**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 11 VALY – KROMPACH – JULIOVKA**
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží na soutoku Svitavky a Krompašského potoka, na křižovatce cest z Mařenic do Krompachu a do Dolní Světlé. Část sídla leží v plošší nivě Svitavky, východní část v sevřenějším údolí Krompašského potoka. Krajinný rámec tvoří na východě souvislé lesní porosty na svazích Sovího vrchu a výběžku Plešivce, na západě na sídlo navazují zemědělské pozemky, v jižní části scelené, v severní v maloplošné krajinné mozaice s nelesní zelení.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se v krajině vizuálně neprojevuje díky terénní konfiguraci a bohaté nelesní zeleni. Západní okraj se vzrostlou zelení (zde nevhodné smrky) je částečně patrný ze silnice do Naděje.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do údolní nivy Svitavky kolmého sevřeného údolí Krompašského potoka.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Východní část sídla má nepravidelný ulicový půdorys s různými odstupy domů a velikostí pozemků, sevřený okolními svahy, západní je založen na principu údolní lánové vsi s většími usedlostmi na okrajích a drobnější zástavbou uvnitř.	+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél Krompašského potoka ve směru Z-V, resp. Juliovka – Krompach.	+
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je ve východní části lineární podél vodního toku a komunikace, zástavba je rozvolněná, nepravidelná. Orientace domů není jednotná, ale převažují domy s hřebenem rovnoběžně s komunikací. Vzdálenosti mezi objekty nejsou jednotné. V západní části je zástavba nepravidelně rozložena nad údolní nivou Svitavky s orientací domů hřebeny rovnoběžně s vrstevnicemi (komunikací). V zástavbě v západní části převažují rekreační domky na původních pozemcích usedlostí. V údolí Krompašského potoka převládají tradiční stavení lidové architektury, většinou přízemní s podstávkou. Atypickou stavbou je dominantní bývalý Knoblochův hostinec, dnes neudržovaný. V sídle je minimum rušivých staveb (př. chata č. p. 11).	+
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez rušivých prvků, atypická je hmota bývalého Knoblochova hostince se sálem, která však odpovídá původnímu účelu.	+

	Převážně přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí je střídána několika patrovými domy.	
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované s minimem rušivých staveb a velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovaly se zejména přízemní roubené domy s podstávkou (př. č. p. 195, 221, 272, 22, 266, 21, 14, 26), bez podstávky (př. č. p. 64), zděné (př. č. p. 248) a několik patrových domů s podstávkou (př. č. p. 67, 259), Ve východní části převažují rekreační domky tradičních tvarů, avšak bez architektonické hodnoty.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny. Břehové porosty jsou pouze dílčí.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty, obnovené bývalé koupaliště (soukromé). Veřejná prostranství zde nejsou.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří vzrostlá zeleň zahrad a náletová zeleň. Na západním okraji výrazná nevhodná linie jehličnanů. Ve východní části se okraje sídla pohledově neuplatňují.	+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Kultivovat humna, okraje sídla doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
V k. ú. Mařenice jsou vymezeny nedůvodně rozlehlé stabilizované plochy (p. p. č. 521/1, 530/1, 530/2, 523, 490/1 – celkem cca 1,5 ha), které bez vymezení zastavitelných ploch umožňují výstavbu. V ÚP pro stabilizované; plochy není stanoven koeficient zastavitelnosti, resp. minimální velikost stavebního pozemku. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 106: Zastavěná část sídla Juliovka, ortofoto z roku 1953

Foto 197 a 198: Přízemní roubený dům s podstávkou č. p. 26

SÍDLO (OSADA):	**JÁNSKÉ KAMENY**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**KROMPACH**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KROMPACH**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2g KROMPACH**
KATEGORIE SÍDLA:	**B**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Na hranici se SRN stojí současný apartmán Johann, bývalý hostinec "Zur Johannisstein", který vznikl na pozemku zaniklého dvora "U tří lip" (Dreilindengut) v roce 1880, v roce 1919 přestavěn.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží v sedle mezi Jánskými kameny a hřebenem Hvozdu. Jedná se o vyhlídkové místo. Přírodní hodnotu dotváří nadregionální biokoridor. Objekt je viditelný především z nadhledu z vrcholu Hvozdu. Samota je zasazena do sedlové polohy částečně otevřené na sever i na jih. Travní porosty střídají nálety na zemědělské půdě.	+
Urbanistická struktura sídla	
Jedná se o jeden objekt s rekreačním zázemím.	+/0
Zástavba	
Současný apartmán je původním hostincem, v současnosti rozšířený o řadu přístaveb. Měřítko stavby odpovídá historickému účelu. Základní hmotu tvoří původní historická podoba stavby. Dnes je rozšířená o hmotově nevhodné přístavby.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Novodobá zahrada. Objekt je rámován lesním porostem a náletovou zelení. Z jihu je obklopen nevhodným smrkovým porostem.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Nerozšiřovat zástavbu. • Neumisťovat technické dominanty. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat architektonický ráz stavby. • Stavební úpravy podřídit architektuře hlavní hmoty. • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, omezit pouze na pozemky bezprostředně související s objektem. • Minimalizovat zpevněné plochy (preferovat propustné) a terénní úpravy (preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků – opěrné zdi apod.). • Nepřipustit další stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 107: Zastavěná část sídla Jánské kameny, ortofoto z roku 1953

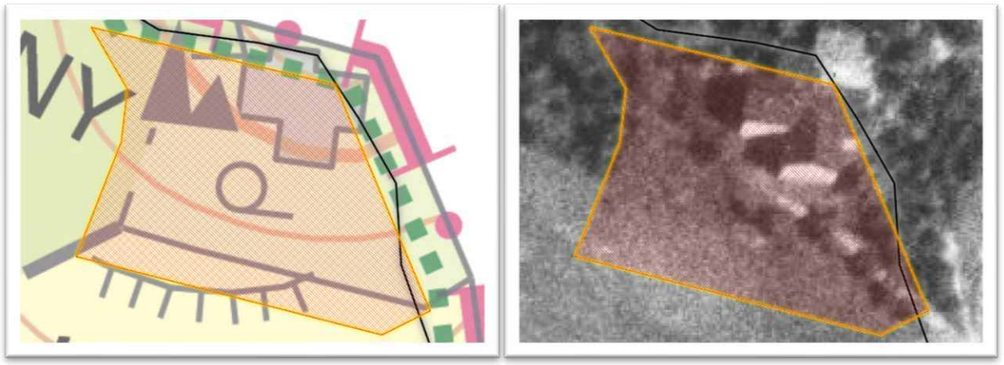

Foto 199 a 200: Vyhlídka Jánské Kameny a rekonstruovaný dům č. p. 10 (SRN)

Foto 201 a 202: Apartmán Johan

OSADA:	**HAIN**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**KROMPACH**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KROMPACH**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2G KROMPACH**
KATEGORIE SÍDLA:	**C+**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Na hranici se SRN stojí tři domy z původní osady Hain, dnes rozdělné hranicí. Na mapě z roku 1843 ještě nejsou zakresleny. Dům č. p. 182 býval hostincem Kaiser Franz Höhe.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 03 HORNÍ A DOLNÍ SVĚTLÁ – MAŘENICE – MAŘENIČKY**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží v sedle mezi Jánskými kameny a hřebenem Hvozdu. Domy jsou z běžného pohledu skryté v náletové zeleni, viditelné jsou z nadhledu z vrcholu Hvozdu. Samota je zasazena do sedlové polohy částečně otevřené na sever i na jih. Travní porosty střídají nálety na zemědělské půdě.	+
Urbanistická struktura sídla	
Jedná se o tři objekty na české straně hranice. Osada Hain se nachází na území SRN.	+
Zástavba	
Zástavba je různorodá bez větší architektonické hodnoty – bývalý hostinec, rekreační domek apod. Měřítko domů je tradiční.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Vzrostlou zeleň nálety pronikající mezi domy. Neuplatňují se. Nálety na zemědělské půdě.	+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Nerozšiřovat zástavbu osady. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C+. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, kultivovat objekt u hraničního přechodu. • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.) • Kultivovat objekt u hraničního přechodu.	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Zastavitelná plocha pro občanskou vybavenost je navržena mimo území osady. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 108: Zastavená část sídla Hain v ČR, ortofoto z roku 1953

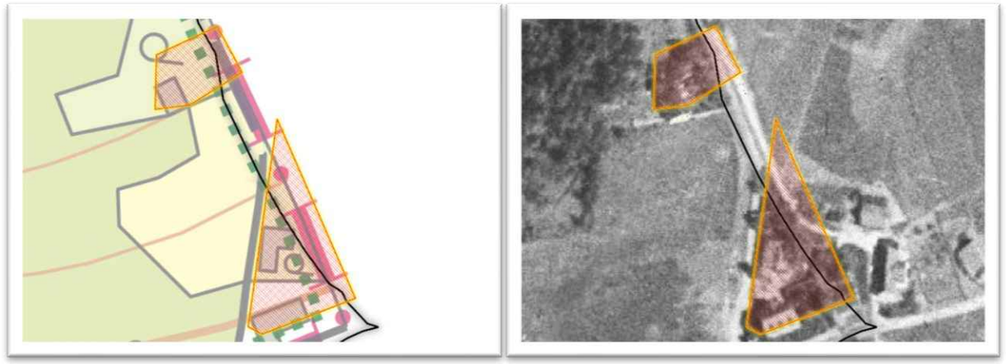

Foto 203: Výhled z Jánských kamenů na sídlo Hain (SRN), hřeben Hvozdu s rozhlednou v pozadí

Foto 204 a 205: Zděné domy v sídle Hain

SÍDLO:	**CVIKOV**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**CVIKOV**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**CVIKOV**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3b CVIKOV**		
KATEGORIE SÍDLA:	**C-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO LH leží severní část sídla. Sídlo vzniklo v polovině 13. století jako údolní lánová ves s usedlostmi výše nad údolní nivou. Dřívější názvy: Czwykauia, Czwickow, Zwikau, Zwickau. Již v roce 1391 se připomíná městečko založené na plošině nad údolím, ale kostel je doložený již v roce 1352, stojící na křižovatce Staré lipské cesty a cesty ze Svoru do Jablonného v Podještědí. Cvikov bylo centrem milštejnského panství. V roce 1560 je doložen Horní mlýn a pila, v roce 1612 Dolní mlýn. Po roce 1568 byla zřízena radnice, obnovena po požáru v roce 1671. Město citelně postihly třicetiletá válka, povstání poddaných i mor. V 18. století vznikly soukenická valch, dva mlýny a pila. V roce 1704 byla postavena škola, v roce 1728 byla založena Kalvárie na Křížovém vrchu. V roce 1754 měl Cvikov 1489 obyvatel, kteří se živili textilní výrobou. V 18. a 19. století zasáhly město další války. V roce 1804 a 1820 zničily část města požáry. Císařská silnice byla vybudována v roce 1828, trasa na Liberec až v roce 1847. Postupně zde vznikaly velké mechanické tkalcovny, školy, tělocvična, soudní budova, hotel a další veřejné stavby. V roce 1910 byla založena Jubilejní léčebna Františka Josefa I. Po roce 1945 bylo zbořeno velké množství historických domů ve městě, postaveno osmipodlažní sídliště.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
4 946	3 668	853	809
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v údolí Boberského potoka a menších levostranných přítoků, je rámováno zalesněnými vrcholy Klíče, Trávnického vrchu a Zeleného vrchu. K jihu se otvírá otevřená odlesněná zvlněná krajina s doprovodnou zelení vodních toků. Přírodní hodnotu dotvářejí lokální biocentra a biokoridory.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je dobře viditelné z nadhledu z Klíče, Dutého kamene, od Trávnického vrchu. Dílčí pohledy jsou od Zeleného vrchu, Chudého vrchu a z výše položených míst nad městem. V kontextu města s panoramatem Lužických hor je významný pohled z Dutého kamene, od Kalvárie, Chudého vrchu.		+
Zasazení sídla do krajiny	Město je zasazeno do zvlněné lesozemědělské krajiny rámované zalesněnými svahy okolních vrcholů.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys města navazuje na rostlou strukturu původní vsi sítí paralelních a kolmých ulic. Centrem je náměstí a park kolem kostela. Do maloměstského měřítka zástavby pronikly výrobní, skladové a obchodní areály a panelová sídliště. Sídlo se rozvíjelo na okrajích zástavbou rodinných domů, v současnosti zejména jižním směrem mimo CHKO LH. Na severovýchodním okraji leží rozlehlý areál dětské léčebny, na severozápadě v Martinově Údolí menší areál léčebny TBC.		0/-
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je maloměstského rázu, s kompaktním centrem kolem náměstí a parku s kostelem. Zástavba historického centra je dvou až třípodlažní převážně se sedlovými střechami. Ráz zástavby je různorodý od historických domů po běžnou starší i novodobou zástavbu. Historickou dominantou je kostel sv. Alžběty Uherské. Hmotově výrazné jsou panelové domy v severozápadní části sídla i poblíž centra. Na okrajích sídla se rozkládají výrobní a skladové areály velkých hmot, účelové architektury, zahrádkové osady. Významné jsou areály léčeben a pivovaru.		0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby převažuje maloměstské, v centru dvou až třípodlažní, na okrajích přízemní až dvoupodlažní. Rušivé jsou osmipodlažní bytové domy.		0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Architektonická kvality zástavby je velice různorodá. Z hlediska krajinného rázu je z městské zástavby podstatná výšková hladina, hmoty a tvary objektů, zástavba okrajových částí na přechodu do krajiny. Architektonicky významné jsou památkově chráněné objekty, dominanta kostela, historické domy obecně, lidová architektura, drobné architektonické památky, objekty dětské léčebny, bývalé parní lázně, historické výrobní objekty – např. pivovar. Památkově chráněné objekty jsou kostel sv. Alžběty Uherské, radnice, vila č. p. 496, sochy. Rušivě působí především vysoké panelové domy.		0/-
Negativní jevy	Rušivé jsou zejména výrobní, skladové a obchodní areály a panelová sídliště, především osmipodlažní panelové domy.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, i na okrajích převážně městského charakteru, parky, veřejná zeleň.		0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, park, náměstí, drobné travnaté a mlatové plochy. Dále parkoviště, skladové plochy. Oplocení je městského charakteru.		0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.		0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Zástavbu rozvíjet především mimo CHKO.
- Nerozvíjet zástavbu do pohledově exponovaných a přírodně hodnotných krajiny.
- Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.
- Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Respektovat tradiční intenzitu zástavby a výškovou hladinu.
- Respektovat dominantu kostela. Neumisťovat výškové stavby.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci respektovat okolní hodnotnou zástavbu.
- V okrajích sídla preferovat průhledné oplocení staveb nebo živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy.
- Na okrajích sídla minimalizovat terénní úpravy (preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků – opěrné zdi apod.).

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy v ÚP nejsou. V ÚP jsou nevhodně vymezeny stabilizované plochy na p. p. č. 2905/3, 2905/13, 2926/1, 2933/8. Navrhuje se je redukovat, případně řešit jako zastavitelné. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 109: Zastavěná část sídla Cvikov, ortofoto z roku 1953

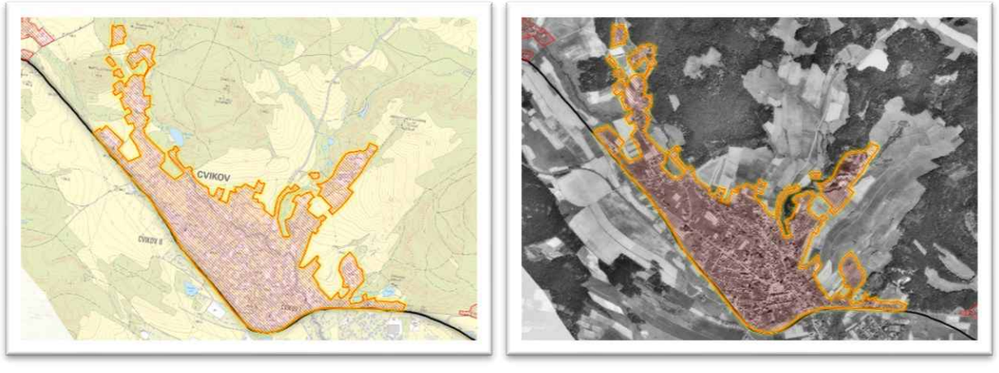

Foto 206: Pohled na Cvikov z úpatí Zeleného vrchu, v pozadí dominanta Klíče

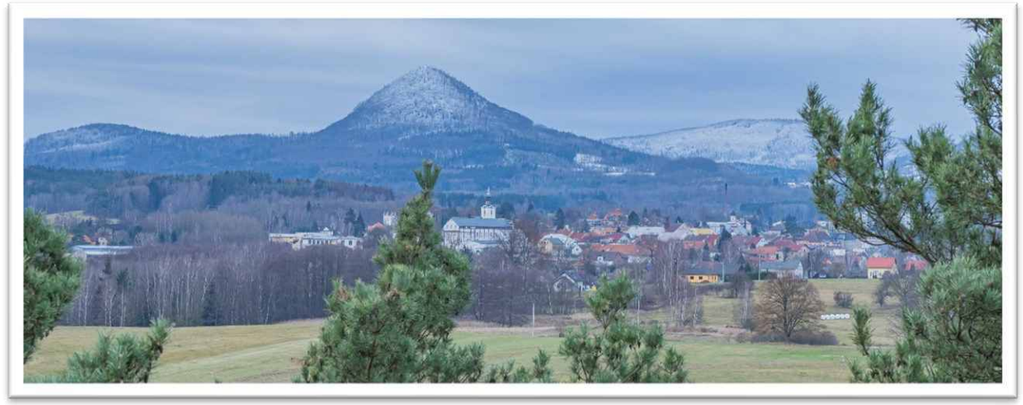

Foto 207: Průjezd Cvikovem, Penny Market, v pozadí Zelený vrch

Foto 208 a 209: Centrum města Cvikov a Léčebna na severu města

SÍDLO:	TRÁVNÍK		
ORP:	NOVÝ BOR		
OBEC:	CVIKOV		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	TRÁVNÍK U CVIKOVA		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 2i TRÁVNÍK – NADĚJE		
KATEGORIE SÍDLA:	A-		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo leží celé v CHKO Lužické hory. Je poprvé písemně zmíněno roku 1391 jako "Kratzhart", jinde Grashart nebo Glashart, později Glasert. Bylo zřejmě založeno na pozemcích vykácených pro sklářskou huť (údajně stála u č. p. 57). V roce 1754 měla ves 45 domů, mezi nimi mlýn. U silnice pod dnešním Zámečkem stála dřevěná zvonička, která lidem sloužila až do výstavby kaple sv. Rodiny v roce 1802. Za prusko-rakouské války v roce 1778 tudy prošlo asi 25 tisíc pruských vojáků a válka sídlo postihla i roku 1866. V roce 1852 byla postavena císařská silnice z Cvikova do Waltersdorfu. V roce 1890 zde byl zřízen hřbitov. V roce 1879 byla postavena nová škola. Od roku 1899 byl v domě č. p. 67 závod na cementové výrobky. Po 2. světové válce byli němečtí obyvatelé vystěhováni.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:	
266	37	83	42
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		LSHK 04 TRÁVNÍK – NADĚJE	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		DUS 19 TRÁVNÍK	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo ve zvlněném terénu údolí pravostranného přítoku Svitavky. Je rámováno ze západu a jihu zalesněnými svahy Knespelova vrchu, Trávnického vrchu a Kalvárie, na severu volně přechází zemědělskou krajinou k sídlu Naděje, na východě je lemováno drobnými vrcholky v lesozemědělské krajině svažující se pozvolně k hlavnímu údolí Svitavky. Přírodní hodnoty dotvářejí dvě lokální biocentra a lokální biokoridory ze severu a lokální biokoridor procházející sídlem.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se v krajině vizuálně významně neprojevuje díky terénní konfiguraci a bohaté nelesní zeleni. Pohledy na sídlo se uplatňují ze Schillerovy vyhlídky, z místních komunikací. Z výše položených míst jsou pohledy na dílčí části sídla, většinou je však zástavba skrytá v zeleni.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného terénu údolí pravostranného přítoku Svitavky. Zástavba prolíná s bohatou nelesní zelení.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí, volně rozloženou při vodním toku. Dochováno je několik původních usedlostí nad údolní nivou (nebo jejich fragmentů) a postupně zahuštěná historická zástavba v okolí centra (křižovatky cest). Řada usedlostí byla po roce 1945 zbořena. Převažuje rozvolněná zástavba s kompaktnějším centrem se školou a kaplí.		+
Urbanistická osa	Sídlem prochází urbanistická osa podél vodního toku ve směru SV-JZ.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku s kompaktnějším centrem, vzdálenosti mezi objekty nejsou jednotné. Převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní, významný je podíl patrových domů s podstávkou, Objevuje se prvek hrázdění ve štítech. Menší část zástavby je novodobě upravena. V sídle je minimum rušivých staveb, v centru se nachází několik nevzhledných hospodářských objektů.		+
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků. Převážně přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí je střídána řadou patrových domů s podstávkou. Měřítkem a hmotou dominují dvě bývalé školy a zámeček.		+
Architektonická kvalita	Celé sídlo je dobře dochované bez rušivých staveb a s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné		+

stavebních objektů	a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (č. p. 5, 6, 7, 12, 70, 13, 64, 31, 88, 84, 69, 9, 61, 10, 14, 15, 78, 77, 33, 85, 30, 27, 87, 65). Větší je podíl patrových domů s podstávkou (č. p. 22, 17, 25, 3, 51, 29). Cenná je pozdně barokní kaple sv. Jana Křtitele z roku 1802. Dominantní jsou patrové zděné stavby (bývalé školy č. p. 1, 82) a zámeček č. p. 18. Zajímavá je vila Zámeček z roku 1914. Zástavbu doplňují dvě příměstské vilky č. p. 50, 90. Novodobá zástavba nepůsobí zásadně rušivě.	
Negativní jevy	Na jižním okraji leží zbořeniště bývalého kravína.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Celkově se zástavba prolíná se zelení. Bohatý je břehový porost vodního toku.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace. Rozvolněnou zástavbou pronikají větší travní porosty. Oplocení převažuje tradiční. Veřejné prostranství představuje travnatá plocha mezi kaplí a školou.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Vzrostlá zeleň prolíná celým sídlem včetně nejednoznačných okrajů.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozvíjet zástavbu. • Zachovat typickou rozvolněnou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky v souladu s charakterem půdorysu. • Neobnovovat zaniklé stavby ve volné krajině mimo současnou strukturu zástavby.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 110: Zastavěné území sídla Trávník, ortofoto z roku 1953

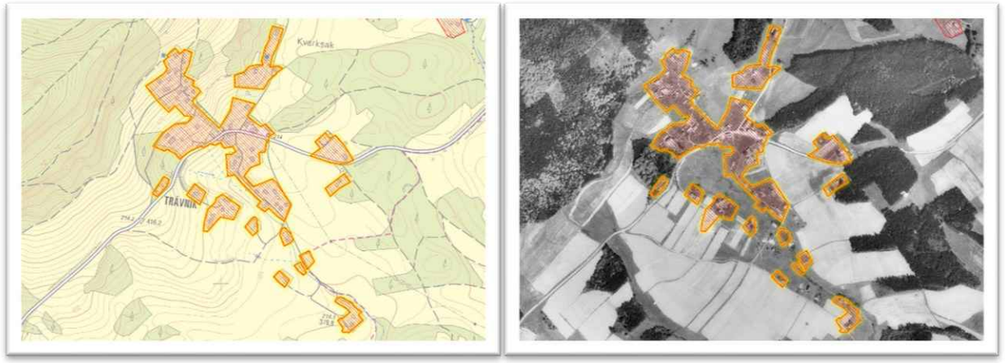

Foto 210 a 211: Barokní kaple a vícepodlažní domy u komunikace

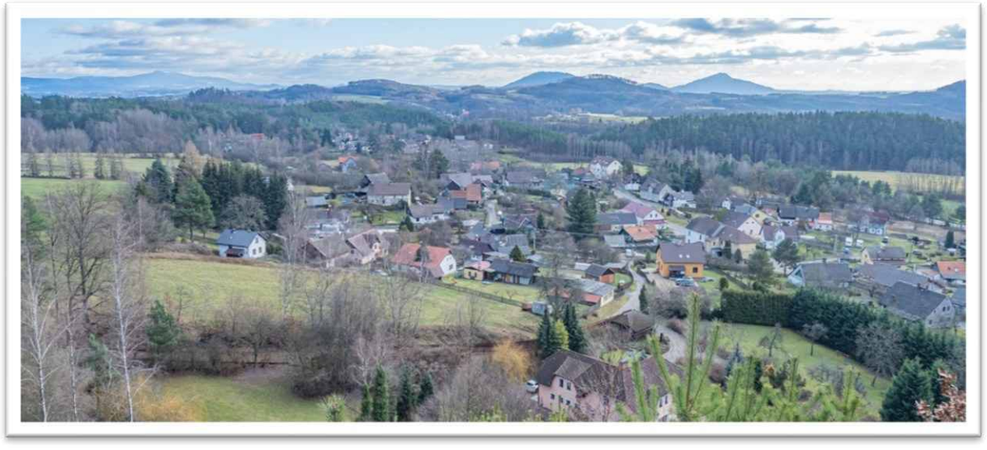
SÍDLO:	**DRNOVEC**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**CVIKOV**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DRNOVEC**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3a DRNOVEC**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo je poprvé připomínáno v roce 1391, bylo založeno na místě staré sklářské hutě. Dřívější název Kleine Grüne. V 18. A 19. století sídlo postihly válečné události a selské povstání. V roce 1777 byla postavena kaple Nejsvětější Trojice, po roce 1945 byla zbořena. V roce 1846 byla postavena silnice ze Cvikova do Mařenic. V roce 1890 byl zřízen hřbitov, v roce 1872 postavena škola, v roce 1890 druhá. Dobře se dařilo pěstování ovoce.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
507	185	116	87
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo v mělkém údolí mezi zalesněnými svahy Zeleného vrchu a hřebínkem na východě v maloplošné mozaice zemědělských pozemků s hojnou nelesní zelení a fragmenty historické plužiny. Přírodní hodnotu dotvářejí dvě lokální biocentra a lokální biokoridory ze severu a lokální biokoridor procházející sídlem.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se vizuálně uplatňuje zejména z vyhlídky Švýcárna, okraje sídla i zvýše položených míst ve svazích nad ním		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mělkého, mírně svažitého údolí pod svahy Zeleného vrchu.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je členěno na dvě části, starší západní byla tvořena několika usedlostmi ve svahu a drobnější rostlou nepravidelnou zástavbou v údolní části, postupně zahušťovanou domky a chalupami. Dnes má kompaktní tvar. Západní pochází až z poloviny 19. století a zástavba vznikala rovněž nepravidelně podél několika cest.		+
Urbanistická osa	Není		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je nepravidelné, vzdálenosti mezi objekty nejsou jednotné, pozemky jsou menší. Převládají přestavby původních objektů tradiční hmoty, tvaru a proporcí s různými přístavbami.		+/0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je dochováno tradiční – přízemní domy s podkrovím, výjimečně patrové domy,		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle převažují přestavěná původní stavení. Novostavby až na výjimky respektují tradiční hmotu, tvar a proporce. Část jsou objekty lidové architektury nebo stavby, vykazující její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovalo se větší množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (př. č. p. 39, 55, 81, 83, 12, 13, 7, 10, 70, 38, 79, 94, 102, 104, 105, 103, 112) i zděných (př. č. p. 29, 24, 51), několik domů je patrových – roubených s podstávkou (př. č. p. 2, 52), zděných s roubeným patrem (č. p. 5).		+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, část zeleně tvoří vzrostlé neovocné stromy.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, parkoviště, drobné travnaté plochy a hřiště. Oplocení převažuje tradiční.		+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje sídla tvoří zeleň zahrad, částečně náletová zeleň.		+/0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B. • Nerozvíjet zástavbu výše do svahů. • Zachovat typickou kompaktní strukturu zástavby, lze doplnit proluky v souladu s charakterem půdorysu. • Případný rozvoj sídla směřovat do pohledově neexponovaných a přírodně méně hodnotných částí.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 111: Zastavěné území sídla Drnovec, ortofoto z roku 1953

Foto 212: Exteriér sídla Drnovec z vyhlídky Švýcárna

SÍDLO:	**NADĚJE**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**CVIKOV**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**NADĚJE**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2i TRÁVNÍK – NADĚJE**
KATEGORIE SÍDLA:	**A**

CHARAKTERISTIKA SÍDLA:
Sídlo leží celé v CHKO Lužické hory. Poprvé je písemně zmíněno v roce 1612, ale již v 15. století v osadě a jejím okolí pracovaly sklářské hutě. Kaple sv. Anny byla postavena v roce 1823 (dnes využívána k rekreaci). Po roce 1874 zde vznikla továrna na výrobu mlýnských kamenů, těžených v lomu na Milštejně. Po 2. světové válce byli němečtí obyvatelé vystěhováni. Obec měla hřbitov, který byl v roce 1969 zlikvidován.

VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
251	37	76	46

LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 04 TRÁVNÍK – NADĚJE**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 19 TRÁVNÍK**

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo ve zvlněném terénu údolí pravostranných přítoků Svitavky. Je rámováno zalesněnými svahy ze severu Lesního vrchu, z jihozápadu Knespelova vrchu, na jihovýchodě menšími remízy a nelesní zelení, které je oddělují od Antonínova údolí a krajinného prostoru Mařeničky. Krajinný rámec harmonicky navazuje na rozvolněnou zástavbu sídla. Mezi zástavbou sídla prochází lokální biokoridor.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se v krajině vizuálně významně neprojevuje díky terénní konfiguraci a bohaté nelesní zeleni. Pohledy na sídlo se uplatňují z místních komunikací a okolních luk, z výše položených míst jsou pohledy na dílčí části sídla, většinou je však zástavba skrytá v zeleni.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do zvlněného terénu údolí pravostranného přítoku Svitavky s mozaikou travních porostů a nelesní zeleně.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Nejstarší, jižní část sídla je založena na principu údolní lánové vsi podél vodního toku. Mladší, severní část sídla je rozložena podél cest formou pravidelnější ulicové zástavby. Sídlo nemá historické centrum.	+
Urbanistická osa	Osa starší zástavby probíhá podél vodního toku ve směru SZ-JV.	+
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je v jižní části rozvolněná lineární podél vodního toku a komunikace s většími vzdálenostmi mezi původními usedlostmi (část se nedochovala) a většími pozemky. V severní části převládá lineární zástavba podél komunikací. Převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní, část zástavby tvoří patrové domy s podstávkou. V sídle se nachází minimum rušivých staveb.	+
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků. Převážně přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí je střídána řadou patrových domů s podstávkou. Hmotově předimenzovaná je izolovaná novostavba na místě bývalého č. p. 16.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Celé sídlo je dobře dochované bez rušivých staveb s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (př. č. p. 68, 55, 21, 24, 25, 26, 75, 44, 76, 33, 48, 49, 36, 37, 38, 39, 41), část přízemních domů je tradičních zděných (př. č. p. 67, 28, 53). Zástavbu doplňuje několik patrových domů s podstávkou (př. č. p. 13, 14, 29). Kaple sv. Anny Samotřetí z roku 1821 byla přestavěna na rekreační objekt. Novodobá zástavba nepůsobí zásadně rušivě vyjma hmotově dominantní novostavby.	+

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Celkově se zástavba prolíná se zelení. Bohatý je břehový porost vodního toku.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace. Rozvolněnou zástavbou pronikají větší travní porosty a vzrostlá zeleň. Oplocení převažuje tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Vzrostlá zeleň prolíná celým sídlem, odděluje jeho jednotlivé části, i jeho okraji, kde přechází do krajiny. Částečně je dochována pluzina původních usedlostí č. p. 9, 11, 12, 16.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A.
- Nerozvíjet zástavbu do volné krajiny.
- Zachovat typickou rozvolněnou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky v souladu s charakterem půdorysu.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A.
- Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
- Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).
- Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.).

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 112: Zastavěné území sídla Naděje, ortofoto z roku 1953

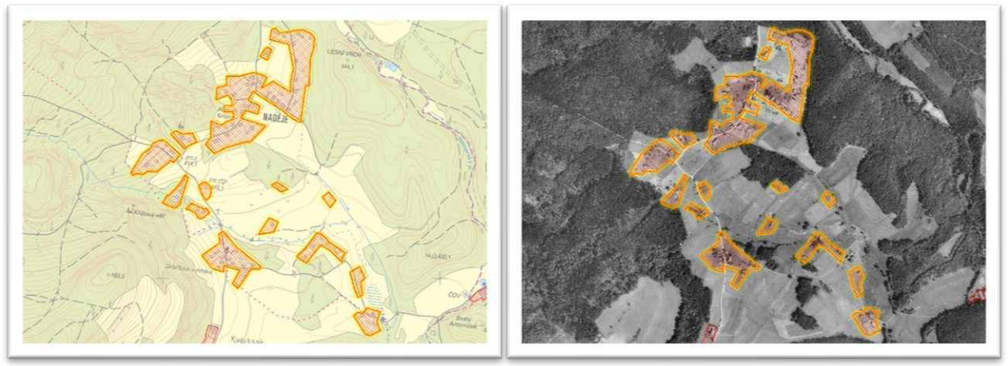

Foto 213 a 214: Kaple sv. Anny Samotřetí, typická zástavba podél ulice, v pozadí rušivý dům č. p. 16

SAMOTA:	**HAMR U NADĚJE**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**CVIKOV**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**NADĚJE, DOLNÍ SVĚTLÁ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 2 HEŘMANICKO – MAŘENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 2i TRÁVNÍK – NADĚJE**
KATEGORIE:	**A**
CHARAKTERISTIKA: V místě stál hamr na drcení železné rudy. V roce 1754 se zde uváděl mlýn na mouku a později 2 pily. Roku 1888 osadu tvořilo 10 domů, po 2. světové válce řada z nich zanikla. Zbořen byl i hostinec U Hamerského mlýna. Na místě hamru byla postavena Mitterova vila.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 04 TRÁVNÍK – NADĚJE**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 18 NADĚJE**
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Sídlo leží v sevřeném údolí Hamerského potoka, obklopené zalesněnými svahy Kamenného a Suchého vrchu. Přírodní hodnotu tvoří regionální biokoridor s osou Hamerského potoka. Sídlo se v krajině vizuálně neprojevuje díky údolní poloze a bohaté nelesní zeleni. Samota je harmonicky zasazena do lesní krajiny údolí Hamerského potoka.	+
Urbanistická struktura sídla	
Samota je tvořena pouze několika staveními volně rozmístěnými podél cest.	+
Zástavba	
Uspořádání zástavby je rozvolněné podél vodního toku a komunikace. Samota se skládá z bývalé Mitterovy vily č. p. 64, zděné patrové stavby č. p. 34, zděné stodoly bývalého hostince a zděné hájovny se stodolou č. p. 146. Rušivé jsou chata na křižovatce a hospodářský objekt u č. p. 34. Historické měřítko staveb je dochováno bez významných rušivých prvků. Domy jsou patrové, hájovna přízemní. Původní domy jsou dobře dochované v původním rázu – č. p. 34 je zděný patrový dům, č. p. 64 je roubený dům s podstávkou a hrázděným patrem, hájovna tradiční zděné stavení s pěknou stodolou. Tradičního rázu je i dochovaná stodola zbořeného hostince. Rušivě působí chata č. p. 1 a dřevěné boudy u vily.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Vzrostlá zeleň prolíná celou samotou. Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace. Negativně působí výsadby jehličnanů (živé ploty apod.). Samota je vymezena okraji lesních porostů.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozšiřovat zástavbu osady. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Neumisťovat technické dominanty	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost. • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Zastavitelné plochy nejsou. V ÚP jsou nevhodně vymezeny stabilizované plochy např. na p. p. č. 996, 988/1. Navrhuje se redukovat. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 113: Zastavěné území osady Hamr u Naděje, ortofoto z roku 1953

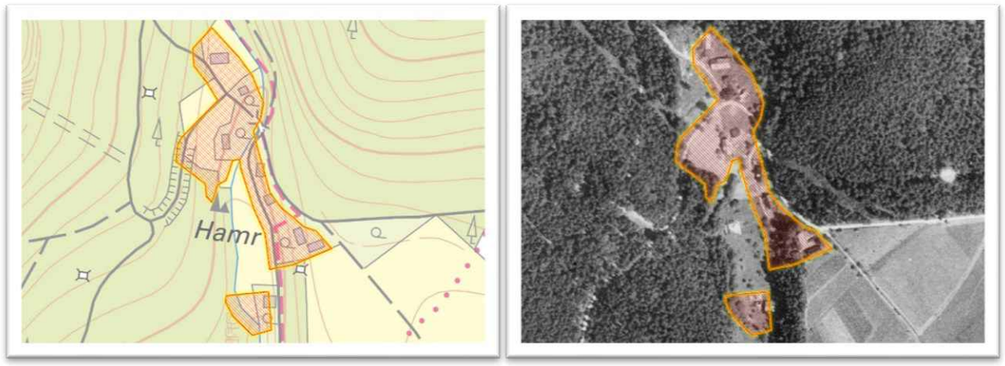

Foto 215 a 216: Dům č. p. 64 a dům č. p. 62 u lesa

Foto 217: Bývalý náhon mlýnu na Hamerském potoce

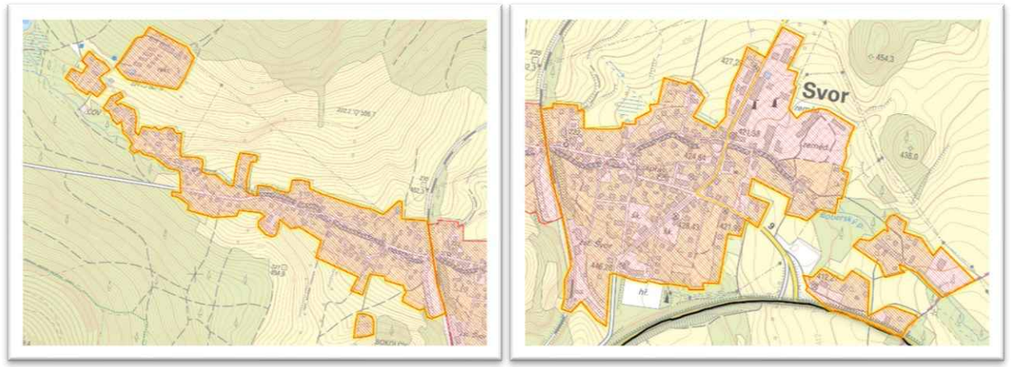
SÍDLO:	**SVOR**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**SVOR**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**SVOR**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3c SVOR**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B/C-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Celé sídlo leží v CHKO LH. Sídlo je poprvé zmíněno v roce 1545. Dřívější názvy – Rigersdorf, Röhrsdorf. V roce 1612 je zde doložen obilní mlýn. V roce 1790 byla postavena pila a brusírna skla. V 18. a 19. století obec postihly války. V roce 1869 byl zahájen provoz na železniční trati. V roce 1872 byla postavena sklářská huť Tereza (uzavřena v roce 2003). V roce 1888 byl zřízen hřbitov. V roce 1879 byla postavena nová škola, v roce 1926 česká škola. V 60. letech 20. století byl nad obcí postaven velký rekreační tábor a v 70. letech nová silnice na Nový Bor.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1315	577	216	219
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v údolí Boberského potoka, které se postupně otvírá k východu. Je rámováno z jihu dominantou Klíče a jeho lesnatými svahy, ze západu a severu zalesněnými vrcholy Medvědí hůrky, Malého buku a Rousínovského vrchu, z východu se prostor otvírá do lesozemědělské krajiny. Přírodní hodnotu dotvářejí dvě lokální biocentra přímo navazující na zástavbu.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je viditelné především z nadhledu z vrcholu Klíče, dílčí pohledy jsou z výš položených svahů.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do mělkého údolí s částečně odlesněnými svahy s dochovanými fragmenty historické plužiny.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo vzniklo na principu údolní lánové vsi a má zejména v západní části dochovaný historický půdorys. Východně od centra se mezi železnicí a silnicí I/13 rozvinula mladší kompaktní obytná zástavba, Orientace staveb převažuje hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a komunikací, ve východní části není jednotná.		+/0
Urbanistická osa	Výrazná urbanistická osa ve směru Z-V.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je západně od trati lineární podél vodního toku a komunikace, s menšími pozemky i odstupy staveb. Zástavba je převážně přízemní s podkrovím s větším podílem lidové architektury. Domy jsou z velké části poloroubené s podstávkou, částečně celozděné. Na západním konci sídla převažuje novodobá zástavba rekreačních a rodinných domků východně od železniční trati převažuje novější zástavba tradičních hmot, tvaru a proporcí, avšak bez tradičního tvarosloví, zčásti přestavěná původní stavení. Vyskytuje se i několik prvorepublikových vilek.		+/0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je z větší části tradiční, převážně přízemních domů, zčásti patrových. Atypického měřítka je rekreační areál s drobnými chatkami.		+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Západně od železnice se nachází větší podíl lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály barevnost, vikýře apod.). Převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (č. p. 88, 98, 149, 102, 104, 80, 112, 198, 75, 121, 21, 137, 142, 166, 110, 109, 193, 113, 119, 194, 68) i zděných (č. p. 175, 169, 5), menší podíl je patrových domů – roubených s podstávkou (př. č. p. 89, 97, 103, 114, 26, 1, 136) i zděných, případně s roubeným patrem (př. č. p. 108, 148). Ojediněle se vyskytují dvou a třípodlažní bytové domy. Část zástavby je novodobě přestavěna, částečně		+/0

	s atypickými prvky (asymetrická střecha, terasa, balkón, městské oplocení) bez architektonické hodnoty. Průmyslová zástavba je bez historické hodnoty. Část sídla západně od železnice je zařazena do kategorie B, východně od železnice do kategorie C-.	
Negativní jevy	Severně v okolí silnice I/13 leží průmyslové areály většího měřítka. Severozápadně od sídla leží velký rekreační areál, který působí rušivě především při pohledu z ptačí perspektivy (z Klíče).	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru.	+/0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, skladové plochy. Oplocení je rozmanité včetně neprůhledných betonových plotů.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Nerozvíjet zástavbu do svahů mimo obvod sídla západně od železnice. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit vhodné proluky. • Případný rozvoj sídla směřovat do pohledově neexponovaných a přírodně méně hodnotných částí východně od železnice. • Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B (západně od železniční tratě) a C- (východně od železniční tratě).		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost. • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.). • Kultivovat rekreační areál, nezahušťovat zástavbu, nezvětšovat hmoty (neměnit na „venkovské sídlo“), udržovat clonu zeleně. • V průmyslových plochách zachovat tradiční výškovou hladinu a neutrální barevnost objektů. Objekty architektonicky kultivovat. Podporovat doplnění izolační zeleně.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně problémové zastavitelné plochy jsou plochy 21a (2 ha), 21b (4,4 ha) pro cca 58 RD. Navrhuje se redukovat v severní části a změnit etapizaci – 1. etapa blíže k obci. Navrhuje se zpracovat územní studii, která bude řešit uspořádání a charakter zástavby. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Foto 218: Pohled na exteriér sídla Svor z Klíče

Obrázek 114: Zastavěné území sídla Svor

Obrázek 115: Zastavěné území sídla Svor, ortofoto z roku 1953

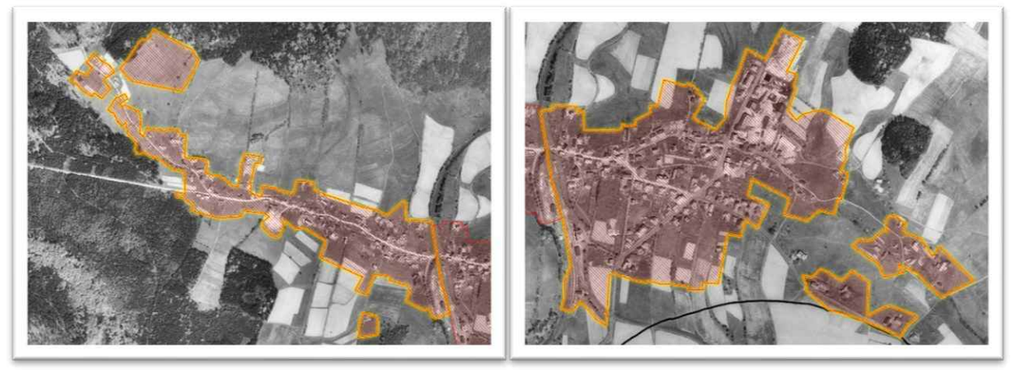

Foto 219 a 220: Pohled na zástavbu ve střední části Svoru, roubená chalupa v západní části, v pozadí Klíč

SÍDLO:	**ROUSÍNOV**	
ORP:	**NOVÝ BOR**	
OBEC:	**SVOR**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**SVOR**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3d ROUSÍNOV**	
KATEGORIE SÍDLA:	**A-**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo je poprvé zmíněno v roce 1395, ale již dříve zde údajně stála panská pila, která ale zanikla. Dřívější název – Morgenthau. Obyvatelé se živili především prací v lese, výrobou dřevěného uhlí a smolařením. V roce 1706 byl postaven obilní mlýn. První brusírna skla je doložena v roce 1784. V roce 1864 byla dokončena silnice z Cvikova do Rousínova. V roce 1869 byl zahájen provoz železnice Česká Lípa – Rumburk. V sídle se dále rozvíjely brusírny, největší byla Rotmühle. V roce 1876 byla ve vsi zřízena škola. V roce 1888 byla postavena kaple. Obec významně postihla povodeň v roce 1897. V roce 1899 byla postavena nová škola. Později zde pracovaly bělidlo, jedenáct brusíren, výrobna dřevité vlny a výrobna sklářských barev. Po roce 1945 byla většina německých obyvatel vysídlena. Některé domy byly využity k rekreaci, část byla zbořena včetně kaple.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:	**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
448 / 54	70 / 46	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v sevřeném údolí Rousínovského potoka, rámováno ze severu a východu zalesněnými svahy vrchu Pařez a výběžku Trávnického vrchu, ze západu hřebínkem mezi Svorem a Rousínovem a travními porosty pod okraji lesa. Z jihu je sevřeno úzkým údolím a lesním porostem. Přírodní hodnotu dotváří lokální biokoridor.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se díky údolní poloze a bohaté zeleni vizuálně neprojevuje. Dílčí pohledy se uplatňují pouze v severní části sídla z vyšších poloh.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do úzkého údolí Rousínovského potoka, resp. okolní zalesněné krajiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys sídla je lineární, v jižní části je zástavba rozložena podél potoka, v severní otevřenější části je zástavba podél ulice a v rozptylu ve svahu. Orientace domů převažuje hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi. Pozemky jsou menší, vzdálenosti mezi domy různé, pouze v severní části je zástavba podél dvou ulic pravidelnější.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Zástavba je převážně jednopodlažní s podkrovím s velkým podílem lidové architektury nebo. Domy jsou z velké části poloroubené s podstávkou, částečně celozděné, tradičních hmot, výšky a proporcí, se sedlovými střechami tradičního sklonu s hřebenem v podélné ose půdorysu. Část zástavby je patrová. Hmotou dominuje bývalá škola, dnes penzion Milštejn. V severní části je zástavba drobnější.	+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převážně přízemních domů tradičních hmot a proporcí. Část zástavby je patrová, hmotově dominantní je penzion Milštejn, brusírna a objekty bývalého mlýna.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nachází velký podíl objektů lidové architektury – přízemní roubené s podstávkou i bez ní (př. č. p. 9, 15, 21, 63, 22, 27, 56, 62, 61, 4, 7, 10, 11, 13, 69, 41, 38, 39, 40, 35, 36, 37) i zděné (př. č. p. 67, 1, 12, 34), částečně patrové roubené s podstávkou (př. č. p. 24, 26), zděné s roubeným patrem (př. č. p. 55, 53) nebo zděné (př. č. p. 6, 19). Část domů zejména v severní části je přestavěna na rekreační domky bez architektonické hodnoty.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň převážně tradičních zahrad s ovocnými stromy, břehové porosty potoka.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace a menší travnaté plochy. Oplocení je převážně tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se uplatňuje pouze na západě zeleň zahrad prolínající se se zástavbou.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozvíjet zástavbu do svahů nad sídlem. • Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit vhodné proluky v údolní části sídla.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně problémová zastavitelná plocha je plocha BV 35, která nevhodně propojuje zástavbu a omezuje prostupnost krajiny. Navrhuje se plochu redukovat. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 116: Zastavěná část sídla Rousínov, ortofoto z roku 1953

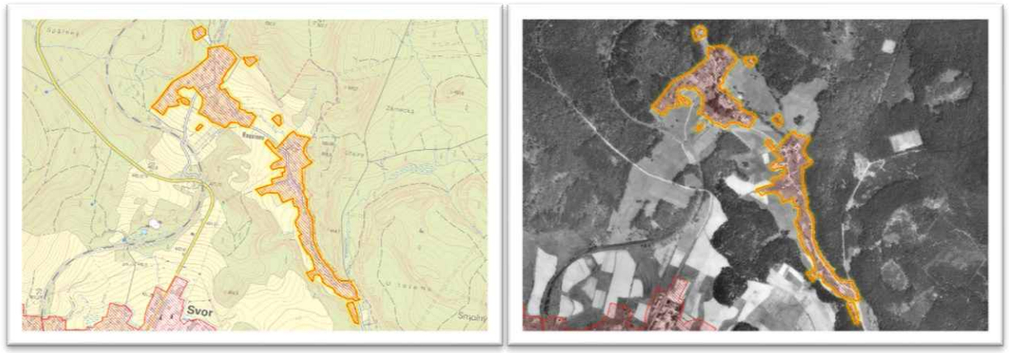

Foto 221: Pohled na exteriér sídla Rousínov ve střední části

Foto 222 a 223: Patrový dům i přízemní roubené domy podél komunikace

SAMOTA:	**NOVÁ HUŤ**
ORP:	**NOVÝ BOR**
OBEC:	**SVOR**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**SVOR**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3h LESNÍ PROSTORY**
KATEGORIE:	**A**
CHARAKTERISTIKA: Samota. První zmínka 1750, kdy zde sklářský huťmistr Johann Christoph Müller z Okrouhlé založil sklářskou huť. Ta však kvůli silné konkurenci a obtížím s odbytem zboží brzy změnila majitele. V roce 1869 byla poblíž zprovozněna železniční trať z České Lípy do Rumburku, ale samotná železniční zastávka Nová Huť vznikla až v roce 1914. V roce 1930 zde žilo cca 30 obyvatel.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	-
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží v plochém sedle mezi údolím Kamenice a Rousínovského potoka na jižním úbočí Stožce. Je rámována zalesněnými vrcholy Stožce, Bouřného a Velkého buku. Přírodní hodnotu dotvářejí lokální biocentrum a biokoridor. Samota je dobře viditelná z Bouřného, částečně ze Stožce a od jihu ze silnice I/9.Samota je zasazena do menší odlesněné enklávy v plochém sedle a bezprostředně rámována okraji lesních porostů.	+
Urbanistická struktura sídla	
Půdorys tvoří větší usedlost tvaru „E“. V samotě se kříží silnice I/9 se silnicemi do Kytlice a Horní Světlé, prochází jí železnice.	+
Zástavba	
Objekty jsou charakteru větší venkovské usedlosti. Měřítko zástavby je tradiční, usedlost je přízemní s podkrovím. Usedlost je z hlavního západního pohledu kvalitně zrekonstruovaná ve vcelku historickém rázu.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Vzrostlou zeleň představují listnaté i jehličnaté solitéry v travních porostech. Nezastavěné plochy tvoří komunikace, zpevněné plochy a travní porosty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozšiřovat zástavbu osady. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Zachovat charakter samoty, při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost. • Oplocení staveb připustit pouze tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Podporovat tradiční zahradu. • Minimalizovat zpevněné plochy, preferovat propustné plochy. • Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou navrženy. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 117: Zastavěná část samoty Nová Huť, ortofoto z roku 1953

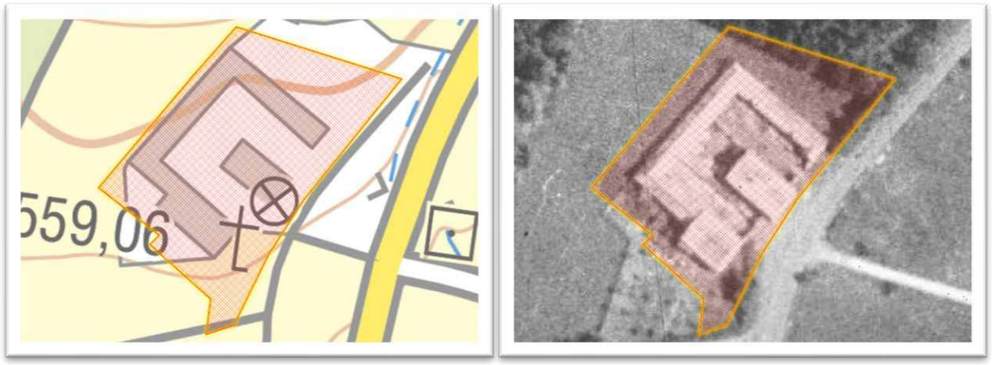

Foto 224: Pohled na samotu s usedlostí ve tvaru E

SÍDLO:	NOVÝ BOR		
ORP:	NOVÝ BOR		
OBEC:	NOVÝ BOR		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	NOVÝ BOR		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 3 NOVOBORSKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 3e NOVÝ BOR		
KATEGORIE SÍDLA:	D+		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: NA území CHKO leží severní segment sídla. Původní osada vznikla na pozemcích statku, který patřil k Arnultovicím. Zástavba se postupně rozvíjela jižním směrem. V roce 1757 byl Bor povýšen na městečko. V roce 1792 by vysvěcen nový kostel Nanebevzetí Panny Marie. V roce 1800 byla dokončena císařská silnice Česká Lípa – Bor, která podpořila rozvoj textilní výroby. Následoval rozvoj sklářské výroby a obchodu. V roce 1850 se Bor stal správním centrem okolí. Kolem roku 1880 stavebně splynula Arnultovice s Borem. V té době vznikala řada nových sklářských provozů. Postupně se rozvíjelo školství, ve městě vznikala občanská vybavenost, posilovala se funkce a vzhled města. Po roce 1945 byla většina německého obyvatelstva vysídlena. V 70. a 80. letech zde vyrostly panelové bytové domy. Po roce 1990 byl vybudován severní silniční obchvat Nového Boru, který zásadním způsobem oddělil velkou část Arnultovic od městské struktury Nového Boru, a velké hmoty obchodních středisek			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024**	
4 158	8 900	580	1 253
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v mělkém údolí Šporky a je rámováno zalesněnými svahy Chotovického vrchu, Klíče, hřebene Kluček, Češky, Borského vrchu.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je velmi dobře viditelné z Klíče, vyhlídek pod Borským vrchem, od Kluček. Celé panorama města se otvírá z vyhlídky Češka.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do mělkého údolí Šporky a postupně se rozvíjí k okrajům lesa.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo má typický městský půdorys s hlavním náměstím a sítí poměrně pravidelně uspořádaných ulic. Na západě se rozvíjejí větší průmyslové plochy. Do zástavby pronikají plochy zeleně (Borský vrch, parky apod.)		0/-
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Sídlo má typicky maloměstský charakter zástavby s historickým centrem (městská památková zóna) a okrajovými čtvrtěmi rodinných domů a průmyslových objektů. Zástavba je smíšená od historických domů a lidové architektury po běžnou novodobou zástavbu po dominanty panelových domů a průmyslové stavby a obchodních středisek.		0
Měřítko zástavby	Měřítko je různorodé od drobné zástavby rodinných domů, přes historickou maximálně třípodlažní výškovou hladinu po vícepodlažní panelové domy, které nahodile narušují panorama města, a výrazné hmoty průmyslových objektů a obchodních středisek.		0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Nejcennější zástavba se nachází v centrální městské památkové zóně (mimo CHKO). Na území CHKO leží některé historické městské domy, ale převažuje zástavba rodinných domů různého charakteru. V západní části se rozvíjí průmyslová a obchodní zástavba ryze účelové architektury.		0/-
Negativní jevy	Rušivé jsou větší průmyslové a obchodní plochy s objekty velkého měřítka na západě sídla.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			

Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad městského charakteru, parková zeleň.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, náměstí, parkové plochy apod.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Neuplatňuje se. Okraj sídla tvoří směrem do CHKO silnice I/9 a lesní porosty.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Zástavbu rozvíjet mimo CHKO. • Nerozvíjet zástavbu do pohledově exponovaných a přírodně hodnotných částí krajiny. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat tradiční intenzitu zástavby a výškovou hladinu. • Neumisťovat výškové stavby. • U nových obytných objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu okolní kvalitní zástavby.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 118: Zastavěná část sídla Nový Bor na území CHKO, ortofoto z roku 1953

Foto 225: Pohled na město Nový Bor z Klíče;

Foto 226 obytné domy v severní části Nového Boru

SÍDLO:	**ARNULTOVICE**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**NOVÝ BOR**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**ARNULTOVICE U NOVÉHO BORU**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3f ARNULTOVICE**		
	C		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Celé sídlo leží v CHKO Lužické hory. Pro potřeby tohoto dokumentu je za sídlo Arnultovice považována jeho část severně od silnice I/13, ačkoli katastrálně zasahuje na území města Nový Bor jižně od této silnice. Jedná se v podstatě o Horní Arnultovice. Sídlo vzniklo jako lánová ves po roce 1471, ale první zmínka o ní pochází z roku 1588. Pozemky panského dvora byly v 90. letech 17. století rozděleny na parcely a prodány bezzemkům, které se staly základem nové osady Heyde Bor). Centrum obce tvořilo asi 90 selských usedlostí a domků jihovýchodně od Borské Skalky. Horní část vsi vznikla výše v údolí v místě hřebčína „Füllegarten“ z roku 1720. Třetí část obce, Hradčany, vznikla po roce 1868 na území bývalého vojenského cvičiště pod Borským vrchem. V roce 1880 Arnultovice stavebně (ne administrativně) splynuly s Novým Borem. V obci vznikla řada sklářských firem. V Horních Arnultovicích pracovaly parní pily.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
3 565	3 398	528	757
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří zalesněné svahy Zaječího vrchu, Břidličného vrchu a hřebene Kluček, na jihu pak dominanta Skalky. Sídlo je sevřené bohatou nelesní zelení s menším podílem travnatých pozemků.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se v krajině vizuálně významně neprojevuje díky údolní poloze a vzrostlé nelesní zeleni. Části sídla jsou viditelné ze Skalky a svahu Břidličného vrchu.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno sevřeného údolí Šporky s velkým podílem nelesní zeleně.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Zástavba je rozložena nepravidelně podél sítě ulic, postupně jsou dostavovány proluky a zástavba zahušťována. V severní části je zástavba kompaktnější, v jižní je volněji rozložena podél dvou komunikací obemykajících Skalku. Sídlo na severu stavebně srůstá s Polevskem, na jihu je od Nového Boru odděleno bariérou silnice I/13.		0
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je nepravidelné, na menších pozemcích. Orientace hřebenů je nejednotná. Zástavba je spíše novodobého charakteru s menším podílem lidové architektury. Převládají přízemní domy s podkrovím tradičního měřítka, tvarů a převážně i proporcí, avšak ve většině případů stavebně upravené bez tradičního výraz. Část zástavby je dvoupodlažní s podkrovím, třípodlažní je bývalý výrobní objekt č. p. 308. V sídle převládá novodobá zástavba nebo přestavěné objekty.		0
Měřítko zástavby	V sídle je převážně dochováno tradiční měřítko staveb. Převažuje přízemní zástavba s podkrovím, tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí, několik domů je patrových. Nová zástavba je spíše menšího měřítka. Větší hmoty představují firma Jakub a třípodlažní objekt č. p. 308. Část zástavby tvoří drobné chaty.		+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Převážně část zástavby je bez architektonické kvality, přestavěné tradiční stavby nebo novostavby. Menší podíl představují objekty lidové architektury nebo stavby vykazující její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Částečně se jedná p přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 18, 291, 295, č. p. 751, 752), částečně o patrové domy s podstávkou (př. č. p. 9, 10, 24, 43, 40) nebo zděné (př.		0
	č. p. 1, 7). Architektonicky zajímavé jsou objekty č. p. 291, 308. Památkově chráněná je usedlost č. p. 24 a kaple sv. Rosálie. Celkově má zástavba běžný charakter bez větší architektonické kvality. V sídle se nachází několik drobných sakrálních památek.		
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají zahrady spíše příměstského rázu, část zeleně tvoří vzrostlé stromy a dílčí břehové porosty Šporky.		0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, parkoviště a travnaté porosty. Oplocení převažuje tradiční.		0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo těsně obklopují lesní porosty, na jihozápadě prostupuje náletová zeleň k okraji sídla.		0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C. • Nerozvíjet zástavbu do svahů jihozápadním směrem. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Jihozápadní okraj sídla nenechat zarůst nálety.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost. • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).			
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy v ÚP nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Obrázek 119: Zastavěná část sídla Arnultovice, ortofoto z roku 1953

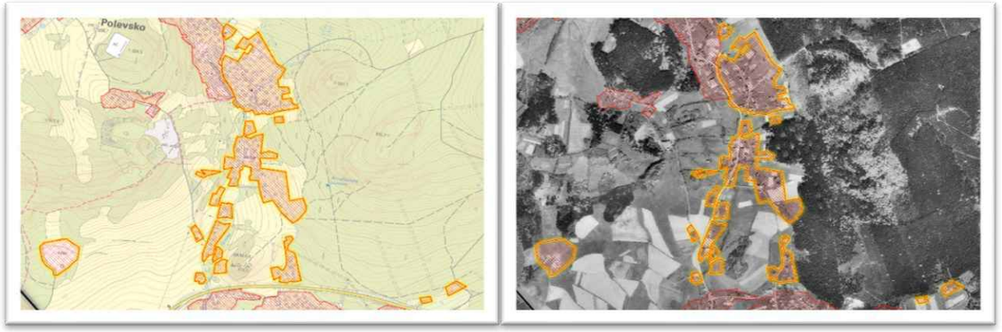

Foto 227: Pohled z kraje lesa na zástavbu Arnultovice ve střední části

SÍDLO:	**POLEVSKO**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**POLEVSKO**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**POLEVSKO**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3g POLEVSKO**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V okolí dnešního sídla fungovaly již ve 13. století sklárny, jejichž hutě spotřebovaly velké množství dřeva. Nejstarší v lese Gross Seifert na jižním úpatí. První písemná zmínka pochází z roku 1400. V 17. století se tu začalo rozvíjet zušlechťování skla řezáním, broušením, malbou a leptáním. Polevsko se brzy stalo centrem obchodu se sklem (již před rokem 1631 se odsud vyváželo do ciziny), sklo se vozilo do Evropy i na východ. Kolem roku 1740 zde byla založena jedna z prvních obchodních společností. V roce 1718 byl vystavěn kostel a v roce 1716 založena škola. V 18. století sídlo poznamenaly války s Pruskem, zejména dlouhotrvající pobyty vojsk. Sklářská řemesla se v Polevsku udržela i nyní. Zemědělství tu dávalo malé výnosy. Požár v roce 1856 zničil v obci velký počet domů, ale většina z nich byla obnovena. V letech 1879 byla postavena nová škola. Po zavedení vytápění pecí uhlím a po vybudování železnice byly postaveny nové sklářské hutě i v Polevsku, na něž bylo navázáno mnoho dalších zušlechťujících profesí. V roce 1907 byla založena huť Klára a v roce 1910 huť Anna. Po 2. světové válce byla většina německých obyvatel vysídlena. Provoz v huti Anna nebyl po válce obnoven a byla zbořena. Huť Klára pracovala do roku 2014. V současné době se zde rozvíjí výstavba rodinných domů.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024**	
1316	445	208	179
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 07 POLEVSKO**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 23 POLEVSKO**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v mírně zvlněném terénu údolí Šporky a jejího pravostranného přítoku, prostor je rámován odlesněným hřebenem Polevského vrchu s dalekými výhledy ze severozápadu, lesními porosty ze severu, zemědělskými pozemky s částečně dochovanou plužinou z jihozápadu. Na východě navazuje na osadu Jedličná, na jihovýchodě plynule přechází v Arnultovice, se kterými je již prostorově propojeno. Prostor je rámován zalesněnými vrcholky Medvědí hůrky, Medvědího vrchu, hřebene Kluček a menších vrcholků na jihu (kóty 554 m a 574 m). Přírodní hodnoty dotváří lokální biocentrum na jihu a západě, lokální biokoridor procházející sídlem a II. zóna CHKO na severu, východě a jihu.		+
Vizuální projev v krajině	Celkový pohled na sídlo se nabízí z vrcholu Kříče. Dílčí výhledy na severní okraje sídla jsou ze svahů Polevského vrchu, části sídla jsou viditelné z okolních cest a výše položených míst u okrajů lesa, střední část ze silnice III/23620.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného terénu údolí Šporky a jejího pravostranného přítoku se zemědělskými pozemky a dostatkem nelesní zeleně, která však umožňuje daleké výhledy. Jihozápadně od sídla se nacházejí dochované fragmenty plužiny, částečně zarostlé nálety.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí s lineární zástavbou a pozemky kolmo na vodní tok a k jihovýchodu se svažující komunikaci. Větší usedlosti byly rozloženy na velkých pozemcích výše nad potokem, část těchto domů, případně jejich fragmenty, je dochována. V údolní poloze leží podél komunikace a částečně v rozptylu drobnější zástavba na menších pozemcích. Z okrajů původního sídla vybíhají kratší ulice se zástavbou na malých pozemcích. Celkově je zástavba poměrně hustá. Novodobá zástavba se rozvíjí v severní části sídla při silnici III/23620 a vrstevnicové komunikaci. Orientace domů je nejednotná, převažuje orientace hřebenů rovnoběžně s komunikací.		+/0

Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél Šporky a jejího pravostranného přítoku ve směru Z-V až JV.	+
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby historické části sídla je lineární podél vodního toku a komunikace, intenzita zástavby je vyšší, vzdálenosti mezi objekty malé. Přirozené centrum se vytváří na křižovatce u obecního úřadu. Dominanta kostela je umístěna excentricky mimo centrum na vyvýšenině nad sídlem. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní, významný je podíl patrových domů, především roubených s podstávkou, ale i zděných. Část zástavby je novodobě upravena nebo přestavěna, především na rekreační domky. Přibývá novostaveb na rozvojových plochách.	+
Měřítko zástavby	V historické centrální části podél komunikace je zástavba většího měřítka, část jsou patrové domy. V ostatních částech je zástavba přízemní s podkrovím, převažují domy tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí, avšak bez tradičního výrazu. Výraznou hmotou je třípodlažní škola. Dominantou sídla je kostel Nejsvětější Trojice. Menšího měřítka jsou rekreační domky.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V historické části sídla, zejména podél hlavní komunikace (cenná je především západní část), se nachází dochované objekty lidové architektury nebo stavby, vykazující její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Jedná se o přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (č. p. 4, 2, 7, 27, 147, 54, 90, 92, 48, 95, 47, 45, 35, 101, 114, 131, 129, 122, 125, 150, 17, 68, 137, 83, 47, 37, 118, 124, 20, č. p. 4, 31), významný je podíl patrových domů s podstávkou (14, 153, 31, 76, 67, 53, 51, 93, 107, 60, č. p. 8), část je zděných (č. p. 12, 75, 110, 117), většina jsou domy s mansardovou střechou. Dominantní třípodlažní objekt školy č. p. 167 byl novodobě upraven. Památkově chráněné jsou kostel Nejsvětější Trojice, fara č. p. 1, domy č. p. 14, 53, 110, sklárna č. p. 175. V prolukách historické zástavby a v okrajových částech se nachází velký podíl novodobé zástavby různé kvality, většinou bez architektonické hodnoty, která utváří převážný ráz sídla. Charakter sídla dotváří drobná sakrální architektura.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	U starší zástavby převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny u novostaveb spíše příměstského rázu. Je zde velký podíl vzrostlých neovocných stromů, částečně z náletů. Břehové porosty jsou pouze dílčí. Cenné je arboretum u kostela.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, parkoviště, menší travní porosty, okolí kostela, hřiště. Oplocení převažuje tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad a náletová zeleň.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. Uchovat kompaktní charakter zástavby, nerozšiřovat ji podíl radiálních komunikací. • Nepropojovat s Jedličnou. • Zachovat typickou strukturu zástavby (lze doplnit proluky v údolní části sídla v souladu s charakterem půdorysu).		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B. • Případný rozvoj sídla směřovat do pohledově neexponovaných a přírodně méně hodnotných částí.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		

Zastavitelná plocha Z7 o ploše 3,8 ha umožňuje při intenzitě 0,25 zástavbu cca 9500 m^2, tj. cca 60–90 RD, což představuje plošnou kobercovou zástavbu. Žádoucí je snížit koeficient intenzity zástavby, stanovit minimální výměru pro 1 obytný dům a upřesnit zadání územní studie, která je stanovena územním plánem, tak aby řešila uspořádání a charakter zástavby. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 120: Zastavěná část sídla Polevsko, ortofoto z roku 1953

Foto 228: Pohled na exteriér sídla Polevsko od osady Klučky

Foto 229 a 230: Kostel Nejsvětější trojice, ulicová zástavba v části obce Polevsko

OSADA:	**KLUČKY**
OBEC:	**POLEVSKO**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**POLEVSKO**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3f ARNULTOVICE**
KATEGORIE:	**B**

CHARAKTERISTIKA:
Celá osada leží v CHKO LH. Osada vznikla na vymýcených lesních pozemcích po roce 1720, obyvatelé se živili zušlechťováním skla v domácích dílnách. V roce 1787 měly Klučky 20 domů. Dnes je zde 9 domů, využívaných k rekreaci.

LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 07 POLEVSKO**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 24 KLUČKY**

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží v úzkém údolí na jižním úbočí kóty 554 m a je sevřená souvislými lesními porosty. Samota se v krajině vizuálně neprojevuje díky terénní konfiguraci a vzrostlé zeleni. Sídlo je rozloženo v sevřeném údolí a prolnuto bohatou nelesní zelení, je rámováno zalesněnými svahy.	+
Urbanistická struktura sídla	
Sídlo je rozloženo podél cesty procházející po spádnici údolí, v západní je zástavba hustší, ve východní části má větší pozemky. Orientace hřebenů střech je nestejná, rovnoběžně s vrstevnicemi i kolmo na ně.	+
Zástavba	
Původní zástavba je z větší části přestavěna, tradiční tvary, hmoty a proporce jsou většinou zachovány. V samotě je zachováno tradiční měřítko staveb, zástavba je převážně přízemní, dva domy jsou patrové. Většina staveb je bez větší architektonické hodnoty. Tři domy jsou lidovou architekturou, přízemní roubené č. p. 223, 225 a patrový roubený dům s podstávkou č. p. 36.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Převládají tradiční zahrady s ovocnými stromy, část zeleně tvoří nálety. Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace. Sídlo je sevřené mezi lesními porosty.	+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky po zaniklých stavbách.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky pro sídla kategorie B. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. V ÚP vymezená stabilizovaná plocha VK pro skládkování umožňuje koeficient zastavitelnosti 90 % s výškou 9 metrů. Navrhuje se redukovat. Rozsah nadzemních staveb. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 121: Zastavěná část osady Klučky, ortofoto z roku 1953

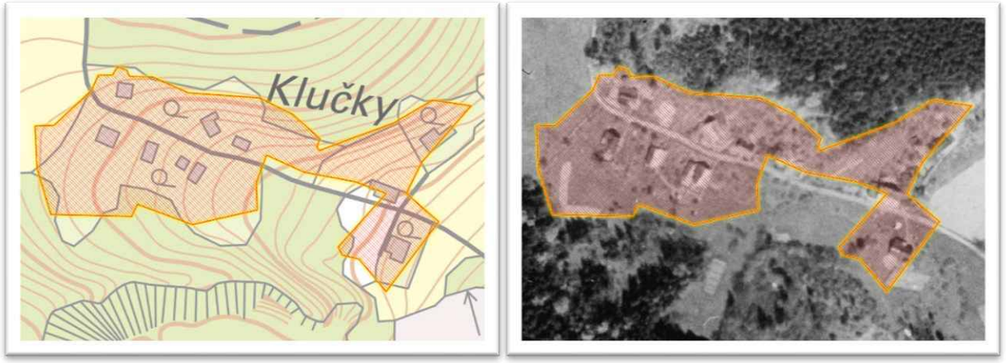

Foto 231 a 232: Zástavba s prvky lidové architektury

OSADA:	**JEDLIČNÁ**	
OBEC:	**POLEVSKO**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**POLEVSKO**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 3 NOVOBORSKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 3g POLEVSKO**	
KATEGORIE:	**B**	
CHARAKTERISTIKA: Celá osada leží v CHKO LH. Byla založena v roce 1752 a koncem 19. století měla 16 domů, obyvatelé se živili převážně domácím zušlechťováním skla. Na západní straně osady býval lom, kde se lámaly znělcové desky (ve 2. polovině 20. století zrušen a zrekultivován). V roce 1930 zde žilo 20 obyvatel v cca 5 domech.		
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 23 POLEVSKO**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Osada leží v západně orientovaném svahu nad obcí Polevsko, v mělkém údolí pod sedlem mezi Medvědí hůrkou a Medvědím vrchem. Z východu a severu je rámována souvislým lesním porostem, ze západu je v jižní části otevřena k Polevsku. Přírodní hodnoty dotváří II. zóna a lokální biokoridor východně od osady.	+
Vizuální projev v krajině	Část zástavby se objevuje v průhledech ze silnice III/26320, osada je z větší části skrytá v zeleni.	+
Zasazení sídla do krajiny	Osada je harmonicky zasazena do krajinného rámce, zástavba se prolíná se vzrostlou zelení.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Osada je rozložena volně ve svahu s nepravidelnými odstupy, většinou větších vzdáleností, s velkými pozemky (vyjma skupiny domů pod sedlem). Orientace hřebenů je různá, rovnoběžně s vrstevnicemi i kolmo na ně.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Původní zástavba je z větší části přestavěna, tradiční tvary, hmoty a proporce jsou většinou zachovány.	+/0
Měřítko zástavby	Tradiční měřítko staveb je vcelku zachováno, převládají drobnější rekreační domky, patrové jsou domy č. p. 209, 206.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Většina původních domů je přestavěna bez větší architektonické hodnoty, převládají rekreační domky. Památkově chráněný je patrový roubený dům č. p. 209, znaky lidové architektury vykazuje přízemní dům č. p. 217. Řada domů je narušena nevhodnými přístavbami.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	V osadě lze nalézt tradiční zahrady s ovocnými stromy i novodobé zahrady s nepůvodními kultivary zeleně, část zeleně tvoří nálety, časté jsou živé ploty. Celou osadou prostupuje vzrostlá zeleň.	+/0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo je rámováno lesním okrajem na východě, ze západu zelení zahrad a náletů.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat rozvolněnou zástavbu s většími prolukami mezi skupinami domů. • Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky v (po zaniklých stavbách, ojediněle jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Nepropojovat zástavbu s Polevskem.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Zastavitelné plochy Z13, Z14, Z15 umožňují při stanoveném koeficientu zastavitelnosti 0,25 výrazně zahustit stávající rozvolněnou zástavbu o cca 15 nových domů. Navrhuje se snížit intenzitu zástavby a zajistit prostupnost mezi lesem na východě a nelesní krajinou na západě. V ÚP je nedůvodně vymezeno několik stabilizovaných ploch pro bydlení a rekreaci (p. p. č. 811/1, 813, 814 – celkem cca 1 ha). Navrhuje se redukovat, případně řešit intenzitu zástavby. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 122: Zastavěná část osady Jedličná, ortofoto z roku 1953

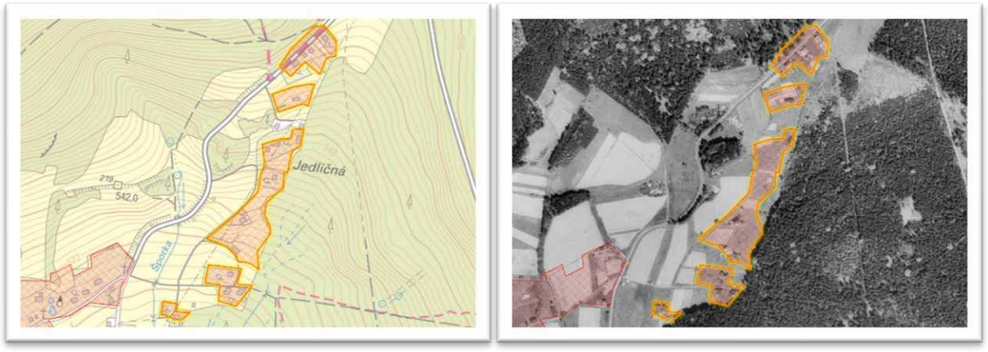

Foto 233 a 234 : Rozvolněná a různorodá zástavba v osadě Jedličná

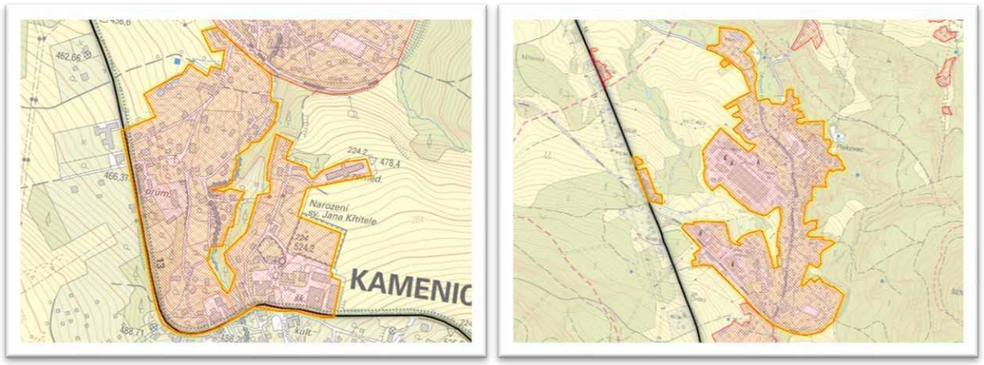

SÍDLO:	**KAMENICKÝ ŠENOV**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**KAMENICKÝ ŠENOV**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KAMENICKÝ ŠENOV**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4d KAMENICKÝ ŠENOV** **KP 4e HORNÍ KAMENICE – KAMENICKÝ ŠENOV**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B/D**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO LH leží severní část sídla. Sídlo je poprvé zmíněno v roce 1362. Vždy zde byly jen menší chalupnické usedlosti a domkářská stavení. Od 17. století se zde začalo zušlechťovat sklo. V roce 1654 měla ves 27 stavení. Po roce 1830 zde bylo několik brusíren a sklářských dílen a tkalcovny bavlny a bělidla. V roce 1896 byla postavena škola. V roce 1907 byla založena Karlova Huť, později huť Anna (dnes Preciosa a.s.). Vedle ní zde bylo 7 brusíren a další sklářské dílny. Po roce 1945 byli němečtí obyvatelé vesměs vysídleni.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
5340	3 389	839	780
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží ve svažitém terénu údolí, krajinný rámec tvoří zalesněné svahy Šenovského vrchu ze severu a Panská skála a Dubový vršek se zemědělskými pozemky střídanými nelesní zelení.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je viditelné ze Šenovského vrchu, Panské skály, od Dubového vršku, ze silnice I/13, ze Stráže.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do svažitého terénu lesozemědělské krajiny s rozmanitou nelesní zelení.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	V CHKO leží severní část sídla mimo jeho městskou historickou část. Půdorys tvoří svažitá část venkovské zástavby (ve stopě původního venkovského sídla) s navazujícím areálem kostela, hřbitova, fary, školy a muzea a novodobá průmyslová část v údolní poloze.		+/0/-
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Svažitá část sídla má smíšený venkovský až příměstský charakter zástavby s převahou běžných zděných staveb a řadou patrových roubených domů. Cenný je soubor staveb kolem kostela. Při silnici I/13 je městský ráz zástavby. V údolní části se průmyslové objekty různého měřítka a charakteru střídají s bytovými domy, rodinnými domky a chatovou zástavbou.		0/-
Měřítko zástavby	Měřítko je nejednotné – od přízemních domů s podkrovím po výrobní objekty velkého měřítka. Obvyklá výška obytné zástavby jsou jedno až dva podlaží. V údolní části osmipodlažní bytové domy, průmyslové stavby velkého měřítka, drobná chatová zástavba.		0/-
Architektonická kvalita stavebních objektů	Architektonicky cenný je soubor staveb – kostel Narození sv. Jana Křtitele, fara č. p. 80, škola č. p. 616, domu č. p. 79, sklářského muzea č. p. 69, domu č. p. 364 a hřbitova. Historicky zachované jsou některé městské domy a víly. Z lidové architektury jsou zastoupeny zejména patrové roubené domy (př. č. p. 84, 79, 137, 136, 135, 131, 128, 127, 401, 92, 269). V obytné zástavbě převažují rodinné domy a vilky bez architektonické hodnoty. V údolní zástavbě dominují průmyslové objekty a osmipodlažní bytové domy, střídané garážemi a chatovými osadami. Četné sklářské firmy jsou rozmanitého architektonického řešení. Na okraji sídla je cenná křížová cesta s Božím hrobem a kaplí. Některé technické objekty mají dochovaný historický ráz – sklárna Jílek, bývalé nádraží apod.		0/+
	Památkově chráněné jsou kostel Narození sv. Jana Křtitele a domy č. p. 79, 84. Zástavbu doplňuje drobná sakrální architektura (kříže, sochy). Část sídla jižně od železniční trati je zařazena do kategorie B, severně od trati do kategorie D.		
Negativní jevy	V sídle je kromě vysloveně kvalitních objektů (viz výše) zastoupen i velký podíl negativních jevů. V údolní zástavbě dominují průmyslové objekty a osmipodlažní bytové domy, střídané garážemi a chatovými osadami. Četné sklářské firmy jsou rozmanitého architektonického řešení. Proto je část jižně od železnice zařazena do kategorie B, severní část do kategorie D.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Zeleň tvoří zahrady, veřejná zeleň, břehové porosty,		+/0
Nezastavěné plochy	Zahrady, komunikace, parkoviště, hřiště, náměstí Míru s parkovou úpravou.		0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.		+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Zástavbu rozvíjet především mimo CHKO. • Nerozvíjet zástavbu do pohledově exponovaných a přírodně hodnotných krajiny. • U svažité části (kategorie B) zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • V údolní části (kategorie D) nezvyšovat výškovou hladinu a zajistit neutrální barevnost vyšších podlaží zástavby. • Na okrajích sídla preferovat vhodnou zeleň zahrad (tradiční zahrady a ovocné sady apod.), avšak nenechat zarůst nálety.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Ve svažité části (kategorie B) respektovat tradiční intenzitu zástavby a výškovou hladinu. • Respektovat cenný soubor staveb u kostela. • Nezvyšovat zástavbu zemědělského areálu. • V údolní části (kategorie D) u smíšené obytné zástavby zachovat tradiční výšku (2 podlaží), měřítko, hmotu, proporce a barevnost, odpovídající okolní hodnotné zástavbě.			
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Zastavitelná plocha pro sport a rekreaci u základní školy na Náměstí Míru je navržena v pohledově exponované poloze (v místě dalekého výhledu). Navrhuje se nadzemní stavby umístit u stávající zástavby. Pro zastavitelné plochy obecně se navrhuje doplnit podmínky prostorového uspořádání minimálně v rozsahu územního plánu. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Foto 235: Pohled na exteriér sídla Kamenický Šenov ze Stráže

Obrázek 123: Zastavěná část sídla Kamenický Šenov

Obrázek 124: Ortofoto z roku 1953

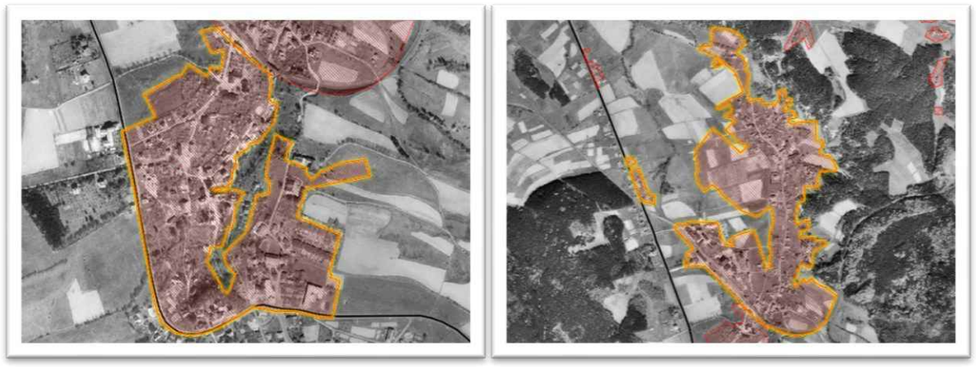

Foto 236 a 237: Kostel Narození sv. Jana Křtitele s farou, Vila Šenov

SÍDLO:	**PRÁCHEŇ**		
ORP:	**NOVÝ BOR**		
OBEC:	**KAMENICKÝ ŠENOV**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**PRÁCHEŇ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4c PRÁCHEŇ – PRYSK**		
KATEGORIE SÍDLA:	**C**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Na území CHKO leží pouze malá část sídla severně od silnice I/13.Nejstarší osada Šelty **(**při hlavní silnici) se poprvé uvádí až v roce 1720. Osada Prácheň byla založena v roce 1630. Obyvatelé se živili hlavně předením, rytím skla a podomním obchodem se sklem. V roce 1724 byla založena první továrna na lustry.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1279	407	217	143
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 07 PRÁCHEŇ**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**-**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Zástavba leží v sedle mezi Panskou skálou, hřebenem Kluček a Vyhlídkou ze severu je rámována svahy Kluček s fragmenty historické plužiny.		+
Vizuální projev v krajině	Zástavba je viditelná zejména z Panské skály a od Kluček.		+
Zasazení sídla do krajiny	Zástavba leží v sedle mezi Panskou skálou, hřebenem Kluček a Vyhlídkou.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Zástavba je situovaná podél silnice na okraji sídla.		0
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je spíše městského charakteru, tvoří ji několik objektů sklářských firem, dva bytové domy, vila, garáže, přízemní zděné domky.		0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby odpovídá funkci objektů – přízemní rodinné domy, dvoupodlažní bytové domy, hmotnější objekty firem.		0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Obytná zástavba je běžného rázu, výrobní a obchodní objekty mají atypické architektonické řešení. Zástavbu doplňuje kaplička.		0
Negativní jevy	Brownfield na p. p. č. 1346.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru.		0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, skladové plochy, parkoviště.		0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.		0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C. • Nerozvíjet zástavbu do svahů Kluček, rozvoj sídla směřovat mimo CHKO. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Na okrajích sídla udržovat a doplnit vhodnou zeleň zahrad, nenechat zarůst nálety. Udržovat fragmenty historické plužiny. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.			

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C. • U nových objektů nebo při rekonstrukci respektovat charakter okolní zástavby, nezvyšovat výškovou hladinu. • Odstranit objekt na st. p. č. 1346 nebo architektonicky kultivovat.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. Zastavitelná plocha na p. p. č. 1346, p. p. č. 926/1 je plochou přestavby, navrhuje se pro ni stanovit podmínky prostorového uspořádání v souladu s charakterem území, zejména max. výškovou hladinu. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 125: Zastavěná část sídla Prácheň, ortofoto z roku 1957

Foto 238 a 239: Pohled na Prácheň na horizontu v popředí Kamenický Šenov, ulicová zástavba podél komunikace I/9

SÍDLO:	HORNÍ PRYSK		
ORP:	NOVÝ BOR		
OBEC:	PRYSK		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	HORNÍ PRYSK		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 4 ČESKOKAMENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 4c PRÁCHEŇ – PRYSK		
KATEGORIE SÍDLA:	A-		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Kostel je poprvé připomínán ve 14. století, ves potom v roce 1460. Nebývaly zde selské usedlosti, pouze chalupnická, domkářská a řemeslnická stavení. Obyvatelé se živili zemědělstvím, zušlechťováním skla a obchodem se sklem. Nový barokní kostel byl postaven v roce 1721, zvonice je z roku 1681. V roce 1702 vznikla škola, v roce 1733 byla postavena nová, v roce 1878 větší. V obci pracoval sklářské dílny, brusírny, tkalcovny a bělidla. O roku 1886 v č. p. 4 fungoval exportní obchod se sklem. V roce 1903 byla dána do provozu železniční trať Česká Lípa – Kamenický Šenov (zrušena 1979). Po roce 1945 byla většina německých obyvatel vysídlena, řada domů byla poté zbořena. Mnoho původních domů je využíváno pro rekreaci.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1032	177	162	84
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 08 PRÁCHEŇ – HORNÍ PRYSK**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 26 PRYSK**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v sevřené části údolí Pryského potoka v harmonické členité krajině s mozaikou menších pozemků a nelesní zeleně. Ze severu je rámováno svahy Středního a Ovčáckého vrchu, z jihu svahy Kluček a Šenovského vrchu. Na západě navazuje na zástavbu Dolního Prysku, na východě ji rámují zalesněné svahy pod Polevským vrchem. Přírodní hodnotu dotváří lokální biokoridor.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je dobře viditelné z nadhledu ze Středního vrchu. Omezený výhled je z Pískové vyhlídky a Stráže, dílčí pohledy z výše položených svahů. Dílčí pohledy na centrum jsou z místních skalních vyhlídek v obci.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazené v údolní poloze Pryského potoka a kolmém, jižním údolí směrem k Práchni. Rámuje je mozaika travní porosty s remízy a bohatou, často náletovou zelení až po okraje lesa.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys se vyvíjel na principu údolní lánové vsi, avšak s menšími staveními rozloženými lineárně podél potoka a průjezdné komunikace, část zástavby sleduje kolmou cestu jižně. Pozemky jsou menší, vzdálenosti mezi domy nejednotné. Centrum je založeno u kostela, fary a školy.		+
Urbanistická osa	Výrazná urbanistická osa probíhá ve směru Z-V od Dolního Prysku.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je převážně jednopodlažní s podkrovím s velkým podílem lidové architektury, část domů je historických patrových. Domy jsou z velké části poloroubené s podstávkou i bez ní, částečně celozděné, tradičních hmot, výšky a proporcí, se sedlovými střechami tradičního sklonu s hřebenem v podélné ose půdorysu. Vyskytuje se i několik prvorepublikových vilek. Ve východní části stojí spíše rekreační domky a chaty, často na původních stavebních parcelách. Převažuje orientace staveb hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a komunikací, výjimečně jinak.		+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převážně přízemních domů spíše menších hmot, avšak vyskytuje se větší podíl patrových domů. Hmotově výrazná je škola č. p. 161. Dominantou i díky umístění na vyvýšenině je kostel sv. Patra a Pavla. Ve východní části sídla je menší měřítko rekreačních domků a chat.		+

Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nachází velký podíl staveb lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály barevnost, vikýře apod.). Přízemní jsou roubené domy s podstávkou i bez ní (č. p. 101, 131, 4, 40, 74, 81, 181, 29, 5, č. p. 58, 75, 35, 34, 32, 60, 73, 28, 78, 46) i zděných (č. p. 82, 140, 7, 15, 33, 36, 165, č. p. 70, 67, 50). Patrové domy jsou zděné s roubeným patrem (č. p. 45, 28, naproti č. p. 5, 137, č. p. 91, 25, 44, 42, 24), roubené s podstávkou (č. p. 62, 56, 55, 22, č. p. 40, 43, 59, 41) i zděné (č. p. 96). Hmotově dochovaná je škola č. p. 161. Zástavbu doplňují zděné domky a vilky a ve východní části rekreační domky a chaty malého měřítka. Památkově chráněný je kostel sv. Petra a Pavla a dům č. p. 55. Charakter sídla dotváří drobná sakrální architektura (kříže).	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru. Část zeleně jsou vzrostlé neovocné stromy. Břehové porosty regulovaného toku nejsou vyvinuty.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travnaté plochy. Veřejné prostranství tvoří upravený prostor před kostelem, koupaliště s travnatými plochami a hřišti, parkoviště, otočka autobusu a stání pro obytná auta na p. p. č. 1639. Oplocení je převážně tradiční.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad se vzrostlými listnatými stromy místních druhů.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky v údolní části sídla. • Případný rozvoj sídla směřovat do pohledově neexponovaných a přírodně méně hodnotných částí. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně problémovou zastavitelnou plochou se jeví plocha ZA3 pro sjezdovku a lyžařský vlek, jejichž realizace je za současné klimatické situace v nadmořské výšce 450 m n. m. problematická. Pro zastavitelné plochy SO15, SO16, SO17 (celkem 3,1 ha) se navrhuje zpracovat územní studie, které budou řešit prostorové uspořádání zástavby. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 126: Zastavěná část sídla Horní Prysk, ortofoto z roku 1953

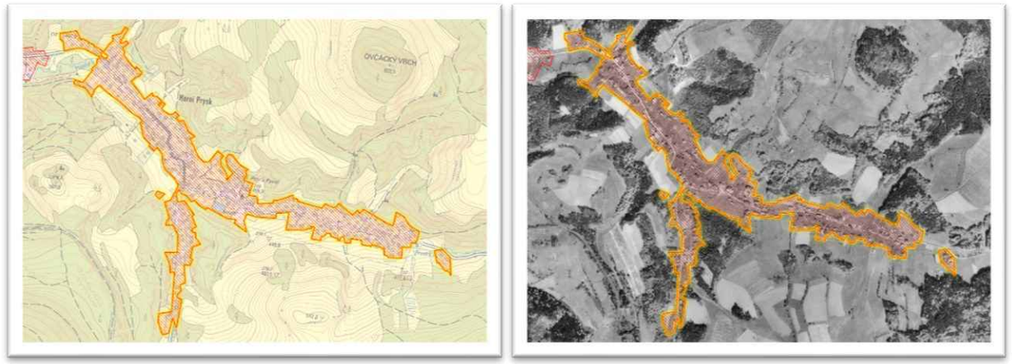

Foto 240 a 241: Pohled na zástavbu Horní Prysk, podstávka bez pásků

Foto 242 a 243: Vícepodlažní domy podél komunikace v pozadí věž kostela

SÍDLO:	DOLNÍ PRYSK		
ORP:	NOVÝ BOR		
OBEC:	PRYSK		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	DOLNÍ PRYSK		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 4 ČESKOKAMENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KC 4c PRÁCHEŇ – PRYSK		
KATEGORIE SÍDLA:	B-		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo je poprvé zmíněno v roce 1382. Vždy zde byly jen menší chalupnické usedlosti a domkářská stavení. Od 17. století se zde začalo zušlechťovat sklo. V roce 1654 měla ves 27 stavení. Po roce 1830 zde bylo několik brusíren a sklářských dílen a tkalcovny bavlny a bělidla. V roce 1896 zde byla postavena škola. V roce 1907 byla založena Karlova Huť, později huť Anna (dnes Preciosa a.s.). Vedle ní zde bylo 7 brusíren a další sklářské dílny. Po roce 1945 byli němečtí obyvatelé vesměs vysídleni.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:	
695	177	97	64
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		DUS 26 PRYSK	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v sevřené části údolí Pryského potoka v harmonické členité krajině s mozaikou menších pozemků a nelesní zeleně. Ze severu je rámováno svahy Středního vrchu, z jihu svah Stráže, Lipky a Šenovského vrchu. Na západě navazuje na zástavbu vesničky, na východě plynule přechází v Horní Prysk. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum a lokální biokoridor.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je dobře viditelné z nadhledu ze Středního vrchu. Omezený výhled je z Pískové vyhlídky a Stráže, dílčí pohledy jsou z výše položených svahů.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazené v údolní poloze Pryského potoka a v bočním, jižním údolí směrem ke Kamenickému Šenovu. Rámují je travní porosty s bohatou, často náletovou zelení až po okraje lesa.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je založeno jako údolní lánová ves, větší usedlosti, avšak zanikly a v současnosti se jedná o lineární zástavbu rozloženou podél průjezdné komunikace v jejím okolí a při kolmé jižní ulici. Nevýrazné centrum je vytvořeno u školy a obecního úřadu.		+
Urbanistická osa	Výrazná urbanistická osa probíhá ve směru Z-V dále do Horního Prysku.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je běžného, spíše příměstského charakteru, především zděné rodinné domky a vilky, převážně tradičních tvarů (sedlové střechy), střídané menšími výrobními a skladovými provozy. Orientace domů je převážně hřebenem rovnoběžně s komunikací, výjimečně jinak.		+0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převážně přízemních domů spíše menších hmot, výjimečně se vyskytují patrové domy. Hmotově nejvýraznější je objekt školy.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nachází několik objektů lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály barevnost, vikýře apod.). Převažují přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 51, 68, 70, č. p. 9, 16) i zděných (př. č. p. 21, 119, 9, č. p. 5, 11), ojedinělé jsou patrové domy – roubený s podstávkou (př. č. p. 10), zděný s roubeným patrem (př. č. p. 69), zděný (př. č. p. 4, 5). Do zástavby pronikly i objekty městského rázu (č. p. 22). Většina zástavby je tradiční hmoty, tvaru a proporcí, avšak běžného rázu bez architektonické hodnoty. Historická škola je novodobě upravena. Zástavbu doplňují objekty technického účelu (řadové garáže, sklady apod.). Charakter sídla dotváří drobná sakrální architektura (kříže).		+/0

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru.	+/0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, skladové plochy. Oplocení je rozmanité včetně neprůhledných betonových plotů. Malý park je na křižovatce u školy.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty. Liniové remízy. Za školou se nachází ovocný sad, který prochází obnovou.	+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení (dle potřeby je možné zástavbu sídla rozčlenit na menší celky)		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla. Případný rozvoj sídla směřovat do pohledově neexponovaných a přírodně méně hodnotných částí. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně problémovými zastavitelnými plochami se jeví plochy ZA1, ZA2 pro sjezdovku a lyžařský vlek, jejichž realizace je za současné klimatické situace v nadmořské výšce 450 m n. m. problematická. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 127: Zastavěná část sídla Dolní Prysk, ortofoto z roku 1953

Foto 244 a 245: Vícepodlažní bytový dům, ulicová zástavba tradičního měřítka

OSADA:	**VESNIČKA**	
ORP:	**NOVÝ BOR**	
OBEC:	**PRYSK**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOLNÍ PRYSK**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4e KAMENICKÝ ŠENOV, KP 4c PRÁCHEŇ – PRYSK**	
KATEGORIE SÍDLA:	**C**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo vzniklo po roce 1830 rozparcelováním bývalého Füllerova dvora. V roce 1843 zde bylo 12 domů a mlýn (pila). Před 1. světovou válkou byla ve vsi brusírna skla, cihelna. Na jihovýchodním okraji býval rybník sloužící k pohonu brusírny, později k rekreaci.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL A DOMŮ:		
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v téměř plochém údolí Chřibské Kamenice, které se směrem k východu uzavírá. Je rámováno zalesněnými svahy vrcholů Plešivec, Malý Stožec, Malá Tisová, Kamzičí vrch a zemědělskou krajinou, na severu svažitou a členitější, na jihu plošší se scelenými pozemky. Přírodní hodnoty reprezentují lokální biocentra a biokoridory v těsném sousedství sídla.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je viditelné ze Zámeckého vrchu.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do téměř plochého odlesněného údolí Chřibské Kamenice.	0
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Na původní pravidelnou ulicovou zástavbu s malými pozemky navázala další zástavba podél sousedních ulic. Pozemky jsou menší. Orientace domů nejednotná.	0
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Zástavba je běžného, spíše příměstského charakteru, především zděné rodinné domky a vilky, převážně tradičních tvarů (sedlové střechy), střídané menšími výrobními a skladovými provozy.	0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převážně přízemních domů spíše menších hmot, výjimečně se vyskytují patrové domy.	+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nenacházejí objekty lidové architektury, zástavba je běžného rázu bez výrazné architektonické kvality.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru.	+/0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, skladové plochy. Oplocení je rozmanité včetně neprůhledných betonových plotů.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.	+/0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C. • Sídlo nerozvíjet do svahů pod Stráží. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 128: Zastavěná část sídla Vesnička, ortofoto z roku 1953

Foto 246: Pohled ze Středního vrchu na sídlo Vesnička, Foto 247: Pohled na bytové domy ve střední části obce

SAMOTA:	POD HERDŠTEJNEM	
ORP:	NOVÝ BOR	
OBEC:	PRYSK	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	DOLNÍ PRYSK	
KRAJINNÝ CELEK:	KC 4 ČESKOKAMENICKO	
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 4i LESNÍ PROSTORY	
KATEGORIE:	A	
CHARAKTERISTIKA: Ve 30. letech 20. století zde stál dřevěný hostinec Herdsteinbaude.		
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Krajinný rámec tvoří okraje lesních porostů. Neprojevuje se. Samota leží v sedle po vrchem Herdštejn, v luční enklávě obklopené lesem.		+/0
Urbanistická struktura sídla		
Samotu tvoří jeden objekt.		+
Zástavba		
Objekt je přízemní se sedlovou střechou, zděný, tradiční hmoty, tvaru a proporcí. Tradiční měřítko. Objekt je zachovaný v tradičním rázu.		+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Nejsou.		0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Neumisťovat novou zástavbu ani jiná zařízení. • Zachovat luční charakter enklávy, nezalesňovat, udržovat louky.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Zachovat tradiční charakter objektu (hmota, tvar, proporce, barevnost, tvarosloví), nezvětšovat hmotu. • Neoplocovat, umožnit pouze tradiční terénní úpravy, nerealizovat zpevněné plochy, nevysazovat netradiční zahradní kultivary.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Do stabilizované plochy pro bydlení je zařazena plocha lesní. Navrhuje se uvést do souladu. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby plochy s rozdílným způsobem využití.		
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití		

Obrázek 129: Zastavěná část samoty, ortofoto z roku 1953

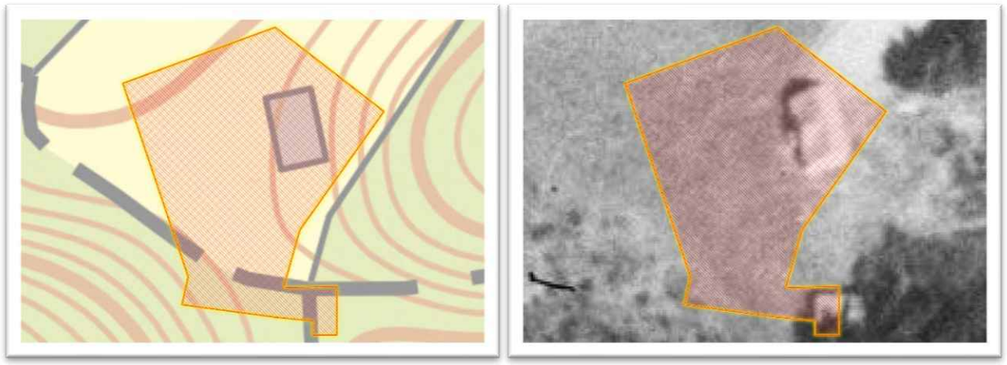

Foto 248: Pohled ze Středního vrchu k samotě Herdštejn

Foto 249 a 250: Samota pod Herdštejnem

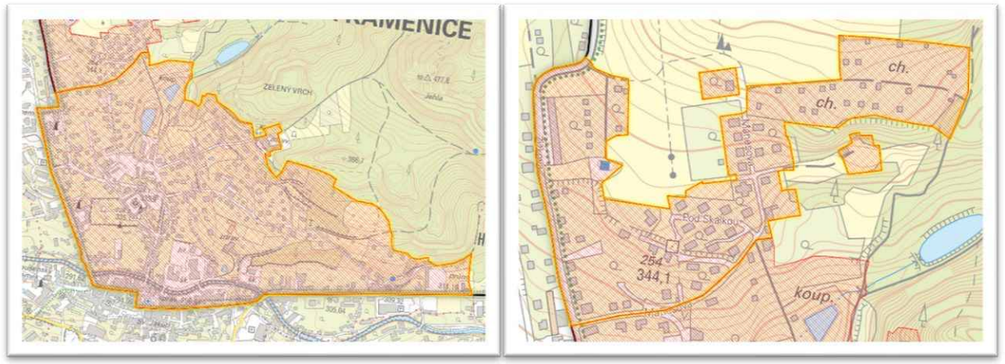
SÍDLO:	**ČESKÁ KAMENICE**		
ORP:	**DĚČÍN**		
OBEC:	**ČESKÁ KAMENICE**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**ČESKÁ KAMENICE**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4f ČESKÁ KAMENICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**C+**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO LH leží severní část sídla. Bylo založeno ve 2. polovině 13. století na křižovatce dvou starých zemských cest. Ze střední části lánové vsi později vznikla Česká Kamenice. Povýšena na město byla koncem toho století. Písemně je poprvé uváděna v roce 1352. Základy kostela sv. Jakuba Většího pocházejí ze 14. století. V roce 1493 byla postavena radnice, která nahradila starou rychtu. Škola je připomínána v roce 1416. Za husitských válek bylo město vypáleno. V 15. století se zde rychle rozvíjely řemeslné cechy. V polovině 16. století byl na místě panského dvora postaven zámek, za ním o dvě stě let později panský dvůr, přestavěný na pivovar. Obyvatelé se živili prací v lese, zpracováním dřeva, domáckou textilní výrobou a sklářstvím. Město postupně získávalo nová privilegia (trhy, prodej soli), která přispívala k jeho rozvoji. V 17. – 19. století město postihly války, požáry i povodně. V roce 1763 byl dokončen areál poutní kaple Panny Marie. V roce 1820 byla postavena císařská silnice do Rumburku, v roce 1829 do Nového Boru, v roce 1843 do Kunratic. Od roku 1830 zde vznikaly přádelny, barvírny, tkalcovny, papírna i sklářské firmy (zejména rafinerie skla). V roce 1869 byla dána do provozu železnice z Děčína do Varnsdorfu, v roce 1886 z České Kamenice do Kamenického Šenova. Ve městě vznikala řada staveb: střelnice, tělocvična, nové školy, elektrárna, nemocnice apod. Za druhé světové války bylo v okolí města několik pracovních táborů. Po roce 1945 byla většina německých obyvatel vysídlena.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
4 538	2 972	612	640
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v poměrně mělkém údolí řeky Kamenice, je rámováno zalesněnými vrcholy Jehla, Břidličný vrch, Zámecký vrch, Sedlo zejména z jihu zemědělskou krajinou.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je dobře viditelné z okolních vrcholů a výše položených míst ve svazích. Pěkný výhled na město je od hřbitova.		+
Zasazení sídla do krajiny	Město je zasazenou do harmonické krajiny mělkého, mírně zvlněného údolí, lesozemědělské krajiny s mozaikou menších pozemků a dostatečné nelesní zeleně (břehové porosty, remízy, solitéry a skupiny stromů).		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Historické centrum má zachovaný půdorys původního starého města v údolní poloze s rostlou strukturou kolem náměstí. Město mělo hradby (zachována pouze Zámecká brána). Město se postupně rozvíjelo do svahů na sever a směrem k železnici na jih – jedná se o mozaiku čtvrtí vilek, vil a rodinných domů, panelových sídlišť, menších areálů výrobních objektů, sportovních ploch.		+/0
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	V historickém centru je dochován velký podíl cenných městských domů. Na území CHKO je zástavba městského rázu s nepravidelnou uliční sítí, řadou objektů občanské vybavenosti, vilami a rodinnými domy. Na severu leží větší zahrádkářská osada.		+/0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční maloměstské, v kompaktním centru je zástavba dvou až třípodlažní s podkrovím, ve vilové čtvrti převažují dvoupodlažní domy s podkrovím, v okrajových částech je zástavba spíše přízemní. Historickými dominantami jsou kostely sv. Jakuba Většího a poutní kaple Panny Marie. Historicky větší hmoty jako zámek, školy, dům kultury apod. potvrzují městský		+

	charakter sídla. Z měřítka zásadně vybočuje měřítko osmipodlažních panelových domů (mimo CHKO LH). Velmi drobné je měřítko zahrádkářských osad.	
Architektonická kvalita stavebních objektů	V centru města se dochovaly sakrální památky, zámek, větší množství cenných historických obytných domů i občanské vybavenosti, ve „vilové“ čtvrti řada cenných vil. V okrajových částech se nachází několik objektů lidové architektury. Novodobá zástavba je většinou bez architektonické hodnoty. V centru města je vyhlášena městská památková zóna. Památkově chráněné jsou poutní kaple Navštívení Panny Marie, evangelický kostel, bývalý špitál, vily č. p., 513, 301, 311, domy č. p. 204, 229, 340.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad městského charakteru, parková zeleň.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, parkové plochy apod.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty, zčásti tvoří okraj sídla lesní porosty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Zástavbu nerozvíjet do pohledově exponovaných a přírodně hodnotných částí krajiny. • Zástavbu rozvíjet především mimo CHKO. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat dominantu kaple a kostela. Neumisťovat výškové stavby. • U nových objektů nebo při rekonstrukci respektovat okolní hodnotnou zástavbu. • Oplocení staveb preferovat průhledné nebo živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Na okrajích sídla minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.). • Respektovat zásady památkové péče na území městské památkové zóny.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy v ÚP nejsou. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Foto 251: Pohled z Jehly na Českou Kamenici

Obrázek 130: Zastavěná část sídla Česká Kamenice v CHKO Lužické hory

Obrázek 131: Zastavěná část sídla Česká Kamenice, ortofoto z roku 1953

Foto 252: Náměstí je součástí MPZ, charakter zástavby, okraj CHKO, Lidická ulice

SÍDLO:	PEKELSKÝ DŮL		
ORP:	DĚČÍN		
OBEC:	ČESKÁ KAMENICE		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	ČESKÁ KAMENICE		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 4 ČESKOKAMENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 4f ČESKÁ KAMENICE		
KATEGORIE SÍDLA:	C		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Na území CHKO leží část zástavby východně od silnice III. třídy. Sídlo je poprvé uváděno v roce 1833. Německý název Hollegrund. Bylo založeno na městských pozemcích, kde do té doby stával pouze mlýn.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:	
252	69	41	33
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří z východu zalesněné svahy, ze západu otevřená zemědělská krajina.		+
Vizuální projev v krajině	Zástavba je díky výrazné nelesní zeleni viditelná pouze ze silnice.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do údolí Bílého potoka.		+/0
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Zástavbu v CHKO tvoří několik domů rozmístěných podél silnice.		+/0
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je vcelku tradičního charakteru v hmotě, částečně narušená v tvaru, proporcích i tvarosloví.		+/0
Měřítko zástavby	Měřítko je tradiční, domy přízemní s podkrovím i patrové.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Za zmínku stojí patrový roubený dům s podstávkou č. p. 21 (rušivá je přístavba) a přízemní zděný domek č. p. 31.		+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Uplatňují se tradiční zahrady.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje samoty nejsou jasně definované. Uplatňuje se zeleň zahrad.		+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C. • Nerozšiřovat zástavbu, lze doplnit proluky.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.).			

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 132: Zastavěné území sídla Pekelský Důl na území CHKO, ortofoto z roku 1953

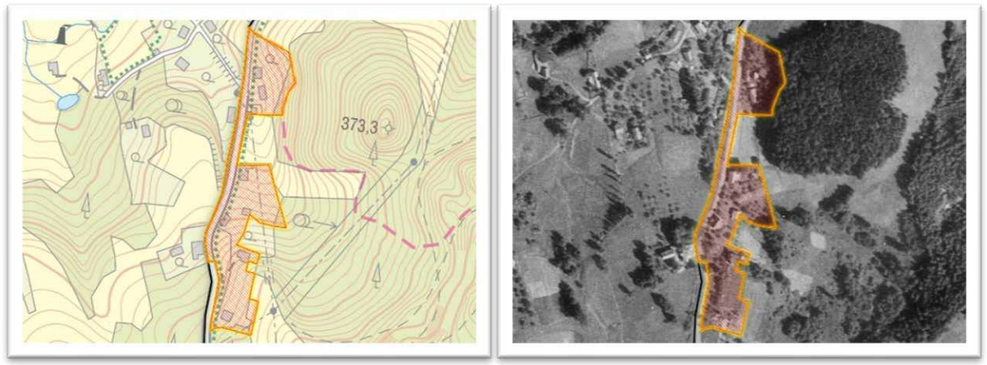

Foto 253 a 254: Zástavba v obci Pekelský Důl

SÍDLO:	**HORNÍ KAMENICE**		
ORP:	**DĚČÍN**		
OBEC:	**ČESKÁ KAMENICE**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**HORNÍ KAMENICE**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4e HORNÍ KAMENICE – KAMENICKÝ ŠENOV** **KP 4f ČESKÁ KAMENICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**D**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo je poprvé zmiňováno v roce 1416, vzniklo z okrajové části České Kamenice. V roce 1849 se stala samostatnou obcí. Obyvatelé se živili textilní výrobou, zušlechťováním skla, povoznictvím. V 19. století zde vznikají větší továrny – rafinerie skla, papírna, koželužna, několik přádelen, punčochářská valcha.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024**	
1 074	549	151	138
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v údolí Kamenice, při jejím soutoku s Pryským potokem, v plochém terénu údolní nivy. Je rámováno zalesněnými vrcholy Jehly, Břidličného vrchu, Stráže a Zámeckého vrchu. Přírodní hodnoty dotváří regionální biokoridor a lokální biocentra a EVL Horní Kamenice.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je z větší části viditelné z nadhledu ze Středního vrchu, dílčí části jsou patrné z Jehly, z Pustého zámku, ze Zámeckého vrchu.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do ploché mírně zvlněného terénu rámovaného zalesněnými svahy.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Původní půdorys lánové vsi (na levém břehu leželo 11 větších usedlostí) byl zásadně změněn příměstskou a městskou zástavbou vilek a domků, sportovními a obchodními plochami, průmyslovou zástavbou větších areálů a chatami.		0/-
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je městského až průmyslového charakteru. Část zástavby je tradičního měřítka, hmoty i tvaru, převažují ale průmyslové, obchodní, sportovní a skladové plochy se zástavbou velmi různého charakteru.		-
Měřítko zástavby	Měřítko odpovídá funkci zástavby – velké hmoty průmyslových, skladových a obchodních areálů, tradiční hmoty příměstské obytné zástavby.		-
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nenacházejí objekty lidové architektury vyjma dvou památkově chráněných domů č. p. 54, 55. Obytná zástavba je vesměs běžného rázu bez architektonické kvality, často i netradičních tvarů a proporcí. Velký podíl zástavby jsou účelové – průmyslové, obchodní, sportovní, skladové, obslužné stavby. Památkově chráněné jsou domy č. p. 54, 55 a akvadukt z roku 1872. V sídle se nachází několik objektů drobné sakrální architektury (kaple, kříže).		0/-
Negativní jevy	Rušivý je velký podíl průmyslových areálů, skladových, obchodních a sportovních ploch, převažuje výrobní charakter zástavby.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad městského charakteru. Zahrady, komunikace, parkoviště apod. Neuplatňuje se.		0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Sídlo nerozvíjet do svahů kolem pískovny. • Na okrajích sídla udržovat a doplnit vhodnou zeleň (tradiční zahrady, nenechat zarůst nálety.			
• Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• U nových objektů nebo při rekonstrukci respektovat okolní zástavbu, zejména měřítko zástavby. • Oplocení preferovat tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit na zastavěné plochy. • Minimalizovat zpevněné plochy, preferovat propustné plochy.			
Podmínky ochrany krajinného rázu a doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Obrázek 133: Zastavěné území sídla Horní Kamenice, ortofoto z roku 1953

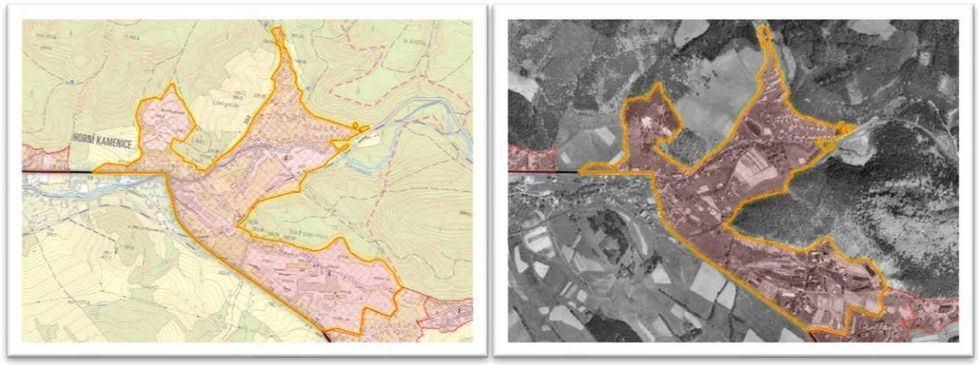

Foto 255: Pohled na Horní Kamenici z Širokého vrchu, Foto 256 a 257: Nesourodá zástavba, menší průmyslové areály

SÍDLO:	**LÍSKA**
ORP:	**DĚČÍN**
OBEC:	**ČESKÁ KAMENICE**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**LÍSKA**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4g LÍSKA**
KATEGORIE SÍDLA:	**A-**

CHARAKTERISTIKA SÍDLA:

Celé sídlo leží v CHKO LH. Vzniklo asi v polovině 14. století na staré cestě z České Kamenice do Chřibské. Písemně je poprvé zmíněna v roce 1398. Dřívější názvy: Haselau, Hasel. V roce 1654 měla 38 domů, z toho 20 statků. Obyvatelé se živili chovem dobytka, prací v lese, povoznictvím, později domáckou textilní výrobou nebo zušlechťováním skla. V roce 1757 proběhly v okolí krvavé boje. Po roce 1770 se sídlo rozrůstalo o domky pod Studencem. Kolem roku 1830 zde byl zřízen obilní mlýn, později bělidlo. V roce 1822 nahradila starou cestu císařská silnice. Po roce 1850 zde vznikaly provozy jako niťárny, bělidla, barvírny, výroba sodovek, strojní pletárna. V roce 1862 byla u č. p. 42 postavena kaple Navštívení Panny Marie (v roce 1959 zbořena). V roce 1882 byla postavena nová škola. Po roce 1945 byla většina německých obyvatel vysídlena. Část domů byla využita pro rekreaci, asi 50 domů bylo zbořeno (na místě některých vznikly nové rekreační domky).

VÝVOJ POČTU OBYVATEL A DOMŮ:

LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 09 LÍSKA**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 28 LÍSKA**

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží ve svažitém, členitém, sevřeném údolí Líseckého potoka a je rámováno zalesněnými vrcholy Studence, Wowczakova vrchu, Zlatého a Stříbrného vrchu a jejich odlesněnými svahy s mozaikou travních porostů a nelesní zeleně včetně dochované historické plužiny. Přírodní hodnotu krajinného rámce dotváří LSHK 16 Studenec.	+
Vizuální projev v krajině	Vzdálené pohledy jsou ze Zámeckého vrchu.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do harmonické krajiny svažitého údolí s velkým podílem nelesní zeleně.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je založeno jako údolní lánová ves s usedlostmi výše ve svahu a pozemky kolmo k potoku. Mladší zástavba leží v údolí poloze v poměrně pravidelných odstupech na malých pozemcích. V severní části zástavba vybíhá západně podél dvou paralelních cest. Mimo historický půdorys stojí bývalý kravín.	+
Urbanistická osa	Výrazná urbanistická osa probíhá ve směru S-J podél Líseckého potoka.	+
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku a komunikace s několika dochovanými usedlostmi výše nad údolím, s většími pozemky a drobnější údolní zástavbou na malých pozemcích. Orientace domů není jednotná, hřebeny jsou orientovány jak rovnoběžně s vrstevnicemi, tak kolmo na ně. V zástavbě se prolínají objekty lidové architektury s přestavěnými a novodobými rodinným a rekreačními domy (ve střední části, na severu). Vyskytují se i drobné řemeslnické domky, přízemní i patrové vilky. Rušivě působí některé přístavby a doplňkové objekty. Zrekonstruovaná škola je pěknou dominantou sídla., Izolovaně stojící kravín nerespektuje měřítko a tradiční charakter zástavby.	+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převážně přízemních domů, výjimečně se vyskytují patrové domy. Ve střední části a na severním okraji je větší podíl drobnějších rekreačních domků. Hmotově výrazný jsou historický objekt školy.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nachází větší podíl lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály barevnost, vikýře apod.). Domy jsou většinou roubené nebo poloroubené s podstávkou i bez ní (č. p. 37, 33, 55, 128, 1, 28, 27, 13, 104, 95, 136, 102, 103, 71, 111, 134, 155, 82, 40, 129, 124, 112, č. p. 68) i zděné (č. p. 63, 119, 61, 38, 62, 46, 131, č. p. 35, 48). Část lidové architektury jsou patrové domy – roubené s podstávkou (č. p. 51, 56, 7, 39) nebo zděné (č. p. 57, 80, 130). Výjimečný je objekt kovárny č. p. 58, Dochovaný je historický charakter školy (č. p. 142). V sídle se nachází unikátní soubor dřevěných stodol. Památkově chráněné jsou domy č. p. 13, 58. Charakter sídla dotváří drobná sakrální architektura (kříže, socha).	+/0
Negativní jevy	Izolovaně stojící, pohledově exponovaný kravín nerespektuje půdorys, měřítko a tradiční charakter zástavby.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, převažují tradiční venkovské. Bohatá je doprovodná zeleň Líseckého potoka protékajícího vsí.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace. Oplocení je převážně tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-.
- Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí.
- Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, ojediněle jinde v souladu s charakterem půdorysu).

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-.
- Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
- Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)
- Kultivovat zemědělský areál na okraji sídla.

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Nedůvodně je vymezena stabilizovaná plocha pro občanskou vybavenost na p. p. č. 358 mimo strukturu zástavby. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 134: Zastavěná část sídla Líska, ortofoto z roku 1953

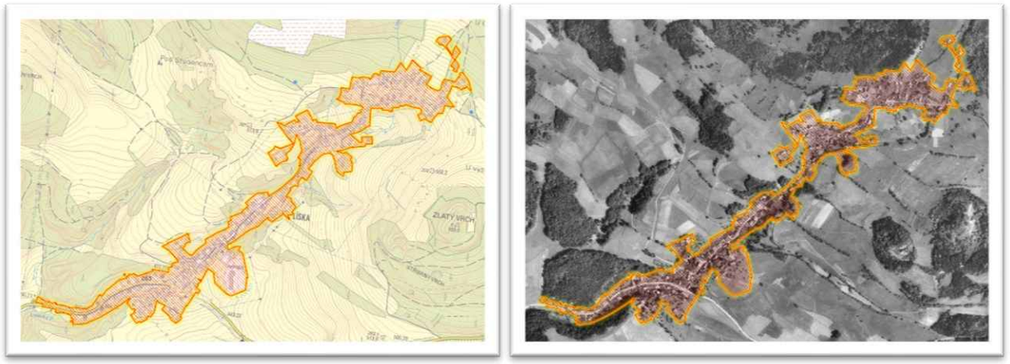

Foto 258: Pohled na zástavbu obce Líska ze Zlatého vrchu, v pozadí Studený vrch

Foto 259 a 260: Podstávkový dům, zemědělský areál v JV části obce

SÍDLO:	**KUNRATICE**		
ORP:	**DĚČÍN**		
OBEC:	**KUNRATICE**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KUNRATICE U ČESKÉ KAMENICE**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4h KUNRATICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**C+**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO Lužické hory leží východní část sídla. Dřívější názvy: Cunradstorf, Kunnersdorf. První písemná zmínka pochází z roku 1366. Obilní mlýn, uváděný v roce 1478, byl za třicetileté války zničen a znovu vystavěn až roku 1698. V roce 1654 měly Kunratice 23 zemědělských usedlostí a 12 domků. Obyvatelé se živili zemědělstvím, chovem dobytka a prací v lese, zpracováním lnu, obchodem s dobytkem, povoznictvím, později přadláctvím, pletařstvím, tkalcovstvím, zušlechťováním skla, niťařstvím, běličstvím a punčochářstvím. Sídlo citelně postihly války v 18. a 19. století. Do 2. světové války bylo sídlo zemědělskou obcí s 24 statky. Po válce byli původní němečtí obyvatelé vysídleni a řada domů zbořena.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
494	196	101	71
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 29 KUNRATICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo v mělkém údolí Bílého potoka, je rámováno z východu zalesněnými svahy Kunratického a Wowczakova vrchu, ze západu Větrným vrchem. Na okraje sídla navazují fragmenty historické plužiny se zelení.		+
Vizuální projev v krajině	Dílčí pohledy se uplatňují ze sinice na severu a z výše položených svahů nad sídlem.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do harmonické krajiny údolí Bílého potoka s mozaikou zemědělských pozemků a nelesní zeleně – remízy a skupinami.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí. Dochovány jsou některé původní usedlosti výše nad údolní nivou nebo jejich fragmenty a rozvolněná údolní liniová zástavba podél Bílého potoka a paralelních a krátkých kolmých cest. Pozemky jsou nepravidelné. Novější ulicová zástavba s pravidelnými pozemky narušuje tradiční půdorys.		+/0
Urbanistická osa	Urbanistická osa prochází podél vodního toku ve směru JZ – SV.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Převažuje zástavba tradičního měřítka, hmoty, tvaru a proporcí, avšak bez dochovaného tvarosloví.		0
Měřítko zástavby	V sídle převládá tradiční měřítko staveb – přízemní zástavba s podkrovím, několik domů je patrových.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Větší podíl staveb je běžná zástavba bez architektonické hodnoty, přestavěná původní stavení nebo novostavby. Hodnotný je patrový roubený dům s podstávkou č. p. 55. Několik domů působí v zástavbě rušivě (ploché střechy), podobně jako některé přístavby.		0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, část zeleně tvoří netradiční jehličnany. Břehový porost potoka je pouze dílčí.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace a menší travnaté plochy. Oplocení převažuje tradiční.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje sídla tvoří převážně zahrady.		+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C+. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Nepokračovat v rozvoji zástavby podél kolmých cest.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C+. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb, jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 135: Zastavěná část sídla Kunratice, ortofoto z roku 1953

Foto 261: Pohled na zástavbu sídla Kunratice, pohled z jihu

SÍDLO:	**STUDENÝ**		
ORP:	**DĚČÍN**		
OBEC:	**KUNRATICE**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**STUDENÝ U KUNRATIC**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5A STUDENÝ**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO Lužické hory leží východní část sídla. Dřívější název Kaltenbach. První písemná zmínka pochází z doby kolem roku 1451. V roce 1654 mělo sídlo 30 domů, z toho bylo 13 selských statků, 3 chalupnické usedlosti a 14 domkářských stavení. Ves měla spolu s Lipnicí vlastní rychtu. Obyvatelé se živili zemědělstvím, prací v lese, výrobou šindelů, zpracováním lnu, obchodem s obilím, řemesly a domácím předením tkalcovstvím, niťařstvím, běličstvím a punčochářstvím i zušlechťováním skla. V roce 1757 probíhaly v okolí krvavé boje mezi pruskými a rakouskými vojsky. Škola byla v č. p. 40, poté v č. p. 69, v roce 1868 byla postavena nová budova. V roce 1894 byl založen hřbitov, po roce 1947 byl zdevastován. Po 2. světové válce byli původní němečtí obyvatelé vystěhováni. Z některých domů vznikla rekreační zařízení, část domů zakoupili rekreanti, řada staveb byla zbořena.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
264	22	74	12
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 30 STUDENÝ**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo v údolí Studeného potoka, mezi odlesněnými svahy západních výběžků Studence a Bukoviny, z východu rámovaný souvislými lesními porosty, k západu se svažuje k zaříznutému Pavlíninu údolí. K severu navazují scelené zemědělské pozemky s fragmenty nelesní zeleně, z jihu převažují menší pozemky s dostatkem zeleně. Krajinný rámec je harmonický bez rušivých vlivů. Přírodní hodnoty dotváří zejména nadregionální biocentrum Studený vrch.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo s krajinným panoramatem Studence a Skalky se vizuálně projevuje ze severu ze silnice a z výše položených míst prostoru, pohledy omezuje vzrostlá zeleň.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do údolí Studeného potoka, prolnuto nelesní zelení a rámováno zemědělskými pozemky ze severu a zalesněnými svahy z jihu.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Základní strukturu půdorysu tvoří středověká lánová údolní ves s usedlostmi výše nad údolní nivou (část z nich zanikla), postupně zahuštěná a doplněná mladší zástavbou podél potoka a průjezdní komunikace. Zástavba je nepravidelná s většími pozemky při okrajích sídla (bývalé usedlosti) a drobnější mozaikou v interiéru.		+
Urbanistická osa	Urbanistická osa prochází ve směru Z-V v linii vodního toku.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	V zástavbě se prolínají objekty lidové architektury s rekreačními domky a chatami. Lidovou architekturu zastupují zejména přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní i zděné, několik domů je patrových – roubených a zděných. Na místě usedlosti č. p. 35 místě stojí větší penzion Kamzík.		+/0
Měřítko zástavby	V sídle převládá tradiční měřítko staveb. Převažuje přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí, několik domů je patrových. Rekreační domky a chaty jsou menšího měřítka, naopak penzion Kamzík je hmotově výrazný.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Část zástavby je dochovanou lidovou architekturou nebo vykazuje její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Převažují přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 47, 42, 81, 38, 73, 8, č. p. 41, 12, 25, 40, 22, 73, 39, 11, 82) i zděné (př. č. p. 44, 71, 46, č. p. 72), několik je patrových roubených domů		+/0

	s podstávkou (č. p. 27, 59) i zděné (př. č. p. 1, 59 s hrázděným patrem). Část zástavby jsou chaty a rekreační domky bez větší architektonické hodnoty. Poměrně tradiční ráz má penzion Kamzík. V sídle a bezprostředním okolí se nachází několik drobných sakrálních památek včetně malé kaple.	
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Celkově se zástavba prolíná se zelení. Koryto vodního toku je regulované bez výrazné doprovodné zeleně.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, parkoviště a travnatá plocha s altánem. Rozvolněnou zástavbou pronikají travní porosty a vzrostlá zeleň. Oplocení převažuje tradiční. U penzionu Kamzík je sportovní hřiště.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje sídla tvoří zahrady, částečně vzrostlé nálety.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, případně i jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Případný rozvoj sídla směřovat mimo CHKO.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. Nevhodně je za okrajem zástavby vymezena stabilizovaná plocha pro bydlení na p. p. č. 249/2. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 136: Zastavěná část sídla Studený, ortofoto z roku 1953

Foto 262 a 263: Exteriér sídla Studený, vícepatrový dům

SÍDLO:	LIPNICE		
ORP:	DĚČÍN		
OBEC:	KUNRATICE		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	STUDENÝ U KUNRATIC		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 5 CHŘIBSKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 5a LIPNICE		
KATEGORIE SÍDLA:	C		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO Lužické hory leží východní část sídla. Dřívější názvy – Limpach, Limbach. První zmínka je v listině, vzniklé kolem roku 1457. V 17. století měla vlastní rychtu. V roce 1757 došlo u osady ke střetnutí pruského a rakouského vojska. V roce 1770 měla Lipnice jen 9 domů, v roce 1880 vzrostl jejich počet na 32. Po 2. světové válce byli původní němečtí obyvatelé vysídleni a část domů zbořena.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024	
123	20	30	5
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo v mírně zvlněném terénu podél dvou drobných vodních toků, v zemědělské krajině. Prostor je rámován z východu zalesněnými svahy dominanty Studence, ze západu a jihu drobným vrcholky. Krajinný rámec tvoří harmonická krajina maloplošné struktury bohatou doprovodnou zelení vodních toků a skupinami stromů v krajině. Přírodního hodnoty dotvářejí zejména lokalita soustředěných hodnot na východě, nadregionální biokoridor probíhající východně od sídla a lokální biokoridor procházející sídlem.		+
Vizuální projev v krajině	Celkový pohled na sídlo se uplatňuje od západu od kóty 426 m. Dílčí pohledy jsou výše položených místa v okolí a okrajů lesa.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je rozloženo v mírně zvlněném terénu podél dvou drobných vodních toků, prolnuto jejich bohatou doprovodnou zelení a rámováno travními porosty a zalesněnými svahy okolních a vrcholů s dominantou Studence.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je v jižní části lineárního půdorysu podél vodního toku, v západní části rozvolněné struktury výše nad údolím. V CHKO leží pouze současná biofarma Lipnice, jejíž součástí je usedlost č. p. 1.		0
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Na území CHKO leží farma skládající se z původní patrové usedlosti a mladších zemědělských halových staveb.		0/-
Měřítko zástavby	Na území CHKO převládá měřítko halových staveb, navazující na tradiční patrovou usedlost.		0/-
Architektonická kvalita stavebních objektů	Dochované je měřítko, hmota, tvar a proporce domu č. p. 1, který je však v celkovém výrazu změněn, bez větší architektonické hodnoty. Zemědělské objekty na okraji sídla působí rušivě.		0/-
Negativní jevy	Rušivě působí halové objekty zemědělské farmy.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Vzrostlou zeleň představují zahrady a bohaté doprovodné porosty vodních toků prolínající sídlem. Biofarma je částečně doplněna zelení.		+
Nezastavěné plochy	Sídlo nemá charakteristické nezastavěné plochy.		0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Rozvolněné okraje sídla rámuje travní porosty střídané skupinami zeleně.		+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Nerozvíjet zástavbu mimo zastavěné území farmy. • Okraje sídla (farmy) doplnit vhodnou zelení (tradiční zahrady apod.), nenechat zarůst nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Při případné dostavbě areálu farmy nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, tvar, hmotu, proporce a barevnost s ohledem na zemědělskou funkci staveb. • Celkově kultivovat areály farmy (tradiční oplocení, minimalizovat zpevněné plochy a terénní úpravy). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 137: Zastavěná část sídla Lipnice, ortofoto z roku 1953

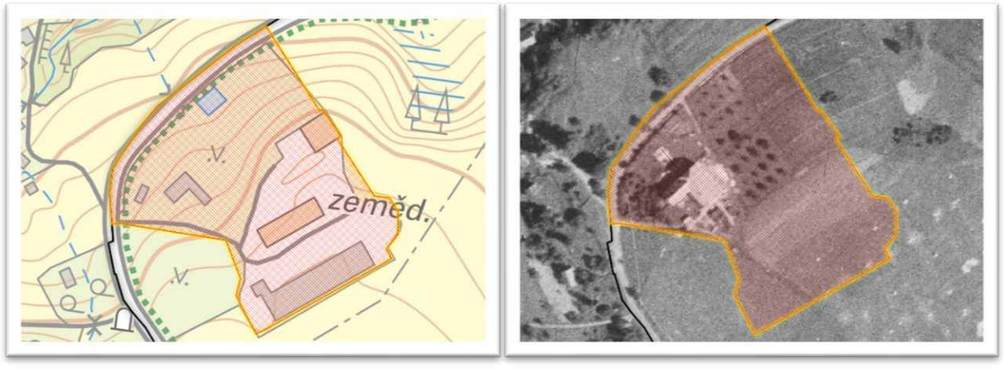

Foto 264 a 265: Pohled na sídlo Lipnici, zemědělský areál, biofarma

SÍDLO:	**KYTLICE – FALKNOV**	
ORP:	**DĚČÍN**	
OBEC:	**KYTLICE**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**FALKNOV, DOLNÍ FALKNOV**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4a KYTLICE – FALKNOV**	
KATEGORIE SÍDLA:	**B+**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo vzniklo spojením tří starších obcí, severního Dolního Falknova, jižního Falknova a Kytlice. V místě Dolního Falknova stála původně jen panská hájovna, v roce 1668 zde vznikla hospoda, následně další domky. V roce 1843 stál na východním okraji mlýn, později přestavěný na pilu. Obyvatelé se živili zušlechťováním skla. První zmínka je 1588. Už v roce 1443 zde stála sklářská huť. V roce 1530 byla ve Falknově zřízena sklárna (pracovala do roku 1750) a huťmistrův statek s mlýnem, pila a pivovar. Pozemky byly rozparcelovány na stavbu nových domků – vznikla tak nová obec Kytlice (jihovýchodně od Falknova). V roce 1782 byl postaven kostel sv. Antonína Paduánského. První zmínka o obci Kytlice je 1787.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:	**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
Kytlice 901	186	157	139
Falknov 549	76	90	64
Dolní Falknov 450	103	72	56
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 08 KYTLICE**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 25 KYTLICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo ve zvlněném terénu, členěném řadou přítoků Kamenice do drobných údolí s maloplošnou mozaikou pozemků a bohatou, rozmanitou nelesní zelení. Krajinný rámec tvoří zalesněné svahy vrchů Sokol, Popelová hora, Malý buk, Medvědí hůrka, Stříbrný vrch a ploššími travními porosty v jižní části prostoru. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum a lokální biokoridory.	+
Vizuální projev v krajině	Část sídla a dominanta kostela jsou viditelné ze Středního vrchu, dílčí výhledy jsou z vyvýšených míst krajinného prostoru. Sídlo s dominantou kostela je viditelné ze Studence, Zlatého vrchu, Středního vrchu, ze svahů Javorníku.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do členitého terénu s mozaikou menších pozemků a bohatou nelesní zelení.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys sídla je nepravidelný, zástavba je rozložená podél údolní hlavní komunikace a spletité sítě místních cest. Historický půdorys je rozšířen o několik chatových osad, vesměs izolovaných na okrajích. Historické centrum je vytvořeno v okolí kostela. Na okrajích sídla vzniklo několik chatových osad. Uvnitř sídla je několik menších výrobních areálů. Orientace domů je nejednotná. Izolovaně leží rekreační středisko U Skály.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je nepravidelné podél vodního toku a sítě komunikací. Zástavba je převážně jednopodlažní s podkrovím s větším podílem lidové architektury. Domy jsou z velké části poloroubené s podstávkou, částečně celozděné, tradičních hmot, výšky a proporcí, se sedlovými střechami tradičního sklonu s hřebenem v podélné ose půdorysu. Vyskytuje se i několik prvorepublikových vil a výrobních objektů. Převažuje orientace staveb hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a komunikací. Část zástavby tvoří a přestavěná původní stavení a novostavby rodinných a rekreačních domů.	+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převážně přízemních domů, výjimečně v údolní poloze a v okolí centra hmotnější patrové domy (obecní úřad, penziony, hotel, bývalé hostince). Na okrajích je větší podíl drobnějších rekreačních domků i chat.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Sídlo je dobře dochované s menším podílem rušivých staveb a velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře, hrázděné štíty apod.). Jedná se především o přízemní roubené domy s podstávkou (č. p. 81, 85, 80, 77, 78, 73, 74, 75, 3, 61, 7, 13, 34, 35, 36, 48, 42, 67, 43, 32, 33, 17, 22, 18, 20, 110, 102, 114, 54, 66, 34, 143, 145, 89, 83, 93, 97, 98, 150, 71, 74, 75, 70, 81, 82, 84, 86, 87, 88, 65, 64, 63, 62, 57, 52, 33, 34, 39, 40, 58, 60, 61, 64, 2, 3, 34, 52, 27, 25, 21, 13, 12, 11, 8, 7, 6, 5, 1, 46, 2, 4, 40, 19, 118, 146, č. p. 55, 144, 139, 78, 69, 43, 29, 22, 10, 3) i zděné (č. p. 75, 83, 65, 41, 25, 30, 15, 60, 55, 37, 35, 51, 26, 5, 16). Větší je i podíl patrových domů, roubených s podstávkou (č. p. 70, 104, 66, 10, 11, 25, 42, 4, 6, 53, 23, 24), zděných s roubeným patrem (př. č. p. 24, 147, 50, 31) i zděných (č. p. 9, 55, 9, 16, OÚ). Cenné jsou i vily č. p. 53, 64, 159, 30.	+/0
Negativní jevy	Výrobní areál v centru. Rekreační středisko.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace. Oplocení je rozmanité.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. Na okrajích zachovat rozvolněnou zástavbu. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky centrální části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Nerozšiřovat chatovou zástavbu.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Kultivovat výrobní areál v centru.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Pro plochy smíšené obytné SO je stanoven koeficient zpevněných ploch 50 % - navrhuje se redukovat. Pro zastavitelnou plochu SM2 (2,5 ha) se navrhuje zpracování minimálně územní studie, lépe regulačního plánu. Na p. p. č. 331/1, p. p. č. 187 v k. ú. Kytlické Mlýny je vymezena stabilizovaná plocha SO, skutečnost je lesnická výroba. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 138: Zastavěná část sídla Kytlice – Falknov, ortofoto z roku 1953

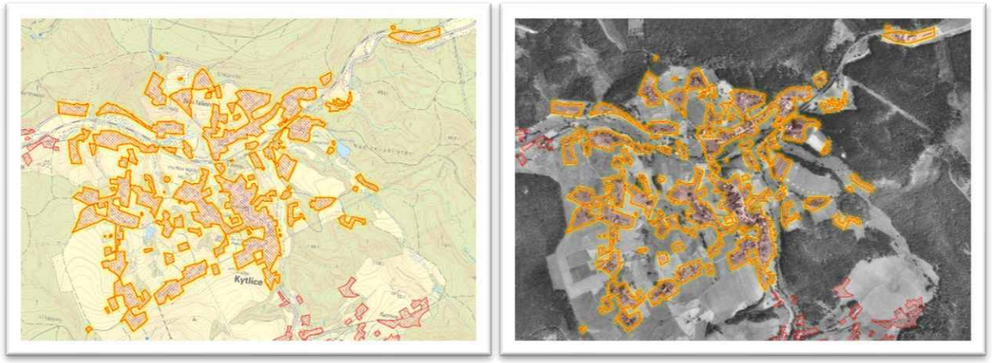

Foto 266 a 267: Zrekonstruovaná hasičská zbrojnice, vícepodlažní dům s lidovou architekturou v Kytlici

Foto 268 a 269: Dochované roubené nízkopodlažní domy ve Falknově

OSADA:	**ŘACHVAJ**	
ORP:	**DĚČÍN**	
OBEC:	**KYTLICE**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**FALKNOV**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4a KYTLICE – FALKNOV**	
KATEGORIE SÍDLA:	**B+**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo je izolovanou částí obce Kytlice. Vlastní osada Řachvaj leží poblíž bývalé sklářské hutě Augusta, která pracovala v letech 1873–1911, ze které zůstala odpadní Halda. Z prostorových důvodů je k sídlu připojena část zástavby Falknova směrem k Jedličné.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL A DOMŮ:		
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 08 KYTLICE**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 25 KYTLICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo ve zvlněném terénu drobných údolí s menším podílem zemědělských pozemků a bohatou nelesní zelení. Krajinný rámec tvoří zalesněné svahy vrchů Malý buk a Medvědí hůrka a návrší směrem k Falknovu. Přírodní hodnotu dotvářejí lokální biocentra a lokální biokoridory.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo se díky své poloze a hojné nelesní zeleni vizuálně projevuje pouze z komunikací	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do členitého terénu s mozaikou menších pozemků a bohatou nelesní zelení.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys sídla je rozvolněný podél hlavní silnice a kolmé místní cesty, severně od ní leží dvě skupiny rekreačních domků a chat.	+
Urbanistická osa	Není.	0
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je nepravidelné podél komunikací. Zástavba je převážně jednopodlažní s podkrovím s větším podílem lidové architektury. Převažuje orientace staveb hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a komunikací. Ve vlastní osadě Řachvaj převládají přestavěná původní stavení, rekreační domky a chaty.	+/0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převážně přízemních domů, část domů je patrových. Drobné měřítko má chatová zástavba.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Ve vlastní osadě Řachvaj zcela převažuje novodobá zástavba bez architektonické hodnoty. V části sídla podél silnice na Jedličnou a izolovaně v krajině naopak téměř zcela převládají objekty lidové architektury nebo stavby, vykazující její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře, hrázděné štíty apod.). Jedná se především o přízemní roubené domy s podstávkou (č. p. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 21,22, 25, 29, 35, 34, 54, č. p. 55, 46) i zděné (č. p. 16). Část domů je patrových, roubených s podstávkou (č. p. 23, 24, 27, 52, 53) i zděných s roubeným patrem (č. p. 31). Památkově chráněné jsou domy č. p. 7, 13, 23, 53.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace. Oplocení je rozmanité.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby – nezahušťovat rozvolněnou zástavbu. • Zcela výjimečně lze doplnit vhodné proluky. Nerozšiřovat chatovou zástavbu.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Pro plochy smíšené obytné je stanoven koeficient zpevněných ploch 50 % - navrhuje se redukovat. Zastavitelná plocha SM1 (2,5 ha) výrazně zasahuje mimo obvod sídla a umožňuje kobercovou zástavbu dvoupodlažních objektů. Navrhuje se redukovat, stanovit koeficient zastavitelnosti a zpracování minimálně územní studie, lépe regulačního plánu. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 139: Zastavěná část osady Řachvaj, ortofoto z roku 1953

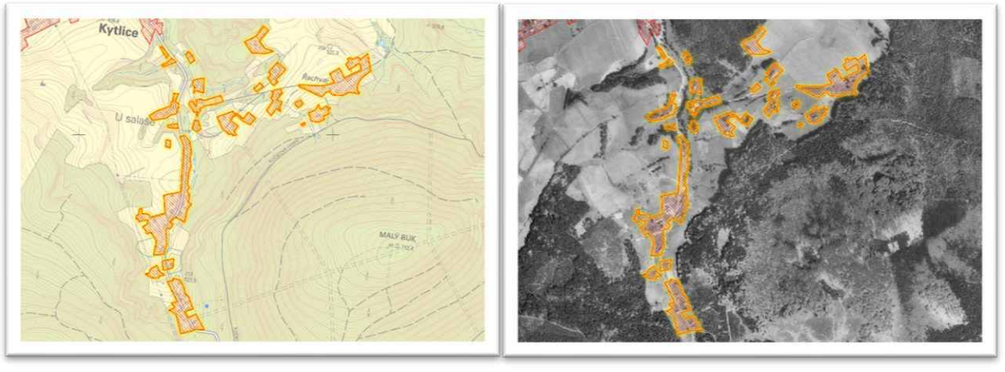

Foto 270 a 271: Pohled izolovanou zástavbu v osadě Řachvaj s dochovanou architekturou

SÍDLO:	MLÝNY		
ORP:	DĚČÍN		
OBEC:	KYTLICE		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	KYTLICKÉ MLÝNY		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 4 ČESKOKAMENICKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 4b MLÝNY		
KATEGORIE SÍDLA:	B+		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Sídlo se dříve jmenovalo Hillův mlýn podle mlýna a pily postavené zde v 16. století., doložené v roce 1621. Výstavba vesnice byla zahájena v roce 1670 a v roce 1698 zde bylo 9 domů, kde žili zaměstnanci pily a lesní dělníci. Ves měla svoji rychtu. V roce 1713 zde byl postaven obilní mlýn a později nedaleko brusírna skla. Do roku 1795 zde vzniklo 14 brusíren skla a během 19. Století zde pracovalo 46 dílen na zpracování skla. V roce 1824 byla založena textilní továrna, později barvírna. V roce 1893 byla postavena sklářská huť Tereza (pracovala do roku 1928, po roce 1945 zbořena). V roce 1869 byla dokončena železnice, která přispěla k rozvoji sídla, v roce 1901 postavena nová škola. V lese na východním konci vsi je od roku 1931 skryté lesní divadlo (obnoveno 2003). Po roce 1945 byla většina německých obyvatel vysídlena.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
475	85	89	70
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 25 KYTLICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v úzkém sevřeném údolí Kamenice ve směru Z-V, je rámováno zalesněnými svahy a hřebeny spadajícími ze severu od Zlatého kopce, Širokého vrchu a Javoru, z jihu od Středního a Tetřevího vrchu. Zemědělská krajina v okolí sídla chybí. Přírodní hodnotu rámce dotváří LSHP 16 Studenec.		+
Vizuální projev v krajině	Části sídla jsou viditelné ze Středního vrchu. Jako celek je sídlo skryté v údolní poloze a blízkých lesních porostech.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do úzkého, sevřeného údolí bez zemědělských pozemků.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys sídla je lineární se zástavbou rozloženou podél Kamenice a průjezdné komunikace, a několika odboček k jihu. Sídlo nemá historické centrum, lze za ně považovat část mezi nádražím a školou včetně hřbitova. Orientace domů je převážně rovnoběžně s vrstevnicemi a komunikací, výjimečně jinak.		+
Urbanistická osa	Urbanistická osa probíhá ve směru Z-V podél Kamenice a pokračuje východně do Kytlice.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavba je lineární, s menšími pozemky a nejednotnými vzdálenostmi domů. Převažuje přízemní zástavba tradičního charakteru s větším podílem lidové architektury. Novodobá zástavba i přestavby až na výjimky respektují tradiční měřítko, hmoty, tvary a proporce.		+/0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převážně přízemních domů, část jsou drobnější sklářské domky nebo novodobé chaty a rekreační domky menších hmot, výjimečně se vyskytují patrové domy. Hmotově výrazná je škola a penzion Olivín.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle se nachází větší podíl lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály barevnost, vikýře apod.). Převažují přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (č. p. 7, 9, 21, 54, 68, 71, 73, 74, 75, 15, 28, 8, 13, 25, 47, 34, 31, 32, 17) i větší počet zděných (č. p. 16, 85, 91, 43, 46, 48, 80, 56, 14, 28, 66, 84, 14). Je zde i několik patrových domů s podstávkou (č. p. 60, 69, č. p. 82 i zděný (č. p. 15). Zastoupeny jsou i sklářské domky. Pěkně zrekonstruovaná je budova nádraží		+/0

	Mlýny. Historicky dochovaný je objekt školy č. p. 53. Část zástavby je bez architektonické hodnoty (přístavba penzionu Olivín, chaty apod.).	

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň tradičních zahrad, částečně s ovocnými vysokokmeny a vzrostlé neovocné stromy včetně dílčích břehových porostů Kamenice.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, drobné travnaté pozemky. Oplocení je převážně tradiční, část pozemků je bez oplocení.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Neuplatňuje se díky údolní poloze a blízkým okrajům lesa.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozvíjet zástavbu k okrajům lesa. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky (po zaniklých stavbách, případně i jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Chránit údolní nivu před zástavbou, zpevněnými plochami apod.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou vymezeny. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 140: Zastavěná část sídla Mlýny, ortofoto z roku 1953

Foto 272 a 273: Pohled na zástavbu v údolí Kamenice, vícepatrový podstávkový dům

SAMOTA:	**KŘÍŽOVÝ BUK**
ORP:	**DĚČÍN**
OBEC:	**KYTLICE**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KYTLICKÉ MLÝNY**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 4 ČESKOKAMENICKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 4i LESNÍ PROSTORY**
KATEGORIE SÍDLA:	**A**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Místo je poznamenáno těžkými boji v prusko-rakouské válce v roce 1757, kdy zde byli pohřbeni padlí a místo označeno křížem. V roce 1820 byla u nově postavené silnice z České Kamenice do Chřibské zřízena hájovna s hostincem.	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží v sedle mezi Širokým kopcem a Javorem. Jedná se o luční enklávu v lesních porostech. Přírodní hodnotu dotváří LSHP 15 Studenec – Javor. Samota se vizuálně projevuje pouze z bezprostřední blízkosti. Samota je zasazena do svažité luční enklávy při křižovatce silnic a rámována souvislými lesními porosty.	+
Urbanistická struktura sídla	
Jedná se dům s hospodářským objektem.	+
Zástavba	
Jedná se o bývalou hájovnu typického rázu, přízemní s valbovou střechou. Měřítko je tradiční, odpovídá účelu domu. Stavba je typickou ukázkou architektury hájovny a hostince s hospodářským objektem. Výrazná je konstrukce podstávky po obvodu celé stavby.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Samota je doplněna několik vzrostlými listnatými stromy.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Neumisťovat další stavby. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Zachovat tradiční charakter staveb. • Neoplocovat. • Minimalizovat zpevněné plochy, preferovat propustné plochy. • Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Pro vymezenou stabilizovanou plochu bydlení (cca 7 400 m^2) není v ÚP stanoven koeficient zastavitelnosti, max. výšková hladina je stanovena 2 podlaží a podkroví, podíl zpevněných ploch 30 % - navrhuje se redukovat. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 141: Pohled na zastavěnou část samoty Křížový Buk, ortofoto z roku 1953

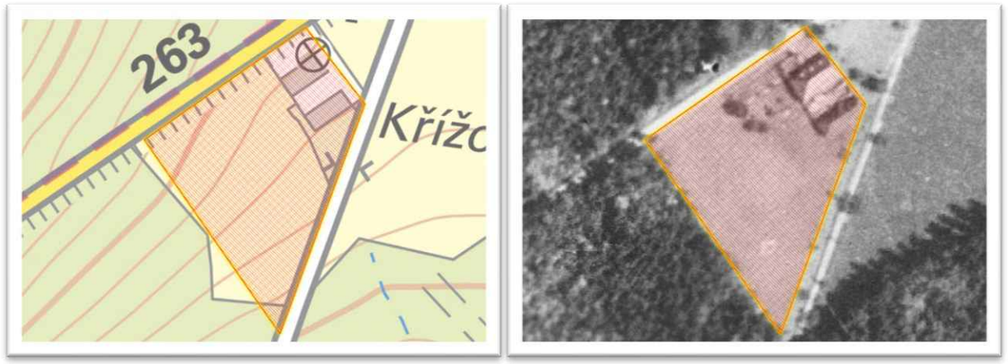

Foto 274: Pohled na hájovnu (bývalý hostinec) Křížový Buk

SÍDLO:	**DOUBICE**		
ORP:	**RUMBURK**		
OBEC:	**DOUBICE**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOUBICE**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5g DOUBICE**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B+**		
V CHKO LH leží východní, převážná část sídla. Dřívější název: Taubnitz, Daubitz. Počátky osídlení jsou spojeny se sklářstvím (pozůstatky středověké sklárny byly objeveny nedaleko Vápenky a louky Jägerwiese). Písemně je zdejší sklářská huť poprvé zmíněna v roce 1457. Ves Doubice je písemně doložena až roku 1547. Stará Doubice vznikla v údolí Doubického potoka a tvořilo ji asi deset usedlostí s rychtou. Od roku 1704 začala vznikat Nová Doubice na pozemcích bývalého poplužního dvora. Obyvatelé se živili zemědělstvím, řemesly, domáckou textilní výrobou, prací v lese, výrobou šindelů. V roce 1814 byl postaven kostel Nanebevzetí Panny Marie. Po 2. sv. válce byla většina německých obyvatel vysídlena.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
846	114	192	59
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 12 DOUBICE**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 35 DOUBICE**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Stará Doubice je rozložena v mělkém údolí Doubického potoka, Nová Doubice výše ve svahu pod Spravedlností, obě části jsou propojeny rozvolněnou zástavbou prolínající se s nelesní zelení. Krajinný rámec tvoří zalesněné vrcholy Vápenný vrch, Široký vrch, Spravedlnost, Bor, Vraní vrch a travní porosty mezi okrajem lesa a rozvolněným okrajem sídla. Dominantou prostoru je vrch Spravedlnost. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum a lokální biokoridory.		+
Vizuální projev v krajině	Dílčí pohledy na sídlo se uplatňují z vnitřních komunikací a z výše položených míst. Pěkný pohled na sídlo je z Karlovy vyhlídky.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do členitého terénu údolí Doubického potoka a jeho levostranných přítoků, rámováno zalesněnými svahy okolních vrchů a okraji lesa a dominantou Spravedlnosti.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Stará Doubice je původně založena na principu lánové vsi s několika původními usedlostmi na západním okraji a postupně doplněna a zahuštěna zástavbou v údolní poloze, Nová Doubice je rozložena podél několika rozbíhajících se komunikací s některými domy volně v krajině. Pozemky jsou menší, v zástavbě jsou velké enklávy travních porostů. Sídlo nemá zřetelné centrum. Aktuálně se centrum rozvíjí v okolí penzionu Stará hospoda, avšak ryze účelově bez urbanistické hodnoty a kontextu. Obecní úřad i kostel leží excentricky. Na severu leží dvě chatové osady.		+
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je v západní části spíše lineární podél potoka a komunikace, ve východní části je zástavba rozložena podél sítě nepravidelných komunikací. Orientace domů není jednotná. Zástavba je převážně přízemní s podkrovím, tradičních hmot, tvaru a proporcí., zčásti patrová s podkrovím. V centru se nachází několik větších hotelů a penzionů – Stará hospoda, Jef, Hubertus, Doubická hospoda a obecní úřad. Část zástavby tvoří rekreační domky a chaty. Dominantou sídla je kostel Nanebevzetí Panny Marie.		+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby má je tradiční venkovské, převažují přízemní domy s podkrovím, část zástavby je patrová. Některé penziony a hotely mají větší hmotu, avšak nepřevyšují dvě patra. Menší část staveb je drobného měřítka – chaty. Dominantou je kostel. Hmotově výrazný je historický čtyřpodlažní výrobní objekt.		+
Architektonická kvalita	V sídle se nachází velký podíl objektů lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary stavebních objektů	a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře, hrázděné štíty apod.). Převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (č. p. 190, 159, 132, 122, 126, 116, 148, 109, 108, 164, 106, 169, 9, 8, 10, 18, 20, 39, 87, 46, 219, 74, 194, 189, 121, 128, č. p. 2, 199, 195, 175, 142, 136, č. p. 5, 179, 192, 138, 135, 131, 119, 146, 17, 25, 36, 43, 40, 23, 21, 51, 56, 67, 72, 75, 76, 141, 140, 120, 6, 37, 55) i zděné (př. č. p. 139, 137, 118, 105, 22, č. p. 168, 45). Patrové roubené s podstávkou (č. p. 1, 160, 165, č. p. 49), nebo zděné s hrázděným patrem (č. p. 172) nebo zděné (č. p. 50). Částečný je podíl přestavěných původních stavení a novostaveb, zejména rekreačních domků, bez větší architektonické hodnoty. Hlavní čtyřpodlažní budova výrobního areálu, ač se měřítkem vymyká venkovské zástavbě, má dosud znaky historické továrny. Charakter sídla dotvářejí drobné sakrální památky (kříže, kaple).	+/0
Negativní jevy	Výrobní areál na st. p. č. 242.		
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují zahrady různého charakteru s menším podílem vzrostlé zeleně, břehové porosty potoků a rybníků, vzrostlé stromy u kostela.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, travnaté plochy, parkoviště, dětské hřiště, rybníky. Oplocení je převážně tradiční, část pozemků je bez oplocení. U Staré hospody se nachází prostranství se sochami, netradičního vzhledu.		+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje sídla jsou nesouvislé a tvoří je zeleň zahrad bez většího podílu vzrostlé zeleně.		+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit vhodné proluky v centrální části sídla. • Nezahušťovat zástavbu mimo centrální část. • Nerozšiřovat chatovou zástavbu. • Zachovat propojení lučních enkláv v rámci rozvolněné zástavby.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Kultivovat výrobní areál a veřejná prostranství. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)			
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Obrázek 142: Zastavěná část sídla Doubice, ortofoto z roku 1953

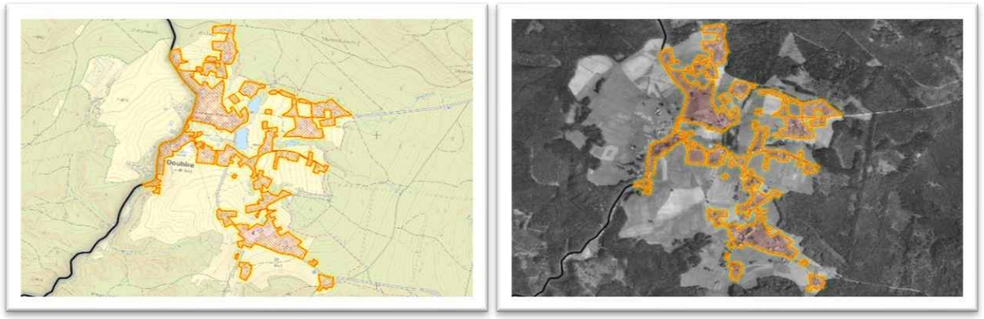

Foto 275 a 276: Pohled na exteriér sídla Doubice ze Spravedlnosti, dům s břidlicovým štítem

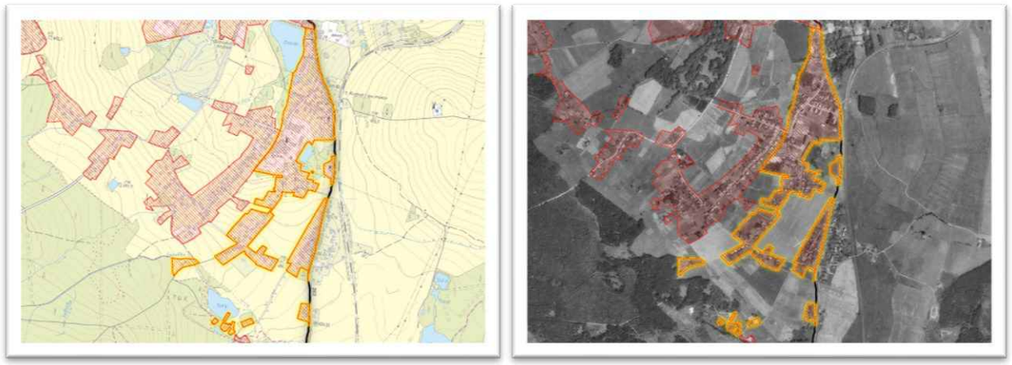

SÍDLO:	**KRÁSNÁ LÍPA**		
ORP:	**RUMBURK**		
OBEC:	**KRÁSNÁ LÍPA**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KRÁSNÁ LÍPA**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6B KRÁSNÁ LÍPA**		
KATEGORIE SÍDLA:	**C+**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO leží jihozápadní část sídla. Sídlo bylo založeno v polovině 13. století. Původní ves byla rozdělená asi na 30 dlouhých lánů, kolmých k toku Křinice, z nichž dva největší patřily rychtářovi, a jeden byl určen k obživě faráře. V okolních lesích pracovaly už kolem roku 1300 sklářské hutě. První písemná zmínka pochází z roku 1361. V 15. Století se rozšířilo tkalcovství. Po třicetileté válce se ves rozvíjela poměrně rychle. V roce 1731 byla Krásná Lípa povýšena na městečko a byla zde založena první textilní manufaktura. Sídlo postupně získávalo městský ráz. V roce 1758 byl dostavěn kostel sv. Máří Magdalény. Během 18. a 19. století se zde dál rozvíjela textilní výroba. V roce 1870 bylo sídlo povýšeno na město. V okolních lesích pracovaly už kolem roku 1300 sklářské hutě, v roce 1871 byla postavena škola. Na začátku 20. století se významně rozvíjela městské zástavba. Z města se stalo významné průmyslové centrum. Po roce 1945 došlo k úpadku, bylo zbořeno okolo 300 domů, např. celá část náměstí (novodobě dostavěno aparthotelem).			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
6 600	3 382	1 026	1 061
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v poměrně širokém údolí Křinice se strmějšími severním a mírnými jižními svahy. Ze severu je rámováno zalesněnými svahy mezi hradem Krásný buk a kostelem sv. Máří Magdalény, na východě a jihu odlesněnými plochými hřbety se zemědělskými pozemky s částečně dochovanou nelesní zelení, především břehovými porosty a náletovou zelení. Přírodní hodnotu dotvářejí lokální biocentra a lokální biokoridory.		+
Vizuální projev v krajině	Pohledy na sídlo se uplatňují z dálky z Vlčí hory, pak z vyhlídky Kamenná Horka a z výše položených míst ve svazích.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do mírně zvlněného údolí Křinice a převážně jeho jižních mírnějších svahů s navazující zemědělskou krajinou větších pozemků až po okraj lesních porostů. Nelesní zeleň formou břehových porostů, případně náletů proniká do zástavby sídla		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Centrem sídla je pravidelné čtvercové náměstí částečně se zástavbou historických řadových městských domů, částečně dostavěných izolovaných domů. Nejstarší část zástavby má lineární charakter podél vodního toku a komunikace s krátkými kolmými ulicemi k objektům továren a do Fibichova údolí. Mladší je ulicová struktura zástavby jižně od rybníka Cimrák.		+/0
Urbanistická osa	Urbanistická osa prochází údolím Křinice ve směru Z – V.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba v rámci celého sídla, resp. na území CHKO je velmi rozmanitá – od nejstarších roubených domů s podstávkou, přízemních i patrových, přes přízemní venkovská zděná stavení, historické městské domy, atypické vily, starší vilky, přestavěná původní stavení, nové rodinné domy po historické výrobní stavby, které místy tvoří ucelené soubory. Minimum je rekreačních domků a chat. Historická zástavba je soustředěna zejména v centru, na okrajích sídla se prolíná starší a novodobá zástavba rodinných domů. Zástavba na okrajích se rozvíjí a zahušťuje.		+/0
Měřítko zástavby	Měřítko obytné zástavby je od větších hmot dvou až třípodlažních domů s podkrovím v centru, směrem k okrajům dvoupodlažní s podkrovím až po		+/0

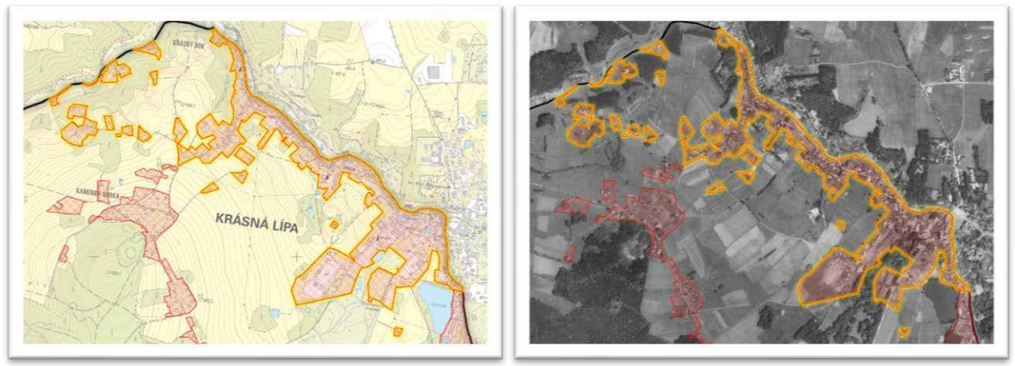
	přízemní s podkrovím. S touto převážně obytnou zástavbou se prolínají výrazné hmoty historických továren.	
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle je větší podíl objektů lidové architektury, přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 27, 75, 17, 19, 31, 27, 4, 44, 46, 413, 439, 1, 549, 15, 53, 55, 4, 1, 2, 3, 828, 9, 11, 830, 33, č. p. 77, 40, 18, soubor Fibichovo údolí č. p. 18, 20, 37, 16, 21, 14, 19, 12, 8, 13, 6, 9, 4, 5, a č. p. 180), méně dochované zděné (př. č. p. 13, 7, 4, 8, 14) a patrové roubené domy s podstávkou (př. č. p. 33, 3, 13, 9, 10, 14, 18, 7), případně patrové zděné (př. č. p. 31, 3). Cenný je podíl městských domů (př. č. p. 53, 6, 24, 4, 52, 617, 2, kulturní dům, další domy na náměstí mimo CHKO). Směrem k okrajům se nacházejí vily (př. č. p. 30, 4, 10, 22, 28, 19, dětský domov, MŠ), starší vilky, menší bytové domy, přestavěná původní stavení, novostavby rodinných domů různé architektonické kvality. Architektonicky zajímavé jsou starší výrobní objekty (př. Schindlerova pletárna, továrna č. p. 1, 9, 40, 1183, 18, 11, Dům rybářů).	+/0
Negativní jevy	Půdorys sídla v minulosti narušily výrobní areály, některé z nich však vykazují historickou a architektonickou hodnotu.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru. Cenné jsou městský park, Plšíkova zahrada zeleň hřbitova. Dobře vyvinuté jsou břehové porosty potoků a rybníků. Do města částečně proniká vzrostlá nelesní zeleň z okolní krajiny. Část zeleně tvoří nálety.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zejména náměstí, drobná veřejná prostranství, zahrady, komunikace, parkoviště, hřiště apod. Významné jsou plochy parků a travnatých ploch mezi zástavbou. Oplocení je převážně tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C+. • Zástavbu rozvíjet především mimo CHKO. • Nerozvíjet zástavbu do pohledově exponovaných a přírodně hodnotných částí krajiny.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C+. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby a výškovou hladinu, odstupňovanou od centra k okrajům. Respektovat dominantu kostela. • Neumisťovat výškové stavby. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, odpovídající okolní hodnotné zástavbě.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
V ÚP jsou nevhodně vymezeny některé plošně naddimenzované stabilizované plochy zcela mimo tradiční strukturu zástavby, které umožňují značný rozvoj mimo zastavitelné plochy v krajině mimo vlastní sídlo - pro bydlení, (př. 341/1, 172/1 v k. ú. Kyjov – cca 1,8 ha, - pro občanské vybavení – sport na p. p. č. 1221 v k. ú. Krásný Buk – cca 1 ha, - pro výrobu na p. p. č. 1147 v k. ú. Kyjov (1,2 ha) s koeficientem zastavitelnosti 40 %. Významný rozvojový potenciál mají i další stabilizované plochy, avšak v lokalitách vhodnějších pro rozvoj zástavby. V ÚP jsou dále nevhodně navrženy rozsáhlé rozvojové plochy občanského vybavení – sport Z38, Z44, Z50 s možností umisťování staveb na Kamenné Horce, v pohledově exponované poloze rozptýlené zástavby a plochy Z135 (3,9 ha), Z145 (2,5 ha) ve volné krajině na jihu Krásné Lípy, které umožňují dvoupodlažní zástavbu o ploše nadzemních staveb cca 11 400 m2, tj. celkově pro více než 75 běžných RD. Doporučuje se redukovat rozvojové plochy. V ÚP jsou dále nevhodně navrženy rozsáhlé rozvojové plochy smíšené obytné Z75 (9,5 ha), Z76 (1,1 ha), Z79 (6 ha), i drobnější plochy Z77, Z78 (celkem 1,3 ha) které umožňují dvoupodlažní zástavbu o ploše nadzemních staveb cca 19 200 m2, tj. pro cca 130 běžných RD. Návrh narušuje stávající strukturu zástavby charakteru krátkých ulicových skupin ve volné krajině, nevhodně je propojuje plošnou zástavbou, nevhodně propojuje zástavbu Kamenné Horky a Krásné Lípy. Doporučuje se redukovat rozvojové plochy.		

V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 143: Zastavěná část sídla Krásná Lípa, západní část, ortofoto z roku 1953

Obrázek 144: Zastavěná část sídla Krásná Lípa, střední část, ortofoto z roku 1953

Obrázek 145: Zastavěná část sídla Krásná Lípa, západní část, ortofoto z roku 1953

Foto 277: Pohled na exteriér sídla Krásná Lípa z Kamenné Horky

Foto 278 a 279: Náměstí v Krásné Líp a dominanta kostela

SÍDLO:	**KYJOV**		
ORP:	**RUMBURK**		
OBEC:	**KRÁSNÁ LÍPA**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KYJOV U KRÁSNÉ LÍPY, KRÁSNÝ BUK**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6a KYJOV – DLOUHÝ DŮL**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B+**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO LH leží jihovýchodní část sídla. Dřívější název Khaa. První zmínka 1377. V Kyjovském údolí stál už před rokem 1571 Dixův mlýn (v roce 1945 zbořen). Koncem 16. století byl v místě Kyjovské přehrady rybník „Käseteich“, u něhož stála panská pila (opuštěna v roce 1678). Vesnice ale vznikla až v 50. letech 17. století, kdy tu Christoph Riedel tři domy, základ nové obce. Obyvatelé se živili prací v lese a na bělidlech. V roce 1881 byla postavena nová škola. V roce 1884 zde byl založen Horský spolek pro Kyjovské údolí, který začal turisticky zpřístupňovat okolí. V obci fungovala řada hostinců, které však zanikly.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
455	25	88	47
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 13 KYJOV – KAMENNÁ HORKA**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 36 KYJOV**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo na svazích údolí Křinice a jejích levostranných přítoků, je ze západu a jihu rámováno okraji souvislých lesů, na severu přechází v sídlo Dlouhý Důl, z východu stoupá zvlněný terén k místnímu hřebínku. Přírodní hodnoty dotváří biokoridor procházející Křinicí a nadregionální biokoridor a lokální biocentrum východně od osady.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je viditelné z výše lokálních cest a míst v úbočí nad sídlem.		+
Zasazení sídla do krajiny	Osada je harmonicky zasazena do členitého terénu s bohatou nelesní zelení a znatelnými fragmenty plužiny. Na území CHKO se rozvolněná zástavba prolíná se vzrostlou zelení.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Osada je rozložena volně ve svahu s nepravidelnými odstupy, většinou větších vzdáleností, s velkými pozemky. Orientace hřebenů je různá, rovnoběžně s vrstevnicemi i kolmo na ně. Z historického půdorysu vybočuje skupina 6 chat na malých pozemcích a zemědělský objekt.		+
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je rozvolněná podél sinice a ve svahu, převládají přízemní roubené domy s podstávkou, část zástavby jsou rekreační chaty.		+
Měřítko zástavby	Tradiční historické měřítko zástavby je zachováno vyjma rekreačních chat malého měřítka a většího zemědělského objektu. Převládají přízemní domy s podkrovím, výjimkou je patrový dům č. p. 39.		+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle převládají objekty lidové architektury – přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 2, 68, 82, 29, 30, 85, 33, 61, 59, 86, 23, 77, č. p. 69, 280) i zděné (př. č. p. 27, č. p. 312), patrový dům s podstávkou č. p. 39. Část zástavby na jihu tvoří rekreační chaty bez architektonické hodnoty.		+/0
Negativní jevy	Půdorys a měřítko sídla narušují dva zemědělské objekty na okraji sídla.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	V sídle se jedná o zahrady, ale vzrostlá zeleň prostupuje celým sídlem.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace.		+

Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Vzrostlá zeleň prostupuje celým sídlem a prolíná se s travními porosty, zástavbou a zahradami. Jedná se o zeleň fragmentů plužiny, nálety na zemědělské půdě, drobné remízy i solitérní stromy.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linii“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu).
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Kultivovat zemědělské areály, nezvyšovat zástavbu, nezvětšovat hmoty, zachovat zemědělský charakter, clonit zelení.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
V ÚP je nedůvodně vymezeno několik rozsáhlých stabilizovaných ploch pro bydlení a rekreaci (např. p. p. č. 172/1, 341/1 – celkem cca 2 ha, které umožňují významně zahušťovat zástavbu mimo zastavitelné plochy. Při stanovené intenzitě zástavby se jedná o plochy pro cca 20 domů. Navrhuje se je redukovat, případně snížit intenzitu zástavby. Nevhodně jsou vymezeny stabilizované plochy výroby o výměře cca 1,5 ha se zcela nevhodným přípustným využitím a možností umístění výstavby objektů o výšce max. 3 podlaží a koeficientem zastavitelnosti 40 % - navrhuje se výrazně redukovat. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 146: Zastavěná část sídla Kyjov, ortofoto z roku 1953

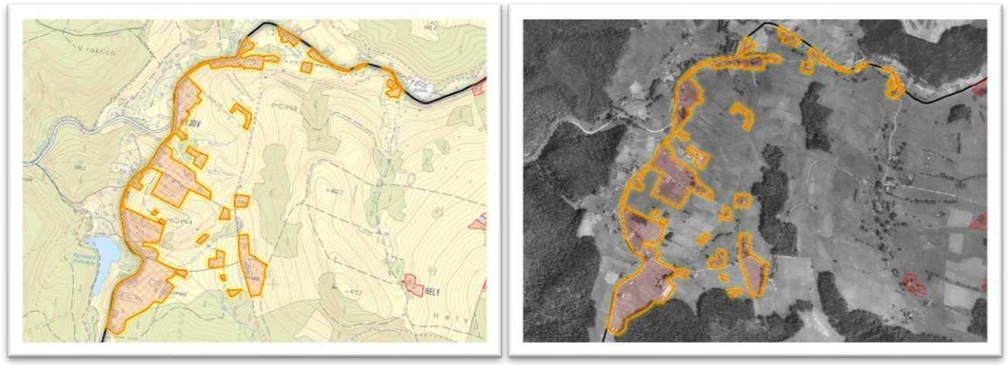

Foto 280 a 281: Rekreační chaty, zachované měřítko nízkopodlažních domů

SAMOTA:	**VÁPENKA**
ORP:	**RUMBURK**
OBEC:	**KRÁSNÁ LÍPA**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KYJOV**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5h LESNÍ PROSTORY**
KATEGORIZACE:	**A**
CHARAKTERISTIKA: Vápenec se na Vápenném vrchu začal těžit v roce 1641, těžba byla ukončena v roce 1929. Vápenné pece stály u Doubického potoka. V roce 1869 zde bylo postaveno obydlí pro vápeníka, které později sloužilo jako hostinec a dnes jako myslivecká chata.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT PŘÍRODNÍÍ	**LSHP 18 VÁPENNÝ VRCH**
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží v sedle mezi Vápenným a Širokým vrchem, je rámována lesními porosty. Samota je zasazena do lesních porostů a je viditelná pouze ze silnice.	+
Urbanistická struktura sídla	
Jedná se o jednu stavbu.	+
Zástavba	
Jedná se o přízemní zděný dům tradičního měřítka, hmoty, tvaru, proporcí i celkového výrazu. Měřítko objektu je tradiční, přízemní dům s podkrovím. Jedná se o přízemní zděný dům dochovaný v tradiční hmotě, tvaru, proporcích a historickém tvarosloví.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Vzrostlou zeleň představuje zahrada.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Neumisťovat další stavby. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Zachovat tradiční charakter stavby. • Minimalizovat zpevněné plochy (preferovat propustné plochy) • Terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Zastavitelná plocha pro sport a rekreaci umožňuje umístění cca 1000 m^2 nadzemních staveb. Navrhuje se redukovat. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 147: Zastavěné území osady Vápenka, ortofoto z roku 1953

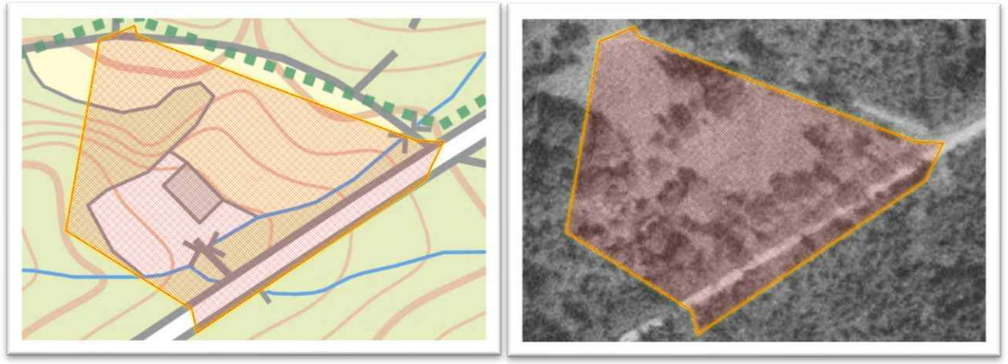

Foto 282 a 283: Myslivecká chata, lom PR Vápenka

SÍDLO:	**KAMENNÁ HORKA – HELY**		
ORP:	**RUMBURK**		
OBEC:	**KRÁSNÁ LÍPA**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**KRÁSNÁ LÍPA, KRÁSNÝ BUK**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6b KRÁSNÁ LÍPA**		
KATEGORIE SÍDLA:	**A-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO LH leží celé sídlo. K sídlu jsou pro úplnost připojeny dva domy z bývalé obce Hely, z níž většina zástavby zanikla. Dřívější název Kamenné Horky – Steinhübel, dřívější název Helů – Helle, Nassendorf. Kamenná Horka je poprvé doložena v roce 1787, kdy měla 23 domů, v roce 1887 pak 51 domů. Část zástavby zanikla po roce 1945. Hely byly založeny před rokem 1614. V roce 1930 měly 30 domů, z nichž byly všechny kromě jednoho po roce 1945 zbořeny.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024**	
Kamenná Horka 260	46	51	35
Hely 125	-	24	-
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 13 KYJOV – KAMENNÁ HORKA**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 37 KAMENNÁ HORKA**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo ve zvlněném terénu svahů severního výběžku Vápenného vrchu. Krajinný rámec představují z jihu okraje souvislých lesních porostů, ze severu údolí Křinice s bohatou doprovodnou zelení na západě zemědělskou krajinou s nelesní zelení a zalesněným údolím Helů, na východě scelenými pozemky bez zeleně a remízy na okraji Krásné Lípy. Přírodní hodnoty dotváří lokální biokoridor a biocentrum při okraji lesa a lokální biokoridor procházející údolím Křinice a dále Ptačí oblast Labské pískovce.	+	
Vizuální projev v krajině	Dílčí části sídla jsou viditelné z místních cest a z výše položených míst při okrajích lesa.	+	
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do svažitého zvlněného terénu se zemědělskými pozemky (na západ mozaikovitější s větším podílem zeleně, na východ velké pozemky bez zeleně), vymezeného břehovými porosty Křinice a okrajem lesa. Zástavba se prolíná s nelesní zelení. Okolí sídla poskytuje daleké výhledy na sever.	+	
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo Kamenná Horka je rozloženo volně ve svahu podél rostlé nepravidelné sítě cest a volně mezi nimi, s nepravidelnými odstupy, většinou větších vzdáleností, s velkými pozemky. Několik větších usedlostí leželo při vodním toku, avšak zanikly. Orientace hřebenů převažuje, rovnoběžně s vrstevnicemi, výjimečně jinak. Ze sídla Hely zbyl jeden dům, druhý je novostavbou.	+	
Urbanistická osa	Není.	x	
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba je rozvolněná podél místních cest, převládají přízemní roubené domy s podstávkou, část zástavby je mladšího původu – předměstské vilky, soudobé novostavby.	+	
Měřítko zástavby	Tradiční historické měřítko zástavby je v podstatě zachováno, převládají přízemní domy s podkrovím, výjimkou je několik patrových domů.	+	
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle je zachována řada objektů lidové architektury – přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (č. p. 50, 59, 27, 28, 19, 37, 63, 51, 52, 46, 16, 35, 36, 2, č. p. 180, 37) i zděné (č. p. 2, 43, 42, 45, č. p. 34), patrové domy s podstávkou č. p. 33, 10. Část zástavby tvoří předměstské vilky, rekreační domky a současné novostavby, některé z nich architektonicky kvalitní.	+/0	

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	V sídle se jedná o zahrady, ale vzrostlá zeleň prostupuje celým sídlem. V severní části jsou vysazeny nové aleje.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Vzrostlá zeleň prostupuje celým sídlem a prolíná se s travními porosty, zástavbou a zahradami. Jedná se o zeleň fragmentů plužiny, nálety na zemědělské půdě, drobné remízy i solitérní stromy.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla Kamenná Horka. • Neumisťovat novou zástavbu v Helách. • Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Zastavitelné plochy pro sport a rekreaci ve volné krajině Z38, Z44, Z50, Z144 o celkové výměře 5 ha pro jezdecké areály, hipostezky, cyklistické ("singltrek"), běžecké a lyžařské tratě, pobytové louky jsou vymezeny v pohledově exponovaných místech a umožňují výstavbu nadzemních staveb na ploše 2500 m2. Navrhuje se redukovat plochy, nebo snížit koeficient zastavitelnosti. V ÚP je nedůvodně vymezeno několik rozsáhlých stabilizovaných ploch pro bydlení a rekreaci (např. p. p. č. 667/3, 1332, 487/2, 499/7, 506/1 – celkem cca 2,3 ha, které umožňují významně zahušťovat zástavbu mimo zastavitelné plochy. Při stanovené intenzitě zástavby se jedná o plochy pro cca 25 domů. Navrhuje se jejich redukce, případně snížení intenzity zástavby. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 148: Kamenná Horka – Hely, ortofoto z roku 1953

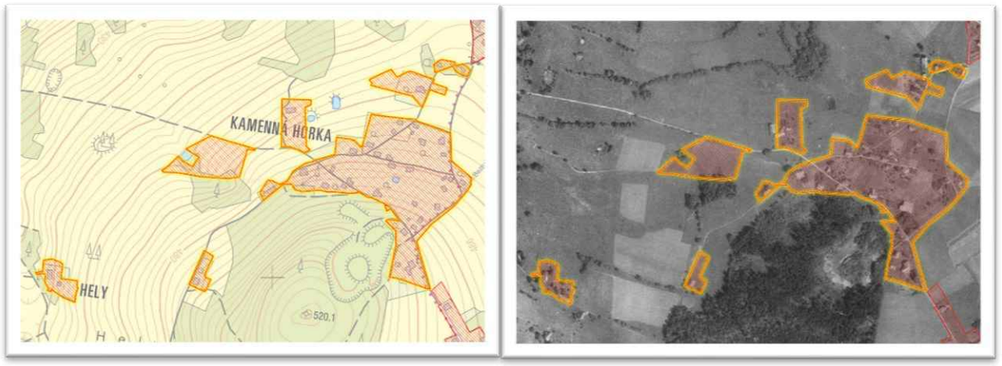

Foto 284 a 285: Podstávkový dům na okraji sídla, dům č. 22 s Köglerovým křížem

SÍDLO:	**DOLNÍ CHŘIBSKÁ**		
ORP:	**VARNSDORF**		
OBEC:	**CHŘIBSKÁ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOLNÍ CHŘIBSKÁ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5c DOLNÍ CHŘIBSKÁ**		
KATEGORIE SÍDLA:	**A-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Celé sídlo vyjma několika domů na západě leží v CHKO LH. Pro potřeby dokumentu je východně vymezeno levostranným přítokem Chřibské Kamenice od Bajtlichu. Osídlení zde vzniklo pravděpodobně při kolonizaci v 13. a 14. století. V údolí Chřibské Kamenice byla tehdy založena lánová ves Krypczicz, která je poprvé písemně doložená v roce 1352. Dolní Chřibská se stala samostatnou vsí po povýšení střední části Chřibské na městečko v 1. čtvrtině 15. století. V roce 1457 jsou připomínány Horní a Dolní Chřibská. V roce 1654 zde bylo 27 selských statků a 4 chalupy a domky. V roce 1750 zde byla založena škola, v roce 1888 byla přestavěna na zděnou. Ve 20. letech 20. století v obci pracovalo několik továren na výrobu nití a příze, d 2 pletárny, tkalcovna, továrna na výrobu punčoch, 2 barvírny, 2 pily a mlýn na koření. Bývalá cihelna byla upravena na zábavní park.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1 476	382	297	137
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 31 DOLNÍ CHŘIBSKÁ**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v mírně zvlněném terénu údolí Chřibské Kamenice, je rámováno zalesněnými svahy vrcholů Spravedlnost a Bukovina a zemědělskou krajinou, na severu menších s dostatkem nelesní zeleně v podobě remízů, doprovodné zeleně vodního toku, na jihu scelených lánů s bohatou doprovodnou zelení potoka. Přírodní hodnoty reprezentují lokální biocentra a biokoridory v těsném sousedství sídla.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je díky údolní poloze omezeně viditelné, dílčí pohledy jsou z výše položených svahů.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného terénu odlesněného údolí Chřibské Kamenice se zemědělskou krajinou, dílčí nelesní zelení a dalekými průhledy.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí s lineární zástavbou a pozemky kolmo na vodní tok a komunikaci, zasazenou do svažitého terénu. Větší usedlosti byly rozloženy v pravidelných odstupech na velkých pozemcích výše nad potokem, většina z nich se nedochovala. V údolní poloze leží podél komunikace a při kolmých cestách drobnější zástavba na menších pozemcích. Hustota zástavby je větší, odstupy domů menší. Na severním okraji leží menší bývalý zemědělský areál, v půdorysu historické výrobní objekty.		+/0
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél Chřibské Kamenice ve směru Z-V.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku a komunikace, hustota zástavby je nejednotná, vzdálenosti mezi domy a pozemky jsou menší. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní, ale i zděných, část jsou patrové domy, především roubených s podstávkou. Část zástavby je novodobě upravena nebo přestavěna, především na rekreační domky.		+
Měřítko zástavby	Historické měřítko zástavby je převážně dochováno, a to jak u obytné zástavby, tak včetně historických výrobních areálů jako dokladů historického vývoje. Převážně přízemní zástavba je střídána patrovými domy s podstávkou, vše tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí. Menšího měřítka je několik rekreačních domků a účelové stavby (garáže).		0

Architektonická kvalita stavebních objektů	V celém sídle je dobře dochovaná historické obytná zástavba s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (č. p. 273, 37, 249, 40, 343, 71, 72, 92, 95, 101, 244, 108, 128, 330, 139, 143, 150, 243, 189, 195, 208, 199, 311, 184, 31, 196, 212, 239, 61, 270, č. p. 20, 40, 72, 37, 77, 36, 52, 42, 70, 8, 23, 29, 61, 31, 13, 59, 51, 69, 16, 22, 39, 65, 89, 95, 73, 62, 100, 71, 26, 79, 27, 30, 9) i zděných (č. p. 16, 32, 49, 73, 102, 335, 295, č. p. 68, 49, 48, 99, 4, 34). Významný je podíl patrových domů s podstávkou (č. p. 238, 263, 127, 154, 159, 175, 180, 190, 192, 193, č. p. 50, 75). Několik domů je zděných městského rázu (č. p. 65, 142, 155). Zástavbu doplňují historické výrobní areály s několika dobře zrekonstruovanými budovami (č. p. 135, 167, 170, 298). Bez architektonické hodnoty jsou některé přestavěné objekty a novostavby a doplňkové objekty u obytných domů. Objevuje se i rušivá barevnost. Památkově chráněné jsou domy č. p. 118, 175, č. p. 8, mlýn na koření č. p. 135, areál bývalé tkalcovny. Charakter sídla dotváří drobná sakrální architektura.	+/0
Negativní jevy	Na severním okraji leží menší bývalý zemědělský areál, nesourodá je zástavba bývalého Hornova mlýna.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Břehové porosty regulovaného toku Chřibské Kamenice převážně chybí.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, menší travní porosty, Oplocení převažuje tradiční.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad a náletová zeleň.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu).		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Kultivovat zemědělský areál a areály bývalého Hornova mlýna. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy představují plochy B16, B19 (celkem 1,7 ha), které umožňují souvislou zástavbu mimo historickou strukturu sídla. Navrhuje se redukovat. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 149: Zastavěná část sídla Dolní Chřibská, ortofoto z roku 1953

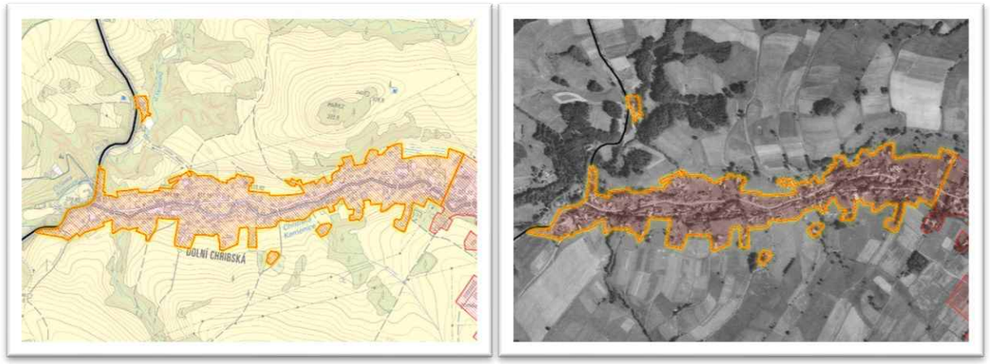

Foto 286: Pohled na exteriér sídla z vyhlídky na vrchu Spravedlnost

Foto 287 a 288: Zástavba je rozptýlená podél Chřibské Kamenice, Penzion U Vyhlídky na rozcestí

SAMOTA:	**LIŠČÍ BĚLIDLO**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**CHŘIBSKÁ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOLNÍ CHŘIBSKÁ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5c DOLNÍ CHŘIBSKÁ**
KATEGORIE:	**A**
CHARAKTERISTIKA: Samota pod vrchem Spravedlnost, na jednom z domů je letopočet 1802, v roce 1843 zde stály dva domy. Dřívější název – Fuchs bleiche.	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT PŘÍRODNÍ	LSHP 17 Spravedlnost – Marschnerova louka, PR Marschnerova louka
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Osada leží ve svažitém terénu jižního úbočí Spravedlnosti. Ze severu ji rámují okraje lesních porostů, z východu navazuje Marschnerova louka, k jihu a západu travní porosty a doprovodná zeleň potoka. Přírodní hodnotu dotváří LSHP 17 Spravedlnost – Marschnerova louka, PR Marschnerova louka a lokální biokoridor. Domy jsou viditelné pouze z místní komunikace a okolních luk. Osada leží v jižním svahu vrchu Spravedlnost při cestě z Chřibské do Doubice.	+
Urbanistická struktura sídla	
Půdorys tvoří tři domy ve větších vzdálenostech při svažité cestě.	+
Zástavba	
Několik chalup tradičního měřítka.	+
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Zahrady domů. Travnaté plochy mezi domy. Uplatňuje se zeleň jednotlivých zahrad v krajině a doprovodná zeleň potoka.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A. • Nerozšiřovat zástavbu osady. • Zachovat tradiční „střešní krajinu“, tj. orientaci, tvar, sklon a barevnost střech, vystupujících nad hladinu zeleně. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 150: Zastavěná část osady Liščí Bělidlo, ortofoto z roku 1953

Foto 289 a 290: Domy na samotě Liščí Bělidlo

REKREAČNÍ STŘEDISKO:	**RS DOLNÍ CHŘIBSKÁ**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**CHŘIBSKÁ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOLNÍ CHŘIBSKÁ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5c DOLNÍ CHŘIBSKÁ**
KATEGORIE:	**C**

CHARAKTERISTIKA SÍDLA:
Rekreační středisko vzniklo mezi lety 1956–1960 na místě bývalé usedlosti. V současnosti je v zanedbaném stavu.

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Rekreační středisko leží v izolované poloze na vyvýšenině mezi Doubickým potokem a silnicí Česká Kamenice – Krásná Lípa, severozápadně od Dolní Chřibské. Krajinný rámec tvoří členitý terén zaříznutých údolí Doubického potoka a jeho přítoků, převážně lesnatý, k západu terén stoupá k Českému vrchu. Rekreační středisko je částečně viditelné z hlavní silnice, naopak z jeho výšiny jsou daleké výhledy k jihu. Rekreační středisko je umístěno na drobném vrcholku, avšak ze severu, západu a východu kryté okraji lesních porostů, z jihu otevřené do nelesní krajiny.	+/0
Urbanistická struktura sídla	
Hlavní, dříve lázeňská budova v místě bývalé usedlosti byla druhotně doplněna drobnými chatami, doplňkovými stavbami a dvěma bazény.	0/-
Zástavba	
Odpovídá účelu rekreačního střediska – jednotlivé objekty jsou různorodého, atypického charakteru a měřítka. Hlavní objekt je většího měřítka, původně se jednalo o lázeňský objekt, chaty jsou drobné. Areály tohoto typu působí v krajině rušivě. Objekty jsou bez architektonické hodnoty, v zanedbaném stavu.	0/-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Uvnitř i na okrajích se uplatňuje náletová zeleň. Nezastavěné plochy tvoří travnaté plochy a dva betonové bazény. Uvnitř i na okrajích se uplatňuje náletová zeleň.	0/-

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Nerozšiřovat areál mimo jeho obvod.
- Na okrajích areálu udržovat vhodnou zeleň, avšak nenechat zarůstat nálety.
- Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.
- Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Zachovat specifický charakter areálu s hlavním objektem a doplňkovými stavbami, s nízkou intenzitou zástavby.
- Neměnit na „venkovské sídlo“.
- Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.).
- Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou. Stabilizovaná plocha RH umožňuje umístění třípodlažních staveb s podkrovím na ploše cca 3 400 m2 (cca 22 RD) – navrhuje se redukovat koeficient zástavby a max. výškovou hladinu a pro případnou přestavbu stanovit zpracování územní studie na celý areál. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 151: Zastavěná část rekreačního střediska, ortofoto z roku 1953

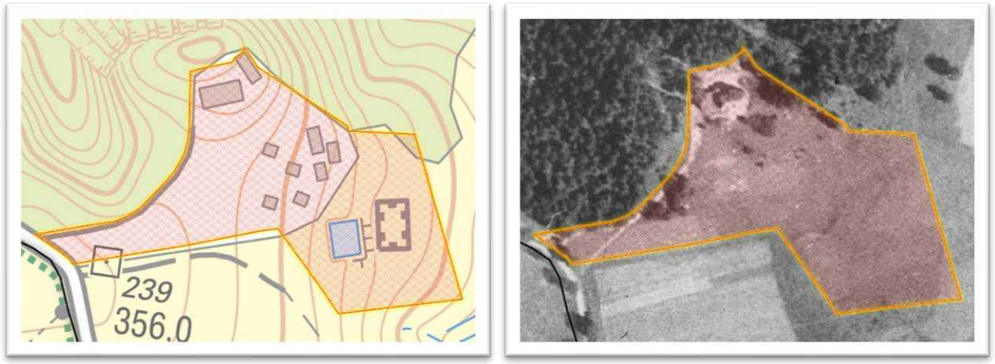

Foto 291 a 292: Chátrající areál rekreačního střediska Dolní Chřibská

SAMOTA:	**NA POTOKÁCH**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**CHŘIBSKÁ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOLNÍ CHŘIBSKÁ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5i LESNÍ PROSTORY**
KATEGORIE SÍDLA:	**C-**

CHARAKTERISTIKA SÍDLA:

Samota leží na území CHKO LH. Původně tu stála jedna usedlost a od roku 1784 panská pila (v roce 1904 vyhořela a nebyla obnovena). V roce 1930 měla osada 8 domů a 34 obyvatel. V roce 1894 byla dokončena tkalcovna lněného a bavlněného zboží. Po roce 1945 se její budovy využívaly pro depozitář Národního muzea, v květnu 1996 vyhořely a později byly zbořeny. K továrně patřil hostinec "Kreibitztal" (uzavřen v roce 1928 a zbořen po roce 1945). Na jeho místě bylo postaveno rekreační středisko Československých drah, v němž byl roku 2012 zřízen domov pro seniory. Kromě něj zde stojí ještě 3 domy (mimo CHKO). Unikátní technickou památkou je asi 750 metrů dlouhý náhon z roku 1888 s tunelem a akvaduktem.

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA

Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží v sevřeném údolí Chřibské Kamenice. Krajinný rámec tvoří zalesněné svahy. Přírodní hodnotu dotváří lokální biokoridor probíhající vodním tokem. Samota se vizuálně neprojevuje díky terénní konfiguraci a lesním porostům. Samota je zasazena do údolí Chřibské Kamenice.	+
Urbanistická struktura sídla	
Samotu tvoří areál domova pro seniory – dva třípodlažní objekty s provozními plochami.	0
Zástavba	
Zástavbu tvoří dva třípodlažní objekty novodobého charakteru se sedlovými střechami. Měřítko staveb je větší, ale nevybočuje z měřítka zaniklé továrny. Objekty nevykazují větší architektonickou hodnotu.	0/-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Vzrostlá zeleň uvnitř samoty se neuplatňuje. Nezastavěné plochy tvoří parkoviště a travnaté plochy. Samotu lemuje doprovodná zeleň vodního toku a okraje lesních porostů.	0/-

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Zachovat charakter areálu, nezvyšovat výškovou hladinu.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Při rozšíření a dostavbě areálu respektovat současné měřítko staveb.
- Oplocení staveb preferovat průhledné nebo živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy.
- Podporovat tradiční charakter zahrady.
- Minimalizovat zpevněné plochy (preferovat propustné) a terénní úpravy (preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků – opěrné zdi apod.).

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 152: Zastavěná část samoty Na Potokách, ortofoto z roku 1953

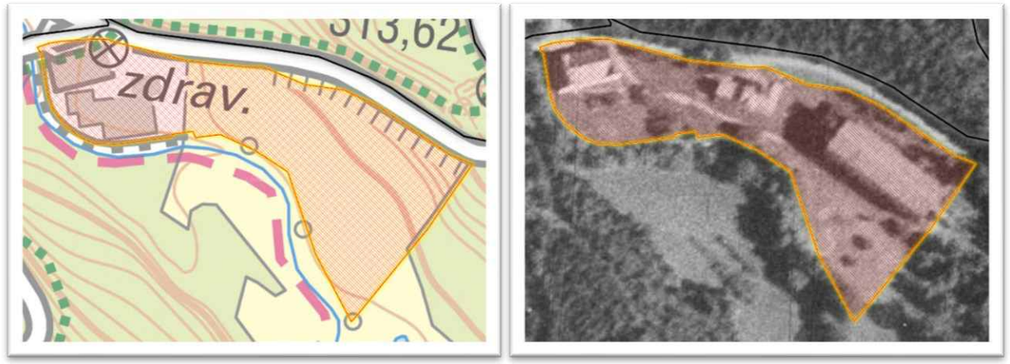

Foto 293 a 294: Domov pro Seniory, Chřibská Kamenice

SÍDLO:	**CHŘIBSKÁ**		
ORP:	**VARNSDORF**		
OBEC:	**CHŘIBSKÁ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**CHŘIBSKÁ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5d CHŘIBSKÁ – CENTRUM**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: První zmínka pochází z roku 1352, ale pravděpodobně bylo založeno již dříve. Z roku 1428 získala střední část Chřibské status městečka a oddělila se od Horní a Dolní Chřibské. V roce 1570 se Chřibská stala městem. ZA třicetileté války byla vydrancována. Od roku 1661 zde působil cech zušlechťovatelů skla, počátek zpracování skla ve městě. Později se rozvíjela i textilní výroba. V letech 1859, 1909, 1919 byly postaveny školy. Od 9. století postupně vznikala městské zástavba centra. Po roce 1945 byla většina německého obyvatelstva vysídlena. V letech 1955, 1965 a 1967 byly v centru zbořeny souvislé řady patrových domů, které Chřibské dodávaly městský charakter. Po roce 1989 se město opět rozvíjí.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1 027	620	287	163
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ -			
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 31 DOLNÍ CHŘIBSKÁ**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v mírně zvlněném terénu údolí Chřibské Kamenice, je rámováno zalesněnými svahy okolních vrcholů a zemědělskou krajinou s nelesní zelení v podobě remízů a náletové zeleně. Přírodní hodnotu dotváří přírodní památka Louka u Brodských.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je viditelné ze Širokého vrchu, částečně z Kamzičího vrchu. Dílčí, ale díky hojné nelesní zeleni omezené, pohledy jsou z výše položených svahů.		+/0
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného terénu odlesněného údolí Chřibské Kamenice se zemědělskou krajinou s dílčí nelesní zelení.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Centrum sídla tvoří nepravidelné náměstí na křižovatce starých cest. Na ně navazuje starší údolní nepravidelná zástavba podél Chřibské Kamenice a mladší, volně rostlá zástavba v kolmém směru. Do tradiční, vysoce zachovalé maloměstské a venkovské zástavby pronikly novodobé prvky, které narušily starší půdorys – panelové domy na místě zbouraných patrových domů, zahrádková osada, výrobní a zemědělské areály.		+/0
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél vodního toku a souběžné komunikace ve směru SZ-JV.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Zástavba centra je městského rázu s řadou historických městských domů. Na ně navazuje smíšené zástavba objektů lidové architektury, přestavěných původních stavení, starších vilek, novostaveb rodinných domů, panelových domů a výrobních staveb historického i novodobého vzhledu.		+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je v centru větší, městského rázu – dvou, ojediněle třípatrové domy s podkrovím, navazuje přízemní až dvoupodlažní zástavba obytných domů a větší hmoty výrobních staveb. Pětipodlažní panelové domy vcelku respektují výškovou hladinu a netvoří dominanty. Výraznou dominantou je kostel sv. Jiří.		+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	V celém sídle je dobře dochovaná historická obytná zástavba s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.) a menším podílem rušivých staveb. Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i		+/0

	bez ní (př. č. p. 82, 78, 153, 215, 82, 175, 177, 75, 83, 68, 335, 205,89, 90, 95, 211, 189, 35, 165, 172, 157, 167, 208, 195, 196, 212, 193, 190, 189, 175, č. p. 78, 27, 32, 55, 110, 54, 21, 22, 51, 29, 4, 5, 34, 33, 30, 19, 95, 71) i zděných (př. č. p. 254, 278, 149, č. p. 52, 243, 85, 64). Významný je podíl patrových roubených domů s podstávkou (př. č. p. 200, 109, 50, 96, č. p. 33, 36, 320, 216, 1, 3, 174, 175) a zděných s roubeným patrem (př. č. p. 331, 16, 8, 191, fara č. p. 9, 173). Některé domy tvoří cenné soubory. V centru se uplatňuje řada historických městských domů (př. č. p. 255, 290, 42, 271, 370, 10, 5, 6, 7, 194, 195, 196, MÚ, 20, 21, 22, 178, škola). Za zmínku stojí domy s dochovaným historickým tvaroslovím (př. č. p. 162, 184, 165). Ostatní zástavba je tvořena přestavěnými původními staveními, staršími vilkami a novostavbami rodinných domů, panelovými domy bez větší architektonické hodnoty. Z výrobních staveb lze zmínit několik objektů historického rázu (př. č. p. 163 164, 167, 169, 170, 298). Památkově chráněné jsou kostel sv. Jiří, mostek se souborem soch, fara č. p. 9, radnice č. p. 1, domy č. p. 10, 27, 182, č. p. 20, 30.	
Negativní jevy	Větší výrobní a zemědělské areály v severozápadní části sídla a na jihozápadním okraji. Panelové domy jižně od náměstí.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, většinou tradičních venkovských. Břehové porosty Chřibské Kamenice chybí. Cenná je alej ke hřbitovu. Velký je podíl náletů podél cest a některých pozemků.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří především náměstí, prostor před kostelem, dále zahrady, komunikace, parkoviště, veřejná zeleň sídliště, drobné travnaté plochy. Oplocení je převážně tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se prolíná zeleň zahrad s náletovými porosty.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla. • Nerozvíjet zástavbu v kolmých směrech.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B. • Kultivovat výrobní a zemědělské areály, clonit zelení. • Kultivovat panelové domy. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Nevhodně jsou vymezeny zastavitelné plochy pro bydlení SO3, SO4, které v rozporu s tradiční strukturou zástavby propojují Chřibskou a Novou Chřibskou a omezují prostupnost krajinou. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 153: Zastavěná část sídla Chřibská, ortofoto z roku 1953

Foto 295 a 296 : Pohled na město Chřibská od hřbitova, náměstí obce Chřibská, součástí MPZ

Foto 297: Výrobní areály, vodojem součástí centra jsou nízkopodlažní panelové domy

SAMOTA:	**NA BAJTLICHU**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**CHŘIBSKÁ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**CHŘIBSKÁ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5d CHŘIBSKÁ CENTRUM**
KATEGORIE SÍDLA:	**C**
CHARAKTERISTIKA: Rekreační areál vznikl mezi třemi staršími domy č. p. 198, 199 (existovaly v roce 1843) a 266. Na přelomu 19. a 20. století v místě stály tři domy, rekreační areál začal vznikat kolem roku 1970.	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží izolovaně mimo sídlo Chřibská v mělkém údolí mezi vrcholy Bukovina a Na Širokém, je rámován souvislými lesními porosty a náletovou zelení. Přírodní hodnotu reprezentuje lokální biocentrum a lokální biokoridor v těsném sousedství. Samota je díky umístění a náletové zeleni viditelné pouze částečně z hlavní silnice. Samota je zasazena při okraji lesa a krytá náletovou zelení.	+
Urbanistická struktura sídla	
Samotu tvoří tři původní domy a rekreační areál s hlavním objektem a chatami.	0/-
Zástavba	
Domy č. p. 266, č. p. 61 jsou tradičními zděnými přízemními domy, původní část penzionu č. p. 198 je tradičním zděným patrovými domem s valbovou střechou. Měřítko je různorodé od velké hmoty hlavního objektu rekreačního areálu po drobné měřítko chat. Tradiční měřítko představují domy č. p. 266 a č. p. 61. Dobře dochované v historickém rázu jsou domy č. p. 266 a č. p. 61, dům č. p. 198 pouze částečně. Zázemí rekreačního areálu a chaty jsou bez architektonické hodnoty.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Jedná se především o náletovou zeleň. Nezastavěné plochy tvoří travnaté a rekreační plochy areálu a parkoviště. Okraj tvoří náletová zeleň.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Nerozšiřovat areál mimo jeho obvod. • Na okrajích areálu udržovat vhodnou zeleň, avšak nenechat zarůstat nálety. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Zachovat specifický charakter areálu s hlavními objekty a drobnými ubytovacími chatami, s nízkou intenzitou zástavby. Neměnit na „venkovské sídlo“. • Zachovat ráz historických domů. • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.). • Minimalizovat zpevněné plochy (preferovat propustné) a terénní úpravy (preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků – opěrné zdi apod.).	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou. Stabilizovaná plocha RH umožňuje umístění třípodlažních staveb s podkrovím na ploše cca 6 000 m^2 – navrhuje se redukovat koeficient zástavby a max. výškovou hladinu a pro případnou přestavbu stanovit zpracování územní studie na celý areál. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 154: Zastavěná část rekreačního areálu, ortofoto z roku 1953

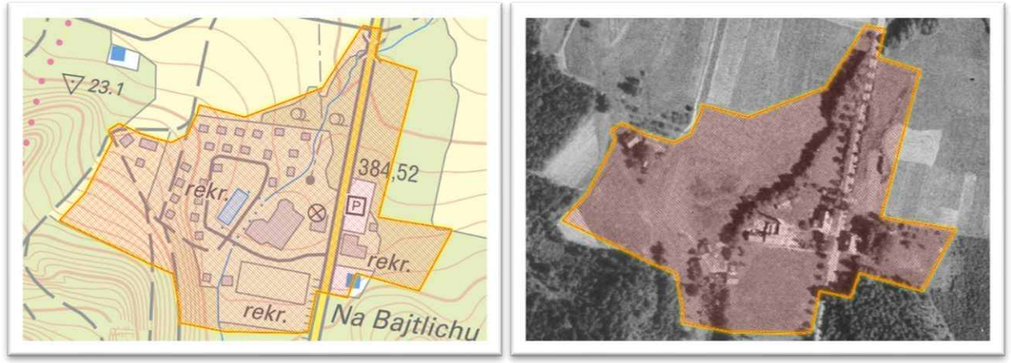

Foto 298 a 299: Rekreační areál

SAMOTA:	**LESNÍ DOMKY**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**CHŘIBSKÁ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**CHŘIBSKÁ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5h LESNÍ PROSTORY**
KATEGORIE SÍDLA:	**B+**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Samotu tvoří dva domy postavené po roce 1843. Č. p. 287 je bývalá hájovna ve „švýcarském“ stylu.	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží izolovaně v lesním porostu	+
Urbanistická struktura sídla	
Samotu tvoří dva domy. Jeden dům se rekonstruuje, druhý dům chátrá.	+/0
Zástavba	
Zástavba tradiční.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Lesní porost lemuje domy.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozšiřovat a nezahušťovat zástavbu samoty.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost. • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy nejsou. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 155: Zastavěná část samoty Lesní domky, ortofoto z roku 1953

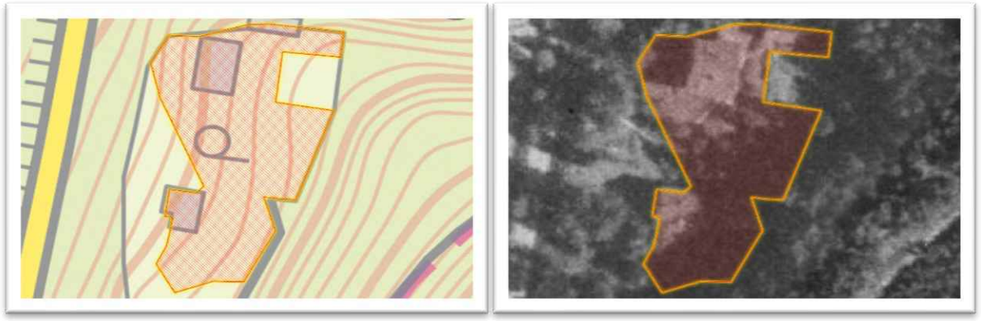

Foto 300 a 301: Dva domy, č. p. 288 v rekonstrukci a č. p. 287 bývalá hájovna chátrá

SÍDLO:	HORNÍ CHŘIBSKÁ		
ORP:	VARNSDORF		
OBEC:	CHŘIBSKÁ		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	HORNÍ CHŘIBSKÁ		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 5 CHŘIBSKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 5e HORNÍ CHŘIBSKÁ		
KATEGORIE SÍDLA:	B+		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Celé sídlo leží v CHKO LH. Západně je sídlo vymezeno cestou se zelenou značku od lesního divadla. Samostatnou obcí se stalo na začátku 15. století po povýšení Chřibské na městečko. Vedle městečka vznikly Horní a Dolní Chřibská, uváděné v roce 1457 jako Creybicz superior et inferior. V roce 1654 měla Horní Chřibská 19 domů, ale z toho jen jeden statek. Existence sklářské hutě je doložena v roce 1504 (pracovala do roku 2007). V okolí již dříve existovalo několik lesních hutí. V roce 1769 byla postavena škola, v roce 1875 nová zděná školní budova. V roce 1925 byla dokončena stavba přehrady nad vsí. Po roce 1945 došlo k odsunu většiny německých obyvatel.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1 600	210	190	95
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 32 HORNÍ CHŘIBSKÁ**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v mírně zvlněném terénu údolí Chřibské Kamenice, které se směrem k východu uzavírá. Je rámováno zalesněnými svahy vrcholů Plešivec, Malý Stožec, Malá Tisová, Kamzičí vrch a zemědělskou krajinou, na severu svažitou a členitější, na jihu plošší se scelenými pozemky. Přírodní hodnoty reprezentují lokální biocentra a biokoridory v těsném sousedství sídla.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je díky údolní poloze omezeně viditelné, dílčí pohledy jsou z výše položených svahů, ze Širokého vrchu a Kamzičího vrchu.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného terénu odlesněného údolí Chřibské Kamenice.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je původně středověkou údolní lánovou vsí s lineární zástavbou a pozemky kolmo na vodní tok a komunikaci. Větší usedlosti byly rozloženy v pravidelných odstupech na velkých pozemcích výše nad potokem, část z nich se dochovala. V údolní poloze sleduje hustší zástavba s menšími pozemky průjezdní komunikaci. V půdorysu dominuje plocha areálu sklárny. Izolovaně jižně od sídla leží hřbitov.		+
Urbanistická osa	Sídlem prochází výrazná urbanistická osa podél Chřibské Kamenice ve směru Z-V.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél vodního toku a komunikace, vzdálenosti mezi domy a pozemky jsou menší. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní, ale i zděné, část jsou patrové domy, především roubené s podstávkou. Část zástavby je novodobě upravena nebo přestavěna, především na rekreační domky.		+/0
Měřítko zástavby	Historické měřítko zástavby je převážně dochováno. Převážně přízemní zástavba je střídána patrovými domy s podstávkou, vše tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí. Menšího měřítka je několik rekreačních domků.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V celém sídle je dobře dochovaná historická obytná zástavba s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovalo se velké množství přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (př. č. p. 72, 83, 233, 215, 153, 175, 7, 129, 12, 114, 20, 93, 120, 141, 36, 133, 40, 99, 52, 64, 138, 70, 75, 80, 140, 49, 27, 55, 234, 235, 77, č. p. 18, 29, 25, 45, 38, 51, 50, 32, 33, 37, 18, 16, 35, 22, 25, 32, 23, 28, 66) i zděných př. č. p. 85, 243, 79, 161, č. p. 31). Významný je podíl patrových domů s podstávkou (př. č. p. 14, 35, 48, 53, č. p. 39, 46,		+/0

	36) i zděných (č. p. 62, č. p. 19). Několik domů je zděných městského rázu (př. č. p. 27, 25, 3) a vil (př. č. p. 238, 189, 137, 145, 1). Zástavbu doplňuje areál historické sklárny, avšak bez architektonicky hodnotných objektů, a ryze technicky účelový areál úpravny vody. Bez architektonické hodnoty jsou některé novostavby a doplňkové objekty u obytných domů. Památkově chráněné jsou domy č. p. 32, 93, č. p. 39. Charakter sídla dotváří drobná sakrální architektura (kříže).	
Negativní jevy	Z tradičního měřítka a charakteru zástavby se vymykají atypické stavby – areál sklárny a úpravny vody.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny, je zde velký podíl vzrostlých stromů, část z nich tzv. domovní stromy. Část zahrad je novodobých s jehličnany a zahradními kultivary. Břehové porosty regulovaného toku Chřibské Kamenice převážně chybí.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, parkoviště a menší travní porosty, Oplocení převažuje tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla rámuje zeleň zahrad, břehové porosty potoků a náletová zeleň.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí a výše do svahů. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně v souladu s charakterem půdorysu).		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Kultivovat výrobní areál a úpravnu vody. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Nevhodně je vymezená zastavitelná plocha SO5 (3,3 ha), určená pro výstavbu 33 domů. Plocha zasahuje výrazně mimo stávající strukturu a umožňuje plošnou kobercovou zástavbu o výškové hladině 3 podlaží a podkroví a podílem zpevněných ploch 50 %, zcela nevhodnou pro venkovské sídlo. Navrhuje se redukovat plochu, snížit podlažnost a procento zastavěných ploch. Dále se navrhuje zástavbu v ploše BI 54 ukončit na úrovni domu č. p. 19 a v ploše BI13 na úrovni domu č. p. 191. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 156: Zastavěná část obce Horní Chřibská, ortofoto z roku 1953

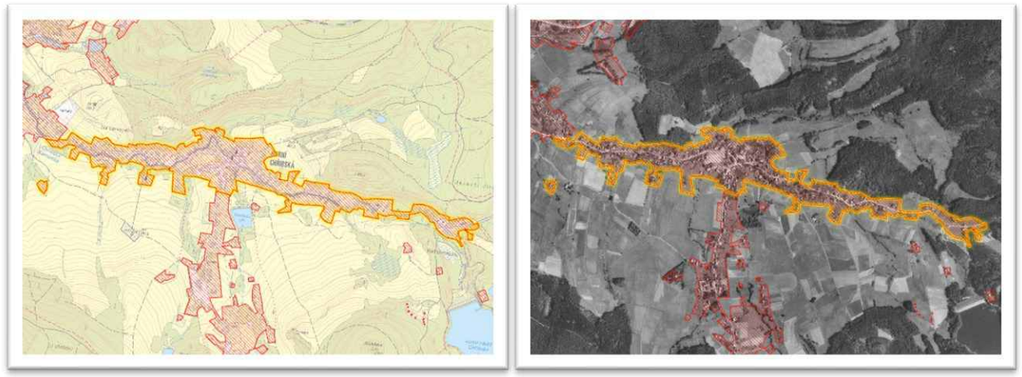

Foto 302: Pohled na exteriér sídla Horní Chřibská

Foto 303 a 304: Chřibská sklárna, tradiční podstávkový dům u komunikace

SAMOTA:	**SAMOTY U HORNÍ CHŘIBSKÉ**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**CHŘIBSKÁ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**HORNÍ CHŘIBSKÁ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 5 CHŘIBSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 5d HORNÍ CHŘIBSKÁ**
KATEGORIE SÍDLA:	**C**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V okolí vodní nádrže Chřibská leží několik objektů – dům č. p. 24, penzion Krásná samota, technické zázemí přehrady a chatová osada.	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samoty leží v mělkém údolí Chřibské Kamenice pod VD Chřibská rámovány lesy v mozaice s travními porosty. Samoty jsou skryté v lesních porostech a náletové zeleni. Samoty jsou zasazeny do mělkého údolí, plochého údolí, rámovaného vrcholy Malý Stožec a Juliuska.	+
Urbanistická struktura sídla	
Samoty jsou rozloženy izolovaně v údolí.	+/0
Zástavba	
Samoty jsou rozmístěny izolovaně, chatovou osadu tvoří kompaktní skupina chat na malých pozemcích. Technické zázemí VD Chřibská je tvořeno třemi objekty tradičního tvaru, hmoty. Penzion Krásná pohoda je větším objektem tradičního tvaru. Dům č. p. 124 má tradiční ráz. Měřítko je tradiční vyjma drobných objektů rekreačních chat na malých pozemcích. Domy nevykazují zvláštní architektonické hodnoty, jedná se o běžnou zástavbu tradičního tvaru a proporcí.	0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Samoty rámují lesní porosty a náletová zeleň.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C. • Nerozšiřovat zástavbu samot. • Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Respektovat tradiční výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • Při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 157: Zastavěná část samoty u Horní Chřibské, ortofoto z roku 1953

Foto 305 a 306: Vodní nádrž Chřibská s domy technického zázemí, Krásná Samota

SÍDLO:	KRÁSNÉ POLE	
ORP:	VARNSDORF	
OBEC:	CHŘIBSKÁ	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	KRÁSNÉ POLE U CHŘIBSKÉ	
KRAJINNÝ CELEK:	KC 5 CHŘIBSKO	
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 5e KRÁSNÉ POLE	
KATEGORIE SÍDLA:	B-	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Celé sídlo leží v CHKO LH. Bylo založeno v roce 1787 na pozemcích patřících ke sklářské huti v Horní Chřibské. V roce 1806 zde vznikla továrna na kávové náhražky, později doplněná o čokoládovnu, poté přebudovaná na textilní provozy. Po roce 1945 byla většina německých obyvatel vysídlena, část domů zrekonstruovali chalupáři.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:
685	141	98	50
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		LSHK 14 KRÁSNÉ POLE	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		DUS 33 KRÁSNÉ POLE	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží na nízkém hřbítku mezi dvěma levostrannými přítoky Chřibské Kamenice, z jihu je rámováno zalesněnými vrchy Železný vršek a Juliuska, ze západu a východu zemědělskou krajinou se scelenými pozemky a místy s nelesní zelení, na severu přímo navazuje na sídlo Horní Chřibská. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum a lokální biokoridor.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je díky údolní poloze omezeně viditelné, dílčí pohledy jsou z výše položených míst. Dálkový pohled na část sídla se uplatňuje ze Spravedlnosti.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazeno do mírně zvlněného terénu velkých zemědělských pozemků, avšak bez rušivých technických prvků.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo má lineární charakter zástavby, starší část je rozložena podél hlavní silnice, postupně se rozrostlo podél paralelní cesty a zčásti rozptýleně na přechodu do krajiny. Do původní historické struktury pronikly větší plochy areálu bývalé továrny na cikorku, firmy WotanForest, rekreačních středisek Babočka a U Jasanu. Převažuje orientace hřebenů střech rovnoběžně s komunikacemi, výjimečně jinak.	+/0
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél paralelních komunikací. V zástavbě převládají přízemní domy s podkrovím, zčásti patrové. Část obytné zástavby je přestavěná nebo novodobá.	+
Měřítko zástavby	Historické měřítko zástavby je převážně dochováno. Převážně přízemní zástavba je střídána patrovými domy s podstávkou, vše tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí. Menšího měřítka je několik rekreačních domků a chat.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle převládá zástavba tradičního měřítka, hmoty, tvaru a proporcí. Část zástavby tvoří lidová architektura nebo vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Větší podíl je přízemních roubených domů s podstávkou i bez ní (př. č. p. 37, 100, 91, 92, 40, 41, 64, 57, 56, 93, 53, 20, 32, č. p. 12, 26, 71, 3 i zděných (př. č. p. 99, 3, 60, č. p. 14, 7, 8), část jsou patrové roubené domy s podstávkou (př. č. p. 64, 27, 76, č. p. 2, 6, 20) i zděné (př. č. p. 5, 8, 13, 98). Ojediněle se vyskytují i drobné sklářské domky. Ostatní objekty jsou bez větší architektonické hodnoty. Historicky zajímavý je objekt č. p. 5. Památkově chráněné jsou domy č. p. 27, č. p. 20. Atypický charakter mají rekreační střediska – velké hmoty penzionu a drobná zástavba chat. Charakter sídla dotváří drobná sakrální architektura (kříže).	+/0
Negativní jevy	Rušivě z hlediska půdorysu a měřítka působí areál bývalé továrny, rekreační areály. Rozlehlý areál lesní výroby je pohledově skrytý.	-

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převládají tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny. Část zeleně tvoří břehové porosty potoků a nálety.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace a menší travní porosty, Oplocení převažuje tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla rámuje zeleň zahrad, břehové porosty potoků a náletová zeleň.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, v severní části lze doplnit proluky, v jižní části zachovat rozvolněnou zástavbu.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Neměnit využití areálu LČR a Wotan Forest, zachovat nízkou výškovou hladinu. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou vymezeny. Vymezena je stabilizovaná plocha pro zemědělskou a lesnickou výrobu bez stanovení koeficientu zastavitelnosti a max. výškové hladiny. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 158: Zastavěné území sídla Krásné Pole, ortofoto z roku 1953

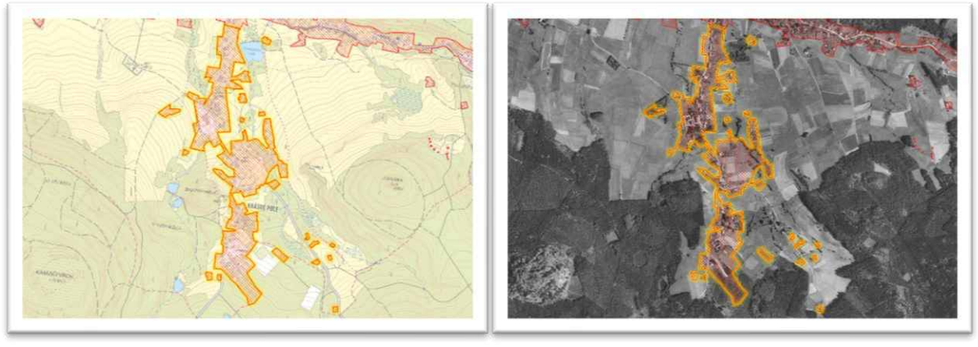

Foto 307 a 308: Dům lidové architektury, rekreační středisko Babočka

SÍDLO:	**RYBNIŠTĚ**		
ORP:	**VARNSDORF**		
OBEC:	**RYBNIŠTĚ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**RYBNIŠTĚ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6c RYBNIŠTĚ**		
KATEGORIE SÍDLA:	**C**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO LH leží převážná část sídla západně od silnice II/263. Dřívější název: Teichstatt. První osídlení na území obce Rybniště vzniklo v místě dnešní Nové Vsi (dříve Chřibská Nová Víska – Kreibitz Neudörfel). V roce 1715 se součástí Chřibské Nové Vísky stala osada Rybniště, založená v místě vysušeného rybníka, zvaného "Stockteich". Obyvatelé se živili zemědělství, výrobou bavlněného zboží, později zde byla bělidla. V roce 1869 bylo v Rybništi postaveno nádraží na nové trati, která přispěla k rozvoji obce. V roce 1873 zde byla postavena sklárna (zanikla před 2. světovou válkou). V roce 1912 byl v obci postaven secesní kostel. K sídlu je zařazena i osada Na Sedle.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1896	574	271	216
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v mělkém údolí potoka Matyáska, z jihu a severu je rámováno okraji souvislých lesů, na západě zástavba stoupá do sedla mezi Plešivcem a Širokým vrchem, na východě se prostírá Velký rybník v plochém údolí Lužničky a scelené zemědělské pozemky. Přírodní hodnoty reprezentuje lokální biocentrum a lokální biokoridory, Ptačí oblast Labské pískovce, jižně navazuje LSHP 17 Plešivec.		+
Vizuální projev v krajině	Dílčí pohledy na sídlo se uplatňují pouze z příjezdových komunikací.		0
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazena do horní části mělkého údolí Matyásky severně od sedla, je sevřeno mezi souvislé lesní porosty. Krajinný rámec dotváří Velký rybník (mimo CHKO) severně od sídla.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys je založen na nepravidelné ulicové síti, zejména nejstarších dvou paralelních ulic, postupně doplňovaných kolmými spojkami. Sídlo protíná výrazná bariéra železniční trati s velkým nádražím a kolejištěm. Centrum je založeno v okolí kostela a školy. V sedle leží větší výrobní areál. Pozemky jsou převážně pravidelné, menších výměr. Orientace domů převážně hřebenem rovnoběžně s ulicemi.		+/0
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je převážně pravidelné podél ulicové sítě, v centrální části je zástavba hustší, při okrajích méně intenzívní. Zástavba je rozmanitá od objektů lidové architektury přes prvorepublikové typové vilky, zděné domy, patrové domy městského charakteru po novodobé rodinné domy. Architektonicky hodnotná lidová architektura prolíná celým sídlem, jedná se především o přízemní i patrové roubené domy s podstávkou. U nádraží se nacházejí objekty městského rázu – kulturní dům apod. V sedle leží výrobní areál.		0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby má maloměstský charakter, střídají se přízemní domy tradičního i malého měřítka s patrovými domy městského rázu. Sídlu dominuje kostel sv. Josefa, hmotově výrazné jsou objekty dvoupodlažní školy a nádražní budovy a objekty výrobního areálu. Z běžného měřítka obytné zástavby vybočuje také nákupní středisko, menší výrobní objekty, kulturní dům.		0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Z převládající, stavebně rozmanité zástavby bez větší architektonické hodnoty svojí kvalitou vybočuje kostel sv. Josefa, škola, bývalá škola a objekty lidové architektury – přízemní s podstávkou i bez ní (př. č. p. 160, 113, 48, 53, 146, 61, 62, 181, 176, 112, 7, 5, 12, 39, 264, 14, 3, 13, 16, č. p. 12, 22, 4) i patrové s podstávkou (p. č. p. 115, 267, 29, 35, č. p. 18). Charakter sídla dotváří drobné sakrální památky (kříže, kaple).		+/0
Negativní jevy	Rušivě působí výrobní areál Raffles Europe v sedle.		-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují zahrady různého charakteru s větším podílem vzrostlé zeleně. V centru je založen park.		+/0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, větší travnaté plochy a parkoviště. Veřejné prostranství představuje parková úprava mezi kostelem školou a obecním úřadem. Oplocení je převážně tradiční.		+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje sídla tvoří zeleň zahrad a na severu břehové porosty Školního rybníka. Na jihu a severozápadu hraničí zástavba s lesními porosty.		+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU			
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině			
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména v okolí rybníka, severním směrem a západně za tratí.			
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení			
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C. • Kultivovat výrobní areál. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v kontaktu s lidovou architekturou.			
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy			
Sídlo má velkoryse vymezené zastavitelné plochy. Problémové jsou plochy BV 27, BV 37, BV 38, SO2, vybočující mimo obvod sídla. Navrhuje se vypustit nebo redukovat. Nežádoucí je podlažnost v plochách SO (3 NP + podkroví). V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.			

Obrázek 159: Zastavěná část sídla Rybniště, ortofoto z roku 1953

Foto 309 a 310: Kostel sv. Josefa, bytová zástavba městského rázu

SÍDLO:	NOVÁ VES	
ORP:	VARNSDORF	
OBEC:	RYBNIŠTĚ	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	RYBNIŠTĚ	
KRAJINNÝ CELEK:	KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO	
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 6f RYBNIŠTĚ	
KATEGORIE SÍDLA:	B+	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO LH leží převážná část sídla západně od silnice II/263. Dřívější název – Kreibitz Neudörfel. Nová Ves je nejstarší části obce Rybniště, založená v roce 1475. Obec těžce postihly války v 17. – 19. století. V roce 1890 se stala součástí již většího Rybniště.		
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží na západním úpatí Širokého vrchu nad širokým mělkým údolím Lužničky a Matyásky. Ze západu je rámováno souvislými lesními porosty, na východě otevřenou krajinou se zemědělskými pozemky a Velkým rybníkem. Na severu navazuje na okrajovou zástavbu Krásné Lípy a na jihu je ohraničena bariérou železniční tratě. Krajinný rámec je ovlivněný sousedstvím dvou rozvíjejících se sídel, železnicí a silnicí II/263. Přírodní hodnoty reprezentují lokální biokoridory, interakční prvky a přírodní rezervace Velký rybník (mimo CHKO).	+
Vizuální projev v krajině	Dílčí pohledy na sídlo se uplatňují pouze z hlavní silnice II/263.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazena do mírného západního svahu úpatí Širokého vrchu s několik drobnými toky. Rozvolněná zástavba se prolíná se zemědělskými pozemky a nelesní zelení.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys je nepravidelnou, rozvolněnou strukturou domů a jejich skupin v krajině. Linie původních usedlostí leží mimo CHKO. Pozemky domů jsou menší, ale s velkými vzájemnými vzdálenostmi. Zástavbou prolínají větší zemědělské pozemky.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je nepravidelné, domy a jejich skupiny jsou volně umístěné v krajině. Orientace domů je převážně hřebeny rovnoběžně s vrstevnicemi. Část zástavby tvoří přestavěné původní objekty.	+/0
Měřítko zástavby	Zástavba je přízemní tradičního měřítka, hmoty a proporcí.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V sídle zcela převažuje přízemní zástavba, převážně zděné domy, částečně stavení tradičního tvaru, hmoty a proporcí. Několik domů je roubených s podstávkou (č. p. 98, 132, 105, 117, 90).	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují zahrady s větším podílem vzrostlé zeleně.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace a větší travnaté plochy. Oplocení je převážně tradiční, část pozemků je bez oplocení.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraje sídla nejsou zřetelné. Vzrostlá zeleň se prolíná s rozvolněnou zástavbou.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nezahušťovat zástavbu mezi skupinami domů. • Nezakládat nové stavby a jejich skupiny mimo stávající zástavbu. • Lze doplnit proluky ve skupinách domů, případně navázat na ně.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B+. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Nevhodné jsou zastavitelné plochy rozšiřující sídlo zcela mimo historickou strukturu – BV 45 (navazuje na lesní okraj mimo stávající zástavbu) a BV61 (propojuje sídlo se zástavbou sousední Krásné Lípy) – navrhuje se redukovat. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 160: Zastavěná část sídla Nová Ves, ortofoto z roku 1953

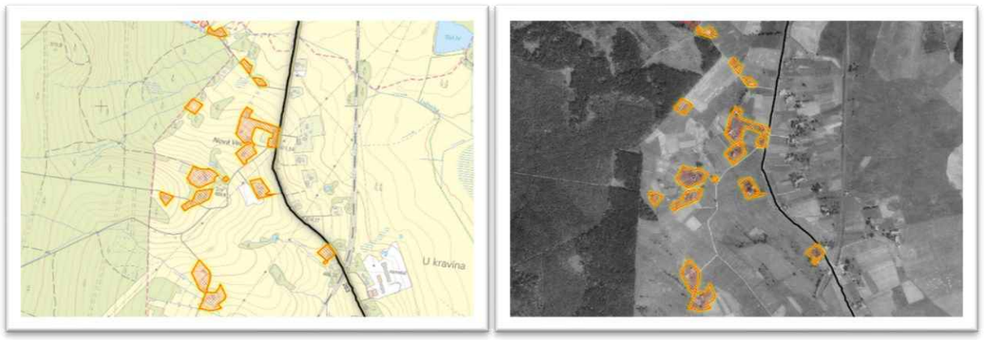

Foto 311 a 312: Dům s podstávkou a zděný dům tradičního měřítka

SAMOTA:	**MALÝ SEMERINK**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**RYBNIŠTĚ**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**RYBNIŠTĚ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6i LESNÍ PROSTORY**
KATEGORIE SÍDLA:	**B-**
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Malý Semerink bylo letovisko u nádraží Chřibská. Nádraží bylo postaveno v roce 1869 a v roce 1870 byla postavena restaurace ve švýcarském stylu s oborou. V roce 1874 byla postavena Vila Raimund, v roce 1882 lázeňský dům, kolem roku 1890 ubytovna Katharina. V roce 1904 byly vystavěny lesní vilky "Emilienruh" a "Johannesruh". Na začátku 20. století zde byly vyhlášené klimatické lázně. Dnes je zde penzion, restaurace a skladový areál UNILES.	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Krajinný rámec tvoří souvislé lesní porosty. Projevuje se pouze z blízkých pohledů ze železnice. Samota leží pod sedlem mezi Plešivcem a Žulovcem.	+
Urbanistická struktura sídla	
Samotu tvoří nádražní budova, budovy penzionu a restaurace a pohledově neexponovaný areál skladu dřeva UNILES s technickými objekty.	+/0
Zástavba	
Nádražní budova je tradičního rázu železniční typové architektury, budovy bývalého letoviska jsou přestavěny. Technické objekty jsou účelového rázu. Odpovídá funkčnímu využití. Historická železniční budova je kvalitně rekonstruována, částečně je dochovaný historický ráz restaurace č. p. 155, ostatní budovy jsou bez větší architektonické hodnoty.	+/0
Negativní jevy	
Areál UNILES, avšak v nedominantní poloze, částečně krytý zelení.	
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Několik vzrostlých stromů podél cesty. Nezastavěné plochy tvoří komunikace, parkovací plochy, rekreační plochy penzionu. Neuplatňuje se, tvoří ji lesní porosty.	+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Nerozšiřovat zástavbu. • Nerozšiřovat sklad dřeva nad rámec ÚP.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Usilovat o obnovu tradičního rázu objektů bývalého letoviska. Zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, tvar, proporce a barevnost. • Neumožnit vícepodlažní objekty technického areálu. Doplnit a udržovat pohledové odclonění zelení. • Oplocení staveb preferovat průhledné nebo živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy. • Minimalizovat zpevněné plochy (preferovat propustné) a terénní úpravy (preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků – opěrné zdi apod.).	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou. Ve stabilizované a rozvojové ploše pro výrobu a skladování je umožněna výšková hladina 3 nadzemní podlaží – navrhuje se snížit. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 161: Zastavěná část osady Malý Semerink, ortofoto z roku 1953

Foto 313 a 314: Restaurace Relax a nádražní budova

SÍDLO:	**NOVÁ CHŘIBSKÁ**		
ORP:	**VARNSDORF**		
OBEC:	**RYBNIŠTĚ**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**NOVÁ CHŘIBSKÁ**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6c RYBNIŠTĚ**		
KATEGORIE SÍDLA:	**A-**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Celé sídlo leží v CHKO. Dřívější název Neukreibitz. Vzniklo díky rozmachu sklářského a textilního průmyslu v 18. a 19. století. Poprvé je zmíněno v roce 1352 spolu s osadou Na Sedle, která k ní patřila. Dřívější název – Teichstatt. Od roku 1893 bylo samostatnou obcí.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
528	94	107	57
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v údolí pravostranného přítoku Chřibské Kamenice, na severu přímo navazuje na osadu Na Sedle a obec Rybniště, ze západu, jihu a východu je sevřeno lesními porosty a náletovou zelení. Přírodní hodnot dotvářejí lokální biocentra a biokoridory.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je díky terénní konfiguraci a náletové zeleni pohledově skryté.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazena do horní části údolí pravostranného přítoku Chřibské Kamenice jižně od sedla mezi Plešivcem a Širokým vrchem a je vyjma severní části sevřeno mezi lesní porosty a náletovou zeleň.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Podél hlavní silnice je založena pravidelná ulicová zástavba skupin domů s menšími pozemky a odstupy, na ni navazuje síť nepravidelných cest s rozvolněnou zástavbou na menších pozemcích.		+
Urbanistická osa	Není.		x
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je pravidelné podél hlavní komunikace a rozvolněné podél nepravidelných cest. V zástavbě je větší podíl lidové architektury, ostatní zástavba je různorodá, většinou tradičního měřítka, hmoty, tvaru a proporcí, avšak bez historického výrazu. Část zástavby tvoří rekreační domky, vilky, vila.		+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, převažují přízemní domy, výjimkou je historická škola, dům č. p. 59 a penzion.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Významnou část domů tvoří lidová architektura nebo stavby, vykazující její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Převažují přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (př. č. p. 92, 103, 120, 354, 71, 93, 49, 48, 53, 52, 63, 47, 81, 64, 25, 21, 19, 114, 27, 31, 20, 95, 98, č. p. 11, 14, 15, 18), případně zděné (př. č. p. 107, 85, 45, č. p. 26, 4). Patrové domy reprezentuje patrový roubený s podstávkou č. p. 59, zděný penzion č. p. 108, historická škola č. p. 97. Ostatní zástavba je běžné kvality bez architektonické hodnoty. Charakter sídla dotváří drobné sakrální památky (kříže, kaple).		+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují zahrady různého charakteru s větším podílem vzrostlé zeleně. V centru je založen park.		+

Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, větší travnaté plochy a neudržovaná plocha deponie materiálu. Oplocení je převážně tradiční, část pozemků je bez oplocení.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Neuplatňuje se, sídlo je rámováno souvislými lesy a náletovou zelení.	0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla nad rámec platného ÚP. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky uvnitř sídla.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně nevhodné zastavitelné plochy jsou BV1, BV2, BV51, BV 53 v lokalitách výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a vzrostlé zeleně. Navrhuje se vypustit. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 162: Zastavěná část sídla Nová Chřibská, ortofoto z roku 1953

Foto 315: Pohled na zástavbu Nová Chřibská s dominantou Plešivec

Foto 316 a 317: Podstávkový dům a novostavby na okraji obce s tradičním měřítkem

SÍDLO:	**DOLNÍ PODLUŽÍ**	
ORP:	**VARNSDORF**	
OBEC:	**DOLNÍ PODLUŽÍ**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**DOLNÍ PODLUŽÍ**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6D PODLUŽÍ**	
KATEGIRIZACE SÍDLA:	**C+**	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V CHKO LH leží jižní část sídla. Dřívější název Voigtsdorf, Grund, Nieder Grund. Poprvé se obec připomíná v roce 1485. Vznik obce souvisí s těžbou rud a sklářstvím ve 13. – 14. století. V oblasti byly středověké sklárny a doly na křemen, železo, olovo i měď. Obec byla součástí tolštejnského panství, později patřila Liechtensteinům (1681–1850).		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:	**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
3 095 / 1 089	444 / 387	
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo v mělkém údolí Lužničky, je ze severu a jihu rámováno zemědělskými pozemky s částečně dochovanou historickou plužinou a okraji souvislých lesů, na západě zástavba sídlo plynule přechází v Horní Podluží, na východě přes hranice v obec Herrenwalde. Přírodní hodnotu dotvářejí lokální biokoridory procházející sídlem a nadregionální biocentrum a LSHP 09 Lužickohorské bučiny jižně od sídla.	+
Vizuální projev v krajině	Dálkový, celkový pohled na sídlo z výšky poskytuje rozhledna na Jedlové a hrad Tolštejn. Dílčí pohledy pak jsou z výše položených míst na úbočích a od okrajů lesa, často však omezené zelení.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je harmonicky zasazené do přehledného terénu lesozemědělské krajiny s většími zemědělskými pozemky a dochovanými fragmenty plužiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je oboustrannou středověkou údolní lánovou vsí, z níž je dochován základní lineární půdorys. Stopy nejstarších usedlostí jsou dochovány pouze v malých fragmentech. Údolní zástavba byla postupně doplněna domkářkou a později menšími výrobními podniky. Centrum sídla leží za hranicí CHKO.	
Urbanistická osa	Urbanistická osa je dobře zřetelná ve směru Z-V.	+
Zástavba		
Charakter zástavby	Zástavba je rozvolněná podél potoka a komunikace, orientace domů převažuje hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi. Vzdálenosti mezi domy nejsou jednotné. Převládají přízemní roubené domy s podkrovím, menší podíl domů je patrových. V sídle se nachází několik výrobních objektů.	+
Měřítko zástavby	V sídle je zachováno tradiční historické měřítko zástavby s převahou přízemních domů s podkrovím, malá část domů je patrových.	+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	Sídlo je na území CHKO vcelku dobře dochované s menším podílem rušivých staveb a větším podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře, hrázděné štíty apod.). Přízemní roubené s podstávkou i bez ní (př. č. p. 267, 215, 321, 62, 239, 201, 176, 345, 145, 146, 213, 148, 254, 169, 360, 19, 163, 162, 225) i zděné (př. č. p. 175, 357, 268, 147, 253, 160, 106), patrové roubené s podstávkou (č. p. 165) i zděné (př. č. p. 43, 101). Výrobní objekty jsou různé kvality, kultivovaně působí výrobní objekt č. p. 501. Památkově chráněná je hrobka rodiny Brass. Část zástavby je novodobě upravena nebo přestavěna, především na rekreační domky. Zástavbu doplňují objekty drobné architektury (kříže apod.).	+/0
Negativní jevy	Rušivé jsou z hlediska půdorysu a hmoty výrobní areály č. p. 143, 154, 235, 251, 473, 510, 511.	-

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují tradiční zahrady.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, parkovací plochy a drobné travnaté plochy. Historické centrum charakteru průjezdného náměstíčka leží mimo CHKO.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Uplatňuje se zeleň zahrad, břehové porosty drobných vodotečí, v malé míře náletová zeleň. U části sídla navazují fragmenty historické plužiny se zelení.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C+. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v údolní části sídla (po zaniklých stavbách, výjimečně jinde v souladu s charakterem půdorysu). • Rozvoj sídla směřovat mimo CHKO.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C+. • Kultivovat výrobní objekty.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
V ÚP jsou příliš rozsáhle vymezeny zastavitelné plochy B8, B11, B13, B14, B30 o celkové výměře přes 3 ha mimo historickou urbanistickou strukturu sídla. Navrhuje se redukovat plochy v jižní části a snížit intenzitu zástavby a výškovou hladinu. Zastavitelná plocha SM3 zasahuje mimo obvod sídla do krajiny, neobsahuje žádné podmínky prostorového uspořádání kromě možnosti 50 % zpevněných ploch (cca. 5000 m^2). Navrhuje se redukovat plochu a stanovit koeficient zastavitelnosti a max. výškovou hladinu (1 podlaží a podkroví). V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 163: Zastavěná část sídla Dolní Podluží, ortofoto z roku 1953

Foto 318 a 319: Pohled na centrum Dolní Podluží, ulicová zástavba v části sídla

SÍDLO:	HORNÍ PODLUŽÍ		
ORP:	VARNSDORF		
OBEC:	HORNÍ PODLUŽÍ		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	HORNÍ PODLUŽÍ		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 6d PODLUŽÍ		
KATEGORIE:	C+		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: První písemná zmínka je v 1411, tehdy jako osada Bernsdorf. Součástí majetku hradu Tolštejn. V roce 1566 doložen název Obergrundt. V 18. – 19. století rozvoj textilní výroby, zejména lněného plátna, později manšestru a sametu. V roce 1885 připojeny osady Světlík (Lichtenberg), Ladečka (Lichtenstein) a Žofín (Sophienhain). V roce 1947 přejmenována na Horní Podluží.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
1 652	799	287	288
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo je rozloženo v mělkém údolí Lužničky, část zástavby v CHKO je vymezena silnicí a z jihu je rámována zemědělskými pozemky až k okrajům lesa na severních svazích vrchu Jedlová.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je viditelné zejména z výš položených míst svahů Šibeničního vrchu a Petružálkovy skály.		+
Zasazení sídla do krajiny	Celé sídlo je harmonicky zasazené do přehledného terénu lesozemědělské krajiny s většími zemědělskými pozemky a dochovanými fragmenty plužiny.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys sídla a vychází z původní údolní lánové vsi. Na území CHKO se nachází rozvolněná zástavba při hlavní komunikaci s několika krátkými kolmými ulicemi. Při silnici stojí větší objekt zázemí lyžařského vleku. Izolovaně od zástavby je situován hřbitov.		+
Urbanistická osa	Urbanistická osa je dobře zřetelná ve směru Z-V a pokračuje do Dolního Podluží.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Převažuje běžná zástavba, z ní se vymykají dva objekty lidové architektury. Zajímavá je ulicová zástavba drobných řemeslnických domků, zděných i dřevěných.		0
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je tradiční, přízemní domy běžných rozměrů s podkrovím.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Hodnotné jsou dva přízemní roubené domy s podstávkou (č. p. 164, 40), historickým dokladem stavebního vývoje je ulicová zástavba drobných řemeslnických domků u Malého Stožeckého potoka. Nový objekt zázemí lyžařského vleku je poměrně kultivovanou architekturou, ačkoli měřítkem předimenzovaný.		0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Zahrady.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady a komunikace.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	V okraji sídla se projevuje zeleň zahrad.		+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie C+. • Nerozvíjet zástavbu na jih od sídla. • Rozvoj sídla směřovat mimo CHKO.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie C+. • Nerozšiřovat zpevněné parkovací plochy u vleku (umožnit sezónní zimní parkování na travnaté ploše). • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Nejsou navrženy potenciálně nevhodné zastavitelné plochy. Je vymezena stabilizovaná plocha pro sport na p. p. č. 1460/5, 1668/8 (cca 5 ha) ve volné krajině, umožňující umístění hřišť pro míčové hry a sportovních. Navrhuje se redukovat. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 164: Zastavěná část sídla Horní Podluží, ortofoto z roku 1953

Foto 320 a 321: Zázemí lyžařského vleku, ulicová zástavba

SÍDLO:	JIŘETÍN POD JEDLOVOU	
ORP:	VARNSDORF	
OBEC:	JIŘETÍN POD JEDLOVOU	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	JIŘETÍN POD JEDLOVOU	
KRAJINNÝ CELEK:	KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO	
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 6e JIŘETÍN POD JEDLOVOU	
KATEGORIE SÍDLA:	A-	
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: V 16. století nechal Jiří ze Šlejnic vyrazit štolu sv. Kryštofa pro těžbu mědi, olova a stříbra. V roce 1539 založil městečko na trase Pražské cesty, dokončeno bylo v roce 1553. Dřívější název Sankct Georgenthal. V roce 1539 zde pracovalo 30 horníků, později dalších 150 havířských rodin. Z Německa. Dolování bylo s menšími úspěchy provozováno do roku 1640. V roce 1587 byl Jiřetín povýšen na město. Koncem 18. století byla ještě vyražena štola sv. Jana Evangelisty. Obyvatelé se po období dolování živili textilní výrobou včetně provozu bělidel. Od počátku 20. století začal rozvoj města stagnovat, po roce 1945 byla většina německých obyvatel vysídlena.		
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**
2 178	639	260	221
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		**LSHK 11 JIŘETÍN – ROZHOLED – TOLŠTEJN**
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		**DUS 39 JIŘETÍN POD JEDLOVOU**
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží na severním úbočí Křížového vrchu mezi Bílý potokem a potokem od Šibeničního vrchu. Krajinný rámec tvoří z jihu zalesněné svahy Šibeničního a Křížového vrchu, hřebínek nad Lesným a travní porosty s rozptýlenou nelesní zelení, ze severu otevřená zemědělská krajina se sídlem Horní Podluží.	+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je dobře viditelné z protějšího hřebene od Světliny a Petružálkových skal a z hradu Tolštejn. Dílčí pohledy z okrajů lesa pod Křížovým vrchem.	+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do svažitého terénu severního úbočí Křížového vrchu a rámováno zvlněnou harmonickou krajinou s mozaikou menších pozemků a nelesní zeleně a s dominantou Křížového vrchu.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Půdorys je typickými renesančním založením hornického města na pravidelném šachovnicovém plánu s čtvercovým náměstím. Díky omezenému vývoji ve 20. století je centrum sídla zachováno z větší části v historické podobě. Sídlo se poté rozvíjelo podél navazujících mladších ulic. V centru náměstí stojí kostel Nejsvětější Trojice a výrazná fara. Orientace domů je převážně hřebenem rovnoběžně s ulicemi.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Zástavba v centru je historického rázu, jedná se o většinou patrové domy zděné, roubené i zděné s roubeným patrem, většinou s podstávkou. Část zástavby, zejména směrem k okrajům sídla, je novodobě přestavěna. Na okrajích se nachází novodobá zástavba rodinných domů i třípodlažní bytové domy. Izolovaně od města stojí vila Antona Münzberga s bývalou textilní manufakturou. Na východním okraji stojí bývalá škola, dnes mateřská škola a sportovní areál.	+
Měřítko zástavby	Měřítko zástavby je maloměstské, zástavba je v centru dvoupatrová, na okrajích přechází v přízemní domy příměstského rázu. Většího měřítka je třípodlažní historická budova Klášterního penzionu. Historické měřítko náměstí narušuje objekt nákupního střediska. Sídlu dominuje kostel Nejsvětější Trojice. Hmotově výraznými objekty náměstí je historická fara, mateřská škola a dva bytové domy.	+
Architektonická kvalita stavebních objektů	V centru sídla je dochováno velké množství historických domů – přízemní roubené s podstávkou i bez ní (č. p. 173, 153, 164, 165, 132, 145, 194, 11, 18, 25, 3, 129, 224, 221, 220, 167, 52, 46, 66, 222, 169, 199, 207, 10, 54, 40, 53, č. p. 9, 18, 16, 3, 19, 10, 20) i zděné (č. p. 168, 240, 189, 156, 159, 149, 150, 136, 190, 230, 157), patrové roubené s podstávkou (č. p. 166, 7, 26, 36, 37, 158, 131, 58, 65), zděné s roubeným	+/0

	patrové (č. p. 147, 12, 4, 5, 128, č. p. 5), patrové zděné (č. p. 130, 31, OÚ, 38, 61, 63, 64, 19). Na území CHKO není zástavba zásadně narušena vyjma nákupního centra na náměstí a některých novodobých rodinných domů spíše na okrajích sídla. Město je vyhlášeno městskou památkovou zónou. Památkově chráněné jsou kostel Nejsvětější Trojice, kaple Ukřižování, domy č. p. 1, 4, 5, 145, 162, 164, vila Antona Münzberga, sochy.	
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, částečně tradičních venkovských, zčásti novodobých příměstského charakteru.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří především prostor náměstí s parkovou úpravou, dále zahrady, komunikace a sportovní plochy na východním okraji. Oplocení převažuje tradiční.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Okraj sídla tvoří zeleň zahrad.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-. • Nerozvíjet zástavbu do pohledově exponovaných okrajů sídla. • Zachovat typickou strukturu zástavby, lze doplnit proluky v souladu s charakterem půdorysu. • Rozvoj sídla směřovat mimo CHKO LH.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění staveb na pozemku a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční měřítko, tvar, proporce, barevnost, materiály, architektonický výraz, u narušených objektů usilovat o obnovu tradičního výrazu. • Přísněji usměrňovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Připustit pouze tradiční oplocení nebo živé ploty, omezit na zastavěné plochy. • Na okraji sídla podporovat tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny. • Respektovat zásady památkové péče na území městské památkové zóny.		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Zastavitelné plochy VS1, VS2 (všeobecné smíšené obytné) o celkové výměře přes 3 ha jsou vymezeny výrazně mimo stávající strukturu zástavby, bez stanovení koeficientu zastavitelnosti. Navrhuje se redukovat a stanovit koeficient. Zastavitelná plocha B11 o výměře 50,5 ha je vymezena v pohledově exponované poloze a umožňuje kobercovou zástavbu, která je v rozporu s ochranou krajinného rázu na okraji sídla. Navrhuje se výrazná redukce plochy či její vypuštění. Nebude-li plocha vypuštěna, je nezbytné zpracovat min. územní studii, lépe regulační plán, který výrazně omezí rozsah zástavby. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 165: Zastavěná část sídla Jiřetín pod Jedlovou, ortofoto z roku 1953

Foto 322: Pohled od Tolštejna na Jiřetín pod Jedlovou

Foto 323 a 324: Náměstí a ulicová zástavba v centru města, kostel Nejsvětější Trojice, součástí MPZ

Foto 325 a 326: Ulicová zástavba

REKREAČNÍ STŘEDISKO:	**REKREAČNÍ STŘEDISKO NETOPÝR**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**JIŘETÍN POD JEDLOVOU**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**JIŘETÍN POD JEDLOVOU**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 ČESKOKAMENICKO – JIŘETÍNSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6e JIŘETÍN POD JEDLOVOU**
KATEGORIE:	**C-**
CHARAKTERISTIKA: Rekreační středisko leží v místě staršího koupaliště, existujícího v roce 1938.	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Rekreační středisko leží v mělkém údolí Bílého potoka mezi Jiřetínem pod Jedlovou a Rozhledem, rámováno lesními porosty a náletovou zelení. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum. Částečně je viditelné z rozhledny Jedlová. Rekreační středisko je zasazeno v mírně zvlněné krajině mezi Křížovým vrchem a hřebínkem nad Lesným, pohledově je kryté lesními porosty a náletovou zelení.	+/0
Urbanistická struktura sídla	
Půdorys tvoří několik obslužných objektů, chatový tábor a koupaliště.	0
Zástavba	
Odpovídá účelu rekreačního střediska – obslužné objekty jsou různorodého charakteru, doplněné drobnými objekty chat. Obslužné objekty jsou dvoupodlažní i přízemní, většího měřítka, naopak měřítko chat je velmi drobné. Objekty jsou bez architektonické hodnoty.	0/-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
V rámci areálu se nachází poměrně bohatá vzrostlá zeleň. Nezastavěné plochy tvoří komunikace, zpevněné plochy, travnaté plochy, koupaliště. Okraje střediska jsou tvořeny lesními porosty a náletovou zelení.	+/0
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU	
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině	
• Nerozšiřovat areál mimo jeho obvod. • Na okrajích areálu udržovat vhodnou zeleň. • Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa. • Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.	
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení	
• Zachovat specifický charakter areálu s hlavními objekty a drobnými doplňkovými stavbami, s nízkou intenzitou zástavby. Neměnit na „venkovské sídlo“. • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.). • Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)	
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy	
ÚP nestanovuje koeficient zastavitelnosti a max. výškovou hladinu – navrhuje se doplnit minimálně tyto parametry, optimálně v případě přestavby stanovit zpracování územní studie. V ÚP dále věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.	

Obrázek 166: Zastavěná část rekreačního střediska Netopýr, ortofoto z roku 1953

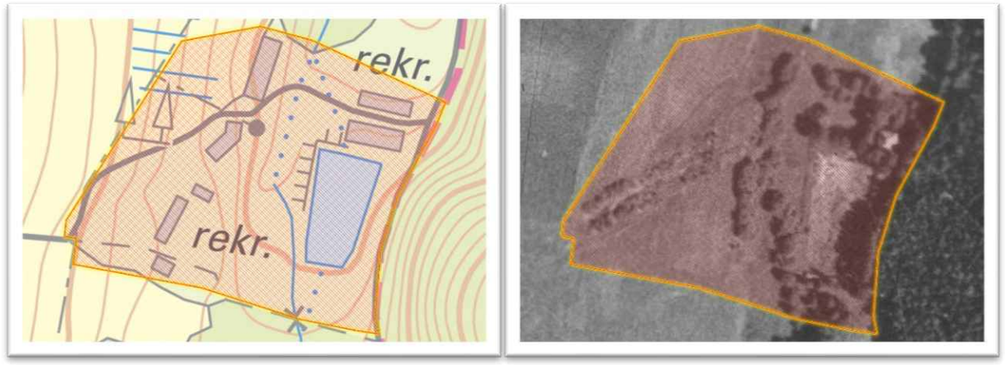

Foto 327 a 328: Pohled z okraje Jiřetína pod Jedlovou na RS Netopýr, zázemí rekreačního střediska

SÍDLO (OSADA):	JEDLOVÁ		
ORP:	VARNSDORF		
OBEC:	JIŘETÍN POD JEDLOVOU		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	JEDLOVÁ		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 6f ROZHLED – LESNÉ – JEDLOVÁ		
KATEGORIE SÍDLA:	B+		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Dřívější název Tannendörfel. V roce 1731 zde stála jen vrchnostenská hájovna. Osada vznikla později na rozparcelované lesní půdě, poprvé zmíněna v roce 1740. V 1. polovině 19. století zde vzniklo pět bělidel, jedno z nich v místě Nový Svět. Na přelomu 19. A 20. století se osada stala výletním letoviskem, měla přes 20 domů a tři hostince. Po roce 1945 se osada vylidnila a dnes slouží rekreaci.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:	
162	4	24	5
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		LSHK 11 JIŘETÍN – ROZHOLED – TOLŠTEJN	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		DUS 40 JEDLOVÁ	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Osada leží na severním úpatí Jedlové pod sedlem mezi Jedlovou a Šibeničním vrchem. Za západu a jihu je rámována souvislými lesy, ze severu a východu se prosto otvírá do volné krajiny s travními porosty a dílčí nelesní zelení. Okolí poskytuje výhledy k severu. Přírodní hodnoty krajinného rámce dotváří lokální biocentrum navazující na osadu na severu.		+
Vizuální projev v krajině	Osada se díky vzrostlé nelesní zeleni při severním okraji vizuálně téměř neprojevuje.		+/0
Zasazení sídla do krajiny	Osada je harmonicky zasazena na úpatí Jedlové při okraji souvislých lesních porostů, od nichž se její okolí otvírá k severu a východu. Směrem k Jiřetínu na sídlo navazují dochované fragmenty historické plužiny. Zajímavostí je zaniklá (zarostlá náletem) úseková plužina na západním svahu Křížového vrchu.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Drobná osada (cca 15 domů) je ulicovou strukturou se zástavbou podél komunikace ve směru Z-V, s menšími pozemky a obdobnými odstupy mezi domy. Orientace domů je převážně hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a cestou.		+
Urbanistická osa	Není.		0
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je výrazně lineární podél hlavní ulice. Pozemky jsou převážně obdobné velikosti. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní. Vzhledově vyniká patrový penzion dům č. p. 14 s mansardovou střechou. Na severu stojí dva hospodářské objekty. Několik domů je stavebně upravených.		+/0
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez výrazně rušivých prvků. Převažuje přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí. Část domů je patrových.		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Osada je poměrně dobře dochovaná s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Dochovala se přízemní roubená zástavba s podstávkou i bez ní (např. č. p. 8, 232, 10), a patrové domy (č. p. 13, 14). Část domů tvoří rekreační domky.		+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny. Část zeleně tvoří vzrostlé neovocné stromy a nálety.		+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace a travnaté plochy. Oplocení je převážně tradiční.		+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo je ze severu rámováno vzrostlou zelení, která omezuje výhledy.		+/0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B+. • Nerozvíjet zástavbu v okrajích sídla, zejména za „linií“ nejstarších usedlostí. • Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit proluky.
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Zachovat specifický charakter areálu a hlavními objekty a drobnými ubytovacími chatami, s nízkou intenzitou zástavby. Neměnit na „venkovské sídlo“. • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové a apartmánové domy, velké penziony apod.) • Minimalizovat terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.)
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 167: Zastavěná část osady Jedlová, ortofoto z roku 1953

Foto 329 a 330: Chata Zvoneček, tradiční podstávkový dům č. p. 8

TURISTICKÉ MÍSTO:	JEDLOVÁ VRCHOL
ORP:	VARNSDORF
OBEC:	JIŘETÍN POD JEDLOVOU
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	JEDLOVÁ
KRAJINNÝ CELEK:	KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 6i LESNÍ PROSTORY
KATEGORIE:	B

CHARAKTERISTIKA SÍDLA:
Vrch Jedlová je turisticky atraktivním místem od 2. poloviny 19. století. V roce 1887 sem byla vyznačena turistická cesta z Jiřetína a v roku 1888 postavena na vrcholu turistická chatka. V roce 1891 byla dokončena kamenná rozhledna a hostinec. V roce 1981 byl vedle rozhledny postaven stožár televizního převaděče, v roce 1997 radiokomunikační stožár.

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Lokalita leží na vrcholu Jedlové, rámována lesními porosty, poskytuje daleké výhledy. Je významnou krajinnou i kulturní dominantou. Přírodní hodnotu dotváří lokální biocentrum na vrcholu a navazující lokální biokoridory. Rozhledna a stožáry jsou výraznými dominantami zdaleka viditelnými. Lokalita je zasazena do prostředí zalesněné krajiny.	+/-
Urbanistická struktura sídla	
Půdorys tvoří rozhledna a hostinec, dva stožáry a dva technické objekty.	+/-
Zástavba	
Jedná se o rozhlednu a hostinec, dva stožáry a dva technické objekty. Měřítko objektu odpovídá funkci objektů. Rozhledna Jedlová je památkově chráněná. Hostinec je tradiční kamennou dvoupodlažní stavbou se zachovaným historickým rázem.	+
Negativní jevy	
Dva stožáry představují negativní technické dominanty, ovlivňující široký krajinný rámec. Technické objekty jsou utilitární stavby bez architektonické hodnoty.	-
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Veřejné prostranství a travnaté plochy.	0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině
• Nerozšiřovat zástavbu. • V případě změny technického řešení radiokomunikačního vysílání zrušit stožáry. • Neumisťovat rozměrnou reklamu
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení
• Zachovat historický charakter vrcholu – rozhledny a restaurace. • Zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, tvarosloví. • Neměnit využití technických objektů na bydlení nebo rekreaci. • Neoplocovat. • Minimalizovat zpevněné plochy (preferovat propustné plochy) a terénní úpravy, preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.).
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 168: Zastavěná část na vrcholu Jedlové, ortofoto z roku 1953

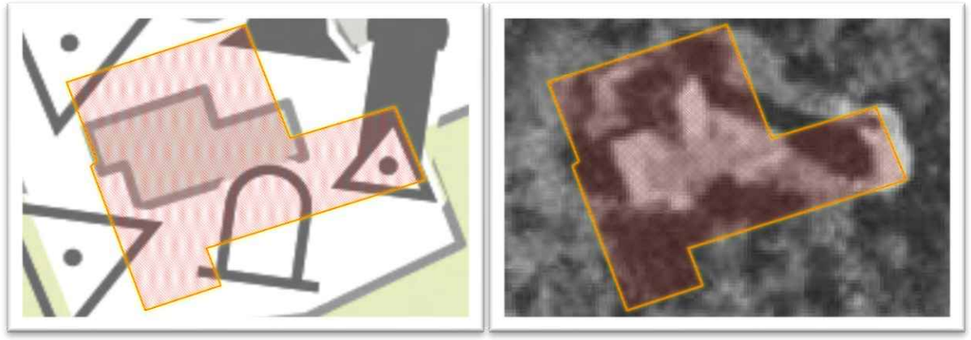
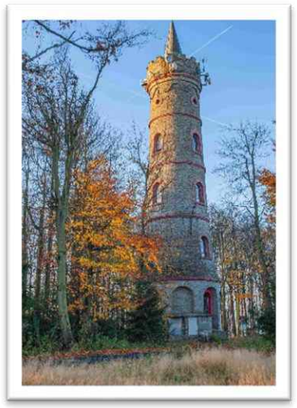

Foto 331 a 332: Kamenná rozhledna Jedlová z roku 1891, Hotel Jedlová s vysílačem

SAMOTA:	**JEDLOVÁ STANICE**
ORP:	**VARNSDORF**
OBEC:	**JIŘETÍN POD JEDLOVOU**
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**JEDLOVÁ**
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6i LESNÍ PROSTORY**
KATEGORIE:	**B-**

CHARAKTERISTIKA:
Nádraží postavila společnost České severní dráhy a již od zahájení provozu v roce 1869 je důležitým výchozím místem pro turistické výlety do okolí, což trvá dodnes. Výstavba byla technicky náročná, musely se odstřelovat skály a budovat vysoké náspy, zejména u Svoru. Stanice leží v nadmořské výšce 544 m n. m., což z ní činí jednu z nejvýše položených stanic v regionu.

LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	-
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	-

HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA	
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce	
Samota leží v místě spojení tratí z České Lípy do Rumburku a z Děčína do Varnsdorfu a je obklopena souvislými lesními porosty. Přírodní hodnoty dotváří na západě navazující regionální biocentrum a regionální a lokální biokoridor. Samota leží v západním úbočí Konopáče, železnice zde prochází souvislými lesními porosty.	+
Urbanistická struktura sídla	
Samotu tvoří nádražní budova, obslužné objekty, rodinný dům a zanedbaný objekt občanské vybavenosti.	0
Zástavba	
Nádražní budova je tradičního rázu železniční typové architektury. Objekt občanské vybavenosti odpovídá funkčnímu využití. Historická železniční budova je kvalitně zrekonstruována (2019-2021). Rodinný dům je tradiční hmoty, tvaru a proporcí. Objekt občanské vybavenosti.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství	
Vzrostlá zeleň je hojná. Nezastavěné plochy tvoří komunikace, travnaté plochy, dětské hřiště, parkovací plochy. Neuplatňuje se, tvoří ji lesní porosty.	0

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Nerozšiřovat zástavbu.
- Neumisťovat technické dominanty, v nezbytných případech veřejného zájmu umístit mimo pohledově exponovaná místa.
- Neumisťovat rozměrnou reklamu v sídle ani v jeho okolí.
- Kultivovat objekt občanské vybavenosti

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost objektů.
- Kultivovat objekt občanské vybavenosti.
- Oplocení staveb tradiční – průhledné, možné jsou živé ploty, oplocení omezit pouze na zastavěné plochy.
- Minimalizovat zpevněné plochy (preferovat propustné plochy) a preferovat přirozenou modelaci bez technických prvků (opěrné zdi apod.).

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Chybně jsou zakresleny ploch y s rozdílnými způsobem využití p. p. č. 121, 122 (lesní pozemky). V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 169: Zastavěná část osady u nádraží Jedlová, ortofoto z roku 1953

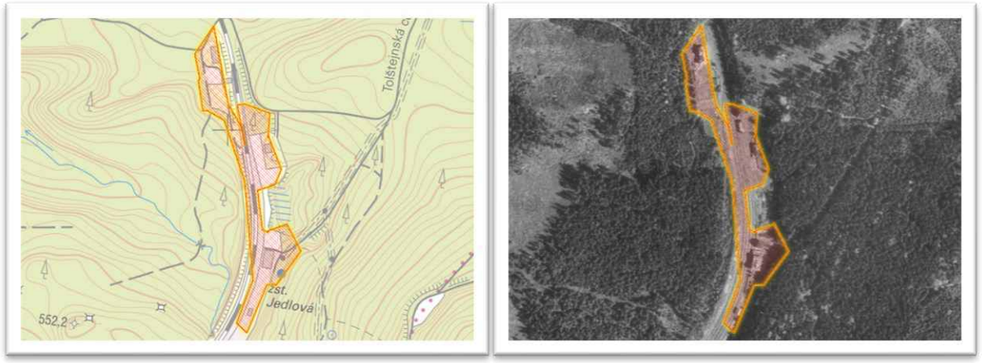

Foto 333: Jedlová stanice, nově zrekonstruovaný objekt nádražní budovy (2019 a 2021)

SÍDLO:	ROZHLED		
ORP:	VARNSDORF		
OBEC:	JIŘETÍN POD JEDLOVOU		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	ROZHLED		
KRAJINNÝ CELEK:	KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO		
KRAJINNÝ PROSTOR:	KP 6f ROZHLED – LESNÉ – JEDLOVÁ		
KATEGORIE SÍDLA:	A-		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Celá osada leží v CHKO LH. Dřívější názvy: Tollendorf, Tollenstein. V okolí se již od 14. století nacházely středověké sklářské hutě. Osada je poprvé zmíněna v roce 1337. Obyvatelé sloužili na hradě, vykonávali zde strážní službu, dále se živili zemědělstvím, prací v lese, hornictvím, sklářstvím, tkalcovstvím. Bývalá škola byla nahrazena ubytovnou, na místě bývalého hostince byla postavena chata Slovan. Hostinec na místě původní rychty byl zbořen.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:	
371	22	79	18
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		LSHK 11 JIŘETÍN – ROZHLED – TOLŠTEJN	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		DUS 41 ROZHLED	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Sídlo leží v údolí Bílého potoka a je rámováno zalesněnými vrcholy Jedlové a Křížového vrchu a vrchem hradu Tolštejna. Harmonická krajina maloplošné mozaiky travních porostů a bohaté nelesní zeleně včetně dobře dochované historické plužiny je narušena technickými prvky lyžařských vleků. Přírodní hodnotu dotváří lokální biokoridor v linii potoka a navazující lokální biocentrum.		+
Vizuální projev v krajině	Sídlo je díky údolní poloze a bohaté nelesní zeleni velmi omezena viditelné.		+
Zasazení sídla do krajiny	Sídlo je zasazeno do poměrně sevřeného údolí ve směru J-S, rámovaného maloplošnou mozaikou pozemků a nelesní zeleně a okraji souvislých lesních porostů. Harmonický charakter dotváří dochovaná historická plužina.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Sídlo je založeno na principu údolní lánové vsi s úzkými pozemky kolmo na vodní tok, stavení jsou rozložena po obou březích potoka. Později byla minimálně doplněna a zahuštěna mladší zástavbou. Novostavby jsou umístěny vesměs na původních stavebních pozemcích. Orientace domů je nejednotná, převažuje však hřebenem rovnoběžně s komunikací, ve svažitém terénu rovnoběžně s vrstevnicemi. Pozemky jsou menší, odstupy domů v jižní části větší, v severní poměrně malé. Izolovaně stojí velký objekt zázemí lyžařského vleku Mezičky.		+
Urbanistická osa	Urbanistická osa prochází podél potoka ve směru J-S.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je lineární podél potoka, s několika izolovanými skupinami domů. Zástavba je převážně přízemní, s větším podílem lidové architektury a několika patrovými objekty.		+
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je převážně dochováno, předimenzované jsou především objekty chaty Slovan, střediska zimních sportů Jedlová. Naopak drobné je měřítko rekreačních domků a chat.		+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	V osadě se dochoval větší počet objektů lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály barevnost, vikýře apod.). Jedná se o přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní (č. p. 32, 29, 74, 27, 23, 227, 16, 1, 38, 39, 76, 77, 33, 24, 12, č. p. 30, 40, 33, 28, 35, několik patrových roubených domů s podstávkou (č. p. 31, 20, 25, 249). Většina novodobá zástavby nemá velkou architektonickou hodnotu, zejména atypická chata Slovan, středisko zimních sportů Jedlová, účelové objekty zázemí lyžařského vleku Jedlová, některé chaty a domky. Charakter sídla dotváří drobná sakrální architektura (kříže, socha, pomník).		+/0

Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují zahrady různého charakteru s větším podílem vzrostlé zeleně.	+
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, travnaté plochy. Rušivě působí velké plochy parkovišť (asfaltové, nekultivované). Oplocení je převážně tradiční, část pozemků je bez oplocení.	+/0
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo je rámováno lesními porosty, na západním okraji navazuje dochovaná historická plužina s porosty mezí zelení a skupiny stromů.	+

PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU

Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině

- Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie A-.
- Nerozvíjet zástavbu mimo obvod sídla.
- Zachovat typickou strukturu zástavby, výjimečně lze doplnit vhodné proluky v severní části sídla.

Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení

- Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie A-.
- Kultivovat chatu Slovan v souladu s tradičním charakterem zástavby.
- Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím.
- U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou.
- Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu).
- Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)

Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy

Potenciálně problémovými zastavitelnými plochami jsou plochy VS4 (1 ha), VS5 (1,5 ha) situované mimo urbanistickou strukturu sídla, v pohledově exponované poloze; plochy umožňují umístění obytných objektů, hotelů, penzionů a dalších zařízení občanské vybavenosti zaměřených na cestovní ruch; není stanoven koeficient zastavitelnosti, pouze procento zpevněných ploch 40 %, což představuje 1 ha zpevněných ploch – navrhuje se redukovat plochy, případně omezit koeficientem zastavitelnosti, a stanovit zpracování alespoň územní studie, lépe regulačního plánu, s cílem zachovat tradiční venkovský charakter sídla.
V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.

Obrázek 170: Zastavěná část osady Rozhled, ortofoto z roku 1953

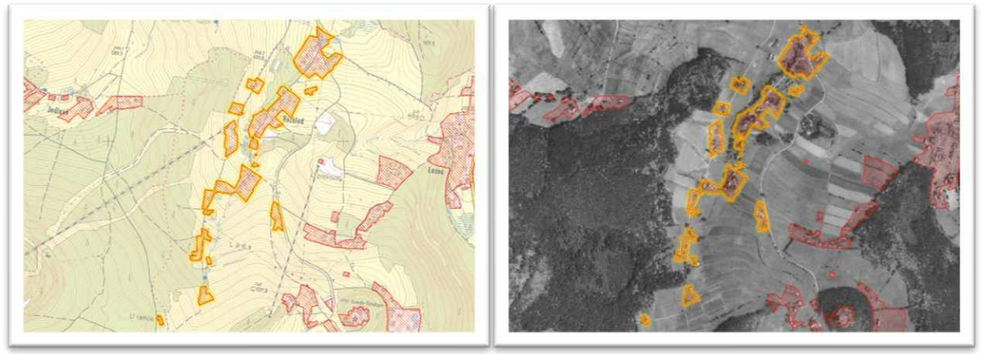

Foto 334 a 335: Zástavba s prvky lidové architektury

OSADA:	**TOLŠTEJN**	
ORP:	**VARNSDORF**	
OBEC:	**JIŘETÍN POD JEDLOVOU**	
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**ROZHLED**	
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**	
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6f ROZHLED – LESNÉ – JEDLOVÁ**	
KATEGORIE:	**B-**	
CHARAKTERISTIKA: Celá osada, skupiny domů v bezprostředním okolí hradu Tolštejna, leží v CHKO LH, formálně byla částí obce Rozhled. Z důvodu prostorového oddělení je popsána zvlášť. Dominantou osady i celého okolí je zřícenina hradu Tolštejn, který byl postaven pravděpodobně ve 2. polovině 13. století k ochraně Pražské cesty mezi Čechami a Lužicí. První zmínka hradu pochází z roku 1337. V 15. století byl výrazně pobořen, ale dalšími majiteli v 16. století na krátkou dobu opraven a zesílen. Podhradí nevyužívaného hradu bylo roku 1570 rozděleno na selské usedlosti. V roce 1642 hrad vyhořel a nebyl již obnoven. S rozvojem turistiky v 19. století se Tolštejn stal turistickým cílem, v roce 1865 v něm bylo zřízeno občerstvení a v roce 1866 hostinec. V současné době je hrad postupně rekonstruován.		
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ	**LSHK 11 JIŘETÍN – ROZHLED – TOLŠTEJN**	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA	**DUS 41 ROZHLED**	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA		
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce		
Kvalita krajinného rámce	Osada leží na úpatí znělcového vrchu s hradem Tolštejn, který tvoří místní dominantu. Osada je rámována z východu okraji lesních porostů, z ostatních stran obklopena zemědělskou krajinou maloplošného měřítka s dostatkem nelesní zeleně a dochovanými fragmenty historické plužiny obce Rozhled. Přírodní hodnoty reprezentuje lokální biocentrum a navazující lokální biokoridory.	+
Vizuální projev v krajině	Osada je viditelná z nadhledu z vrcholu Jedlová a z hradu Tolštejn, dílčí části pak z výše položených míst v okolí. Návrší hradu je dominantou sídla.	+
Zasazení sídla do krajiny	Osada je zasazena do zvlněné krajiny svažující se od vrchu Tolštejn, otevřené především k severu. Krajinný rámec tvoří okraje lesních porostů a mozaika travních porostů a nelesní zeleně s výrazným podílem dochované historické plužiny.	+
Urbanistická struktura sídla		
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Původní domy byly rozloženy v nepravidelném kruhu kolem Tolštejna s větším shlukem západně a několika staveními izolovaně jižně (ta zanikla). Izolovaně na severním úbočí leží kompaktní skupina domů založená na velmi malých pozemcích. Orientace domů je převážně hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi.	+
Urbanistická osa	Není.	x
Zástavba		
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je rozvolněné kolem úpatí vrchu Tolštejna, s kompaktní izolovanou skupinou domů severně, novodobě rozšířenou o chatovou osadu. V bezprostředním okolí převažují rekreační domky, východně v pohledově skryté poloze se nachází větší rekreační areál.	+
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb není zcela dochováno, převažuje menší měřítko zástavby rekreačních domků a chat na malých pozemcích.	+/0
Architektonická kvalita stavebních objektů	V osadě se nedochoval větší počet objektů lidové architektury, převažuje novodobá zástavba rekreačních domků a chat bez architektonické hodnoty, částečně na původních pozemcích. Lidovou architekturu zastupují přízemní roubené domy s podstávkou (př. č. p. 41, 44, 46, 49, 24, 38, 39, 53). Rušivý je patrový dům č. p. 80 s plochou střechou v pohledově exponované poloze. Osadu dotváří drobná sakrální architektura včetně bývalé kaple, využité pro rekreaci – místní dominanta.	+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství		
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují zahrady různého charakteru s větším podílem vzrostlé zeleně.	+/0
Nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, travnaté plochy a parkoviště. Oplocení je převážně tradiční, část pozemků je bez oplocení.	+/0

Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo je rámováno lesními porosty, na západním okraji navazuje dochovaná historická plužina s porosty mezí zelení a skupiny stromů.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B-. • Nerozvíjet zástavbu kromě výjimečného doplnění ojedinělých jednoznačných proluk. • Nerozšiřovat sídlo do krajiny.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B-. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu na pohledově exponovaných místech a v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.)		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně problémovou zastavitelnou plochou se jeví plocha S2 pro sjezdovku a lyžařský vlek, jejichž realizace je za současné klimatické situace problematická. V případě intenzívního letního využití (sjezdová cyklistika, bobová dráha apod.) nepochybně vyvolá potřebu dalších provozních objektů. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 171: Zastavěné části osady Tolštejn, ortofoto z roku 1957

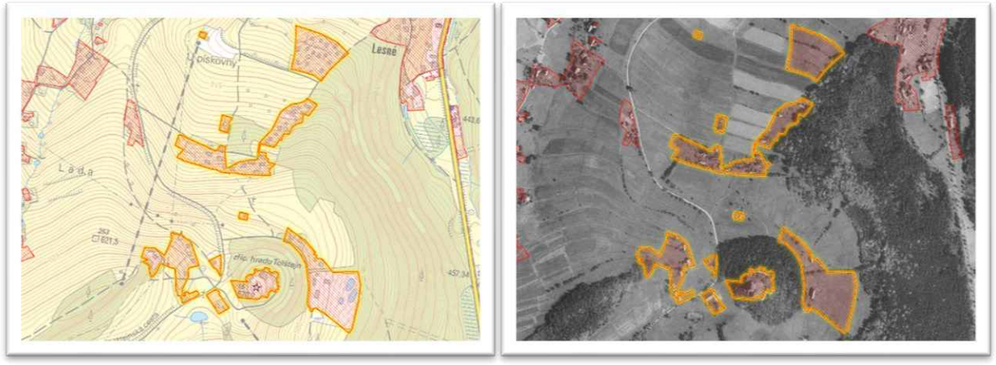

Foto 336 a 337: Podstávkový dům, rozptýlená izolovaná zástavba

SÍDLO:	**LESNÉ**		
ORP:	**VARNSDORF**		
OBEC:	**JIŘETÍN POD JEDLOVOU**		
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	**ROZHLED**		
KRAJINNÝ CELEK:	**KC 6 KRÁSNOLIPSKO – JIŘETÍNSKO**		
KRAJINNÝ PROSTOR:	**KP 6f ROZHLED – LESNÉ – JEDLOVÁ**		
KATEGORIE SÍDLA:	**B**		
CHARAKTERISTIKA SÍDLA: Celá osada leží v CHKO LH. Dřívější názvy – Inocencidorf, Buschdörfel. Původně tu stál pouze Lesní mlýn (Buschmühle), později pila, tírna lnu, dnes rekreační středisko. V roce 1787 byla pod Lesním mlýnem založena nová osada, kterou oživilo vybudování nové silnice z České Lípy do Rumburku na přelomu 18. a 19. století. Řada usedlostí byla přestavěna na zájezdní hostince a osada se stala vyhledávaným letoviskem.			
VÝVOJ POČTU OBYVATEL V ROCE 1930 A 2024:		**VÝVOJ POČTU DOMŮ V ROCE 1930 A 2024:**	
250	10	35	15
LOKALITA SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT KULTURNÍ		-	
DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		-	
HLAVNÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA			
Krajinný rámec sídla a obraz sídla v krajině, jeho estetická hodnota, harmonické vztahy a harmonické měřítko, přírodní hodnota krajinného rámce			
Kvalita krajinného rámce	Osada leží v úzkém sevřeném údolí a na jeho západním úbočí mezi svahy Tolštejna a Rozhledu na západě a Kozím hřbetem na východě. Krajinný rámec tvoří zalesněné svahy, na západě pronikají travní porosty s nelesní zelení.		+
Vizuální projev v krajině	Osada je viditelná z nadhledu z hradu Tolštejn.		+
Zasazení sídla do krajiny	Osada je zasazena do sevřeného převážně zalesněného údolí, které tvoří její rámec. Na západě k okrajům osady zasahuje historická plužina sídla Rozhled.		+
Urbanistická struktura sídla			
Půdorys a prostorové uspořádání sídla	Osu osady tvoří lineární půdorys podél silnice I/9 ve směru S-J, na kterou navazuje nepravidelná zástavba na západním svahu údolí, zejména podél cesty k Tolštejnu. Pozemky domů jsou menší, nepravidelné. Orientace domů je převážně hřebenem rovnoběžně s vrstevnicemi a silnicí, výjimečně kolmo k nim.		+
Urbanistická osa	Osada má výraznou urbanistickou osu ve směru S-J.		+
Zástavba			
Charakter zástavby	Uspořádání zástavby je výrazně lineární podél hlavní sinice s nepravidelnou strukturou v západním svahu údolí. V zástavbě převládají přízemní roubené domy s podstávkou i bez ní. Vzhledově vyniká patrový penzion dům č. p. 14 s mansardovou střechou. Na severu stojí dva hospodářské objekty. V osadě je minimum rušivých staveb, nevhodné jsou některé přístavby.		+/0
Měřítko zástavby	Historické měřítko staveb je dochováno bez výrazně rušivých prvků. Převažuje přízemní zástavba tradičního měřítka, výšky, tvaru a proporcí, při hlavní sinici je větší podíl patrových domů většího měřítka (bývalé historické hostince).		+
Architektonická kvalita stavebních objektů	Osada je poměrně dobře dochovaná s velkým podílem lidové architektury nebo staveb, vykazujících její znaky (roubení, podstávka, bedněné a břidlicové štíty, tradiční tvary a uspořádání oken, materiály a barevnost, vikýře apod.). Převažuje přízemní roubená zástavba s podstávkou i bez ní (např. č. p. 519, 2, 11, 27, 67, 15, 26, 22, č. p. 6, 2), větší je podíl tradičních přízemních zděných stavení (167, 16, 3, 4, 5, 12, č. p. 5). A patrové domy (č. p. 13, 14). Část domů tvoří rekreační domky. Při hlavní silnici převládají zděné patrové domy většího měřítka (č. p. 17, 18, 39, 20, 29, 232, 10), méně patrové roubené s podstávkou (č. p. 8, 3). Dochovaná je historická hasičská zbrojnice. Rušivě působí dům č. p. 23 a některé přístavby.		+/0
Zeleň a nezastavěné plochy, veřejná prostranství			
Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažují tradiční zahrady s ovocnými vysokokmeny. Část zeleně tvoří vzrostlé neovocné stromy a nálety.		+

Charakteristické nezastavěné plochy	Nezastavěné plochy tvoří zahrady, komunikace, travnaté plochy a parkoviště u penzionů. Oplocení je převážně tradiční, část pozemků je bez oplocení.	+
Vzrostlá zeleň v okraji sídla	Sídlo je rámováno lesními porosty, na západním okraji se uplatňují fragmenty historické plužiny se zelení a skupiny stromů.	+
PODMÍNKY OCHRANY KRAJINNÉHO RÁZU		
Obecná doporučení a ochranné podmínky zachování obrazu sídla v krajině		
• Respektovat obecné podmínky pro sídla kategorie B. • Nerozšiřovat zástavbu, lze doplnit ojedinělé vhodné proluky v zastavěném území.		
Podmínky ochrany krajinného rázu zástavby sídla a ochranná doporučení		
• Respektovat podmínky ochrany pro sídla kategorie B. • Respektovat tradiční intenzitu zástavby, výškovou hladinu, umístění objektů včetně doplňkových staveb a jejich orientaci ke komunikacím a vrstevnicím. • U nových objektů nebo při rekonstrukci zachovat tradiční výšku, měřítko, hmotu, proporce a barevnost, přísněji regulovat zástavbu v kontaktu s lidovou architekturou. • Usilovat o celkově venkovský charakter zástavby (oplocení, zpevněné plochy, zahrady, osazení staveb do terénu). • Nepřipustit stavby měřítkem, hmotou a proporcemi nerespektující tradiční zástavbu (bytové, apartmánové domy, velké penziony apod.).		
Podmínky ochrany krajinného rázu a ochranná doporučení pro potenciálně problémové zastavitelné plochy		
Potenciálně problémové zastavitelné plochy nejsou. V ÚP věnovat pozornost vymezení zastavěného území, výškové hladině, intenzitě a charakteru zástavby ploch s rozdílným způsobem využití.		

Obrázek 172: Zastavěná část sídla Lesné, ortofoto z roku 1953

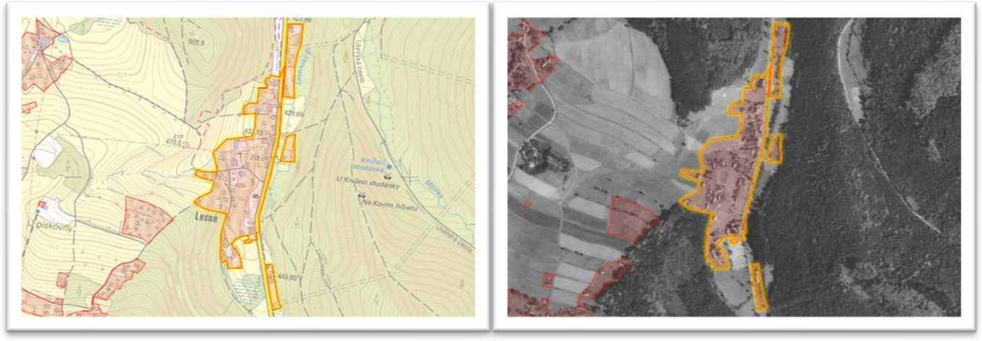

Foto 338 a 339: Zděné patrové domy č. p. 29 a Penzion Liberta větších měřítek, dům č. p. 519 s podstávkou

